

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנקד

לש"ס דף היומי מסכת בכורות

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

ספר זוהר חדש כרך ט'
לפי ספר הזוהר 10 פרקים (70-79 פרקים) עמודים רכג-תב
[מותר לראש פרשת לך-לך דף לא: עד פרשת אחרי דף נט:]

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין כי כל דברי הז"ש הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהר"ח: לעזי תיים), ובזה יזכה להכנס לגן עדן העליון (זוהר חדש שיר השירים - כי בלי למוד הזוהר הוור בגלגל [זוהר, תרמ"ק, והאר"י]). וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס בעו"ם הבא (פמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר הקד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרמ"ה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר ובזה יכנסו בתבת נח להנצל מדור המבול ומפצצת אטום. וזוהי חובה על כל מגידי השיעורים בדה היומי, לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פמוכבים לעו"ם ועד (תפיני זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ר ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם, כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחכמת הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם מארזים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרבת את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמנו הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה..

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור

הולך? למקום הרשעים, שלא יקטרגו עמו?

מה משמיע? שפתוב (שם יג) ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד סדם ואנשי סדם רעים וחסטאים וגו'. למקום רשעים וחסטאים, שם שם אהלה לשבת. יצר הרע שם מהו עושה? חוטא עמם ומחטיא, עד שנשבה בעונותיו ונלכד.

ונשמת הצדיק מה היא עושה? וישמע אברם - זו היא הנשמה. פי נשבה אחיו - זה יצר הרע. וירק את חניכיו ילידי ביתו - אלו הם הצדיקים המחונכים במצוות ובדרך הטוב. כמו שאמר רבי אבהו, פיון שרואה הצדיק שרשע נעזב ונלכד בעונותיו, הולך לאחוז בו, ויחזור בתשובה, ומקרבו ומלמדו תורה. זהו שפתוב וירדה עד דן, עד עקר דינו ורדה להצילו מדינה של גיהנם.

וכן הוא דרוך הצדיקים, לרדה אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב. מה פתוב בהם? (שם יד) ויחלק עליהם לילה וגו'. וזהו נשמת הצדיקים, שמייסרים ומבקשים להם, כדי שלא ילכו בדרך רשעתם. הוא ועבדיו ויפם - הנשמה והצדיקים רודפים אחריהם, ומוכיחים להם, ומיסרים להם.

וירדפם עד חובה - מודיעים להם רעתם, ורודפים אחריהם, עד שפגלים להם רעתם ורשעתם, למען יבושו ממעשיהם. וזהו וירדפם עד חובה. הנשמה עושה כף, ומודיעה להם דרכם הרעה, וזהו עד חובה. והאיה הם הולכים? לשמאל ולא לימין.

מה פתוב אחרי כן? (שם) וישב את כל הרקש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בעל כרחם הם חוזרים בתשובה, שפתוב וגם את לוט

הולך, למקום הרשעים, שלא יקטרגו עמו. מאי משמע. דכתיב ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עד סדם ואנשי סדם רעים וחסטאים וגו', למקום רשעים וחסטאים, שם שם אהלה לשבת. יצר הרע שם מהו עושה, חוטא עמם, ומחטיא, עד שנשבה בעונותיו ונלכד.

ונשמת הצדיק מה הוא עושה. וישמע אברם זו היא הנשמה, פי נשבה אחיו, זה יצר הרע. וירק את חניכיו ילידי ביתו, אלו הם הצדיקים המחונכים במצוות, ובדרך הטוב, כדקאמר רבי אבהו, פיון שרואה הצדיק דהרשע נעזב ונלכד בעונותיו, הולך לאחוז בו, ויחזור בתשובה, ומקרבו ומלמדו תורה. הדא הוא דכתיב, וירדה עד דן, עד עיקר דינו ורדה להצילו מדינה של גיהנם.

וכן הוא דרוך הצדיקים, לרדה אחרי הרשעים כדי להחזירם למוטב. מה פתיב בהו. ויחלק עליהם לילה וגו'. וזהו נשמת הצדיקים, שמייסרים ומבקשים להם, כדי שלא ילכו בדרך רשעתם. הוא ועבדיו ויפם, הנשמה והצדיקים רודפים אחריהם, ומוכיחין להם, ומיסיסרים להם.

וירדפם עד חובה, מודיעים להם רעתם, ורודפים אחריהם, עד שפגלים להם רעתם ורשעתם, למען יבושו ממעשיהם. וזהו וירדפם עד חובה. הנשמה עושה כף, ומודיעה להם דרכם הרעה, וזהו עד חובה. והאיה הם הולכים, לשמאל ולא לימין.

מה פתיב אחרי כן. וישב את כל הרקש וגם את לוט. אמר רבי אבהו, בעל כרחם הם חוזרים בתשובה. דכתיב וגם את לוט אחיו ורכושו השיב. ואפילו יצר הרע, בעל כרחו

אָחיו ורכושו השיב. ואפלו יצר הרע בעל פרחו שב בתשובה. ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחרים לחזר בתשובה. מנין לנו? ממה שכתוב אחריו, (שם) ומלפי צדק מלך שלם.

שנה רבי חייא רבה, בשעה שנשמת הצדיק, המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאה מן הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלפי צדק. זהו מיכאל ראש שומרי שערי צדק. מלך שלם - זו ירושלים של מעלה. הוציא לחם ויין - שמקדים ויוצא לקראתו, ואומר לו שלום בואף. אמר רבי חייא, מכאן למדנו, כל המקדים ויוצא לקראת הבא מן הדרך ונותן לו שלום, מעלה עליו הכתוב כאלו אכילה ושתיה הוא נותן לו. מנין לנו? מהפסוק הזה, שכתוב (דברים כו) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. וכי צריכים ישראל ללחם ולמים, והלא המן יורד להם, שהיה טוב ויפה מכל אכילה שבעולם?

אָלָא מפני שלא באו להקדים להם שלום, העלה עליהם הכתוב כאילו חסרו מחיתם. וכל המקדים שלום לחברו יוצא לו לדרך, מעלה עליו הכתוב כאלו נותן לו לאכול ולשתות. וכן אמר רבי חייא רבה, מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת השומרים שערי צדק, יוצאים לקראתו ומקדימים לו שלום.

והוא כהן לאל עליון - ששנה רב יוסף, כשם שכהן גדול למטה, כן מיכאל השר הגדול הוא כהן למעלה, והוא מקדים ומברך לנשמה קודם, ואחר כן מברך להקדוש ברוך

שב בתשובה. ואמר רבי אבהו, בא וראה כמה שכרו של אדם העושה לאחרים לחזר בתשובה. מנין לן, ממה דכתיב אחריו, ומלפי צדק מלך שלם.

תאני רבי חייא רבה, בשעה שנשמת הצדיק, המחזיר בתשובה לאחרים, יוצאה מן הגוף, מיכאל השר הגדול המקריב נפשות הצדיקים לפני בוראו, הוא יוצא ומקדים שלום לנשמתו של אותו צדיק, שנאמר ומלפי צדק, זהו מיכאל ראש שומרי שערי צדק. מלך שלם, זו ירושלים של מעלה. הוציא לחם ויין, שמקדים ויוצא לקראתו, ואומר לו שלום בואף.

אמר רבי חייא, מכאן למדנו, כל המקדים ויוצא לקראת הבא מן הדרך, ונותן לו שלום, מעלה עליו הכתוב כאלו אכילה ושתיה הוא נותן לו. מנין לן, מהאי קרא, דכתיב (דברים כג ה) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. וכי צריכין ישראל ללחם ולמים, והלא המן יורד להם, שהיה טוב ושפיר מכל אכילה שבעולם.

אָלָא מפני שלא באו להקדים להם שלום, העלה עליהם הכתוב כאילו חסרו מחיתם. וכל המקדים שלום לחבירו, ויוצא לו לדרך, מעלה עליו הכתוב, כאלו נותן לו לאכול ולשתות. וכן אמר רבי חייא רבה, מיכאל וגבריאל ומלאכי השרת השומרים שערי צדק, יוצאין לקראתו ומקדימין לו שלום.

והוא כהן לאל עליון, דתאני רב יוסף, כשם שכהן גדול למטה, כן מיכאל השר הגדול הוא כהן למעלה, והוא מקדים ומברך לנשמה קודם, ואחר כן מברך להקדוש ברוך

לקדוש ברוך הוא. ואלמלא מקרא פתוב, אי אפשר לאמרו, שנאמר (בראשית ד) ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ. אשריך שזכית לכה, ואחר כך וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך, אלו הרשעים שזכיתם בתשובה, ועשית את נשמתם.

ויתן לו מעשר מפל (שם), אמר רבי יצחק, הפסוק הזה לא ידענו מי נתן מעשר למי. אלא הקדוש ברוך הוא נתן לו מעשר. נוטל אות אחת מתחת פסא הכבוד, ונותן אותה עטרה על הנשמה, שהוא אברהם. ואיזו היא אות אחת? אות ה', פאשר נברא העולם בה, להיות צורה בצרור החיים, ונשלמת בהשלמתו. זהו שפתוב (שם י) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם, וזהו המעשר שנתן לו הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יהודה, מהו מכל? הוא שכינתו של מקום, שהרי שנינו, אמר רבי ברכיה, מהו שפתוב (בראשית כד) וה' ברח את אברהם בכל? שהשרה שכינתו עמו.

אמר רב חסדא, אין הקדוש ברוך הוא עושה משפט ברשעים בעולם הפא, עד שגמלך בגשמתם של צדיקים, שנאמר (איוב ד) מגשמת אלוה יאבדו. וכשהם אובדים, אין אובדים אלא מאותו הדין, שהנשמה דנה לרשעים.

ושנינו, ערסיא"ל שרו של גיהנם, עומד לפני נשמת הצדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקדוש ברוך הוא, ושיהגם ברשותו להורידם לבאר שחת, זהו שפתוב (בראשית יד) ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש. מלך סדם זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדם.

הוא. ואלמלא מקרא פתוב אי אפשר לאמרו, שנאמר ויברכהו ויאמר ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ. אשריך שזכית לכה, ואחר כך וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך, אלו הרשעים שזכיתם בתשובה, ועשית את נשמתם.

ויתן לו מעשר מפל, אמר רבי יצחק, האי קרא לא ידענו, מי נתן מעשר למי. אלא הקדוש ברוך הוא נתן לו מעשר. נוטל אות אחת מתחת פסא הכבוד, ונותן אותה עטרה על הנשמה, שהוא אברהם. ואיזו היא אות אחת? אות ה'. פאשר נברא העולם בה, להיות צורה בצרור החיים, ונשלמת בהשלמתו. הדין הוא דכתיב, (בראשית יז ה) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם, וזהו המעשר שנתן לו הקדוש ברוך הוא.

אמר רבי יהודה, מהו מכל, הוא שכינתו של מקום, דהא תנינן, אמר רבי ברכיה, מאי דכתיב וה' ברח את אברהם בכל, שהשרה שכינתו עמו.

אמר רב חסדא, אין הקדוש ברוך הוא עושה משפט ברשעים בעולם הפא, עד שנמלך בגשמתן של צדיקים, שנאמר (איוב ד ט) מגשמת אלוה יאבדו. וכשהן אובדין, אין אובדין אלא מאותו הדין, שהנשמה דנה לרשעים.

ותאנא, ערסיא"ל שרו של גיהנם, עומד לפני נשמת הצדיקים שלא יתפללו על הרשעים לפני הקדוש ברוך הוא, ושיהגם ברשותו להורידם לבאר שחת, הדין הוא דכתיב, ויאמר מלך סדם אל אברהם תן לי הנפש. מלך סדם זהו שרו של גיהנם, העומד על הרשעים, והוא מלך סדם.

וְמָה אֹמֵר לְנִשְׁמָה שְׁהוּא אַבְרָם, תַּן לִי הַנֶּפֶשׁ, שְׁהוּא הַחוּטָא, כְּמָה דְאֵת אֹמֵר (יחזקאל יח) הַנֶּפֶשׁ הַחוּטָא הִיא תְּמוּת. כְּלוּמַר תַּן לִי אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׁהוּא מִתְּאוּהַּ בַּחֲטָאוֹת, כְּדִי שְׁתֵּהֵא נְדוּנִית כְּפִי רִשְׁעָתָהּ, וְלֹא תִקְחֶנָּה בְּתַחֲנוּנֶיהָ. וְהִרְכּוּשׁ קַח לָךְ, אוֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּנִפְשׁוֹתָם מִדְּרָכָם הָרָעָה, קַח לָךְ, וְהִצִּילֶם מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

וְמָה אֹמֵר לְנִשְׁמָה, שְׁהוּא אַבְרָם? תַּן לִי הַנֶּפֶשׁ, שְׁהוּא הַחוּטָא, כְּמוֹ שְׁנֹאֵמַר (יחזקאל יח) הַנֶּפֶשׁ הַחוּטָא הִיא תְּמוּת. כְּלוּמַר, תַּן לִי אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׁהוּא מִתְּאוּהַּ בַּחֲטָאוֹת, כְּדִי שְׁתֵּהֵא נְדוּנִית כְּפִי רִשְׁעָתָהּ, וְלֹא תִקְחֶנָּה בְּתַחֲנוּנֶיהָ. וְהִרְכּוּשׁ קַח לָךְ - אוֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּנִפְשׁוֹתָם מִדְּרָכָם הָרָעָה, קַח לָךְ, וְהִצִּילֶם מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

אֹמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַנִּשְׁמָה מָה הִיא אוֹמֶרֶת, וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סֹדֶם הִרְמַתִּי יָדַי אֶל ה' אֶל עֵלְיוֹן, בְּשִׁבּוּעָה, שְׁלֹא אֶתְפַּלֵּל וְלֹא אֶקַּח לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים, שְׁהֵייתִי מְכַרִּיז לְפָנֶיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהוֹכַחְתִּים לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה, וּפְרַשְׁתִּי לָהֶם כָּל מִשְׁפָּטֵי גֵיהֶנֶם, וְלֹא שָׁמְעוּ לִי. אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, שְׁלָךְ הֵם, וּבְרִשׁוּתְךָ הֵם.

אֹמֵר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הַנִּשְׁמָה מָה הִיא אוֹמֶרֶת? וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ סֹדֶם הִרְמַתִּי יָדַי אֶל ה' אֶל עֵלְיוֹן, בְּשִׁבּוּעָה, שְׁלֹא אֶתְפַּלֵּל וְלֹא אֶקַּח לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים, שְׁהֵייתִי מְכַרִּיז לְפָנֶיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהוֹכַחְתִּים לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה, וּפְרַשְׁתִּי לָהֶם כָּל מִשְׁפָּטֵי גֵיהֶנֶם, וְלֹא שָׁמְעוּ לִי. אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ - שְׁלָךְ הֵם, וּבְרִשׁוּתְךָ הֵם.

דֹּאמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, זְמַנָּא חָדָא חָזִי הוּיָת וְעֲרַעִית סְמוּךְ לְתַרְעָא דְגֵיהֶנֶם, וּשְׁמַעִית קָל חֲתִיבָא, דְהוּוּ טְרִידִין בְּגֵיהֶנֶם בְּדִינָא רַבָּא, דְדִינִין לְחֲתִיבָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, וְהוּוּ אֶמְרִין, פּוֹתְקָנָא סִיפְנָא, שְׁמַעְנָא, וְלֹא אֶרִיכְנָא אוּדְנָנָא, וּוִי לָן, מִיִּלְתָּא דְצַדִּיקָא לָא עֲבַדְנָא. בְּבִינָא, שְׁמַעִית הֵוּוּ קָלָא דְאֹמֵר, בַּר לִיּוּאִי בַר לִיּוּאִי, סָק סִיקְתָךְ וּסְתוּם פּוּמְךָ, לִית לָךְ רִשׁוּתָא לְצַלָּאָה עֲלוּהִי, וְאֵת וְחֲבַרְיָא פְתִיב בְּכוֹ (מלכים ג כא) וְעִסוּתָם רִשְׁעִים פִּי יְהוּוּ אֶפְר תַּחַת פְּפוֹת רַגְלִיכֶם.

שְׁאֹמֵר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, פַּעַם אַחַת הֵייתִי רוּאָה וְנִקְלַעְתִּי סְמוּךְ לְשַׁעַר הַגֵּיהֶנֶם, וְשְׁמַעְתִּי קוֹל הָרִשְׁעִים, שְׁהִיוּ נִטְרָדִים בְּגֵיהֶנֶם בְּדִין הַגְּדוֹל שְׁדָנִים אֵת הָרִשְׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְהָיוּ אוֹמְרִים: הַפְּתַק שֶׁל הַפֶּסֶק שְׁלָנוּ שְׁמַעְנוּ, וְלֹא הִרְפַּנוּ אֲזַנֵּינוּ. אוּי לָנוּ שְׁדָבַר הַצַּדִּיקִים לֹא עֲשִׂינוּ.

בְּבִיתִי, שְׁמַעְתִּי הַקוֹל הַהוּא שְׁאֹמֵר: בֶּן לֹוִי, בֶּן לֹוִי, עֲלֵה עֲלִיתְךָ וּסְתָם פִּידָה, אִין לָךְ רִשׁוּת לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם, וְאֵתָהּ וְהַחֲבָרִים כְּתוּב בְּכֶם (מלאכי א) וְעִסוּתָם רִשְׁעִים פִּי יְהוּוּ אֶפְר תַּחַת פְּפוֹת רַגְלִיכֶם.

וַאֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, שְׁבַעָה מְדוּרוֹת יֵשׁ בְּגֵיהֶנֶם, בְּאֲשֶׁר נְדוּנִין הָרִשְׁעִים לְעֵתִיד לְבָא. וְשְׁבַעָה פְתָחִים יֵשׁ בְּגֵיהֶנֶם, כְּנֶגֶד שְׁבַעָה פְתָחִים שְׁיֵשׁ לְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים לְהַכְּנִס בָּהֶם. מְכַנְגְּדָן, יֵשׁ לְנִפְשׁ הָרִשְׁעִים שְׁבַעָה פְתָחִים (דף ע"ב א') לְהַכְּנִס בָּהֶם בְּגֵיהֶנֶם, וְאֵלוֹ הֵן: אוֹפֵל,

וַאֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, שְׁבַעָה מְדוּרוֹת יֵשׁ בְּגֵיהֶנֶם בְּאֲשֶׁר נְדוּנִין הָרִשְׁעִים לְעֵתִיד לְבָא. וְשְׁבַעָה פְתָחִים יֵשׁ בְּגֵיהֶנֶם כְּנֶגֶד שְׁבַעָה פְתָחִים שְׁיֵשׁ לְנִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים לְהַכְּנִס בָּהֶם. כְּנֶגֶד הֵן יֵשׁ לְנִפְשׁ

שְׁאַחֲזִיק בָּהֶם, וְלֹא אֶתְנֶם לָךְ, אֵף עַל פִּי שְׂרָאוּיִם לִיעֲנֹשׁ.

בְּמִזְבֵּחַ כֵּן יִשׁ לְנִשְׁמַת הַצְּדִיק עִם מְלֶכֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֵנִם, הַמּוֹשֵׁל עַל הַרְשָׁעִים. וְעוֹד אוֹמֵר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבִדִּי אֲחִזִּיק בְּאֵלֹהֵי, אֲלֵא עֲנֵר אֶשְׁפּוֹל וּמִמָּרָא, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת, הֵם יִקְחוּ חֵלְקֵם.

רַבִּי אֱלֶעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּגַע בּוֹ אֲלֵיהּ בְּדַמּוֹת זֶקֶן אֶחָד, וְעָלַם קֶטֶן עִמּוֹ, וְהָיָה מַעֲבֵר שֶׁל מַיִם רַבִּים לְעֵבֶר לְצַד הַזֶּה. אָמַר לוֹ: זֶקֶן זֶקֶן, אָרִים עַל כַּתְּפֵי אֶת הַיָּלֵד הַזֶּה, וְאַתָּה בְּצַד הַשֵּׁנִי, וְאֵעֵבִיר אֶתְכֶם אֶת מַעֲבֵר הַמַּיִם.

אָמַר: וְלֹא מוֹרָה הַדּוֹר אֶתָּה, וְלֹא תוֹכֵל לְהַעֲבִירֵנוּ. אָמַר לוֹ: זֶקֶן זֶקֶן, אִם אֶתְפַּס בְּיַדִּי הָאֲחִת אוֹתָךְ וְאוֹתוֹ, אֲשַׁלֵּךְ אֶתְכֶם לְצַד אֶחָד בַּחֲצֵי מִלֵּל.

אָמַר: לוֹ, וְעִסְקָתָּ בַּתּוֹרָה? אָמַר לוֹ, כֵּן. אָמַר לוֹ: וְלֹא נִקְרְאתָ תוֹשֵׁיָה, שְׁמַתְשַׁת כַּחוֹ שֶׁל אָדָם? אָמַר לוֹ: וְלֹא נִקְרְאתָ רְפוּאָה וְשִׁקּוּי, שְׁנֵאֲמַר (משלי א) רְפָאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ? אֵף אֲנִי שׁוֹתֶה מִהַתּוֹרָה הַרְבֵּה כְּמִי שְׁשׁוֹתֶה כְּלֵי שֶׁל רְפוּאָה, וְהַתְחַזֵּק כַּחֲצֵי הָעֵבֶרְתִּי אוֹתָם.

אָמַר לוֹ: זֶקֶן זֶקֶן, מִי הַיָּלֵד הַזֶּה עִמָּךְ? אָמַר לוֹ: אֲנִי מְלַמְדוֹ תּוֹרָה. אָמַרְתִּי לוֹ: זֶקֶן זֶקֶן, כַּחֲצֵי רַב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וּבְשִׁבִיל הַיָּלֵד הַזֶּה לֹא אֲשַׁאֲרֵךְ אֶת מְלֶאכֶת הַגִּיהֵנִם לְגַעַת בְּךָ, וְאֲנִי אֲכַנְיֶסְךָ לְעוֹלָם הַבָּא בְּרַב כַּחֲצֵי שֵׁשׁ לֵי שָׁם.

אָמַר לוֹ: רַבִּי רַבִּי, כַּחֲצֵי רַב לְעוֹלָם הַבָּא כַּאֲחָד מִשְׁמֵשֵׁי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמֵשֵׁשׁ לְפָנָיו. עַד שֶׁהִשְׁגִּיחַ בּוֹ, לֹא רָאָה אוֹתוֹ.

עַד דְּמִשְׁמֵשֵׁי קְדָמוֹהִי. עַד

שְׁאַחֲזִיק בָּהֶם, וְלֹא אֶתְנֶם לָךְ, אֵף עַל פִּי שְׂרָאוּיִם לִיעֲנֹשׁ.

בְּמִזְבֵּחַ כֵּן יִשׁ לְנִשְׁמַת הַצְּדִיק עִם מְלֶכֶךְ סְדוּם, שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֵנִם, הַמּוֹשֵׁל עַל הַרְשָׁעִים. וְעוֹד אוֹמֵר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבִדִּי אֲחִזִּיק בְּאֵלֹהֵי, אֲלֵא עֲנֵר אֶשְׁפּוֹל וּמִמָּרָא, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת, הֵם יִקְחוּ חֵלְקֵם.

רַבִּי אֱלֶעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּגַע בִּיהּ בְּאֲלֵיהּ, בְּדִיוֹקְנָא דְסָבָא חֲדָא, וְעָלַם זְעִיר עִמֵּיהּ, וְהוּא מַעֲבֵר נִהְרָא דְמֵיָא רַבָּא, לְאֵעֲבָרָא לְהַךְ גִּיסָא, אָמַר לֵיהּ סָבָא סָבָא, אֲרַמִּי אֲכַתְּפָאִי רַבִּיָא דִין, וְאַתָּה בְּאִידָךְ גִּיסָא, וְאֵעֵבֶר לְכוּן מַעֲבָרָא דְמֵיָא.

אָמַר, וְלֹאֵו מְאָרִי דְדָרָא אֶתָּה, וְלֹא תִיכּוֹל לְאֵעֲבָרִינָנָא. אָמַר לֵיהּ סָבָא סָבָא, אִי אֶתְפַּסְךָ בְּחַד יָדֵי, לָךְ וְלֵיהּ, אֲרַמִּי יִתְכוּן לְאִידָךְ גִּיסָא בְּפִלְגוֹת מִיָּלָא.

אָמַר לֵיהּ, וְלַעֲיַת בְּאוֹרֵיָתָא. אָמַר לֵיהּ אִין. אָמַר לֵיהּ וְלֹא נִקְרְאתָ תוֹשֵׁיָה, שְׁמַתְשַׁת כַּחוֹ שֶׁל אָדָם. אָמַר לֵיהּ וְלֹא נִקְרְאתָ אֲסוּוֹתָא, וְשִׁקּוּיָא, שְׁנֵאֲמַר (משלי ג ח) רְפָאוֹת תְּהִי לְשִׁרְךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ. אֵף אֲנָא שְׁתִּי מְאוֹרֵיָתָא סְגִיָּאָה, כְּמֵאֵן דְּשְׁתִּי מְאָנָא דְאֲסוּוֹתָא וְאֶתִּישֵׁר חִילִי. אֵעֲבָרִינוּן.

אָמַר לֵיהּ סָבָא סָבָא, מְאָן רַבִּיָא דִין גַּבְךָ. אָמַר לֵיהּ אֲנָא מְלִיף לֵיהּ בְּאוֹרֵיָתָא. אָמַר לֵיהּ, סָבָא סָבָא, חִילִי סְגִיָּא בְּעֵלְמָא דִין וּבְעֵלְמָא דְאֶתִּי, וּבְגִינֵיהּ דְרַבִּיָּא דִין, לֹא אֶשְׁבּוֹק לְמֶלְאכָא דְגִיהֵנִם, לְמִינְגַע בְּךָ, וְאֲנָא עֵיילָנָא לָךְ לְעֵלְמָא דְאֶתִּי, בְּתַקִּיף חִילִי דְאִית לִי תַמָּן. אָמַר לֵיהּ, רַבִּי רַבִּי, חִילָךְ סְגִיָּאָה לְעֵלְמָא

דְּאֶתִּי, כַּחֲצֵי מִן שְׁמֵשׁוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְמִשְׁמֵשֵׁי קְדָמוֹהִי. עַד

אמר: מזה נשמע שזה היה אליהו. והיה שמח במעשה שעשה לו.

ומאותו היום, כשהיה רואה דמות אביו, היה אומר לו: אבא, אמר לאותו הזקן, בטולים רבים היה מהתורה. אמר לו: אמר לו שזקן הקדמונים, זקן של הפתובים, ומיד יתישר כחך.

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו' (בראשית טו). רבי עזריה פתח, (שירא) משכני אחריך נרוצה. אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע פתקונה על מטתו, עולה נשמתו לשוט בארץ החיים.

אמר רבי בון, מהו פתקונה? בא תשמע, ששים אותיות ידועות יש בקריאת שמע של לילה שיהא מכוין בהם לדעת הסוכבים את פסא הכבוד, שהם ששים. זהו שפתוב (שם ג) ששים גברים סביב לה מגברי ישראל. (והרי הם שבועים? אלא עשרה ממנים לעשות דין, שבאמר (תהלים פב) אלהים נצב בעדת אל).

שנו רבותינו, פעם אחת הלך רבי דוסתאי לראות את רבי אלעזר בן ערוך. הזדמן לו רבי חגי. אמר לו: יאמר לנו מורנו דרף תקינה לפניו, למי הלך? אמר לו: לראות את סבר פני הימים. אמר לו: מי הוא? אמר לו: מי שיורדים לפניו גדולים עליונים של המלך ברוך הוא.

אמר לו: נוח לו למר שאלך עמו לדרך? אמר לו: אם תוכל לסבר סברא למה שתשמע - לך, ואם לא - סטה לאחריך, כך שלא תעגש. אמר לו: לא יחשש מר לזה, שהרי שמעתי דבר של סוד עליון, והסתפלתי בו, וסברתי סברא.

אמר לו: ומה היא? אמר לו: שמעתי את סוד הפסוק הזה (שיר

דאשגח ביה, לא חזייה. אמר שמע מינה דאליהו הוה, והוה חדי בעובדוי דעבד ליה. ומן יומא ההוא פד הוה חמי דיוקנא דאבוי, הוה אמר ליה אבא אבא, אימא לההוא סבא, שפמין סגיאין מאורייתא הוה. אמר ליה אימא ליה סבא דקדמאי, סבא דפותקא. ומיד יתישר חילך.

אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם וגו', ר' עזריה פתח, (שה"ש א ד) משכני אחריך נרוצה. אמר רבי יצחק, כל הקורא קריאת שמע פתקונה על מטתו, עולה נשמתו לשוט בארץ החיים.

אמר רבי בון, מאי פתקונה, תא שמע, ששים אותיות ידועות יש בקריאת שמע של לילה, שיהא מכוין בהם לדעת, הסוכבים את פסא הכבוד, שהם ששים. הדא הוא דכתיב, ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל. (והא ע' אינון. אלא עשר ממונים למיעבד דינא, שנאמר אלהים נצב בעדת אל).

תנו רבנן, זמנא חדא, אזל רבי דוסתאי למחמי לר' אלעזר בן ערוך, אזדמן ליה רבי חגי, אמר ליה לימא לן מר אורחא דתקנא קמיה, למאן אזל. אמר ליה למחמי סבר אפי יומין. אמר ליה מאן הוא. אמר ליה, מאן דנחתין קמיה רברבי עילאי דמלכא בריך הוא.

אמר ליה, ניקח ליה למר דאיזיל עמיה לאורחיה. אמר ליה, אי תיכול למספר סברא למאי דתשמע, זיל. ואי לא, סטי אבתרך, פי היכי דלא תעגש. אמר ליה לא ליחוש מר להאי, דהא שמעית מילתא דרזא עילאה, ואסתפלית ביה, וסברית סברא.

אמר ליה ומאי היא, אמר ליה שמעית האי רזא דהאי פסוקא, הנה מטתו

שְׁלֹשְׁמָה, היא פּוֹרְסִיָּא יִקְרָא דְמִלְכָּא
 דְשִׁלְמָא פּוֹלָא דִילִיָּה. שְׁשִׁים גְבוּרִים סְבִיב
 לָהּ, אֵלִין שְׁתִּין רַבְרַבִּיא מְשַׁמְשִׁין עֵילְאִין
 קְדִישִׁין, דְּאִינוּן מְשַׁמְשִׁין גְּבִי פּוֹרְסָא יִקְרָא
 דְּמִלְכָּא עֵילְאָה. מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל, דְּאִנוּן מִמְּנָן
 תַּחוּת שׁוּלְטָנָא רַבְרַבָּא קְדִישָׁא, מִיכְאֵל
 אֲפוּטְרוּפְסָא דִישְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחוּת
 יְדִיָּה, כְּלָהוּ רַבְרַבִּין אֲפוּטְרוּפִין דִישְׂרָאֵל, הָדָא
 הוּא דְכֹתִיב מְגַבְרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיָּה ר' דוּסְתָאִי, יָאוּת אַנְתָּ יִתִּיר מְנִי,
 לְמִיזֵל לְמַחְמֵי סֶבֶר אַפִּי יוֹמִין. אַזְלוּ,
 פַּד מְטוּ לְגַבְיָהּ וְחִמָּא לֹון, אָמַר לְשַׁמְשִׁיָּה זִיל
 וְאִימָא לֹון, דְּכוּרְסִיָּא דְתַלְתָּ קְיִימָא מְאִי היא
 בְּלָא חָד.

שָׁמַע רַבִּי דוּסְתָאִי, אֲסַתְּכֵל בְּנַפְשִׁיָּה מִיִּלְתָּא,
 וְאָמַר לְשַׁמְשָׁא זִיל וְאִימָא לִיָּה לְמַר,
 דְּלָאוּ לְמַגְנָא אָמַר דְּוֹד, (תהלים קיח כב) אָבָן מְאָסוּ
 הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, דָּא דְּוֹד מִלְכָּא
 דְּאִיָּהוּ רַבִּיעָאָה.

אֲזַל שַׁמְשִׁיָּה וְאָמַר לִיָּה הָאִי מִיִּלְתָּא. אָמַר לִיָּה
 מִימַר שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, אֵלָא זִיל וְאִימָא
 לִיָּה, אֵן גַּעְלוּ בֵּיהּ בְּדוּד, דְּאָמַר אָבָן מְאָסוּ
 הַבּוֹנִים.

אָמַר לִיָּה לְר' חַגִּי, שְׁמַעְתָּ בְּהָאִי מִיִּלְתָּא פְתָגָם,
 אָמַר לִיָּה תַלְתָּ עַנְיִינִי שְׁמַעִית, חָד הוּא
 דְרִשָׁא, אָמַר לִיָּה לָאוּ לְדִרְשָׁא קָא אֲתִינָא הָבָא.
 דְּעוּבְדָּא דִישִׁי וּבְנוֹי שְׁמַעְנָא, אָבָל עֵיקְרָא
 דְּמִלְתָּא אִי שְׁמַעְתָּ, אִימָא.

אָמַר, עֵיקְרָא דְּמִלְתָּא אִינוּן תְּרִי עַנְיִינִי
 דְּשְׁמַעִית, חָדָא הוּא דְּאָמַר אָבָא,
 בְּיוֹמָא דְּאֲתַבְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא עַבְדִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא טִיבוּ סִגֵּי לְדוּד מִלְכָּא.

דְּבַתֵּר דְּאֲזַדְמֵן לִיָּה הֵוּא חוּבָא, וְאָף עַל גַּב

א הנה מטתו שלשלמה - היא
 כסא הכבוד של המלך שהשלוס
 פלו שלו. ששים גברים סביב לה
 - אלו ששים גדולים משמשים
 עליונים קדושים, שהם משמשים
 לכסא הכבוד של המלך העליון.
 מגברי ישראל - שהם ממנים
 תחת שליט גדול קדוש, מיכאל
 האפטרופוס של ישראל. משום
 שהם תחת ידו, כלם גדולים
 שרים אפטרופוסים של ישראל.
 זהו שפתוב מגברי ישראל.

אמר לו רבי דוסתאי: ראוי אתה
 יותר ממני ללכת לראות את סבר
 פני הימים. הלכו. כשהגיעו אליו
 וראה אותם, אמר לשמשו: לך
 ואמר להם, שכסא של שלשה
 עמודים מה הוא בלי אחד?

שמע רבי דוסתאי, הסתפל
 בנפשו על הדבר ואמר לשמשו:
 לך ואמר למר, שלא לחנם אמר
 דוד (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים
 היתה לראש פנה, זה דוד המלך
 שהוא הרביעי.

הלך שמשו ואמר לו הדבר הזה.
 אמר לו: מאמר יפה אמרת, אלא
 לך ואמר לו, איפה בחלו בדוד
 שאמר אבן מאסו הבונים?

אמר לו לרבי חגי: שמעת בדבר
 הזה אינשהו פתגם? אמר לו:
 שלשה ענינים שמעתי, אחד הוא
 דרש. אמר לו: לא לדרש באתי
 לכאן, שמעשה ישי ובניו
 שמעתי, אבל עקר הדבר, אם
 שמעת - אמר.

אמר, עקר הדבר הם שני ענינים
 שמעתי, אחד הוא שאמר אבא,
 ביום שנבנה בית המקדש, עשה
 הקדוש ברוך הוא חסד רב לדוד
 המלך.

שאחר שהזדמן לו אותו החטא,
 ואף על גב שמחל לו הקדוש

דמחל ליה קודשא בריך

ברוך הוא, כשיצא מן העולם הזה לא השאירו אותו המלאכים העליונים לעבר בשערי ירושלים שלמעלה, והיה יושב בחוץ.

וביום שנבנה בית המקדש, קרא הקדוש ברוך הוא למיכאל השר הקדוש, ומנה אותו להיות הוא וששים קדושים עליונים אפוטרופוסים של ישראל, אותם שהקיפו את פסא כבודו הקדוש. ומנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח לשערי ירושלים של מעלה, ולהתקינו עם האבות כמרפכה קדושה עליונה. זהו שכתוב (מלכים א-ח) על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו.

והיתר - ענין הוא, שכתוב ביהודה סבו שבחלו בו אחיו. זהו שכתוב (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו, שהסירוהו מגאונתו. והקדוש ברוך הוא אין נוח לפניו מכל בני יעקב להיות שליט של מלכות של עולמים, אלא רק ליהודה. זהו שכתוב (שם מט) לא יסור שבט מיהודה וכו' ולו יקחה עמים. הוא לבדו, ולא לשאר בני יעקב, והינו הדבר שהיה אומר אביו.

ועוד שמעתי, מה ראה הקדוש ברוך הוא לתת שלטון ליהודה מכל שאר אחיו? אלא הסתכל הקדוש ברוך הוא בשמו הגדול שהיה רשום בשמו של יהודה, ובגללו השליטו על הכל ושלטונו לא יסור. בא רבי דוסתאי ונשקו בראשו.

שמע רבי אלעזר, ויצא אליהם. אמר, אתם בעלי הישיבה העליונה, חצי ושלם תבאו אלי, ותראו ותחיו מה שלא היה גלוי לעולמים, שכתוב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ואתם תראו ותחיו.

הוא, כד נפק מהאי עלמא, לא שבקוהו מלאכי עילאי למעבר תרעי ירושלים דלעילא, והיה יתיב אפראי.

וביזמא (דף לב ע"ב) דאתבני בי מקדשא, קרא קודשא בריך הוא למיכאל רברבא קדישא, ומני ליה למהוי הוא, ושתיין קדישין עילאין, אפוטרופוסים דישראל, אינון דאסחרו פורסי קדישא דיקריה.

ומני ליה למיכאל, למיעל לדוד משיחא בתרעי ירושלים דלעילא, ולא תקנא ליה עם אבהתנא, ותיכא קדישא עילאה, הדא הוא דכתיב, (מ"א ח טו) על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו.

ואידך, ענינא הוא, דכתיב ביהודה סבוי, דגעלו ביה אחוי. הדא הוא דכתיב, (בראשית לא א) וירד יהודה מאת אחיו, דסרו ליה מגאונתיה. וקודשא בריך הוא לא ניחא קמיה מכל בנוי דיעקב למהוי שולטנא דמלכותא דעלמין, אלא ליהודה. הדא הוא דכתיב, (שם מט) לא יסור שבט מיהודה וכו' ולו יקחה עמים, הוא בלחודוי, ולא לשאר בנוי דיעקב, והיינו מלתא דהיה אומר אבוי.

ותו שמענא, מאי חמא קודשא בריך הוא למיהב שולטנותא ליהודה מכל שאר אחוי. אלא, אסתפל קודשא בריך הוא בשמיה הגדול דהיה רשים בשמיה דיהודה, ובגניניה אשליטיה על כלא, ושולטניה לא תעדי. אתא ר' דוסתאי ונשקיה ברישיה.

שמע רבי אלעזר, ונפק לגביהון, אמר אתון מאריהון דמתיתבתא עילאה, פלגותא ושלימתא אייתו גבאי, ותחמוזן ותיחון. מה דלא הוה גלי לעלמין, דכתיב (שמות לג ב) כי לא יראני האדם וחי. ואתון תחזון ותיחון.

יָשְׁבוּ לִפְנֵי. הוא שתק והם שתקו. נכנס לחדר, ושמע אותו הקול שהיה אומר: אמר להם מה שהם רוצים, שצדיקים הם. עד שירד, העריב הלילה. אכלו. בעודם אוכלים, שתק, והם שתקו. כשאכלו, קמו לשכב. אמר להם: אם יש מכם ששמע דבר, שיאמר לי.

פָּתַח רַבִּי דוֹסְתָאֵי וְאָמַר, אָנוּ סְבָרָא נְסֵבֵר, וְטוֹב לְדַעַת, אֵתָּה אָמַר לָנוּ. אָמַר לָהֶם, הַשְּׁמַעְתֶּם הַדְּבָר הַזֶּה שֶׁאָמַר רַבִּי יִצְחָק? כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאַת שְׁמַע כְּתוּבָה עַל מִטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְשׁוֹט בְּאַרְץ הַחַיִּים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שיר א) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אָמְרוּ לוֹ, יֹאמֵר רַבְּנֵנוּ!

אָמַר לָהֶם, בְּקְרִיאַת שְׁמַע יֵשׁ שְׁשִׁים אוֹתוֹת יְדוּעוֹת עַד וּבְשַׁעְרֵיךָ, וְעַל כָּל אוֹת וְאוֹת יֵשׁ סוּד כְּבוֹד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַשְּׁלִיט הָעֲלִיּוֹן, וְעַבְדוֹת הָאָדָם לִפְנֵי, עַד שֶׁיִּקְרַב דַּעְתוֹ לְכֶסֶף הַכְּבוֹד שֶׁל הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה. וּבְאוֹתָהּ שַׁעַת לֹקַח אוֹתָם מִפְּנֵי בַּעַל הַפְּנִים, שֶׁשְׁמוֹ כֶּשֶׁם אֲדוֹנוֹ, וְהוּא מַעְלָה אוֹתָם לְמַעְלָה עִם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לִפְנֵי מִזְבַּח הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה.

וְנוֹטְרִים אוֹתָם שְׁשִׁים מְלָאכִים שְׁמַקִּיפִים אֵת כֶּסֶף הַכְּבוֹד, כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹת אַחַת, וּמְזַמְרִים בָּהֶם בְּכָל לַיְלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים כו) וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר הַטָּהוֹר מִיָּדָה וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה' אֶלְהֵיךָ. וְלִקַּח הַכֹּהֵן - זֶהוּ מִטְטְרוֹן, הַטָּהוֹר - אֵלּוֹ שְׁשִׁים אוֹתוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל הַלֵּילָה.

לְמַד אוֹתָם, וְצָאָה מֵהֶם נִשְׁמָתָם וְרָאוּ מַה שָּׂרְאוּ, וְהִתְעוֹרְרוּ. אָמַר אֶחָד לְאֶחָד: לֹא נִשְׁבַּ פָּאן, אֵינְנוּ רְאוּיִים לָזֶה. מִי שֶׁהוּא מְלָאָף עֲלֵינוֹ, יִהְיֶה בְּכְבוֹד הַזֶּה. מַה

יִתְבוֹן קַמִּיָּה, אֲשֶׁתִּיק, וְאֵינּוֹן אֲשֶׁתִּיקוּ. עָאֵל לְאֶדְרוֹנָא, שְׁמַע הֵהוּא קָלָא דִּהָהּ אָמַר, אֵימָא לֹוֹן מָה דְאֵינּוֹן בְּעָאן, דְזַפְאִין אֵינּוֹן. עַד דְנַחִית, רַמַּשׁ לֵילִיא. אָכְלוּ. עַד דִּהוּוּ אָכְלִי, אֲשֶׁתִּיק, וְאֵינּוֹן אֲשֶׁתִּיקוּ. כַּד אָכְלוּ, קָמוּ לְמִשְׁכַּב, אָמַר לֹוֹן אֵי אֵית מַנְכוֹן, דְשְׁמַע מִיִּלְתָּא לֵימָא לִי.

פָּתַח רַבִּי דוֹסְתָאֵי וְאָמַר, אָנִן סְבָרָא נְסֵבֵר, וְטִיבּוֹ לְמִינְדַע, אֵתָּה אֵימָא לָן. אָמַר לֹוֹן, שְׁמַעְתוֹן הַאי מִיִּלְתָּא דְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַקּוֹרָא קְרִית שְׁמַע כְּתוּבָה עַל מִטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְשׁוֹט בְּאַרְץ הַחַיִּים. הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (שה"ש ג ז) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אָמְרוּ לִיהּ לֵימָא מַר.

אָמַר לֹוֹן, בְּקְרִית שְׁמַע אֵית שְׁתִּין אַתְוֹתָא יְדִיעָאן, עַד וּבְשַׁעְרֵיךָ. וְעַל כָּל אֵת וְאֵת אֵית סוּד יִקְרָא דְמַלְכוּתָא קְדִישָׁא, דְשְׁלִיטָא עֵילָאָה. וּפּוֹלְחָנִיה דְבַר נֵשׁ קַמִּיָּה, עַד דִּיקְרַב דַּעְתִּיהּ, לְכוֹרְסֵי יִקְרָא דְמַלְכוּתָא קְדִישָׁא.

וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא, נָסִיב לֹוֹן מִן פּוֹמִיָּה מְאָרִיָּה דְאַפְיָא, דִּי שְׁמִיָּה כְּשָׂמָא דְמְרִיָּה, וְהוּא אֲסִיק לְהוֹן לְעֵילָא עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶן דְצְדִיקֵיָא, קַמִּי מְדַבְחָא יִקְרָא דְלְעֵילָא.

וְנִסְבִּין לֹוֹן, שְׁתִּין מְלָאכִין, דְסַחְרִין פּוֹרְסֵי יִקְרָא, כָּל חַד וְחַד אֵת חַד, וּמְזַמְרִין בְּהוֹן כָּל לַיְלִיא. הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (דברים כו ד)

וְלִקַּח הַכֹּהֵן הַטָּהוֹר הַטָּהוֹר מִיָּדָה וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח ה' אֶלְהֵיךָ. וְלִקַּח הַכֹּהֵן, דָּא הוּא מִטְטְרוֹן, הַטָּהוֹר, אֵלּוֹן שְׁתִּין אַתְוֹתָא דְקְרִית שְׁמַע דְלֵילִיא.

אוֹרֵיךָ לְהוֹ, נָפַק נִשְׁמָתְהוֹן מִנִּיָּהוּ, וְחָמוּ מַה דְחָמוּ, וְאֵיתְעָרוּ. אָמַר חַד לְחַד, לֹא נִיִּתִיב פָּאן, לֵית אָנִן חֲזִינִן לְהַאי. מַאֵן דְאֵיָּהוּ

היתה דעתם? ראו שמלאכים דוחים אותם החוצה, והצטערו. עד שראו מה שראו, ונשמתו של רבי אלעזר העבירה אותם, ונצלו.

ראו את אותו הפהן הגדול שבא לקבל את למודו של רבי אלעזר, ואמר: גדול קדוש, עלה עלה. אמר לו: משכני אחריו נרוצה. אמר לו: מי אלה אצלך? אמר לו: גדולי הדור הם. אמר לו: אין לי רשות, שהרי הקדוש ברוך הוא אמר לי לקבל פניך, ואני נכנסתי לפניו. זהו שכתוב (שיר א) הביאני המלך חדריו. ובחייך קדוש, כל צבאות השמים, נגילה ונשמחה בך.

אמר רבי יצחק, בך, לכל הצדיקים, עושה הקדוש ברוך הוא, לממטרו"ן שר הפנים, שיעלה נשמותיהם מעלה. הוא אומר עלה עלה - ונשמתו משיבה לו ואומרת משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו. הואיל ויצונו שאני אכנס לחדרים העליונים, נגילה ונשמחה בך. זהו שכתוב (תהלים קמט) יעלו חסידים בכבוד, זה ממטרו"ן.

אמר רבי יצחק, באותה שעה שנשמתו של אותו צדיק עולה לפני הקדוש ברוך הוא, עושה לו הבטחה ומברך לו. זהו שכתוב (בראשית טו) אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד. אל אברהם - זו היא הנשמה. במחזה - בשהוא שוכב על מטתו. ומה אומר לו? אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד.

דבר אחר, במחזה - זהו שנאמר (שמות כד) ומראה כבוד ה' פאש אכלת בראש ההר. וזהו ממטרו"ן, המוליכו לפני בוראו.

מלאכא עילאה, להוי בהאי יקר. מאי הוה דעתייהו. חזו דמלאכיא דחזין להו לבר, ואצטערו, עד דחמו מאי דחמו, ונשמתיה דרבי אלעזר אעבר להו, ואשתזיבו.

חמו להווא פהנא רבא, דאתא לקבלא אולפניה דרבי אלעזר, ואמר, רבה קדישא, סק סק, אמר ליה, (שה"ש א ד) משכני אחריו נרוצה. אמר ליה, מאן אלין גבך. אמר ליה רבבי דרא אינון. אמר ליה לית לי רשותא, דהא קודשא בריך הוא אמר לי לקבלא אפך, ואנא עיילנא קמיה, הדא הוא דכתיב, (שם) הביאני המלך חדריו. ובחייך קדישא כל חילי דשמייא, נגילה ונשמחה בך. אמר רבי יצחק, בך, לכל צדיקייא, עביד קודשא בריך הוא, לממטרו"ן שר הפנים, דיסלק נשמתיהו לעילא. הוא אומר סק סק, ונשמתיה אתיב ליה ואומר, משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו. הואיל ורעותיה דאנא עייל לאידרין עילאין נגילה ונשמחה בך. הדא הוא דכתיב, (תהלים קמט) יעלו חסידים בכבוד, דא ממטרו"ן.

אמר רבי יצחק, באותה שעה שנשמתו של אותו צדיק עולה לפני הקדוש ברוך הוא, עושה לו הבטחה, ומברך לו. הדא הוא דכתיב, אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד. אל אברהם, זו היא הנשמה. במחזה, פשהוא שוכב על מטתו. ומה אומר לו, אל תירא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד.

דבר אחר במחזה, זהו שנאמר (שמות כד יז) ומראה כבוד ה' פאש אוכלת בראש ההר. וזהו ממטרו"ן, המוליכו לפני בוראו.

דָּבָר אַחַר, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מַה פְּתִיב לְמַעְלָה מִן הָעֲנָנִין, רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים, וּכְתִיב בְּתַרְיָה אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִיָּה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִנְשָׂמָה יוֹשֶׁבֶת וְנִזְוֹנֶת מֵאוֹתוֹ הָאֹרֶז שֶׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ. שָׁאֵמַר רַבִּי תַנְחוּם, לְבוּשׁ הַנְּשָׂמָה לְעוֹלָם הֵבֵא אוֹר זוֹהַר שֶׁלְמַעְלָה מִכֶּסֶּא הַכְּבוֹד הוּא, שְׁנֵאֲמַר (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שִׁמְחָה. וְכִתְיִב (ישעיה ס) וְהִיָּה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלְאָךְ וְלֹא כֶּסֶף הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כו) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא.

וְהוֹרֵךְ זֶה כְּמוֹ שָׁאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק נִטְלָה מֵאוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם זָכְתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה - אֵינּוּ דִין שְׂיִתּוֹסֵף לָהּ יוֹתֵר אוֹר מִמָּה שֶׁקִּבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְכַנֵּס בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מִקְבֵּלֶת אוֹתוֹ הָאֹרֶז? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלָא מִקְרָא פְתוּב, אִי אֶפְשֵׁר לְאֹמְרוֹ, שֶׁכְּתוּב (בראשית טו) אֶל תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ, אֲנֹכִי וְלֹא אַחֵר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִיל שֶׁשְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

דָּבָר אַחֵר, שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד - יֵשׁ לָךְ שְׂכָר הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהִיָּה לָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאֹרֶז, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹת אַחַת מִשְׁמוֹ, וְנוֹתְנָה בְּרֵאשׁוֹה. פִּי הָרִי שְׁנִינּוּ, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק לְעוֹלָם הַבָּא. וְאֵיזְהוּ? זֶה אוֹת ה"א, כְּאֲשֶׁר בְּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁכְּתוּב (בראשית ב) בְּהִבְרָאֵם, בְּה"א בְּרֵאֵם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהִיָּה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם, לְהִיּוֹת הַנְּשָׂמָה שְׁלֵמָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת וְהַטּוֹב. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ישעיה סב) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכֵּה לּוֹ.

דָּבָר אַחֵר אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מַה פְּתִיב לְמַעְלָה מִן הָעֲנָנִין, רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים, וּכְתִיב בְּתַרְיָה אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִיָּה דְבַר ה' אֶל אַבְרָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִנְשָׂמָה יוֹשֶׁבֶת וְנִזְוֹנֶת מֵאוֹתוֹ הָאֹרֶז שֶׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בּוֹ. דָּאֵמַר רַבִּי תַנְחוּם, לְבוּשׁ הַנְּשָׂמָה לְעוֹלָם הֵבֵא, הוּא אוֹר זוֹהַר שֶׁלְמַעְלָה מִכֶּסֶּא הַכְּבוֹד הוּא, שְׁנֵאֲמַר (תהלים צו יא) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָאֵל לֵב שִׁמְחָה. וּכְתִיב (ישעיה ס יט) וְהִיָּה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלְאָךְ וְלֹא כֶּסֶף הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כו א) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא.

וְאֵזְרָא הָא, פִּי הָא דָּאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק נִיטְלָה מֵאוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִי זָכְתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה, אֵינּוּ דִין שְׂיִתּוֹסֵף לָהּ יוֹתֵר אוֹר מִמָּה שֶׁקִּבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לְיַכְנֵס בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מִקְבֵּלֶת אוֹתוֹ הָאֹרֶז, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמָלָא מִקְרָא פְתוּב אִי אֶפְשֵׁר לְאֹמְרוֹ, דְּכְתִיב אֶל תִּירָא אַבְרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ, אֲנֹכִי וְלֹא אַחֵר, וְלָמָּה, בְּשִׁבִיל שֶׁשְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

דָּבָר אַחֵר שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד, יֵשׁ לָךְ שְׂכָר הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהִיָּה לָךְ בְּרֵאשׁוֹנָה. וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאֹרֶז, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹת א' מִשְׁמוֹ, וְנוֹתְנָה בְּרֵאשׁוֹה. פִּי הָא דְתַנּוּ, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק לְעוֹלָם הַבָּא. וְאֵיזְהוּ, זֶה אוֹת ה"א, כְּאֲשֶׁר בְּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, דְּכְתִיב בְּהִבְרָאֵם, בְּה"א בְּרֵאֵם.

הִדָּא הוּא דְכְתִיב, וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהִיָּה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם. לְהִיּוֹת הַנְּשָׂמָה שְׁלֵימָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת וְהַטּוֹב, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה סד ג) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכֵּה לּוֹ (דף ג' ע"א).

רבי יהודה בן פזי הנה ליה ההוא אריסא, והנה קא מצער ליה, אתו לקמיה ר' זירא ור' אבא, אמרו ליה מאי עביד מר באריסיה. אמר להון גברא פי גניב, מאריה דשמשא זזהר עליה זיהרא. אמרו ליה, לא לעיין מר במליה. אמר להו, ומה אעביד והוא מצער לי. אמרו ליה, יתפרש מר מיניה, ויתנהי לך. עד דהו יתבי, אמרו ליה לאו להאי אתינא גבך, אלא לימא לן מר, השבטים בני יעקב, מה אינון לעלמא דאתי. אמר להו, קודשא ברין הוא סליק להו למתיבתא דרקיעא, וכל נשמתא דצדיק דסליק, אינון סהדין על עובדוי.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, אָמְרוּ לוֹ: לֹא לָזֶה בָּאנוּ אֵלֶיךָ, אֲלֵא יֹאמֵר לָנוּ מוֹרְנוּ, הַשְּׁבֵטִים בְּנֵי יַעֲקֹב מֵהֵם לְעוֹלָם הַבָּא? אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הַעֲלֵה אוֹתָם לִישִׁיבַת הַרְקִיעַ, וְכָל נִשְׁמַת צָדִיק שְׁעוֹלָה, הֵם מְעִידִים עַל מַעֲשֵׂיהָ. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה, זוּ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה. שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבֵטִים שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַעֲדֵי עַל כָּל צָדִיק וְצָדִיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהִיּוֹת כָּלָם מוֹדִים וּמְבָרְכִים לְשִׁמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָנוֹב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רָאָה מַה הִנַּחְתִּי בְּאַרְץ, וְזֶהוּ לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

וְהֵינּוּ שְׁשֵׁנֵינוּ, כָּל צָדִיק וְצָדִיק יֵשׁ לוֹ מְדוּר לְפִי כְבוֹדוֹ, וְלְפִי הָרְאוּי לוֹ. מִי שֶׁבָּא מְרֹאבוֹן, שֵׁם מְדוּרוֹ עִם הַצְּדִיקִים מִן רְאוּבוֹן, וְכֵן כָּל שְׁבֵט וְשְׁבֵט. וּמִי שֶׁהוּא גֵר מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם וְנִתְגַּיֵר, מְדוּרוֹ בְּמְדוּר שֶׁל גְּרִים. וְהַשְּׁבֵטִים עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל צָדִיק וְצָדִיק. זֶהוּ שְׁכָנוֹב שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבֵטִים שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתוֹ שֶׁל צָדִיק יוֹדַעַת וּמִכְרַת לְעוֹלָם הַבָּא מֵהַ שְׁאִינוֹ יוֹדַע וּמִכִּיר מִלֵּאף הַמְּשֵׁרֶת. זֶהוּ שְׁכָנוֹב (ישעיה א) אָמְרוּ צָדִיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב

רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פַּזִּי, הָנָה לִיָּה הַהוּא אַרִיסָא, וְהָנָה קָא מְצַעַר לִיָּה, אָתוּ לְקַמִּיָּה ר' זִירָא וְר' אַבָּא, אָמְרוּ לִיָּה מַאי עָבִיד מַר בְּאַרִיסִיָּה. אָמַר לְהוֹן גַּבְרָא כִּי גַנִּיב, מְאַרִיָּה דְשִׁמְשָׁא זִזְהַר עֲלֵיָּה זִיְהָרָא. אָמְרוּ לִיָּה, לָא לְעִיִּין מַר בְּמַלְיָה. אָמַר לְהוֹ, וּמָה אַעְבִּיד וְהוּא מְצַעַר לִי. אָמְרוּ לִיָּה, יִתְפָּרֵשׁ מַר מִיְנִיָּה, וְיִתְנַהֵי לְךָ. עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי, אָמְרוּ לִיָּה לָאוּ לְהַאי אֲתִינָא גַבְךָ, אֲלֵא לִימָא לָן מַר, הַשְּׁבֵטִים בְּנֵי יַעֲקֹב, מָה אֵינוֹן לְעֵלְמָא דְאַתִּי. אָמַר לְהוֹ, קוֹדֶשָׁא בְרִין הוּא סָלִיק לְהוֹ לְמַתִּיבְתָא דְרַקִּיעָא, וְכָל נִשְׁמַתָּא דְצָדִיק דְסָלִיק, אֵינוֹן סַהְדִין עַל עוֹבְדוּי.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכב ג) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה, זוּ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה. שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבֵטִים שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַעֲדֵי עַל כָּל צָדִיק וְצָדִיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה, לְהִיּוֹת כָּלָם מוֹדִים וּמְבָרְכִים לְשִׁמּוֹ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם רָאָה מַה הִנַּחְתִּי בְּאַרְץ, וְזֶהוּ לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

וְהֵינּוּ דַתְנָן, כָּל צָדִיק וְצָדִיק יֵשׁ לוֹ מְדוּר לְפִי כְבוֹדוֹ, וְלְפִי הָרְאוּי לוֹ. מֵאֵן דְאַתִּי מְרֹאבוֹן, שֵׁם מְדוּרוֹ עִם הַצְּדִיקִים מִן רְאוּבוֹן, וְכֵן כָּל שְׁבֵט וְשְׁבֵט. וּמֵאֵן דְהוּא גֵר מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם וְנִתְגַּיֵר, מְדוּרוֹ בְּמְדוּר שֶׁל גְּרִים. וְהַשְּׁבֵטִים, עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל צָדִיק וְצָדִיק. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, שְׁשֵׁם עָלוּ שְׁבֵטִים שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתוֹ שֶׁל צָדִיק, יוֹדַעַת וּמִכְרַת לְעוֹלָם הַבָּא, מֵהַ שְׁאִינוֹ יוֹדַע וּמִכִּיר מִלֵּאף הַמְּשֵׁרֶת. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה

ממלאכי השרת. וכתוב (תהלים צו) אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה.

רבי אבא פתח ואמר, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים נפלאות. עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות גאולה לבניו פאותם הימים ששלח הקדוש ברוך הוא להוציא את ישראל, והלקה פאותם המכות את המצרים בגלל ישראל.

בא וראה מה בין הגאולה הזו לגאלת מצרים. גאלת מצרים היתה במלך אחד ובמלכות אחת, וכאן בכל מלכי העולם ובכל מלכות שבעולם, ואז יתפבד הקדוש ברוך הוא בכל העולם ובכל הארץ, וידעו כלם את שלטונו של הקדוש ברוך הוא בכל העולם, וכלם ילקו במכות עליונות על כל אחת שפטים, משום שסרבו בישראל.

ובשידעו את שלטונו של הקדוש ברוך הוא, ככתוב (זכריה יב) והיה ה' למלך על כל הארץ, אז כלם יתנדבו עם ישראל לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (ישעיה טו) והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה'. ואז יזדמנו האבות בשמחה לראות את גאלת בניהם כמו מקדם. זהו שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

פְּרַשְׁת וַיִּרְא

ואברהם היה יהיה (בראשית יח) - יהיה בגימטריא שלשים. יום אחד יצא רבי שמעון וראה עולם חשוף ואפל, ונסתתם אורו. אמר לו רבי אלעזר בנו, בא ונראה מה רוצה הקדוש ברוך הוא. הלכו ומצאו מלאך אחד שדומה להר גדול, ומוציא שלהבות אש מפיו.

ואברהם היה יהיה: יהיה בגימטריא שלשים. זמנא חד נפיק ר' שמעון, וחקא עלמא דחשיף ואפיל, ואסתתם נהוריה. אמר ליה לרבי אלעזר בריה, תא ונחזי מה בעא קודשא בריה הוא. אזלו, ואשפחו חד מלאכא, דדמי לטורא רברבא, ואפיק תלתין שלהובין דנורא מפומיה.

אמרו צדיק פי טוב, פי טוב ממלאכי השרת. וכתוב (תהלים צו יא) אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה.

רבי אבא פתח ואמר, (מיכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, זמין קודשא בריה הוא למעבד פורקנא לבנוי, כאינון יומין דשלח קודשא בריה הוא לאפקא לישראל, ואלקי באינון מכתשין למצרים, בגיניהון דישראל.

תא חזי, מה בין פורקנא דא, לפורקנא דמצרים. פורקנא דמצרים הוה, בחד מלכא ובמלכו חד. הכא, בכל מלכין דעלמא, ובכל מלכותא דעלמא. וכדין אתייקר קודשא בריה הוא בכל עלמא, ובכל ארעא, וינדעון פלא שולטנותיה דקודשא בריה הוא בכל עלמא, וכלהו ילקון במכתשין עילאין על חד תרין, בגין די סרבון בהון בישראל.

וכד ינדעון שולטנותיה דקודשא בריה הוא, פמא דכתיב, (זכריה יא ט) והיה ה' למלך על כל הארץ. פדין פלהו יתנדבון בהו בישראל לקודשא בריה הוא, הדא הוא דכתיב, (ישעיה טו) והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה'. פדין יזדמנון אבהן בחדוה, למחמי פורקנא דבנייהו פמלקדמין. הדא הוא דכתיב, (מיכה ז טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

פְּרַשְׁת וַיִּרְא

ואברהם היה יהיה: יהיה בגימטריא שלשים. זמנא חד נפיק ר' שמעון, וחקא עלמא דחשיף ואפיל, ואסתתם נהוריה. אמר ליה לרבי אלעזר בריה, תא ונחזי מה בעא קודשא בריה הוא. אזלו, ואשפחו חד מלאכא, דדמי לטורא רברבא, ואפיק תלתין שלהובין דנורא מפומיה.

אמר לו רבי שמעון, מה אתה רוצה לעשות? אמר לו: אני רוצה להחריב את העולם משום שלא מצויים שלשים צדיקים בדור, שפך אמר הקדוש ברוך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריא שלשים הם. אמר לו רבי שמעון: בבקשה ממך, לך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו: בר יוחאי מצוי בעולם.

הר"ך המלאך ההוא לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו: רבון העולם, גלוי לפניך מה שאמר לי בר יוחאי? אמר לו הקדוש ברוך הוא: לך תחריב את העולם ואל תשגיח בכר יוחאי.

בשבא, ראה רבי שמעון את המלאך. אמר לו: אם לא תלך, גזרני עליך שלא תפנס לשמים, ותהיה במקום של עזא ועזאל. וכשתפנס לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו, ואם אין שלשים צדיקים בעולם, אז שיהיו עשרים, שהרי פתוב לא אעשה בעבור העשרים. ואם אין עשרים, שיהיו עשרה, ואחר כך פתוב לא אשחית בעבור העשרה. אם אין עשרה - שיהיו שנים, שהם אני ובני. שפך פתוב (דברים ט) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם, שפתוב (תהלים לב) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. ואם אין שנים - הרי יש אחד, ואני הוא, שפתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. באותה שעה יצא קול מן השמים ואמר: אשרי חלקך, רבי שמעון, שהקדוש ברוך הוא גזור למעלה, ואתה מבטל למטה. בודאי עליך פתוב (תהלים קמה) יראיו יעשה.

פרשת תולדות

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם הזה. אמאי פתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום,

אמר ליה רבי שמעון, מה את בעי למיעבד, אמר ליה בעינא למחרביה לעלמא, בגין דלא שכיחי תלתין זפאין בדרא. דהכי גזר קודשא בריך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריה תלתין הוו. אמר ליה רבי שמעון, במטו מינך זיל קמי קודשא בריך הוא ואימא ליה, בר יוחאי שכיח בעלמא. אזל ההוא מלאכא קמי קודשא בריך הוא, אמר ליה, מארי עלמא גלי קמך מה דאמר לי בר יוחאי, אמר ליה קודשא בריך הוא, זיל אחריביה לעלמא, ולא תשגיח ביה בכר יוחאי.

בר אתא, חזייה רבי שמעון למלאכא, אמר ליה אי לא תיזל, גזרנא עלך דלא תיעול לשמיא, ותהוי באתר דעז"א ועזאל. וכד תיעול קמי קודשא בריך הוא אימא ליה, ואי לית תלתין זפאין בעלמא, ליהוון עשרים. דהכי פתיב לא אעשה בעבור העשרים. ואי לית עשרים, להו עשרה, ואחר כך פתיב, לא אשחית בעבור העשרה. אי לית עשרה להוון תרין, דאינון אנא וברי. דהכי פתיב, (דברים יט טו) על פי שנים עדים יקום דבר, ואין דבר אלא עולם, דכתיב (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וכו'. ואי לית תרין, הא אית חד, ואנא הוא. דכתיב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם. ביה שענתא נפק קלא מן שמיא ואמר, זפאה חולקך רבי שמעון, דקודשא בריך הוא גזר לעילא, ואת מבטל לתתא, בודאי עלך אתמר (תהלים קמה יט) רצון יראיו יעשה.

פרשת תולדות

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם הזה. אמאי פתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום,

(כה). למה כתוב פעמים האדם?
אלא משום שכל מה שיש לו
אדם, הוא אדם, כמו שנאמר (שם)
ויצא הראשון אדמוני. ותבשילו
אדם, שכתוב הלעיטני נא מן
האדם האדם הזה, וארצו אדמה,
שכתוב (שם לב) ארצה שעיר שדה
אדם. ואנשיו אדמים, שכתוב
(שם לו) הוא עשו אבי אדם. מי
שעתידי להפריע ממנו אדם,
שכתוב דודי צח ואדם. ולבושו
אדם, שכתוב (ישעיה טו) מדוע אדם
ללבושך, וכתוב (שם) מי זה בא
מאדם.

סתרי תורה

בא וראה, שבעה ימים עליונים
ברא הקדוש ברוך הוא בעולם,
ועליהם שתל וכנה עולמות. זהו
שכתוב (שמות ב) כי ששת ימים
עשה ה', ולא כתוב בששת.
וכנגד אותם שבעה ימים
עליונים, ברא הקדוש ברוך הוא
בארץ שבעה צדיקי אמת, לקיים
אותם ולהאיר להם, כל אחד
ואחד כנגד יומו. ושתל אותם כל
אחד בדור הראוי לו, והם אבות
העולם, אברהם יצחק ויעקב
ויוסף ומשה ואהרן ודוד.
והם נקראים הרים, הררי קדם,
שהם תלויים מאותם שבעה
הימים העליונים שאמנו. ששת
ימי בראשית, ושבעה שעומדת
והולכת לפניהם. זהו שכתוב
(זכריה יב) ובית דוד פאלהים כמלאך
ה' לפניהם.

ואף על גב שהוא שביעי, רביעי
הוא בימים. ויוסף הוא השביעי.
אבל כאשר היא נכללת ביוסף,
ונותנת לו תוספת תפנוק מבית
המלך, אף היא נקראת שביעית.
ובתם אחוזים בשכינה בסוד של
שבעה, משום שהשכינה נקראת
בת שבע, בת מן האם העליונה, שהיא הפלל של שבע הדרגות שעמה, והיא הדרגה של צדק,

הוא אדם, כמה דאת אמר ויצא הראשון
אדמוני. ותבשילא דיליה אדם, דכתיב
הלעיטני נא מן האדם האדם הזה. וארעא
דיליה אדומה, דכתיב ארצה שעיר שדה
אדם. וגוברין דיליה אדומין, דכתיב (בראשית לו
מג) הוא עשו אבי אדם. ומאן דזמין לאתפרעא
מניה אדם, דכתיב (שה"ש ה' י) דודי צח ואדם.
ולבושיה אדם, דכתיב (ישעיה טו ב) מדוע אדם
ללבושך, וכתוב (שם טג א) מי זה בא מאדם.

סתרי תורה

תא חזי, שבעה יומין עלאין, ברא קודשא
ברוך הוא בעלמא. ועלייהו שתיל ובני
עלמין. הדא הוא דכתיב, (שמות לא יז) כי ששת
ימים עשה ה', ולא כתיב בששת.

ולקביל אינון שבעה יומין עלאין, ברא
קודשא ברוך הוא בארעא שבעה
זפאי קשוט, לקיימא לון, ולאנהרא לון, כל
חד וחד לקביל יומיה. ושתיל להו, כל חד
וחד בדרא דאתחזי ליה. ואינון אבהן דעלמא,
אברהם יצחק ויעקב ויוסף ומשה ואהרן ודוד.
ואינון איקרון הרים, הררי קדם, דאינון תליין
מאינון שבעה יומין עלאין דאמרן.
שיתא יומי בראשית, ושביעאה דקיימא ואזיל
קמיהו, הדא הוא דכתיב, (זכריה יב ח) ובית דוד
פאלהים כמלאך ה' לפניהם.

ואף על גב דאיהו שביעאה, רביעאה איהו
ביומין. ויוסף איהו שביעאה. אבל כד
אתפלילת ביה ביוסף, ויהיב ליה תוספת
תפנוקא מבי מלכא, אקרי אוף איהי שביעאה.
וברהו אחידו בה בשכינתא, ברזא דשבעה.
בגין דשכינתא איקרי בת שבע. בת

בת שבע, בת מן האם העליונה, שהיא הפלל של שבע הדרגות שעמה, והיא הדרגה של צדק,

הַעֲשִׂירִית שֶׁל אוֹתָן הַסְּפִירוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְנִקְרְאוֹת שְׁבִיעִית בְּפֶתוּב, (ד"ה א-כט) לָךְ ה' הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַיְהוּד כִּי כָל וְכוּ', עַד הַמְּמֻלְכָה. וְמָה הַטַּעַם, וְהָרִי רְבִיעִית הִיא לְיָמִים? אֲלֵא מִשּׁוּם שֶׁהִיא הַנְּטִיעָה הָאַחֲרוֹנָה וְנִכְלָלֶת בְּשְׁבִיעִית, מִשּׁוּם כֶּף נִטְלָה אֶת שְׁמוֹ, וְהִפְלֵ אָחֵד.

וְכֵר אָחֵד וְאָחֵד מִן הָאֲבוֹת הַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ הָאֲסֻפְקָלְרִיָּה שְׁלוֹ. אֲבָרְהָם הַפִּיר אוֹתוֹ מִתּוֹךְ חֶסֶד, שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּדֹלָה, מִדַּת הַחֶסֶד, יְמִינוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְעַל כֵּן אָחֻז בָּהּ וְלֹא הַשְּׂאִירָה לְעוֹלָמִים, וְעֵשֶׂה טוֹב עִם בְּנֵי אָדָם, וּפְרִשׁוּהָ, שֶׁהָרִי מַעֲשִׂיו הַעֲלִי אוֹתוֹ לַדְּרָגָה הַזֹּה. יִצְחָק הַפִּירוֹ בְּדִרְגַת הַגְּבוּרָה, שֶׁנִּקְרְאת פֶּחַד יִצְחָק, וּפְחַד מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. יַעֲקֹב הַפִּיר אוֹתוֹ מִתּוֹךְ דְּרָגַת הַתְּפָאֶרֶת, שֶׁהוּא כְּלוּל מִחֶסֶד וּמִפְּחַד, וְנִקְרָא אֱמֶת, וְאֲחֻז בָּהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב.

יוֹסֵף הַפִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ הָאֲסֻפְקָלְרִיָּה הַהִיא שֶׁנִּקְרְאת כָּל, וְעַל כֵּן נִקְרָא יוֹסֵף כְּלָכַל, שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית מז) וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף, וְנִקְרָא יְסוּד עוֹלָם.

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הֵם שְׁנֵי כְּרוּבִים, שֶׁנִּשְׁמַע הַקּוֹל שֶׁלְמַעֲלָה מִבִּינָיהֶם, וְעַל כֵּן נִתְּנָה תוֹרָה עַל יְדֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כה) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ וְגוֹמֵר. וְהֵם שְׁנֵי הַכְּרוּבִים שֶׁלְמַעֲלָה, הֵם נִצַּח וְהוֹד, וְהֵם שְׁנֵי תוֹמְכֵי הַגּוֹף.

כְּמוֹ כֵּן יֵשׁ לָהּ לַגְּבִירָה לְמִטָּה שְׁנֵי כְּרוּבִים תַּחְתֵּיהָ, שִׁינְגָקִים

מֵאִימָא עֵילְאָה, דְּאִיְהִי כְּלָלָא דְשִׁבְעֵי דְרָגִין דְעַמָּה. וְאִיְהִי דְרָגָא דְצִדְקָא, עֲשִׂירָאָה דְאִינוּן סְפִירָן, דְאִיקְרִי בַּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִיקְרִי שְׁבִיעָאָה בְּקִרְאָה, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כט יא) לָךְ ה' הַגְּדֹלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַיְהוּד כִּי כָל וְכוּ', עַד הַמְּמֻלְכָה. וּמֵאִי טַעְמָא, וְהָא רְבִיעָאָה הִיא לְיוֹמִי. אֲלֵא בְּגִין דְאִיְהִי נְטִיעָה בְּתִרְאָה, וְאִתְּפָלִילֶת בְּשְׁבִיעָאָה, בְּגִין כֶּף נִטְלָה שְׁמִיהָ, וְכוּלָא חַד.

וְכֵר חַד וְחַד מֵאַבְהֶן, יָדַע לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִגּוֹ אֲסֻפְקָלְרִיָּא דִּילִיהָ. אֲבָרְהָם יָדַע לִיהָ, מִגּוֹ חֶסֶד, דְּאִיְהוּ מִדַּת הַגְּדוּלָּה, מִדַּת הַחֶסֶד, יְמִינָא דְמִלְכָּא. וְעַל דָּא אָחִיד בָּהּ, וְלֹא שְׁבִיק לָהּ לְעֵלְמִין, וְעָבִיד טִיבוֹ עִם בְּנֵי נְשָׂא, וְאוּקְמוּהָ. דְּהָא עוֹבְדוּי סְלִיקוּ לִיהָ בְּהָאִי דְרָגָא.

יִצְחָק יָדַע לִיהָ בְּדִרְגָא דְגְבוּרָה, דְאִיקְרִי פֶּחַד יִצְחָק, וְדַחִיל לִיהָ לְעֵלְמִין. יַעֲקֹב יָדַע לִיהָ מִגּוֹ דְרָגָא דְתְּפָאֶרֶת. דְּאִיְהוּ כְּלוּל מִחֶסֶד וּמִפְּחַד, וְאִיקְרִי אֱמֶת, וְאָחִיד בָּהּ. הַדָּא הוּא דְכֶתִיב, (מִיכָה ז כ) תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב.

יוֹסֵף יָדַע לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִגּוֹ הַהִיא אֲסֻפְקָלְרִיָּא, דְאִיקְרִי כָל. וְעַל דָּא אִיקְרִי יוֹסֵף כְּלָכַל, דְכֶתִיב (בְּרַאשִׁית מז יג) וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף. וְאִיקְרִי (מִשְׁלֵי י כה) צִדְקָא יְסוּד עוֹלָם.

מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין, דְאִשְׁתַּמַּע קָלָא דְלַעֲיָלָא מִבִּינָיהוּ, וְעַל דָּא אִתִּיְהִיבֶת אוּרִייתָא עַל יְדֵיהֶוּ. הַדָּא הוּא דְכֶתִיב, (שְׁמוֹת כה כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ וְגוֹמֵר. וְאִינוּן תְּרִין כְּרוּבִין לְעֵילָא, אִינוּן נִצַּח וְהוֹד, וְאִינוּן תְּרִין סְמֻכִין דְגּוֹפָא.

בְּגוֹזְנָא דָּא, אִית לָהּ לְמִטְרוֹנִיתָא לְתַתָּא, תְּרִין כְּרוּבִין תַּחְתָּיהָ, דְיִנְגָקִין

מינה. ואינון עילאין ודאי, על ארון העדות, דאיקרי צדק, ארונא דסהדותא. ומאן עדות, דא יוסף, גדא הוא דכתיב, (תהלים פא ו) עדות ביהוסף שמו. ואיקרי תורה שבכתב, והאי ארונא תורה שבעל פה.

תא חזי, כל אינון אבהן עילאין דאחיזן לעילא, רמיזן פלהו בתורה שבכתב, תורת ה'. ודוד דאיהו אחיד בברייתא, דאיהי תורה שבעל פה, רמיזא בדברי קבלה. ובגין כך אקרי קבלה, דמקבלת נהירו מתורה שבכתב, דאיקרי צדיק, ואיקרי יוסף, ואיקרי כל.

ואינון תרין פרובין עילאין, קיימין על ההוא סהדותא דארונא, גדא הוא דכתיב, (דברי הימים א כט יא) והנצח וההוד, פי כל בשמים ובארץ, ודא איהו סיומא דשמיא ומזוג להאי ארץ. ודכי הוא, דכל מה שפרא קודשא בריך הוא, ברא לקבליה לתתא. ויוסף אקרי עדות, גדא הוא דכתיב, (תהלים פא ו) עדות ביהוסף שמו. ועל דא שמיא דיוסף שלים בכלא לעילא ותתא. ועל דא תנינן, ארון דיוסף וארון דשכינתא, בהדי הדדי הוו אזלין במדברא, והוו כולי עלמא אמרי מה טיבן של שני ארונות אלו. ומתיבין לון, קיים זה מה שכתוב בזה. קיי"ם ודאי, גדא הוא דכתיב, (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם, איהו קיומא דעלמא.

אתא דוד דאיהו שביעאה, דאבהן אחיד בה, בהאי בת שבע, דאיהי ממלכה, ולא שביק לה לעלמין. גדא הוא דכתיב, (יחזקאל לו כה) ודוד עבדי נשיא להם לעולם. וכתיב, (תהלים פט לו) כסאו בשמש נגדי. וכל דא אוליה לן אורייתא, דכלהו אחיזן בה בשכינתא ברזא דשבע.

ממנה, והם עליונים ודאי, על ארון העדות, שנקרא צדק ארון העדות. ומי העדות? זה יוסף, זהו שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. ונקרא תורה שבכתב, והארון הזה תורה שבעל פה.

בא וראה, כל אותם אבות עליונים שאחוזים למעלה, כלם רמוזים בתורה שבכתב, תורת ה', ודוד שהוא אחוז בברייתא, שהיא תורה שבעל פה, רמוז בדברי קבלה, ומשום כך נקראת קבלה, שמקבלת אור מתורה שבכתב, שנקרא צדיק, ונקרא יוסף, ונקראת כל.

ואותם שני הפרובים העליונים עומדים על אותו ארון העדות. זהו שכתוב והנצח וההוד פי כל בשמים ובארץ, וזהו סיום של השמים, ומזוג לארץ הזו.

וכך הוא, שכל מה שפרא הקדוש ברוך הוא - ברא כנגדו למטה. ויוסף נקרא עדות, זהו שכתוב עדות ביהוסף שמו, ועל כן שמו של יוסף שלם בכל, למעלה ולמטה.

ועל זה שנינו, ארון של יוסף וארון השכינה היו הולכים יחד במדבר, וכל העולם היו אמרים: מה טיבם של שני ארונות האלו? ומשיבים להם: קיים זה מה שכתוב בזה. קיי"ם ודאי, זהו שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, הוא הקיום של העולם.

בא דוד, שהוא השביעי, שהאבות אחוזים בו, בבת שבע הזו, שהיא ממלכה, ולא עזב אותה לעולמים. זהו שכתוב (יחזקאל לו) ודוד עבדי נשיא להם לעולם, וכתוב (תהלים פט) כסאו בשמש נגדי. וכל זה למדה אותנו התורה, שכלם אחוזים בשכינה בסוד של שבע.

בא וראה, אברהם המאור הראשון הקדוש של העולם, פשרצה לעלות לדרגתו, לא יכל, עד שעלה ונודע באותן שלש הדרגות העליונות שעליה, של אותו החלק שלו.

בין שעלה והפיר את הקדוש ברוף הוא מתוף אותן שלש הדרגות שעם אותם השבעה, שהם פתר עליון חכמה בינה, והם השלמות של עשר הספירות שנקרא בהם הקדוש ברוף הוא, וכיון שעלה אחר כך באותם השלשה, שהם העתיק ואבא ואמא, ששופע מהם אור למטה, אז אחז לחלקו את אותה דרגה שפתחיהם של אותם השלשה, שנקראת חסד.

ואת כלם השיג מתוף האספקלריה ששולטת בלילה, שבהם ודאי לא היה אדם שיודע כלום. ועל זה שנינו, בן שלש שנים הפיר אברהם את בוראו. בן שלש שנים הפיר אברהם את בוראו.

ובא ראה סוד של שלש השנים הללו, ולא פחות, משום שהשכינה נקראת בת שבע, ולא יכול לקרב אליה עד שיעלה באותן שלש דרגות עליונות שעם אותן השבעה, להודע מתוכן, ולהאיר בכל מה שהוא למטה, שלש ושבע. הרי עשר דרגות עליונות הסוד של השם של הקדוש ברוף הוא.

וכיון שהיה מואר באותן השלש, רצה לעלות באותן השבעה, בסוד הכתוב (בראשית כא) ויצב אברהם את שבע פכשת הצאן. וסוד זה רמז לאבימלך, שלא ישלטו על בניו עד שישתלמו אותם שבעת צדיקי האמת בישראל, פנגד שבע הדרגות של מעלה.

בין שישתלמו, ישב העולם שביעי, ויעורר את אותה בת שבע

תא חזי, אברהם בוצינא קדמא קדישא דעלמא, פד בעא לסלקא לדרגיה, לא יכיל, עד דסליק ואשתמודע באינון תלת דרגין עילאין דעליה, דההוא חולקא דיליה.

בין דסליק ואשתמודע ליה לקודשא בריף הוא, מגו אינון תלת דרגין, דעם אינון שבעה, דאינון פתר עליון חכמה בינה, ואינון שלימו דעשר ספירן, דאיקרי בהו קודשא בריף הוא. וכיון דסליק באינון תלתא, דאינון עתיקא ואבא ואמא, דנגיד מנהון נהירו לתתא, פדין אחיד לחולקיה, ההוא דרגא דתחותיהו דאינון תלתא, דאיקרי חסד.

וברהו אדביק לון, מגו אספקלריא דשלטא בליליא, דבהו ודאי לא היה בר נש

דידע כלום. ועל דא תנינו, בן שלשה שנים, הפיר אברהם את בוראו, בן שלשה דייקא.

ותא חזי, רזא דהני שלשה שנין, ולא פחות, בגין דשכינתא אקרי בת שבע, ולא יכיל לאתקרבא בהדה, עד דסליק באינון תלת דרגין עילאין, דעם אינון שבעה, לאשתמודעא מגוון, ולאנתהרא בכל מאי דאיהו לתתא, ותלת ושבע, הא עשר דרגין עלאין, רזא דשמא דקודשא בריף הוא.

ובין דהוה מתנהיר באינון תלתא, בעא לסלקא באינון שבעה, פרזא דכתיב, (בראשית כא כח)

ויצב אברהם את שבע פכשת הצאן. ורזא דא רמיז לאבימלך, דלא ישלטון עליהון בנוי, עד דישתלמו אינון שבעה זכאי קשוט בישראל, לקביל אינון שבעה דרגין דלעילא.

בין דישתלמו, יתיב עלמא תתאה פגוונא דעלמא עילאה. בקיומא שלים. וייתי

דוד, דאיהו שביעאה, ויתער לההיא בת שבע התחתון כמו העולם העליון, בקיום שלם. ויבא דוד, שהוא

דלעילא, דאיהי נקמא נקמתהון דישראל, ויתפרע מנהון.

הדא הוא דכתיב, (ש"ב ח א) ויהי אחרי כן ויף דוד את פלשתים ויכניעם ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. מאי ויהי (דף לד ע"א) אחרי כן. בטר דאשתלימו ישראל, והוון כגוונא דלעילא, כדין ויף דוד את פלשתים ויכניעם. דהא עד השתא לא יכילו ישראל למיתבר תוקפיהון, והא איתערו חברייה ביהוה מתג האמה, ואוקמוה.

ותא חזי, האי דרמז ליה אברהם בכבשות הצאן, ולא בעזים, ולא במילי אחריני, בגין דאינון מסטרא דחסד, מאינון ממנן דינקין מסטרא דחסד, ינקין לתתא אינון כבשים, תחות שולטניהון. ואברהם אחיד לחולקיה מדת החסד, וכולא פרזא דחכמתא. ועל דא תנינן, מאן דשרי גו עאנא, לא מסתפן לעלמין. ואי איהו שרי גו עזייה, ורעי לון, פמה גרדיני נימוסין, יתבין לקבליה לאסטאה, בגין דאינון מסטרא דדינא קשיא. אבל פד אתא יצחק למגור עמיה קיים, גזר עמיה בשבעה, בשכינתא דאתגלייא מגו ההיא בירא, דכתיב ויקרא אותה שבעה.

תא חזי, אברהם קרא לההיא בירא דמיין נבעין, באר שבע. יצחק קרא לה, שבעה. מה בין האי להאי. אלא בגין דיצחק אחיד לחולקיה דרגא דפחד, דאיהו דינא, ועל דא אוסיף בה ה'. וה' בכל אתר מדת הדין. וסימנף (יחזקאל טז מג) הא דרפף בראש נתתי. הדא הוא דכתיב, ויקרא אותה שבעה. דלא עבד בחורפן, פמה דעבד אבוה, וכלא פרזא דחכמתא, ואוסיף בה ה', לאחזאה דאיהי חולקיה.

שלמעלה, שהיא נוקמת את נקמות ישראל, ויפרע מהם.

זהו שכתוב (שמואל ב ח) ויהי אחרי כן ויף דוד את פלשתים ויכניעם, ויקח דוד את מתג האמה מיד פלשתים. ומה זה ויהי אחרי כן? אחר שנשלמו ישראל והיו כמו שלמעלה, אז - ויף דוד את פלשתים ויכניעם. שהרי עד עתה לא יכלו ישראל לשבר את פחם, והרי התעוררו החברים באותו מתג האמה, ופרשוה.

ובא ראה, זה שרמז לו אברהם בכבשות הצאן, ולא בעזים ולא בדברים אחרים, משום שהם מצד החסד. מאותם הממנים שיונקים מצד החסד, יונקים למטה אותם כבשים, תחת שלטונם. ואברהם אחז לחלקו את מדת החסד, והכל בסוד החכמה.

ועל כן שנינו, מי ששרוי בתוף הצאן, לא מסתפן לעולמים, ואם הוא שרוי בתוף העזים ורועה אותם, פמה שומרי החקים יושבים פנגדו להסטות אותו, משום שהם מצד הדין הקשה. אבל כשפא יצחק לכרות עמו ברית, פרת עמו בשבעה, בשכינה שהתגלתה מתוף אותה הבאר, שכתוב (בראשית כ) ויקרא אותה שבעה.

בא וראה, אברהם קרא לאותה באר המים הנובעים, באר שבע. יצחק קרא לה שבעה. מה בין זה לזה? אלא משום שיצחק אחז לחלקו את דרגת הפחד, שהוא דין, ועל כן אוסיף בה ה', וה' בכל מקום מדת הדין, וסימנף (יחזקאל טז מג) הא דרפף בראש נתתי. זהו שכתוב ויקרא אותה שבעה, שלא עשה ככבשים כמו שעשה אביו, והכל בסוד החכמה, והוסיף בה ה', להראות שהיא חלקו.

בא וראה, כשפרא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא אותו בדיון. כיון שראה שאינו מתקיים, שתף בו חסד. זהו שכתוב (בראשית ב) בהפראם, ביום עשות ה' אלהים, ופשוטה שבאברהם התקיים העולם. משום כך הפאר הזו, ביתו של העולם, על שמו נקראת. זהו שכתוב (שם כא) על כן קרא למקום ההוא באר שבע. אף על גב שהפאר הזו נדבקה ביצחק, שכתוב (שם כו) ויקרא אותה שבעה. שמה באר שבע, צדו של אברהם, ולא באר שבעה. זהו שכתוב (שיר ב) וימינו תחבקני.

ובא ראה, ארבעה מאותם שבעה צדיקי אמת, כשרצו להתקרב לשכינה בסוד של שבע, כלם פגשו את הפאר הזו, שאין פוסקים מימיה לעולמים.

אברהם כרה את הפאר הזו, משום שהוא למד את כל בני העולם שיעבדו את הקדוש ברוך הוא, וכיון שפרה אותה, הוציא מים נובעים שלא פוסקים לעולמים.

וכיון שמת אברהם, מה כתוב? (בראשית כו) וכל הבארת אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם. בארת כתוב, ואחת היתה, שכתוב באר שבע, וקראו לה בארת, שמשמע שרבות היו? משום שהפאר הזו נראתה לאבות בכל מקום שהיו הולכים, והיתה נראית להם בכורות רבים.

כיון שמלאכה הפלשתים עפר, הסוד שחזרו בני העולם לעבודה זרה, הנה העולם שמם, שאין מי שמפיר את הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יצחק, מה כתוב? (שם) וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מהו וישב? אלא שהשיב

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, ברא ליה בדינא. כיון דחזא דלא מתקיים, שתף ביה חסד. הדיא הוא דכתיב, (בראשית ב ד) בהפראם, ביום עשות ה' אלהים, ואוקמוה באברהם איתקיים עלמא. בגיני כך האי ברא, ביתא דעלמא, על שמיה איתקרי. הדיא הוא דכתיב, (שם כא לא) על כן קרא שם העיר באר שבע. אף על גב דהאי ברא אתדבק ביצחק, דכתיב ויקרא אתה שבעה. שמה באר שבע, סטרא דאברהם, ולא באר שבעה, הדיא הוא דכתיב, (שם כו ב ו) וימינו תחבקני.

ותא חזי, ארבע מאינון שבעה זפאי קשוט, כד בעו לאתקרבא בשכינתא, ברזא דשבע, כלהו איערעו בהאי באר, דלא פסקו מימיו לעלמין.

אברהם כרי לה להאי ברא, בגין דאיהו אוליה לכל בני עלמא, דיפלחון לקודשא בריך הוא. וכיון דכרי לה, אפיק מיין נבעין דלא פסקין לעלמין.

וכיון דמת אברהם, מה פתיב וכל הבארת אשר חפרו עבדי [אברהם] אביו בימי אברהם. בארת פתיב, וחד הוה, דכתיב באר שבע, וקרינן בארות, דמשמע דסגיאיין הוו. בגין דהאי ברא, מתחזי לון לאבהן בכל דוכתא דהו אזלין, והוה מתחזי לון כבירין סגיאיין. כיון דמיליוהא פלשתים עפרא, רזא דאהדרו בני עלמא לעבודה זרה, הוה עלמא שמם, דלית דידע לקודשא בריך הוא. כיון דאתא יצחק, מה פתיב, וישב יצחק ויחפר את בארת המים אשר חפרו בימי אברהם אביו. מאי וישב, אלא דאתיב עלמא לתיקוניה, ואוליה לון לבני עלמא דינדעון לקודשא בריך הוא. הדיא הוא דכתיב, (בראשית

וּבְרֹאשׁ חֹדֶשׁ - כְּנֶגֶד כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, שְׁנִקְרָאת לְבִנָּה.

וביום ט"ו לחדש הראשון - כנגד
אברהם אביהם, שאחוז במדת
החסד ונקרא ראשון. ובעצרת
שבחדש השלישי, שנתנה בו
תורה בשבעה קולות - כנגד
יעקב, שהוא שלישי לאבות,
ואחוז בקל קול יעקב. ובראש
השנה - כנגד יצחק שנולד בו,
ואנו מזכירים בו את עקדת יצחק,
והוא יום הדין, כנגד מדת הדין
שאחוז בה.

ביום הכפורים - כנגד משה,
שהקדוש ברוך הוא קבל בו את
תפלתו, וחס על ישראל, והחזיר
לו את לוחות התורה. בחג
הספות - כנגד אהרן, שבזכותו
היו הולכים שבעה עננים שפסו
על ישראל כמו ספות, ומשום כך
הם עושים ספה. וכל התורה,
כמה סודות עליונים נסתרים בה,
וכשהשבעה הללו מתוספים
בברכות, כל העולם בשלמות
רבה.

פְּרֻשַׁת וַיֵּצֵא

פְּתַח הַיְהוּדִי הָהוּא וְאָמַר, וַיִּקַּח
לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל לְבָנָה לַח וְלוֹז
וְעֶרְמוֹן. וַיִּקַּח לוֹ - לְעַצְמוֹ
וּלְתַקְוֵינּוּ. מִקַּל לְבָנָה - זֶה סוּד שֶׁל
וַאֲשֶׁר שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, שְׁנִקְרָא
תְּפָאֲרֵת, שֶׁהוּא אַחֲזוּ בּוֹ, וְהוּא
כְּמוֹ הַמִּקַּל. לְבָנָה - בֶּן לַה"א
הַעֲלִיּוֹן הַנִּסְתָּר. לַח - מִצַּד הַיָּמִים
שְׁנִקְרָאִים חֶסֶד. וְלוֹז - מִצַּד הָאֵשׁ
שְׁנִקְרָאת גְּבוּרָה. וְעֶרְמוֹן - מִצַּד
שֶׁל עַצְמוֹ וְחִלְקוֹ. הַכֹּל שֶׁל כָּל
הַגּוֹיִם. שֶׁהֵרִי יַעֲקֹב חָכֵם הָיָה
בְּעֶרְמוּמִיּוֹת.

וַיִּפְצַל בָּהֶם פְּעֻלוֹת לְבָנוֹת. בָּהֶם?
בוֹ הָיָה לוֹ לֹמֵר, שֶׁהֵרִי מִקַּל אֶחָד
הָיָה! מַה זֶה בָּהֶם? בְּכָל אוֹתָם
שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁרָמוֹזוֹת בְּפִתּוּב שֶׁל

מְמוֹחָא סְתִימָאָה, וּבְרִישׁ יִרְחָא, לְקַבֵּל כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, דְּאֵתְקֵרִיאַת סִיְהָרָא.

ובחמיסר יומא לירחא קדמאָה, לקביל
אברהם אבוהון, דאחיד במדת
החסד, ואקרי ראשון. ובעצרת דבחדש
השלישי, דאתייחיבת ביה אורייתא בשבעה
קולות, לקביל יעקב, דאיהו תליתאי לאבהון,
ואחיד בקל קל יעקב. ובריש שתא, לקביל
יצחק, דאתיליד ביה, ואנן מדפרינן ביה עקדת
יצחק, ואיהו יומא דדינא, לקבל מדת הדין
דאחיד בה.

ביום הכפורים, לקביל משה, דקביל קודשא
ברוך הוא ביה צלותיה, וחס על ישראל,
ואהדר ליה לוחי אורייתא. בחג הספות,
לקביל אהרן, דבזכותיה הוּוּ אֶזְלִין שְׁבַעַה
עֲנַנִּין, דחפן על ישראל פסופות, ובגין כך
אינון עבדין סופה. וכל אורייתא, כמה רזין
עילאין סתימין בה, וכד אלין שבעה מתוספין
בברכאן, כל עלמא בשלימו סגיאה.

פְּרֻשַׁת וַיֵּצֵא

פְּתַח הָהוּא יוֹדְאֵי וְאָמַר, וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל
לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעֶרְמוֹן. וַיִּקַּח לוֹ לְגֵרְמִיָּה,
וּלְתַקְוֵינָה. מִקַּל לְבָנָה, דָּא רְזָא דְוַא"ו דְּשִׁמְא
קְדִישָׁא, דְּאֵקְרִי תְּפָאֲרֵת. דְּאֵיהּ אַחֲדִיד בְּהָא.
וְאֵיהּ כְּגֹוֹנָא דְּמִקַּל. לְבָנָה, בֶּן (ד' ע"ב) לַה"א
עִילָאָה סְתִימָאָה. לַח, מִסְטָרָא דְּמִיָּא דְּאֵקְרוּן
חֶסֶד. וְלוֹז, מִסְטָרָא דְּאֵשׁ דְּאֵיקְרִי גְּבוּרָה.
וְעֶרְמוֹן, מִסְטָרָא דְּגֵרְמִיָּה וְחוּלְקִיָּה. כֹּלְלָא דְּכָל
גְּוֹוִינִין. דְּהָא יַעֲקֹב חִפְיָמָא הָוָה בְּעֶרְמִימוֹתָא.
וַיִּפְצַל בָּהֶם פְּעֻלוֹת לְבָנוֹת. בָּהֶם, בּוֹ הָוָה לִיָּה
לְמִימָר, דְּהָא מִקַּל חַד הָוָה. מַאי בָּהֶם,
בְּכָל אֵינוֹן שְׁבַע דְּרָגִין, דְּרַמִּיזִין בְּקָרָא, (ד'ה"א
כ"א) דְּלָךְ ה' הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה. אֲשֵׁלִים לוֹן

לך ה' הגדלה והגבורה. השלים אותם באותן פצלות לבנות שפצל בהן הצד של האש, וסובב אותן לצד המים. זהו שכתוב מחשף הלכן אשר על המקלות. בא וראה, שבע מעלות ממקלות רמוזות בפסוקים הללו. ויקח לו יעקב מקל - אחת. אשר על המקלות - שתיים. הרי שלש. ויצג את המקלות - שתיים. הרי חמש. יחמו הצאן אל המקלות - הרי שבע.

והם הסוד של שבעה קולות, והם סוד הכתוב (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. והם שבעה ימי בראשית שמאירים מראשית, שנקראת חכמה. והם שבעה עמודים שעליהם הקים הקדוש ברוך הוא את העולם, והכל בסוד השם הקדוש.

בא וראה, כשהיה המקל הזה בידי יעקב השלם, קראה לו התורה מקל. וכאשר היה בידי משה ואהרן, קראה לו מטה. זהו שכתוב (שמות ד) ויקח משה את מטה האלהים בידו. וגם אהרן אחז בו. מה בין זה לזה?

אלא סוד עליון הוא. כשהיה בידי יעקב, קראה לו התורה מקל, מהצד של קל, שהרי יעקב נקרא קול, שכתוב (בראשית כז) הקל קול יעקב, ובקול הוא אחוזו, שהרי זו דרגתו.

ובשהיה בידי משה ואהרן, שהם אחוזים בנצ"ח והו"ד, שהם שני עמודים, נקרא מטה, לשון של תמיכה, שהרי על ידו נסמך העולם בתורה, שיוצאת מבין שני המודי ה' ונתנה על ידם, ועל שהם תומכים את העולם בתורה, שיצאה מבין נצ"ח והו"ד שאחוזים בהם, קראה לו מטה. ומי שאחוז בתורה, תומכת אותו, ומחזיקתו על ירכיו שלא יסטה

באינון קילופין חוורין, דקליף בהו סטרא דאש, ואסחר לון לסטרא דמים. הדא הוא דכתיב, מחשף הלכן אשר על המקלות.

תא חזי, שבע מעלות ממקלות, רמיזין בהני קראי. ויקח לו יעקב מקל, חד. אשר על המקלות, תריין. הא תלת. ויצג את המקלות, תריין, הא חמשה. יחמו הצאן אל המקלות, הא שבעה.

ואינון רזא דשבע קולות, ואינון רזא דכתיב, (משלי ט א) חצבה עמודיה שבעה. ואינון שבע יומי בראשית, דנהרין מראשית, דאיקרי חכמה. ואינון שבע סמכין, דאקים קודשא בריך הוא עליהו עלמא, וכולא ברזא דשמא קדישא.

תא חזי, פד הנה האי מקל בידו דיעקב שלימא, קרי ליה אורייתא מקל. וכד הנה בידיהו דמשה ואהרן, קרי ליה מטה. הדא הוא דכתיב, (שמות ד כ) ויקח משה את מטה האלהים בידו. ואהרן נמי אחיד ביה. מה בין האי להאי.

אלא רזא עילאה הוא, פד הנה בידוי דיעקב, קרי ליה אורייתא מקל, מסטרא דקל, דהא יעקב קול איקרי, דכתיב (בראשית כז כב) הקל קול יעקב. ובקול אחיד, דהא דרגיה הוא.

וכד הנה בידיהו דמשה ואהרן, דאינון אחידין בנצ"ח והו"ד, דאינון תריין סמכין, איקרי מטה, לישנא דסמכא. דהא על ידיהו אסתמיה עלמא באורייתא, דנפיק מבין תריין למודי ה' ואתייהבא על ידיהו. ועל דאינון סמכין לעלמא באורייתא, דנפיק מבין נצ"ח והו"ד, דאחידן בהו. קרא ליה מטה. ומאן דאחיד באורייתא, סמכא ליה, ומחזקא ליה על ירכוי, דלא יסטי לימינא ושמאלא.

וּבְאֵין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
 לְהוֹן אֹרִייתָא, לְגַלְאָה לֹון רְזִין עֵילְאִין.
 עֲלִייהוּ פְתִיב (דברים ד ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה'
 אֲלֵהִיכֶם חַיִּים פְּלֶכֶם הַיּוֹם.

ימין ושמאל.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא נִתֵּן לָהֶם תּוֹרָה לְגַלוּת לָהֶם
 סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים, עֲלֵיהֶם כְּתוּב
 (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה'
 אֲלֵהִיכֶם חַיִּים פְּלֶכֶם הַיּוֹם.

מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב. (דניאל ב כב) יוֹדֵעַ מַה
 בַּחֲשֻׁכָה וְהָאֹר עֲמוֹ שׁוֹרָה. אָף
 עַל גַּב שֶׁהָאֹר עֲמוֹ שׁוֹרָה, יוֹדֵעַ
 מַה בַּחֲשֻׁכָה, וְהֵינּוּ מַה שֶּׁכְּתוּב
 (ירמיה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים
 וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'. וְהָאֵם
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה פֶּן, וְהָרִי אֲמַרְנוּ
 שְׁהָרִי חֲכָמָה הֵיחָדָה בְּסַמִּיכוֹת
 הַפְּסוּקִים בְּכָל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר? וְכַעַת
 פֶּשֶׁט הַכְּתוּב אָנוּ צְרִיכִים,
 שְׁאֲבָרְהֶם הָיָה, וְיִצְחָק הָיָה,
 וְיַעֲקֹב הָיָה. אָמַר לוֹ: אָף עַל גַּב
 שְׁהִי, אֵת הַחֲכָמָה שֶׁל הַפְּסוּקִים
 הַסֵּתֶרְלִיתִי לְדַעַת.

רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (תהלים טו) מִזְמוֹר
 לְדָוִד ה' מִי יִגּוֹר בְּאַהֲלָךְ מִי יִשְׁכֵּן
 בְּהַר קְדוֹשׁ הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעֵל
 צֶדֶק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבּוֹ וְגו'. מַה
 מְשֻׁמֵּעַ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי
 יוֹסִי, אֵלּוּ הַעֲשָׂרָה הֵם פְּנִגְד
 עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁעֲתִידִים בָּנָיו
 שֶׁל יַעֲקֹב לִקְוֶם בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָרִי אֶחָד עֲשָׂר
 הֵם? אָמַר לוֹ, לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ
 לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רְעָה - דְּבָר אֶחָד
 הֵם, שֶׁכָּל הַמְּרַגֵּל בַּחֲבֵרוֹ, מֵיֵד
 עָשָׂה עֲמוֹ רְעָה. לֹא רָגַל בְּלְשׁוֹנוֹ
 - לֹא עָשָׂה עֲמוֹ רְעָה. וְכִי מִי שֵׁם
 אֵת אֵלֶּה פְּנִגְד עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת?
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל עֲשֵׂרֵת
 הַדְּבָרוֹת מִשְׁתַּמְעִים מֵהֶם. הוֹלֵךְ
 תָּמִים - פְּנִגְד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ.
 מְלַמֵּד שְׁצָרִיךְ אָדָם לְקַבֵּל עָלָיו
 אֵימַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְאֵין לוֹ
 רְשׁוּת לְהַרְהֵר בְּמַה שֶּׁאֵינוֹ יְכוּל
 לְהַשִּׁיג, מִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב אֲנֹכִי ה'

מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב. (דניאל ב כב) יוֹדֵעַ מַה
 בַּחֲשֻׁכָה וְהָאֹר עֲמוֹ שׁוֹרָה. אָף
 עַמִּיָּה שָׂרָא, אָף עַל גַּב דְּנַהוֹרָא עַמִּיָּה
 שָׂרִי, יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשֻׁכָה. וְהֵינּוּ דְכְתִיב, (ירמיה כג
 כד) אִם יִסְתֵּר אִישׁ אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ
 נְאֻם ה'. וְמִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַכִּי, וְהָא אֲמַרְן
 דְּהָא חֲכָמָתָא הוּא בְּסַמִּיכוֹתָא דְקָרְאִי, בְּכָל מַה
 דְּאִיתְמַר, וְהָאִידְנָא פְּשִׁיטוֹתָא דְקָרְא צְרִיכְנָא,
 דְּאֲבָרְהֶם הוּא, וְיִצְחָק הוּא, וְיַעֲקֹב הוּא. אָמַר
 לִיָּה אָף עַל גַּב דְּהוּו, חֲכָמָתָא דְקָרְאִי אִסְתַּפְּלִנָא
 לְמַנְדַּע.

רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (תהלים טו א) מִזְמוֹר לְדָוִד ה' מִי
 יִגּוֹר בְּאַהֲלָךְ מִי יִשְׁכֵּן בְּהַר קְדוֹשׁ הוֹלֵךְ
 תָּמִים וּפְעֵל צֶדֶק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבּוֹ וְגו'. מַאי
 מְשֻׁמֵּעַ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר רַבִּי יוֹסִי, אֵלִין
 עֲשָׂרָה, אֵינוֹן פְּנִגְד עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת, שֶׁעֲתִידִין
 בָּנָיו שֶׁל יַעֲקֹב, לִקְוֶם בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָא חַד סַר אֵינוֹן. אָמַר לִיָּה
 לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ, לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ
 רְעָה, חַד מְלָה אֵינוֹן. דְּכָל הַמְּרַגֵּל בַּחֲבֵרוֹ,
 מֵיֵד עָשָׂה עֲמוֹ רְעָה. לֹא רָגַל בְּלְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה
 עֲמוֹ רְעָה. וְכִי מֵאֵן שׁוּיָא לְאֵלִין, פְּנִגְד עֲשֵׂרֵת
 הַדְּבָרוֹת.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, פְּלֵהוּ עֲשֵׂרֵת הַדְּבָרוֹת,
 מִשְׁתַּמְעִי מִיְנִיָּהוּ. הוֹלֵךְ תָּמִים, פְּנִגְד
 (שמות כ ב) אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׁצָרִיךְ אָדָם
 לְקַבֵּל עָלָיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְאֵין לוֹ
 רְשׁוּת לְהַרְהֵר בְּמַה שֶּׁאֵינוֹ יְכוּל לְהַשִּׁיג, מִשְׁמַע

דְּכָתִיב אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ סֵתֵם. פְּתִיב הָכָא הוֹלֵךְ תָּמִים, וּכְתִיב הָתֵם (דברים יח א) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִין לָךְ רִשּׁוֹת לְהִרְהֹר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁית.

אֱלֹהֶיךָ סֵתֵם. פְּתִיב כָּאן הוֹלֵךְ תָּמִים, וּכְתִיב שָׁם (דברים יח) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לָךְ רִשּׁוֹת לְהִרְהֹר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁית.

וּפְעַל צָדֵק, כִּנְגַד לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם. מִכָּאן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין לָךְ דְּבַר עוֹמֵד כִּנְגַד חִילוֹל ה'. מִנָּא לָן. מִמַּסִּית. דְּכָתִיב (שם יג ו) יִדָּךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ. לָמָּה, פִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחָךְ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִי קָטִיל לִיָּהּ, נִקְרָא צָדִיק, מִקְנָא, וּפּוֹעֵל צָדֵק, וְזֵהוּ וּפְעַל צָדֵק.

וּפְעַל צָדֵק - כִּנְגַד לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם. מִכָּאן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין לָךְ דְּבַר עוֹמֵד כִּנְגַד חִילוֹל ה'. מִנָּא לָנוּ? מִמַּסִּית, שְׁכָתוּב (שם יג ו) יִדָּךְ תִּהְיֶה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ. לָמָּה? פִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחָךְ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם הִרְגֵּ אֹתוֹ, נִקְרָא צָדִיק, מִקְנָא וּפְעַל צָדֵק, וְזֵהוּ וּפְעַל צָדֵק.

וְדַבֵּר אָמַת בְּלִבְכוּ, כִּנְגַד לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לִית אִינוּן כְּסִדְרָן, וְאִף עַל גַּב דְּלִית אִינוּן כְּסִדְרָן, לִית לָן כְּהָ. לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רַעָה, כִּנְגַד לֹא תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שִׁקָּר. וְחִרְפָּה לֹא נִשָּׂא עַל קְרוֹבוֹ, כִּנְגַד מְחַלֵּל שְׁבִתוֹת בְּפִרְהוּסָא. ר' יוֹסִי אוֹמַר, כִּנְגַד לֹא תִגְנוּב. דְּכָתִיב, (שמות כב ב) אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

וְדַבֵּר אָמַת בְּלִבְכוּ - כִּנְגַד לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִינוּם כְּסִדְרָם, וְאִף עַל גַּב שְׂאִינָם כְּסִדְרָם, אִין זֵה מְשַׁנָּה לָנוּ. לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְהוּ רַעָה - כִּנְגַד לֹא תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שִׁקָּר. וְחִרְפָּה לֹא נִשָּׂא עַל קְרוֹבוֹ - כִּנְגַד מְחַלֵּל שְׁבִתוֹת בְּפִרְהוּסָא. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר, כִּנְגַד לֹא תִגְנוּב (שמות כב ב) אִם זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו.

נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס, כִּנְגַד לֹא תִרְצַח. מֵאן דְּאִיהוּ נִבְזָה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲבִיד קִטְטָה דִּיקְטוֹל, וְלֹא יִקְטְלוּנִיהּ.

וְאֵת יְרֵאִי ה' יִכְבֵּד, כִּנְגַד כִּבְדֵּךְ וְאֵת אֲבִיךָ וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַפֵּל חַיִּיב אָדָם לְכַבֵּד אָבִיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכָּלל זֶה - אִם יֵאמְרוּ לוֹ לְעַבֹד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ לְעַבֹד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוּ חַיִּיב לְכַבֵּדֵם. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וְאֵת יְרֵאִי ה' יִכְבֵּד.

וְאֵת יְרֵאִי ה' יִכְבֵּד, כִּנְגַד כִּבְדֵּךְ וְאֵת אֲבִיךָ וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַפֵּל חַיִּיב אָדָם לְכַבֵּד אָבִיו וְאִמּוֹ, יֵצֵא מִכָּלל זֶה, אִם יֵאמְרוּ לוֹ לְעַבֹד עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ לְעַבֹד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוּ חַיִּיב לְכַבֵּדֵם. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, וְאֵת יְרֵאִי ה' יִכְבֵּד.

נִשְׁבַּע לְהִרְעֹ וְלֹא יָמַר, כִּנְגַד לֹא תִנְאַף. דְּהָא אִם יֵצְרוּ בְּעֵי לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ, יִטִּיל שְׂבוּעָה עַל יֵצְרוֹ, כְּבוּעִז, דְּאָמַר (רות ג א) חַי ה' ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

נִשְׁבַּע לְהִרְעֹ וְלֹא יָמַר, כִּנְגַד לֹא תִנְאַף. דְּהָא אִם יֵצְרוּ בְּעֵי לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ, יִטִּיל שְׂבוּעָה עַל יֵצְרוֹ, כְּבוּעִז, דְּאָמַר (רות ג א) חַי ה' ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

בִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךְ, הָאִי הוּא כְּנָגֵד לֹא תִגְנוּב. לֹא תִגְנוּב. שְׁאֵם אִינוּ מְלוּה בְּרַבִּית, וְדָאִי לֹא יִלְךְ וְיִגְנוּב. וְשַׁחַד עַל נְקִי לֹא לְקַח - כְּנָגֵד לֹא תַחְמוּד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, כְּנָגֵד אֵלּוּ נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב עֲשֶׂרָה אַחֲרִים, שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כח) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם - א'. וַיִּלֶּן שָׁם - ב'. כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ - ג'. וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם - ד'. וַיֵּשֶׁם מְרֹאשׁוֹתָיו - ה'. וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא - ו'. וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֹלֶם מַצֵּב אֶרֶצָה - ז'. וְרֹאשׁוֹ מְגִיעַ הַשְּׁמַיְמָה - ח'. וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים - ט'. - עוֹלָיִם וְיורְדִים בּוֹ - י'. הִנֵּה עֲשֶׂרָה.

דְּבַר אַחַר, וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם - רַבִּי בּוֹ פֶּתַח, (שִׁיר א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנִי אֲמִי נִחְרוּ בִי שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. הָרִי חוֹזֵר עַל יַעֲקֹב, שְׁשִׁלְטוֹן יַעֲקֹב כְּרֹאשׁוֹנָה הִיָּה הַשֶּׁמֶשׁ, וְחוֹזֵר אוֹתוֹ הַשְּׁלִטוֹן לַעֲשׂוֹ, וְהַעֲבֵר מִמֶּנּוּ. וַיַּעֲקֹב אָמַר, אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, שְׁהָרִי נָתַן לִי שְׁלִטוֹן הַלְּבָנָה, שְׁהִיא שְׁחוֹרָה לַעֲתִים וְזִמְנִים. שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ - כְּשֶׁהַעֲבֵר מִמֶּנִּי שְׁלִטוֹן הַשֶּׁמֶשׁ. כְּנִי אֲמִי נִחְרוּ בִי - זֶהוּ עֲשׂוֹ, שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית כז) וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים - שְׁפָתוֹב (שֵׁם לא) הִיִּיתִי בְּיוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי - שְׁפָתוֹב (שֵׁם ל) וְעַתָּה מְתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנִכִי לְבֵיתִי. וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם - רַבִּי יִצְחָק אָמַר, (שֵׁם כח) בְּאִיזָה מָקוֹם פָּגַע? בְּמָקוֹם שְׁעֵתִיד לַעֲמֹד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, הַיּוֹם הָיָה גְדוֹל, וְרָצָה לְהִלְךְ וְלֹא יָכַל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם וְהַתְּחִיל לְהַתְּרַעַם לְפָנָי קוֹנּוֹ עַל שֶׁהַעֲבֵר מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ

בִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךְ, הָאִי הוּא כְּנָגֵד לֹא תִגְנוּב. דָּאִי הוּא לֹא אוֹזִיף בְּרַבִּיתָא, וְדָאִי לֹא יִזִּיל וְיִגְנוּב. וְשַׁחַד עַל נְקִי לֹא לְקַח, כְּנָגֵד לֹא תַחְמוּד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא, כְּנָגֵד אֵלּוּ נֶאֱמַר בְּיַעֲקֹב עֲשֶׂרָה אַחֲרִים, דְּכַתִּיב וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם, א'. וַיִּלֶּן שָׁם, ב'. כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, ג'. וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם, ד'. וַיֵּשֶׁם מְרֹאשׁוֹתָיו, ה'. וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא, ו'. וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֹלֶם מַצֵּב אֶרֶצָה, ז'. וְרֹאשׁוֹ מְגִיעַ הַשְּׁמַיְמָה, ח'. וְהִנֵּה מְלֹאכֵי אֱלֹהִים, ט'. עוֹלָיִם וְיורְדִים בּוֹ, י'. הִיא עֲשֶׂרָה. (דף לה ע"א)

דְּבַר אַחַר וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם, רַבִּי בּוֹ פֶּתַח, (שִׁיר א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ בְּנִי אֲמִי נִחְרוּ בִי שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. הִיא אֶתְחַזֵּר עַל יַעֲקֹב, דְּשִׁלְטָנָא דְיַעֲקֹב בְּקִדְמִיתָא הָיָה שְׁמִשָּׂא, וְאֶתְחַזֵּר הַהוּא שׁוֹלְטָנָא לַעֲשׂוֹ, וְאֶתְעַבֵּר מִנֶּיהָ. וַיַּעֲקֹב אָמַר, אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֵנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, דְּהִיא אֶתִּיִּיהִיבֵת לִי שְׁלִטָנָא דְּסִיְהָרָא, דְּהִיא אוֹכְמָא לְעִידָנִין וְזִמְנִין. שְׁשׂוּפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ, כִּד אֶתְעַבֵּר מִנִּי שְׁלִטָנָא דְּשְׁמִשָּׂא.

כְּנִי אֲמִי נִחְרוּ בִי, זֶהוּ עֲשׂוֹ. דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית כז) וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב. שְׁמִנִי נִטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, דְּכַתִּיב (שֵׁם לא ב) הִיִּיתִי בְּיוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי, דְּכַתִּיב (שֵׁם ל) וְעַתָּה מְתִי אֶעֱשֶׂה גַם אֲנִכִי לְבֵיתִי.

וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם, רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאִיזָה מָקוֹם פָּגַע, בְּמָקוֹם שְׁעֵתִיד לַעֲמֹד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהַתְּפִלָּל שָׁם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, הַיּוֹם הָיָה גְדוֹל, וְרָצָה לְהִלְךְ וְלֹא יָכַל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתְּפִלָּל בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, וְהַתְּחִיל

לְהִתְרַעַם לְפָנַי קוֹנוֹ, עַל דִּאֲתַעְבֵּר מַגִּיחַ הַהוּא שׁוֹלְטָנָא דְשִׁמְשָׁא, הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, וַיִּלְךְן שָׁם. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (שְׁמוֹת טו כד) וַיִּלְוֵנוּ הָעַם עַל מִשָּׁה, לְשׁוֹן תְּרַעוּמוֹת. וְלָמָּה, מִפְּנֵי כִי בָא הַשִּׁמְשׁ, דִּאֲתַעְבֵּר מַגִּיחַ וְאֲתִיחִיבַת לְעֵשׂוֹ.

כְּמָה עֵשָׂה יַעֲקֹב, הִתְחִיל בּוֹכָה. מִיָּד וַיִּקַּח מֵאֲבֵי הַמְּקוֹם וַיִּשֶׁם מֵרֵאשׁוֹתָיו, כְּדִי לְצַעַר נַפְשׁוֹ. פִּיּוּצָא בְּדָבָר (שם יז ב) וַיִּקְחוּ אֶבְרָהָם וַיִּשְׁמִימוּ תַחְתָּיו וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ.

וַיִּקַּח מֵאֲבֵי הַמְּקוֹם, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֶבְרָהָם אַחַת מִמֶּשׁ הִיָּתָה. מִשְׁמַע דְּכִתִּיב מֵאֲבֵי, וְלֹא אֲבֵי. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי, וְלֹא אָמַר אֶלָּא אַחַת. הִדָּא הוּא דְכִתִּיב, (בראשית כד ב) אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי, אַחַת מֵהֶן. (ע"כ מדרש הנעלם)

רַבִּי זִירָא עָאֵל קָמֵי רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֶרְךָ, אֲשֶׁכַּחֲיָה דִּהְוָה יְתִיב, וְעֵינָיו נִבְעִין מֵיָא, וְהוּוּ מְרַחֵשׁ בְּשִׁפּוֹתֶיהָ וּבְכִי, חֲזַר לְאַחֲרוּי רַבִּי זִירָא. אָמַר לְשִׁמְשִׁיָּה, מַאי הָאֵי דִּיתִיב מֵר וּבְכִי, אָמַר תְּרִי זְמַנִּי עֵיִלִּינָא לְקַרְבָּא גְבוּי, וְלֹא יְכִילָנָא. עַד דִּהְוּוּ יְתִבִּי, חֲמוּן לִיָּה דְעָאֵל לְאַדְרִיָּה, עַד דִּנְחַת, הָוָה קָלִיָּה אֲזִיל בְּבֵיתָא וּבְכִי.

שָׁמַע דִּהְוָה אָמַר, אֲבָנָא אֲבָנָא, אֲבָנָא קְדִישָׁא עֵילָאָה עַל כָּל עֲלָמָא, בְּקִדּוּשְׁתָּא דְמֵאָרְךָ, זְמַנִּי בְּנִי עֲמַמֵּיָא לְאַתְּזִלְזִלָּא בְּךָ, וְלֹאֲוֹתְבָא גּוֹלְמֵי מִסָּאֲבִין עֲלֶךָ, לְסָאֲבָא אֲתָרְךָ קְדִישָׁא, וְכָל מִסָּאֲבִין יִקְרַבּוּן בְּךָ, וְוִי לְעֲלָמָא בְּהֵוָה זְמַנָּא.

נְחַת וַיְתִיב בְּסוּלְסַלְגִּיָּה, אָמַר רַבִּי זִירָא לְשִׁמְשִׁיָּה, זִיל וַאימָא לִיָּה לְמַר, אֵי אֵיעוּל קָמִיָּה. עָאֵל שִׁמְשִׁיָּה, אָמַר הָאֵי רַבִּי זִירָא הָבָא, לֹא אֲשַׁגַּח בִּיָּה, וְלֹא זְקִיף עֵינֹהֵי.

שִׁלְטוֹן שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ. זֶהוּ שְׁכִתּוּב וַיִּלְךְן שָׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת טו) וַיִּלְוֵנוּ הָעַם עַל מִשָּׁה, לְשׁוֹן תְּרַעוּמוֹת. וְלָמָּה? מִפְּנֵי כִי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁהֶעֱבֵר מִמֶּנּוּ וְנִתְּן לְעֵשׂוֹ.

כְּמָה עֵשָׂה יַעֲקֹב? הִתְחִיל בּוֹכָה. מִיָּד וַיִּקַּח מֵאֲבֵי הַמְּקוֹם וַיִּשֶׁם מֵרֵאשׁוֹתָיו, כְּדִי לְצַעַר נַפְשׁוֹ. פִּיּוּצָא בְּדָבָר (שם יז ב) וַיִּקְחוּ אֶבְרָהָם וַיִּשְׁמִימוּ תַחְתָּיו וַיִּשָּׁב עָלֶיהָ.

וַיִּקַּח מֵאֲבֵי הַמְּקוֹם - אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶבְרָהָם אַחַת מִמֶּשׁ הִיָּתָה, מִשְׁמַע שְׁכִתּוּב מֵאֲבֵי וְלֹא אֲבֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי, וְלֹא אָמַר אֶלָּא אַחַת. זֶהוּ שְׁכִתּוּב (בראשית כד ב) אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי מִבְּנוֹת הַפְּנִיעֵנִי, אַחַת מֵהֶן. (ע"כ מדרש הנעלם)

רַבִּי זִירָא נִכְנַס לְפָנַי רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֶרְךָ. מֵצָא אוֹתוֹ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב, וְעֵינָיו נּוֹבְעִים מִיָּם, וְהִיָּה מְרַחֵשׁ בְּשִׁפּוֹתָיו וּבּוֹכָה. חֲזַר לְאַחֲרוּי רַבִּי זִירָא. אָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: מַה זֶה שִׁיּוֹשֵׁב מֵר וּבּוֹכָה? אָמַר: פְּעַמִּים נִכְנַסְתִּי לְקָרֵב אֵלָיו, וְלֹא יְכִלְתִּי. בְּעוֹדִם יוֹשְׁבִים, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְחֲדָרוֹ. עַד שֶׁיָּרַד, הִיָּה קוֹלוֹ הוֹלֵךְ בְּבֵית וּבּוֹכָה.

שָׁמַע שֶׁהִיָּה אוֹמֵר: אֶבְרָהָם אֶבְרָהָם, אֶבְרָהָם קְדוּשָׁה עֵלְיוֹנָה עַל כָּל הָעוֹלָם, בְּקִדּוּשַׁת רַבּוּנְךָ, עֲתִידִים בְּנֵי הָעַמִּים לְהִזְדַּלְזֵל בְּךָ וּלְהוֹשִׁיב גּוֹלְמֵים טְמֵאִים עֲלֶיךָ לְטַמְּא אֶת מְקוֹמְךָ הַקְּדוֹשׁ, וְכָל הַטְּמֵאוֹת יִקְרַיְבוּ בְּךָ. אוֹי לְעוֹלָם בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן.

יָרַד וַיִּשָּׁב בְּכִסְאוֹ. אָמַר רַבִּי זִירָא לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וַאֲמַר לוֹ לְמַר, אִם אֶכְנַס לְפָנָיו? נִכְנַס שִׁמְשׁוֹ, אָמַר: הִנֵּה רַבִּי זִירָא פָּאן. לֹא הִשְׁגִּיחַ בּוֹ, וְלֹא הָרִים עֵינָיו.

אחר כך אמר: רבי זירא שיכנס, ואתה שב בחוץ. נכנס רבי זירא והרכין ברפיו, וישב לפניו. ראה רבי אלעזר, בעט ברגלו, אמר: קום משם, ושב פדרכך. קם וישב פדרכו.

אמר רבי זירא: זה שמו היה בוכה, מה ראה? אמר: מרפכה בשכר גדול של כל העולם, ראיתי אותה אבן היקרה הקדושה שממנה נשתל העולם, ואתה האבן הייתה שיעקב שם את ראשו עליה.

וכי האבן שממנה נשתל כל העולם, וראשה היה שקוע בפתח הגדול, איך יכל יעקב לנענע אותה? אלא אותה האבן, זויתיה היו שקועות בפתח הגדול, וראשה נתגלה בבית המקדש, ועליה קדש הקדשים, והשכינה הפכוד העליון עליה. זהו שכתוב (בראשית מט) משם רעה אבן ישראל. והשם הקדוש של המלך העליון היה חקוק עליה. כשבא יעקב, קרא אותו השם הקדוש, ונטלה מכאן, ושם באותו מקום שקדש הקדשים היה שם. אמר רבי זירא, אני שמעתי בשם רבי בו שאמר את סוד הדבר בזה, ולא נזכרתי.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא, דעתיה חסה עליך. ואולי הדבר הזה הוא ששמעת, וכך הוא ברור הדבר, שכתוב (ספרי) ויקח מאבני המקום. אבן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום? ממקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. זהו שכתוב (איוב יד) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת הייתה עקר לכלם, והייתה עולה עד מקום שהיה שם בית המקדש. ויעקב לא הייתה פונתו על שום אחת מהן, אלא

לבתר אמר, רבי זירא ליעול, ואת תיב לבר. עאל ר' זירא, וארכין ברפוי, ויתיב קמיה. חמא ר' אלעזר, בטש ברגליה, אמר קום מהתם, ותיב פארחד, קם ויתיב פארחיה. אמר רבי זירא, האי דמר דהוה בכי, מאי חזא. אמר, ארפכתא תבירא סגיאא דכל עלמא, חזינא ההוא אבנא יקירא קדישא, דמינה אשתיל עלמא. וההוא אבנא הוה, דשוי יעקב רישיה עלה.

וכי אבנא דמינה אשתיל כל עלמא, והוה רישיה משקעא בתהומא רבא, היך יכול יעקב לנענעה לה. אלא ההוא אבנא, זויתיה משקען בתהומא רבא, ורישיה אתמגוס בבי מקדשא, ועלה קדש קודשין, ושכינתא יקרא עילאה עלה. הדא הוא דכתיב, (שם מט כד) משם רועה אבן ישראל. ושמא קדישא דמלכא עילאה הוה גליף עלה.

בד אתא יעקב, קרא ההוא שמא קדישא, ונסבה מכאן, ושויה בההוא אתר דקדש קדשין הוה תמן. אמר רבי זירא, אנא שמענא בשם ר' בו, דאמר רזא דמלה בהאי, ולא אדפרנא.

אמר רבי אלעזר, אי רבי זירא דעתי אחיס עלך. ודילמא האי מלה שמעת, וכך הוא ברירא דמלתא, דכתיב ויקח מאבני המקום, אבן אחת מאבני המקום. מאיזה מקום, ממקום הידוע, שהוא מקום התהום, ששם אבנים ששוחקים מים לכל העולם. הדא הוא דכתיב, (איוב יד יט) אבנים שחקו מים.

האבן הזאת, הייתה עיקר לכלם, והייתה עולה עד מקום שהיה שם בית המקדש. ויעקב לא הייתה פונתו על שום אחת מהן, אלא עליה, משום דרמיזא ליה רמיזא. מה

עליה, משום שרמזה לו רמז. מה היא שהכל נשתל ממנה, כף יעקב כל העולם נשתל ממנו.

באותה השעה, ויקח מאבני המקום, שהיא עקר כל העולם. וישם מראשתיו - שם בלב, שהיא מראשתיו - דגמת זה כזו. מיד וישכב במקום ההוא. כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר זו היא דגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כף שם לבו עליה, ונדר נדר, שכתוב (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מיד - וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, זה ודאי שמעתי.

אמר לו, על זה נקראת אבן ישראל (שם מט כד) אבן שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל זה בכיתי, שראיתי שעל האבן הזו עתידים לשים את טמאת העמים ופגרי מתים. מי לא יבכה? אוי לעולם! אוי לאותו הזמן! אוי לאותו הדור! בכה כבראשונה, נאנח ושתק. אחר כף חזר ואמר: אוי לאותם שיהיו נמצאים בעולם, כשיתעורר המלך העליון של העולם.

בכה רבי זירא. אמר, מלאך הקדוש יודע את זה, ראוי הוא לבכות עליה. אשריכם הצדיקים, שאתם קדושים בעולם הזה ובעולם הבא.

פרשה י"ח. (שם כח) ויחלם והנה סלם מצב ארצה וגו', עלים

היא דכל אשתיל מינה, כף יעקב כל עלמא אשתיל מינה.

באותה שעה ויקח מאבני המקום, שהיא עיקר כל העולם, וישם מראשתיו, שם בלב, שהיא מראשתיו, דוגמת זה כזו. מיד וישכב במקום ההוא, כלומר, נתישבה דעתו באותו מקום.

וסימן ידוע לקח, אמר זו היא דוגמא שלי, ואם לזו תהיה שום מעלה, בידוע שיהיה לי מעלה. ועל כף שם לבו עליה, ונדר נדר, דכתיב, והאבן הזאת אשר שמתי מצבה. כלומר, אם האבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים, מיד וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך. נדר המעשר. אמר רבי זירא, הא ודאי שמענא.

אמר ליה, על האי אתקרי (שם מט כד) אבן ישראל. כלומר, נקראה כף על שמו, על שנתן לבו ועיניו עליה. והקדוש ברוך הוא עשה אותה בית עולמים, ושם היתה שכינתו.

ועל דא בכינא, דחזינא דעל האי אבנא, זמינין לשואה סואבת עממא, ופגרי מיתיא. מאן לא יבכי, ווי לעלמא, ווי לההוא זימנא, ווי לההוא דרא. בכה פד בקדמיתא, אתנח ואשתיק. לבתר חזר ואמר, ווי לאינון דיהון זמינין בעלמא, פד יתער מלפא עילאה דעלמא.

בכה רבי זירא, אמר מלאכא קדישא ידע דין, יאות הוא למבכי עליה. זפאין אתון צדיקיא, דאתון קדישין בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

פרשתא יח. ויחלם והנה סלם מצב ארצה וגו', עלים ויידים בו. רבי פתח בהאי קרא, (שה"ש ד ד) כמגדל דוד צוארף בנוי

וְיִרְדִּים בּוֹ. רַבִּי פִתַּח בְּפִסּוּק הַזֶּה,
(שיר ד) כַּמְגִדֵל דָּוִד צִוְּאָרְךָ בְּנוֹי
לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמְּגֵן תְּלוּי עָלָיו
כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבָרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל
הַדְּבָרִים יָכְלוּ - וְהַתּוֹרָה לֹא
תִּכְלֶה. וְאֵין דְּבַר חֲבִיב לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַתּוֹרָה
וְלוֹמְדֶיהָ. שְׁשֻׁנָּה, כָּל הַמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ
סְתָרִים שֶׁל מַעְלָה, וְהַתּוֹרָה
אוֹמֶרֶת לוֹ (שם ח) אֲשַׁקֵּף מִזֵּין
הַרְקַח מַעֲסִים רַמְנִי. זֶהוּ יִינֶה שֶׁל
תּוֹרָה, וְזֶהוּ יֵינן הַמְּשַׁמֵּר מִשְׁשֵׁת
יְמֵי בְּרֵאשִׁית, וְהֵם דְּבָרִים
הַעֲתִידִים לְהִגָּלוֹת לְצַדִּיקִים
לְעֵתִיד לְבָא.

קָם רַבִּי בּוֹ עַל רַגְלָיו וְאָמַר, אֵם
כֶּף הוּא - לֹא הִיָּה לוֹ לֹמַר אֲלֵא
יֵינן הַמְּשַׁמֵּר בְּעַנְבֵי מֵהַר סִינַי, מֵה
זֶה מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית? אָמַר
לוֹ, אוֹתָם עֲמָקֵי סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית
שֶׁלֹּא הִתְגַּלוּ לְאָדָם, וְעֵתִידִים
הַצַּדִּיקִים לְדַעַת אוֹתָם, כְּמוֹ כֵּן
יִדְעוּ אוֹתָם שְׁעֵסְקוּ בַּתּוֹרָה תָּמִיד.
וְכִמְדַּנּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, סוּדוֹת
הַתּוֹרָה נִתְּנוּ לְחַכְמִים, לְאוֹתָם
שְׁמַתְעִסְקִים תָּמִיד בַּתּוֹרָה. וְשִׁנָּה
רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק
בַּתּוֹרָה כָּל צֶרְפוֹ, מַעֲלִים אֶת
נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה, כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁן
בְּשִׁנְתּוֹ, וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ מִעֲמָקֵי
תּוֹרָה, וּמְמַנֶּה דוֹבְכִים וּמְרַחֲשִׁים
שְׁפָתוֹתָיו בַּיּוֹם. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם יז)
דוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ, כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁן
בְּלִילָה, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה,
וּמְרָאִים לָהּ אוֹתָם הַדְּבָרִים
הַעֲתִידִים לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי הִיָּה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה. בָּא אֵלָיו רַבִּי אַבָּא. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, בַּעַל הַהֲלָכָה בָּא. קָם
לְפָנָיו. יוֹשְׁבוֹ וְהַתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה.
בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, יִרְדֵּי הַלִּילָה. יוֹשְׁבוֹ
וְהַתְעַסְקוּ בָּהּ עַד חֲצוֹת הַלִּילָה.

לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמְּגֵן תְּלוּי עָלָיו כָּל שְׁלֹטֵי
הַגְּבָרִים. אָמַר רַבִּי, כָּל הַדְּבָרִים יָכְלוּ וְהַתּוֹרָה
לֹא תִכְלֶה. וְאֵין דְּבַר חֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ הַתּוֹרָה וְלוֹמְדֶיהָ. דִּתְנֵן, כָּל הַמִּתְעַסֵּק
בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, (דף לה ע"ב) יִתְחַדְּשׁוּ לוֹ סְתָרִים
שֶׁל מַעְלָה. וְהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת לוֹ, (שם ח) אֲשַׁקֵּף
מִזֵּין הַרְקַח מַעֲסִים רַמְנִי. זֶהוּ יִינֶה שֶׁל תּוֹרָה.
וְזֶהוּ יֵינן הַמְּשַׁמֵּר בְּעַנְבֵי מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית.
וְהֵם דְּבָרִים הַעֲתִידִים לְהִגָּלוֹת לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד
לְבָא.

קָם רַבִּי בּוֹ עַל רַגְלָיו וְאָמַר, אֵי כֶּף הוּא, לֹא
הִיָּה לִיָּה לְמֵימַר, אֲלֵא יֵינן הַמְּשַׁמֵּר בְּעַנְבֵי
מֵהַר סִינַי, מֵהוּ מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית. אָמַר
לִיָּה, אֵינּוֹן עוֹמְקֵי סְדְרֵי בְּרֵאשִׁית, דְּלֹא אֵינְתְּגַלוּ
לְבַר נֶשׁ, וְזִמְיֵינן צַדִּיקָא לְמַנְדַּע לוֹן, כְּגוֹוְנָא
דָּא יְנִדְעוֹן אֵינּוֹן דְּעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא תְּדִיר.
וְהָאֵנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רְזָא אוֹרֵייתָא
לְחַפְיֵימִין אֲתֵיָּהִיבוּ, לְאֵינּוֹן
דְּאֲתַעֲסִיקוּ בְּאוֹרֵייתָא תְּדִיר. וְתַנִּי רַבִּי יְהוּדָה,
כָּל מֵאֵן דְּהוּא עֲסִיק בְּאוֹרֵייתָא כָּל צֶרְפוֹ,
סְלָקִין לִיָּה לְנִשְׁמָתִיהָ לְעִילָא, כִּד אִיהוּ נְאִים
בְּשִׁינְתִּיהָ, וְאוֹלְפִין לִיָּה מִעוֹמְקֵי תּוֹרָה. וּמֵינָה
דוֹבְכֵן וּמְרַחֲשֵׁן שְׁפָוֹתִיהָ בִּימְמָא, הִדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (שם יז) דוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ,
כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁן בְּלִילָה, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה
לְמַעְלָה וּמְרָאִין לָהּ אוֹתָן הַדְּבָרִים הַעֲתִידִין
לְהִיּוֹת בְּעוֹלָם.

רַבִּי יוֹסִי הִיָּה יְתִיב וְעִסִּיק בְּאוֹרֵייתָא, אֲתָא
לְגַבְיָהּ רַבִּי אַבָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי מְאָרִי
דְּשִׁמְעָתָא אֲתָא. קָם קַמִּיָּה, יְתָבוּ וְאֲתַעֲסְקוּ
בְּאוֹרֵייתָא, עַד דְּהוּוּ יְתָבִי, רַמֵּשׁ לִילָא, יְתָבוּ
וְאֲתַעֲסְקוּ בָּהּ, עַד פְּלַגּוֹת לִילָא.

נרדמ רבי אבא, ורבי יוסי הנה יושב. ראה את רבי אבא שפניו מעט סמוקות, והוא צוחק. וראה אור גדול בבית. אמר רבי יוסי, מזה נשמע ששכינה פאן. הרפין עיניו. יושב שם. עד שהיתה עולה שחרות הבקר והאור הנה מאיר בבית, עד שהרים עיניו ראה הבקר, ונחשף הבית.

התעורר רבי אבא, ופניו היו מאירים ועיניו צוחקות. אחז בו רבי יוסי. אמר רבי אבא, אני יודע מה שאתה רוצה, חייף, סודות עליונים ראית, ובשעה שאחז בנשמת, בעל הפנים העלה אותך לתדרים גדולים ועליונים. וראיתי את נשמות שאר הצדיקים שעולות לשם, ואמר להם, אשריכם הצדיקים שבשבילכם אני נבנה בבנין קדוש של השם הנכבד, לענות לצבאות המלך העליון. וראיתי את תורת היתה מנחת שם תלי תלים כמגדל גדול, ומשום כך שמחתי בחלקי, וצחקו עיני.

אמר רבי יצחק, אל תתמה על זה של רבי אבא, שהרי הפסוק מעיד כך, ששנינו, עשה הקדוש ברוך הוא את זה הממנה תחתיו, ותלה ממנו כל שאר הצבאות, כמו הצואר הזה, שכל הגוף תלוי ממנו. ובשעה שהצדיקים עוסקים בתורה, הקדוש ברוך הוא בונה עולמו, ונותן שמו בקרבנו, להגיע לכל, ולהספיק לעולם מוטבו של מקום.

ובשארן הצדיקים עוסקים בתורה, הקדוש ברוך הוא נוטל שמו מקרבנו, ואזי העולם חסר, והוא אינו במעלות הכלל. מנין לנו? שפתוב (שם ד) כמגדל דויד צוארף בנוי לתלפיות. אם מרבים ומגדלים הצדיקים תורה כמגדל הזה, מיד צוארף בנוי לתלפיות.

אדמוך רבי אבא, ורבי יוסי הנה יתיב, חמא לרבי אבא, דאנפוי מסמקי טפי, והוא חייף, וחמא נהורא רבא בביתא. אמר רבי יוסי, שמע מיניה דשכינתא הכא. ארכין עינוי, יתיב תמן. עד דהנה סליק שחרותא דצפרא, ונהורא הנה נהיר בביתא, עד דזקף עינוי, חמא צפרא ואתחשף ביתא.

איתער רבי אבא, ואנפוי הו נהירין, ועינוי חייכין. אחיד ביה רבי יוסי, אמר רבי אבא, אנא ידענא מה את בעי. חייף, רזין עלאין חמית, ובשעתא דאחיד נשמתא דילי מארי דאפייא, סליק לה לאדרין רברבין ועילאין.

וחמית נשמתהון דשאר צדיקיא דסלקי תמן, ואמר לון זכאין אתון צדיקיא, דבגיניכון אנא אתבני בבנינא קדישא, דשמא יקרא, לאענאה לחילוי דמלכא עילאה. וחמית אורייתי, דהנה מנחא תמן תלי תלים כמגדלא רבא. ובגיני כך חדינא בחולקי, וחייכין עינאי. אמר רבי יצחק, אל תתמה על הא דרבי אבא, דהא קרא אסהיד כך. דתנינן, עשה הקדוש ברוך הוא לזה הממונה תחתיו, ותלה ממנו כל שאר הצבאות, פהאי צואר, שכל הגוף תלוי ממנו. ובשעה שהצדיקים עוסקים בתורה, הקדוש ברוך הוא בונה עולמו, ונותן שמו בקרבנו, להגיע לכל, ולהספיק לעולם מוטבו של מקום.

ובשארן הצדיקים עוסקין בתורה, הקדוש ברוך הוא נוטל שמו מקרבנו, ואזי העולם חסר, והוא אינו במעלות היכולת. מנא לן, דכתיב, (שם ד) כמגדל דוד צוארף בנוי לתלפיות. אם מרבים ומגדלים הצדיקים תורה פהאי מגדל, מיד צוארף בנוי לתלפיות. זהו

זֶהוּ שֶׁהוּא צִוְּאוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּנֵי
בְּבִנְיָן קְדוֹשׁ, שְׁכַל הַפִּיּוֹת תְּלוּ
וְנִלְאוּ לְדַעַת הַשְּׂגָחָתוֹ, וְזֶהוּ
תְּלַפְיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית מז)
וַתִּלְהַ אַרְץ מִצְרַיִם.

וְאִז אֶלֶף הַמְּגִן תְּלוּי עָלָיו, וְכָל
שְׁלֹטֵי הַגְּבֻרִים. אוֹתָם הַנִּקְרָאִים
אֶלֶף אֲלָפִים, וְכָל הַנִּשְׁאָר תְּלוּיִים
עָלָיו, וְכָל הַשְּׁלִיטִים וְכָל
הָעוֹלָמוֹת מְלָאִים מְטוּבוֹ שֶׁל
מְקוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִיגוּ שְׁכַתוּב
(שם כח) וַיִּחְלַם וְהִנֵּה סֶלֶם מִצֵּב
אֲרָצָה, כְּלוֹמַר, כְּשֶׁהֲצַדִּיקִים אֵינָם
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה - סֶלֶם מִצֵּב
אֲרָצָה, וְאֵינּוּ כֹמַעֲלָה. זְכוּ
הַצַּדִּיקִים וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה - רֹאשׁוֹ
מִגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה
וְכָל טוֹב לֹא יִחְסֹר. וּמִיד - וְהִנֵּה
מְלָאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵים וַיִּרְדִּים בּוֹ.
מֵהוּ בּוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשֵׁמוֹ
שֶׁל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיח)
נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹ - בְּאוֹתוֹ
מְמַנָּה. וּמִפְּנֵי מָה? שְׁכַתוּב אַחֲרָיו
(בראשית כח) וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו, עַל
אוֹתוֹ מְמַנָּה. מִפְּנֵי זֶה עוֹלָיִם
וַיִּוֹרְדִים בְּשִׁבְלֹו, מִפְּנֵי שְׁמוֹ שֶׁל
מְקוֹם שֶׁהוּא נֹצֵב עָלָיו. אָמַר רַבִּי
תַּנְחוּם, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ מְלָךְ
שֶׁלֶם מְכַל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת? שְׂאִין
לָךְ נוֹשֵׂא שְׁמוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּקִרְבּוֹ
כְּמוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רְמִזוּ לְיַעֲקֹב,
וְהַשִּׁיבוּ עַל מָה שֶׁנִּתְרַעַם לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּלוֹמַר, שְׂאֵם
בְּנֵי יִזְכוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת,
יֵשׁ מַעֲלָה לָזֶה וּמַעֲלָה לְבָנָיו. לֹא
זְכוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת - אֵין
מַעֲלָה לָזֶה וְאֵין מַעֲלָה לְבָנָיו. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (שם) וְהִנֵּה מְלָאכֵי אֱלֹהִים
עֲלֵים וַיִּרְדִּים בּוֹ. מְלָאכֵי אֱלֹהִים

שֶׁהוּא צִוְּאוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּנֵי בְּבִנְיָן קְדוֹשׁ,
שְׁכַל הַפִּיּוֹת תְּלוּ וְנִלְאוּ לְדַעַת הַשְּׂגָחָתוֹ, וְזֶהוּ
תְּלַפְיּוֹת, כְּמוֹ דָּאֵת אָמַר (בראשית מז) וַתִּלְהַ אַרְץ
מִצְרַיִם.

וְאִז אֶלֶף הַמְּגִן תְּלוּי עָלָיו, וְכָל שְׁלֹטֵי הַגְּבֻרִים,
אוֹתָן הַנִּקְרָאִים אֶלֶף אֲלָפִין, וְכָל הַנִּשְׁאָר
תְּלוּיִים עָלָיו, וְכָל הַשְּׁלִיטִין, וְכָל הָעוֹלָמוֹת,
מְלָאִים מְטוּבוֹ שֶׁל מְקוֹם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהִיגוּ דְכַתִּיב וַיִּחְלַם וְהִנֵּה
סֶלֶם מִצֵּב אֲרָצָה, כְּלוֹמַר, כְּשֶׁהֲצַדִּיקִים
אֵינָם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, סֶלֶם מִצֵּב אֲרָצָה, וְאֵינּוּ
כֹמַעֲלָה. זְכוּ הַצַּדִּיקִים וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה, רֹאשׁוֹ
מִגִּיעַ הַשְּׁמַיְמָה, אֲזִי יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה, וְכָל טוֹב
לֹא יִחְסֹר, וּמִיד וְהִנֵּה מְלָאכֵי אֱלֹהִים עוֹלָיִם
וַיִּוֹרְדִים בּוֹ. מֵאִי בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשֵׁמוֹ
שֶׁל מְקוֹם. כְּמוֹ דָּאֵת אָמַר (תהלים קיח) נְגִילָה
וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בּוֹ, בְּהֵוּא מְמוּנָה. וּמִפְּנֵי
מָה. דְכַתִּיב אַחֲרָיו, וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עָלָיו,
עַל הֵהוּא מְמוּנָה. מִפְּנֵי זֶה עוֹלָיִם וַיִּוֹרְדִים
בְּשִׁבְלֹו. מִפְּנֵי שְׁמוֹ שֶׁל מְקוֹם, שֶׁהוּא נֹצֵב
עָלָיו. אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, לָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ מְלָךְ
שֶׁלֶם, מְכַל שְׂאָר הַצְּבָאוֹת. שְׂאִין לָךְ נוֹשֵׂא
שְׁמוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּקִרְבּוֹ כְּמוֹ זֶה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רְמִזוּ לְיַעֲקֹב, וְהַשִּׁיבוּ עַל מָה
שֶׁנִּתְרַעַם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
כְּלוֹמַר, שְׂאֵם בְּנֵי יִזְכוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה
וּבִמְצוּוֹת, יֵשׁ מַעֲלָה לָזֶה, וּמַעֲלָה לְבָנָיו. לֹא
זְכוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת, אֵין מַעֲלָה לָזֶה,
וְאֵין מַעֲלָה לְבָנָיו. הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, וְהִנֵּה
מְלָאכֵי אֱלֹהִים עֲלֵים וַיִּוֹרְדִים בּוֹ. מְלָאכֵי
אֱלֹהִים, אֵלוֹ בְּנֵי שֶׁל יַעֲקֹב, זְכוּ עוֹלָיִם. לֹא

זכו, יורדים. בו: בשבילו. בו: פשיש לו מעלה יש להם.

אמר רבי יצחק, כל שרי האמות, היו עולים או יורדים בשביל זה. פשיש לו מעלה, יורדים שרי האומות. פשיש לו ירידה, עולים. והכל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם, אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו, ואמר, אית לאתפנפא כל עלמא עליכו, פעל האי גובא, לאובדא לכוון מן עלמא בשעתא חדא. אומה דא היא לא פלחה למארה, פתיב (דברים יא ט) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אי היא סטייא, כל עלמא ייבד בגינה. אמר ליה, והא אתון עבדין לה דתסטי ולא תהף באורחא דכשרא. אמר ליה חובתכון עבדין לאתערא לן. אמר רבי יהודה שפיר קאמר ההוא הגמון.

תנו רבנן, והנה סלם מצב ארצה, זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה, הדא הוא דכתיב (שמות טו יז) מכוון לשבתך פעלת ה'. איזהו ראשו, זהו ציון, ששם השכינה, והפרובים, וקדש הקדשים. אמר רבי אבא, סולם זה סיני, שבו ניתנה תורה, ושם נגלו מרכבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם ר' יוחנן אמר, עוד אית לאסתפלא בהאי קרא פדבדקמיתא, (שה"ש ד ה) כמגדל דוד צוארף בנוי לתלפיות, דהא תנינן, אמר רבי שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שיששאל היו עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים, הדא הוא דכתיב, כמגדל דוד צוארף בנוי. אי מגדלים תורה, פהאי מגדל, צוארף בנוי. מהו צוארף, זה בית

- אלו בניו של יעקב, זכו - עולים. לא זכו - יורדים. בו - בשבילו, בו - פשיש לו מעלה, יש להם. אמר רבי יצחק, כל שרי האמות היו עולים או יורדים בשביל זה. פשיש לו מעלה - יורדים שרי האמות. פשיש לו ירידה - עולים. והכל תלוי בבניו של יעקב. אמר רבי יהודה בר שלום, אין טוב ואין רע בא לעולם אלא בשביל בניו של יעקב.

הגמון אחד בא לרבי אבהו ואמר: יש לכנס את כל העולם עליכם כמו על הארבה הזה, להאביד אתכם מן העולם בשעה אחת. האמה הזו אין עובדת לרבונה, פתיב (דברים יד) ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. אם היא סוטה, כל העולם יאבד בשבילה? אמר לו והרי אתם עושים אותה שתסטה ולא תלף בדרך פשרה. אמר לו, חטאיכם הם העושים לעורר אותנו. אמר רבי יהודה, יפה אמר אותו ההגמון.

שנו רבותינו, (בראשית כח) והנה סלם מצב ארצה - זהו בית עולמים. וראשו מגיע השמימה - זהו שפתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. איזהו ראשו? זהו ציון, ששם השכינה והפרובים וקדש הקדשים. אמר רבי אבא, סלם זה סיני, שבו נתנה תורה, ושם נגלו מרכבותיו של הקדוש ברוך הוא.

רבי בא בשם רבי יוחנן אמר, עוד יש להסתפל בפסוק זה כבראשונה, (שיר השירים ד) כמגדל דוד צוארף בנוי לתלפיות, שהרי שנינו, אמר רבי שמעון אמר רבי זירא, כל זמן שיששאל היו עוסקים בתורה, בית המקדש היה קיים. זהו שפתוב כמגדל

דָּוִד צְוָאֲרָךְ בְּנוֹי. אִם מִגְדָּלִים תּוֹרָה כְּאוֹתוֹ מִגְדָּל - צְוָאֲרָךְ בְּנוֹי. מִהוּ צְוָאֲרָךְ? זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ שְׁכֵנוֹב (בְּרֵאשִׁית מִה) וַיִּפֹּל עַל צְוָאֲרֵי בְּנֵימִין אָחִיו וַיִּכֶּךְ. מִלְּמַד שְׁבָכָה עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שְׁנִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהוּ מִגְדָּל? אֵלֶּא מִה מִגְדָּל דְּדוֹד מִגְדָּל חֲזָק, אִף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין חֲזוּק, וּבְנֵין חֲזוּק וּבְנֵין חֲזָק. ר' תַּנְחוּם אָמַר, מִגְדָּל דְּדוֹד - מִה דְּדוֹד הָיָה מִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה צְרִיכִין לְהִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְשֵׁלֵא יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנָּה.

מִה דְּדוֹד הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמֵם, כִּף צְרִיף הָאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמֵם, וּבְעוֹד שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ וַיִּתְגַּדְּלוּ בָּהּ - כִּמְגַדֵּל דְּדוֹד הַצְּוָאֲרֵי בְּנוֹי בְּנֵין חֲזָק וְגָדוֹל.

וְאִם לָאוּ, אֵלֶּף הַמְּגִן תְּלוּי עֲלִיו, אֵלֶּף אֵלֶּף שְׁנַיִם שְׂיִהִיו בְּגָלוֹת, וְהִדְבָּר תְּלוּי אִם יִגְאָלוּ בּוֹ וְאִם לָאוּ. זָכוּ בַּתּוֹרָה - יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שְׁנַיִם. לֹא זָכוּ - כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים יִשְׁתַּעֲבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאחֵר כֵּן יִגְאָלוּ.

מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֵלֶם מִצֵּב אַרְצָה, זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים, הַנִּצָּב בְּבִנְיָנוּ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָן הַעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּאַרְצָן. וְרֵאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשְּׂמִימָה - שְׁהַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוּלָה עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדּוּ בּוֹ - אֵלֶּף כְּהֵנִי שְׂרָת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, עַל שֶׁהוּא מְכוּוֹן פְּנִיָּה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע עֲלִים וַיִּרְדּוּ.

ה' נִצָּב עֲלִיו. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּחִלִּים

הַמִּקְדָּשׁ. הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית מִה יד) וַיִּפֹּל עַל צְוָאֲרֵי בְּנֵימִין אָחִיו וַיִּכֶּךְ, מִלְּמַד שְׁבָכָה עַל מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מִקְדָּשׁ שְׁנִי.

אָמַר רַבִּי (דף יג ע"א) יִצְחָק, מִהוּ מִגְדָּל. אֵלֶּא מִה מִגְדָּל דְּדוֹד, מִגְדָּל חֲזָק, אִף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין חֲזוּק, וּבְנֵין חֲזָק. ר' תַּנְחוּם אָמַר, מִגְדָּל דְּדוֹד, מִה דְּדוֹד הָיָה מִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, כִּף הַמִּתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִין לְהִתְגַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְשֵׁלֵא יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנָּה.

מִה דְּדוֹד הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמֵם, כִּף צְרִיף הָאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לִילָה וַיּוֹמֵם, וּבְעוֹד שְׂיִתְעַסְקוּ בָּהּ, וַיִּתְגַּדְּלוּ בָּהּ, כִּמְגַדֵּל דְּדוֹד הַצְּוָאֲרֵי בְּנוֹי בְּנֵין חֲזָק וְגָדוֹל.

וְאִם לָאוּ, אֵלֶּף הַמְּגִן תְּלוּי עֲלִיו, אֵלֶּף אֵלֶּף שְׁנַיִם שְׂיִהִיו בְּגָלוֹת, וְהִדְבָּר תְּלוּי אִם יִגְאָלוּ בּוֹ וְאִם לָאוּ. זָכוּ בַּתּוֹרָה, יִגְאָלוּ בְּאֵלֶּף שְׁנַיִם. לֹא זָכוּ, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים, אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, כָּל שְׁלֹטֵי הַגְּבוּרִים יִשְׁתַּעֲבְדוּ בָּהֶם, וְלֹאחֵר כֵּן יִגְאָלוּ.

מִכָּאֵן אָמַר רַבִּי בָּא, וְהִנֵּה סֵלֶם מִצֵּב אַרְצָה, זֶהוּ בֵּית עוֹלָמִים, הַנִּצָּב בְּבִנְיָנוּ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָן הַעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה בְּאַרְצָן. וְרֵאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשְּׂמִימָה, שְׁהַמִּקְדָּשׁ הוּא בְּמַעְלָה גְּדוּלָה, עַל כָּל הָעוֹלָם. וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּרְדּוּ בּוֹ, אֵלֶּף כְּהֵנִי שְׂרָת.

ר' אֱלִיעֶזֶר אָמַר, עַל שֶׁהוּא מְכוּוֹן פְּנִיָּה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. וְאוֹתָם הַשּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, הֵם שּׁוֹמְרִים יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַטָּה. מִשְׁמַע, עֲלִים וַיִּרְדּוּ.

מִה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ דְכָתִיב וְהִנֵּה ה' נִצָּב עֲלִיו. כְּמָה דַּאֲתָּ אָמַר

מִה מַעְלָה יוֹתֵר יֵשׁ בּוֹ? אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶהוּ שְׁכֵנוֹב וְהִנֵּה

קכו) אם ה' לא ישמר עיר שוא שְׂקָד שומר. והיינו דְּכָתִיב, וְהָיָה ה' נֹצֵב עָלָיו, ה' נֹצֵב עָלָיו, לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר עַל אוֹתָם הַשׁוֹמְרִים.

מהו עָלָיו? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְשִׁמְרָהּ. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לט) וְעִינֶיךָ שִׁים עָלָיו. כִּף (מלכים-א ט) וְהָיוּ עֵינָי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים. וְלַעֲתִיד לָבֵא עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַזֵּר לִירוּשָׁלַיִם, וְלְהִיּוֹת חוֹמָה לְשִׁמְרָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ט) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֹאֵם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ. הָאֲרִיז אֲשֶׁר אֶתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מְלַמֵּד שֶׁקָּפַל לוֹ אֲרִיז יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִמֶּשׁ הָיָה, וְעָלָיו נִתְבַּשֵּׁר, וְעָלָיו הָיָה שׁוֹכֵב. מִשְׁמַע שֶׁכְּתוּב וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן הַשְּׁלֵשָׁה אֲבוֹת לֹא נִתְבַּשֵּׁר אַחַד מֵהֶם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא יַעֲקֹב, שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי מִן הָאֲבוֹת. וְכַנְגַּד אֵלּוּ הַשְּׁלֵשָׁה: יְשִׁי, דָּוִד, שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי בְּנָאוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי נִתְבַּשֵּׁר עַל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁיִּכְנָהוּ. זֶה אוֹהֵב נָשִׁים, וְזֶה אוֹהֵב נָשִׁים. זֶה עוֹמֵד בְּתָמוֹ, שֶׁכְּתוּב (מלכים-א יא) וַיְהִי לַעֲת זִקְנָת שְׁלֹמֹה נָשִׂיו הָטוּ אֶת לִבָּבוֹ.

רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (תהלים מח) יָפָה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֲרִיז הַר צִיּוֹן יִרְפְּתִי צְפוֹן קְרִית מְלֶךְ רַב. יָפָה נוֹף, זֶהוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא (שהיה) (משלי טז) מְתוֹק לְנֶפֶשׁ וּמְרַפָּא לְעַצְם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ד) נִפְתַּח תִּטְפְּנָה שְׁפָתוֹתַיךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲרִיז מְצָרִים, כָּל יְפֵי שְׁבָהּ, נוֹף וְתַחֲפִנְחָס הָיוּ. נוֹף הָיָה הַמְּשַׁבַּח מִכָּלֵם, שֶׁהִיְתָה בְּשֵׁלֶשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים וְחָמֵשׁ תַּכְשִׁיטִין שֶׁל יְפֵי. וְצִיּוֹן גְּדֻלָּה

(תהלים קכו א) אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׂקָד שוֹמֵר. וְהִינּוּ דְכָתִיב, וְהָיָה ה' נֹצֵב עָלָיו, לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר עַל אוֹתָן הַשׁוֹמְרִים.

מהו עָלָיו. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לְשִׁמְרָהּ. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (ירמיה לט יב) וְעִינֶיךָ שִׁים עָלָיו.

כִּף (מ"א ט ג) וְהָיוּ עֵינָי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים. וְלַעֲתִיד לָבֵא, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַזֵּר לִירוּשָׁלַיִם, וְלְהִיּוֹת חוֹמָה לְשִׁמְרָהּ. כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (זכריה ב ט) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֹאֵם ה' חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְלִכְבוֹד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ.

הָאֲרִיז אֲשֶׁר אֶתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מְלַמֵּד שֶׁקָּפַל לוֹ אֲרִיז יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִמֶּשׁ הָיָה, וְעָלָיו נִתְבַּשֵּׁר, וְעָלָיו הָיָה שׁוֹכֵב. מִשְׁמַע דְּכָתִיב וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן הַשְּׁלֵשָׁה אֲבוֹת לֹא נִתְבַּשֵּׁר אַחַד מֵהֶם עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֶלָּא יַעֲקֹב, שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי מִן הָאֲבוֹת. וְכַנְגַּד אֵלּוּ הַשְּׁלֵשָׁה: יְשִׁי, דָּוִד, שְׁלֹמֹה. שְׁלֹמֹה שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי בְּנָאוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יַעֲקֹב שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי נִתְבַּשֵּׁר עַל שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁיִּכְנָהוּ. זֶה אוֹהֵב נָשִׁים, וְזֶה אוֹהֵב נָשִׁים. זֶה עוֹמֵד בְּתָמוֹ, וְזֶה לֹא עוֹמֵד בְּתָמוֹ, דְּכָתִיב (מ"א יא ד) וַיְהִי לַעֲת זִקְנָת שְׁלֹמֹה נָשִׂיו הָטוּ אֶת לִבָּבוֹ.

ר' יוֹסִי פֶתַח, (תהלים מח ג) יָפָה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֲרִיז הַר צִיּוֹן יִרְפְּתִי צְפוֹן קְרִית מְלֶךְ רַב. יָפָה נוֹף, זֶהוּ יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהוּא (נ"א שהיה) (משלי טז כד) מְתוֹק לְנֶפֶשׁ וּמְרַפָּא לְעַצְם. כְּמָה דָּאֵת אָמַר (שה"ש ד יא) נִפְתַּח תִּטְפְּנָה שְׁפָתוֹתַיךְ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲרִיז מְצָרִים כָּל יְפֵי שְׁבָהּ, נוֹף וְתַחֲפִנְחָס הָיוּ. נוֹף הָיָה הַמְּשַׁבַּח מִכָּלֵם, שֶׁהִיְתָה בְּשֵׁלֶשׁ מְאוֹת וְתִשְׁעִים וְחָמֵשׁ

ביפיו והדר על נוף. שאמר רבי יהודה, למה נקרא שמה ציון? מה הציון עומד לגס להסתכל בו וכו'.

והיתה גדולה ביפיו מנוף, זהו שכתוב יפה נוף מוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון. שכל מי שהיה רואה אותה, היה שמח. ששינונו, אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, לקיים מה שאמר מוש כל הארץ.

אמר רבי יצחק, פיון ששכב יעקב עליה, נתישב דעתו, ונגלתה עליו השכינה ודברה עמו, מה שלא היה קדם לכן. שאמר רבי יצחק, עד שעמד יעקב באותו מקום, לא נגלתה עליו השכינה.

ביון שראה יעקב כף, ידע שהמקום גרם לו, והקיץ משנתו, ונתירא שמא דבר אחר היה, וישכב כבתחלה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: יעקב, לא כף הוא, אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ועוד, הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך. ולא אתננה לאמה אחרת בגלוי השכינה על הארץ.

אמר רבי יוסי, מהו אשר אתה שכב עליה? אלא כשם שאתה שוכב עליה ונבואה עמך, כף זרעך הנבואה תהיה מצויה עמכם, ולא עם אמה אחרת.

רבי יעקב פתח, (ישעיה כו) יחן רשע כל למד צדק. מפני שרשע יחן בעולם הזה, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להם חן ורחמים? מפני שזרעו של יעקב לא למד צדק. בארץ נכחות יעול - זו ירושלים, שהיא ארץ נכחות.

מהו יעול? אמר רבי יעקב, האויר של ארץ ישראל מחפים. ומרמז

תכשיטין של יפי. וציון גדלה ביפיו והדר על נוף. דאמר רבי יהודה למה נקרא שמה ציון, מה הציון עומד לגס להסתכל בו וכו'.

והיתה גדולה ביפיו מנוף, הדיא הוא דכתיב, יפה נוף מוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון, שכל מי שהיה רואה אותה, היה שמח. דתנאי, אמר רבי יוסי אמר רבי חייא, מעולם לא נכנס אדם בירושלים והיה עצב, לקיים מה שאמר מוש כל הארץ.

אמר רבי יצחק, פיון ששכב יעקב עליה, נתישב דעתו, ונגלתה עליו השכינה ודברה עמו, מה שלא היה קודם לכן. דאמר רבי יצחק, עד שעמד יעקב באותו מקום, לא נגלתה עליו השכינה.

ביון שראה יעקב כף, ידע שהמקום גרם לו, והקיץ משנתו, ונתירא שמא דבר אחר היה, וישכב כבתחלה. אמר ליה קודשא בריך הוא, יעקב, לא כף הוא, אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק. ועוד, הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ולזרעך. ולא אתננה לאמה אחרת, בגלוי השכינה על הארץ.

אמר רבי יוסי, מהו אשר אתה שכב עליה. אלא כשם שאתה שוכב עליה ונבואה עמך, כף זרעך הנבואה תהיה מצויה עמכם, ולא עם אמה אחרת.

ר' יעקב פתח, (ישעיה כו) יחן רשע כל למד צדק. תנאי, אמר רבי יעקב, ווי שהרשע יחן בעולם הזה, זה זרעו של עשו הרשע. ומפני מה יש להם חן ורחמים. מפני שזרעו של יעקב לא למד צדק. בארץ נכחות יעול, זו ירושלים, שהיא ארץ נכחות.

מהו יעול, אמר רבי יעקב, אוירא דארעא ישראל מחפים. ומרמז נבואה. וזרעו

שֶׁל עָשׂוּ יַעֲזוּל הָאֵוִיר וְהַנְּבוּאָה. מִפְּנֵי מָה, מִפְּנֵי שֶׁזָּרְעוּ שֶׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גְּאוֹת ה', וְאִינֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְעַל פֶּן יַחַן רָשָׁע וַיַּעֲזוּל טוֹב הָאָרֶץ וְהַנְּבוּאָה. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יַחַן רָשָׁע, אֱלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לָמַד יִשְׂרָאֵל צִדְקָה.

נְבוּאָה. וְזָרְעוּ שֶׁל עָשׂוּ יַעֲזוּל הָאֵוִיר וְהַנְּבוּאָה. מִפְּנֵי מָה? מִפְּנֵי שֶׁזָּרְעוּ שֶׁל יַעֲקֹב לֹא רָאָה גְּאוֹת ה', וְאִינֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְעַל פֶּן יַחַן רָשָׁע וַיַּעֲזוּל טוֹב הָאָרֶץ וְהַנְּבוּאָה. רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, יַחַן רָשָׁע - אֱלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם שֵׁישׁ לָהֶם מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא לָמַד יִשְׂרָאֵל צִדְקָה.

פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב

פְּרֻשַׁת וַיֵּשֶׁב

תָּא חֲזִי, כַּמָּה שְׁנִין יְתִיב הֵהוּא צְדִיק, דְּלֹא חֲזָא לְאַבּוּהַ עֲשָׂרִין וְתַרְיִין שְׁנִין. הָא אֵינוּן יְתִיבוּ בְּמַצְרִים, עֲשָׂרִים וְתַרְיִין שְׁנִין, לְכָל שַׁבָּט וְשַׁבָּט מְאִינוּן עֲשָׂר שַׁבָּטִין דְּזַבִּינוּ לֵיהּ, לְפּוּם חוֹשְׁבְּנָא הוּוּ מְאֵתָן וְעֲשָׂרִין שְׁנִין לְכֻלְהוּ, דִּל מִינֵיהּ עֲשָׂר שְׁנִין, דְּנִכְתּוּ לֹון בְּדִינָא דְלַעֲלֵא, בְּגִין עֲשָׂר שַׁבָּטִין קְדִישִׁין דְּמִיתוּ תַמָּן בְּמַצְרִים, אֲשַׁתְּאֲרוּ מְאֵתָן וְעֲשָׂר, הִדָּא הוּא דְכִתְיב, (בראשית מב ב) רְדוּ שָׁמָּה.

בֹּא וּרְאָה כַּמָּה שְׁנִים יֹשֵׁב אוֹתוֹ צְדִיק, שֶׁלֹּא רָאָה אֶת אָבִיו עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. הֲרִי הֵם יֹשְׁבוּ בְּמַצְרִים עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, לְכָל שַׁבָּט וְשַׁבָּט מְאֵתָם עֲשָׂרַת הַשַּׁבָּטִים שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ. לְפִי הַחֲשָׁבוֹן הָיוּ מְאֵתִים וְעֲשָׂרִים שָׁנָה לְכֻלָּם. תּוֹרִיד מֵהֶם עֲשָׂר שָׁנִים שֶׁנִּפְּו לָהֶם בְּדִין שֶׁל מַעֲלָה בְּשַׁבִּיל עֲשָׂרָה שַׁבָּטִים קְדוּשִׁים שֶׁמְתוּ שֵׁם בְּמַצְרִים - נִשְׁאָרוּ מְאֵתִים וְעֲשָׂר. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (בראשית מא) רְדוּ שָׁמָּה.

תָּא חֲזִי, כַּד גְּרַמּוּ חוֹבִין, וְהֵאֵי שַׁבַּת לֹא אֲתַנְטִיר כְּדָקָא יְאוֹת, דְּכִתְיב (ירמיה יז כב) וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתִיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. לֹא תִטְלוּן עַלִיכוּן מִטּוֹלָא דְּחוֹבִין, דְּהָהּ מִגִּין עַלִיכוּן מִנֵּיהּ, יוֹם (דף לו ע"ב) הַשַּׁבָּת.

בֹּא וּרְאָה, כַּשְּׁגָרְמוּ הַחֲטָאִים וְהַשַּׁבַּת הַזֶּה לֹא נִשְׁמְרָה כְּרֵאוּי, שֶׁכְּתוּב (ירמיה יז) וְלֹא תוֹצִיאוּ מִשָּׂא מִבְּתִיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת. אֵל תִּטְלוּ עַלִיכֶם מִשָּׂא שֶׁל עוֹנוֹת, שְׁהִיָּה מִגִּין עַלִיכֶם מֵהֶם יוֹם הַשַּׁבָּת.

וְרָא שְׁמַעוּ לֵיהּ לְנִבְיָאָה, וְאִיתְעַר עַלִיהֶן (ויקרא כו כה) חֶרֶב נוֹקְמַת נִקַּם בְּרִית. מֵאֵן בְּרִית, דָּא שַׁבַּת, דְּכִתְיב (שמות לא טז) לְדֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם. וּבְרִית מִלָּה, דְּכִתְיב (ירמיה יא טו) וּבִשְׂרָר קִדְשׁ יַעֲבְרוּ מִעֲלֵיךָ. וּבְרִית צְדִיק דְּזַבִּינוּ לֵיהּ.

וְרָא שְׁמַעוּ לְנִבְיָאָה, וְהַתְּעוֹרְרָה עַלִיהֶם חֶרֶב נוֹקְמַת נִקַּם בְּרִית. מִי הַבְּרִית? זֶה שַׁבַּת, שֶׁכְּתוּב (שמות לא) לְדֹרְתָם בְּרִית עוֹלָם, וּבְרִית מִלָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה יא) וּבִשְׂרָר קִדְשׁ יַעֲבְרוּ מִעֲלֵיךָ, וּבְרִית הַצְּדִיק שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ.

וּבְרָא בְּחַד דְּרֵגָא, שַׁבַּת, וּבְרִית מִלָּה, וְצְדִיק. וְרָזָא דָּא, (עמוס ב ו) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעַה לֹא אָשִׁיבֶנּוּ, וְכֻלְהוּ תְּלִי בְּמִכְרָם בְּפִסְפָּה צְדִיק. וּכְדִין שָׂרוּ לֹא שְׁתַּעֲבָדָא שְׁבַע עַל חֲטָאָתָם. וְאֲתַגְזֹר עַלִיהוֹן בְּגִלוּתָא

וְהַבֵּל בְּדִרְגָּה אַחַת - שַׁבַּת וּבְרִית מִלָּה וְצְדִיק. וְזֶהוּ סוּד (עמוס ב) עַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעַה לֹא אָשִׁיבֶנּוּ, וְכֻלָּם תּוֹלָה בְּמִכְרָם בְּפִסְפָּה צְדִיק. וְאֵז הַתְּחִילוּ לְהַשְׁתַּעֲבָד שְׁבַע עַל חֲטָאָתָם,

וַיִּגְזֹר עֲלֵיהֶם בְּגָלוֹת כָּכָל שָׁבְעִים שָׁנָה בַּחֲטָאִים שֶׁל שְׁמֹטָה וַיּוֹבֵל, שְׁתַּלּוּיִים בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל וְשַׁבַּת סֵתָם.

אֲחֵר כֶּף בָּאוּ לְאַרְצָן הַקְּדוּשָׁה וְהִתְיַשְׁבוּ בָּהּ אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, לְתַשְׁלוּם שָׁבְעִים שְׁבוּעוֹת וְשָׁבְעִים שָׁנָה, עֶשֶׂר שָׁנִים לְכָל יוֹם, מֵאוֹתָם שְׁיֹנְקִים מְשָׁבִיעֵי, שְׁגַם שַׁבַּת הַגְּדוֹל אִף כֶּף נִקְרָאת שְׁבִיעֵי מִמֹּטָה לְמַעְלָה, שְׁכוּלָל כְּאֶחָד זְכוֹר וְשֹׁמֵר. אֲחֵר כֶּף הַתְּקִימוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּאַרְצָן עַל כַּח הַתּוֹרָה שֶׁהָיוּ מִתְּעַסְקִים.

וּבְשָׁנָרָם הַחֲטָא שֶׁל שְׁנֵאת חֲנָם, הַתְּעוֹרָרָה שְׁנֵאת חֲנָם כְּמוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בראשית לו) וַיִּשְׁנָאוּ אוֹתוֹ, אֵת אוֹתוֹ הַצְּדִיק, וְאֵז נִתַּן אוֹתָם הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּיַדִּי מִי שֶׁשׁוֹנָא אוֹתָם שְׁנֵאת חֲנָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב בְּאֶדָם, (יחזקאל לה) עַן הָיִיתָ לָּךְ אֵיבַת עוֹלָם וַתִּגְרַר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֶרֶב.

וְאֵז נִפְרַע מֵהֶם עַל יְדֵי מַגֵּן אוֹתָן הַשָּׁנִים שֶׁחֲסָרוּ מִסוּד שֶׁל שְׁבַע עַל חֲטָאֲתֵיכֶם. בֵּא וּרְאֵה, כְּשֶׁתִּמְנָה עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה שְׁבַע פְּעָמִים לְכָל אֶחָד מֵאוֹתָם הַעֲשָׂרָה שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ, יֵצֵא לָּךְ אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וְאַרְבַּעִים.

וְאֵז תִּתְעוֹרֵר גְּאֻלָּה לְיִשְׂרָאֵל כְּבִקְרָ שְׁמַתְחִיל לְהֵאִיר מַעַט מַעַט, עַד שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִים שֶׁהִסְתַּלַּק אוֹתוֹ הַצְּדִיק, הַדְּרָגָה שֶׁל טו"ב. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בראשית לו) יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רַעַה אֶת אָחִיו. שְׁהָרִי אֵז יֵרָאֵה לְעַמֵּד בְּפֶרֶץ לְפָנֵי מִדַּת הַדִּין, שֶׁהָרִי נִשְׁלָמוּ חֲטָאֵי הָעוֹלָם, וְאֵז (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה וּבֵית עֶשָׂו לְקֶשׁ וְדָלְקוּ בָּהֶם וְאֶכְלוּם.

וְאֵז יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא טוֹבוֹת רַבּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְּבַע עֲלֵבּוֹנָהוֹן, וְעֲלֵבּוֹנָא

דְּכָבֵל, שְׁבַעִין שָׁנִין, בְּחוֹבִין דְּשְׁמֹטָה וַיּוֹבֵל, דְּתַלְיִין בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל, וְשַׁבַּת סֵתָם.

וּלְבַתָּר אֵתוּ לְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְאִתְיַשְׁבוּ בָּהּ אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִין שָׁנִין, לְתַשְׁלוּם שְׁבַעִין שְׁבוּעִין, וְשְׁבַעִין שָׁנִין, עֶשְׂרֵה שָׁנִין לְכָל יוֹמָא, מֵאִינוֹן דִּינִקִּין מְשָׁבִיעֵי, דְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל אוּף הָכִי אִיקְרִי שְׁבִיעֵי מִתְּתָא לְעִילָא. דְּכָלִּיל כְּאֶחָד זְכוֹר וְשֹׁמֵר. וּלְבַתָּר אִתְקִימוּ אַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִין שָׁנִין בְּאַרְעָא, עַל חֵילָא דְּאוּרִייתָא, דְּהוּוּ מִתְּעַסְקִי.

וְכֵר גְּרָם חוֹבָא דְּשְׁנֵאת חֲנָם, אִתְעַרִי שְׁנֵאת חֲנָם דְּבִקְדָמִיתָא. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיִּשְׁנָאוּ אוֹתוֹ, לְהֵהוּא זַכָּאָה. וְכַדִּין יְהִיב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא, בְּיַד מֵאן דְּסָגִי לוֹן שְׁנֵאת חֲנָם. הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, בְּאֶדָם, (יחזקאל לה ה) עַן הָיִיתָ לָּךְ אֵיבַת עוֹלָם וַתִּגְרַר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֶרֶב.

וְכַדִּין אִתְפָּרַע מַגֵּיִהוּ, עַל יְדֵי מַגֵּינָא דְּאִינוֹן שָׁנִין, דְּחֲסָרוּ מִרְזָא דְּשְׁבַע עַל חֲטָאֲתֵיכֶם. תָּא חֲזִי, כַּד תִּמְנִי עֶשְׂרִים וַתִּרִין שָׁנִין שְׁבַע זְמַנִּין, לְכָל חַד מֵאִינוֹן עֶשְׂרֵה דְּזַבִּינוּ לֵיהּ, הוּוּ לְהוּ אֶלֶף וַחֲמִשׁ מָאָה וְאַרְבַּעִין.

וְכַדִּין יִתְעַר פּוּרְקָנָא דְּיִשְׂרָאֵל, כְּצַפְרָא דְּשֵׁאֲרַת לְאַנְהָרָא זְעִיר זְעִיר, עַד שְׁבַעִה עֶשֶׂר שָׁנִין, דְּאִסְתַּלַּק הֵהוּא צְדִיק דְּרֵגָא דְּטו"ב, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רַעַה אֶת אָחִיו. דְּהָא כְּדִין יִתְחַזִּי לְמִיקָם בְּפֶרֶץ, קָמִי מִדַּת דִּינָא, דְּהָא אִשְׁתַּלִּימוּ חוֹבֵי עֲלָמָא, וְכַדִּין (עובדיה א יח) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה וּבֵית עֶשָׂו לְקֶשׁ וְדָלְקוּ בָּהֶם וְאֶכְלוּם.

וְכַדִּין יִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא טוֹבוֹן סְגִיאִין עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְּבַע עֲלֵבּוֹנָהוֹן, וְעֲלֵבּוֹנָא

טוֹבוֹת רַבּוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְּבַע עֲלֵבּוֹנָם וְעֲלֵבּוֹן הַתּוֹרָה שֶׁשָּׂרְפוּ בָּאֵשׁ, וְהָדָם שֶׁל אוֹתָם שֶׁנִּהְרָגוּ

דאורייתא, דאוקדו בנורא. ודמא דאינון דאתקטלו על קדושת שמייה. וכדין יתרעי יוסף לאחיהי, (ישעיה יא יג) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים.

תא חזי דהכי הוא, דתנן בשבעה עשר בתמוז בוטל התמיד, ובתשעה באב חרב בית מקדשא. פדאמר רבי יוסי, מגלגלין זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייב. דבההיא ליליא אפיקו דבה רעה על ארעא קדישא, וארימו קלהון בבכיה, ואתקבעת לדרי דרין.

ודוק ותשפח, מדבוטל התמיד, דהוה מכפר על חוביהון, עד דאתחרב בי מקדשא, בין בזמנא קדמאה בין בזמנא תנינא, עשרין ותריין יומין, לקבל אינון עשרין ותריין שנין דלא חמא ההוא צדיק אפי יקרא דאבוה, לאחזאה חכמתא עילאה, דהא בהא תליא.

והא איתערו חבריא, דכד חריב מקדשא מוצאי שבת היתה, ומוצאי שביעית, ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם, ואומרים שירה: (תהלים צד כא-כג) יגודו על נפש צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וגו', וישב עליהם את אונם וגו', ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו, עד שפאו גוים וכבשום. דהא אי אמרו ליה, לא הוה לון תקנה.

ומוצאי שבת, חכמתא סגיאה קא רמו, דנפקו משבת דהוה רפואה למפתהון. ומוצאי שביעית, דחבו לגבי כנסת ישראל. ולא עוד, אלא דנפקו ממילה, ולא קיימא בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב, כמה דאת אמר (ירמיה ב ט) עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב.

וזמין קודשא ברין הוא לאפקא לון מגלותא, דהא הוא דכתיב, (זכריה ט ט) גילי מאד בת

על קדשת שמו, ואז יתרצה יוסף לאחיו, (ישעיה יא) אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים.

בא וראה שכך זה, ששנינו בי"ז בתמוז בטל התמיד, ובט' באב חרב בית המקדש, כמו שאמר רבי יוסי, מגלגלים זכות ליום זכאי, וחובה ליום חייב. שבאותו הלילה הוציאו דבה רעה על הארץ הקדושה, והרימו קולם בבכיה, ונקבעה לדורי דורות. ודיק ותמצא, משבטל התמיד, שהיה מכפר על חטאייהם, עד שנחרב בית המקדש, בין בפעם הראשונה בין בפעם השנייה - עשרים ושנים ימים, כנגד עשרים ושנים שנים שלא ראה הצדיק ההוא את פני כבוד אביו, להראות את החכמה העליונה, שזה תלוי בזה.

והרי התעוררו החברים, ששחרב בית המקדש, מוצאי שבת היה זה ומוצאי שביעית, ומשמרתו של יהויריב היתה, והלויים עומדים על דוכנם ואומרים שירה: (תהלים צד) יגודו על נפש צדיק וגו' ויהי ה' לי למשגב וכי, וישב עליהם את אונם וגו'. ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלהינו, עד שפאו גוים וכבשום. שהרי אם אמרו אותו, לא היתה להם תקנה.

ומוצאי שבת, חכמה רבה זה רמו, שיצאו משבת שהיתה רפואה למכתם. ומוצאי שביעית, שחטאו אל כנסת ישראל. ולא עוד אלא שחטאו במילה, ולא ברית בשר קדש. ומשמרתו של יהויריב, כמו שנאמר (ירמיה ב) עוד אריב אתכם נאם ה' ואת בני בניכם אריב.

ועתיד הקדוש ברוך הוא להוציאם מן הגלות. זהו שפתיב

(זכריה ט) גילי מאד בת ציון הריעי
בת ירושלים הנה מלפך יבא לך
צדי"ק ונושע הוא.

ואם תאמר למה בא המשיח
מיהודה? מיוסף הנה צריך
להיות! אלא ששניהם יבאו,
ומשום שהקדוש ברוך הוא אינו
מקפח שכר כל בריה, נתן
המלכות לדוד, משום שהיה
עשירי לצדיקים והשביעי של
האחים, וכך היא מלכות הארץ,
כעין מלכות הרקיע.

סתרי תורה

פתח אותו היהודי ואמר, (שם עג)
ואני קרבת אלהים לי טוב וגו'.
בא וראה, כשבן אדם מתקרב
לתורה שנקראת טוב, שכתוב (שם
ק"ט) טוב לי תורת פיך, אזי מתקרב
לקדוש ברוך הוא שנקרא טוב,
שכתוב (שם קמ"ה) טוב ה' לכל, ואז
מתקרב להיות צדיק, כמו שנאמר
(ישעיה א) אמרו צדיק כי טוב.
וכשהוא צדיק, שכנינה שורה
עליו, ומלמדת אותו סודות
עליונים בתורה, משום שאין
מתחברת שכנינה אלא עם טוב,
שהרי צדיק וצדק הולכים יחד.
בא וראה, כשפרא הקדוש ברוך
הוא את העולם, העמיד אותו
ושתל על ששת הימים העליונים
הללו, והשביעי שעליהם,
שבשבילו של השביעי שנקרא
צדיק נזונים עליונים ותחתונים,
ועליו עומדים, ובו נסמכים, והוא
היסוד והשרש שלהם.

ורו שכתוב (תהלים קמ"ה) עיני כל
אליך ישברו וגו'. עיני כל אליך
ישברו, לאותו שמן משחה עליון
ששופע מהמח הנסתר של כל
הנסתרים לפ"ל הזה. ואז, ואתה
נותן להם את אכלם בעתו. שהכל
הזה, כשמתעורר אל הפלה,
שהיא פגסת ישראל. ואז הוא

ציון הריעי בת ירושלים הנה מלפך יבא לך
צדי"ק ונושע הוא.

ואי תימא אמאי אתי משיחא מיהודה, מיוסף
מבעי ליה. אלא דתרויהו ייתון, ובגין
דקודשא בריך הוא לא מקפח שכר כל בריה,
יהב מלכותא לדוד, בגין דהיה עשיראה
לצדיקים, ושביעאה דאחים. והכי הוא
מלכותא דארעא, כעין מלכותא דרקיעא.

סתרי תורה

פתח ההוא יודאי ואמר, (תהלים עג כח) ואני קרבת
אלהים לי טוב וגו'. תא חזי, פד בר נש
אתקריב לאורייתא דאקרי טוב, דכתיב (שם ק"ט)
טוב לי תורת פיך, כדין אתקריב לקודשא
ברוך הוא דאקרי טוב, דכתיב (שם קמ"ה) טוב ה'
לכל. וכדין אתקריב למהוי זפאה. כמה דאת
אמר, (ישעיה ג') אמרו צדיק כי טוב, וכד איהו
זפאה, שכנינתא שריא עליה, ואוליפת ליה
רזין עילאין באורייתא. בגין דשכנינתא לא
אזדווגא אלא בטוב, דהא צדיק וצדק פחדא
אזלין.

תא חזי, פד ברא קודשא בריך הוא עלמא,
קיים ליה ושתיל על הנהו שיתא יומין
עילאין, ושביעאה דעלייהו, דבגיניה
דשביעאה דאקרי צדיק, מתזנין עילאין
ותתאין, ועליה קיימין, וביה מסתמכין, והוא
יסודא ושרשא דילהון.

הרא הוא דכתיב, (תהלים קמ"ה טו) עיני כל אליך
ישברו וגו'. עיני כל אליך ישברו,
להוא משח רבות עלאה, דנגיד ממוחא
סתימאה דכל סתימין, להאי כ"ל. וכדין ואתה
נותן להם את אכלם בעתו, דהאי כל פד אתער
לכלה, דאיהי פגסת ישראל. וכדין הוא

למירחם על עלמא, וכלהו עלמין בחדו בשעשושא.

לרחם על העולם, וכל העולמות בשמחה ושעשוש.

ואז מה כתוב? פותח את ידך וגו'. וזה רצון הרצונות, שיורד מן המעם הנסתר לכל הזאת, וכיון שהכל הוא מתברכת, כל העולמות התברכו. זהו שכתוב צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'.

וכמו שפרא את זה בעולם העליון בסוד שמו הקדוש, כן פרא בעולם התחתון ששה צדיקי אמת, ואחד שביעי, ככתוב (קהלת ג) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

ובשגמנו החטאים ודחו את אותו כל, שנקרא צדיק, ממקומו, ככתוב (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק, אמר הקדוש ברוך הוא: אני גזרתי שיהיה העולם התחתון כמו העולם העליון, ויהיה אותו הצדיק שליט על הארץ, ויהיו כל בני העולם מתברכים על ידו. והו' שכתוב (בראשית מט) בן פרת יוסף, שהרי אין בכל איברי הגוף שיעשה פרות, אלא רק הצדיק יסוד עולם הנה. ובן פרת עלי עין, מה זה אומר?

א"ל כמו שהעין הוא קיום הגלגל, שאין יכול הגלגל להתקיים אלא בבת העין שלו, כן יוסף הוא כעין לכל אותם הששה שסובבים אותו, מימין שלשה ומשמאל שלשה, והוא מקיים אותם, וכך הוא לכל העולם, שהרי העולם לא עומד אלא על אותם הששה, והשביעי שמעליהם.

וקרא הקדוש ברוך הוא לצדיק בסוד השבת, ונח בו, והניח בו כל הברכות לברוך את כל שאר

ובדין מה פתיב, (שם קמה טז) פותח את ידך וגו'. ודא רעוא דרעוין, דנחית ממוחא סתימאה, להאי כל. וכיון דהאי כל אתברך, כולהו עלמין איתברכו, הדא הוא דכתיב (שם קמה יז) צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'.

ובכמא דברא האי בעלמא עילאה, ברזא דשמיה קדישא, הכי ברא בעלמא תתאה, שיתא זכאי קשוט, וחד שביעאה. פדכתיב, (קהלת ז יז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

וכד גרמו חובין, ודחו ללהוא כל דאיקר צדיק מאתריה, (דף לז ע"א) פדכתיב, (עמוס ב

ז) על מכרם בכסף צדיק. אמר קודשא בריך הוא, אנא גזרנא דיהא עלמא תתאה פגוונא דעלמא עילאה, ויהא ההוא צדיק שליט על הארץ, ויהוון כל בני עלמא, מתברכין על ידו.

הדא הוא דכתיב, (בראשית מט כב) בן פרת יוסף, דהא לית בכל שייפי גופא דיעביד פירין, אלא האי צדיק יסוד עולם. ובן פרת עלי עין, מאי קא מיירי.

א"ל, כמה דהאי עין קיומא דגלגלא, דלא יכלא גלגלא לאתקיימא, אלא בבת עין דיליה. הכי יוסף איהו כעין לכל אינון שתא דסחרין ליה. מימיניה תלתא, ומשמאלא תלתא, ואיהו מקיים לון. והכי איהו לכל עלמא, דהא עלמא לא קיימא אלא על אינון שיתא, ושביעאה דעלייהו. (דף לז ע"א).

וקרא קודשא בריך הוא לצדיק ברזא דשבת. ונח ביה, ואנח ביה כל

הַיָּמִים. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שמות כ) וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן בְּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשְּׁבֶת. מִי זֶה יוֹם הַשְּׁבֶת? הִנֵּה אוֹמֵר, זֶה הַצְּדִיק.

אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתֶּם חִלַּלְתֶּם אֶת הַשְּׁבֶת הַזֶּה שֶׁאֲנִי גֹזְרֵתִי שִׁיְהִי מְלַךְ עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים, וְאַתֶּם עֲשִׂיתֶם אוֹתוֹ עֶבֶד עֲבָדִים - אַף אַתֶּם תִּסְבְּלוּ אוֹתָהּ עֲבוּדָה קָשָׁה.

(בא וראה כמה שנים ישב אותו צדיק, שלא ראה את אביו ועשרים ושנים שנה. הרי הם ישבו במצרים עשרים ושנים שנה, לכל שבט מאותם עשרת השבטים שמכרו אותו. לפי החשבון היו מאתיים ועשרים שנה לכלם, תוריד מהם עשר שנים שגבו להם בית דין שלמעלה בשביל עשרה שבטים קדושים שפיתו שם במצרים, נשארו מאתיים ועשרה זהו שכתוב (בראשית מב) רד"ו שמה.)

אָמַר לָהֶם יַעֲקֹב, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, רְדוּ לַגְּלוּת, וְנִכְפוּ אוֹתָם הַחֲטָאִים וְלֹא יִחָרַב הָעוֹלָם בְּרָעַב, שֶׁהָרִי אֵינִי בְּכֶם מִי שִׁזְיוֹן אֲתֶכֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַצְּדִיק שִׁמְכַרְתֶּם. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (תהלים קמה טז) פֹּתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן. עַל יְדֵי מִי? עַל יְדֵי "כָּל" חֲזַר וּפְרַשׁ מִי הַכָּל הַזֶּה -

צְדִיק. זֶהוּ שִׁפְתוֹב צְדִיק ה' וְגו'. וְכִכּוֹן זֶה לְמַטָּה, עַל יְדֵי הַצְּדִיק הַזֶּה, הַיְתָה לוֹ לְעוֹלָם הַצְּלָה בְּאוֹתָן שֶׁבַע שָׁנוֹת רָעַב. וְעַל שִׁמְנָעוּ בְּרֻכּוֹת מִשְׁבַּע הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, הַתְּעוֹרְרוּ דְרָגוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר עֲלֵיהֶם בְּחֲטָאֵיהֶם.

בֵּינָן שִׁירָד יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם לְמִצְרַיִם, הוּא וְכָל אוֹתָם הַשְּׁבָטִים, וְרָאוּ הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעַל יְדֵי אוֹתוֹ הַצְּדִיק נִזְוֶן הָעוֹלָם, זֶהוּ שִׁפְתוֹב (בראשית מב) הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עִם הָאָרֶץ. הוּא הַמְּשַׁבֵּיר - מֶה זֶה מְשַׁבֵּיר? אֵלָּא מוֹשֶׁה הוּא בְּרֵאשׁוֹנָה מִן

בְּרַכָּאן, לְבְרַכָּא כָּל שְׂאֵר יוֹמִין. הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, (שמות כ יא) וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן בְּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשְּׁבֶת. מֵאַן יוֹם הַשְּׁבֶת, הָיִי אִימָא דָּא צְדִיק.

אָמַר לוֹן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַתּוֹן חִלַּלְתוּן לְהַאי שְׁבֶת, דְּאַנָּא גְזַרְנָא דִּיהָא מְלַךְ עַל כָּל שְׂאֵר יוֹמִין, וְאַתּוֹן עֲבַדְתוּן יְתִיָּה עֶבֶד עֲבָדִין, אוּף אַתּוֹן תִּסְבְּלוּן הַהוּא עֲבוּדָה קָשָׁא. (תא חו, כמה שנים נתיב ההוא צדיק, ולא הוא לאבוהי, כ"ב שנים. הא אנון ותבו במצרים כ"ב שנים, לכל שבטא מאינון עשר שבטין דנבינו ליה. לפום חושפנא הוון מאתן ועשרים שנים לכלהו, דל מינייהו עשר שנים הנביתו לון בי דינא דלעילא, בגין עשר שבטין קדושיין דמיתו תמן במצרים, אשתארו מאתן ועשר, הדא הוא דכתיב, רד"ו שמה.)

אָמַר לוֹן יַעֲקֹב, בְּבָעוּ מִיַּנְיִכּוּ, חוֹתוּ לַגְּלוּתָא, וְנִכְיֵתוּ אִינוּן חוֹבִין וְלֹא יִתְחַרַב עַלְמָא בְּכַפְנָא, דִּיהָ לִית בְּכוּ מֵאַן דִּיזוֹן לְכוּ קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בַּר עַל יְדָא דִּיהוּא צְדִיק דִּזְבִּינְתוּן. הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, (תהלים קמה טז) פֹּתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן. עַל יְדֵי דְמֵאַן, עַל יְדָא דְכ"ל. הֲדָר פְּרִישׁ מֵאַן הָאִי כָּל, צְדִיק, הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, צְדִיק ה' וְגו'.

וּבְגוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא, עַל יְדָא דִּיהָא צְדִיק, הִנֵּה לִיָּה לְעַלְמָא שְׁזִיבּוּתָא, בְּאִינוּן שְׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא. וְעַל דְּמִנְעוּ בְּרַכָּאן מִשְׁבַּע דְּרָגִין עֵילְאִין, אִיתְעָרוּ דְּרָגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא עֲלֵייהוּ בְּחוֹבֵייהוּ.

בֵּינָן דְּנַחַת יַעֲקֹב שְׁלִימָא לְמִצְרַיִם, הוּא וְכָל אִינוּן שְׁבָטִין, וְחִמוּ עַלְמָא תַתָּאָה כְּגוּוֹנָא דְּעַלְמָא עֵילְאָה, דְּעַל יְדָא דִּיהוּא צְדִיק מִיַּתְּזוֹן עַלְמָא, הֲדָא הוּא דְכִתְיֵב, הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ.

הוּא הַמְּשַׁבֵּיר, מֵאִי מְשַׁבֵּיר. אֵלָּא שׁוֹבֵר הוּא בְּקִדְמִיתָא מְעַלְמָא עֵילְאָה. כְּדִכְתִּיב, (שם)

העולם העליון, כפתיב עיני כל אליך ישברו, ואחר כך משביר לעולם התחתון.

ומנין לנו שיוסף נקרא כל? שפתיב (מלכים-א ה) וכלכל ודרדע. ולמדנו, כלכל זה יוסף, שפתיב וכלכל, וכתוב (בראשית מט) משם רעה אכן ישראל.

ובשראה יעקב השלם כל זה, וראה כל אותן שבע שנים עליונות שהסכימו שיהיה רעב בעולם על החטא שגרמו בניו, שמכרו את הצדיק הקדוש הזה ולהוציאו ממקומו, אז התפלל לקדוש ברוך הוא, והסיר מהם חמש שנים.

מה הטעם חמש שנים? אלא בא וראה, סוד הדבר כך הוא, באותם ימים עליונים הוא אוהז בחמישי, שפך הוא ממטה למעלה. אבל באותם השנים שעליו, שאוהזים בהם אבותיו, לא הגה לו רשות לבטל דבר, ועד חלקו בהם בטל הגזרה, ולא יותר.

וגם יוסף הצדיק עשה כך. זהו שפתיב (בראשית מז) ומקצה אהיו לקח חמשה אנשים ויציגם לפני פרעה. מי אלו? חמשה הם שלא שונא להם. זהו שפתיב והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר, פדאי אתם הזכאים לעמד בפרעה זו שפרצו אחיכם. לפני פרעה, מי הפרעה? זה הדין העליון שעומד להפרע מחטאי העולם.

ובשנשלבנו אותם הימים שנגזר עליהם לשבת בגלות, אזי הקדוש ברוך הוא התעורר ברחמים רבים עליהם, ובדין על אותם שהשתעבדו בהם, והוציא אותם משם.

ביון שהגיעו למרה, עמדה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה: ואיך יצאו ישראל מן

עיני כל אליך ישברו. ובתר משביר לעלמא תתאה.

ומנא לן דיוסף אקרי כל. דכתיב (מ"א ה יא) וכלכל ודרדע. ותאנא, כלכל זה יוסף, דכתיב (בראשית מט כד) וכלכל, וכתוב משם רעה אכן ישראל.

וכד חמא יעקב שלימא כל דא, וחמא כל אינון שבע שנין עילאין, דאסתכמו למיהוי כפנא בעלמא, על חובא דגרמו בנוי, לזבנא להאי זפאה קדישא, ולאפקא ליה מאתריה. פדין צלי לקודשא בריך הוא, ואעדי מנהון חמש שנין.

מאי טעמא חמש שנין, אלא תא חזי, רזא דמלתא הכי הוא, באינון יומין עילאין, איהו אחיד בחמשאה, דהכי הוא מתתא לעילא. אבל באינון תרין דעליה, דאחדין בהו אבהתוי, לא הגה ליה רשותא לבטלא מידי, ועד חולקיה באינון בטל גזירה, ולא יתיר.

ויוסף הצדיק נמי עביד הכי, הדא הוא דכתיב, (בראשית מז ב) ומקצה אהיו לקח חמשה

אנשים ויציגם לפני פרעה. מאן אינון, חמשה אינון דלא סני ליה, הדא הוא דכתיב והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר פדאי אתון זפאין, למיקם בהאי פרעה דפרצו אחיכון. לפני פרעה, מאן פרעה, דא דינא עילאה, דקיימא לאתפרעא מחובי עלמא.

וכד אשתלימו אינון יומין דאתגזר עלייהו למיתב בגלותא, פדין קודשא בריך הוא איתער ברחמוהי סגיאין עלייהו, ובדינא על אינון דאשתעבדו בהו, ואפיק לון מתמן.

ביון דמטוי למרה, קמת מדת דינא קמי קודשא בריך הוא, ואמר, ואיך יפקון ישראל מגלותא, והא כתיב באורייתא דטמירא תרי

אֶלְפֵי שְׁנַיִן מִקְמֵי דְאִתְּבָרִי עֲלָמָא, דְעַל חַד שְׁבַעָה עַל חוֹבִיָּהוֹן אֵית לְהוֹן לְמִיסְבַּל, בְּגִין הֵהוּא פְרָצָה רַבְתָּא דְפְרָצוּ וְחָבוּ בְּהֵהוּא זְכָאָה קְדִישָׁא.

אָמַר לִיה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָכִי הוּא דִינָא, מִיהוּ בְּאוּרֵייתָא קְדִישָׁתָא, אֵית לִי מִתְנָה טוֹבָה, וְשִׁבְת שְׁמָה, וְכַד אֵינוֹן נְטָרִין לָהּ, אִיהוּ קִיימָא בְּהֵהוּא אַתְר, לְסַגְרָא הֵהוּא פְרָצָה דְפְרָצוּ. דֵּהֵהוּא צְדִיקָא שְׁבִיעָאָה בְּה אַחִיד, וְכִדְאִי הִיא לְכַפְרָא עַל הֵהוּא חוֹבָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות טו כה) וַיִּצְעַק אֶל ה'. מֵאֵן וַיִּצְעַק, דָּא מִדַּת דִּינָא, דְקִיימָא וְצוּוּחָא קָמִיה. וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ, דָּא אוּרֵייתָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ג יח) עֵץ חַיִּים הִיא לַמְחַזִּיקִים בָּהּ. וַיִּשְׁלַף אֶל הַמַּיִם, מֵאֵן אֵינוֹן מַיִם, מַיִם הַזְדוּנִים דְקָמוּ לְאִתְּפָרְעָא מִינֵיהוּ, וְכִדִּין וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם, אַבְסִימוּ וַדְאִי, דֵּהָא חָזוּ אַסּוּוּתָא רַבְתָּא לְהֵהוּא חוֹבָא.

וּמִנָּא לָן דְבַמְרָה אִתְּפַקְדוּ. דְכְתִיב (דברים ה יב) שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוּ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאָמַר מֶר, כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ, בְּמַרְה. אָמַר לֹון קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִי אַתּוֹן נְטָרִין לְהֵאִי שְׁבִיעָאָה עִילָאָה, לֵית רְשׁוּ לְמַדַּת דִּינָא לְקַטְרְגָא בְכוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות טו כה) שָׁם שָׁם לֹו חֹק וּמִשְׁפָּט.

וְעַר דָּא תְנִינָן, יְכוּלָהּ הִיא שְׁבַת שְׁתַּרְחַם עֲלִינוּ, וַיִּקְבְּצֵנוּ קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא מִן גְּלוּתֵינוּ, וְאֶלְמְלִי שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁבַתוֹת כְּהִלְכְתָן, מִיַּד נִגְאָלִים.

תָּא חֲזִי, כַּד גָּרְמוּ חוֹבִין, וְהֵאִי שְׁבַת לָא אַתְנָטִיר כַּדְקָא חֲזִי, כַּדְאִשְׁכְּחָן דְאִזְהַר לֹון נְבִיאָה עִילָאָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ירמיה יז כא)

הַגְּלוּת, וְהָרִי כְּתוּב בַּתּוֹרָה שְׁהִיְתָה נִסְתַּרְתָּ אֲלֵפִים שְׁנָה לְפָנֵי שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, שְׁעַל אַחַד פִּי שְׁבַעָה עַל חֲטָאִם יֵש לָהֶם לְסַבַּל, מִשּׁוּם אוֹתָהּ הַפְרָצָה הַגְּדוּלָה שְׁפָרְצוּ וְחָטְאוּ בְּאוֹתוֹ צְדִיק קְדוֹשׁ.

אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כַּף הוּא הַדִּין! אַבְל בַּתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה יֵש לִי מִתְנָה טוֹבָה וְשִׁבְת שְׁמָה, וְכַשֶּׁהֵם שׁוֹמְרִים אוֹתָהּ, הִיא עוֹמְדַת בְּאוֹתוֹ מְקוּם לְסַגְר אוֹתָהּ הַפְרָצָה שְׁפָרְצוּ, שְׁאוֹתוֹ הַצְדִּיק הַשְּׁבִיעִי אַחֲזוּ בָּהּ, וְכִדְאִי הוּא לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא.

זְהוּ שְׁכְּתוּב (שמות טו) וַיִּצְעַק אֶל ה'. מִי וַיִּצְעַק? זֹו מִדַּת הַדִּין שְׁעַמְדָה וְצִרְחָה לְפָנָיו. וַיִּוְרְהוּ ה' עֵץ - זֹו הַתּוֹרָה. זְהוּ שְׁכְּתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמְחַזִּיקִים בָּהּ. וַיִּשְׁלַף אֶל הַמַּיִם - מִי הֵם הַמַּיִם? הַמַּיִם הַזְדוּנִים שְׁקָמוּ לְהַפְרַע מֵהֶם, וְאִזּוּ וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם, שְׁנִמְתְּקוּ וַדְאִי, שְׁהָרִי רָאוּ אֶת הַרְפּוּאָה הַגְּדוּלָה לְאוֹתוֹ הַחֲטָא.

וּמִנָּן לְנוּ שְׁבַמְרָה נְצֻטוּ? שְׁכְּתוּב (דברים ה) שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוּ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאָמַר מֶר, כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ - בְּמַרְה. אָמַר לָהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אֶת הַשְּׁבִיעִי הַעֲלִינָן הַזֶּה, אֵין רְשׁוּת לְמַדַּת הַדִּין לְקַטְרְג עֲלֵיכֶם. זְהוּ שְׁכְּתוּב (שמות טו) שָׁם שָׁם לֹו חֹק וּמִשְׁפָּט. וְעַר כֵּן שְׁנִינָנוּ, יְכוּלָהּ הִיא שְׁבַת שְׁתַּרְחַם עֲלִינוּ וַיִּקְבְּצֵנוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגְּלוּתֵנוּ, וְאֶלְמְלָא שְׁמָרוּ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁבַתוֹת כְּהִלְכְתָן, מִיַּד נִגְאָלִים.

בֵּא וּרְאָה, כַּשְׁגְּרָמוּ הַחֲטָאִים, וְהַשְּׁבַת הַזֹּו לֹא נִשְׁמְרָה כְּרָאוּי, כְּמוֹ שְׁמַצְאֵנוּ שְׁהִזְהִיר אוֹתָם

כֵּה אָמַר ה' הַשְּׁמָרוּ בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאֵל תִּשְׂאוּ מִשָּׂא בְיוֹם הַשַּׁבָּת וְהִבַּאתֶם

בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם. מאי וְאֵל תִּשְׂאוּ מִשָּׂא. אֵלָא
אָמַר לֹוֹן, בְּבַעוּ מִיַּנְיִיכוּ, לֹא תִשְׂאוּ מִשָּׂא
דְּהָהוּא חוּבָא דְשַׁבַּת עֲלֵיכוּ.

וְאִי אַתּוֹן נְטָרִין לִיה, תַּגְרָמוֹן קִיּוּמָא דְעִילָאִין
וְתַתְּאִין. דְּהָהוּא שַׁבַּת עִילָאָה דְחַבְתוֹן
לְקַבְלִיה, מְדוּרִיה וְשַׁעֲשׂוּעִיה לָאו אִיהו, אֵלָא
בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם עִילָאָה, דְאֶקְרוּן שַׁעְרֵי צְדָק.
וְאִיהִי כְּלָה הַכְּלוּלָה מֵהַכּל.

וְאִי אַתּוֹן נְטָרִין לִיה, תַּגְרָמוֹן דְּכַדִּין הִיא
תַּתְּחִזֵּק בִּידָא דְמַלְכוּתָא דְאַרְעָא, מַלְכוּתָא
דְדוּד, בְּגִין דְּהִיא מַלְכוּת אַתְקַרִּיאַת, וּבְגִין דָּא
אָמַר דּוּד, דְאַחִיד בְּה, (דברי הימים א כט יא) לָךְ ה'
הַמְּמַלְכָה, בְּתַרִּין מִמִּי"ן, לֹא אֶכְלָלָא מַלְכוּתָא
דִּילִיה, וְלִיחְדָא לָה בְּמַלְכוּתָא דְשִׁמְיָא. וְאִי
אַתּוֹן לֹא תִשְׁמַעוּן (דף יז ע"ב) לְקַדֵּשׁ לִיה,
וְתַעֲבִדוּן לִיה חוּל, מַה כְּתִיב (ירמיה יז כז) וְהִצַּתִּי
אֵשׁ בְּשַׁעְרֵיהָ וְאֶכְלָה אַרְמְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
דְּלַתְתָּא.

תָּא חֲזִי, כְּדִין אַתְעַרַת הִיא חָרַב נוֹקְמַת נָקַם
בְּרִית, עַל דְּלֹא נְטָרוּ הֵהוּא בְּרִית קְדִישָׁא,
בְּתַלַּת גּוֹוֹנִין. חַד בְּרָזָא דְצַדִּיק דְזַבִּינוּ, דְאַחִיד
בִּיה, וְנָטַר לִיה, וּבְגִינִיה אֶקְרִי צַדִּיק. וְחַד,
דְּכְתִיב (שם יא טו) וּבִשָׂר קִדֵּשׁ יַעֲבְרוּ מַעְלֵיךְ. וְחַד
בְּרָזָא דְשַׁבַּת דְּחַלְלוּ, וְכֹלָא בְּחַד אַתְר אִיהו.

וּבְרִין עַל שְׁלֶשָׁה פְּשַׁעֵי יִשְׂרָאֵל, אַתְגְּזֹר עֲלֵיהו
לְמַהוּי שְׁבַעִין שְׁנִין לְבַר מְאַרְעָא
קְדִישָׁא, עֲשָׂרָה לְכָל יוּמָא. וְלִסוּף שְׁבַעִין שְׁנִין,
אַפִּיק לוֹ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתַּמָּן, וְאַתּוּ לְאַרְצֵן
יִשְׂרָאֵל. וְאַתְקִיִּים בֵּית שְׁנֵי אַרְבַּע מְאוֹת וְעֶשְׂרִין
שְׁנִין, עַל חִילָא דְאוּרִייתָא, דְּהוּוּ מִתְעַסְקִין
בְּה, בְּאִינוּן פְּקוּדִין קְדִישִׁין כְּדָקָא חֲזִי.

מִשָּׁם, וּבָאוּ לְאַרְצֵן יִשְׂרָאֵל. וְהַתְקִים בֵּית שְׁנֵי אַרְבַּע מְאוֹת וְעֶשְׂרִים שְׁנָה, עַל כַּח הַתּוֹרָה שְׁהִיו
מִתְעַסְקִים בְּה, בְּאוֹתוֹן הַמְצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת כְּרָאוּי.

הַנְּבִיא הַעֲלִיּוֹן, זְהוּ שְׁכַתּוּב (ירמיה
יז) כֹּה אָמַר ה' הַשְּׁמֵרוּ
בְּנַפְשׁוֹתֵיכֶם וְאֵל תִּשְׂאוּ מִשָּׂא
בְּיוֹם הַשַּׁבַּת וְהִבַּאתֶם בְּשַׁעְרֵי
יְרוּשָׁלַיִם. מַה זֶה וְאֵל תִּשְׂאוּ
מִשָּׂא? אֵלָא אָמַר לְהֶם: בְּכַקְשָׁה
מִכֶּם, אֵל תִּשְׂאוּ אֶת מִשָּׂא אוֹתו
הַחֲטָא שֶׁל הַשַּׁבַּת עֲלֵיכֶם.

וְאִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אוֹתו, אַתֶּם
תַּגְרָמוּ אֶת קִיּוּם הַעֲלִיּוֹנִים
וְהַתְּחַתּוֹנִים, שְׂאוֹתו שַׁבַּת הַעֲלִיּוֹן
שְׁחַטְתֶּם כְּנַגְדּוֹ, מְדוּרוֹ
וְשַׁעֲשׂוּעוֹ, אִינוּ אֵלָא בְּשַׁעְרֵי
יְרוּשָׁלַיִם הַעֲלִיּוֹנָה, שְׁנַקְרָאִים
שַׁעְרֵי צְדָק, וְהִיא הַכְּלָה הַכְּלוּלָה
מִן הַכּל.

וְאִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים אוֹתו, תַּגְרָמוּ
שְׂאֹז הִיא תַּתְּחִזֵּק בְּיַד מַלְכוּת
הָאָרֶץ, הַמַּלְכוּת שֶׁל דּוּד, מִשׁוּם
שֶׁהִיא נַקְרָאת מַלְכוּת, וּמִשׁוּם זֶה
אָמַר דּוּד שְׂאֲחֹז בְּה, לָךְ ה'
הַמְּמַלְכָה, בְּשַׁתִּי מִמִּי"ם, לְהַכְּלִיל
אֶת מַלְכוּתוֹ וְלִיחְדָא אוֹתָה עִם
מַלְכוּת הַשְּׁמַיִם. וְאִם אַתֶּם לֹא
תִשְׁמַעוּ לְקַדֵּשׁ אוֹתו, וְתַעֲשׂוּ
אוֹתו חַל, מַה כְּתוּב? וְהִצַּתִּי אֵשׁ
בְּשַׁעְרֵיהָ וְאֶכְלָה אַרְמְנוֹת
יְרוּשָׁלַיִם, שְׁלַמְטָה.

בֹּא וּרְאֵה, אִז מִתְעוֹרְרַת אוֹתָה
חָרַב נוֹקְמַת נָקַם בְּרִית עַל שְׁלֹא
שְׁמַרוּ אוֹתָה הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה,
בְּשְׁלֶשָׁה גּוֹנִים. אַחַד בְּסוּד עַל
הַצַּדִּיק שְׁמַכְרוּ, שְׂאֲחֹז בְּה וְשַׁמַּר
אוֹתָה, וּבְגַלְלָה נַקְרָא צַדִּיק, וְאַחַד
שְׁכַתּוּב וּבִשָׂר קִדֵּשׁ יַעֲבְרוּ
מַעְלֵיךְ. וְאַחַד בְּסוּד הַשַּׁבַּת
שְׁחַלְלוּ, וְהַכּל הוּא בְּמָקוֹם אַחַד.
וְאִז, עַל שְׁלֶשָׁה פְּשַׁעֵי יִשְׂרָאֵל
נְגֹזר עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת שְׁבַעִים שְׁנָה
מִחוּץ לְאַרְצֵן הַקְּדוּשָׁה, עֲשָׂרָה
לְכָל יוֹם, וְלִסוּף שְׁבַעִים שְׁנָה
הוֹצִיא אוֹתֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

וּבְשֵׁנֵי שְׁלֹשָׁתָּם, גֵּרָם הַחֲטָא עַל שְׁנֵי חֲנָם, וְהַתְּעוּרָה אֹתָהּ שְׁנֵי חֲנָם שְׁלֹשָׁה שָׁנָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ, אֵת אֹתוֹ הַצְּדִיק. וְאֵז נִתַּן אֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיַד מִי שֶׁשְׁנָא אֹתָם שְׁנֵי חֲנָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב בְּאֶדוֹם יְעַן הָיִיתָ לָךְ אֵיבַת עוֹלָם וְתִגְרַר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲרָב.

פְּרֻשַׁת בְּשֻׁלַח

רַא עֲלֵתָה שׁוֹעֲתָם לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה, אוֹתוֹ הַדִּין מֵהַ נְהִיָּה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַעֲבִיר אֹתָהּ בְּאוֹתוֹ נְהַר דִּינֹר, וְהַעֲבִיר אֹתָם מִשְׁלֹטָנָם, וּמִנְּהַ שְׁלִיטִים אַחֲרֵים שֶׁל הַעֲמִים. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (תְּהִלִּים קד) מִשְׁרָתִיו אֵשׁ לֵהֵט? אָמַר לוֹ, יֵשׁ אֵשׁ קִשָּׁה מֵאֵשׁ, וַיֵּשׁ אֵשׁ שְׁמִכְכָּה אֵשׁ (שׁוֹחֵה אֵשׁ).

וַיֹּאמֶר מִשֶּׁה אֵל יְהוֹשֻׁעַ בָּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וַיֵּצֵא אַנְשִׁים וַיֵּצֵא הֶלְחָם וְגו' (שְׁמוֹת יז). מֵהַ טַעַם יְהוֹשֻׁעַ עָרַף קֶרֶב וְלֹא מִשְׁאֵר הָעַם? אֵלֵּא מִשׁוּם שֶׁעֲמַלְק בָּא עֲלֵיהֶם עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל שֶׁבַת שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָעִירִים חֲכַמֵּינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה, אֵלֵּא מִשְׁמֵרֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבַת רִאשׁוֹנָה, לֹא שׁוֹלְטֵת בָּהֶם אִמָּה וְלִשׁוֹן. מֵהַ כְּתוּב? (שֵׁם טו) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט וְלֹא מִצְאוּ, וְכָתוּב וַיֵּבֵא עֲמַלְק.

וְכֵן רָאָה אֵת סוּד הַדְּבָר, כְּשֶׁצִּוְּהָ אֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִרְהָ עַל שֶׁבַת, מִשׁוּם שֶׁבָּאָה מִדַּת הַדִּין לְקַטְרֵג עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל הַצְּדִיק שֶׁמְכָרוּ אוֹתוֹ, שֶׁהוּא פְּנִינָה יוֹם הַשֶּׁבַת, וְהֵם הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ לְחַל, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הָרִי יֵשׁ לָהֶם רְפוּאָה לְאוֹתוֹ הַחֲטָא, אִם הֵם שׁוֹמְרִים אֵת יוֹם הַשֶּׁבַת, שֶׁהוּא פְּנִינָה צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים. וְהִנֵּנוּ מֵהַ שְׁפָתוֹב (שֵׁם

וְכֵן אֲשַׁמְלִימוּ, גֵּרָם חוֹבָה דְּשְׁנֵי חֲנָם, וְאִתְּעַר מֵהֵיא שְׁנֵי חֲנָם דְּקַרְמִיתָא, הֲדָא הוּא דְּכִתְיָב, וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ, לְהַוּא צְדִיק. וְכִדְרִין וְהֵב יְתִיחוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיַד דְּמָנוּ דְּסִגְיָ לֹון שְׁנֵי חֲנָם, הֲדָא הוּא דְּכִתְיָב בְּאֶדוֹם יְעַן הָיִיתָ לָךְ אֵיבַת עוֹלָם וְתִגְרַר אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲרָב).

פְּרֻשַׁת בְּשֻׁלַח

רַא עֲלֵתָה שׁוֹעֲתָם לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּדֵי עֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינָא בְּפִמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה, הַהוּא דִּינָא מֵאִי הָיִי. אָמַר ר' אֶלְעָזָר, אֶעֱבִיר לָהּ בְּהַוּא נְהַר דִּינֹר, וְאֶעֱבִיר לָהּ מִשְׁלֹטָנָהּ, וּמִנְּהַ שׁוֹלְטָנִין אַחֲרָנִין דְּשָׂאָר עַמִּין. אָמַר לֵיהּ, וְהָא כְּתִיב (תְּהִלִּים קד) מִשְׁרָתִיו אֵשׁ לֵהֵט. אָמַר לֵיהּ אֵיךְ אֵשׁ קִשָּׁה מֵאֵשׁ, וְאֵיךְ אֵשׁ דְּכַבִּי אֵשׁ. (ס"א דְּהֵיא אֵשׁ).

וַיֹּאמֶר מִשֶּׁה אֵל יְהוֹשֻׁעַ בָּחַר לָנוּ אַנְשִׁים וַיֵּצֵא הֶלְחָם וְגו', מֵאִי טַעַמָּא יְהוֹשֻׁעַ אִגַּח קֶרֶב וְלֹא מִן שְׂאָר עַמָּא. אֵלֵּא בְּגִין דְּעֲמַלְק אִתָּא עֲלֵיהֶוּ, עַל הַהוּא חוֹבָא דְּשִׁבְתָּא דְּלֹא נִטְרִין לֵיהּ, כְּמָה דְּאִתְּעָרוּ חֲכַמֵּינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה, אֵלֵּא מִלְּמַי נִטְרוּ יִשְׂרָאֵל שִׁבְתָּא קַמָּא, לֹא שְׁלִטָּא בְּהוּ אוּמָה וְלִשׁוֹן. מֵהַ כְּתִיב וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ מִן הָעַם לְלֶקֶט וְלֹא מִצְאוּ, וְכִתְיָב וַיֵּבֵא עֲמַלְק.

וְהָא חֲזִי רְזָא דְּמַלְהָ, כְּדֵי פְּקִיד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְהָ עַל שִׁבְתָּא, בְּגִין דְּאִתְּיָא מִדַּת דִּינָא לְקַטְרֵגָא עַל הַהוּא חוֹבָא דְּצְדִיק דְּזַבִּינוּ לֵיהּ, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל יוּמָא דְּשִׁבְתָּא, וְאִינוּן אִפִּיקוּ לֵיהּ לְחוּל, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא אֵיךְ לֹון רְפוּאָה לְהַהוּא חוֹבָה, אִי אִינוּן נִטְרִין לְיוּמָא דְּשִׁבְתָּא, דְּאִיהוּ לְקַבִּיל צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים. וְהִנֵּנוּ דְּכִתְיָב וַיִּזְרְהוּ ה' עֵץ. עֵץ חַיִּים, דִּינִטְרוּן יוּמָא דְּשִׁבְתָּא. וְאִינוּן אִחִילוּ לֵיהּ, כְּדִין וַיֵּבֵא עֲמַלְק.

הַחֲטָא, אִם הֵם שׁוֹמְרִים אֵת יוֹם הַשֶּׁבַת, שֶׁהוּא פְּנִינָה צְדִיק חֵי הַעוֹלָמִים. וְהִנֵּנוּ מֵהַ שְׁפָתוֹב (שֵׁם

(טו) ויורהו ה' עץ. עץ חיים, שישמרו את יום השבת, והם חללו אותו, אז יבא עמלק. באותה שעה אמר לו משה ליהושע, צא וערוך קרב עם עמלק, שהרי לך ראוי, משום שאתה בן בנו של אותו צדיק, והוא באותו החטא בא עלינו. ואם לא נמצא מקטרג לו לעמלק מחלקו ובנו של אותו הצדיק, אין מי שיכול לו, ואז עשה יהושע כמו שאמר משה.

ובא ראה שבגלל אותו החטא בא עליהם, שפגש את אותם שהיו מאחורי הענן, ולקח מהם את אות הברית קדש וזרק אותו כלפי מעלה, ואם הם לא היו חוטאים בו, לא היה לו סיוע מלמעלה לעשות כן, אלא כדי להראות להם שיכירו את חטאם, שחטאו באותו הצדיק ששמר את הברית הזו, וכעת חללו השבת שהיא כנגדו, שהיא באה להגן עליהם מפני מדת הדין.

בא וראה מה כתוב, (במדבר לג) ויסעו ממרה ויבאו אילמה ושם שתיים עשרה עינת מים וגו'. מהו אילמה? אלא ששבו לעבודת הקדוש ברודף הוא ולקבל דברו בלב שלם, משום כן אל"י מ"ה. והרי פרושה שאותו המקום היה משבח במים מכל המקומות של העולם, שהרי תורה שבכתב שם היא, ושם שנים עשר מעינות ושבעים דקלים, והכל בסוד האמונה, שהרי כל שבעים הסנהדרין נזונים משם ומתברכים מאותם מים העליונים המבשמים.

אשרי מי שזוכה למים הללו להתברך מהם, וישראל הקדושים שורים שם, ומחברים את אותם המים העליונים עם אותם שנים עשר מעינות

בההיא שעתא, אמר ליה משה ליהושע, פוק אגח קרבא בעמלק, דהא לך חזיא, בגין דאת בר בריה דההוא צדיק, ואיהו בההוא חובא אתי עלן. ואי לא אשתכח מקטרגא ליה לעמלק, מחולקיה ומבנוי דההוא צדיק, לית מאן דיכיל ליה, כדין עבד יהושע כמא דאמר משה.

ותא חזי, דבגין ההוא חובא אתא עליהו, דארע לון לאינון דהו מבתר עננא, ונסיב מינייהו האי ברית קדישא, וזריק ליה כלפי עילא. ואי לאו דאינון חאבו ביה, לא הוה ליה סיעתא מלעילא למיעבד הכי. אלא בגין לאחזאה לון, דישתמודעון חוביהון דחבו בההוא צדיק, דנטר האי ברית, והשתא אחילו שפתא דאיהו לקבליה, דאיהי קאי לאגנא עליהו מקמי מדת דינא.

תא חזי מה פתיב, (במדבר לג טו) ויסעו ממרה ויבאו אילמה ושם שתיים עשרה עינת מים וגו'. מהו אילמה, אלא דתבו לפולחנא דקודשא ברין הוא, ולקבלא מלוי בלבא שלים, בגין כן אל"י מ"ה.

והא אוקמוה, דההיא אתרא הוה משופח במיא, מפל אתרין דעלמא, דהא אורייתא שבכתב תמן הוא, ותמן תרין עשר מבויעין, ושבעין דקלין. וכולא ברזא דמהימנותא, דהא פלהו שבעין סנהדרין מההוא אתרא מתזנין, ומתברכין מאינון מיין עילאין פסימאן.

ובאה מאן דזכי להנהו מיא לאתברכא מנייהו. וישראל קדישין שראן תמן, ומחברין אינון מיין עילאין באינון תרין עשר מבויעין תתאין. ואי אינון קלקלו בקדמיתא, וחו בו לגבי ההוא צדיק, הא אדבקו ליה

תחתונים. ואם הם קלקלו בראשונה וחסאו לצדיק שהוא, הרי הדביקהו במקומו, והעולם נזון על ידו, ושבעים תמרים נזונים מאותו התמר, (ש"ד ז) זאת קומתך דמתה לתמר. ואותם שנים עשר מעינות, כנגד שנים עשר שבטים, סוכבים את אותו מקום קדוש.

והיו ישראל עוסקים בלמוד תורה שלמדו ממרה, והתחבר עמם הברית הקדוש הוא, ונפרד נחש עקלתון מאותה באר מים, שהיה ממרר אותם המים. ומי היה גורם? חטאיהם עד עתה.

אבל כעת, כיון שחזרו בתשובה לרבונם, והקדוש ברוך הוא למד אותם דרכי אותו עץ החיים, זהו שכתוב (שמות י) ויורהו ה' עץ - זו תורה שבכתב. וישלף אל המים - זו תורה שבעל פה. ומה זה וישלף? אלא י"ש ל"ך. י"ש זה העולם הבא. זהו שכתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש. ל"ך זו האם העליונה, חמשים שערים שנדבק בו. אז בשמו המים, וירד הטל העליון מהעתיק הקדוש, והתמלא שדה התפוחים.

מי גרם כל זה? אל"י מ"ה, תשובת ישראל לרבונם, ואז היתה להם רשות לחנות על המים הללו. זהו שכתוב (שמות טו) ויחננו שם על המים. מהו ויחננו שם? אלא סם החיים שורה באותם המים, משום כך ויחננו שם על המים.

מדרש הנעלים

ומטף אשר הפית בו את היאר קח בידך והלכת (שמות יז). למדנו, אמר רבי יוסי, חקוק היה המטה משני צדדים בשם הקדוש. צד אחד של רחמים ודין באותיות חקוקות, וצד אחד דין עם דין, נחש עלי צור.

באתריה, ומתזן על ידיה עלמא. ושבעים תמרים אתזינן מההוא תמר, (ש"ש ט ז) זאת קומתך דמתה לתמר. ואינון תרין עשר מבויעין, לקביל תרין עשר שבטין, סחרין לההוא אתרא קדישא.

והיו ישראל עסקין באולפן אורייתא, דאוליפו ממרה. ואתחבר עמייהו ההוא ברית קדישא, ואתפרש חוץ עקימא מההוא באר מים, דהיה ממרר לאינון מיין. ומאן היה גרם חובייהו עד השתא.

אבל השתא, כיון דאחדרו בתיובתא למאריהון, וקודשא בריך הוא אולף לון אורחי דההוא אילנא דחיי, הדא הוא דכתיב, ויורהו ה' עץ, דא תורה שבכתב. וישלף אל המים, דא תורה שבעל פה. ומאי וישלף, אלא י"ש ל"ך, י"ש, דא עלמא דאתי. הדא הוא דכתיב, (משלי ה כא) להנחיל אהבי יש. ל"ך, דא אימא עילאה, חמשין תרעין דאתדבק ביה. כדין בסימו מיא, ונחת טלא עילאה מעתיקא קדישא, ואתמלי חקל תפוחין.

מאן גרם כל דא, אל"י מ"ה, תיובתא דישראל למאריהון. וכדין הוה להון רשו, למשרי על הנהו מיא. הדא הוא דכתיב, ויחננו שם על המים. מאי ויחננו שם, אלא סמא דחיי שריא באינון מיין, כגין כך ויחננו שם על המים. (דף לח ע"א)

מדרש הנעלם

ומטף אשר הפית בו את היאר קח בידך והלכת. תניא, אמר רבי יוסי, גליף הוה חוטרא מתרין סטרין, בשמא קדישא. חד סטרא דרחמי ודינא באתוון גליפין. וחד סטרא דינא בדינא, (משלי ל ט) נחש עלי צור.

בא וראָה, כְּתוּב (שם יד) וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְרְךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם. מַה זֶה וּנְטָה? כְּלוּמַר, וּנְטָה בְּצַד אֶחָד שֶׁחֲקוּק בְּרַחֲמִים וְדִין. וְכַתוּב וַיִּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, וְלֹא כְּתוּב וַיִּשְׁלַח אֶת יָדוֹ, כְּלוּמַר שֶׁנְּטָה מִצַּד אֶחָד.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהָיָה חֲקוּק מִקִּדְמָה לְכֵן נָחַשׁ עָלָי צוּר? אֲלֵא בַּסֵּנָה נִחְקַק, שֶׁכְּתוּב (שם ד) וַיִּשְׁלַיְכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנַחֵשׁ. בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה נִחְקַק עָלָי צוּר.

וְכֵן רָאָה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רִצָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁשׂוּמוֹתָיו שֶׁהָיוּ חֲקוּקִים בַּמִּטָּה, יַעֲשׂוּ אוֹתוֹת. וְלִמְדֵנוּ, שְׁנֵי אוֹתוֹת נַעֲשׂוּ בַיָּם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁנְּטָה מֹשֶׁה בְּרַחֲמִים וְדִין. קָרַע אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבִילִים, וְהִשִּׁיב בַּדִּין עַל הַמַּצְרִיִּם, וְהִטְבִּיעַם בְּתֵהוֹם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם טו) וַיֵּשֶׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַיָּם.

בְּאוֹתָהּ הִשְׁעָה רִצָּה לְהוֹצִיא מִיָּם. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מֹשֶׁה, נְטָה בַּמִּטָּה מִצַּד אַחֵר, שְׁשֵׁנִי אוֹתוֹת נַעֲשׂוּ בּוֹ כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשׂוּ מִהַצַּד הָאַחֵר. אוֹת אֶחָד כָּאֵן, וְאוֹת אֶחָד בְּמַרְיָבָה. אֲבָל כַּעֲתָה, (שם יז) וְהִכִּיתָ בַּצּוּר. מַהוּ צוּר?

בַּצּוּר הַזֶּה שֶׁהִנָּחַשׁ עוֹלָה בּוֹ. לְפָעַם אַחֲרַת אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַהוּ שֶׁכְּתוּב (במדבר כ) קַח אֶת הַמִּטָּה וְהַקְּהָל אֶת הָעֵדָה אִתָּה וְאֶהְרֹן אַחִיךָ וְדַבַּרְתֶּם, מַהוּ וְדַבַּרְתֶּם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, צוּרָה אוֹתוֹ עָלָי נָחַשׁ. שֶׁהָיָה נַעֲשֶׂה בַּצּוּר, כַּעֲתָה צָרִיךְ שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּנַחֵשׁ, לְהַשְׁלִים אֶת שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹת הַלְלוּ.

מִמִּשְׁמַע שֶׁכְּתוּב וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע, וְכַתוּב (שם כא) וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאַלְהֵים וּבַמִּשֶּׁה. מַה אַחֲרָיו? (שם כב) וַיִּשְׁלַח ה' בְּעָם אֶת

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְרְךָ וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם. מַאי וּנְטָה. כְּלוּמַר, וּנְטָה בְּחַד גִּיסָא, דְּגַלְיָפָא בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. וְכַתִּיב וַיִּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ, וְלֹא כְּתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת יָדוֹ, כְּלוּמַר, אֲסִטִּי מִחַד גִּיסָא.

וְאִי תִימָא, דְּגַלְיָף הָוָה מִקִּדְמַת דְּנָא נָחַשׁ עָלָי צוּר. אֲלֵא בְּאַסְנָא אֲתַגְלִיף דְּכְתִיב (שמות ד ג) וַיִּשְׁלַכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנַחֵשׁ. בְּהֵיִא שְׁעַתָּא אֲתַגְלִיף נָחַשׁ עָלָי צוּר.

וְתָא חֲזִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּעַא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְשָׁמוּי דְהוּוּ גְלִיפִין בְּחוּטְרָא יַעֲבִיד אֲתָאֵן. וְתַנְיָא, תַּרְיִן אֲתִין אֲתַעֲבִידוּ בִימָא, בְּהֵוּא סֵטֶר דְּסֵטָא מֹשֶׁה בְּרַחֲמֵי וְדִינָא. בְּזַע יִמָּא לְיִשְׂרָאֵל בְּתַרְיִסֶר שְׁבִילִין, וְאַתִּיב בְּדִינָא עַל מַצְרָאִי, וְאַטְבַּע לוֹן בְּתֵהוֹמָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּשֶׁב ה' עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַיָּם.

בְּהֵוּא שְׁעַתָּא, בְּעֵי לְאַפְקָא מִיָּא, אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֹשֶׁה, אֲסִטִּי חוּטְרָא מְגִיסָא אַחְרָא. דְּתַרְיִן אֲתָאֵן אֲתַעֲבִידוּ בִיָּה. כְּמָא דְאַתַּעֲבִיד מִסְטְרָא אַחְרָא. חַד אֶת הָכָא, וְחַד אֶת בְּמַרְיָבָה. אֲבָל הַשְׁתָּא, וְהִפִּיתָ בַּצּוּר. מַאי צוּר. בְּהֵאִי צוּר דְּסִלִּיק נָחַשׁ.

לְזַמְנָא אַחְרָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַאי דְכְּתִיב, (במדבר כ ח) קַח אֶת הַמִּטָּה וְהַקְּהָל אֶת הָעֵדָה אִתָּה וְאֶהְרֹן אַחִיךָ וְדַבַּרְתֶּם. מַהוּ וְדַבַּרְתֶּם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מְנִי לִיה עָלָי נָחַשׁ. דְּהָא אֲתַעֲבִיד בַּצּוּר, הַשְׁתָּא בְּעֵי דִיתַעֲבִיד בְּנָחַשׁ. לְאַשְׁלֵמָא שְׁמוּי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּאַלִּין אֲתוּוֹן.

מִשְׁמַע דְכְּתִיב וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע. וְכַתִּיב (שם כא ה) וַיְדַבֵּר הָעָם בְּאַלְהֵים וּבַמִּשֶּׁה. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, (שם כא ו) וַיִּשְׁלַח ה' בְּעָם אֶת

הנחשים השרפים. מה נחש פחו בפיו, אף כאן בפה.

ומשה לא עשה כף, אלא הכה, ולא השלים את השם, אלא חזר פראשונה בשם הצור ועזב את הנחש. זהו שפתיב ויף, ולא כתוב וידבר, כמו שנצטוה ודברתם. ששנינו, צור - לעשות, והנחש - לדבר. וכתוב (שם) ויף את הסלע במטהו פעמים. אחד של שעבר, ואחד של כעת.

למדנו, אמר רבי אלעזר, באותה השעה נשאר השם. כלומר, שלא נשלם באותה האות, שעזב משה הנחש ולא נשלם כל השם.

שחרי בצד אחד נשלם בים, מצד אחר התחיל בצור, ולא נשלם בנחש. אמר לו הקדוש ברוך הוא: עשית שינתחיל שמי, ולא נשלם לעשות אותות? אף אתה התחלת ולא תשלם, לכן לא תביאו את בני ישראל. התחלת להוציאם - לא תשלים להכניסם לארץ, לכן לא תביאו.

אמר רבי אלעזר, ידע לב משה פראשונה שפחד פשראה הנחש, שפתיב (שמות ד) וינס משה מפניו. הלב ראה, ולא ידע.

אמר רבי אלעזר, פתיב (במדבר כא) ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס. על נס לא כתוב, אלא על הנס. רצה להתקין ולהשלים מה שחסר. אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, פתיב (שם ב) להקדישני במים. במים ולא בדבר אחר. כשם שהתחלתי במים, אני רוצה שישתלם שמי הנס במים. אמר רבי אלעזר, במקום שהיה חסר לא השלים, אכל כאן נעשה הנס.

אמר רבי יהושע, פתיב (שם כא) עשה לך שרף. עשה לך - לתועלתך. עשה לך - תקן ממה שחסרת. עם כל זה לא תקן אלא

הנחשים השרפים. מה נחש חיליה בפומיה, אוף הכא בפומא.

ומשה לא עביד הכי, אלא הכה, ולא אשלים שמא, אלא חזר כקדמיתא בשמא דצור, ושבק דנחש, הדא הוא דכתיב, ויף, ולא כתיב וידבר, כמה דאתפקד ודברתם. דתנינן, צור למעבד, ונחש למלא. וכתיב ויף את הסלע במטהו פעמים, חד דלשעבר, וחד דהשתא.

תניא, אמר רבי אלעזר בה שעתא אשתאר שמא. כלומר, דלא אשתלים בההוא את, דשבק משה נחש, ולא אשתלים כל שמא. דהא בחד גיסא אשתלים בימא. מגיסא אחרא שרי בצור, ולא אשתלים בנחש. אמר ליה קודשא בריך הוא, עבדת דשרי שמי, ולא אשתלים למעבד אתין. אוף את שרית, ולא תשתלים. לכן לא תביאו את בני ישראל. שרית לאפקא לון, ולא תשלים לאעלאה להון לארעא, לכן לא תביאו.

אמר רבי אלעזר ידע לבא דמשה בקדמיתא דדחיל, כד חמא נחש. דכתיב וינס משה מפניו. לבא חמא, ולא ידע.

אמר רבי אלעזר, פתיב ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס. על נס לא כתיב, אלא על הנס, בעא לאתקן ולאשתלמא מה דחסר. אמר ליה קודשא בריך הוא, משה, פתיב להקדישני במים, במים ולא בדבר אחר. כשם שהתחלתי במים, בעינא דישתלים בשמי הנס במים. אמר רבי אלעזר אתרא דחסר לא שלים, אבל אתעביד נסא הכא.

אמר רבי יהושע, פתיב עשה לך שרף. עשה לך, לתועלתך. עשה לך, תקן ממה דחסרת. עם כל זה לא תקן אלא ראיה, שהיו

רֹאֵינָהּ, שֶׁהִיוּ רוֹאִים בְּנִחְשׁ וְחַיִּים,
אֲבָל הַשֵּׁם לֹא נִתְקַדֵּשׁ בְּמִים,
וְנִשְׁאָר חֶסֶר מִהַשְּׁאָר.

וְתִקְנַת בְּרֵאִיָּה, (שם כו יב) עֲלֵה אֶל הַר
הָעֵבְרִים הַזֶּה וּרְאֵה וְגו', וְרֵאִיתָהּ
אֹתָהּ וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ, (דברים לד)
הַרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא
תַעֲבֹר. בֹּא וּרְאֵה, שֶׁעָנְשׁוּ הָיָה
שֶׁאֲפִלוּ רֵאִיָּה לֹא תִקֵּן כְּרֹאֵי. כִּי
שֶׁעָשָׂה לוֹ רֵאִיָּה, בְּזֵה הַשְּׁלִים לוֹ
רֵאִיָּה, אֲבָל לֹא הַשְּׁלִים שָׁמוּ
בְּמִים כְּמוֹ כָּל שְׂאֵר הַשֵּׁם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה שֶׁאָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכֹן לֹא תִבְיֹאוּ,
אָמַר מֹשֶׁה: הַנְּחַשׁ הַזֶּה הָיָה
לְתַקְלָה שֶׁל עוֹלָם. אָמַר לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: לֹא כֹּף, דִּין
הוּא לְרַשְׁעִים, וְחַיִּים לְבַעֲלֵי
אָמֶת, שְׁכַתוּב (במדבר כא) וְרֵאֵה אֹתוֹ
וְחִי. בְּאֹתָהּ שַׁעַה יֵדַע מֹשֶׁה אֵת
דְּרָכָיו, וְהִצְדִּיק עָלָיו אֵת הַדִּין.

פְּתַח וְאָמַר, (דברים לב) הַצִּוּר תָּמִים
פְּעֻלוֹ, זֶהוּ הַצִּוּר שֶׁאֲמַרְנֵנוּ. אֵל
אֲמוּנָה וְאִין עוֹל, שְׁכַתוּב וּרְאֵה
אֹתוֹ וְחִי, וְכַתוּב (תהלים יח) הָאֵל
תָּמִים דְּרָכָיו.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָא גְזֵרַת רַחֲמֵי.
- גְזֵרַת הַרְחָמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר כג) אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם,
(שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנּוּן? אָמַר
לוֹ, לֹא כֹּף, שֶׁשְּׁנִינֵנו שְׁשׁוּלְטִים
הַרְחָמִים עַל הַדִּין. אֵל לְבַדּוֹ יִכְלֹת
הוּא, וְהַרְשׁוּת הִיא שְׁלוֹ. מַה זֶה
יִכְלֹת? שְׁלִטוֹן, פְּלוֹמֵר, שְׁלִטוֹן
שֶׁל אֵל, הַתְּגַבְּרָה הַגְּזֵרָה שְׁלוֹ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לא) יֵשׁ לְאֵל
יְדֵי, (הַרְשׁוּת שְׁלוֹ) הִיכְלֹת שֶׁל הַעֵין
הַרְעָ. אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (דברים
ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר. אֵל גְּדוֹל
מְנַצֵּחַ, אֵל לְבַדּוֹ מְנַצֵּחַ.

וְכַתוּב (שם לט) הַצִּוּר תָּמִים פְּעֻלוֹ
כִּי כָּל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט - הִנֵּה צוּר.
אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל וְגו' - הִנֵּה
נִחַשׁ עָלֵי צוּר. נִחְזֹר לְדַבְּרִים

רוֹאֵין בְּנִחְשׁ וְחַיִּין, אֲבָל לֹא נִתְקַדֵּשׁ שְׁמָא
בְּמִים, וְנִשְׁאָר חֶסֶר מִהַשְּׁאָר.

וְתִקְנַת בְּרֵאִיָּה, (שם כו יב) עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים
הַזֶּה וּרְאֵה וְגו', וְרֵאִיתָ אֹתָהּ וְנִאֲסַפְתָּ
אֶל עַמִּיךָ, (דברים לד) הַרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא
תַעֲבֹר. תָּא חֲזִי, דְּעוֹנְשׁוּ הוּא דְּאֲפִילוּ רֵאִיָּה
לֹא תִקֵּן כְּדַחֲזִי, כִּינֵן דְּעַבְד לִיה רֵאִיָּה, בְּהֵאִי
אֲשֵׁלִים לִיה רֵאִיָּה, אֲבָל לֹא אֲשֵׁלִים שְׁמִיָּה
בְּמִיָּא, כְּמוֹ כָּל שְׂאֵר שְׁמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה שֶׁאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְכֹן לֹא תִבְיֹאוּ. אָמַר מֹשֶׁה, הֵאִי
חַוּוּיָא לְתַקְלָא דְּעַלְמָא הַזֶּה. אָמַר לִיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לָאוּ הָכִי, דִּינָא הוּא לְחִיבֵינָא, וְחַיִּין
לְמֵאֲרִי קְשׁוּט. דְּכַתִּיב וּרְאֵה אֹתוֹ וְחִי. בְּאֹתָהּ
שַׁעַה יֵדַע מֹשֶׁה דְּרָכָיו, וְהִצְדִּיק עָלָיו אֵת הַדִּין.
פְּתַח וְאָמַר, (שם לב ד) הַצִּוּר תָּמִים פְּעֻלוֹ, דָּא הוּא
צוּר דְּקָא אֲמַרִינָן. אֵל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל,
דְּכַתִּיב וּרְאֵה אֹתוֹ וְחִי. וְכַתִּיב (תהלים יח לא) הָאֵל
תָּמִים דְּרָכָיו.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָא תְּנִינָן א"ל גְּזֵרַת רַחֲמֵי.
פְּמָה דָּאֵת אָמַר (במדבר כג כב) א"ל מוֹצִיאֵם
מִמִּצְרַיִם. (שמות לד ו) א"ל רַחוּם וְחַנּוּן. אָמַר לִיה
לָאוּ הָכִי, דְּתְנִינָן, דְּשְׁלִיט רַחֲמֵי עַל דִּינָא. אֵל
בְּלַחֲדוּי יְכוּלֵת הוּא, וְרַשׁוּתָא הוּא דִּילִיה.
מֵאִי יְכוּלֵת, שׁוּלְטָנוּתָא. פְּלוֹמֵר, שְׁלִטְנוּתָא
דְּא"ל, אֵתְגַבְּרָה גְזֵרָה דִּילִיה. פְּמָה דָּאֵת אָמַר
(בראשית לא כט) יֵשׁ לְאֵל יְדֵי, (רַשׁוּתָא דִּילִיה) יְכוּלֵת דְּעִינָא
בִישָׂא. אָמַר לִיה וְהָא כְּתִיב (דברים יז) הָא"ל
הַגְּדוֹל הַגְּבוּר. אֵל גְּדוֹל נְצַחָא, אֵל בְּלַחֲדוּי
נְצַחָא.

וְכַתִּיב (שם לב ד) הַצִּוּר תָּמִים פְּעֻלוֹ כִּי כָּל דְּרָכָיו
מִשְׁפָּט, הָא צוּר. א"ל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל
וְגו', הָא נִחַשׁ עָלֵי צוּר. נִהְדֵּר לְמִילֵי קְדָמָי,

וְכָתִיב (איוב ח א) הַאֵל יַעֲזֹר מִשָּׁמַיִם. מִשׁוּם
 דְּאוֹרְחִיָּה דְנִחַשׁ לְאַסְטָאָה אוֹרְחִיָּה, לְכַן כָּתִיב
 וְאִין עֲזָר. הַאֵל יַעֲזֹר מִשָּׁמַיִם חֵס וְשָׁלוֹם. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינֵנו דְּכָתִיב (תהלים פה ט) אֲשַׁמְעָה
 מַה יְדַבֵּר הָאֵל ה'.

(שמות ד ד) וַיִּשְׁלַח יְדֹו וַיַּחֲזֹק בּוֹ וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ.
 כְּמָה דְאֵת אָמַר מִטָּה פְּלִפִּי חֶסֶד. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי שְׁנֵי מִטּוֹת הָיוּ, אֶחָד שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֶחָד
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשָּׁמַע דְּכָתִיב (שם יז ט)
 וּמִטָּה הָאֱלֹהִים.

וַיִּשְׁנִינֵנוּ, בְּשַׁעֲרָה שֶׁהָיָה נוֹטֵל מֹשֶׁה
 הַמִּטָּה, הָיָה כְּאֵלוֹ הָיָה בְּרִשְׁוֹתוֹ
 וּבִיכְלָתוֹ. זָהוּ שְׁכָתוּב (שמות ד)
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים
 בְּיָדוֹ. וְדַאי שְׁבִידוֹ לְקַח, אֶלֶּא מַהוּ
 בְּיָדוֹ? בְּרִשְׁוֹתוֹ, כְּאֵלוֹ הוּא שְׁלוֹ.
 וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִשְׁוֹתוֹ שֶׁל

מֹשֶׁה הָיָה עַד שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן.
 כִּינּוּן שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן, הַחֲזִיר
 הַמִּטָּה לְפָנֵי הַעֲדוּת, וּמִשָּׁם הָיָה
 נוֹטֵלוֹ לַעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. זָהוּ
 שְׁכָתוּב (במדבר כ) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת
 הַמִּטָּה מִלְּפָנֵי ה'. כִּינּוּן שְׁלֻקְחוֹ,
 הָרִי הוּא בְּרִשְׁוֹתוֹ, וּכְשֶׁלוֹ הָיָה.
 אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמִּטָּה
 שֶׁל סַנְפִּירִינוֹן הָיָה, וּמִשָּׁשֶׁת יָמֵי
 בְּרֵאשִׁית נִבְרָא, כְּמוֹ שְׁשִׁנִּינוּ -
 וְהַמְּכָתֵב וְהַמִּטָּה. רַבִּי יְהוּדָה
 אוֹמַר, שֶׁל עֵץ הָיָה.

מִי שְׁאָמַר שֶׁל סַנְפִּירִינוֹן הָיָה -
 שְׁכָתוּב (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה אֶבֶן
 סַפִּיר דְמוֹת פְּסָא, וְכָתוּב מִטָּה
 הָאֱלֹהִים. וּמִי שְׁאָמַר עֵץ הָיָה -
 שְׁכָתוּב (שמות ט"ו) וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ
 וַיִּשְׁלַף אֶל הַמַּיִם וְגו'.

שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשָּׁפֵט וְשָׁם
 נִסְהוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
 מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה, הָרִי חֶק וּמִשָּׁפֵט
 לַעֲשׂוֹת נְסִים. חֶק וּמִשָּׁפֵט -
 שְׁכָתוּב (משלי י) נִחַשׁ עֲלֵי צוּר. וְשָׁם
 נִסְהוּ - מִשׁוּם שְׁכָתוּב וַיִּמְתְּקוּ

וְכָתִיב (איוב ח א) הַאֵל יַעֲזֹר מִשָּׁמַיִם. מִשׁוּם
 דְּאוֹרְחִיָּה דְנִחַשׁ לְאַסְטָאָה אוֹרְחִיָּה, לְכַן כָּתִיב
 וְאִין עֲזָר. הַאֵל יַעֲזֹר מִשָּׁמַיִם חֵס וְשָׁלוֹם. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינֵנו דְּכָתִיב (תהלים פה ט) אֲשַׁמְעָה
 מַה יְדַבֵּר הָאֵל ה'.

(שמות ד ד) וַיִּשְׁלַח יְדֹו וַיַּחֲזֹק בּוֹ וַיְהִי לְמִטָּה בְּכַפּוֹ.
 כְּמָה דְאֵת אָמַר מִטָּה פְּלִפִּי חֶסֶד. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי שְׁנֵי מִטּוֹת הָיוּ, אֶחָד שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֶחָד
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשָּׁמַע דְּכָתִיב (שם יז ט)
 וּמִטָּה הָאֱלֹהִים.

וַיִּשְׁנִינֵנוּ, בְּשַׁעֲרָה שֶׁהָיָה נוֹטֵל מֹשֶׁה
 הַמִּטָּה, הָיָה כְּאֵלוֹ הָיָה בְּרִשְׁוֹתוֹ
 וּבִיכְלָתוֹ. זָהוּ שְׁכָתוּב (שמות ד)
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת מִטָּה הָאֱלֹהִים
 בְּיָדוֹ. וְדַאי שְׁבִידוֹ לְקַח, אֶלֶּא מַהוּ
 בְּיָדוֹ? בְּרִשְׁוֹתוֹ, כְּאֵלוֹ הוּא שְׁלוֹ.
 וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִשְׁוֹתוֹ שֶׁל

מֹשֶׁה הָיָה עַד שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן.
 כִּינּוּן שֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן, הַחֲזִיר
 הַמִּטָּה לְפָנֵי הַעֲדוּת. וּמִשָּׁם הָיָה נוֹטֵלוֹ
 לַעֲשׂוֹת בּוֹ נְסִים. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (במדבר כ ט)
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַמִּטָּה מִלְּפָנֵי ה', כִּינּוּן שְׁלֻקְחוֹ
 הָרִי הוּא בְּרִשְׁוֹתוֹ, וּכְשֶׁלוֹ הָיָה.

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אוֹתוֹ הַמִּטָּה שֶׁל סַנְפִּירִינוֹן
 הָיָה, וּמִשָּׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית אֶתְבְּרִי. כְּמָה
 דְּתַנְיִנָן, וְהַמְּכָתֵב וְהַמִּטָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר,
 שֶׁל עֵץ הָיָה.

מִאֵן (דף לח ע"ב) דְאָמַר שֶׁל סַנְפִּירִינוֹן הָיָה, דְכָתִיב
 (יחזקאל א כ) כְּמִרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר דְמוֹת פְּסָא,
 וְכָתִיב מִטָּה הָאֱלֹהִים. וּמִאֵן דְאָמַר עֵץ הָיָה,
 דְכָתִיב (שמות טו כה) וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַף אֶל הַמַּיִם
 וְגו'.

שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשָּׁפֵט וְשָׁם נִסְהוּ. אָמַר
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאֵן וְלַהֲלָאָה הָרִי
 חֶק וּמִשָּׁפֵט לַעֲשׂוֹת נְסִים. חֶק וּמִשָּׁפֵט, דְכָתִיב

הַמַּיִם. דָּבַר אַחַר, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִפָּאן וּלְהִלָּאָה חַק וּמִשְׁפָּט, שְׁלֵא יֵהָא נִקְדָּשׁ אֱלָא בְּמַיִם שְׁנַמְתָּקוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב כִּי מַרִים הֵם, מִפָּאן שְׁנִינוּ, יֵשׁ מַיִם עֲכוּרִים, וְיֵשׁ מַיִם צְלוּלִים, וְיֵשׁ מַיִם מְתוּקִים, וְיֵשׁ מַיִם מָרִים. וַיִּצְעַק אֶל ה', לָמָּה צָעַק? מִפָּאן שְׁהִיָּה בְּצַעַר בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. לֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, הַנְּחָשׁ שְׁנֵהֲפֵף בְּסָנְהָ, עֲכָשְׁוּ צָרִיף לְחַקֵּק אוֹתוֹ בְּצוּר, וּשְׁנִיָּהֶם עֲמְדוּ עַל הַמַּיִם הַמָּרִים. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נִחְקַק צוּר בְּנִחְשׁ שְׁהִיָּה בּוֹ קֹדֶם. זֶהוּ שְׁכַתוּב שֵׁם שֵׁם לֹא חַק וּמִשְׁפָּט.

בְּאִשְׁרָא בָּא רַבִּי אַבָּא, שְׁאֵלוּ לְפָנָיו. אָמַר לְהֶם, טוֹב אוֹמֵר רַבִּי יְהוּדָה, וְכַף הוּא. וְאֲנִי נִצְרַף לְגִלוֹת סוּד הַדְּבָר, הֲרִי רְאִיתִי שְׁרַבִּי יְהוּדָה גְּלָה אוֹתוֹ.

אֲרָא, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: מִשָּׁה, כְּעַת בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמַּטָּה שֶׁל אֶהְרֹן לְדַחֹת הַקֶּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, אֲבָל כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, כְּמָה מְקַטְרְגִים מְזוּמָּנִים עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחֹתָם בֵּינָם, כְּמָה מַיִם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם. כְּמָה מַיִם רָעִים יִקְטְרוּ בָּהֶם.

בָּאוּ לָיִם - בָּא רַהֵב שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יִם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, (שְׁמוֹת י"ד) הָרַם אֶת מִטְף וּנְטָה אֶת יָדָהּ. פִּיּוֹן שְׁאֵמַר הָרַם אֶת מִטְף, מֵהוּ וּנְטָה אֶת יָדָהּ? אֱלָא הָרַם אֶת מִטְף נִגְדָּ שָׂרוּ שֶׁל יִם. בָּאוּ לְמָרָה - כְּמָה מַיִם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם, וּנְצַטְעַר מִשָּׁה וְצָעַק. זֶהוּ שְׁכַתוּב וַיִּצְעַק אֶל ה'.

אָמַר לֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, הֲרִי לָךְ עֲצָה בְּזָה, הַשְּׁלֵף

נְחָשׁ עָלַי צוּר. וְשֵׁם נִסָּהוּ, מִשּׁוּם דְּכַתִּיב וַיִּמְתָּקוּ הַמַּיִם. דָּבַר אַחַר, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִפָּאן וּלְהִלָּאָה חַק וּמִשְׁפָּט, שְׁלֵא יֵהָא נִקְדָּשׁ אֱלָא בְּמַיִם שְׁנַמְתָּקוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתוּב כִּי מַרִים הֵם, מִפָּאן שְׁנִינוּ, יֵשׁ מַיִם עֲכוּרִים, וְיֵשׁ מַיִם צְלוּלִים, וְיֵשׁ מַיִם מְתוּקִים, וְיֵשׁ מַיִם מָרִים. וַיִּצְעַק אֶל ה', לָמָּה צָעַק, מִפָּאן שְׁהִיָּה בְּצַעַר בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. אָמַר לִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשָּׁה, הַנְּחָשׁ שְׁנֵהֲפֵף בְּסָנְהָ, עֲכָשְׁוּ אֶצְטְרִיף לְחַקֵּק לִיָּה בְּצוּר. וְתַרְוִיָּהוּ עֲמְדוּ עַל הַמַּיִם הַמָּרִים. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נִתְחַקֵּק צוּר בְּנִחְשׁ שְׁהִיָּה בּוֹ קוֹדֶם, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, שֵׁם שֵׁם לֹא חַק וּמִשְׁפָּט.

בַּר אֶתָּא רַבִּי אַבָּא, שְׁאֵילוּ קַמִּיָּה, אָמַר לְהוּ שְׁפִיר קְאָמַר ר' יְהוּדָה, וְהַכִּי הוּא. וְאֲנָא אֶצְטְרִיף לְגִלָּאָה רְזָא דְמִלָּה, הָא חֲזִינָא דְרַבִּי יְהוּדָה גְּלִי לָהּ.

אֲרָא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, מִשָּׁה, הַשְּׁתָּא בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמַּטָּה שֶׁל אֶהְרֹן לְדַחֹת הַקֶּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, אֲבָל כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, כְּמָה מְקַטְרְגִים מְזוּמָּנִים עַל יִשְׂרָאֵל, לְדַחֹתָם בֵּינָם, כְּמָה מַיִם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם. כְּמָה מַיִם רָעִים יִקְטְרוּ בָּהֶם.

בָּאוּ לָיִם, בָּא רַהֵב שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יִם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשָּׁה הָרַם אֶת מִטְף וּנְטָה אֶת יָדָהּ. פִּיּוֹן דְאָמַר הָרַם אֶת מִטְף, מֵהוּ וּנְטָה אֶת יָדָהּ. אֱלָא הָרַם אֶת מִטְף נִגְדָּ שָׂרוּ שֶׁל יִם. בָּאוּ לְמָרָה, כְּמָה מַיִם מָרִים נִזְדַּמְּנוּ אֶצְלָם, וּנְצַטְעַר מִשָּׁה וְצָעַק, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, וַיִּצְעַק אֶל ה'.

אָמַר לִיָּה קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא, מִשָּׁה, הֲרִי לָךְ עֲצָה בְּזָה, הַשְּׁלֵף הַמַּטָּה

המטה אצלם, ויתחקק נחש עלי צור שניהם ביחד, וינצלו. והוא שכתוב ויורהו ה' עץ, כמו שנאמר (קהלת יא) מקום שיפול העץ, שהיא עצה. וישלף אל המים. וכתוב שם שם לו חק ומשפט, נחש עלי צור. ושם נסוהו - עטרהו בנסים. אמר הקדוש ברוך הוא: מפאן ולהלאה, הרי לך שיעמד אצל המים, הרי לך שיתקדש שמי במים.

בשבאו לאלים, באו המים לקטרג עליהם. אמר הקדוש ברוך הוא: משה, במקום הזה אין צריך מטה, הרי יעקב, שהוא האילן בשבעים נפש, והוא שבעים תמרים. ושתיים עשרה עינות מים - שנים עשר שבטים בשבעים עמודים, ושנים עשר שבטים, זכותם יגן עליכם במקום הזה שנקרא אילן, והוא אלים, כמו שנאמר (ישעיה א) כי יבשו מאילים אשר חמדתם.

מיר ויחנו שם על המים, משמע המים, ומשמע דכתיב על המים, ומשמע שכתוב שם שם לו, ולא במקום אחר. ושם שלטו בני ישראל על המים, ולא הצרף המטה. מפאן ולהלאה נצרף המטה בנחש עלי צור אצל המים.

באו לחורב, באו המים לקטרג. אמר לו הקדוש ברוך הוא: והפית בצור, המטה בצור, המטה אצטריך הכא, והפית לאלו באותו צור, ולא בנחש. אמר משה, יותר צריך כאן, אני רואה מים שרצו לשטף. למה? הנני עמד לפניך שם על הצור [בחרב] והפית בצור.

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: עדין במריבה עתידים המים לקטרג יותר, שהם מים עכורים רעים וזדונים, ויזדווגו בהם בישראל בגלוי לעיניהם, ובאותה שעה נצרף המטה,

ואתחקק נחש עלי צור שניהם ביחד, וינצלו. הדיא הוא דכתיב, ויורהו ה' עץ. כמה דאת אמר, (קהלת א) מקום שיפול העץ, שהוא עצה. וישלף אל המים. וכתוב שם שם לו חק ומשפט, נחש עלי צור. ושם נסוהו בנסים. אמר הקדוש ברוך הוא, מפאן ולהלאה, הרי לך שיעמוד אצל המים, הרי לך שיתקדש שמי במים.

בשבאו לאלים, באו המים לקטרג עליהם, אמר קודשא בריך הוא, משה, במקום הזה אין צריך מטה, הרי יעקב שהוא האילן בשבעים נפש, והוא שבעים תמרים. ושתיים עשרה עינות מים, שנים עשר שבטים. כשבעים עמודים, ושנים עשר שבטים, זכותם יגן עליכם, במקום הזה שנקרא אילן, והוא אלים. כמה דאת אמר, (ישעיה א כט) כי יבשו מאילים אשר חמדתם.

מיר ויחנו שם על המים, משמע דכתיב על המים, ומשמע דכתיב, שם שם לו, ולא במקום אחר. ושם שלטו בני ישראל על המים, ולא הוצרף המטה. מפאן ולהלאה אצטריך המטה בנחש עלי צור, אצל המים.

באו לחורב, באו המים לקטרג, אמר ליה הקדוש ברוך הוא, והפית בצור, המטה אצטריך הכא, והפית לאלו באותו צור, ולא בנחש. אמר משה, יתיר אצטריך הכא, אנא חמי מים דבעו לשטפא. אמאי, הנני עמד לפניך שם על הצור והפית בצור.

אמר ליה קודשא בריך הוא למשה, עדיין במריבה עתידים המים לקטרג יותר, שהם מים עכורים רעים וזדונים, ויזדווגו בהם בישראל בגלוי לעיניהון, ובאותה שעה אצטריך המטה, ותתיר עליהם הנחש בגלוי

ותתיר עליהם הנחש בגלוי לעיניהם, ויתקדש שמי. זהו שפתוב (במדבר כו) להקדישני במים לעיניהם. מהו לעיניהם? בגלוי. פדבר שנזדווגו בהם בגלוי.

בא וראה, כך ראה דוד, שפתוב (תהלים קכד) לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם - זה פרעה. אזי עבר על נפשנו המים הזדונים - כמו שאמרנו. וכתוב (שם) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים וגו'. אמר רבי אבא, מה ראה משה באותה שעה שלא עשה בנחש? אלא ישראל היו דוחקים למשה תנה לנו מים. נתיעץ משה ואמר: הקדוש ברוך הוא אמר לי לעמד בנחש, ואני רואה שאין גזרה לנחש במים, שאין יכלתו אלא בעפר, שפתוב (בראשית א) ועפר תאכל כל ימי חייו. משמע שעפר יאכל וישמיד כל ימיו, אבל במים לא. וישראל דוחקים אותי, ואף על גב שיעשה גס, לא יעשה במקום זה, אלא כשנחנק, נחנק בעפר ולא במים, שפתוב (שמות ד) וישלכהו ארצה ויהי לנחש. וצור נחנק בזה, במים, במרה, וכבר עשה גס. טוב שאעשה בזה, שנעשה גס אחר. מיד - ויך את הסלע במטהו פעמים. אמר לו הקדוש ברוך הוא: משה, יען לא האמנתם בי להקדישני, שחשבתם שלא יכול הנחש במים, לכן לא תביאו. (ומטר אשר הכית בו את היאור כו, מה הטעם? משום שמתקן בנסיים היה, והשם הקדוש העליון רשום בו).

פרשת יתרו

אנכי ה' אלהיך (שמות כ), בפסוק הזה שאל רבי ייסא, הקטן שמן החברים, מרבי שמעון בן יוחאי, ואמר לו, יש לי לשאל שאלה אחת ממך ומשפש לי בלבי, ואני פוחד מלשאל ממך, ואמרת, אם נשאל - פוחד אני שמא

לעיניהם, ויתקדש שמי. הדא הוא דכתיב, (במדבר כו יד) להקדישני במים לעיניהם. מהו לעיניהם. בגלוי. פדבר שנזדווגו בהם בגלוי. תא חזי, הכי חמא דוד, דכתיב (תהלים קכד א) לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם, זה פרעה. אזי עבר על נפשנו המים הזדונים, פדאמרינן. וכתוב (שם קכד ד) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים וגו'.

אמר רבי אבא, מה ראה משה באותה שעה, שלא עשה בנחש. אלא ישראל היו דוחקים למשה תנה לנו מים, נתיעץ משה ואמר, קודשא בריך הוא אמר לי לעמד בנחש, ואנא חמי דאין גזירה לנחש במים, דאין יכולתו אלא בעפר, דכתיב (בראשית ג יד) ועפר תאכל כל ימי חייו, משמע דעפרא ייכול וישיעי כל יומיו, אבל במיא לא. וישראל דחקין לי, ואף על גב דייעביד ניסא, לא יעביד באתר דא, אלא כד אתחנק, אתחנק בעפרא, ולא במיא. דכתיב (שמות ד ג) וישליכהו ארצה ויהי לנחש. וצור בדא אתחנק, במיא, במרה, וכבר עבד ניסא. טב דאעביד בהאי, דאתעביד ניסא אחרא. מיד ויך את הסלע במטהו פעמים, אמר ליה קודשא בריך הוא, משה יען לא האמנתם בי להקדישני, דחשבתון דלא יכיל נחש במים, לכן לא תביאו. (ומטר אשר הכית בו את היאור כו' מאי טעמא משום דמתקן בנסיין הוה ושמא קדישא עלאה רשימא ביה).

פרשת יתרו

אנכי ה' אלהיך, בהאי פסוקא שאל רבי ייסא זעירא דמן חבריאי מרבי שמעון בן יוחאי, ואמר ליה, אית לי למשאל שאילתא חדא מינה, ומשבשא לי בלבאי, ואנא דחיל אחת ממך ומשפש לי בלבי, ואני פוחד מלשאל ממך, ואמרת, אם נשאל - פוחד אני שמא

אֶעֱנֶשׁ, אִם לֹא נִשְׁאַל - מִשְׁבֵּשׁ לִי בְלִבִּי. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לוֹ, זֶה שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַכֵּיר לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (ויקרא יט) אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. מַה הַחֲדוּשׁ שְׁמַלְמֵד כָּאֵן? תְּנֵאנִי שְׁלֹם הוּא, זֶה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם (בראשית טו) כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגו' וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גָּדוֹל. אִם כֵּן, לָמָּה לְהִזְכִּיר לָהֶם הַדְּבָר הַזֶּה בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם?

אָמַר לוֹ, בֵּא וְרָאָה, בְּנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִתְנַהַּ עִם אַבְרָהָם אֲלֵא שְׂוִיצֵא אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְלוֹת מִצְרַיִם, וְלֹא מִתַּחַת שְׁעִבּוֹד שֶׁל יִרְאָה אַחֲרָת. שְׂוִדָּאֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּמִצְרַיִם, נִטְמְאוּ וְטַנְפוּ עֲצָמָם בְּכָל מֵינֵי טְמְאָה, עַד שֶׁהָיוּ שְׂרוּיִים תַּחַת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה כַּחוֹת שֶׁל טְמְאָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתָם מִתַּחַת עֲבוֹדַת כָּל שְׂאֵר הַכַּחוֹת.

וְעוֹד שֶׁהַכְּנִיס אוֹתָם לְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי הַשָּׂדֶה כְּנֻגָדָם, מַה שֶׁלֹּא הִתְנַהַּ עִם אַבְרָהָם, אֲלֵא לְהוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם, וְהוּא עָשָׂה טוֹבוֹ וְחֲסִדּוֹ עִמָּם.

וְכַשֵּׁם כִּף תִּמְצָא בַּתּוֹרָה חֲמִשִּׁים פְּעֻמִּים יֵצִיאַת מִצְרַיִם, לְהִרְאוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹצִיא אוֹתָם מֵאוֹתָם כַּחוֹת הַטְּמְאָה, וְהַכְּנִיס אוֹתָם לְתוֹךְ כַּחוֹת הַטְּהָרָה, שֶׁהָיוּ חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵינָה.

וְזֶהוּ שֶׁאֵנוּ מוֹנִים לָהֶם מִיּוֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח, וְאֵנוּ מוֹנִים יָמִים וְשָׁבוּעוֹת, וְהָרִי הַתְּעוֹרְרוֹ הַחֲכָמִים, מְצוּה לְמִנּוֹת יָמִים וּמְצוּה לְמִנּוֹת שָׁבוּעוֹת, כִּי בְּכָל יוֹם הוֹצִיאָנוּ מִכַּח שֶׁל טְמְאָה, וְהַכְּנִיסָנוּ לְכַח טְהָרָה.

מִלְמַשְׁאֵל מִיְנֶה. וְאִמְיָנָא, אִי נִשְׁאַל, דְּחִילָנָא דִּילְמָא אִיתְעַנְשׁ. אִי לָא נִשְׁאַל, מִשְׁבֵּשׁ לִי בְלִבָּאִי. אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִימָא.

אָמַר לִיה הָאִי דְקוֹדְשָׁא בְרוּךְ הוּא מְדַפֵּר לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל אֶתְר וְאַתְר, אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (ויקרא יט לו) אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. מַאי רְבוּתָא אוּלִיף הָכָא. תְּנַאָה שְׁלִים הוּא, הֵדָא הוּא דְאָמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית טו יג) כִּי גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגו' וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכּוֹשׁ גָּדוֹל. אִם כֵּן, לָמָּה לְאַדְפְּרָא לְהוֹן מִיְלִתָּא דָּא בְּכָל אֶתְר וְאַתְר.

אָמַר לִיה תָּא חֲזִי בְרִי, קוֹדְשָׁא בְרוּךְ הוּא לָא אֲתֵנִי עִם (דף גט ע"א) אַבְרָהָם, אֲלֵא דִיפִיק יַת יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא דְמִצְרַיִם, וְלֹא מִתַּחוֹת שְׁעִבּוֹדָא דְדַחְלָא אַחֲרָא. דְוִדָּאֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הָיוּ בְּמִצְרַיִם, אִסְתְּאָבוּ וְאִתְטַנְפוּ גְרַמִּיהוֹן בְּכָל זִינֵי מִסְאָבוּ, עַד דִּהְיוּ שְׂרָאָן תַּחוֹת אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה חִילֵי דְמִסְאָבוּתָא. וְקוֹדְשָׁא בְרוּךְ הוּא אִפִּיק יַתְהוֹן מִתַּחוֹת פּוּלְחָן כָּל שְׂאֵר חִילִין.

וְעוֹד, דְאֵעִיל יַתְהוֹן בְּאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה תַרְעֵי דְסוּכְלַתְנוּ לְקַבְּלִיהוֹן. מַה דְלֵא אֲתֵנִי עִם אַבְרָהָם, אֲלֵא לְאַפְקוּתְהוֹן מִמִּצְרַיִם, וְהוּא עָבִיד טִיבוּתִיהָ וְחֲסִדִּיהָ עִמָּהוֹן.

וּבְגִין כִּף תִּשְׁכַּח בְּאוּרֵייתָא, חֲמִשִּׁין זְמַנִּין יֵצִיאַת מִצְרַיִם, לְאַחֲזָאָה לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא, חֲסִדָּא דְעָבַד קוֹדְשָׁא בְרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, דְאִפִּיק יַתְהוֹן מֵאִינוֹן חִילִין דְמִסְאָבוּ, וְאֵעִיל לוֹן לְגוֹ חִילִין דְדַכְיוּ, דִּהֵיִינוּ חֲמִשִּׁין תַרְעֵין דְסוּכְלַתְנוּ.

וְדָא אִיהוּ דְאֵנוּ מִנְן לְהוּ, מִיּוֹמָא טְבָא דְפִסְחָא. וְאֵנוּ מִנְן יוֹמֵי וְשָׁבוּעֵי, וְהָא אִיתְעַרוּ חֲבֵרֵיא, מְצוּה לְמִמְנֵי יוֹמֵי, וּמְצוּה לְמִמְנֵי שָׁבוּעֵי. כִּי בְּכָל יוֹמָא אִפִּיק לָן מִחִילָא דְמִסְאָבוּ, וְאֵעִיל לָן בְּחִילָא דְדַכְיוּ.

וְאֵתָהּ תַחֲזֶה מִכָּל הָעַם, בְּשִׁית סֹטְרִין : בְּשַׁעֲרָא דְעַל רִישָׁא, דְּאִיהִי מִתְתַּקְנָא
עַל אוֹדְנִין. בְּמַצָּחָא, בְּשִׁרְטוּטִין דְּמַצָּחָא. בְּעֵינִין, וּבִקְרִיצִין דְּעַל
עֵינִין. בְּאַנְפִּין, וּבִדְיוֹקְנָא דְאַנְפִּין. בְּחוּטְמָא, דְּאִיהִי מִתְתַּקְנָא בְּאוֹרַח
מִישָׁר עַל פּוּמָא. בְּגוּפָא, בְּקוּמָה דִּילִיהּ, וּבְשִׁיעוּרָא דִּילִיהּ לְכָל סֹטֵר,
לְאַרְבַּע סֹטְרִין וּלְעִילָא וְתַתָּא. הָאִי אִיהוּ תִיקוּנָא דְאַדָם.

וּלְזִמְנִין אִיתְקַרִי אַרְיָה, וּלְזִמְנִין אִיהוּ דְיוֹקְנָא דְשׁוּר, וּלְזִמְנִין דְיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר.
וּבְעֵן צְרִיף לְפָרְשָׁא, פִּינִין דְּאִיהוּ יִיחוד דְּקוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּסִפְרִין, אִמָּאי
אִתְקַרִיאוּ בְּדְיוֹקְנָא דְאַדָם, וּבִדְיוֹקְנָא דְאַרְיָה, וּבִדְיוֹקְנָא דְשׁוּר,
וּבִדְיוֹקְנָא דְנֶשֶׁר.

אַלָּא וְדָאי בְּזִמְנָא דְבַעֲי לְמִיעֵבַד עֲבִידְתִּיהּ, וּלְאַנְהָגָא לְיִשְׂרָאֵל דְּאִתְקַרִיאוּ
בְּמַזְלָא דְאַדָם, אִתְלַבַּשׁ בְּדְיוֹקְנָא דְהֵיא חֲזִיה דְּאִתְקַרִיאת אָדָם,
וְאִתְקַרִי הוּא אָדָם. וּבְזִמְנָא דְבַעֲי לְאַנְהָגָא לְיִשְׂרָאֵל לְאַיְנוּן דְּאִתְקַרִיאוּ
בְּמַזְלָא דְאַרְיָה, אִתְלַבַּשׁ בְּדְיוֹקְנָא דְהֵיא חֲזִיה דְּאִתְקַרִיאת אַרְיָה. וְהָכִי
בְּגוּוּנָא דָּא בְּחִיָה דְּאִתְקַרִיאת שׁוּר. וְכֵן בְּגוּוּנָא דָּא בְּחִיָה דְּאִתְקַרִיאת נֶשֶׁר.
וּבְגוּוּנָא דָּא שְׁכִינְתִּיהּ.

וּבְגִין כֶּף אִתְקַרִי קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא בְּאַלִּין שְׁמָהּ, וְכָל חִילִין דִּילְהוּן. לִית
אַתֵּר וְלִית בְּרִיָה בְּעַלְמָא, דְּלֹא שְׁלִיט שְׁמִיה עֲלִיהּ, וְאִתְקַרִיאוּ בְּשְׁמִיה.
בְּגוּוּנָא דָּא דְיוֹקְנָא דְאַדָם, י' שְׁרִיָא בְּרִישָׁא. ה' ה' בְּעֶשֶׂר אֶצְבָּעִין, ו'
בְּגוּפָא. וּכְגוּוּנָא דָּא בְּנֶשֶׁר, י' עַל רִישִׁיה ה' ה' עַל גְּדַפּוּי. ו' עַל גּוּפִיה.
וְהָכִי בְּכָל חֲזִיה וְחִיָה. וְכֵן בְּכָל מְלָאָךְ וּמְלָאָךְ.

וְלִית נִימָא בְּרִישָׁא דְלֹא שְׁרִיָא בְּהֵם שֵׁם יְהו"ה. וְלִית עֲשָׂבָא, דְּלֹא שְׁרִיָא
בִּיה שֵׁם יְהו"ה. וְשׁוֹשְׁנָה, בְּתַפּוּחַ דִּילִיהּ שְׁרִיָא י'. וּבְשִׁרְבִיט דִּילְהּ
ו'. בְּחֶמֶשׁ עֲלִין דְּלִבְר, וְחֶמֶשׁ דְּלִבּוּ, שְׁרִיָא ה"ה. לְאַחְזָא, דְּלִית אֶפִּילוּ
עֲשָׂבָא דְלֹא אִתְבְּרִי בְּשְׁמָא דִּיהו"ה. דְּלֹא יִמְרוּן דְּאַלוּה אַחְרָא בְּרָא לוּן.
לִית בְּרִיָה בְּעִילָאִין וְתַתָּאִין, דְּלֹא אִינוּן רְשִׁימִין בְּשְׁמִיה, וְכֵן בְּשְׁכִינְתָּא
בְּכָל חַד. וּבְגִין כֶּף אִתְקַרִיאת שְׁכִינְתָּא שׁוֹשְׁנָה. וְאִתְקַרִיאת נֶשֶׁרָא.
פְּרָה אֲדָמָה אִילָת. יוֹנָה. צְפוּר. לִית בְּרִיָה דְלֹא אִתְקַרִיאת בְּשְׁמִיה, כַּד
אִתְלַבַּשׁ בִּיה, לְמִיעֵבַד פְּעוּלְתִּיהּ.

וּבְגִין כֶּף אִתְקַרִיאת מְעֵשָׂה מְרַפְּבָה. כַּד רַכְבַּת בְּהֵיא חֲזִיה דְּאִיהִי נֶשֶׁר,
אוֹ שׁוּר, אוֹ אַרְיָה, אוֹ אָדָם. וְשִׁבְחָא דְּכִלְהוּ בְּרִיָין דְּבָרָא, אִיהוּ
אָדָם, דְּאִיהוּ דְיוֹקְנָא דְכָל עַלְמָא, וּמִכָּל בְּרִיָין דְּאִית בְּעַלְמָא, וּבְגִין כֶּף
אִיהוּ חֲבִיב עֲלִיהּ מִכָּל בְּרִיָין.

וְכַמָּה בְּנֵי נִשְׂא אִינוּן בְּדִיוקְנָא דְאָדָם מְלָגִיו. וּמְלַבֵּר לָא אֵית בְּהוּן אָלָא
 או עופא, או אריה, או שור, או חזא מאלין מזלות דאתקריאו
 בבני נשא. ואחרנין בהפוכא, אינון בדיוקנא דאדם מלבר, ולא הכי
 מלגו. ועל דא הוו אמרין מארי מתניתין, כל מי שאין תוכו פברו אל
 יפנס לבית המדרש. דאתחזי באנפוי דיוקנא דאדם, ומלגיו חזא בישא.
 ובגין דא אמר קודשא בריה הוא למשה, ואתה תחזה מפל העם אנשי
 חיל, מסטרא דאברהם. יראי אלהים, מסטרא דיצחק. אנשי אמת,
 מסטרא דיעקב. שונאי בצע, מסטרא דדוד. דאיהו רגלא רביעאה, ועלייהו
 שרייא יהו"ה.

וּשְׁמֹת עֲלֵיהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים, מִסְטָרָא דְא' מִן אֲדָנִי. שְׂרֵי מְאוֹת, מִסְטָרָא
 דְאֵת ד', דְאִינוּן אַרְבַּע מְאָה שְׁנֵין דְּמַצְרִים דְּרַמִּיזָא בְּקָרָא. נ' שְׂרֵי
 חֲמִשִּׁים. י' שְׂרֵי עֶשְׂרוֹת.

וְאֵנָּא בְּעִינָא לְפָרְשָׁא, גּוּפָא בְּתַמְנֵי תִיקוּנֵין אֲלִין, בְּגִין דְאֵית לוֹן יְסוּדָא
 מֵהָאֵי קָרָא. אַף עַל גַּב דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן לָא פְּרִישׁ אָלָא בְּשִׁתָּא אֲנַפִּין.
 וְרָזָא דְתַמְנֵי אֲנַפִּין אֲלִין, בְּרָזָא דֵיאַהֲדוּנָה"י.

וְאֲלִין אִינוּן תַּמְנֵי תִיקוּנֵין לְגַבֵּייהוּ. וְאֵתָה תַּחְזָה מִפְּלַע הָעָם אֲנָשֵׁי חֵיל.
 בְּרַאֲיִיה, בְּעֵינֵין, וּבְקָרִיצִין דִּילְהוּן, וּבְגוּוּנֵין דִּילְהוּן, בְּעַמִּיקוּ
 דִּילְהוּן, בְּאַרִיכוּ דִּילְהוּן, וּבְקָמִיטוּ דִּילְהוּן. הֵכָא רָזָא דַּחְזָה דְאִיהוּ אַרְיָה,
 חֶסֶד פְּעִיל בֵּיה. וְאַרְיָה דָא מִיכָאֵל. בְּהִיפוּף אֲתוּוֹן אַרְיָה, תִּשְׁפַּח לֵיה
 רַאֲיָה.

וְרַאֲיִי אֱלֹהִים בְּשְׁמִיעָה דְאוּדְנִין, וּבְשַׁעְרָא דְתַלְיָא מְרִישָׁא עֲלֵייהוּ וּשְׁמִיעָה
 אִיהִי חֲזָה דְאֵתְקִרִיאַת שׁוּר. שַׁעְרָא אִיהִי דִינָא. וְכַמָּה נִימִין תַּלְיִין
 מִינָה, דְאִינוּן צְבָא הַשְּׁמַיִם, קְיִימִין עַל בֵּי דִינָא רַבְרַבָּא, דְאִיהִי גְבוּרָה
 לְשִׁמְאָלָא, דְפַעוּלְתָהּ בַּחְזָה דְאִיהִי שׁוּר, וְדָא גְבַרִיאֵל.

וּבְצִלּוֹתָא, צְרִיף לְבַעְרָא לוֹן מִן פֶּתַר אוּדְנִין, דְלָא יְהוּן מְכַסִּין תְּרַעִין
 דְשְׁמִיעָה, לְאֵעְלָא בְּהוּן צְלוֹתָא. וְאִם לָאו, אֲתַקְיִים בֵּיה קָרָא,
 אַז יִקְרָאנְנִי וְלָא אַעֲנֶה. וּבְזַמְנָא דְשְׁמִיעָה אִיהִי פְּנוּיָה מְאֲלִין
 דִּינִין, אֲתַקְיִים בֵּיה (ישעיה נח ט) אַז תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה.

אֲנָשֵׁי אָמֶת, בְּדִיוקְנָא דְחוּטְמָא, דְאִיהוּ רִוּחָא דְקוּדְשָׁא, וְדָא תַּפְאָרַת אִיהוּ
 חוּטְמָא, חוֹתָם אָמֶת. יַעֲקֹב שְׁלִימָא. תְּרִין אֲנַפִּין אֵית לֵיה לְקַבֵּל
 לְא"ה וְרַח"ל. וְאֲלִין אִינוּן אֲנַפּוּי דְרַחֲמֵי, פְּלִילָן חִיּוּר וְסוּמָק, מִסְטָרָא
 דְחֶסֶד וּגְבוּרָה.

מִצָּחָא מִתְּתַקְנָא עַלְיֵיהּ, דְּאִיהוּ בִּינָה, בְּכַמָּה שְׁרֻטוּטִין, דְּאִינוּן אֹרְחִין
 דִּימָא דְאֹרְיִיתָא. עַלְיֵיהּ אִיתְמַר (תהלים כה י) כָּל אֲרָחוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת.
 מֵאִי נִיהוּ דְעֵבִיד אֹרְחִין אֲלִין, דְּאִינוּן שְׁרֻטוּטִין דְּמִצָּחָא. דָּא מוּחָא,
 דְּאִיהוּ חֻכְמָה. (דף לט ע"ב) וְאֲלִין שְׁרֻטוּטִין, אִינוּן תְּלָתִין וְתָרִין שְׁבִילִין דִּימָא
 דְּאֹרְיִיתָא.

וְחִיָּה דְרָכִיב עַלְיָה תְּפָאֲרַת, דָּא נֶשֶׁר. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (משלי ל ט) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר
 בְּשָׁמַיִם. וְדָא אֹרְיָאֵל. וּמוּחָא וּמִצָּחָא, וְתָרִין אֲנָפִין אֲלִין, דְּכֻלְהוּ
 עַל חוּטְמָא. אֲלִין אִינוּן אַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִילִין, דְּאִינוּן עַל רִישָׁא דְתְּפָאֲרַת.
 וְחוּטְמָא דְאִיהוּ יַעֲקֹב, אִיתְמַר בֵּיהּ (בראשית ב ז) וַיִּפַּח בְּאָפִיו נְשֹׁמֶת חַיִּים. וְדָא
 בִּינָה, בֶּן י"ה. מִשָּׁה רַבְּנוּ אִיהוּ לִיהּ כְּנִשְׁמָתָא דְחַיִּי.

תְּלָתִין וְתָרִין שְׁרֻטוּטִין דְּמִצָּחָא אֲלִין, אַחְזִיין רְזָא דְתְּלָתִין וְתָרִין אֲנָפִין,
 וְגַדְפִין דְאַרְבַּע חִוּן דְּאִינוּן אַרְבַּע אֲנָפִין, וְאַרְבַּע גַּדְפִין לְכָל חִיָּה
 מֵאֲלִין.

דִּיקְנָא דְאַנְפִין, אִינוּן נִימִין דְלִית לֹון סוּף. וְאַחְזִיין עַל סְבָא דְסָבִין דְאִיהוּ
 עֵילַת הָעֵילוֹת, דְלִית סוּף לְעֵלְמִין דְתַלְיִין מַנְיָה.

שׁוּנְאֵי בְצַע, דָּא פּוּמָא, וְאִיהִי מְלָכוֹת. תָּרִין שְׁפוּון דִּילָהּ, מִתְּתַקְנָן עַלְהּ,
 וְאִינוּן נֶצַח וְהוּד. יְסוּד, דָּא אִיהוּ לְשׁוֹן לְמוּדִים.

וּבְרָהוּ אֲזִלִין בְּקוּ הַמְדָּה, דְאִיהוּ קוּ הַיּוֹשֵׁר, בֵּין עֵינִין, בֵּין אֲנָפִין, בֵּין
 אוּדְנִין, וְחוּטְמָא, וּמִצָּחָא, וְשְׁפוּון. וְאֲלִין דְלָאוּ אִינוּן בְּקוּ הַמְדָּה,
 דְנִפְקִין מִקּוּ הַיּוֹשֵׁר, וְדָאֵי לָאוּ אִינוּן דִּיוֹקְנִין דְלַעֲיִלָא, וְלָא שְׁרִיָּא שָׁם
 יְהו"ה עַלְיֵיהּ.

וּבְגִין דָּא אָמַר לְמֹשֶׁה, וְאַתָּה תַּחֲזֶה וּגו'. פּוּמָא וְדָאֵי סִיּוּמָא דְאָדָם, וְדָא
 מְלָכוֹת. וְחִיָּה דְרָכִיב בֵּיהּ, הוּא רְפָאֵל. אִיהוּ אָפֶר, אִיהוּ עָפֶר דְבֵי
 מִקְדָּשָׁא, דְאַתְנַטִּיל מַנְיָה אָדָם. וּבִהַפּוּכָא אָפֶ"ר אִיהוּ פֶּא"ר, וְדָא אִיהוּ
 (יחזקאל כד יז) פֶּאֲרָךְ חִבּוּשׁ עָלֶיךָ.

חֲרִי לָךְ אַרְבַּע תִּיקוּנִין, דְּאִינוּן, רֵאזָה, שְׁמִיעָה, רִיחַ, דְבוּר. וְהֵאִי דְבוּר,
 מִתְּמָן נְטִלִין לִיהּ נְבִיאִים, דְּאִינוּן תָּרִין שְׁפוּון. וְדָא אִיהוּ (הושע יב יא)
 וּדְבַרְתִּי עַל הַנְּבִיאִים.

וְעַל אֲלִין אַרְבַּע תִּיקוּנִין, שְׁרִיָּא יְהו"ה. וְסִלִּיק לְעֶשְׂרָה, דְאִיהוּ יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א, דְּאִינוּן עֶשֶׂר סְפִירִין, דְנִהְרִין בְּמוּחָא וּבְמִצָּחָא וּבְעֵינִין
 וְאוּדְנִין וְאַנְפִין וְחוּטְמָא וּפּוּמָא. מִצָּחָא וּמוּחָא תָּרִין. עֵינִין תָּרִין. אוּדְנִין
 תָּרִין. וְאַנְפִי תָּרִין. וְחוּטְמָא וּפּוּמָא תָּרִין. הָא עֶשֶׂר.

אַרְבַּע תִּיקוּנֵינִי דְלִתְמָא, אַדְנִי, וְאִינוּן עֲשִׂיהַּ בְּדִין, נַעְנוּעַ בְּגוּפָא, שִׁימוּשׁ
בְּבֵרִית מִיְלָה, הַלִּיכָה בְּרַגְלִים, וְהִכָּא שִׁיעוּר קוּמָה. וְצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא
עַל כָּלָּהּ.

וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעַם, אַנְתָּ אִית לָךְ לְאַסְתַּפְּלָא, וְלֹא אַחֲרָא. דְּאַנְתָּ אִיהוּ
נְהוּרָא דְאֹרִייתָא, לְקִימָא בְּךָ (מלאכי ג כב) זְכָרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עִבְדֵי.
וְאַתָּה תַּחֲזֶה, וְדַאי בְּרֵאִיהַּ דִּילָךְ בְּעֵינֵינוּן, בְּגִין (תהלים קמח טו) דְּעֵינֵי כָּל אֱלִיָּהּ
יִשְׁבְּרוּ, וְאַנְתָּ יְהִיב לוֹן אֶת אַכְלָם בְּעַתּוֹ, דְּאִיהִי מִיכְלָא דְאֹרִייתָא, בְּגִין
דְּשָׂמָא דִּילֵי נְהִיר בְּעֵינָךְ, וּבְכָל תִּיקוּנֵינוּן דִּילָךְ.

פְּתַח וְאָמַר, רַבּוּן הָעוֹלָמִים, בְּרִשׁוֹ דִּילָךְ אָנָּא אִיעוּל לְגַלְגָּא רְזִין טְמִירִין
דִּילָךְ. (תהלים קיט יח) גַּל עֵינֵי וְאַפִּיטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ, לְשִׁבְחָא דְכָלָּה
דִּילָךְ, בְּאַלִּין תִּיקוּנֵינוּן, וְלְכָל אִינוּן דְּתַלְזִין מִיְנָה. וְאִינוּן רְשִׁימִין מִיְנָה,
דְּאִיהִי תַרְעָא דִּילָךְ לְאַעְלָא בְּךָ, לְמַחְזֵי אַפְךָ, דְּאִיהוּ תַפְאַרְתָּ. שׁוּפְרָא
דִּילָךְ, עֲלָה אִיתְמַר (שה"ש ד ז) כָּלָךְ יָפָה רַעֲיָתִי, (שם ד א) הִנֵּךְ יָפָה עֵינֶיךָ יוֹנִים.
כְּיוֹנִים וְדַאי, דְּאִינוּן מְרַקְמִין בְּגוּפִייהוּ בְּגַדְפִייהוּ, וּבְרַקִּימוּ דִּילְהוֹן
אַשְׁתְּמוּדְעִין בְּשָׂר עוֹפִין.

וְעוֹד כְּיוֹנִים, דְּלִית בְּכָל עוֹפִין מְהִימְנָא לְגַבֵּי בְּעֲלָה כְּיוֹנָה. עֵינֵינוּן גְּבַהֵנוּן,
מְסַתְּפִלִין בְּאוּרַח מִישׁוֹר לְגַבֵּי בְּעֲלָה. גְּדַפּוּי דְּיוֹנִים, אֱלִין כְּנַפֵּי עֵינָא,
דִּי בְּהוֹן פְּרַחַת יוֹנָה לְגַבֵּי בְּעֲלָה. יוֹנִים אַתְקֵרִיאָו.

מְסַטְרָא דְחֶסֶד חוּרִין. וְסוּמְקִין מְסַטְרָא דְגְבוּרָה. וִירוּקִין מְסַטְרָא
דְּתַפְאַרְתָּ. וְאוּכְמִין מְסַטְרָא דְמַלְכוּת. דְּאִיתְמַר בֵּה (שה"ש א ה)
שְׁחוּרָה אָנִי וְנָאוָה.

חַנוּרוּ דִּילְהוֹן, כְּמַשְׁפִּיּוֹת כְּסָף. וְאִיהוּ כְּחַנוּרוּ דְשׁוֹשְׁנָה. סוּמְקֵי דִּילְהוֹן,
כְּתַפּוּחֵי זָהָב, וְאִיהוּ כְּסוּמְקֵי דְשׁוֹשְׁנָה. יְרוּקָא דִּילְהוֹן, כְּלִיל תְּרֵי
גְּוונֵינוּן. אוּכְמֵי דִּילְהוֹן שְׁפִירוּ דְאֹרִייתָא, דְּאִיהִי אוּכְמָא שְׁפִירְתָּא, כְּמָה
דְּאִיתְמַר שְׁחוּרָה אָנִי וְנָאוָה.

בְּגוּזוֹן חִינּוּר, אִיהוּ יָפָה כְּלַבְנָה. בְּגוּזוֹן סוּמְקָא, בְּרָה פַחְמָה. אִיוּמָה כְּנַגְדְּלוֹת,
כְּתֵרִין גְּוונֵינוּן אַחֲרֵינוּן. רַבּוּן עֲלָמָא, בְּאַלִּין אַרְבַּע גְּוונֵינוּן, אָהָא מְסַתְּפִל
לְשָׂמָךְ יְהו"ה, דְּתַפְרוּק לָהּ.

רְאָה ה' כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב (איכה א ט) דְּאִיהוּ סַמְא"ל, דְּעֵינֵינוּן דִּילִיָּה עֲקִימִין,
וּגְוונֵי חֲשִׁיכִין, וְלֹא מְסַתְּפִלִין בְּאוּרַח מִישׁוֹר, לְמַעַבְד טַב בְּגִלוֹתָא
עִם צְדִיקָא, אֲלֹא עִם רְשִׁיעֵיא, דְּאִינוּן עֲקִימִין בְּאוּרַחֵיהוּ בְּכָלָּא. כְּנוּי
דְּנַחַש הַקְּדָמוֹנִי, דְּקָטִיל לְאַדָּם וְלְכָל בְּרִיָּין דְּאַתִּיָּין מְגִיָּה.

גִּוּוֹן תְּהוֹר דְּעֵינִין דִּילִיה, אִיהוּ נְחָשׁ. גִּוּוֹן סוּמָק, שָׂרָף. גִּוּוֹן תְּלִיתָא, יְרוֹק.
 כְּלִיל מִתְרוּוִייהוּ, עֲקָרָב. גִּוּוֹן רְבִיעָא אֹדֶם, צְמָאוֹן אֲשֶׁר אֵין מִים.
 בְּלָהוּ גִוּוִין דְּעֵינָא דְרְשִׁיעֵינָא, קְטָלִין. עֲלִייהוּ אִיתְמַר (משלי כג ו) אַל תִּלְחַם
 אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתִּיו. וּבְגִין דָּא, אָסוּר לְעֲמָא
 קְדִישָׁא לְאַסְתְּפֵל בְּרְשִׁיעֵינָא. וְאוֹרִייתָא דִּילְהוֹן, צְרִיף לְאַתְפְּסָא מִנִּייהוּ.
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים קמז כ) לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם.
 בְּמָה דְיוֹנָה צְרִיכַת נְטִירוּ מִנֵּן, כְּגִוּוֹנָא דָּא צְרִיכִין נְטִירוּ, עֵינֵיהּ יוֹנִים
 דְּצַדִּיקִים, מְעֵינִין דְרְשִׁיעֵינָא, דְּאִינוּן עֲרָב רַב, בְּנוֹי דְלִילִי"ת
 רְשִׁיעֵתָא, דְּאִינוּן קָשִׁין לְמַעַבְד טִיבו עִם עֲנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִינוּן עֲקִימִין
 בְּכָל אוֹרְחֵיהוּ, בְּנוֹי דְנְחָשׁ הַקְדְמוֹנִי, דְּאֵלִין אִינוּן זִוְהָמָא דְהַטִּיל חוּיָא
 בְּחֻהָ.

חֲרִי אֲרַבַּע גִּוּוִין בִּישִׁין לְקְטָלָא. וְאַרְבַּע גִּוּוִין אַחֲרֵינֵן טְבִין לְאַחֲיָא.
 תְּרִין פְּרוּבֵי עֵינָא, אִינוּן נְצַח וְהוּד. אֵלִין אִינוּן פְּנֵי יוֹנָה. עֵין דָּא
 צַדִּיק, אִיהוּ יוֹנָה מִמָּשׁ. דְּכַר וְנוֹקְבָא, אִינוּן צַדִּיק וְצַדִּיק. מִסְטָרָא דְצַדִּיק
 אַתְקַרִיאת יוֹנָה, מִסְטָרָא דִתְפָּאֲרַת אַתְקַרִיאת עֵין.

נֶשֶׁר, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (משלי ל יט) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׂמִים. דְּלָא דְחִיל מְעוּפָא
 דְעֲלָמָא, בְּגִין דְנֶשֶׁרָא אִיהִי מְטְרוּנִיתָא עֵילָאָה, וְשׁוּלְטָנוּתָהּ בְּיוֹמִין
 טְבִין וְשִׁבְתוֹת. אָבֵל יוֹנָה שׁוּלְטָנוּתָהּ בְּשִׁית יוֹמֵי בְּרֵאשִׁית, וְאִיהִי בְּגִלוּתָא
 לִית לָהּ מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ. בְּגִין דְּבְנוֹי דְלִילִי"ת, זִוְהָמָא דְחוּיָא, עֲלִייהוּ
 אִיתְמַר (בראשית ז יט) וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ, דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל דְאַתְמַר
 בְּהוּן (בראשית כח יד) וְהָיָה זֶרְעֶךָ פֶּעֶפֶר הָאָרֶץ. אִינוּן מִתְגַּבְרִין עֲלִייהוּ בְּגִלוּתָא,
 בְּנִשְׁיִן שְׁפִירִין, בְּבִנִין שְׁפִירִין, בְּעוֹתָרָא, בְּלְבוּשֵׁין שְׁפִירִין.

וְיִשְׂרָאֵל עֲנִיִים בְּכֹלָא, אוֹכְמָא בְּכֹלָא. בְּנוֹי דְהַהוּא דְאַיתְמַר בֵּה, (שהש א ו)
 אַל תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחוּרַת, בְּגִלוּתָא. וְאִינוּן (דף נ ע"א) בְּנוֹי דְהַהוּא
 דְאַתְמַר בֵּיהּ, (ישעיה נ ג) אֲלֵבִישׁ שָׁמַיִם קְדְרוֹת וְשָׁק אֲשִׁים פְּסוּתָם. אִינוּן
 מִתְלַבְּשִׁין בְּאִינוּן לְבוּשִׁין, בְּגִין אֵלִין רְשִׁיעֵינָא דְמִתְגַּבְרִין עֲלִייהוּ בְּגִלוּתָא,
 דְלָא מִסְתְּפִלִין (יסתכלין) לוֹן אֶלָּא בְּעֵינָא בִישָׁא. (משלי כב ג) וְעָרוֹם רָאָה רָעָה
 וְנִסְתָּר, כְּגִוּוֹן נַח, וְהַכִּי צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְאַתְפְּסָא מִנִּייהוּ בְּגִלוּתָא,
 בְּלְבוּשֵׁיהוּן, בְּנִשְׁיָהוּן, בְּבִנְיָהוּן, בְּעוֹתָרָא דְלְהוּן. וְלָאוּ לְמַגְנָא אֲמָרוּ מְאִרִי
 מִתְנִיתִין, דְּלִית בְּרָכָה שׁוּרָה אֶלָּא בְּדָבָר הַסְמוּי מִן הָעֵין.

וְנְחָשׁ וְעֲקָרָב, אֵלִין מוּמִין דְּעֵינָא. עֵינִין עֲקִימִין דְּבַר נֶשׁ, דְּלָא מִסְתְּפִלִין
 בְּאוּרַח מִישׁוּר, חוּיָא, דְּאִיהוּ נְחָשׁ עֲקִלְתוֹן תְּמִן. בְּהֵאִי לָא תְּפִיס
 כְּלָל, מְאִינוּן דְקוּ הַמְדָּה בְּהוּ. עֲלִייהוּ אַתְמַר, (במדבר טו לט) וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי

לְבַכְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם וּגּו'. אַף עַל גַּב דִּישְׂרָאֵל אֵינּוֹן בְּגִלוּתָא,
 (ופרנסו דרא אינון) כְּגִוּוֹנָא דְלָבָא, וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל דִּהְווּ סְנַהֲדְרֵי גְדוּלָּה, כִּיּוֹן דְּאֵינּוֹן
 זִוְנִים וּמְשׁוּטְפִין בְּזַמָּה, לֹא תַתּוּרוּ אֲבַתְרִייהוּ, דִּהָא לִית בְּהוּ מְהִימְנוּתָא.
 עֵינֵין עֶקִימִין, רַמְאֵי אִיהוּ, וּמִפְתֵי בְנֵי נֶשֶׂא בְּלִישְׁנֵיהּ, כְּגוֹן דְּפִתֵי נַחֲשׁ
 לְחַוָּה. עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אִיהוּ. אַתְחַזִּי בְּפּוּמִיָּה וּבְמַלּוּי טַב, וְלַבִּיָּה
 רַמְאֵי בִישׁ, אִיסְתַּמַּר מְנִיָּה. עֲלִיָּה אַתְמַר, (בראשית ב יז) וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע
 לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.

תְּוֹרוּ דְעֵינֵין, מְכַסְיָא כָּל גְּוֹוִין אַתְרֵין. עֵינֵין דִּילִיָּה אֵינּוֹן רַבְרַבִּין,
 גְּבַהֲנִין, וְאִיהוּ גְבַה לֵב, עֲלִיָּה אִיתְמַר (משלי טז ה) תּוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבַה
 לֵב. כָּל טְבִין דְעֵבִיד, לְמַעַבְד לִיָּה שָׁם. וְאִיָּה מְאֲלִין דְאַתְמַר בְּהוּן, (בראשית
 יא ד) הִבֵּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוּ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שָׁם. אֲלִין אֵינּוֹן
 דְבוּנִין פְּתֵי פְּנִסִיּוֹת וּפְתֵי מְדַרְשׁוֹת מְמַמְוִיָּהוּן. וְכֹלָא לְמַעַבְד לְהוּן שָׁם,
 וְלֹא לְשָׂמָא דְה'. הָאֵי אִיהוּ גְיִיפָא, דִּיּוֹקְנָא דְחַמּוֹר נּוֹאֶף אִיהוּ. אַסְתַּמַּר
 בְּרַתְּךָ וְאַתְתָּךְ מְנִיָּה, אִם יֵהָא אוֹשְׁפִיזְךָ.

וְעוֹד, הָאֵי בַר נֶשׁ מִשְׁתַּדֵּל כָּל יוֹמֵי בְכַשׁוּף, וְאַצְלַח בְּהוּן עִם מַלְכִין
 וְשְׁלִיטִין. אִיהוּ מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף. וְאִיהוּ רְשִׁימוּ דִּילִיָּה רְשִׁימוּ
 דְחַוָּא, בְּמִדָּה תְּוֹרָא. וְרוּשָׁם תְּוֹר אִית לִיָּה בְּגַדְפוּי (בכתיב), דְמַתְמָן
 אַתְנַטִּיל נַחֲשׁ, וְלִית שְׁעָרָא עַל הַהוּא רוּשָׁם. וּמְזַלִּיָּה דְהָאֵי בַר נֶשׁ בְּכָל
 מְלָה, תְּוֹרָא. שְׁעָרָא דִּילִיָּה תְּוֹר, וְהוּא אַרְיָךְ קוּמָה, וְשְׁעָרוּי אַרְיָכִין.
 וְעֵינֵין חִוָּרִין, מְסַתְפְּלִין בְּאוּרַח מִישָׁר. הָאֵי אִיהוּ מְאָרִיָּה דְחֶסֶד, דְאַתְלִיד
 הָאֵי בַר נֶשׁ בְּיוֹמָא קְדָמָא, בְּשַׁעְתָּא קְדָמָא, דְמְזַלִּיָּה טְלָה. וְחַיָּה
 דִּילִיָּה אַרְיָה בְּיוֹמָא קְדָמָא, כָּל תְּרִיסַר מְזֻלוֹת, וְשַׁבְעָה פּוֹכְבֵיָּא, אֵינּוֹן
 מְשׁוּעָפְדִים לְכוּכְבָּא דִּילִיָּה, וְלְמְזַלָּא דִּילִיָּה. וְהַכִּי כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא כְּגִוּוֹנָא
 דָּא.

הָאֵי בַר נֶשׁ אִיהוּ חִוָּר, מְחַוָּרוּ דְנַהוּרָא דְאַתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָא. הָדָא
 הוּא דְכְתִיב, (בראשית א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. אַתְלִיד בְּרִישׁ
 שַׁעְתָּא דְיוֹמָא, יֵהָא חֲפִימָא יְתִיר בְּאוּרִיָּתָא. וְיֵהָא רִישָׁא דְמְאָרִי מְתִיבְתָא.
 וְאִם אַתְלִיד בְּאַמְצָעִיתָא דְשַׁעְתָּא, יֵהָא בִּינוּנֵי בְּאוּרִיָּתָא. וְאִם בְּסוּפָא
 דְשַׁעְתָּא, יֵהָא עֲנֵי בְּאוּרִיָּתָא. זָנַב לְאַרְיוֹת, דְאֵינּוֹן תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים.
 וְהָאֵי אִיהוּ בְּמְזַל רְאוּבֵן, דְאִיהוּ אוּר בִּין, מְסַטְרָא דְחֶסֶד. וְסִיְהָרָא
 דְאִיָּה מְלָכוֹת, נְטָלָא תְּוֹרוּ דְנַהוּרָא. דְמְלָכוֹת אִיָּה סִיְהָרָא מְסַטְרָא
 דְחֶסֶד, יְפָה כְּלָבָנָה. וְאִיָּה חֲמָה מְסַטְרָא דְגְבוּרָה. וְאִיָּה פּוֹכְב מְסַטְרָא
 דְתַפְאַרְת, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (במדבר כד יז) דָּרַךְ פּוֹכְב מִיַּעֲקֹב. וְאִיָּה נּוֹגָה

מִסְטָרָא דְנִצָּח. וְאִיהִי מֵאָדִים, מִסְטָרָא דְהוּד, דְאִתְאַדָּם בְּגִבּוֹרָה. וְאִיהִי שַׁבַּת, מִסְטָרָא דִּיסוּד. שַׁבְּתָאֵי דְמִסְטָרָא טָבָא אִיתְמַר בֵּיהּ שַׁבַּת. אַבְרָם מִסְטָרָא אַחְרָא שַׁבְּתָאֵי, וּבְזִמְנָא דְהָאֵי שְׁלִיט עַל עֲלָמָא אֶסְתַּלַּק שַׁבַּת, וְאַמְרִין אוֹשְׁפִיזִין דְאִינוּן נְשָׁמוֹת יְתִירוֹת, אִי שַׁבַּת. וּבְגִין דָּא, עֵינִין חִיּוּרִין, נְטֻלִין בְּסִיחְרָא מִסְטָרָא דְחֶסֶד. אֲלִין אִינוּן מְאָרִי דְחֶסֶדִים טוֹבִים, מְזַרְעָא דְאַבְרָהָם. אֲלִין עֵינִין מִסְתַּפְלִין בְּאוֹרַח מִיִּשְׂרָאֵל פְּלִפִּי יִמִּינָא.

הָאֵי בַר נֶשׁ, וּוְתָרֵן אִיהוּ בְּמִמוּנְיָה, דְמִמוּנָא דְנִשְׁמַתָּא אִיהִי אוֹרֵייתָא, וְשָׂאָר עוֹתָרָא מִמוּנָא דְגּוֹפָא. הָאֵי בַר נֶשׁ חָנוּר אִיהוּ כְּכֶסֶפָא, אָרִיךְ קוּמָה אִיהוּ. רְשִׁימוּ חָנוּר אִית בְּיִמִּינָא דִּילִיָּה. רְחִים אִיהוּ מִבְּנֵי נֶשׂא, רְחִים אִיהוּ מְקוּדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, ^(ישעיה מא ח) אַבְרָהָם אוֹהֵבִי. שְׁעָרָא דִּילִיָּה שְׁעִיעַ חָנוּר.

וְהָא חֲזִי, דְלִית עֵינִין דְלָאוּ אִינוּן פְּלִילִין מְאַרְבַּע גְּוּוּנִין. וְאַמְאֵי אֶתְקַרִיאוּ עֵינִין חָנוּרִין. אֶלָּא כֹּל גְּוּוֹן דְשְׁלִיט עַל אַחְרָנִין, אֶתְקַרִיאוּ עֵינִין עַל שְׁמִיָּה. וּבְגִין דָּא כַּד שְׁלִיט גְּוּוֹן חָנוּר בְּעֵינִין, אֶתְקַרִיאוּ עֵינִין חָנוּרִין. וּמֵאֵן דְבָעֵי לְאַצְלַחָא בְּאוֹרֵייתָא, וְאַשְׁתַּדַּל בָּהּ, עֲלִיָּה אִיתְמַר הַרְוָצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים.

עֵינִין סוּמְקִין מִסְטָרָא אַחְרָא, נְטֻלִין סוּמְקוּ מְשַׁרְפָּה, דְאוּקִיד לֹוֹן בְּשְׁלֵהוּבוֹי דְחַמָּה בִּישָׂא, וּמִתְאַדְמִין בְּמֵאָדִים דְסְטָרָא אַחְרָא. דְתָרִין דְרָגִין אֲלִין, אִינוּן מְאוּמָה דְעֵשׂו, אִיהוּ אֲדוּם מִסְטָרָא דְמֵאָדִים, וְאַתְמַר כְּבִנוֹי דְמוּנִין לְחַמָּה, וּבְגִין דָּא כַּד לֹוֶקָה חַמָּה סִימֵן רַע לְאִמּוֹת הָעוֹלָם. לְקוּתָא דְחַמָּה דְאוּמִין דְעֲלָמָא.

אוֹרֵייתָא דְאִיהִי אוּכְמָא, דְאִתְמַר בָּהּ ^(שה"ש א ה) שְׁחוֹרָה אָנִי וְנֶאֱוָה. לְקוּתָא דְשִׁמְשָׁא דְסִטְרָא קְדִישָׁא, שַׁבְּתָאֵי לִילִיָּת פְּתִיָּא אוּכְמָא. וּבְנֶהָא, אִינוּן לְקוּתָא דִּישְׂרָאֵל.

מֵאָדִים, לְקוּתָא דְסִיחְרָא טָבָא דִיעֶקֶב. וּמֵאָדִים אִיהוּ עֵשׂו. וּמֵאָדִים דְסְטָרָא טָבָא, לְקוּתָא לְסִיחְרָא בִּישָׂא, דְמוּנִין לָהּ אוּמָה דִּישְׁמַעְעָל. לְקוּתָא דְעֵינִין בְּסוּמְקוּ דִּילְהוֹן, וּבְאַדִּימוּ דִּילְהוֹן בְּבִשְׂרָא, דְגִבִּינִין דְלְהוֹן. הָאֵי אִיהוּ חַמָּה דְאוּקִיד לֹוֹן, דְאִיהוּ שְׂרָפָה, וְאוֹשְׁדִין דְמַעִין וְאַדִּימוּ. כּוּלְהוֹן לְקוּתָא דְמֵאָדִים אֲלִין. אִינוּן עֵינִין קְמִיטִין בְּנִכְשׁוּתָא, דְשְׂרָפָה דְאוּקִיד לֹוֹן וְאַתְקְמִיטוּ, וְעֵינִין סוּמְקִין דְסְטָרָא אַחְרָא הוּא. כְּהוּא מְאָרִי דְעֵינִין סוּמְקִין, אֶתְטַמַּר מִינִיָּה, אוֹשִׁיד דְמִין אִיהוּ. וְאִי הוּא

חזר בתיובתא, אושידו דדמא דיליה, יהא בפקודין דאורייתא. או יהא טבחא. או מוהללא.

והאי בר נש, איהו קמיט באנפוי, בחוטמיה, בקדליה, בגופיה, בדרעוי, ברגלוי. בהפוכא דעיינין חוורין, דאיהו אריה באנפוי בחוטמיה (ד)

מ ע"ב) בקדליה בגופיה בדרעוי ברגלוי. דא רחמי. ודא דינא. עיינין סומקין דסטרא דכייא, אלין עיינין דדוד דאיתמר ביה, (שמואל א טז יב) והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי. שערי ירוקין בגוון חמה טובא, אנפוי סומקי מסטרא דמאדים טב.

בשערותו הוה שבעה מיני גווי דהבא, דאיהו זהב סגור, זהב אופיר, זהב פרוים, זהב שחוט, זהב טהור, זהב מופז, זהב תרשיש. שבעה אינון מיני דהבא, דשבוע ספירין אתפלילין בהו. ושערא דיליה קמיט. וכל איברי דיליה קמיטין. מסטרא דשברים. ובגין דא, (שמואל א יז) דוד הוא הקטן, ואיהו דרגא דיליה הוד, דנטיל בגבורה.

אבר עיינא חוורין, נטלין בנצח וחסד, ואינון אריכין. ושרטוטין דמצחא פלהון אריכין, מסטרא דתקיעה. אבל שרטוטין דמצחא מסטרא דבר נש קמיט, אינון קמיטין ברזא דשברים. ואית ליה רושם סומק תחות דרועא שמאלא, או בדרועא שמאלא, או בשוקא שמאלא.

ומאן דאתייליד בשעתא קדמאה דיומא תננינא, דאיהו דרגא דגבורה. יהא תקיף ביצריה, אם ישתדל באורייתא דבעל פה. ומלכות איהו חמה טבא, אורייתא דבעל פה מסטרא דגבורה, ואיהי סיהרא קדישא, אורייתא דבכתב אתקריאת מסטרא דחסד.

חמה בישא איהי גיהנם, דאתברי ביומא תננינא. ובסטרא דדרגא דעשו, נפקת סומקא. אף על גב דנטילת לבתר מפל גוונין, חנור וירוק ואוכם, מאן דאלים גבר, ועל שמייה אתקריאת.

והאי איהי תיקוונא דחכמתא עילאה. אבל איסטגנינין לא נטלין פוכבא בסידרא דא, אלא כפום ממשלת דילהון באורח חושבנא.

עיינין סומקין, אינון מרפכה דחיה דשור, דאיתמר בה (יחזקאל א ט) ופני שור מהשמאל לארבעתן, דאינון ארבע גווי עינא. ושולטנו דארבע גוונין אלין, איהו סומק. אבל עיינין חוורין, מרפכה דילהון אריה.

ואריה איהו מיכאל. שור, גבריאל. ומאן דאתייליד ברישא דשעתא דשור, יהא עתיר בדהבא, ובכל מיני סומק. בעיינין חוורין נהיר יהו"ה רחמי ודאי, ואתמר ביה הרוצה להחכים ידרים. בעיינין סומקין נהיר אדנ"י, וביה הרוצה להעשיר יצפין.

מאן דאתיליד בפלוגתא דשעתא קדמאה דיומא תנינא, יהא בינוני בעותרא. מאן דאתיליד בסופא דשעתא, האי איהו בזנבא דשור, יהא עני.

יומין דכל חד מתפלגין לתלת סטריין, פגוונא דנשמתא ורוחא ונפשא. נשמתא איהו מפורסיא יקירא, ואיהי מרפכה בריש כל פוכב ומזל. רוחא איהי מן מלאכיא, ואיהי מרפכה במציעות כל פוכב ומזל. ונפשא שותפי דבעיראן ועופין, וכל אילין דתאווה דעלמא שפלה, ואיהי מרפכה בסופא דכל שעתא, ובסופא דכל פוכב ומזל.

ומסטרא דנפשא דבעירא, יומוי דבר נש קצירין, ואינון מעט ורעים. דכל יומי דבר נש דאינון בעניותא בצערא ובדוחקא, לאו אינון חיים, וכל שפן אי אינון יומין בלא תורה ומצוה, דלאו אינון חיים. אם חזר בתשובתא, אף על גב דאיהו בזנב טלה או שור, בכל מזל ומזל, קודשא בריה הוא אוסיף ביה רוחא יתירא דמלאכין, וסליק מזנבא למיהוי בינוני. זכה יתיר למיהדר בתשובתא במחשבתיה, קודשא בריה הוא זיהב ליה נשמתא מפורסיא, וסליק למיהוי רישא בריש כל פוכב ומזל.

ובגין דא אין מזל לישראל. ואף על גב דאתיליד בריש שעתא, וקלקל עובדוי, קודשא בריה הוא נחית ליה מרישא לגופא, למיהוי בינוני. ואי מקלקל יתיר בעובדוי, נחית ליה לסופא דכל מזל ומזל. והאי איהו תלוי במזל, ומזל רכיב עליה ושליט עליה. אבל בזמנא דנשמתיה שליט ורכיב על מזלא, מזלא איהו טפילא לרוכב עליו.

ואם מזלא דאיהו טפלה לרוכב שליט עליה, איתמר ביה (דברים כח מג) הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה תרד מטה מטה הוא ילוך ואתה לא תלונו הוא יהיה לראש ואתה תהיה לזנב. ואיתמר על נשמתיה ורוחיה, (דברים כח סו) והיו חייך תלוואים לך מנגד.

ואם חזר בתשובתא, יחזרון ליה רוחיה ונשמתיה, ואתקיים ביה קרא דכתיב, (דברים כח יג) ונתנה ה' לראש ולא לזנב והיית רק למעלה ולא תהיה למטה פי תשמע אל מצות ה' אלהיך. במצות זכי לרוחא, באורייתא זכי לנשמתא.

עיינין ירוקין דסטרא אחרא, מדידו דאתמשך מניה רזא דתוהו, דאיהי קו ירוק, קליפא דאגוזא.

ותלת קליפין אינון, דאתחזיין בעיינין דסטרא אחרא. תהו גוון ירוק, קליפא קדמאה דאגוזא. בהו גוון חוור, קליפא תניינא דאגוזא,

וְאִיהוּ חֲנוּרָא דְעֵינִין. חֲשֵׁף קְלִיפָא תְּלִיתָא דְאַגּוּזָא, וְאִיהוּ סוּמְקָא,
כְּעֵשֶׂן דְּאַצְטַבַּע בְּסוּמְקָא דְאַשָׁא, וְאִיהוּ סוּמְק חֲשׂוּד. מָרָה אוּכְמָא, תְּהוּם,
וְאִיהוּ חָלָל דְּאַגּוּזָא, וְדָא אִיהִי לְבוּשָׁא דִּיצַר הָרַע.

נְטִיל מָרָה יְרוּקָה בְּסִטְרָא דְתוּהוּ, וְעֵבִיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין כְּפּוּם חוּבִין
דְּבְנֵי נָשָׂא. כְּלָהוּ צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין עֶקִימִין, וְלָאוּ בְּאוּרַח מִיִּשְׁר.
וְכֵן חוּטְמָא וְאַנְפִּין וְעֵינִין, בְּכָל אֲתַר דִּיצַר הָרַע חוּיָא בִּישָׁא שְׂרִיָּא, אִיהוּ
עֶקִימָא, וְכָל צִיּוּרִין דִּילִיָּה עֶקִימִין.

נְטִיל מָרָה סוּמְקָא מְסִטְרָא דְחֲשֵׁף, וְעֵבִיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין. נְטִיל מָרָה
אוּכְמָא מְסִטְרָא דְתְּהוּם, דְּאִיהוּ חָלָל דְּאַגּוּזָא, וְעֵבִיד צִיּוּרִין
וְשִׁרְטוּטִין.

וְתָא חֲזִי, תְּלַת קְטָרִין בְּבַר נֶשׁ מְסִטְרָא דְדַכְיוּ, וְאִינוּן נֶפֶשׂא רוּחָא וְנֶשְׁמָתָא.
נֶפֶשׁ, נְטִיל עֶפְרָא וּמִיָּא וְאַשָׁא וְרוּחָא. הָאִי נֶפֶשׁ סְטָא לְמִינָא, וְנְטִיל
מִיָּא כְּלִיל בְּפּוּמָא דְאַרְיָה, וְעֵבִיד צִיּוּרִין. וְהָיָא מִיָּא דְנְטִיל, אִיהוּ מְמוּחָא,
וְאַתְּפִלַּג לְאַרְבַּע מוּחִין. וְרָזָא דְמִלָּה (בְּרֵאשִׁית ב') וּמִשָּׁם יִפְרַד וְהָיָא לְאַרְבַּעַה
רֵאשִׁים. אִינוּן גִּיחוּן פִּישׁוּן פֶּרַת חֲדָקָל.

וּבְזִמְנָא דִּיִּתִי מְשִׁיחָא, כָּל חַד וְחַד מְאַבְהֵן, אַחֲזִי פְּעוּלְתִיָּה. הֲדָא הוּא
דְכֶתִיב, (שם א כד) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, דְּאִיהוּ חֵיתוּ אָרֶץ,
אַפִּיק זִרְעָא דִּילִיָּה, כָּל חַד בְּיַחוּסִיָּה. וְדָא זִרְעָא דִּיצַחֶק, דְּאִיהוּ נֶפֶשׁ חַיָּה,
דְּאִינוּן מִינָהּ, וְזִרְעָא דִּילָהּ בְּאוּמָה דָּא, זִרְעָא דְאִינוּן עַמֵּי הָאָרֶץ, דְּחַיָּה
דְּאִיהִי שׁוּר, דִּרְגָא דִּיצַחֶק.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים (שם א ט) לְשָׂרְצוֹ הַמַּיִם, (דף מא ע"א) אֲלֵין מְאַרְיָהוּן דְּחֶכְמָה,
דְּאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה, דְּאִינוּן כְּנוּנִין דְּמִתְרַבִּין בְּיָמָא דְּאוּרִיָּתָא. וְאִינוּן
מְסִטְרָא דְאַרְיָה דִּימָא, דְּאִיהוּ כְּשׁוּר בַּיָּם. דְּאַרְיָה דְּסִטְרָא אַחְרָא אִיהוּ פְּסוּל
בְּיַבְשָׁתָא, וְאַרְיָה דִּימָא אִיהוּ לְמִינָא, דְּאַבְרָהָם, וּבִיָּה הָרוּצָה לְהַחֲפִים
יְדָרִים.

וְעוֹף יַעֲוֹף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם (שם שם), וְדָא פְּנֵי נֶשֶׁר אֲלֵין
זִרְעָא דִּיעֶקֶב, דְּאִינוּן מְאַרִי פְּקוּדֵי דְּאוּרִיָּתָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד וְתִרְאֶה הַיַּבְשָׁה
(שם א ט), הַיַּבְשָׁה, דָּא אָדָם דְּאַתְנָטִיל מְאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֶפְרָא. כִּד
אַתְקִיִּים בְּהַ, יַבְשָׁה (שם ט יד) הָאָרֶץ מִמֵּי טוּפְנָא, יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא. וְרָזָא
דְּמִלָּה וַיְהִי כִּן, דְּאִיהוּ שְׁבַעִין שָׁנִין.

בְּיוּמָא קְדָמָא, עֵבִיד עֵבִידְתִּיָּה לְאַנְהָרָא לוּן, הֲדָא הוּא דְכֶתִיב, (שמות י כג)
וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר. וְעוּד (שמות יג כא) וְהָ הוּלֹךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם

וגו', פגוונא דמצרים. ביומא תנינא, (בראשית א 1) ויהי מבדיל, אפריש לישראל מנייהו, הדא הוא דכתיב, (שמות יד כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה. ביומא תליתאה, אעבר לון בימא. הדא הוא דכתיב, (בראשית א ט) ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כתיב דכא ותראה היבשה, וכתיב התם (שמות יד כא) וישם את היים לחרבה. אור דיומא קדמאה, מיניה נהרין שמשא וסיהרא, ביומא רביעאה. ועלייהו אתמר, (שם יג כא) וה' הולך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחותם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם.

יומא תנינא, ביה אתברי ימא. הדא הוא דכתיב, (בראשית א 1) יהי רקיע בתוך המים. ויום חמישאה, מיניה אפיק נוני ימא. דכמה דמאורות דיומא רביעאה תליין ביומא קדמאה, הכי נונין דיומא חמישאה תליין ביומא תנינא.

יומא תליתאה, איהו פליל מפלא, איהו דרגא דיעקב, דאיהו נשרא, פלילא ממיא ואשא. ויומא שתיתאה, ביה תלייא, וביה אתברי אדם, מההוא עפרא דיומא תליתאה.

יומא קדמאה אברהם, דדרגיה חסד, לקבליה הוא נצח, ואהרן פהנא נהיר אנפוי פשמשא, איהו לקבליה, יומא רביעאה, דא בדא תליא, הדא הוא דכתיב, (תהלים טז יא) נעימות בימינך נצח.

יומא תנינא יצחק, דדרגיה גבורה, לקבליה יומא חמישאה, דאיהו הוד, דרגא דדוד.

יומא תליתאה יעקב, לקבליה יומא שתיתאה, שלמה, דדרגיה יסוד, דאיהו שלום ה', ועליה איתמר (במדבר כה יב) הנני נותן לו את בריתי שלום.

יום שבת, מלכות, דרגא דבן י"ה, דאיהו ו'. דמהלך חמש מאה שנין, דאינון חמש ספירות, מטי ליסוד, לאתחברא בה'. ויום שבת איהו משה רבנו, דדרגיה בינה.

יום שבת פליל פלא, פגוונא דא, (בראשית ב כ) ויכל אלהים ביום השביעי, דא יומא קדמאה. מלאכתו, דא יומא רביעאה. וישבת ביום השביעי, דא יומא תנינא, מפל מלאכתו אשר עשה, דא יומא חמישאה, דביה אתחרב בי מקדשא, ולא הוה בנינא ביה באלף חמישאה. ויקדש אותו, דא יומא תליתאה, פי בו שבת מפל מלאכתו, דא יומא שתיתאה. אשר פרא אלהים לעשות, דא גופין לנשמתין דרשיעיא. דלא בעא

לְמַעַבְד לֹוֹן גּוֹפִיִן, דְּאֶזְלִין כְּלָהוּ נַע וְנָד. וְדָא רָזָא (משלי יא כא) יַד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע.

וְשַׁבַּת דְּכָלְהוּ, נִיּוּחָא דְכָלְהוּ, יְהֵא מִשָּׁה. דְּאִיהוּ דּוּגְמַת בְּן י"ה, דְּבַת זּוּגְיָה מְלָכוּת, שַׁבַּת. שַׁבַּת וְדָאִי, דְּעֵלָה אֲתָמַר (תהלים קג יט) וּמְלָכוּתוּ בְּכָל מְשָׁלָה, דְּאִיהוּ מְלָאכוּת דְּאֲדַפִּיר בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא.

וְלֹא כְמָא דְחֻשְׁבִּין טַפְשִׁין, דְּקוּדְשָׁא בְרִין הוּא עֶבֶיד עֲבִידְתָּא, או טַרַח לְמַעַבְד עֲבִידְתִּיה, וְנַח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָא, כְּבַר נַש דְטַרַח בְּעֲבִידְתִּיה, וּלְבַתֵּר דְסִיִּים נַח. חַס וְשְׁלוֹם, אֲלֵא בְכָל זְמָנָא דְשְׁכִינְתָּא אִיהִי בְּגָלוּתָא, אֲתָמַר בַּה (בראשית ח ט) וְלֹא מְצָאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ, דְלֹא אֲשַׁתְּכַח צְדִיקָא, דִּיהֵא לָהּ נִיּוּחָא בֵּיה.

וְנִיּוּחָא דִּילָהּ, אִינוּן צְדִיקָאִי, דְנַחַתת בְּהוּן, כְּגוֹן אַבְרָהָם וְאַהֲרֹן וְזִרְעִיה. יְצַחֵק וְדוּד וְזִרְעִיה. יַעֲקֹב וְשְׁלֹמֹה וְזִרְעִיה. וְעֵלְיָהוּ אֲתָמַר, (שם ב יב) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ. יוֹמָא דְכָלְהוּ, נִיּוּחָא דְכָלְהוּ.

יוֹם הַשְּׁבִיעִי, מִשָּׁה, כְּלִיל כְּלָהוּ, בֵּיה נַח שְׁכִינְתָּא מְכָלְהוּ, וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, שְׁבִיתָה דְאֱלֹהִים וְדָאִי, דְּאִיהִי שְׁכִינְתָּא, וְלֹא אָמַר וַיִּשְׁבַּת ה', דְּאִימָא אִיהוּ דְטַרַחָא בְּבִנְיָן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נ א) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלַּחַת אִמְכֶם.

וּבְגִין דָּא אַרְבַּע יְסוּדִין, כָּל חַד עֶבֶיד עֲבִידְתִּיה, חַד אַרְיָה, וְהָא אִיתָמַר. תְּנַנְנָא שׁוּר, סוּמְקָא כְּוּוּרְדָּא, סְטָא לְשִׁמְאָלָא, נְטִל גְּוֹן אֲשָׁא וְעֶבֶיד צִיּוּרִין וְשִׁרְטוּטִין וְאַתְרִיה בְּלָפָא.

נְשָׁר, אַתְרִיה בְּגוּפָא, נְטִל רוּחָא כְּלִילָא בְּפוּמָא, סְטָא לְאַחוּרָא, וְנְטִיל גְּוֹן חַד מְסִיהָרָא, סְטָא לְקַמִּיה, וְנְטִל גְּוֹן חַד מְשִׁמְשָׁא, סְטָא לְיַמִּנָא וְשִׁמְאָלָא וְנְטִיל תְּרִין גְּוֹנִין מְנִיָּהוּ, אֲשַׁתְּכַח כְּלִיל מְכָל גְּוֹנִין. וְהָא אִיהוּ נְשָׁרָא רַבְרָבָא, מְאִרִי דְנוּצָה, רַב גְּדַפִּין, כָּל גְּוֹנִין בֵּיה אֲתַחְזִין. אַדָּם סְטָא לְעִילָא, וְשִׁרְיָא בְּדִיוקְנָא דְאַנְפִּין, וְרִשִׁים תַּמָּן דִּיוקְנָא דְכָלְהוּ חִיּוֹן, וְאַתְלַבֵּשׁ בְּכָלְהוּ, וְאַתְחַזִּי דִּיוקְנִיה בְּהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל א י) וּדְמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הֵימִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׁמָאל לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי נְשָׁר לְאַרְבַּעַתָּן. וְרִשִׁים בְּהוּן צִיּוּרִין וּגְוֹנִין דְאַנְפִּין, וְשִׁרְטוּטִין דְמַצְחָא.

כְּהוּן רִשִׁים תְּלַתִּין וְתִרִין שְׁבִילִין, דְּאִינוּן נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֻכְמָה. וּפּוּלְהוּ אֲתַפְסִין בְּתַלְתִּין וְתִרִין, בֵּין אַנְפִּין וּגְדַפִּין דְחִיּוֹן, דְשֵׁשׁ עֶשֶׂר אַנְפִּין אִינוּן לְאַרְבַּעַתָּן לְאַרְבַּע חִיּוֹן, וְשֵׁשׁ עֶשֶׂר גְּדַפִּין סְלָקִין תְּלַתִּין וְתִרִין. הַכִּי

אינון שרטוטין דמצחא, ושרטוטין דעינין.

תלת עשר גוונין אינון בצירין דאנפין דקו המדה. וכולהו גוונין אזלין בקו המדה, באורח קשוט, וכולהו רשימין בוא"ו. תריין ותלתין שבילין מצויירין ביו"ד ה"א ה"א.

תריין עשר גוונין, דתלת חיון, דאינון ו"ו, ודמות פניהם פני אדם א, דמתלבש בהון ואיתפסי בהון. ו' לתפא, ו' לעילא. ו' לעילא, שית גוונין עילאין. ו' לתפא, שית גוונין תפאין. בשית גוונין עילאין פרח לגבי עילא. ובשית גוונין תפאין פרח לגבי תפא.

ורזא דמלה, (ישעיה ו ב) בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף, אלין אינון דיוקנין, דאתלבש בהון א' עילאה, דאיהו תפארת. אדם, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. אלין אינון נתיבין דחכמה, דאיהו נתיב לא ידעו עיט, (דף מא ע"ב) א', דאיהו אדם, עליה אתמר במופלא ממך אל תדרש ובמכוסה ממך אל תחקר. דאיהו אור (א) דאתעטר בגוונין דאינון ו"ו, ואיהו לא אתגלייא, עליה איתמר (דברים ד טו) כי לא ראיתם כל תמונה.

ואית לתפא דמות אדם, ולא אדם. עלה אתמר (במדבר יב ח) ותמונת ה' יביט ודא נפש השכלית, מסטרא דמלכות, דרשים כל גוונין אלין, ואיהו אתקריאת יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ודא איהו מ"ה למטה.

רוח רשים רשימין במלאכיא, דאינון ארבע, מיכא"ל גבריא"ל נוריא"ל רפא"ל. וסליק לעשר, דאינון: אראלי"ם. שרפים. חשמלים. שנאנים. תרשישים. אופנים. אלהים. אישים. חיות. בני אלהים.

וברהו מתלבשין ונהרין בגוונין דאנפין. דגוונין אינון לבושין לאינון מלאכין, כגופא דמתלבש בלבושין. ואינון אחזיין דיוקנין בלבושין, לנביאה. ורוחא דאיהו תפארת, רכיב במלאכיא, ברוחא דאיהו רכיב בגופא, ורזא דמלה, (חבקוק ג ח) כי תרכב על סוסיה מרפבותיה ישועה. נשמתא איהי מסטרא דבינה, ועלה שרייא מחשבה דלית לה סוף. ובה, לית דמיון, ולית צורה, ולית דיוקנא. בגין דאיהי עלמא דאתי. ולית בה לא גופא, ולא דיוקנא, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, העולם הבא אין בו לא גוף ולא גויה. ונשמתא אתלבש בכורסיא, דאיהו אדם דבריא, ובארבע סטריין דילהון. תמן איתמר, (דברים ד טו) כי לא ראיתם כל תמונה, דעלה איתמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך.

ובהאי מחשבה, הוו מצויירין כל נביא, כל דמיונין וכל ציורין לתפא מינה. ולעילא מינה לא תפסין ציור כלל. בה לא הוו יכלין למתפס

צִיּוּר וְלֹא גִּוּוֹן כָּלֵל. כָּל שָׁכֵן לְעֵילָא מִינָה.

וְצִרִיד לְאַחֲזָרָא לְמַלְהָ קַדְמָאָה. עֵינִינִן יְרוּקִין דְּסִטְרָא דְדַכְיָא, רַחֲמִים
אִינוּן מְסִטְרָא דְתַפְאָרַת, וִירוּקָא דִּילְהוֹן מְסִטְרִיהָ. אִיהוּ נָהִיר
כְּנַהוּרָא דְאַבְן מְרַגְלִית.

דְּבַגְוִין דָּא אֲתַקְרִיאוּ סְפִירָן סְפִירוֹת, דְּנַהֲרִין גְּוּוּנִין דִּילְהוֹן פְּסִפִּירִים יְקִירִין,
וְלֹא פְּסִפִּירִים דְּאִינוּן פְּסוּלוֹת דְּעֲלָמָא שְׁפֵלָה, אֶלָּא פְּאַבְבִּין יְקִירִין
וּמְרַגְלָאן דְּגַנְתָּא דְּעַדָּן, דְּנַהוּרָא דִּילְהוֹן מְסוּףָּה עוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְאַלִּין
אִינוּן סְפִירָן דְּנַהֲרִין לְבַר נָשׁ בְּאוּרִייתָא כּוּלָּא, עַד דְּלִית שִׁיעוּרָא.

דְּאִית מְרַגְלָאן וְאַבְבִּין יְקִירִין, דְּאִינוּן מְנַשְׁמַתָּא וְרוּחָא וְנַפְשָׁא, דְּכֶרְסִיָּא
יְקָרָא, וּמְלֶאכְיָא, וְאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלָמָא. נַהוּרָא דְּאַלִּין מְרַגְלָאן אִית
לִיהָ שִׁיעוּרָא, וְאִית לִיהָ רִישָׁא וְסוּפָּא. אֲבָל לְנַהוּרָא דְּנַשְׁמַתָּא וְרוּחָא
וְנַפְשָׁא דְּאִינוּן בְּאוּרַח אֲצִילוֹת, מְבִינָה וְתַפְאָרַת וּמְלֻכוֹת, לִית לִיהָ שִׁיעוּרָא.
וְאַלִּין אִינוּן בְּאוּרַח אֲצִילוֹת, אֲבָל אֲחֲרַנִּין, אִיתְמַר בְּהוּן (אִיכָּה ד' ז') סְפִיר
גִּיזְרַתֶּם, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ קַדְמָאִי, כָּל הַנְּשָׁמוֹת גְּזוּרוֹת מְפָסָא הַכְּבוֹד.
וְכָרְ אֶלִּין גְּוּוּנִין נַהֲרִין בְּעֵינִינִן דְּגוּפָּא דְּגֵן עַדָּן. וּבַהוּן שְׁפַחַת אוּרִייתָא
לְשִׁכְיַנְתָּא. וּמִשָּׁה בְּגִין דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּהָהוּא גוּפָּא דְּגַנְתָּא דְּעַדָּן דְּלַתְתָּא,
אִיתְמַר בֵּיהָ (שְׁמוֹת ל' ל) וַיִּירָאוּ מִגֶּשֶׁת אֱלֹהֵינוּ.

וּבְגֵן עַדָּן דְּלְעֵילָא אִיתְמַר בֵּיהָ, (שֶׁם ל'ג כ"ג) וּפְנִי לֹא יִרְאוּ, דְּאַף עַל גַּב דְּכָכֵל
אֲתַר אִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. אִית אֲתַר דְּאַתְגְּלִיָּא בֵּיהָ, וְאַתַּר דְּלֹא
אַתְגְּלִיָּא בֵּיהָ כָּל כַּד. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּאַסְפַּקְלָרִיא הַמְּאִירָה, וְאַסְפַּקְלָרִיא
שְׂאִינָה מְאִירָה.

בְּגוּוּנָא דָּא אִית בְּאוּרִייתָא כְּמָה לְבוּשִׁין, כְּמָה אֲנַפִּין, דְּאַתְקְרִיאוּ פְּנִים
הַנְּרָאִים, וּפְנִים דְּאִינָם נְרָאִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לֹא אֲתַגְּלִי
בְּאוּרִייתָא, אֶלָּא לְכָל חֲדָא כְּפּוּם עוּבְדוּי, וְכְפּוּם נַשְׁמַתִּיהָ וְרוּחִיהָ וְנַפְשִׁיהָ
מְאַתַּר דְּאַתְגְּזָרוּ.

עֵינִינִן אִינוּן פְּגוּוּנָא דְּגִלְגַּל, עֵיגוּלִין מְסִטְרָא דְּמִים. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְּגִלְגַּלִּים.
וְאַזְלִין בְּקוּ הַמְּדָה, בְּאַרִיכוּ דִּילְהוֹן, בְּעַמִּיקוּ דִּילְהוֹן.

וְרְזָא דְּמַלְהָ (יִשְׁעִיהָ מ' י"ב) מִי מְדַד בְּשַׁעְלוּ מִים. וְאִינוּן חֲמִשָּׁה מְדוּדִים מְדַד
כָּה, כְּגוּוֹן זֶה :: וְאִינוּן אַ אַ אַ אַ פִּיצַד, מִי מְדַד בְּשַׁעְלוּ מִים אַ.
וְשָׁמַיִם בְּזֵרַת תַּפְּן אַ. וְכָל בְּשַׁלִּישׁ עַפְרָא אַ. וְשָׁקֵל בְּפִלְס הָרִים אַ.
וּגְבַעוֹת בְּמֵאזְנִים אַ.

וְאִינוּן ו', קוּ דְּנַפִּיק מִן הַמְּדָה דְּאִיהִי י', וּמְדִיד חֲמִשָּׁה מְדוּדִין כָּה, בְּחַמֵּשׁ

סְפִירָאן דְכְלִילָן בְּה' תַּתָּא. וְדַאי י' דִּילָה, אִיהִי מְדָה דִּילָה.
וְאִינוּן אַרְבַּע גּוּוּנִין דְּעִינָא, מְדַד בְּהוּן לְאַרְבַּע סְטְרִין. וְקוּ אִיהוּ ו', גְּלַגְל
דְּאִיהוּ י' עִם ו' אַתְעֵבִיד גְּלַגּוּ"ל. דְּסְלִיק לְחַוְשְׁבִין ע"ב.

בְּד גְּלַגְל דְּעִינָא אַתְהַפֵּן בְּקוּ דְּאִיהוּ ו', וּמַתְהַפֵּן עִינָא בִּיהַ לְחַוְוֹרָא,
אַתְגְּלִינָא בִּיהַ דְּאִיהוּ גְּלַגּוּל דִּילִיהַ, מְזַמְנָא קְדַמָּא מְסֻטְרָא דְחָסְד.
וְאִם יַתְעַסַּק בְּאוּרִייתָא, חֲפִים יְהֵא, מְסֻטְרָא דְיִמִּינָא, בְּגִין דְּתַמְן אַתְמַר
בְּהַ, הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים.

וְאִי לָא יַתְעַסַּק בְּאוּרִייתָא, יְהֵא חֲפִים בְּמַלְיִן דְּעַלְמָא, לְצִייר בִּיְדִיהַ כְּמָה
צִיורִין, דְּכְמָה מְלֵאכּוֹת, אַף עַל גַּב דְּלָא אוּלִּיפוּ לִיהַ בְּהֵאֵי עַלְמָא.
דְּמֵאן דְּלָא עֵבִיד מְלוּי מְלִבּוּי וּמְמַחֲשֶׁבְתִּיהַ עַד דְּאוּלִּיפוּ לִיהַ, הֵאֵי לָאו
אִיהוּ בְּגְלַגּוּלָא דָא כְּלָל.

וְכַד גְּלַגְל דְּעִינָא אַתְהַפֵּן לְשֻׁמְאָלָא בְּאֲדִימוּ, דְּשְׁלִיט עַל גּוּוּנִין אַחְרָנִין,
אִיהוּ מְזַמְנָא תְּנִינָא גְּלַגּוּלָא דִּילִיהַ. וְהֵאֵי יְהֵא עֲתִיר בְּלָא טוּרַח וּבְלָא
מְזַל וְעִלִּיהַ אִיתְמַר הַרוּצָה לְהַעֲשִׂיר יֶצְפִין. וְיַתְקַרְב בַּר נָשׁ לְגַבִּיהַ, דְּוּוּתְרִן
יְהֵא בְּמַמוּנִיהַ, בְּגִין דְּלָא טַרַח בִּיהַ, דְּהַהוּא דְּטַרַח בְּמַמוּנִיהַ לָא תַתְקַרִּיב
לְגַבִּיהַ, דְּקַמְצִין יְהֵא.

וְכַד גְּלַגְל דְּעִינָא אַתְהַפֵּן לְיִרוּקָא, דְּשְׁלִיט עַל כָּל גּוּוּנִין. דָּא אִיהוּ בְּגְלַגּוּלָא
תְּלִיתָא. וְיְהֵא חֲפִים בְּאוּרִייתָא, וְעֲתִיר בְּמַמוּנָא דְּלָא טַרַח בִּיהַ. דָּא
אִיהוּ שְׁלִים מְכָלָא, מְסֻטְרָא דְיַעֲקֹב, דְּאִיתְמַר בִּיהַ (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ
תָּם. (איוב לג כט) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר.

וּבְעֵן צְרִיף לְפָרְשָׁא, מֵאן אִיהוּ עֵין דְּאַתְגְּלַגְל בְּגְלַגּוּלָא דְתִלְת גּוּוּנִין, אֲלִין
אָדָם קְדַמָּא דְּסֻטְרָא דְכִינָא, דְּאִית אָדָם אוּחְרָא מְסֻטְרָא דְמְסֻטְרָא.
וְלָא עוּד, אֲלָא תִלְת אָדָם אִינוּן: אָדָם דְּכִרְיָא, אָדָם דְּיַצִּירָה, אָדָם דְּעֵשְׂיָה,
מְסֻטְרָא דְדְכִינָו. וְאִית אַחְרָא מְסֻטְרָא דְמְסֻטְרָא, דְּאִיהוּ אָדָם בְּלִיעַל, אִישׁ
אֲוֹן, יֶצְר הָרַע. אָדָם טוֹב, יֶצְר הַטוֹב. דְּהֵכִי אוּקְמוּהַ קְדַמָּאִין, (קהלת י יד) גַּם
אֵת זֶה לַעֲמַת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וּבְעֵן צְרִיף לְפָרְשָׁא אָדָם דְּסֻטְרָא דְכִינָא. תָּא חֲזִי, כַּד (דף נב ע"א) אַתְלַבֵּשׁ אָדָם
דְּדְכִינָו, בְּאַבְרָהָם, אַתְלַבֵּן בִּיהַ. וּבִלְצַחַק אַצְטְרִיף. הֵדָא הוּא דְכְתִיב,
(זכריה יג ט) וַיִּצְרְפוּתִים כְּצִרְף אֵת הַכֶּסֶף וּבְחֻנְתִּים כְּבַחֵן אֵת הַזָּהָב. בְּיַעֲקֹב,
אַחְזִי דְיִוְקְנִיהַ, וְעֵבִיד תּוּלְדִין.

וְהֵאֵי אַמְאִי. אֲלָא לְיֶצְר הַטוֹב וּלְיֶצְר הָרַע, דְּאִינוּן אָדָם טוֹב אָדָם רָע, מְגִי
קוּדְשָׁא כְרִיף הוּא תִלְת פְּקוּדִין. עֲבוּדָה זְרָה. גְּלוּי עֲרִיּוֹת. וּשְׁפִיכּוֹת
דְּמִים. עֲבוּדָה זְרָה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב טז) וַיִּצְוּ ה' אֱלֹהִים עַל הָאָדָם

לאמר. ואמרו מארי מתניתין, לית צו אלא עבודה זרה. על האדם, זה שפיכות דמים. לאמר, זה גלוי עריות.

ובצווי דא הווי פחדא יצר הטוב ויצר הרע. לבתר דעבר יצר הרע על צווי דקודשא בריך הוא, גזר עליה מיתה. אמר, מה אעבד, אם אנא אימות איהו נטיל עבד אחרא. דייצר הרע איהו עבד, ובת זוגיה שפחה, ואתריה ירית ליה ההוא עבד.

מה עבד, אזל איהו ואתתיה, לפתאה לאדם ולאפתיה דסטרא טבא. בת זוגיה דייצר הרע לילית, פתי לאדם דאיהו יצר הטוב, ובגינה איתמר (שם ג יב) האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ. ויצר הרע פתי לחנה, וגרמו לון מות.

בגין דא, קודשא בריך הוא אפשיט לאדם דאיהו יצר הטוב מגופיה בגין עדן וממלבושו, ליה ולאפתיה, הדא הוא דכתיב, (שם ג יז) וידעו פי ערומים הם. וגירש לון מגן עדן, הדא הוא דכתיב, (שם ג כד) ויגרש את האדם. את, בת זוגיה עמיה.

ונחית לון לשבע ארעין, דאינון: גיא. נשיה. ציה. ארקא. ארץ. אדמה. תבל. עבד תיובתא, הוה מצפצף ועולה. ועם כל דא הוה ערום בלא לבוש הוא ואתתיה.

מה עבד קודשא בריך הוא. אייתי ליה בגלגולא באברהם, ולאנתתיה בשרה. וקודשא בריך הוא הוה מלבן ליה בכורא דכספא, דאיהו מעורב באבר, דאיהו עופרת, מיד דארמי ליה בנורא, אתלבנא כספא, ואפיקת זזהמא, דאיהו עופרת לבר, וכגוונא דא אתלבן אדם באברהם. ואפיק מגיה זזהמא לבר, ודא ישמעאל, דאיהו זזהמא דהטיל חיויא בתוה.

לבתר אתגלגל ביצחק, בת זוגיה דאדם, ואסתמק בנורא, ואפיק זזהמא לבר, ודא עשו. וסומקא דיליה כדמא דשחיטה. ובגין דאתגלגל נוקבא ביצחק, אתקרי שמאל נוקבא.

לבתר עאלו תרווייהו ביצקב ובת זוגיה, ואפיקו מגיה זרעא. וגוונא דיליה הוא ירוקא דיליה דסתרא. ודא איהו (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר.

עיינין אוכמין חשוכין, תמן לילית, דאיהי חשוכא אפילה, פתיא אוכמא ועיינין אוכמין עקימין, ודאי תמן שבתאי, דעליה אתמר (משלי ג לג)

מארת ה' בבית רשע. דההוא גוון חשוף, שליט על גוונין אחרנין. ולמאן דאסתפל ביה לילית או שבתאי באילין עיינין, מארה ועניותא

וּכְפִנָּא וּמוֹתָנָא יִיתֵי. אֶסְתַּמַּר מַנְיָה, דְּרַגְלֵיהָ יִרְדוּת מְוֹת שְׁאוּל צְעָדֵיהָ
 יִתְמַכּוּ. וְכָל מִשָּׂא וּמִתָּן דְּעֵבִיד בַּר נָשׁ קָדָם מְאָרִי דְּעֵינִין אֵלִין, אֶתְאַבֵּיד.
 וְצָרִיד בַּר נָשׁ דְּלֹא יִשְׁתַּכַּח בְּשַׁבְּעָה קַדְמִיָּה בְּיוֹמִין דְּחוּל, אֶלֹּא בְּשַׁבַּת,
 דְּלִית לִיהָ שְׁלֻטְנוּתָא עֲלֵיהָ וְאִם אֶשְׁתַּכַּח בְּיוֹמִין דְּחוּל בְּשַׁבְּעָה
 קַדְמִיָּה, וְאֶסְתַּכַּל בֵּיהּ בְּעֵינָא בִּישָׂא, לָא אֶשְׁתַּזִּיב מַנְיָה מִמִּיתָה אוּ מְעוּנֵי.
 וְחוּטְמָא וּפּוּמָא וְאַנְפוּי דְּהָאִי בַר נָשׁ לָאו אֵינּוּן עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר.

עֵינִין אוּכְמִין שְׁפִירָן, עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר, אִיהוּ מְסֻטְרָא דְשַׁבַּת, דְּאִיהִי בַת עֵין
 שְׁפִירָא. עֲלָה אִיתְמַר, (שה"ש א ה) שְׁחֹרָה אָנִי וְנֹאֵה. הָאִי אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָא
 דְּשַׁבַּת, דְּאִיהוּ שְׁקוּל לְאוּרִייתָא כּוּלָּהּ.

וּבְשַׁבַּת צָרִיד לְאַחְזָאָה שׁוּבְעָה, בְּהַפּוּכָא דְשַׁפְחָה לִילִית. וְצָרִיד בְּאַתֵּר
 דְּעַצִּיבוּ דְשַׁבְּתָאִי, לְאַחְזָאָה חֲדוּה, בְּאַתֵּר דְּחֻשׁוּכָא. שְׂרָגָא. בְּאַתֵּר
 דְּעֵינֵי, עֲנָג. לְמַעַבְדַּ תְּמָן שִׁינוּי בְּכָלֹא.

דְּלִילִית מְרָה אוּכְמָא, צְמָאוֹן דְּלִית בֵּיהּ מִים, דְּאִיהוּ (בראשית לו יד) הַבּוֹר רַק
 אֵין בּוּ מִים, אֲבָל נְחָשִׁים וְעֻקְרָבִים יֵשׁ בּוּ. וּנְחָשִׁין וְעֻקְרָבִין דִּילָהּ אֵינּוּן
 עַרְב רַב. יוֹסֵף דְּאִיהוּ בְּגוּבָא, דָּא יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוּן בְּגֻלוּתָא דִּילָהּ, בְּהַהוּא
 בּוּר.

וּמֵאֵן דְּאוּקִיר שַׁבַּת, (קהלת ז כו) יִמְלֻט מִמְּנָה. וְחוּטָא יִלְכַד בָּהּ. חוּטָא דְּמַחְלָל
 שַׁבַּת, יִלְכַד בָּהּ, דְּאִיהִי חִילוּל שַׁבַּת וְדָאִי, חֲלָלָה זוּנָה. דְּמֵאֵן דְּנֻטִיר
 אוּת שַׁבַּת אוּ אוּת בְּרִית, מְלַחְלָל לִיהָ, בֵּיהּ אֶתְקֵרִי צְדִיק, וְאַשְׁתַּזִּיב מִינָהּ.
 וְלֹא עוֹד אֶלֹּא דְסָלִיק לְמַלְכוּת, דְּאִיהִי שַׁבַּת וְדָאִי.

וְיוֹסֵף בְּגִין דְּנֻטִיר בְּרִית, אֶשְׁתַּזִּיב מִן גּוּבָא, וּמִן נְחָשִׁים וְעֻקְרָבִים דִּילָהּ.
 וְלֹא עוֹד אֶלֹּא דְזָכָה לְמַלְכוּת. וְיִשְׂרָאֵל דְּנֻטִירִין שַׁבַּת וְאוּת בְּרִית
 מִלָּה, אִיתְמַר בְּהוּן כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים, וְאַלְמָלֹא נֻטִירִין יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת
 אַחַד כְּהַלְכָתָהּ מִיַּד נְגָאֵלִין.

וְכָרְ בַר נָשׁ דְּאִיהוּ עֵינִין אוּכְמִין עַל קוּ הַיּוֹשֵׁר, דְּאִיהִי קוּ הַמְּדָה, עֲנָג
 אִיהוּ וְחֲדוּה וְשַׁבְּעָא, וְוִתְרָן, וְעֵינָא טְבָא. וּבְעֵי לְאַתְפְּאַרָא בְּלְבוּשִׁין
 שְׁפִירִין. בְּגִין דְּאִיהוּ בֶן דְּשַׁבַּת, בֶּן מְטְרוּנִיתָא וְדָאִי. וּבְהַיְפּוּכָא בֶן לִילִית.
 עַד הֵכָא רָזָא דְעֵינִין. וְדָאִי אִיהוּ רָזָא דְאַנְשֵׁי חִיל.

וְרָאִי אֱלֹהִים בְּשְׁמִיעָה, דְּתִלְיָא בְּאוּדְנִין, דְּתְמָן יִרְאָה. הָדָא הוּא דְכְתִיב,
 (חבקוק ג ב) ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי.

וְתִלְתָּ צְלוּתִין אֵינּוּן, חַד תִּלְיָא בְּרָאִיָּה. וְתִנְיִנָּא בְּרִיחָא. וְתִלְתָּאָה
 בְּשְׁמִיעָה. פָּה, אִיהוּ שַׁבַּת, כְּלוּלָהּ מְכֻלָּהּ. אִיהִי תְפֻלָּה לְעֵנִי,
 דְּאִיהוּ צְדִיק, וְאִיהוּ יוֹם הַשַּׁבַּת.

וְצִלּוֹתָא דְפֶסַח, אִיהִי פּוֹרְסֵיִיא דְרַחֲמִי. וְצִלּוֹתָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה, פּוֹרְסֵיִיא דְדִין. וְתַמָּן קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ דִיין, וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם קַיִימִין עֲלֵיהּ, מִיַּמִּינָא וּמִשְׁמָאלָא. פְּגוּנָא דְשַׁעְרָא, דְתִלְיָיא בְּתַר אוּדְנִין, מִיַּמִּינָא וּמִשְׁמָאלָא.

וְהָא אוּקִימָנָא לְעִיל, דְצָרִיף לְבַעְרָא לֹון, אִם אִינוּן תְּחוֹת אוּדְנִין, לְאַתְגְּלָאָה אוּדְנִין, דְאִינוּן תְּרַעִין דְצִלּוֹתָא. דְכַמָּה מְאָרִי דְדִינִין סְתָמִין תְּרַעִין, בְּחוּבֵין דִּישְׂרָאֵל. וְצִלּוֹתָא לְבַר, דְלֹא מְנִיחִין לָהּ לְאַעְלָאָה בְּהִיכְלָא דִילֵיהּ, דְאִיהוּ אַדְנִי. וְאִיהִי קָרָאָה לְתַרְעִין דְהִיכְלָא דִיפְתַחִין לָהּ. וּבְנָהָא לְתַתָּא קָרָאָן בְּיַחוּדָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, לְקָלָא דְצִלּוֹתָא דִילָךְ, דְאִיהִי לְתַרְעָא דִילָךְ. וְאִם מְבַעְרִין שַׁעְרִין דְתַחוֹת אוּדְנִין, דְאִינוּן מְאָרִי דְדִינִין, מִיַּד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דִיין אֲמַת, אֲפַתַח הִיכְלָא דְתִיעוּל צִלּוֹתֵיהּ. וְדָא אִיהוּ (תְּהֵלִים נ"א ז') אַדְנִי שְׁפַתֵי תַפְתַּח, פְּתַח הִיכְ"ל דְאִיהוּ אַדְנִי בְּחוּשְׁבָן, וַיִּיעוּל צִלּוֹתָא.

וְצִלּוֹתָא דִישְׂרָאֵל לְעִילָא, (דף מב ע"ב) אִיהִי מַלְכוּת, וְאִיהוּ תַפְאָרַת. וְצָרִיכִין יִשְׂרָאֵל דְלֹא יִסְלְקִין לָהּ לְעִילָא, עַד דִּיתַבְעֵרוּן דִּינִין מִתַּרְעָא, וַיְהוּן צְוּוּחִין בָּהּ לְגַבְיָהּ, בַּעֲשָׂרָה מַלְכוּתִים, וּבַעֲשָׂרָה זְכוּרוֹנוֹת, וּבַעֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת.

דְצִלּוֹתָא דְמִנְחָה, אִיהִי דִינָא דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְגִין דָּא תְקִינוּ עֲשָׂרָה שׁוֹפְרוֹת, דְאִינוּן: קִשְׁרִ"ק, קִשְׁ"ק, קִרִ"ק. לְסִלְקָא לָהּ בַּעֲשָׂרָה, דְלִית שְׂכִינְתָא שְׂרִיָּא בְּפַחוֹת מַעֲשָׂרָה. וּבְגִינֵיהּ אִיתְמַר (בְּרַאשִׁית י"ח ל"ב) לֹא אֲשַׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה.

בְּשִׁבְרִים, (שְׁמוֹת כ"ג כ"ד) שְׁבַר תְּשַׁבֵּר מַצְבוֹתֵיהֶם, דְקַיִימִין קָדָם תְּרַעִין, דְלֹא מְנִיחִין לְאַעְלָא צִלּוֹתָא. בְּתַרְעָה, תַפְסִין לֹון בְּשִׁלְשָׁלָאִין. בְּתַקִּיעָה, (בְּמִדְבָר כ"ה ל"ד) וְהוֹקַע אוֹתָם לֵה' נִגְד הַשָּׁמַיִם. בְּגִין דְלֹא יְהִיבוּ יְקָרָא לְמִטְרוּנֵיתָא, לְאַעְלָא בְּתַרְעִין דִילָהּ.

וּבְשַׁעְתָּא דְדִינִין פְּנוּיִן מִתַּרְעִין דְהִיכְלָא דְמִלְפָּא, סִלְקָא צִלּוֹתָא בְּכַמָּה שִׁרִין וְתוֹשְׁבָחוֹת וְהוֹדָאוֹת דְצִלּוֹתָא. וְחִיּוֹן פְּלָהּוּ פְתַחִין גְּדַפְיָהּ, לְקַבְּלָא לָהּ בְּחֻדָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (יִחְזַקְאֵל א' י"א) וּפְנִיָּהֶם וְכִנְפֵיהֶם פְּרוּדוֹת. פְּלָהּוּ פְּרוּדוֹת לְעִילָא לְקַבְּלָא לָהּ.

וְאַשְׁמַע אֶת קוֹל פְּנִיָּהֶם, בְּגִין דִּישְׁמַע מִלְפָּא, דְמִטְרוּנֵיתָא קָא אֲתָא, וּיַפְתַּח הִיכְלָא לְגַבְיָהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהֵלִים נ"א ז') אַדְנִי שְׁפַתֵי תַפְתַּח. מִיַּד אֲפַתַח מִלְפָּא הִיכְלָא, וְקַבִּיל לָהּ בְּחֻדָּה, וַיִּיעוּל עֲמָה בְּהִיכְלָהּ.

אִמְתִּי בְּצִלוֹתָא דְעַמִּידָהּ. מִיָּד אֵיתְמַר בְּחִינָן, (יחזקאל א כה) בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה כְּנַפְיָהֶם.

בְּהוּא זְמַנָּא, אִיהוּ יְהוּ"ה בְּהִיכְלִיָּה, כְּגוּוֹנָא דָּא יֵאֵהֱדוּנָה"י. בְּהוּא זְמַנָּא, מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִישְׁאֵל שְׁאֲלַתִּיה, יִשְׁאֵל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים לב ז) שְׁאֵל אֲבִיךָ וַיְגַדֶּךָ. (תהלים ב ח) שְׁאֵל מִמֶּנִּי וְאֶתְנָה גוֹיִם נַחֲלַתְךָ. וְהַבֵּן שׁוֹאֵל מֵאֲבִיו, בְּאֻמְצָעֵיּוֹת דְּצִלוֹתָא. בְּהוּא זְמַנָּא דְאִיהוּ יְהוּ"ה בְּהִיכְלִיָּה, (ישעיה כח ט) אֲזַ תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה.

וְאִית גִּימִין דְּשַׁעְרָא, דְּהוּא דְאֵיתְמַר בֵּיה (דניאל ז ט) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב לְבוּשִׁיהַּ כְּתֹלַג חִיּוֹר וּשְׁעַר רִישִׁיהַּ כְּעֵמֶר נָקִי. וְכִלְהוּ רַחֲמֵי. לִית נִימָא דְלָא אִית לֵיה מְבוּעָא, וְדָא י'. נִימָא אַרִיכָא דָּא ו'. קְמִיטָא ה' זַעֲרָא. אַרִיכָא וְקְמִיטָא לְתַתָּא, דָּא ה' עֵילָאָה, דְאִית בֵּיה דִּינָא וְרַחֲמֵי. דְקְמִיטָא וְלָא אַרִיכָא, דָּא ה' תַּתָּאָה, דְאִיהוּ כְּלָא דִּינָא.

וְכִרְ נִימָא וְנִימָא, אִיהוּ עֲלָמָא שְׁלִימָא, וְעֲלִיָּהוּ אֵיתְמַר (שה"ש ו ח) וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר. בְּגִין דָּא אֲמָרוּ מְאִרֵי מִתְנִיתִין כָּל צְדִיק וְצְדִיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. וְאִיהוּ נִימָא חָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלָמָא שְׁלִימָא. וּבְגִינָה אֲתְמַר, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים אֲפִילוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה.

וְצִלוֹתָא דְשַׁחְרִית, כַּד סֵלְקָא כָּל אֲלִין מְאִרֵי דְדִינָא, כְּלָהוּ רַחֲמֵי, וְלָא מְעַכְבִּין לָהּ לְאַעֲלָא. שַׁעְרָא יְרוּקָא, לִית תַּמָּן דִּינָא כְּלָל. כָּל גִּימִין יְרוּקִין שְׁפִירִין, כְּלִילִין מִחֲוֹר וְסוּמָק, אֵינוֹן כְּלָהוּ רַחֲמֵי. וְכַד סֵלְקָא צִלוֹתָא בְּהוּן, כְּלָהוּ חֵיילִין דְגִימִין מְקַבְּלִין לָהּ בְּחַדְוָה וְרַחֲמֵי.

שַׁעְרָא אוּכְמָא שְׁפִירָא, כָּל גִּימִין דִּילִיָּה, אֲתַקְרִיאוּ עוֹלָמוֹת דִּילִיָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם) וְעֲלָמוֹת אֵין מְסַפֵּר, וְאֵינוֹן חֵיילִין דְשִׁבְתָּ. וְצִלוֹתָא דְשִׁבְתָּ, אִיהִי שְׁקִילָא לְאוּרִיָּתָא. וְכַמָּה תְּלֵי תְלִים דְתַלְיִין מִינָהּ אֲתַקְרִיאוּ קוּצוֹתֵי תְּלַתְלִים.

שַׁעְרָא חוּרָא מְסַטְרָא דְחֶסֶד. סוּמָקָא, מְסַטְרָא דְגְבוּרָה. שַׁעְרָא יְרוּקָא, מְסַטְרָא דְתַפְאָרַת. אוּכְמָא, מְסַטְרָא דְמְלָכוּת. דְאֵיתְמַר בֵּיה (שה"ש א

ה) שְׁחוּרָה אָנִי וְנִאֻוָּה. הָרִי אַרְבַּע תְּקוּנִין דְשַׁעְרָא, דְשְׁרִיָּא עֲלִיָּהוּ יְהוּ"ה. תְּלִיסַר תְּקוּנִין וְאֵינוֹן דְתַלְיִין מְשַׁעְרָא, תְּלַת לְכָל סֵטֶר, לְאַרְבַּע סֵטְרִין, וְאֵינוֹן וְא"ו. עֲלִיָּהוּ אֵיתְמַר (שם ה יא) קוּצוֹתֵי תְּלַתְלִים. לְעִילָא בְּרִישָׁא, בְּכַלְגוּ דְרִישָׁא, מְתַפְּלִגִין אוּרְחִין בְּשַׁעְרָא, לְתַלְתִין וְתָרִין שְׁבִילִין, בְּחוּשְׁפִין יו"ד ה"א ה"א. וְכִלְהוּ שְׁבִילִין אֵינוֹן בִּימָא, דְאִיהוּ מוּחָא. וְאֲלִין

תיקוּנֵינִי אִינוּן בְּרִישָׁא דְהֵוּא גּוּפָא דְגֵן עֵדֶן, וְכִלְהוּ תִיקוּנֵינִי אִית בֵּיה, עַד
הָכָא וְרָאִי אֱלֹהִים.

אֲנִשִּׁי אַמַּת, בְּדִיוקְנָא דְאַנְפִּין, בְּחוּטְמָא, בְּשִׂרְטוּטִין דְּמַצְחָא, בְּדִיקְנָא
דְּאַנְפִּין, בְּקִרְיָצִין דְּעַל עֵינֵינִי.

תָּא חֲזִי, תִלַּת שׁוּתְפִין אִינוּן, אָדָם דְּבְרִיאָה, אָדָם דִּיצִירָה, אָדָם דְּעִשְׂיָה.
אָדָם דְּבְרִיאָה, אִיהִי נְשָׁמְתָא, בְּהַ חֲשִׁיב בְּר נֶשׁ, וְדָא עוֹלָם הַמְחֻשְׁבָּה
וְדָאִי אַתְקִרִיאַת. רוּחַ, אָדָם דִּיצִירָה, עוֹלָם הַדִּיבּוּר, כַּד אַתְלַבֵּשׁ בֵּיה
מְחֻשְׁבָּה, בְּהַ חֲשִׁיב, וְצִייר צִיורֵין דְּשִׂרְטוּטִין וְדִיוקְנֵין. וְאַף עַל גַּב דְּחֲשִׁיב
לוּן, לִית רֶשׁוּ לְאַפְקָא לוּן מֵהֵוּא חִילָא דְאִיתְמַר בֵּיה מֵהַפְּחָ אֶל הַפּוֹעֵל,
עַד דְּאַתְלַבֵּשׁוּ נְשָׁמְתָא וְרוּחָא בְּנַפְשָׁא, וּבְהַ אֲפִיקוּ כִלָּא לַפּוֹעֵל. בְּגִין
דְּנַפְשָׁא אִיהוּ עוֹלָם הַמַּעֲשָׂה.

וּבְהַ רוּחָא בְּטִשׁ בְּמַצְחָא וְעַבִּיד שִׂרְטוּטִין. בְּטִשׁ בְּעֵינֵינִי, וְעַבִּיד קִרְיָצִין.
בְּטִשׁ בְּעֵינֵינִי, וְעַבִּיד גּוּוֹנֵין. בְּטִשׁ בְּאַנְפוּי, וְעַבִּיד גּוּוֹנֵין וְתִיקוּנֵינִי.
נְחִית לְתַתָּא, בְּטִשׁ בִּידִין, וְעַבִּיד שִׂרְטוּטִין. בְּטִשׁ בְּאַבְרִים כִּלְהוּ דְּגּוּפָא,
וְעַבִּיד דִּיוקְנֵין. וְלִית חִילָא לְמְחֻשְׁבָּה וְלֹא לְרוּחָא לְאַפְקָא חִילָא לְעוּבְדָא,
כִּלָּא נַפְשָׁא.

וְעַם כִּל דָּא דְתִלַּת שׁוּתְפִין אֲלִין בְּבַר נֶשׁ, לִית מְחֻשְׁבָּה דְאִית לָה חִילָא
לְחֻשׁוּב כִּלָּא שְׁכִינְתָא עִילָאָה, דְּתַמֵּן חֲכָמָה. וְלֹא רוּחָא דְאִית לִיה
רֶשׁוּ לְצִיירָא כִלָּא תַפְאַרְת, דְאִיהוּ כִלִּיל שִׁית סְפִירָן. וְנַפְשָׁא לִית לָה חִילָא
לְמִיעֵבַד עוּבְדָא כִלָּא מְלָכוּת, דְאִיהוּ מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית, עֲלָה אִיתְמַר (בְּרֵאשִׁית
א כד) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה.

אַבְרָ בְּרִיאָה בְּאַלְהִים דְאִיהִי בִינָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א א) בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים. (שם א טז) וַיִּבְרָא (ויעש) אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדוֹלִים. (שם
א טז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. הוּי"ה אִיהוּ בִיצִירָה, הָדָא הוּא
דְכְתִיב, (שם א א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי רְקִיעַ. כִּלָּא אֶתְר וַיְהִי כֵן, אִיהוּ
תַפְאַרְת כִּלִּיל שִׁית סְטֵרִין, הוּא טוֹב דְּכִל יוּמֵי בְּרֵאשִׁית, וְהוּא צִייר יֶצֶר
הַטוֹב, דְאִיתְמַר בֵּיה (שם ב ז) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים. בִּיצִירָה תִשְׁפַּח יְהו"ה.

מֵאֵן דְּבַעֵי לְמִיפְעַל עִשְׂיָה, מֵאֲלִין מְלֹאכֵין דְּמִמְנָן עַל צְלוּתֵין, לִית לִיה
רֶשׁוּ לְמִיעֵבַד עוּבְדָא בְּצְלוּתָא, אֲלֹא בְּעוּבְדִין טְבִין דְּתַלְיִין בְּמַעֲשָׂה,
דְּבַהוּן נְחִית שְׁכִינְתָא עֲלֵיה, דְאִיהִי עוֹלָם הַמַּעֲשָׂה, דְאִיהוּ מַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית,
דְאִיהוּ פּוֹעֵל.

וּבִינָה כַח, כ"ח אֲתוּוֹן דְקִרָא קְדָמָא דְבְּרֵאשִׁית, כ"ח מ"ה, דְאִיהוּ חֲכָמָה,
מְחֻשְׁבָּה. יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה כּוּז"ו בְּמוּכְס"ז כּוּז"ו. פְּעוּלָה דְהֵאִי

פח לאו איהי, אלא במעשה, דאיהי פועל אדנ"י ודא איהו מהפח אלו הפועל. והפועל לית ליה חילא למיפעל (דף מג ע"א) בלא דיבור, דאיהו יהו"ה תפארת, דכליל בלא.

הבא לית קיצוץ ופירוד במחשבה ודיבור ומעשה. תפארת כליל בלא, והכי אתכליל בלא בבניה. והכי אתכליל בלא במלכות.

מחשבה מבינה ולעילא עד אין סוף, ומינה לתתא עד אין תכלית. דיבור בתפארת, מעילא לתתא ומתתא לעילא. עשייה במלכות, מתתא לעילא ומעילא לתתא.

מחשבה למהוי בה פר נש חשיב בכורא עלמין, ליחדא שמייה עד אין סוף ועד אין תכלית, ואיהו ברא בבניה. הדיא הוא דכתיב, (ישעיהו מו כו) וראו מי ברא אלה. מי ודאי.

דיבור לאתעסקא ביה באורייתא, ולמנדע מניה יוצר הכל, דעליה איתמר יוצר אור. ולית אור אלא תורה. הדיא הוא דכתיב, (משלי ו כג) פי נר מצוה ותורה אור. ודא איהו יוצר, דצייר ביה בפר נש אנפין ועיינין ואודנין וחוטמא ופומא, לאתעסקא באורייתא, ולמנדע ליה מינה.

בגוונא דא צייר פומא, למללא באורייתא. צייר עיינין, לאסתכלא בנהורא דאורייתא. צייר ביה אודנין, למשמע בהון פתגמי אורייתא. אלן אינון שית סטרין דכליל תפארת, תרין עיינין, תרין אודנין, פומא ולשון. צייר חוטמא, ובה (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים, למהוי חשיב בה ביחודא, כמה דאיתמר, (ישעיהו מד כד) אנכי ה' עשה כל, דא שכינתא תתאה. מניה זיהב בפר נש נפש השכלית, למנדע מינה בכל עובדין דאורייתא, דאינון פיקודין דאורייתא, לההוא דאתקרי עושה כל.

ואינון תלת קטירין, דיהיב בפר נש. נשמה השכלית, למנדע בה לעושה כל עלמין, דאיהו אומר ועושה, מדבר ומקיים, ואיהו בורא יוצר ועושה. בלא חד. איהו מלגיו, איהו אפיק בלא מפח לפועל. ואיהו משנה עובדוי, וביה לית שנוי.

ואיהו הוא דמסדר כל ספיראן, ואית בספירן, מנייהו, רב ובינוני וזעיר, כל חד על סדורו, וביה לית סדר. ואיהו ברא בלא בבניה, ולית מאן דברא ליה. איהו צייר ויצר בלא בתפארת, וליה, לית ציור וצייר. איהו עביד בלא במלכות, ולית מאן דעביד ליה.

ובגין דאיהו באלין עשר ספירן מלגו, דבהון ברא וצייר ועבד בלא, שוי תמן יחודיה, לאשתמודעא ליה תמן. וכל מאן דאפריד בשום ספירה

מחברתה מאלין עֶשֶׂר סְפִירָן, דַּאֲתַקְרִיאוּ יו"ד ה"א וּא"ו ה"א, כְּאֵלוּ
אֶפְרַיִם בֵּיהּ.

וְאִיהוּ דְמִיַּחַד י' בְּה' ו' בְּה', וְלֹא אֲתַקְרִיאוּ יְהו"ה, אֶלֶּא בֵּיהּ. וְכֵן אֲדַנִּי.
וְכֵן אֵהִי"ה. וְכֵן אֵלֵהִי"ם. וּמִיַּד דַּאֲסַתְּלַק מִתְּמָן, לִית לִיה שֵׁם יְדִיעָה.
וְאִיהוּ דְקָשִׁיר כָּל מְרַפְּבוֹת דְּמִלְאֲכֵיִיא, וְקָשִׁיר לֹוֹן כְּחָדָא. וְסָבִיל עֵילְאִין
וְתַתְּאִין. וְאִם הוּא אֲסַתְּלַק מִנִּיְהוּ, לִית לֹוֹן קִיוּמָא, וְלֹא יְדִיעָה, וְלֹא חֵיִים.
לִית אַתְר דְּלָאוּ אִיהוּ תְּמָן, לְעֵילְא עַד אִין סוּף, וְלַתְּפָא עַד אִין תְּכַלִּית,
וְלְכָל סְטָרָא לִית אֱלוֹהַּ בַּר מַנְיָה.

אֲבָר עִם כָּל דָּא דְאִיהוּ בְּכָל אַתְר, בְּרִיָּאָה יִצְרָה וְעֵשְׂיָה דִילִיָּה לָא שְׂוִי,
לָא בְּכוּרְסֵיִיא, וְלֹא בְּמִלְאֲכֵיִיא, וְלֹא בְּשִׁמְיָא, וְלֹא בְּאַרְעָא וּבִנְיָמָא,
וְלֹא בְּשׁוּם בְּרִיָּה בְּעֵלְמָא. בְּגִין לְאֲשַׁתְּמוּדְעָא לִיָּה כָּל בְּרִיָּין, אֶלֶּא בְּסְפִירָן.
וְרָא עוּד, אֶלֶּא כָּל בְּרִיָּין אִינוּן, מִנִּיְהוּ עַל יְדֵי בְּרִיָּאָה, וּמִנִּיְהוּ עַל יְדֵי
יִצְרָה, וּמִנִּיְהוּ עַל יְדֵי עֵשְׂיָה. וּסְפִירָן, אַף עַל גַּב דְּכֵלְא בְּרָא וְיִצְר
וְעַבַּד בְּהוּן, לָא אֲתַקְרִי בְּהוּ בְּרִיָּאָה וְיִצְרָה וְעֵשְׂיָה כְּתַתְּאִי, אֶלֶּא אִינוּן
בְּאוּרְחָא אֲצִילוֹת. וּבְגִין דָּא, כְּתַר וְחֲכֵמָה וּבִנְיָה וְדַעַת דְּשָׂאָר בְּרִיָּין, לָא
דְּמִי לֹוֹן, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם מ כה) וְאֵל מִי תְּדַמְיוּנִי וְאֶשְׁוֶה יֹאמֵר קְדוֹשׁ.
כְּגוּוֹנָא דְאוּרִיָּיתָא דַּאֲתַמָּר בְּהּ (משלי ג טו) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצֵיהּ לָא
יְשׁוּוּ בְּהּ, וּבוּרָא וְיוֹצֵר וְעוֹשֶׂה כְּלָא.

אַף עַל גַּב דַּאֲשַׁתְּמוּדְעָא לְבִנֵי נְשָׂא בְּעֶשֶׂר סְפִירָן, דְּאִינוּן כְּתַר עֵלְיוֹן
חֲכֵמָה וּבִנְיָה וְכו', אֲתַמָּר בֵּיהּ, דְּאִיהוּ חֲפִים, וְלֹא בְּחֲכֵמָה יְדִיעָא.
מִבִּין, וְלֹא בְּבִינָה יְדִיעָא. חֲסִיד, וְלֹא בְּחֲסִד יְדִיעָא. גְּבוּר, וְלֹא בְּגְבוּרָה
יְדִיעָא. אִיהוּ פָּאָר בְּכָל אַתְר, וְלֹא בְּאַתְר יְדִיעָא. אִיהוּ הוּד וְהִדְר בְּכָל
אַתְר, וְלֹא בְּאַתְר יְדִיעָא. אִיהוּ צְדִיק, וְלֹא בְּאַתְר יְדִיעָא. אִיהוּ מְלֵךְ, וְלֹא
בְּמִלְכוּתָא יְדִיעָא.

אִיהוּ אַחַד, וְלֹא בְּחוּשְׁבָן. כְּגוּן אַחַד, דְּסְלִיק תְּלַת עֶשֶׂר מְכִילָן. וְאַף עַל
גַּב דְּלָאוּ אִיהוּ לְבַר מִכְּלָא, אִיהוּ סָבִיל עֵילְאִין וְתַתְּאִין, וְסָבִיל כָּל
עֲלָמִין, עַד דְּלִית סוּף וְלִית תְּכַלִּית, וְלִית מֵאן דְּסָבִיל לִיָּה.

כִּרְ מַחְשַׁבְתִּין לְאֵן לְמַחְשַׁב בֵּיהּ, וְלִית חַד מִנִּיְהוּ דִּידַע לְאֲשַׁגָּא לִיָּה.
וְאֶפְּלוּ שְׁלֵמָה דַּאֲתַמָּר בֵּיהּ (מ"א ה יא) וְיַחְפָּם מִכָּל הָאָדָם, בְּעָא לְאֲשַׁגָּא
לִיָּה בְּמַחְשַׁבְתִּיהּ, וְלֹא יְכִיל. וּבְגִין דָּא אָמַר, (קהלת ז כג) אֲמַרְתִּי אַחְפָּמָה וְהִיא
רְחוּקָה מִמְּנִי.

לְמֵאן דְּאִיהוּ מְחִיָּה בְּיְהו"ה, לִית מֵאן דְּקָטִיל לִיָּה, וְלְמֵאן דְּאִיהוּ מְמִית
בְּאֲדַנִּי, לִית מֵאן דְּמְחִיָּה לִיָּה. וְאֵלִין אַתְּוּוֹן לִית בְּהוּ חֵי וּמִיתָה.

בר מנייה. ואף על גב דבהון מיתה וחיי, ולית בהון קריבו וייחודא, בר מנייה. שמא לא אתקרי שלים, אלא ביה. ולא אפיק פעולה לפועל אלא ביה.

וסטרין אחרנין דאינון מסטרא אחרא, כלהו ברשותיה, למעבד בהון רעותיה. ועלייהו אתמר, (דניאל ד לה) וכל דירי ארעא כלה חשיבין וכמצביה עבד בחיל שמיא. ולא איתי די ימחא בידה ויאמר לה מה עבדת. הוא תפיס בכל מחשבתין, ולית מחשבה ידיעא ביה.

ולא צריף לרשמא אתר למחשב ביה, ולא למנדע ביה. אבל לבריין, בגין דלא יכיל מחשבתא דילהון לאשגא ליה בכל אתר, בגין דאית ליה עלמין אפילו לעילא מן ספירן. כנימין דשערא דלית לון חושבנא. ובגין דינדעון למקרי ליה באתר ידיע, רשים לון ספירן לאשתמודעא ליה בהון, בגין דאינון קשירן בעילאין ותתאין, וכרא בהון כל בריין, לאשתמודעא ליה בהון.

ואיהו דצייר שרטוטין, והפרת אנפין. בעמודא דאמצעיתא צייר תרי אפין, בתריין יודין מן וייצר. חוטמא באות ו' מן וייצר, וסליק בהון חושבן יהו"ה. וצייר לון בהאי שמא לאשתמודעא מנייה ליוצר עלמין.

יהו"ה איהו תפארת, איהו נהיר באנפין. תריין גוונין דאנפין עבד ליה, דאינון חור וסומק, דאינון חסד וגבורה, דאינון רזא ודא איהו רזא דאנפין (דף מג ע"ב) (שמות לד ו) דויעבור ה' על פניו ויקרא. ועלייהו אתמר לגבי עילא, (שם לג יא) ודבר ה' אל משה פנים אל פנים. פומא דיליה מלכות. תריין שפון, נצח והוד. יסוד, לשון למודים, עלה אתמר (במדבר יב ח) פה אל פה אדבר בו.

שרטוטין דמצחא, אינון כגוונא דא, = = = מינייהו חמש בפותיאי. ברזא דהאי פוכבא כגוונא דא, ∴ מינייהו כגוונא

דא ו"ו ו"ו ארבעה. ברזא דהאי פוכבא ∴ ואינון ברזא דאת ד'. מינייהו

שית כגוונא דא ≡ ברזא דהאי פוכבא ∴ מינייהו שבע ברזא דכוכבא כגוונא דא ∴ ∴ מינייהו תמנייא כגוונא דא ∴ ∴ וווווו ודא ה' למנצח

על השמינית, ודא בינה.

מאן דרשים כלא י"ו, דאינון קו המדה דלהון. ובהון סלקין לתלתין ותריין. וכלא ארבע פוכבא. ואית בהון תלתין פיקודין, בחושבן

תִּלְתַּת יוֹדִין, דְּאִינוּן י י י, וְאֵלִין תִּלְתַּת יוֹדִין, אִינוּן תִּלְתַּת יֶרְחִין דְּסִיְהָרָא.
 וּבְהוּן (שמות ב ב) וַתֵּהָר האִשָּׁה וַתֵּלֶד בֶּן וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֶהּ
 שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. וְאִינוּן תִּלְתַּת יֶרְחִין דְּסִיְהָרָא קְדִישָׁא, תִּלְתַּת אַבְהָן אִינוּן.
 יַעֲקֹב, עָלֶיהָ אֶתְמָר (שם יט א) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי. בֵּיהּ הָהוּא טוֹב גְּנִיזוּ, וְהוּא
 אֹרִייתָא, דְּאֶתְמָר בֵּיהּ, (תהלים קיט עב) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ. (מלאכי ג כב) זְכָרוּ
 תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדֵי.

וְעַל הָהוּא טוֹב, אֶתְמָר לְגַבֵּי יַעֲקֹב, (בראשית לב לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. וְעָלֶיהָ
 אֶתְמָר, (שמות יט טז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְהִיּוֹת הַבֶּקָר וַיְהִי קוֹלוֹת וּבְרָקִים.
 וּבִזְמַנָּא דִּייתִי מִלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּסוּף גְּלוּתָא בַתְרָאָה, דְּאֶתְמָר בֵּיהּ (בראשית
 כט ט) הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל, (שמות ב ג) וְלֹא יִכְלֶה עוֹד הַצִּפְּיָנוּ וַתִּקַּח לוֹ
 תַּבַּת גִּמָּא. כְּגוֹנוּנָא דְּאָרוֹן דְּסִפְר תוֹרָה. אֹרִייתָא וְדַאי יְהֵא גְנִיזוּ דִּילֶיהָ,
 בְּדָרָא בַתְרָאָה. וּבָהּ אֶתְטַמֵּר, כְּגוֹנוּנָא דְּנַח בַּתִּיבָה, דְּהָהּ אֲזִיל עַל מִיָּא.
 הָכִי הָאִי אֲזִיל בֵּין עַרְב רַב, דְּאִינוּן מִים הַזְּדוֹנִים.

וּבְסוּף גְּלוּתָא שׁוּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה בְּהֵיָא תִיבָה, וְאִייתִי לִיהּ
 בְּגְלוּתָא. וּמָנָא לָן דְּבְסוּף גְּלוּתָא אִייתִי לִיהּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שם
 וַתִּשָּׂם בְּסוּף. וְעַד הָהוּא סוּף, כְּתִיב (דברים ד ד) וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים וְשָׁבַת
 עַד ה' אֱלֹהֶיךָ. וְעוֹד, וַתִּשָּׂם בְּסוּף, דָּא אִיהוּ רְזָא (קהלת יב יג) דְּסוּף דְּכָר הַכֹּל
 נִשְׁמַע.

וַתַּחְמָרָה בַּחֲמָר וּבַזֶּפֶת (שמות שם), חֲמָר מִבְּפָנִים חָנוּר, וְזֶפֶת מִבְּחוּץ אוֹכֵם.
 הָכִי אֹרִייתָא, חוֹרָא מְלָגִיו, וְאוֹכְמָא מְלָבֵר. חוֹרָא מְסֻטָּרָא
 דְּאוֹר, דְּאִיהוּ אוֹר דְּאַבְרָהָם, דְּדִרְגִיָּה חֲסֵד. וְהָאִי אִיהוּ אוֹר דְּאֶתְמָר בֵּיהּ,
 (בראשית א ד) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְאֶתְמָר בֵּיהּ (שמות ב) וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי
 טוֹב הוּא. וְאִין אוֹר אֶלָּא תוֹרָה, דְּכַתִּיב (משלי ו כג) וַתוֹרָה אוֹר. וְדָא אוֹר
 דְּאֶתְיִיב מִמִּינָא. אוֹכְמָא מְלָבֵר, בְּהֵהוּא חֲשָׁךְ דִּיצְחָק, דְּאֶתְמָר בֵּיהּ
 (בראשית כז א) וַתִּכְהַן עֵינָיו מִרְאוֹת, וְאֶתְמָר (שם א ה) וְלַחֲשָׁךְ קָרָא לִילָה.

וַתִּשָּׂם בְּסוּף, דָּא יַעֲקֹב. דְּאֶתְמָר בֵּיהּ, (שם מט לג) וַיֵּאֲסֹף רַגְלָיו אֶל הַמֶּטֶה.
 עַל שֹׁפֵת הַיְּאוֹר, דָּא אֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, בְּגִין דְּאִיהִי הִלְכָה לְמֹשֶׁה
 מִסִּינַי, קְבֵלָה לְמֹשֶׁה.

כִּד אֲזִלַּת לְגַבֵּיהּ, אֶתְקַרִּיאַת הִלְכָה לְמֹשֶׁה. כִּד קְבִיל לָהּ בְּדִרוּעוּי, אֶתְקַרִּיאַת
 קְבֵלָה לְמֹשֶׁה. כִּד שְׂרִיאַת בְּפוּמִיָּה, (במדבר יב ח) פָּה אֶל פָּה אֲדַבֵּר בּוֹ.
 וְעַתִּידָא לְמִיזַל לְגַבֵּיהּ בְּסוּף יוּמִיא, וַיִּקְבַּל לָהּ בְּדִרוּעוּי. וּבָהּ בּוֹקֵעַ מִים
 דְּאֹרִייתָא.

וְעוֹד וַתַּחְמָרָה, בְּקִלִּין וּבְחִמּוּרִין דְּאֹרִייתָא. בַּחֲמָר וּבַזֶּפֶת, בַּחוּמָרָא

דְּפִיקוּדֵינִי דַעֲשֵׂה, דְּאִינוּן מַצֵּד אֹר. וּמְפִיקוּדֵינִי דְלֹא תַעֲשֵׂה, דְּאִינוּן חֲשָׁף.
וְרָזָא דְמְלָה, (תהלים מב ט) יוֹמָם יַצִּיחַ ה' חֲסֵדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי. בְּהֵוּא
דְּאִתְמַר בֵּיה (בראשית א ה) וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לַיְלָה. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם,
לְקַבְלִיהָ אָמַר, יוֹמָם יַצִּיחַ ה' חֲסֵדוֹ. וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לַיְלָה, לְקַבְלִיהָ אָמַר,
וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי.

וְתַשֵּׁם בְּסוּף, בְּסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין בְּתַרְאִין דְּגְלוּתָא. לְקַבְלִייהוּ עָלוּ יִשְׂרָאֵל
לְסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין דְּאָזְלוּ בְּמַדְבְּרָא, לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. בְּהֵוּא
זְמַנָּא, (תהלים קלח ו) כִּי רָם ה' וְשָׁפַל יִרְאָה.

וְתַתְּצַב אַחַתּוּ מְרַחֵק (שמות ב ד), דָּא חֲכָמָה דִּילִיה. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ז
ד) אָמַר לְחֲכָמָה אַחַתִּי אָתָּה. וְתַתְּצַב, בֵּיה (ש"א ג י) וַיִּכַּא ה' וַיִּתְּצַב.
מְרַחֵק, (משלי לא יד) מְרַחֵק תִּבְיָא לְחֲמָה.

וְעוֹד וְתַתְּצַב אַחַתּוּ, דָּא חֲכָמָה. מְרַחֵק בְּהֵוּא זְמַנָּא דְּמַתְּרַחֵקִין יִשְׂרָאֵל
מִחֲכָמַת קְבֻלַּת מוֹשֶׁה, וְאַתְרַחֵקָא אִיהִי מְנִייהוּ. וּבְהֵוּא זְמַנָּא, (שמות
ב ה) וְתָרַד בַּת פָּרְעֹה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֹר, נִחְתָּא מִדַּת הַדִּין לְקַטְרָגָא עַלִּיהוּן,
וְלֹאֲתַרְחָצָא מִדְּמָא דִּישְׂרָאֵל, דְּאִינוּן דְּמִים מְעוֹת דְּלֵהוּן, דְּאִינוּן חִייהוּן.
וְכֹלָא עַל סִיבָה דְּהֵוּא אֹר דְּאִתְמַר בֵּיה (בראשית א ד) וַיִּרָא אֱלֹהִים אֵת הָאוֹר
כִּי טוֹב, עַל אֹר דְּאוֹרִייתָא, דְּהוּוּ מַתְּרַחֵקִין מִינָהּ, אֹר דְּמוֹשֶׁה וְדֵאִי.
וְנַעֲרַתִּיהּ הִלְכַת עַל יַד הַיָּאֹר. אֲלִין הָאוֹמוֹת, דְּאִינוּן עָרְב רַב. וְכֵן כָּל
אוֹמִין דְּעֵלְמָא, מְתִיעֵטִין עַלִּיהוּ דִּישְׂרָאֵל, לְאַעְקָרָא לוֹן מִן
עֵלְמָא, וְכוּלָּא עַל סִיבָה דְּהֵוּא אֹר, וְזֵהוּ עַל יַד הָאִי אוֹר.

מרכבת יחזקאל

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְר' אֶלְעָזָר, וְר'
אֲבָא, הוּוּ יְתָבִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִי נִיחָא לִיה לְאַבָּא, לִימָא חַד
מְלָה בְּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה. אָמַר לִיה, וְהָא תַנּוּן, וְלֹא בְּמַרְכָּבָה בְּיַחֲדָא. אָמַר
לִיה, דַּעֲתִיָּה דְאַבָּא דְאִימָא מְלָה דְאוֹלִיפְנָא מְנִיָּה. נִפְק ר' אֲבָא. אָמַר לִיה
רַבִּי שְׁמַעוֹן לר' אֲבָא, אַנְתָּ בְּלַחֲוֹדְךָ תַתְּקֵן פְּתוּרָא, וְאַלְעָזָר בְּהַדְּךָ (בְּתֵרִי).
פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (יחזקאל לא א) וַיְהִי בְּשָׁלְשִׁים שָׁנָה בְּרַבִּיעֵי בְּחַמְשֵׁה
לַחֲדָשׁ וְאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה עַל נְהַר כְּבַר נִפְתָּחוּ הַשָּׁמַיִם וְאָרְאָה מְרֵאוֹת
אֱלֹהִים. הָאִי קָרָא לָא אִתְמַר מֵאֵן אֲמָרָה, אִי יַחְזַקְאֵל, הָא כְּתִיב אֲבַתְרִיָּה,
הִיָּה הָיָה דְבַר ה' אֵל יַחְזַקְאֵל בֶּן בּוּזִי הַכְּהֵן. וְהָאִי קָרָא אֲצִטְרִיף לְמִיקְדָּם
בְּקַדְמִיתָא, דְּהָא בְּרִשׁוּתָא קָאֹמַר, וְלִכְתֵּר וַיְהִי בְּשָׁלְשִׁים.

אָרָא יחזקאל קאָמער ליה, וברשותא דקודשא בריך הוא, קאָמער פֿל מה דקאָמער, וגליי פֿל מה דגליי. והאי (דף טו ע"א) קרא אוקמוה חברייא. אַבל נבואה דא הוות, בזמנא דנחתת שכינתא עמהון דישראל בגלותא, ויקרא עילאה מנצצא, סתימא אסתכלותא דההוא דאיקרי זהר שכינתא, דמההוא זותרא אתזנת, לא אזדהרא. ושכינתא עילאה אסתלקת מעל בנין, ואתייהב רשו לשבעין שנין אחרנין דמלכות בכל לשלטאה.

אדרב, נחתת אשא מלעילא, וסחרא לון, והוו שמעין קל משריין עילאין, מגו אשא. חדי רבי שמעון, ואמר ליה פתח פומך וינהרון מלין. פתח ואמר, פרביעי: דא דוד מלפא דאיהו סמכא רביעאה לכורסייא עילאה, בהדי אינון תלת סמכין עילאין, דאינון רזא דשלשים שנה, והאי סמכא רביעאה, איהו בחיבורא חדא עמהון. ובגין דאיהו עמהון פלא פירוודא, אתמר פרביעי. ולא אמר וברביעי בחמשה לחדש, אלין דרגין לתתא, דאינון תיקונא דסיהרא, לאתחברא בהו.

ולית לכלהו דרגין באסתלקות שכינתא עילאה מעל בנין, ניחא ונהורא. וכדין לכשו שמים קדרות ושק הושם פסותם. וכדין פתיב, ואני בתוך הגולה, דהא נחתת שכינתא בגלותא, ואתגלייא יקרא עילאה, ושמשא אתחשף.

וכמה דבזמנא דא, האי קרא דרשינן ליה בצער, הכי בזמנא אחרא, (פֿל וימנא) דקיימא ההוא נהורא לאנהרא, וכרסוון אשתלימו בנהורא, דא בדא. כורסייא עילאה קדישא, אנהיר נהירו באבהן בקדמיתא, וכד אינון נהרין מגו ההוא נהורא עילאה, פלא נהיר. הדא הוא דכתיב, ויהי בשלשים וגו' ויהי מקדמת דנא.

והכי תניא, (בראשית א א) ויהי אור, והיה אור לא נאמר, אלא ויהי אור, שפבר הוה. אוף הכא ויהי בשלשים שנה, והיה לא נאמר, אלא ויהי, דהא פבר הוה. ורזא דא דכתיב, על נהר פבר, על נהורא דכבר הוה. פרביעי: דא דוד מלפא, כמא דאתמר. ואיהו קיימא בארבע סרי, לאנהרא. איהו רביעאה ודאי. בחמשה: דא שלמה מלפא, דאיהו אשלים לכורסייא, דכתיב (דח"א כט כג) וישב שלמה על כסא ה' למלך.

עד פאן אתנהיר נהירו בכלא, מפאן ואילך, שארי נהירו לאתפסייא, דכתיב ואני בתוך הגולה. רזא ואני, קריבת לאתחשכא. דכתיב בתוך הגולה, ולא כתיב בגולה, אלא דהוה קריב לגולה, ואתחשכא ואזיל עד דאתחשף, ואתפסי נהורא.

אמאי אתפסי נהורא, אהדר ואמר על נהר פבר. על נהורא דכבר הוה,

דַּאֲסַתְלַק הַשְּׁתָּא וְאֲתַפְרַשׁ מִינָהּ, וּבִגִּין דַּאֲתַפְרַשׁ מִינָהּ הֵהוּא נְהוֹרָא דְכִבְרַ
הוּה, דַּאֲיֵהוּ נְהוֹרָא קְדָמָאָה, נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, בִּגִּין כֶּךָ נִפְתְּחוּ וְדַאי.
דְּהָא בְּקַדְמִיתָא אֲשַׁתְּכַח חִיבּוּרָא חָדָא בְּכֻלָּא חַד, דַּאֲתַכְּלִיל יִמִּינָא
בְּשָׂמָאֲלָא, וְשָׂמָאֲלָא בְּיִמִּינָא, וְאֲתַעְבִּיד מִנִּיהּ שְׁמַיִם דְּכֻלִּיל תְּרוּוּיֵיהוּ.
כִּיּוֹן דִּימִינָא אֲתַהֲדֵר לְאַחוּרָא, כְּמָא דְכְּתִיב, ^(איכה ב ג) הַשִּׁיב אָחוּר יָמִינוּ,
כְּדִין וְדַאי נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, נִפְתְּחוּ מֵהוּא שְׁלִימוּ דְחַבּוּרָא דְהוּה
בְּקַדְמִיתָא, וְאֲתַכְּסִי קְדֻרוּתָא בְּהוּא אֲתֵר, דְכְּתִיב ^(ישעיה נ ג) אֲלֹבִישׁ שְׁמַיִם
קְדֻרוֹת, דְּחִסֵּר מִנִּיּהוּ נְהַר כְּבָר, הֵהוּא נְהוֹרָא אוּר קְדָמָאָה, דְכִבְרַ הוּה.
כְּפִיכּוּל אֲשַׁתְּכַח פִּירוּדָא.

וְרוּזָא דָּא ^(שם סג טז) כִּי אֲבִרְהֵם לֹא יִדְעֵנוּ, וְכִיּוֹן דַּאֲבִרְהֵם לֹא יִדְעֵנוּ וְלֹא נְהִיר
לָן, וְכִדִּין וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְיֵרְנוּ, דְּהָא נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, וְחַבּוּרָא לֹא
אֲשַׁתְּכַח, וְנְהוֹרָא אֲתַאבְּד.

וְאַרְאָה מְרֵאוֹת אֱלֹהִים, מַה דְּהוּוּ מִתְּפַסְיִין בְּקַדְמִיתָא בְּגוּ נְהִירוּ עֵילָאָה,
וְלֹא אֲתַגְלִיִּין, הַשְּׁתָּא חִמִּינָא לֹוּן בְּקַדְרוּ, צְוּוּחִין לְבַר. כְּמַה דַּאֲתַ
אָמַר, ^(שם לג ז) הֵן אֲרָאִים וְגו', חִמִּינָא לֹוּן דִּיִּצְעֵקוּ חוּצָה, וְנִחְתּוּ לְגִלוּתָא
דַּאֲיֵהוּ חוּצָה, לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְבַר מִתְּחוּמָא דִּילְהוּן.
וְצְוּוּחִין תְּרִין בְּכִיּוֹן, חַד, עַל דְּנִחְתִּי בְּגִלוּתָא, לְבַר מִתְּחוּמָא דִּילְהוּן. וְחַד,
עַל דְּנִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, וְשָׁלוֹם לֹא אֲשַׁתְּכַח, וְאִינוּן תְּרִין בְּכִיּוֹן, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, צְעִקוּ חוּצָה, הָא בְּכִיּוּהּ חַד. מְלֵאכֵי שָׁלוֹם, אִינוּן דְּהוּוּ
מְסֻטְרָא דְשָׁלוֹם, יִכְפוּ עַל הֵהוּא שָׁלוֹם, בִּגִּין דְּחִסְרֵי נְהַר כְּבָר.

בְּחַמְשָׁה לַחֲדָשׁ הִיא הַשְּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגִלוּת הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָכִין, ^(יחזקאל א ב)
בְּחַמְשָׁה לַחֲדָשׁ, הָא אוּקְמוּהָ. אָבֵל יוּמָא דָּא, יוּמֵי דְשָׁבוּעוֹת
הוּה, הֵהוּא יוּמָא דְקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוּרִייתָא עַל טוּרָא דְסִינַי, וְשָׁמְעוּ ^{(שמות}
^{כ ב)} אָנְכִי. וְכִדִּין אֲתַקְיִים, ^(ישעיה מט טז) וְאָנְכִי לֹא אֲשַׁפְּחֵךְ. וְאֲדַפְרַ לֹוּן הֵהוּא
יוּמָא, וְנִחְתַת שְׁכִינְתָא לְגִלוּתָא לְדִיירָא עִמְהוּן דִּישְׂרָאֵל.

בְּהוּא יוּמָא דַּאֲיֵהוּ חֲמִשָּׁה לַחֲדָשׁ, יוּמָא דְחַמְשִׁין תְּרַעִין, הוּה פִּד קַבִּילוּ
יִשְׂרָאֵל אוּרִייתָא עַל טוּרָא דְסִינַי, וְנִחְתּוּ כְּמַה רְתִיכִין, וְכְּמַה
מְשַׁרְיִין דְּסַחְרִין כּוּרְסֵי יְקָרָא עֵילָאָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב עַל כּוּרְסֵיִיא,
גוּ יְקָרָא עֵילָאָה דְּמִלְכָּא שְׁלִיטָא בְּהִידּוּרָא. וְרַפִּיד שְׁמִיא וְשְׁמֵי שְׁמִיא עַל
טוּרָא דְסִינַי, וְיֵהִיב אוּרִייתָא.

וְכִדִּין אֲשַׁתְּכַח חֲדוּהָ קַמִּיהָ, יוּתֵר מִיוּמָא דַּאֲתַכְּרוּן שְׁמִיא וְאַרְעָא.
דְּהָא שְׁמַיִם וְאַרְץ עַל תְּנַאי אֲתַכְּרִיאוּ, וְלֹא אֲתַקְיִמוּ בְּקִיּוּמִיּהוּ,
עַד הֵהוּא יוּמָא דַּאֲתִיּהִיבַת אוּרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל

אֹרִייתָא עַל טוֹרָא דְסִינֵי, כְּדִין אֲתַבְּסָם עַלְמָא, וְאֲתַקְיִמוּ שְׁמִיא וְאַרְעָא.
 וּבְמָא דִּהִיא יוֹמָא הָהּ חֲדוּהָ קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, הָכִי נָמִי הָכָא
 יוֹמָא דְעַרְבוּכְיָא וְעַצִּיבוּ הָהּ, לְאַתְתְּרָכָא שְׂכִינְתָא מִתְחוּמָא קְדִישָׁא,
 וְהוֹאִיל וְאַתְגְּלִייתָא נְבוּאָה דָא, לָא אֲתַגְּלִייתָא אֲלָא בְיוֹמָא דָא, יוֹמָא דְאַדְכַּר
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הֵהִיא קִיּוּמָא דְטוֹרָא דְסִינֵי, וְקָבִילוּ אֹרִייתָא.
 הִיָּה הָיָה דְבַר ה' אֵל יִחְזַקְאֵל בֶּן בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאַרְצָא פְּשָׁדִים עַל נְהַר כְּבָר
 וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יָד ה'. מִפְּאֵן, דְּבַרְשׁוּתָא גְּלִי יִחְזַקְאֵל, וְאַתְיָהִיב לִיה
 רְשׁוּ עֵילְאָה, לְגַלְאָה כָּל מַה דְּגַלִּי.

הִיָּה הָיָה: קִיּוּם עַל קִיּוּם, הָהּ בְּקִיּוּמָא דִּהִיא מְלָה, וְהִיא נְבוּאָה. שְׁמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאַתְמָסַר לְמִשְׁהָ, הָוִי שְׁמָא קְדִישָׁא עֵילְאָה, וְשְׁמָא
 דָּא אִיהוּ לְאַגְנָא עַל גְּלוּתָא, וְאַלְמְלִי הָהּ שְׁלָם בְּרִזָּא דְשְׁלִימוּ, לָא יִתְעַכְבוּן
 כָּלִל בְּגְלוּתָא. אָבַל אֲסַתְלַק מִשְׁמָא דָא א', וְאַשְׁתָּאֵר הִיָּה. וּבְגִין דְּאַסְתְּלַק
 א'. אֲתַכְפַּל הָיָה תְּרִי זְמַנִּי, לְאַגְנָא עֲלִיָּהּ, וְאַיְהוּ רְזָא חֲדָא. דִּהָא בְּשְׁמָא
 דָּא נִחְתַּת (דף טו ע"ב) שְׂכִינְתָא לְגְלוּתָא, אָבַל בְּאַסְתְּלָקוּת אֹר אֵת א'.

וְאַתְגְּלִי נְבוּאָה דָּא לְיִחְזַקְאֵל בְּאַרְצָא פְּשָׁדִים, בְּחֶסְרוֹן אוֹת אֶל"ף מְרִזָּא
 דְּשְׁמָא קְדִישָׁא. לְאַחְזָא, דִּלָּא הָהּ אֲלָא עַל נְהַר כְּבָר, עַל נְהַר
 דְּכְבַר הָהּ, דְּאַסְתְּלַק מִשְׁמָא דָּא.

וּבְגִין כְּן, וַתְּהִי עָלָיו שֵׁם יָד ה'. בְּקַדְמִיתָא דְּבַר ה', וּלְכַתְּרָא יָד ה', וְכִלְא
 חַד, וְרִזָּא חַד. אֲלָא בְּקַדְמִיתָא לָאוּ בְּדִינָא, דִּהָא לָאוּ אֲתַרִּיהָ אִיהוּ
 לְאַתְגְּלָא עֲלוּי שְׂכִינְתָא. וְהֵאֵי קְרָא, רוּחַ קוּדְשָׁא אֲמַרְהָ. דְּאַסְהִיד עֲלִיהָ
 דִּיחְזַקְאֵל, דְּאַתְיָהִיב לִיה רְשׁוּ, וּבְרוּחַ נְבוּאָה אָמַר כָּל מַה דְּאָמַר. עַד
 כְּאֵן אֲשַׁתְּעִי קְרָא רְזָא דְּעוּבְדָא, מִפְּאֵן וְלֵהֲלָאָה שִׁירוּתָא דְּרִזִּין עֵילְאִין.
 וְאַרְא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן וּגו'. מִפְּאֵן שִׁירוּתָא לְגַלְאָה רְזִין,
 וְלָא אֲצַטְרִיכוּ לְגַלְאָה, כִּרְ לְחַפְיָמִי לִיבָא, דִּינְדַעִין לְמַדְרַשׁ בְּהוּ.
 וְאַרְא, וְלָא כְּתִיב וְאַרְאָה. אֲלָא ה' עֵילְאָה אֲסַתְלַק, וְלָא חֲמָא, בְּמַה דִּלָּא
 אֲתַיָּהִיב לִיה רְשׁוּ, וְלָא לְאַחְרָא לְגַלְאָה.

וְהוּא אֲסַתְפַּל לְתַתָּא, בְּאַיְנוֹן מְרִאוֹת דְּאַתְגְּלִיין יִתִּיר, וְתַמָּן כְּתִיב וְאַרְאָה.
 אָבַל הָכָא, אָף עַל גַּב דְּקָא רְמִיז מְלִין עֵילְאִין, כְּמָאן דְּאַסְתְּפַל בְּתַר
 כּוּתְלָא, בְּגִין כְּן אֲסַתְלַק ה' מִתִּיבָה דָּא.

וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, הֵאֵי אִיהוּ רְזָא דְּקָאֲמַרְן, דְּאַתָּא לְמִיתְבַּר
 קָמִי נְבוּכַדְנֶצַּר חֲיִיבָא, רִישׁ מְלַפְּוּן. רוּחַ סְעָרָה, דְּקָא מְסַעַר כּוּלָּא.
 וְהִינֵנוּ רְזָא דְּקָא גְּלִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַלְיָהּ, דְּכְתִיב, (מ"א יט יא) וְרוּחַ
 גְּדוּלָה וְחִזֶק מִפְּרַק הָרִים וּמִשְׁפַּר סְלַעִים וּגו', לָא בְּרוּחַ ה' וְדַאי.

וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ ה'. וְהֵינּוּ עֲנָן גָּדוֹל. דִּהְיָהוּ עֲנָנָא קָא מְרַעִישׁ
וְאָזִיל, דְּאִיהוּ גָּדוֹל. וְאַחַר הַרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בְאֵשׁ ה' וְדָאִי. וְהֵינּוּ אֵשׁ
מִתְלַקַּחַת.

וְכָרְ אֵינּוּן קְלִיפִין לְמוֹחָא דְסַחְרָן, דָּא לָגוּ מִן דָּא, וְדָא לָגוּ מִן דָּא. וְהָהוּא
אֵשׁ, אִיהוּ אַחִיד בְּגוּיָהּ הָהוּא נִגְהָ, דְכְתִיב וְנִגְהָ לּוֹ סָבִיב. הָאִי אִיהוּ
לָגוּ מִן כּוּלָּא, וְדָא אִיהוּ דְקָא מִתְאַחַד בְּמוֹחָא.

הָכָא אִיהוּ רִזָּא דְאַרְבַּע מְלַפְוּוֹן, דְסַחְרָן כּוּלָּא. רוּחַ סְעָרָה, דָּא מְלַכּוֹת
בְּכָל. עֲנָן גָּדוֹל, דָּא אִיהוּ מְלַכּוֹת מְדִי. וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת, דָּא אִיהוּ
מְלַכּוֹת אֲדוּם. וְנִגְהָ לּוֹ סָבִיב, דָּא אִיהוּ מְלַכּוֹת נוּן, דְסַחְרָא לּוֹן נִגְהָ, וְלֹא
בְהוּ נִגְהָ, דְכְתִיב בְּהוּ סָבִיב. בְּגִין דְלִית בְּכָל מְלַפְוּוֹן, דְאֵינּוּן קְרַבִּין לְאוּרַח
מְהִימְנוּתָא, פְּרוּתִיָּהּ. אוּף הָכָא בְּאֵינּוּן קְלִיפִין, לָאוּ מֵאֵן דְקָרִיב לְמוֹחָא,
כְּהָאִי. וְהָאִי סַחְרָא לִיָּהּ נוּגְהָ, וְלָאוּ בִיָּהּ נִגְהָ, נְפָקָא מִגּוּ מוֹחָא, וְנִהִיר
סַחְרָא סַחְרָא.

וְאֵלִין אַרְבַּע מְלַפְוּוֹן מִתְחַלְפִין, כַּד שְׁלֵטָא הָאִי עַל אֵינּוּן אַחְרָנִין, אֲתַדְחִיין
כָּל אֵלִין, וְעָאֵל הָהוּא דְשְׁלֵטָא לְקַבְלָא מֵהָאִי נוּגְהָ, וּבִיָּהּ שְׁלֵטָא
לְמַהוּי קְרִיב.

וּמִתּוֹכָהּ פְּעִין חַשְׁמַל, הָא אוּקְמוּיָהּ, דְאֵינּוּן חִיּוֹן אֲשָׁא מְמַלְלָן, וְאֵינּוּן
זוּהָרָא דְזוּהִיר, סְלָקָא וְנַחְתָּא, אֲשָׁא דְלֵהִיט, קָאִים וְלֹא קָאִים,
דְלִית מֵאֵן דִּיכּוּל לְמִיקָם בִּיָּהּ בְּדוּכְתָּא חָדָא. וְעֵינִין וְחִזּוּוּהִי לֹא יְכַלִּין
לְשְׁלֵטָאָה עַלִּיהָ. הָא אִיהוּ, וְהָא לֹא אִיהוּ. הָא בְּדוּכְתָּא חָדָא, וְהָא בְּדוּכְתָּא
אַחְרָא. הָא סְלִיק, וְהָא נַחִית. וּבְחִיזוּ דָּא, אֲתַטְמַר מַה דְאֲתַטְמַר, וְאֲתַגְנִיז
מַה דְאֲתַגְנִיז.

וְדָא אִיהוּ רִזָּא, דְאֲקָרִי חַשְׁמַל. דְנִבְיָאָה לְמַגּוּ מִן דָּא אֲצַטְרִיךְ לְמִיחִזִּי
וְלְמַנְדַּע, וְלֹאֲסַתְפָּלָא בְּצַחוּתָא דְלִיבָא, וְעֵינָא אִיהוּ סְגִיר נְתִיר מְכּוּלָּא,
וְלֹאֲאִי דִיכִיל לְקִימָא בִיָּהּ.

וְכָרְ מַה דְאֲסַתְפָּל לְמַחְמִי וְלְמַנְדַּע, כָּל דָּא בְּאֲסַתְפָּל לְרִיָּא דְלֹא נִהָרָא. אָבֵל
בְּאֲסַתְפָּל לְרִיָּא דְנִהָרָא, לֹא זָכָה נְבִיָּאָה לְאֲסַתְפָּלָא בְּרַ מִשָּׁה נְבִיָּאָה
מְהִימְנָא, דְכָל מִפְתָּחֵן דְבֵיתָא בִּידֵיהּ. שְׁאָר נְבִיָּאִים, כַּד הוּוּ מְטָאֵן לְהָאִי
חַשְׁמַל לְאֲסַתְפָּלָא לָגוּ עֵינִין אֲתַבְּהִילוּ, וְלִבָּא לֹא שְׂכִיךְ, וְנִפְקוּ בִיָּהּ מִכָּל
רַעִיוֹנֵי גּוּפָא, כַּדִּין חָמוּ לָגוּ מַה דְחָמוּ בְּלַחִישׁוּ.

הָאִי חַשְׁמַל, גּוּוֹן אֲשָׁא מְלַהֲטָא מְנַצְצָא, סְלָקָא וְנַחְתָּא, נְצִיץ וְלֵהִיט.
מֵהָאִי סְטָרָא, נְפָקָא נְצִיץ חַד, חִיזוּ מְנַצְצָא מְלַהֲטָא, הוּוּ וְלֹא הוּוּ,

קאים וְלֹא קָאִים. וְחַד כְּגוֹנוֹנָא דָּא מֵהַאי סְטָרָא, וְדָא מֵהַאי סְטָרָא, וְכֵן
לְאַרְבַּע סְטָרִין.

מִמֵּדָּר דָּא אֶל דָּא, וְדָא מִמֵּלֵל אֶל דָּא, וְכֵן כְּלָהוּ, עַד דְּאִינוּן חַד. כְּדִין
נִצְעָן נִיצְעִין בְּנִצְעֵי חַד. סְלָקָא וְנִחְתָּא, אֲזֵלָא וְקִימָא. אֲתַחְזִי
וְלֹא אֲתַחְזִי. הָא אִיהוּ, וְהָא לָאו אִיהוּ. לִית מָאן דְּקִימָא בֵּיהּ. אֲתַהֲדֵרן
נִצְעֵי בְּחִיזוּ דְּחִיזוֹן כְּמִלְקֵדְמִין. מִמֵּלֵלָא. רַעִיוֹנִין מִתְּבַהֲלִין בֵּיהּ, וְלִבָּא לָא
שְׂכִיף וְדָא אִיהוּ רִזָּא דְּחֻשְׁמֵל.

לְגוּ מִן דָּא אִיהוּ רִזָּא בְּלִחִישׁוֹ, רִזָּא דְּקִימִין לְגוּ בְּמוֹחָא. וְדָא אִיהוּ דְּכְתִיב,
וּמִתּוֹכָהּ דְּמוֹת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מֵרְאִיָּהֶן, וּמִתּוֹכָהּ וּגו', הָאִי אִיהוּ רִזָּא
כְּפִימָאָה, בְּמוֹחָא קִימָא, גּוּ רִזִּין עֵילְאִין, בְּדִיוֹקְנָא עֵילְאָה, מְגוּ כָּל אִינוּן
קְלִיפִין דְּסַחְרִין לְמוֹחָא כְּדַקְאֲמָרן.

וּמִתּוֹכָהּ, מִתּוֹכָהּ דְּמָאן. מִתּוֹךְ הֵהוּא דְּאֶקְרִי חֻשְׁמֵל. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב
חֻשְׁמֵל, וְהָא כְּתִיב (יחזקאל ח ב) חֻשְׁמֵלָה, דְּמִשְׁמַע דְּחֻשְׁמֵל אִיהוּ
דְּכַר, וְחֻשְׁמֵלָה אִיהִי נוֹקְבָא, וְהִכָּא כְּתִיב חֻשְׁמֵל, אִמָּאִי כְּתִיב וּמִתּוֹכָהּ.
אֲרָא כְּלָהוּ לְתַתָּא, נוֹקְבֵי אִינוּן. וְכָל מָאן דְּשְׁלִיט דָּא עַל דָּא, הָאִי דְּאִיהוּ
לְתַתָּא, אִיקְרִי נוֹקְבָא, וְכָל אִינוּן דְּלְעֵילָא דּוֹכְרִין אִינוּן, וְדָא לְגוּ מִן
דָּא.

דְּמוֹת אַרְבַּע חַיּוֹת, דְּמוֹת דְּמָאן. דְּמוֹת דְּאִינוּן חִיזוֹן עֵילְאִין, דְּהָא מֵאֲלִין
אֲתַחְזִין אִינוּן גְּנִיזִין דְּלֹא אֲתַחְזִין. הִכָּא אִיקְרִי דְּמוֹת, וְאִיקְרִי צְלָם,
דְּכְתִיב (בראשית א כו) בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוֹתֵנוּ וְכְתִיב (שם א טו) בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת
הָאָדָם, וְכְתִיב (שם ה א) בְּדְמוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ.

בְּגִין דְּהִכָּא רִזָּא עֵילְאָה אִיהוּ, דְּכַד הֵהוּא נְהַר דְּנַפְיָא מְעַדָּן, פְּרַחִין מְנִיָּה
כָּל אִינוּן נִשְׁמַתִּין, דְּאִינוּן אִיבָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְנִטְלָא לִזְן מָאן
דְּנִטְלָא לִזְן, בְּשַׁעֲתָא דְּנַפְקָא מִקְמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּלָהוּ כָּל חַד עָאל
בְּדִיוֹקְנָא לְאַצְטִיירָא, בְּהֵהוּא אֲתַר דְּאִיקְרִי דְּמוֹת, וְאִינוּן אַרְבַּע חִיזוֹן.

וְתַמָּן מְצַטִּיירָא כָּל (ד' ט' ט"ו ט"ז ט"ח ט"ט) חַד וְחַד, בְּהֵהוּא דְּיִוֹקְנָא דְּאֲתַחְזִי לִיָּהּ. וּמִתְּמָן
נַפְקִי כָּל אִינוּן דְּיִוֹקְנִין, מְצַטִּיירִין בְּדִיוֹקְנֵיהוּ כָּל חַד בְּדִיוֹקְנֵיהּ,
כְּמָאן דְּאֵעִיל בְּדַפּוּס לְאַצְטִיירָא. דְּמוֹת דָּא, אִפִּיק דְּמוֹת. וְצָלָם, אִפִּיק
צָלָם. חַיּוֹת דְּנַפְקִי מִחֵילָא דְּחֵיהּ דְּאִיהוּ דְּכַר.

וּבְגִין דְּאִינוּן נוֹקְבֵי, אִיקְרוּן חַיּוֹת אַרְבַּע, דְּאִינוּן בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא,
וּבְהוּן כְּלִילָן כָּל אִינוּן חֵילִין וּמִשְׁרִיין. דְּמוֹת בְּרִזָּא דְּלְעֵילָא
בְּרִזָּא דְּלְתַתָּא, נְטִילֵי דְּיִוֹקְנִין לְעֵילָא, נְטִילֵי דְּיִוֹקְנִין לְתַתָּא, וְאִינוּן

דְּיוֹקְנָא מִמָּשׁ דְּכָל סְטָרִין. וְאַפִּיקוּ דְּיוֹקְנִין דְּכָל סְטָרִין דְּלַעֲיֵלָא וְתַתָּא.
 בֵּין דְּאָמַר דְּמוֹת, אֲמַאי לְבַתֵּר כְּתִיב וְזֶה מְרַאֲיֵהוּ. אֲלָא דְּאֲחִית קַמֵּיהּ,
 וְאֲחֻזְיֵיהּ מְלָה דְּלֹא יָדִיעַ. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (במדבר ח ד) וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנוּרָה.
 (בראשית ו טו) וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְגו', אוֹף הֵכָא וְזֶה מְרַאֲיֵהוּ.

וְאִי תִימָא כָּל אֵינוֹן נְבִיאִים בַּר מִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימָנָא, כְּלָהוּ מִתְעַרְבְּבֵי
 דְּעַתְיֵיהוּ פַּד מְטִי לְגוּ חֲשַׁמַּל, וְהוּא יְכִיל לְמִיקָם עַל דָּא. אֲלָא בְּגִין
 רוּחַ נְבוּאָה הָוֵה קְאָמַר מְלִין, וּבְגִין רַחֲמֵי דִישְׁרָאֵל אִיתְגַּלִּי כָּל חֻזּוֹן
 דְּלִבְר. וּפְלָהוּ מִתְעַרְבְּבֵי, וְכָלָהוּ בְּעַרְבוּבֵיא.

וְחֻזּוֹ פְּנִימָאָה אִיהוּ חִיזוּ בְּלַחֲיִשׁוּ, כְּמָא דְּאָמַר (מ"א יט יב) וְאַחַר הָאֵשׁ קוּל
 דְּמָמָה דְּקָה. וְדָא אִיהוּ רְזָא, דְּדִיוֹקְנָא דְּכָלִּיל כָּל דְּיוֹקְנִין בְּחִיזוּ
 דְּלַעֲיֵלָא, קוּל עֵילָאָה, בְּלַחֲיִשׁוּ דְּלַעֲיֵלָא, דְּמַנְיָה נְפָקִי כָּל דְּיוֹקְנִין. קוּל
 לְתַתָּא, כְּהֵוֹא קוּל עֵילָאָה דְּנָקִיט בְּגִיָּה כָּל דְּיוֹקְנִין. וּבְגִין דְּדָא אִיהוּ
 בְּלַחֲיִשׁוּ, פַּד נְבִיאָה מְטִי לְגַבֵּיהּ, נְהִיר בֵּיהּ עֵינֵין, וְנַהֲרִין רַעֲיוֹנִין.

וְזֶה מְרַאֲיֵהוּ, דְּהָא לִית לֹון חִיזוּ, אֲלָא מְגוּ רְזָא דְּאֶסְפֶּקְלָרִיא דְּנַהֲרָא
 לַעֲיֵלָא, דְּאִיהוּ חִיזוּ דִּילְהוֹן, וְחֻזּוֹא דְּכָלָא, וְכָלָא נַהֲרִין בְּהֵוֹא
 נַהֲרָא.

חֲשַׁמַּר, אֵינוֹן אַרְבַּע נְצִיצִין, דְּלַהֲטִין וְנְצִיצֵי וְעַאלִין דָּא בְּדָא, וְאַתְעַבִּיד
 מְנִיָּהוּ חַד גּוּפָא, וְאִיקְרִי חֲשַׁמַּל. אוֹף הֵכָא אֲלִין אַרְבַּע חִיּוֹת,
 כְּלִילִין דָּא בְּדָא.

בְּגִין דְּאֵינוֹן לְאַרְבַּע סְטָרִין. הֵהוּא דְּלַסְטֵר מְזַרְחָא, אֲתַפְּלִיל בְּסֵטֵר מְעַרְבָא.
 וְהֵהוּא דְּלַסְטֵר מְעַרְבָא, אֲתַפְּלִיל בְּסֵטֵר מְזַרְחָא. וְהֵהוּא דְּלַסְטֵר צְפוֹן,
 אֲתַפְּלִיל בְּסֵטֵר דְּרוּם, וְהֵהוּא דְּלַסְטֵר דְּרוּם, אֲתַפְּלִיל בְּסֵטֵר צְפוֹן. וְכִיּוֹן
 דְּאֲתַפְּלִילוּ כּוּלְהוּ דָּא בְּדָא, אֲתַעַבִּיד מְנִיָּהוּ חַד גּוּפָא, וְאִיהוּ רְזָא דְּאִקְרִי
 אָדָם. וְאַף עַל גַּב דְּכָל אֲנַפִּין מִשְׁתַּנִּין בְּסֵטְרֵיהוּ.

וּמְגוּ אֲלִין דְּאֵינוֹן רְזָא פְּנִימָאָה, לְגַבֵּי נְקוּדָה דְּקִימָא עֲלֵיָּהוּ, נְפָקִי כְּמָה
 מִשְׁרִיין לְזִינֵיָּהוּ.

אָדָם דְּכַר וְנוֹקְבָא. אֵת דְּאִיהוּ רְזָא, דְּכַר אִיהוּ אֵת ו'. רְזָא דְּאָדָם בְּשְׁלִימוּ.
 וְאֵת דָּא שְׁלֵטָא בְּנְקוּדָה דָּא דְּאִיהוּ אַרְבַּע, עַל אַרְבַּע חִיּוֹן.

וּבְרָזָא דָּא דְּאִיהוּ רְזָא פְּנִימָאָה דְּכָלָא, כָּל אֵינוֹן מִשְׁרִיין אַחֲרָנִין וְכָל אֵינוֹן
 חִילִין אֲקָרוּן בְּשָׂמָא דָּא, דְּכְתִיב, (תהלים סח יח) אֲלִפֵּי שְׁנָאן. וְאַף עַל
 גַּב דְּאִוְקְמוּהָ, אֲבָל רְזָא דָּא, בְּגִין דְּנְפָקִי מְגוּ רְזָא דְּמוֹחָא פְּנִימָאָה, בְּכָלָא
 דְּכָלָא, שְׁנָא"ן, רְזָא דְּמוֹחָא, שׁוּר נֶשֶׁר אַרְיָה, אָדָם כְּלִיל לֹון, אֲכָלִיל

עלייהו י'. אתחבר מוחא פלא פחדא, ברזא פנימאה, ואינון רזא שנא"ן,
ועל דא אקרון אלפי שנאן.

זכר לפום שעתא מסתפלין, פתיב, ודמות פניהם פני אדם. ולבתר מתפרשן
דיוקנאין, כל חד וחד לסטריה. וכד אתחפין פלהו, דלא מסתפלין
לעילא, לגו רזא דעלייהו, לא אתחזי דיוקנא כלל, בר דיוקנא דאדם,
דדא איהו דיוקנא דכליל כל דיוקנאין. וכלהו סתימין קמי האי דיוקנא.
בגין כה, כל דיוקנאין דעלמא בד מסתפלן לדיוקנא דאדם, פלהו דחלי
וזעאין מקמי האי דיוקנא.

דיוקנא עילאה דנפק מגו רזא עילאה, בגו אתוון רשימן, איהי רזא דאדם,
וכלא כליל ביה. אדם פללא דכלא, ברזא (דברים ד לב) דמקצה השמים
עד קצה השמים, ואיהו אמצעיתא, ותתא, ועילא, פלא בכללא חדא. ס
סתימא, לעילא, דכליל פלא לתתא. ארבע לתתא, דכליל פמה רתיכין
ומשרין פחדא. א' רזא דכלא, באמצעיתא, דנטיל לכל סטרין, בגין כה,
אדם, רזא דכלא, מסטרא חד לסטרא חד. בר רזא עילאה, דקיימא
במחשבה ורעו, עד דסלקא לאין סוף.

ורגליהם רגל ישרה וגו' דא איהו רזא, לבתר דקאמר רזין דגופא, אהדר
ונחית לתתא ברגלין, וטלפין.

אלין מטו עד ניצוצי דחשמל, האי איהו חשמל דלבר. בגין דמהאי
חשמל, נפקין אחרנין דאיקרון על שמא דא, וכלהו נפקי, בשעתא
דחיות מכוניי רגלייהו. ומטו לאינון ניצוצין דחשמל, פדין מלהטים
אינון ניצוצין, סלקי ונחתי ונפקי כל אינון דאקרון על שמא דא.

חשמל דא, מקיף סחור סחור. נצוצין דיליה נחתין לתתא, עד ההוא
אתר דאקרי קרקע זעירא. ותמן ביהוה קרקע, רהטי כל זיני
אבנין דבדולחא, ומרגלאן נציצין, ואבנין דברקת.

זכר נציץ ולהיט נהירו דחשמל, וסליק ונחית, ומתגפפן אינון ארבע סטרין
דא עם דא, נהיר ההוא קרקע זעירא, ורהטי אבנין, ומרגלאן סלקין,
עד דמטן לגבי תרעא דדרום. ותמן אוצרין סתימין, ופיתחאן ארבע מאה
ושבעין, פחושבן קרק"ע. וגליצו"ר ממונה בהו.

בזמנא דהאי חשמל אנהיר נצוצין לארבע סטרין, קל חד נפיק מלעילא,
ואיתער מבין גדפין, בד אקישו דא עם דא אינון גדפין דאשמיעו
קלא, פמה דאת אמר ואשמע את קול פנפיהם פקול מים רבים. וכדין
האי קלא כלילא בארבע קלין, בד נפק פגע באינון נצוצין, ואתפלגי
לארבע קלין.

קָרָה חֵד אֶזְלָא לְגַלְצוֹ"ר, וְאִיתְעַר בְּהֵוּא קָלָא נְהִירוֹ דְחֻשְׁמַל, וְאִתְעַבִּיד מְנִיָּה דְבוּר חֵד. וּבְהֵוּא דְבוּר אִיתְעַר דִּיבוּרָא אַחְרָא סְתִימוֹ, בְּלַחֲשׁוֹ. וְכַד מְטִי הָאִי לְגַלְצוֹ"ר, כְּדִין אֲתַגְלִיזִין לִיה, מְאֲתָן וְאַרְבַּע סְרִי רִזִין עֵילְאִין דְאֲתַגְלִיזָאן.

קָרָא תַנְינָא, אֶזְלָא לְעֵנָא"ל, רַב מְמַנָּא עַל תְּמַנְסְרִי אֶלְף רַבּוּא מְשֻׁרִיין, מְשֻׁמְשִׁין גּוֹ קַרְקַע אַחְרָא, דְאִיְהוּ בְנֵהִירוֹ דְכָל גְּוּוֹנִין, הָאִי אַקְרִי קַרְקַע דְאַרְגֻּוֹנָא, נְהִיר בְּכָל זִינֵי נְהוּרִין דְנִפְקִי מֵהָאִי חֻשְׁמַל. וְתַמָּן בְּהֵוּא (דף טו ע"ב) קַרְקַע, שְׁקִיעָן תְּרִיסַר אֶלְף רַבּוּא מְרַגְלָאן (עֵילְאִין וְכַד סְלָקִין נְצִיצִין דְחֻשְׁמַל, וְעֵאלִין דָּא בְדָא, סְלָקִין כָּל אִינוּן מְרַגְלָאן) דְאִינוּן שְׁקִיעָן בְּהֵוּא קַרְקַע, וּמְטוֹ לְגַבֵּי תַרְעָא דְמְזוּרַח. וְתַמָּן שִׁית אֶלְף אֶלְפִין תַרְעִין פְּתִיחָן, וְעֵנָא"ל רַב מְמַנָּא בְהוּ. וְהֵוּא קָלָא כַד אִיתְעַר מְלַעֲלָא, בְּטַשׁ נְהִירוֹ דְהָאִי חֻשְׁמַל בֵּיה, וְאִתְעַבִּיד מְנִיָּה דְבוּר, וּבְהֵוּא דְבוּר אִתְעַר דְבוּר אַחְרָא סְתִימָא.

וְכַד מְטִי הָאִי לְעֵנָא"ל מְמַנָּא, כְּדִין אֲתַגְלִיזִין תְּלַת מְאָה וְשִׁתִּין וְחֻמֶּשׁ רִזִין עֵילְאִין, דְאִינוּן שְׁקִיעִים בְּגוּשְׁפַּנְקָא חוּתָם אֲמַת. כְּדִין בְּאִימְתָא בְּחִיל בְּרַתָּת בְּזִיע, סְלָקִין שִׁירִין וְתוֹשְׁבַחָן לְמֵאֲרִי כְלָא. וְנְהִירוֹ דְרִשִׁים בְּשֵׁם הַמְּפֹרֶשׁ, בְּאַרְבַּעִין וְתַרִין אֲתוּוֹן מְחַקְקִין, נִפְקָא מֵהֵוּא רַב סְגָנִין עַל כָּל שְׂאָר מְשֻׁרִיין, וְסַנְדְּלָפוֹ"ן אַקְרִי, וְהֵוּא נְהִירוֹ חֻפְיָא עַל אִינוּן תְּרִי קַרְקַעִי, מְקַרְקַע זְעִירָא וְעַד קַרְקַע דְאַרְגֻּוֹנָא.

וְרִזָּא דָּא (מ"א ד) וְסַפּוֹן בְּאַרְזֵי מֵהַקַּרְקַע וְעַד הַקַּרְקַע, סַנְדְּלָפוֹן אַקְרִי הַכִּי, בְּגִין דְתַמָּן עֵאלִין כָּל רִזֵי פְּנִים עֵילְאִין, וְאַנְעִילוּ בֵּיה, כְּהָאִי סַנְדְּלָא, דְאִיְהוּ אַעֲלִיל בְּגוֹיָה כָּל יְסוּדָא וְשֻׁרְשָׁא דְגוּפָא.

דָּא רַב מְמַנָּא, מְשֻׁמְשָׁא לְאִינוּן פְּנִים לְגוֹ. בְּהָאִי חֻקִּיקִין רִזִין דְאֲתוּוֹן רְשִׁימִין גְּלִיפִין, בְּלֻטִין בְּהֵוּא נְהִירוֹ דְחֻפְיָאן עַל אִינוּן קַרְקַעִי. כַּד הָאִי קְשִׁיר כְּתַרִין לְמֵאֲרִיָּה, אִינוּן אֲתוּוֹן סְלָקִין בְּהֵוּא נְהִירוֹ, וּמִתְעַטְרִין בְּאִינוּן כְּתַרִין וְהַדְרָא הֵוּא נְהוּרָא חֻפְיָא בְּאַתְרִיָּה, וְאֲתוּוֹן סְלָקִין בְּאִינוּן כְּתַרִין, בְּרִזָּא דְשִׁמָּא קְדִישָׁא.

וְרַגְלֵיהֶם רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל, מִתְחַבְּרָאן כְּחֵדָא, דְאִינוּן כְּחֵדָא, לְמַהֵן בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, בְּרַגְשַׁת חֲבוּרְתָא בְּמִיִּשְׂרָאֵל כְּחֵדָא, וְרַגְלֵיהֶן בְּמִיִּשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, לְחִיזוֹ נְבִיאָה בְּדַרְגִין יְדִיעָאן.

וְכַלְהוּ דְרַגִּין אִיקְרוּן רַגְלֵי חַמּוּת אַרְע מְנִיָּהּ. וְלָהוּ כְּחִיזוֹ רַגְלִין בְּגוּפָא, בְּסַדְרָא דְקָא מְסַדְרָא, וְאִיְהוּ כְּלָא בְּשִׁיעוּרָא.

וְכַף רַגְלֵיהֶם כְּכַף רַגְלֵי עֶגְלָא, בְּחִיבוּרָא דְהָאִי סְטָרָא. וְלִית לוֹן אֶצְבָּעִין לְתַתָּא, בְּגִין דְאַצְבָּעִין לְתַתָּא אַחְזִיין חִילִין אַחְרָנִין, בְּדִיוקְנָא אוּחְרָא.

וְעַל דָּא בַר נֶשׁ אַחְזִי בְּאַצְבָּעֵן חִילִין אַחְרָנִין לְעֵילָא בְּדִין, וְחִילִין אַחְרָנִין לְתַתָּא בְּרַגְלִין. וְאֵלִין לָא רְשִׁימִין בְּגִיבֵיהוּ חִילִין אַחְרָנִין דְּסֹטֵר אַחְרָא, וְעַל דָּא אַקְרוּן רַגְלֵי יִשְׂרָה, דְּסֹתִים לְסֹטֵרָא דָּא, וְאִינוּן כֶּף אַחַת.

וְאִף עַל גַּב דְּלָא מִתְפָּרְשִׁין בְּפָרִישׁוֹ דְּאַצְבָּעֵן בְּחִילִין אַחְרָנִין דְּסֹטֵר אוֹחְרָא, אֵית בְּהוּ רְשִׁימוֹ חַד, לְמִיָּהב דְּיוֹכְתָא לְסֹטֵר אַחְרָא, וְאִתְחַזְיִין לְתַתָּא כֶּכֶף רַגְלֵי עֵגֹל, אֲבָל לָא כֶּף לְאַסְטָאָה, אִף עַל גַּב דְּאִינוּן רַגְלֵי עֵגֹל, יִשְׂרָה אִיהוּ, דְּלָא אֶסְטִי לְעֵלְמִין.

בְּתַהוּא רַגְשָׂא, נֶפֶק נְצִיצוֹ וּשְׁלֵהוּבָא לְסֹטֵרָא דָּא לְשִׁמְאָלָא, וְאִינוּן נְצִיצוֹ וּשְׁלֵהוּבָא מִתְחַפְרֵן כְּחָדָא, וְנְצִיצִין לְכָל עֵיבֵר, וְאִתְעֵבִיד מְנִייהוּ חִילִין וּמְשֻׁרְיִין, וְכִלְהוּ אִיקְרוּן רַגְלֵי חַיִּוֹת, בְּגִין דְּנִפְקִי מְאִינוּן רַגְלִין. וְכִלְהוּ אֲזֵלִין וְשִׂאטֵן בְּשְׁלִיחוּתָא בְּעֵלְמָא, לְאַתְלַבְּשָׂא בְּגוּפָא לְתַתָּא. וְאִתְחַזְוֵן כְּאִינוּן אַחְרָנִין דְּאִיתְחַזְוֵן וְעַבְדֵי שְׁלִיחוּתָא בְּעֵלְמָא, וּמְהַדְרֵן בְּרַמְשָׂא וּבְכַפְנֵיָא, וּמְקַדְשֵׁי שְׁמָא דְמְאָרִיָּהוּן.

וְדַמּוּת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי אָדָם, דְּמוּת הַהוּא דְּיוֹקְנָא לְעֵילָא, לְאַצְטִיירָא בְּצִיּוּרָא גְנִיזָא. פְּנִים קְלִיטִין בְּקוּלְפִין דְּקִיקִין. דְּמוּת אַנְפִּין דְּלָגוֹ צִיּוּרָא דְּיוֹקְנָא דְּאָדָם, דְּנְצִיצִין נְצִיצוֹ דְּהַהוּא נְצִיצָא מְלַהֲטָא מְלָגוֹ דְּחִשְׁמַל פְּנִימָאָה, דְּטָמִיר וְגְנִיז, הוּי וְלָא הוּי.

אוּר נְצִיצִין, אֲשָׁא לְהֵיט, מְלַהֲטָא בְּשְׁלֵהוּבֵי דְנוּרָא. רוּחָא מְנַצְצָא אַחִיד בְּגוּוּנֵי, קוּלְפָא בְּסוּטְרָא, גּוֹ פְּלִילָא חָדָא. אַחִיד לְעֵילָא, אַחִיד לְתַתָּא. גּוּוּנֵי אַחִידוֹ לְכַמְּה סְטֵרִין.

גּוּוּן אוּר גְּנִיז, אַחִיד נְהִיר וְנְצִיצִין בְּנְצִיצוֹ, וְהֵאִי אוּר אַחִיד וְתַפִּיס וְאַעִיל לְגַבֵּיהּ נְהִירוֹ דְּאֲשָׁא מְלַהֲטָא, וּשְׁלֵהוּבֵי נוּרָא, אֵלִין תְּרִין לָא מִתְיַשְׁבֵּן כְּחָדָא. וּמַגּוֹ מְרַגְלָא דְּלָא אִתְגַּלְיָא כְּלָל, נֶפְקָא רוּחָא דְּבוּסְמָא, כְּלִילָא בְּתַרִּיסַר בּוּסְמִין עֵילְאִין, וּמַגּוֹ הַהוּא סְלִיקוֹ דְּאִינוּן תְּרִין דְּלָא מִתְיַשְׁבֵּן כְּחָדָא, אַחִיד בְּהוּ הַהוּא רוּחָא, וּמִתְיַשְׁבֵּן בְּדוּכְתִיָּהוּ.

וּבְרִין, אַצְטַבַּע הַהוּא רוּחָא, מַגּוֹ הַהוּא נְהִירוֹ דְּאוּר גְּנִיז, וְנְהִירוֹ דְּאֲשָׁא מְלַהֲטָא, וְאִתְיַשְׁבֵּן וְקִימָא בֵּיהּ, כְּדִין אַצְטִיירוֹ בֵּיהּ, צִיּוּרָא דְּפְנֵי אָדָם, דְּכִלִּיל כָּל דְּיוֹקְנִין, וְהֵאִי אִיהוּ גּוּוּן דְּכִלִּיל כָּל גּוּוּנִין. אַנְפִּין דְּכִלִּיל כָּל אַנְפִּין.

וְכַד אִינוּן מִתְתַּקְנֵן כְּדָקָא יָאוּת, לָגוֹ כְּרִסְיָא, כְּלָהוּ בְּדִיוֹקְנָא חָדָא דְּאָדָם. וְרָזָא דָּא, כַּד מְסַתְּפִלִין לְסֹטֵר מְזַרְח, כְּלָהוּ אִינוּן בְּדִיוֹקְנָא חָדָא דְּאָדָם, בְּגִין דְּמִתְמָן אִיהוּ תְּקִיפוֹ דְּרָזָא דְּאָדָם.

וְכַד מְסַתְּפִלִין לְסֹטֵר דְּרוּם, כָּל אַנְפִּין אִינוּן בְּדִיוֹקְנָא חָדָא, דְּיוֹקְנָא דְּאַרְיָה,

דַּתְמָן אִיהוּ חִילָא וְתוּקְפָא דְכָלָא. וְכַד מִסְתַּפְּלִין לְסִטְרָא צְפוּן, כָּל אַנְפִּין
 אֵינוֹן בְּדִיוקְנָא חֲדָא, דִּיוקְנָא דְשׁוּר, דַּתְמָן אִיהוּ נְגִיחוּ דְדִינָא תְקִיפָא.
 וְכַד מִסְתַּפְּלִין לְסִטְרָא מְעַרְב, כָּל אַנְפִּין אֵינוֹן בְּדִיוקְנָא חֲדָא, בְּדִיוקְנָא
 דְנֶשֶׁר. כְּמָה דָּאת אָמַר, (משלי ל יט) דְרֹךְ הַנֶּשֶׁר בַּשָּׁמַיִם. בְּגִין דַּתְמָן (דבריים
 לב יא) נֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחֹף. וְאוֹרַח דְנֶשֶׁר, לְאַתְדַּבְּקָא תְדִיר בַּשָּׁמַיִם,
 דַּתְמָן אִיהוּ תִיאוּבְתִיָּה לְאַסְתַּלְקָא וּלְאַתְדַּבְּקָא. וּבְגִין כֹּה אִיהוּ לְסִטְרָא מְעַרְב.
 וּבְגִין דְכָל אַנְפִּין מִשְׁתַּנִּין, כְּפּוּם הֵהוּא אַתְר דְהֵהוּא סִטְרָא דְמִסְתַּפְּלִין
 בִּיָּה, כְּתִיב בְּכֹלָהוּ בְּכָל דִּיוקְנָא וּדִיוקְנָא, לְאַרְבַּעַתָּם. פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי
 אַרְיָה לְאַרְבַּעַתָּם פְּנֵי שׁוּר לְאַרְבַּעַתָּן וּפְנֵי נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן.
 חָא פַּד מִתְתַּקְנָן בְּכִרְסֵיָּא, כְּמָא דְכִרְסֵיָּא פְּנֵי לְמִיזַל, הֲכִי אֵינוֹן אַתְחַזְיִין
 דִּיוקְנֵיהוּ, כְּפּוּם הֵהוּא סִטְרָא דְאִזַּל, כְּדַכְתִּיב, אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה
 הַרוּחַ לְלָכֶת יִלְכוּ.

וְכַד לָא אִזְלִין וְלָא מִתְתַּקְנִין גַּבֵּי פְרִסְיָא, כְּדִין כָּל חַד וְחַד אַתְפָּרֶשׁ
 בְּדִיוקְנֵיהּ דְאַתְחַזִּי לִיהּ. וְעַם כָּל דָּא, כָּל חַד וְחַד אַתְדַּבְּק בְּדִיוקְנָא
 דְחִבְרִיָּה, וְכֹלָהוּ אַתְחַזְיִין דִּיוקְנֵיהוּ מִתְדַּבְּקוּ דָּא בְּדָא, וְדָא כְּלִיל בְּדָא,
 כָּל חַד כְּלִיל בְּחִבְרִיָּה, וְחִבְרִיָּה בִּיָּה.

כְּטָרָא חַד אוֹמַר קְדוּשׁ, וְכְטָרָא חַד אוֹמַר קְדוּשׁ, וְכְטָרָא חַד אוֹמַר קְדוּשׁ,
 וְכְטָרָא אוֹחְרָא אוֹמַר ה' צְבָאוֹת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

וַיְדִי אָדָם (דף תו"ע ט"א) מִתַּחַת פְּנֵיָּהֶם, חָא לְקַבְּלָא מְאִרְיָהוֹן דְתִיּוּבְתָא לְגַבֵּיָּהוּ,
 דְהָא יְמִינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיָּהּ הוּא, פְּרִישָׁא לְקַבְּלָא כָּל אֵינוֹן דְתִיּוּבִין
 לְגַבֵּיָּהּ. מִתַּחַת פְּנֵיָּהֶם, אַמְאִי, בְּגִין צְנִיעוּ, דְהָא מְאִרְיָהוֹן דְתִיּוּבְתָא צְנִיעוּ
 אַצְטְרִיךְ, דְלָא לְמַנְדַּע בְּהוּ אַחְרָא, כְּמָא דָּאת אָמַר (תהלים לב א) כְּסוּי חֲטָאָה.
 רְזָא דָּא, דְלָא סְלִקִּין יְדִיָּהוּ לְעִילָא, כְּמָא דְבְנֵי נֶשֶׁא דִיְדִיָּהוּ סְלִקִּין לְעִילָא
 עַל רִישֵׁיָּהוּ, וְהֵנִי לָאוּ הֲכִי, דְהָא מִתַּחַת גְּדַפֵּיָּהוּ לָא נִפְקִי לְבַר,
 דְהָא גְּדַפֵּיָּהוּ וְאַנְפֵּיָּהוּ פְרִידִן אֵינוֹן לְעִילָא. כְּמָא דְאָמַר וּפְנֵיָּהֶם וְכַנְפֵּיָּהֶם
 פְּרִדוּת מְלִמְעָלָה. דְאַתְפָּרֶשׁן פַּד לָא מִתְתַּקְנָן גּוּ פּוֹרְסֵיָּא כְּדָקָא אַמְרִין.
 וְאַלִּין יְדִין לָא אַתְחַזְיִין כְּלָל לְסִלְקָא לְעִילָא, מַגּוּ דְאַתְגַּלְיִין, וְעַל דָּא
 מִתַּחַת פְּנֵיָּהֶם כְּתִיב.

וְכַד אֵלִין נְטִלִין, גְּדַפֵּיָּהוּ מִתְחַבְּרִין כְּחֲדָא, לְמַהוּי בְּאַרְח מִישֶׁר, לְנִטְלָא
 דָּא עִם דָּא כְּחֲדָא, בְּשַׁעְתָּא חֲדָא, בְּזַמְנָא חֲדָא, וְכֹלָהוּ כְּחֲדָא סְלִקִּין
 לְכִרְסֵיָּא לְעִילָא.

וְאֵינוֹן דְלָא יְדַעִי לָאֵן אַתְר וְלָא חֲמָאֵן וְלָא מִסְתַּפְּלִין, (נְעָא, וּמִסְחָא וְנְעָא דְלִחוֹן פַּד
 אֵינוֹן נְשִׁלִּין, וְסִלְקִין לְכִרְסֵיָּא קְדִישָׁא, אַתְעִבִּיד) מִהֵהוּא זִיעָא נְהַר דִּינּוּר, נְגִיד וְנִפְקִי.

וְהָיָה זֵיעָא פְּנִטְלוּ דְנָטְלִי אִיהוּ. טַפְּיִן מְנַטְפִּין מְאַרְבַּע גְּוֹוִנֵי אֲשִׁין. אֲשָׂא
 חַוּוּרָא, מְנַטְפָּא אֲשָׂא סוּמְקָא, אֲשָׂא יְרוּקָא. אֲשָׂא סוּמְקָא, מְנַטְפָּא
 אֲשָׂא אוּכְמָא, אֲשָׂא יְרוּקָא. אֲשָׂא יְרוּקָא מְנַטְפָּא אֲשָׂא סוּמְקָא, אֲשָׂא
 חַוּוּרָא. אֲשָׂא אוּכְמָא, מְנַטְפָּא הֵהוּא אֲשָׂא סוּמְקָא.

חַוּוּרָא תַנְיִנָא, לָאו אִיהוּ הֵהוּא חַוּוּרָא קְדָמָא. וְהֵהוּא אֲשָׂא אוּכְמָא,
 לָאו אִיהוּ הֵהוּא אֲשָׂא אוּכְמָא קְדָמָא. וְכֵן כָּל גְּוֹוִנִין, לָאו אֵלִין
 פְּאֵלִין, קְדָמָא, וְתַנְיִנָא, וְתַלְיָתָא, וְכֵן פְּלֵהוּ.

בְּשַׁעְתָּא דְנַטְפִּין אֵלִין אֲשִׁין, וְאַתְּפְּלִילוּ לְאַתְתְּבְּרָא פְּחָדָא, סְלָקִין שְׁלֵהוּבִין
 מְלֵהָטִין, וּבְטָשִׁי דָא בְּדָא, וּמֵהֵהוּא בְּטִישׁוּ דְבְּטָשׁוּ פְּחָדָא,
 אַתְּעֵבִידוּ כָּל אֵינוּן מְלֵאכֵי חַפְּלָה, דְּטָרְדִי חַיִּיבֵינָא בְּגִיהֵנָם. מְאִינוּן שְׁלֵהוּבִין
 אַתְּעֵבִיד נִרְאָ דְגִיהֵנָם לְתַתָּא, דְּאֵינוּן שְׁלִיחִין דְּחַפְּלָה, אַתְּמַנוּן בְּאֵינוּן
 שְׁלֵהוּבִין, לְאוּקְדָא חַיִּיבֵינָא תַמָּן, דְּרִזָּא דִילְהוּן תַמָּן. דְּכַתִּיב, (יחזקאל טו ז)
 מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם.

כִּד נְטָלִין, פְּלֵהוּן נְטָלִין לְקַבֵּל אַנְפוּי, דְּהֵהוּא דְאַתְּמָנָא לְהֵהוּא סְטָרָא.
 כִּד רוּחָא אֵיתְעַר לְמִיְהוּדָא לְסְטָרָא דְמַזְרַח, בְּטִישׁ הֵהוּא רוּחָא לְגַבֵּי
 אַנְפוּי דְּהֵהוּא דְקִימָא לְהֵהוּא סְטָרָא, וְאִיהוּ נְטִיל בְּקְדָמִיתָא, וְכֵלְהוּ עֲמִיה
 פְּחָדָא, דְּכַתִּיב וְאִישׁ אֵל עֵבֵר פָּנָיו יִלְכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכְתָּ
 יִלְכוּ.

הָאֵי רוּחַ, אִיהוּ רוּחַ מְמַלְלָא. רוּחַ דְּכֵלִיל כָּל רוּחִין בְּגוּיָה. רוּחַ טָמִיר
 וְגַנְזִי בְּגוּוּיָהוּ. רוּחַ דָּא, אִיהוּ רוּחַ דְּכֵלִיל בְּרִזָּא דְלְתַתָּא, לְקַבֵּל תְּלַת
 קִידוּשִׁין דְּאַתְּקַדְשׁ בְּהוּן פְּחָדָא. וְאֵינוּן קְדוּשׁ קְדוּשׁ קְדוּשׁ, לְקַבֵּל תְּלַת
 זִמְנִין רוּחַ דְּכַתִּיב הָכָא. אֵל אֲשֶׁר יִהְיֶה שָׁמָּה הָרוּחַ, חֵד. עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה
 שָׁם הָרוּחַ, תְּרִי. שָׁמָּה הָרוּחַ לְלַכְתָּ, תְּלַת. בְּגִין, דְּרוּחַ דָּא פְּלִיל מְתַלַּת
 רוּחִין, רִזָּא דְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ עֵילְאִין, דְּאֵינוּן רִזָּא דְתְּלַת קְדוּשָׁאן, דְּנַחְתָּא
 מֵהֵהוּא קְדָשׁ עֵילְאָה, רוּחַ סְתִימָא, דְּכָל קְדוּשָׁאן מְנִיָּה תְּלִיין.

וְדַמּוֹת הַחַיּוֹת מְרַאֲיָהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת וּגּוֹ'. וְדַמּוֹת, דְּיוּקְנָא דְמֵתְלַבְּשָׁן
 בְּחַד מְנִיָּהוּ, דְאַתְּלַבֵּשׁ בְּנוּרָא. וְאִיהוּ לָא חֲזָא, אֲלָא דְיוּקְנָא חִיזוּ
 שְׁמַשִׁי דְגַחְלֵי דְנוּרָא.

נְחֵלֵי אֵשׁ, אֵלִין אֵינוּן דְּאֵיקְרוּן מְרַאֲיָהֶם, חִיזוּ דְחִיּוּן, דְּבָהוּ אֶסְתְּפִלְן
 לְמִיחְמֵי בְּחִיזוּ. כְּמַרְאָה דְאַחְזִי כָּל גְּוֹוִנִין, הַכִּי שְׂרָפִים, אֵינוּן כְּמַרְאָה
 לְאַחְזָא בְּהוּן דְּיוּקְנִין דְחִיּוּן. בְּגִין דְּכּוּלָּא אַתְּלַבֵּשׁ דָּא בְּדָא, וְדָא מְרָאָה
 דְּדָא.

אַבְרָ וְדַמּוֹת הַחַיּוֹת, לָא אָמַר דְּיוּקְנָא דִילְהוּן, וְלָא אֵיצְטְרִיךְ, דְּהָא

בְּקִדְמִיתָא קָאָמַר כּל דְּיוֹקְנִין דִּילְהוֹן. וְהָכָא אָמַר מְאִינוּן דְּמוּת דִּלְהוֹן
דְּאִינוּן מְרָאוֹת דִּילְהוֹן.

בְּנַחֲלֵי אֵשׁ, מֵאֵן גַּחֲלֵי אֵשׁ. אֵלִין שְׂרָפִים. מְרָאֵיהֶם, אִינוּן אוֹפְנִים, דְּבַהוֹן
אֶתְלַבְּשָׁן, לְאַחְזָא דְּיוֹקְנִין, וְחִיזוּ דִּילְהוֹן.

וְנִצְיָנוּ דִּילְהוֹן, בְּאִינוּן דְּאִיקְרוּן לְפִידִים. וּמֵאֵן אִינוּן חֲשָׁמַלִים תְּתָאִין,
דְּנַפְקֵי מֵהוּא חֲשָׁמַל תְּתָאָה. רְזָא דָא, כְּרִזָא עֵילָאָה לְעֵילָא, בְּהוּא
חֲשָׁמַל פְּנִימָאָה, בְּגִין דְּכֻלָּא גְּוֹנָא חָדָא, מִתְתָא וְעֵילָא. עַד הָכָא רְזָא
דְּחֲשָׁמַל, בְּגְוֹנִין דִּלָּא אֶתְחִזוּן, אֶלָּא בְּחִזּוּ. חִיזוּ לְגוּ מִן חִיזוּ, חִיזוּ דָא
לְגוּ מִן דָּא. כְּמָא דְכְּתִיב, (ש"ש ח טו) מִמְרָאָה מִתְנִיו וּלְמַעְלָה וּמִמְרָאָה מִתְנִיו
וּלְמַטָּה.

הוּא מִתְהַלְכֵת בֵּין חַיִּוֹת, דְּאֶתְיִהִיבֵת בֵּין תְּרִין סְטְרִין, וְאֶתְחַקֵּקֵת תְּפִין
בְּגִלּוּפָא וְדִיוֹקְנָא. דְּכְּתִיב שִׁמְנֵי כַחוֹתֶם עַל לֶבֶךָ וּגְוִי. וּמִגּוּ דְהָאִי
אֶבֶן טָבָא מְרַגְלִיתָא, אֶזְלָא בֵּין תְּרִין סְטְרִין, אִית לָהּ נְהִירוּ לְאַנְהָרָא,
וּלְסִלְקָא נְהוּרָא. עַל כֹּל שְׂאָר אֶבְנִין מְנַצְצִין.

וְנוּגָה לְאֵשׁ, הָאִי נוּגָה אִיהוּ מִסְטְרָא דִּימִינָא, וְאֶתְכֻלִּיל בְּשִׁמְאָלָא, וּשְׁמָאָלָא
בְּיִמִינָא, וְאֶשָׁא מְלֵהֲטָא מְנַצְצָא. מֵהוּא נוּגָה נְהִיר הוּא אֶבְנָא,
וְאֶתְיִהִיב בֵּה חִיזוּ, לְאַסְתְּפֻלָּא בְּשׁוּפְרָהָא.

וְהָאִי נוּגָה אִיהוּ נְצִיצוּ דְנְצִיצִין כְּאֶשָׁא, וְנְהִיר סוּמְקָא דִּילִיָּהּ. וּמִגּוּ דָא,
בְּשַׁעְתָּא דְעָאל וְנִקִּיב גּוּ הוּא אֶבְנָא, אִיהִי שְׁפִירָא בְּחִיזוּ.

בְּתִרִין גְּוֹנִין, אֶתְחִזִּיא הָאִי אֶבְנָא וְאַצְטַבַּע, בְּגִין דְּאִיהוּ גְּוֹן חֲשׁוּף
בְּקִדְמִיתָא, כִּיּוֹן דְּאֶתְתַּקְנַת לְקַבְלָא נְהוּרָא, אֶתְעַר נְהִירוּ מִסְטְרָא
דִּימִינָא, וְאֶתְנְהִירַת בְּחִוּוּרָו. כִּיּוֹן דְּאֶנְהִירַת בְּחִוּוּרָו כְּאֶבְנָא בְּדוּלְחָא, עַד
כְּעֵן לִית לָהּ חִיזוּ בְּשִׁפִּירוּ לְאַסְתְּפֻלָּא, עַד דְּאֶתָא סְטְרָא דְשִׁמְאָלָא דְהוּא
נוּגָה, דְסוּמְקָא, וְעָאל בְּגוּיָה הוּא סוּמְקָא בְּהוּא נוּגָה, כְּדִין אִיהִי שְׁפִירָא
בְּחִיזוּ, שְׁפִירָא בְּרִיּוּא, לְאַסְתְּפֻלָּא.

אִיהִי אֶבְנָא יִקְרָא בְּשִׁלְיָמוּ בְּגְוֹנִין. כְּאֶתְתָּא שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, חִוּוּר וְסוּמְקָא.
וּכְדִין אֶתְוּוֹן מְנַצְצִין בְּגוּיָה, וְנִפְיִק בְּגוּ הוּא נְצִיצוּ בְּרַק מְבַרְקַת, נְהִיר
לְפּוּם שַׁעְתָּא, חִוּוּר וְסוּמְקָא, סוּמְקָא וְחִוּוּר.

רְזָא קְדִישָׁא, לְאַצְטַבַּע שְׂאָר אֶבְנִין מֵהוּא אֶבְנָא טָבָא דְאִקְרִי בְּרַקַת. בְּגִין
דְּאַצְטַבַּע מֵהוּא נְהִירוּ דְבְּרַק, אִיקְרִי עַל שְׁמִיָּה בְּרַקַת. בְּגִין דְּהָאִי
אֶבְנָא טָבָא, מְרַגְלִיתָא עֵילָאָה, אֶצְטַבַּע בְּתִרִיסַר גְּוֹנִין, מְנַהֲרִין גּוּ אִינוּן
תְּרִין. וּמִגּוּ נְצִיצוּ דְנְצִיץ וְאַפִּיק, אֶצְטַבַּעַן תְּרִיסַר אֶבְנִין דִּילָּהּ, וְאִינוּן תְּרִין
סְדְרִין. וּכְפּוּם דְּאַצְטַבַּעוּ (דף י"ג ע"ב) מִינָהּ, הָכִי אֶקְרוּן עַל הוּא שְׁמָא מְכֻשׁ.

וְחַיִּיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב, (יחזקאל א טז) נְהִירִין גְּנִיזִין גְּלִיזִין, וְסִתְרִין קְיִימִין וְלֹא קְיִימִין, נְהִירִין וְלֹא נְהִירִין. זְמַנִּין נְהִירִין בְּהַאי גְּוֹון, וּלְפּוּם שְׁעָתָא גְּוֹון אֲחֵרָא. הַשְּׁתָא שְׁמָא דָּא, וּלְפּוּם שְׁעָתָא שְׁמָא אֲחֵרָא. לִית מֵאן דִּיכִיל לְקְיִימָא בְּאַלִּין נְהוּרִין.

יְהוּ"ה, נְהִירוּ דְאַסְתֵּלַק בְּשְׁמָא דָּא, דְכִלִּיל כָּל נְהוּרִין בְּשְׁלִימוּ. וּלְפּוּם שְׁעָתָא, נְחִית וְאַתְהֵדֵר נְהִירוּ בְּגוּון אֲחֵרָא, וְאַסְתֵּלַק בְּשְׁמָא אֲחֵרָא, אֱלֹהִי"ם. וּלְפּוּם שְׁעָתָא, א"ל. וּלְפּוּם שְׁעָתָא, צְבָאוֹ"ת. וּלְפּוּם שְׁעָתָא שְׁד"י. וְהָכִי בְּכָל אֵינוֹן שְׁמֵהֶן דְּאִיקְרִי בְּהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וּבְגִין דְּאִית אֲתֵר גְּנִיז דְּנִפְקִי מְנִייהוּ, וּכְפּוּם דְּאִיהוּ נְבִיעַ מְגוּ מְבוּעָא גְּנִיז דְּאַתְגְּנִיז בִּיהַ, הָכִי אֲתַחְזִי כָּל חַד. וְלִית מֵאן דִּיקוּם בְּהוּ. וְרָזָא דָּא מְנָא דְּמִיָּא וְשְׁמֵשָׁא, בְּכוּתְלָא.

וּבְמָא דְּאֵינוֹן רְצוּא וְשׁוּב, אוֹף הָכִי בְּלָבָא וְדַעְתָּא. בַּר נְבִיאִי מְהִימְנִי, דְּמִסְתַּפְּלִי מְגוּ אֵינוֹן דְּלִתְתָּא, דְּאֵינוֹן בְּרָזָא דְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְּלֹא נְהֵרָא, וּמְגוּ אֵלִין הוּוּ מִסְתַּפְּלִין כְּבַתֵּר כּוּתְלָא. עַד הָכָא דְּמוֹת מְאֵינוֹן רְזִין לְעִילָא הַשְּׁתָא לְתַתָּא.

בְּתִיב וְאַרְא חַיִּיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְץ וּגו'. וְאַרְא חַיִּיּוֹת, דָּא אִיהוּ אֲסַתְפְּלוּתָא בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְּלֹא נְהֵרָא. וּמְגוּ דְּחֵמָא אֵלִין, אֲסַתְפְּל בְּמָה דְּגְנִיז וְסִתִּים.

וְהִנֵּה אוֹפֵן אֶחָד בְּאַרְץ, דָּא מִטְטְרוּ"ן, דְּאִיהוּ עֵילָאָה מְנִייהוּ ת"ק שְׁנִין. מִטְטְרוּ"ן, מִיטְטְרוּ"ן, זְבוּל, עֵבֵד, זְבוּא"ל, (נ"א עֵבֵדֵי אֵל, וְזוּלֵי אֵל) הָא חֵמֵשׁ. וּכְפּוּם שְׁלִיחוּ דְּמְאַרְיָה, הָכִי אֲסַגִּיאוּ שְׁמוּי לְאַרְבַּע סְטְרוּי, כְּאַרְבַּע סְטְרִין דְּעֵלְמָא.

קְשִׁיר קְשִׁרִין לְמְאַרְיָה, שְׁלִיט בְּרָזִין דְּאַרְבַּע אֶלְף וּחֵמֵשׁ מָאָה נְהִירִי אֲפֻרְסָמוֹנָא, דְּנִגְדִין וְנִפְקִין מְגוּ תְּלִיסֵר אֲחֵרְנִין גְּנִיזִין. וְאַרְבַּעָה אֶלְף וְת"ק רְבוּא הִיכְלִין, דְּאֵינוֹן טְמִירִין בְּגוּ אֵינוֹן נְהוּרִין, קְיִימִין קְמִיָּה, וְאִיהוּ מְמָנָא עֲלֵייהוּ.

כָּר זְמָנָא דְּעָאל וְנִפְיק, אֶלְף וְת"ק רְקִיעִין זְעֵאִין קְמִיָּה. תְּרִיסֵר אֶלְפִי רְבוּא מִימִינִיָּה, וְתְרִיסֵר אֶלְפִי רְבוּא מְשְׁמָאֲלִיָּה. תְּרִיסֵר אֶלְפִי רְבוּא קְמִיָּה, תְּרִיסֵר אֶלְפִי רְבוּא מְאַחֲרִיָּה. כָּל הַנִּי מְשֻׁרְיִין נְהִירִין, מְגוּ שְׁלֵהוּבָא חַד מְנַצְצָא. דְּנִפְקָא מְנִיָּה. וּבְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא חֲקִיקָן אֲתוּון דְּשֵׁם הַמְּפּוֹרָשׁ, נְצִיצִין מְלַהֲטִין מְגוּ הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא. וְכִלְהוּ כַּד מִסְתַּפְּלָן בְּנְהִירוּ דְּאַתּוּון מְחַקְקוּן גְּלִיפּוּן, כְּלֵהוּ זְעֵאִין וְדַחֲלִין, וְנִטְלִין לְגַבִּי הֵהוּא נְצִיצוּ דְּאַתּוּון. וּמְגוּ שְׁלֵהוּבָא דָּא, נְהִירִין אוֹפְנִים אוֹחֲרִנִין, דְּנִטְלִי בְּרִתִּיכִין אֲחֵרְנִין לְתַתָּא,

גו אינון היכלין, דאינון משלכן דא בדא, כמה דאת אמר פאשר יהיה האופן בתוך האופן, כליל דא בדא, ועאל דא בדא, רישין פרישין, אלין באלין. ואנפין פרישין בסטרייהו.

וברהו נטלין לגבי אנפין, בגו נהירו דמסתכלאן לגבי אינון אנפין. פד מסתכלאן למהו, חמאן ההוא נהירו דנהיר, לההוא אתר דנהיר, אזלין ונטלין פלהו. ואתוון דשמא קדישא מחקקא, נהיר על פלא. ואיהו נטיל פלהו, גו ההוא רוחא עילאה, דנטיל כל משריין.

ומטטרו"ן רב ממנא, קאים בקיומא דההוא שמא קדישא, ונטיל לכל משריין ברזא דיליה, לארבע פניו, בארבע דיוקנין, גו ארבע סטריין דעלמא. ואיהו כליל שמא דאקרי שד"י. וכלהו קראן שמא דא, גבי שמא עילאה קדישא.

בידא דמטטרו"ן אתמסרו תריסר מפתחין עילאין, ברזא דשמא קדישא. וארבע מפתחין מנייהו, אינון ארבע רזין נהורין דמתפרשין. מפתחא חדא, איקרי אור נציץ, טמיר וגניז, לית ליה גוון. וההוא נציצו לא קיימא לאסתכלא, ולא אתחזי גוון, אלא נציץ נציצו לעיינין, ואגניז ולא אתיידע. מפתחא תניינא, אור נהירו חידו לאסתכלא. לזמנין איהו חיור, לזמנין ירוק, לזמנין לא דא ולא דא.

מפתחא תליתאה, איקרי אור זוהר, דזהיר ונהיר, איהו זוהר דנהיר לכל שאר נהורין. האי מרקמא בכל גוונין. האי אור איהו מההוא זוהר דהוא רקיע דעל גבי חיון, דכתיב ^(דניאל יב ג) פזהר הרקיע. כליל גו עשר שבילין, דנפקי מאינון ל"ב שבילין גניזין.

מפתחא רביעאה, איקרי אור דסוכלתנו, דיהב סוכלתנו בלבא למינדע ולאסתכלא ולקיימא על רזין עילאין. והאי אור דחדי לבא, יהיב נהירו דחכמתא וסוכלתנו, למינדע ולאסתכלא.

ואלין אינון ארבע מפתחין עילאין, דכל שאר מפתחין כלילן בהו. וכלהו אתמסרו בידא דהאי רב ממנא, מטטרו"ן. מארי רב פלהו גו רזין דמאריה, בגילופין דרזין דשמא קדישא מפורש.

על ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו וגו', על ארבעת דאינון ארבע דתחותיהו, ואינון דתחותיהו, איקרון רבעיהן. כמה דאת אמר, ^(עי' שמות כג ה בתרגום) רביע תחות טועניה, ועל אינון דרביעין תחותיהו, פד אינון בעאן למיזל אזלין. דכל חד אית ליה ארבע גלגלי אופנים, רביעין תחותיהו. ועל אלין רבעיהן אמר, בלכתם ילכו.

והיינו דכתיב, ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם, ובהנשא החיות וכו'.

יִשְׁאוּ הָאוֹפָנִים. וְאֵי אוֹפָנִים רַבְעִיָּהֶם דְּחִיּוֹת, אֶצְטְרִיךְ לְמִימְרָא וּבְלָכַת
הָאוֹפָנִים. אֶלָּא מִפְּאֵן דְּחִיּוֹת נְטֻלִין לְדַנְטֻלִין לֹון, כְּגוֹנָא דָּא אַרוֹן, נְטִיל
לְמֵאן דְּנְטִיל לִיהָ.

וּבְרַסְיָא קְדִישָׁא נְטֻלַת לַחִיּוֹת. וְאֵי אִיהִי נְטִילַת לֹון, זִיעָא דְּחִיּוֹת מִמָּה
אֲתַעְבִּיד. אֶלָּא זִיעָא דִּילְהוֹן, בְּאַסְתְּפְלוּתָא לְמִינְדַע וּלְאַסְתְּפְלָא
וּלְאַדְבָקָא, בְּמָה דְּטָמִיר וְגַנִּיז, וְלֹא יִכְלִין לְמִיקָם בִּיהָ. וְעַל דָּא אִיהוּ זִיעָא
דִּילְהוֹן. אֲבָל כָּל אֵינוֹן דְּמִתְדַבְּקָאן בְּקְדוּשָׁה עֵילְאַה, אֵינוֹן נְטֻלִין לְאֵינוֹן
דְּנְטֻלִין לֹון. וְרָזָא דָּא, עַל אַרְבַּעַת רַבְעִיָּהֶן בְּלָכְתָּם יִלְכוּ.

וְגַבִּיהֶן וְגַבְהָ לָהֶם. וְגַבִּיָּהֶם, רָזָא דְּגוֹוִינִין דְּגוֹפָא, אֲתַנְהִיר וְסֻלְקָא בְּשִׁיעוּרָא
(מְרִישָׁא דְּכּוּצִינָא לְרִישָׁא דְּכּוּצִינָא בְּשִׁיעוּרָא) דְּלִתְתָּא. וְאַסְתְּחָרָא בְּאַרְבַּע גּוֹוִינִין
נְצִיציִין. גּוֹון נְהִיר בְּנְהִירוֹ, בְּרָזָא דְּחֻשְׁמַל לְעֵילָא, כַּד נְהִיר וְאַתְגַּנִּיז גּוֹ
גּוֹוִינִי. גּוֹון נְצִיץ, (דף תו ט"א) דְּנְצִיץ בְּנְצִיציִין. גּוֹון זְהִיר, בְּזַהֲרָא דְּרַקִּימוֹ
דְּרַקִּיעָא דְּקִימָא עֲלֵיהֶוּ. גּוֹון מְרַקְמָא מְפַל גּוֹוִינִין, וְאַתְפְּלִיל בְּכֻלְהוֹן, וְדָא
אִיהוּ גּוֹפָא מְצִיירָא בְּצִיורָא, לְאַתְפְּלִילָא בְּכֻלְלָא חָדָא.

וְגוֹבָה לָהֶם, מְסֻטְרָא דְּלְעֵילָא. וְיִרְאָה לָהֶם, מְסֻטְרָא דְּלִתְתָּא. וְגוֹבָה לָהֶם,
גוֹבָה שְׁמַיִם. וְיִרְאָה לָהֶם, דְּחִילוֹ דְּדָחִיל וּמְבַעִית וְאַרְעִישׁ כּוּלָּא.
דְּחִילוֹ דְּסֻחְרָא דְּלָא לְקַרְבָּא לְקוּדְשָׁא. וְאִיהוּ דְּסֻחְרָא לֹון מְסֻטְרָא דְּלִתְתָּא.
וְגוֹבָה לָהֶם, בְּסֻלִיקוֹ דְּחִיזוֹ דְּגוֹוִינִי שְׁמַיִם. בְּגִין דְּגוֹוִינִי שְׁמַיִם, הֵהוּא רָזָא
דְּכְתִיב, גוֹבָה שְׁמַיִם. וּמֵאן אִיהוּ. הֵהוּא דְּנְטִיל כָּל גּוֹוִינִין, מִימִינָא
וּמִשְׁמָאלָא, וְכַד נְטִיל לֹון לְגַבִּיָּה, אִיקְרִי גוֹבָה שְׁמַיִם.

וְיִרְאָה לָהֶם, בְּחִיזוֹ דְּהֵהוּא יִרְאָה לִתְתָּא, בְּסֻחְרָא דְּאֵינוֹן גּוֹוִינִין לְהֻטִין
וּמְהַפְּכִין חִיזוֹ דְּאַשָׁא דְּלָא דְּקִיק, כְּאַשָׁא דְּקִיק לְעֵילָא כְּחֻדוּוּהָא.
וְהֵאֵי אִיהוּ דְּקָא מְבַעִית לְכֻלָּא. וּבְגִין כֵּן, וְגוֹבָה לָהֶם, מְלְעֵילָא. וְיִרְאָה
לָהֶם, מִתְתָּא.

וְגוֹבָתָם מְלֹאוֹת עֵינַיִם, לְאַסְתְּפְלָא בְּכָל סֻטְרִין. וְאַף עַל גַּב דְּאִית מְאַרִי
דְּעֵינַיִם בְּחִיזוֹ לְאַסְתְּפְלָא אֲחֻרָנִין לִתְתָּא, אֵלִין בְּאֵינוֹן עֵינַיִן
לְאַסְתְּפְלָא אֵלִין בְּאֵלִין בְּסֻחְרָנוֹ, לְקַמִּיָּהוּ וּבְאַחֻרָא, דְּעֵינַיִן סֻחְרִין לְכָל
סֻטְרִין.

וּבְגִין כֵּן חֻמָּאן הָכָא וְהָכָא, בְּסֻטְרָא דָּא וּבְסֻטְרָא דָּא, חֻמָּאן מַה
דְּהוּי, וּמַה דְּזַמִּין לְמַהוּי מְסֻטְרָא דְּאַחֻרָא. וְהֵינּוּ דְּכְתִיב, סָבִיב.
וְחֻמָּאן מִימִינָא וְחֻמָּאן מִשְׁמָאלָא. חֻמָּאן מִימִינָא, בְּכָל אֹרַח זְכוּ וּקְשׁוּט.
חֻמָּאן מִשְׁמָאלָא, בְּכָל אֹרַח דְּלָא קְשׁוּט וְלֹא קִימָא בְּזְכוּ. וְעַל דָּא
מְסֻתְפְּלִין בְּכָל סֻטְרִין, וּבְדָא אִית לֹון שׁוּלְטָנִי וְסוּכְלַתְנוּ עַל כּוּלָּא,

לְאִסְתַּפְּלָא בְּכָל הַיּוֹם סְטָרִין, מַה דְּלֹא מִסְתַּפְּלִין הֵכִי כָּל אֵינוֹן אַחֲרָנִין.
וְעַם כָּל דָּא לֹא יְכַלִּין לְאִסְתַּפְּלָא לְעֵילָא, וְלֹא אֲתִיְהִיב לֹוֹן רִשׁוֹ לְאִסְתַּפְּלָא.
וְכַד בְּעָאן לְאִסְתַּפְּלָא, כְּלֵהוּ מְרַתְתִּי בְּדַחֲלִיו בְּאִימְתָא בְּזִיעַ, וְכֵלְהוּ
קָרְאן בְּדַחֲלִיו סְגִי, בְּקַל רַב, (יחזקאל ג יב) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

וְגַבְיָהֶם, וְלֹא כְּתִיב מֵהוּ, כְּמָא דְכְּתִיב, לְבַתֵּר, וְגַבְתָּם מְלֵאת עֵינַיִם. אֶלָּא
גּוֹפֵא דְסְטָרָא דְמִסְתַּפְּלָא לְגוּ, לְגַבֵּי נְקוּדָה סְתִימָא. מֵהֵוּא סְטָרָא
אֵית לֹוֹן גּוֹבָה. וְכֵלְהוּ מִסְתַּפְּלִין לְגוּ, כְּמָה דְאֵת אָמַר (מ"א ז כה) וְכָל אַחֲרֵיהֶם
כְּתִיבָה.

אֲבַרְהָם אֲתַקְרִיב לְגַבֵּי רִזָּא דְקִימָא, עַד דְּסָלִיק בְּרִזָּא עֵילָאָה לְעֵילָא. וְעַם
כָּל דָּא לֹא זָכָה פְּיַעֲקֹב, דְּיַעֲקֹב אִיקְרִי (בראשית כה כז) אִישׁ תָּם. מֵהוּ
אִישׁ תָּם, רִזָּא דָּא כְּמָא דְאֵתְמַר, (דברים לג א) אִישׁ הָאֱלֹהִים, מְאָרִיָּה דְבֵיתָא.
מֹשֶׁה אִיקְרִי אִישׁ הָאֱלֹהִים, יַעֲקֹב אִיקְרִי אִישׁ תָּם, וְכֵלָּא רִזָּא חֲדָא.

אוֹף הֵכִי וְגַבְתָּם, הֵהוּא דְקִימָא לְגוּ. כְּלֵהוּ מְלִיִין עֵינִין לְאִסְתַּפְּלָא לְבַר.
וְאִף עַל גַּב דְּלֹא מִסְתַּפְּלָא לְגוּ, גּוֹבָה לָהֶם, וְגַבְתָּם מְלֵאוֹת עֵינַיִם.
וּבְלִבְתַּת הַחַיּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפְנִים אֶצְלָם וּבַהֲנִשָּׂא הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ
הָאוֹפְנִים, וְכֵלְהוּ כְּפּוֹם הֵהוּא רוּחָא, דְּאָזִיל וְשְׁלִיט עֲלֵיהוּ.

עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם הָרוּחַ לְלֶכֶת, כְּתִיב אֶל אֲשֶׁר, וְכְתִיב עַל אֲשֶׁר. אֶלָּא
רוּחַ דָּא דְנִפְיָא מְגוֹ רוּחָא סְתִימָאָה, וְדָא אִיהוּ רוּחַ קְדִישָׁא, כַּד נִפְיָא
מְגוֹ הֵהוּא טְמִירָא דְכוּרְסִיָּא, וּבְטִישׁ בְּהֵוּא דְשָׂרִי עֲלוּי, כְּדִין כְּלֵהוּ
נְטִלִין כְּחֲדָא לְגַבֵּיהּ, וְהֵינּוּ עַל אֲשֶׁר. אֶל אֲשֶׁר, דְּבְטִישׁ בֵּיהּ הֵהוּא רוּחָא,
וְלֹא שְׂאֲרִי, אֶלָּא דְנְטִיל לְגַבֵּיהּ, וְנְטִילֵי כְּלֵהוּ לְגַבֵּי הֵהוּא סְטָרָא.

עַל אֲשֶׁר יִהְיֶה שֵׁם הָרוּחַ לְלֶכֶת, עַל הֵהוּא אֲתֵר טְמִיר וְגַנְיֹז. דְּהֵהוּא רוּחָא
עֵילָאָה שְׂרִיָּא עֲלוּי, כְּלֵהוּ מִסְתַּפְּלִין לְגַבֵּיהּ, לְאֵתוּסְפָא זִינָא. וּמֵהֵוּא
זִינָא, אֵתוּסְפָא זִינָא אֵינוֹן קְרַנֵּי הַחַיּוֹת. וְאֵינוֹן זִינָא דְלֵהִיט וְנִצִּיץ, לְפּוֹם
אִסְתַּפְּלוּתָא דִּיקְרָא, דְּהֵהוּא רוּחַ אַחֲרָא, דְּנִפְיָא מֵהֵוּא רוּחַ קְדִישָׁא, דְּאִיהוּ
טְמִיר וְגַנְיֹז בְּגַנְיֹזוֹ יְקָרָא.

דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, דְּכִלִּיל בֵּיהּ שֵׁם אֱהִי"ה, שְׂמָא רַבָּה
וְשְׁלִיטָא. מֵהֵוּא שְׂמָא, זַעֲאִין וְדַחֲלִין, וְנְטִלִין בְּאִימְתָא בְּזִיעַ. וְדָא
אִיהוּ שְׂמָא דְשְׁלִיט עַל רְתִיכָא דָּא, בְּרִשְׁמֵוּ דְתַלְתַּת שְׂמֵהֶן דְּכִלִּילִין בֵּיהּ.
בְּרִזָּא דָּא אֵית שְׂבַעֵין שְׂמֵהֶן מְפּוֹרְשִׁין, שְׁלִיטִין עַל כָּל רִזִּין וְגַנְיֹזִין עֵילָאִין,
דִּי כָּל חִילִין וּמְשָׁרְיִין זַעֲאִן מְנִיְהוּ, וְנְטִילֵי בְּגִינְיָהוּ. בְּרִזָּא דָּא, כְּלִילִין
כ"ב אֲתוּוֹן, וְכֵלְהוּ שְׁבִילִין.

רוּחַ אַחֲרָא דְנִפְיָא מֵהֵוּא רוּחָא קְדִישָׁא, אִיהוּ דְמִתְפָּן רִזָּא דְמֵהִימְנוּתָא

בְּכָל סְטֵרִין. וְדָא אִיהוּ בְרָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא, דְכֻלִּיל וְרָשִׁים עֲלֵיהּ, שְׁמָא דְאִקְרִי יְהו"ה, דְנִפְיָא וְאִתְרָשִׁים מִגּוּ שֵׁם אֱהִי"ה. וְאָף עַל גַּב דְכֻלָּא בְרָזָא חָדָא, אֲבָל שֵׁם יְהו"ה בְּנִין אָב, דְאִתְבְּנִי מִשְׁמָא טְמִירָא אֱהִי"ה. וְדָא אִיהוּ רָזָא, דְנִפְיָא מְרוּחָא קְדֻמָּאָה.

רוּחָא אַחֲרָא תַתָּאָה, דְנִפְיָא מִגּוּ רוּחָא דָא, דָא אִיהוּ בְרָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא כְּלִיל בֵּיהּ שֵׁם אֲדִנ"י. שְׁמָא דָא שְׁלִיט, עַל חֵיות וְאוּפְנִים לְתַתָּא. וְהָבִי אִיהוּ רָזָא עֵילָאָה וְתַתָּאָה. עֵילָאָה שֵׁם אֱהִי"ה, שְׁלִיט עַל אִינוּן חֵיוּן עֵילָאִין, בְּרָזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְקְאֻמְרִין. תַתָּאָה שֵׁם אֲדִנ"י, שְׁלִיט עַל אֲלִין חֵיוּן תַתָּאִין לְתַתָּא.

וְאִינוּן חֵיות עֵילָאִין וְאוּפְנִים עֵילָאִין, וְחֵיות תַתָּאִין וְאוּפְנִים תַתָּאִין. חֵיות עֵילָאִין, דְקְאֻמְרִין. אוּפְנִים עֵילָאִין, אִינוּן רָזָא דְכְתִיב (שח"ש ה טו) שׁוֹקִיו עֲמוּדֵי שֵׁשׁ, וְאוּפְנִים תַתָּאִין בְּרָזָא דְלְתַתָּא, כְּמָה דְחֵיות בְּרָזָא דְלְתַתָּא. חֵיות עֵילָאִין אַרְבַּע. אוּפְנִים אַרְבַּע. כַּד מִתְחַבְּרָא חַד בְּאִינוּן רָזָא דְחֵיות, כַּדִּין אִינוּן וְאוּפְנִים בְּחִיבּוּרָא דְהָהוּא חַד, אִינוּן אַרְבַּע. וְכֵן כְּגוֹנוּא דָא לְתַתָּא, כְּלָהוּ בְרָזָא דָא דְאַרְבַּע. חֵיות אַרְבַּע. אוּפְנִים אַרְבַּע. וְאִתְפְּרָשָׁן לְתַתָּא בְרָזָא דָא. וְהָכָא בְּכֻלָּהוּ מִתְפְּרָשָׁן רְזִין עֵילָא וְתַתָּא, וְעַל דָא אִיקְרִי מְרַבְּבָה. וְאָף עַל גַּב דְלָא חָמָא יְחֻזְקָאָל, אֲלָא מִגּוּ רָזָא דְלְתַתָּא אִסְתְּכִי בְרָזָא עֵילָאָה.

עַל אֲשֶׁר יְהִיָה שֵׁם הָרוּחַ לְלֶכֶת יִלְכוּ, רָזָא אֱהִי"ה, כְּלָלָא דְכֻלָּא, שְׁלִיט עַל חֵיות עֵילָאִין סְתִימִין. וּבְגִין כֵּן אֵל אֲשֶׁר יְהִיָה שְׁמָה הָרוּחַ לְלֶכֶת, רָזָא הוּי"ה בְּנִין אָב. כִּי רוּחַ הַחַיָּה רָזָא אֲדִנ"י, לְמַהוּי (דף טו ע"ב) סְתִימִין רְזִין גּוּ סְתִימִין דְרִתִּיכָא דָא, לְמַהוּי כְּלָא כְּחָדָא בְּרָזָא חָדָא.

בְּלֶכְתֵּם יִלְכוּ, בְּלֶכְתֵּם דְמָאן. אִי תִימָא דְחֵיות, לָאו. אֲלָא בְרָזָא דְאֲלִין תְּלַת רוּחִין, תְּלַת שְׁמֵהֶן, כַּד נִצְצִי, נְהַרִין וְנִפְקִין אֲלִין חֵיוּן עֵילָאִין וְתַתָּאִין. וּבְעַמְדָם יַעֲמֻדוּ, כַּד אִינוּן בְּחִיבּוּרָא חַד, בְּלַחֲשׁוּ כְּלָהוּ קְיִימִין. כַּדִּין אִתְעַבְּדוּ תְּלַת רוּחִין חַד, תְּלַת שְׁמֵהֶן חַד, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיתְגָּאִי בְּגִיאוּתָא עַל כְּלָא.

וּבְהַנְשָׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשָׂאוּ הָאוּפְנִים, בְּהַסְתַּלְקוֹת חֵיות, בְּרָזָא דְרוּחִין עֵילָאִין, מֵעַל הָאָרֶץ, מִלְשָׁמְשָׁא עַל רוּחָא תַתָּאָה, אִינוּן אוּפְנִים מְסַתְּלָקִין עֲמֵהוּן, לְאַחֲזָאָה, דְכְּלָהוּ גּוּפָא חָדָא, וְרָזָא חָדָא, כְּלָא פִירוּדָא מֵעֲמֵהוּן.

כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוּפְנִים, רַעוּתָא דְהָהִיא חַיָּה בְּאוּפְנִים. דָּאָף עַל גַּב דְרַעוּתָא בְּאִינוּן חֵיות עֵילָאִין, רַעוּתָא יִתִיר בְּאִינוּן אוּפְנִים. תְּלַתָּא, תְּרִין גְּלִיִין.

וְחַד גָּנִיז. וְאֵלֶיךָ עֹבְדִין עֹבְדָא דְרַעוּ בְּהֵיא חָהּ. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תְּרַשִׁישׁ, כְּעֵין תְּרִי שֵׁשׁ דָּא יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, דְאֵלֶיךָ תְּרִין מְאִינוּן שִׁית. וְעַל דָּא כְּעֵין: כְּגִוּוֹנָא דִּילְהוּן.

עַד הֶכָּא רְזָא דְחֵיות בְּרְזָא עֵילָאָה, כְּגִוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא, וּדְמוּת עַל רֵאשִׁי הַחָהּ רְקִיעַ. וּדְמוּת, דִּיוֹקְנָא לְתַתָּא, כְּגִוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא. דְעַד הֶכָּא אֵית רְשׁוּ לְפָרְשָׁא, מְפָאן וּלְהֵלָאָה, מֵאן דְחָמֵי חָמֵי, דְלֹא אֵית רְשׁוּ לְאַסְתְּפֻלָּא. מְהֵאֵי רְקִיעַ וּלְתַתָּא, אֵית רְשׁוּ לְמִיחְמָא, וּמְהֵאֵי רְקִיעַ וּלְתַתָּא, אֵית רְשׁוּ לְאַסְתְּפֻלָּא. מֵאַתֵּר דְאַסְתְּפֻלוּתָא וּלְעֵילָא, אֲתַפְסִיין שְׂבִילִין וְאוּרְחִין, לִית עֵינָא דְאַסְתְּפֻל בֵּיה, דְכוּלָּא אֲתַפְסִיָּא.

רֵאשִׁי הַחָהּ, אֵינּוּן רְתִיכִין. אַרְבַּע רֵישֵׁי נְהוּרִין לְאַרְבַּע זִיווּן. וְאֵינּוּן תְּרִיסַר יְרַחִין. וְאֵינּוּן תְּרִיסַר מְכִילִין, וְחַד דְשֻׁלְטָא עַלֵייהוּ, לְמַהוּי תְּלִיסַר. וְאֵלֶיךָ אֵיקְרוּן רֵאשֵׁי שְׁלִטוּנִין, שְׁלִיטִין נְהִירִין לְכֻלָּא. (ב' רְקִיעִין).

בְּחַד, אֵית רְזָא דְדִיוֹקְנִין דְלֹא אֲתַחֲזוּן. וּבְחַד, לִית בֵּיה דִּיוֹקְנִין, וְלֹא גְוֹוִין, וְלֹא לְמַנְדַּע, וְלֹא לְאַסְתְּפֻלָּא, וְלִית מֵאן דִּיקוּם בֵּיה. דָּא אֵיהוּ רְקִיעַ עֵילָאָה טְמִירָא, דְגָנִיז מַה דְגָנִיז, וְיֵהֵב חִידוּ וּקְיִמָּא לְכֻלָּא.

בְּרְזָא דְשֵׁם אַהִי"ה, שְׁלִימוּ דְכָל שְׂמָהָן. רְזָא דְרְתִיכָא קְדִישָׁא, בְּרְזָא דְאַרְבַּע זִיווּן דְעֵלְמָא עֵילָאָה. רְזָא דְאַרְבַּע שְׂמָהָן דְכֻלִּילִין בְּחַד. תְּלַת שְׂמָהָן עֵילָאִין, וְחַד דְאַתְחַבֵּר עֲמָהוּן בְּכֻלָּא חַד.

י"ה, רְזָא טְמִירָא עֵילָאָה. כְּלָלָא דְכֻלָּא, רְקִיעַ עֵילָאָה טְמִיר דְקִימָא בְּגָנִיזוּ. וְחַד סְפִירָא גָנִיזָא טְמִירָא דְכֻלָּא עֵלֵיהּ. הֵאֵי אֵיתְאַחַד וְלֹא אֲתְאַחַד בְּמָה דְלֹא אֲתִידַע, וְלֹא קִימָא בְּסוּכְלַתְנּוּ. רְזָא דְכֻלָּלָא. כְּלָלָא דְכֻלָּא. בְּרוּךְ הוּא וּבְרִיךְ שְׁמִיהּ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמִין. לְתַתָּא כַּד אֲתַפְשֵׁט שְׂמָא דָּא, אֵיהוּ ו' בְּאַתְרֵיהּ דְאַלְפָּא, בְּרְזָא חָדָא. כְּדִין אֵיהוּ רְקִיעַ לְתַתָּא, כְּגִוּוֹנָא דְלַעֲיִלָּא, וְחַד אֲבָן סְפִירָא לְעֵילָא עַל גְּבִי הַהוּא רְקִיעָא וְדָא אֵיהוּ רְזָא ה' דְאַתְפְּרָשָׁא שְׂמָא לְתַתָּא, בְּרְזָא יְהו"ה.

וְלְזִמְנִין דְאַתְחַבֵּר בְּשְׂמָא דָּא אֶת ו'. וְאֵיהוּ כְּלָלָא חָדָא, הוּא וּבֵית דֵינּוּ וְכֻלָּא חַד, רְזָא דְרִזִין גּוּ שְׂמָהָן קְדִישִׁין.

נְטוּי עַל רֵאשֵׁיהֶם מְלַמְעָלָה, רְקִיעַ פְּרִישׁ לְעֵילָא, דְלֹא יְכִילִין חֵיות לְמַנְדַּע וְלְאַסְתְּפֻלָּא, דְכֻלָּא אַחִיד דָּא בְּדָא, רְזָא דָּא סִימָנָא בְּעֵלְמָא, בְּר נֶשׁ לֹא יְכִיל לְמַחְמֵי לְרֵאשֵׁיהּ, וְאַף עַל גַּב דְאֵיהוּ הוּא, כֹּל שְׂפָן מֵאן דְסָתִים בֵּיה.

הֵאֵי רְקִיעָא עֵילָאָה, לִית בֵּיה דִּיוֹקְנָא כְּלָל. לִית מֵאן דְאַסְתְּפֻל מִתְּפָן וּלְהֵלָאָה, כּוּלָּא סָתִים וְחָתִים בְּגוּשְׁפִּנְקָא. רְקִיעַ פְּרִישׁ עַל גְּבִי רֵישֵׁי

דחיון לעילא, מזונא דילהון נטיף מההוא רקיעא. ולתתא פלהו קיימין בקיומא, מתחות האי רקיע.

רקיע דא תליין ביה תלת שמהן לעילא, כמא דמתפרשא לתתא, קדוש, רחום, חנון, פנוי שמהן קדישין. סתימין לעילא ברזא דלתתא, פלא פגיונא דא מן דא.

אלין שמהן, גו רזי מהימנותא רזא דילהון. פל אינון פנוי שמהן, תליין ברזא דשמהן קדישין אליו, דאיקרון חיון טמירין, מחפין על שמהן דלגאו, ומעפפן באלין, ואתחפין באלין. קודשא בריך הוא איקרי בהו. ודא איהו דכתיב, (שה"ש ה ג) פשטתי את כתפתי, לאתתקנא לגבה.

מהאי רקיע ולתתא, תליין אינון פינויין, לאתחפיא בהו רזא דשמא קדישא. מהאי רקיע ולעילא, לא תליין פינויין. הדא הוא דכתיב, ותחת הרקיע פנפיהם ישרות אשה אל אחותה. בגין לאתחפיא בהו אינון טמירין עילאין ברזי שמהן קדישין.

בנפיהם, פסויין לאתפסא שמהן בטמירו. ולזמנא דאתי, לא יתפסה רזא דשמא קדישא, דכלהו זפאה קשוט ינדעון באתגלליא, ולא מגו פינויין. ורזא דא כתיב (ישעיה ל ב) ולא יפנה עוד מוריה והיו עיניו ראות את מוריה.

לאיש שתיים מכסות להנה. תרין אינון לכל חד וחד לאתפסא בהו. ההוא דימינא, אית ליה חד דימינא וחד דשמאלא. לההוא דשמאלא אית ליה חד דשמאלא. וחד דימינא. וכן פלהו פלילן אליו באליו לאתחפיא בהו.

גויתיהם, רזין דלגאו, בשמהן קדישין. דמנייהו רזא דגופא דילהון. ועם פל דא, אליו פגיונא דאליו. הדא הוא דכתיב, ואשמע את קול פנפיהם פקול: אל, אלהים, יהוה. דכנפיהם: גדול, גבור, ונורא. האי ברזא דרזין לעילא, לאטמרא פלא בגניזו. לתתא קיימין בחיזו גרפין, גו שעורא, בחמש מאה פרסי דשיעורא. ואינון גרפין בחיזווא.

הבא אית חמש קולות, לקבל חמש עילאין סתימין. דכתיב, ואשמע את קול פנפיהם פקול מים רבים פקול שדי בלכתם קול המלה פקול מחנה. קול פנפיהם, דהא באינון פינויין אית שמא חד, מההוא שמא דאיהו מאינון שמהן דלגו. ומאן איהו. אל. דהא שמא דא אזל באינון פינויין ודא איהו שמא, פשמא דמים רבים. ומהכא אתפרש שמא דא לתתאי.

בְּקוֹל שְׂדֵי, אֱלֹהִים. דְּשָׂמָא אֲתַבְּנִי בְּתַתְּאִי, וְאֲתַחְתִּים בְּתַתְּאִי, אֶלְק"י. קוֹל
הַמֶּלֶךְ ה', דָּא שָׂמָא דְאֶקְרִי אֱלוֹהִי, וְשָׂמָא דָּא אֲתַבְּנִי בְּבִי דִינָא לְתַתְּאִי,
בְּאַתְרֵי (דף מח ע"א) דְּזִכּוּתָא שְׂרִיא. בְּקוֹל מַחְנָה, דָּא שָׂמָא דִּיעֶקֶב שְׂרִיא בֵּיה.
דְּכַתִּיב, (בראשית לה ג) מַחְנָה אֱלֹהִים זֶה.

תו, קוֹל דָּא, מְחַפֵּיין חַד גּוּפָא, לְאַפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא,
וּלְאַתְחַבְּרָא גּוּפָא חַד הַכָּא, וְגוּפָא חַד הַכָּא. כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר לְאִישׁ
שְׂתִים חוֹבְרוֹת אִישׁ. מְחַבְּרִין אִישׁ, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא וּלְאַפְרָשָׁא דָּא מִן דָּא.
וּתְרִין אַחְרָנִין מְחַפֵּיין לְגוּפָא, וְשְׂתִים מְכַסּוֹת אֶת גּוֹיּוֹתֵיהֶנָּה. וְכִלְהוּ גְלִיפִין
מְחַקְקוֹן, בְּאַתְוּוֹן דְּרִזָּא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, בְּאַרְבַּעִין וּתְרִין אַתְוּוֹן. תַּחְוֹת
תְּרִין אַבְנִין עֵילָא וְתַתְּאִי, לְאַשְׁתַּמוּדְעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשָׂמִיָּה בִּיקְרִיָּה
לְמַהּוֹי חַד.

אַרְבַּעִין וּתְמַנְיָא רְתִיכִין טְמִירִין בְּגַרְמִיָּהוּ, טְמִירִין בְּסִטְרָא דֶּהֱהוּ אָדָם
דְּשְׂרִיא עַל פְּרִסְיָא, בְּרִזָּא דְאַרְבַּעִין וּתְמַנְיָא אַתְוּוֹן. וּמֵאַתָּן אַחְרָנִין
גְלִיפִין בְּגַרְמִיָּהוּ, לְקַבֵּל שְׂיִיפִין דְּגוּפָא, וְכִלְהוֹן שְׁלִטִין עַל פְּרִסְיָא לְתַתְּאִי,
כְּחוּשְׁבִין פְּקוּדֵי אוּרִיָּתָא, בְּרִזָּא דְזִכּוֹר.

הַהוּא אָדָם נָטִיל לְכָל הַיַּי פְּקוּדֵי, וְלְכָל הַיַּי רִזִּין דְּשְׂיִיפִין דְּגוּפָא, וְאוֹתִיב
בְּרִזָּא דִּילְהוֹן לְגוּ פְּרִסְיָא קְדִישָׁא. וּבְהוּ אֶסְתַּלְקַת פְּרִסְיָא, בְּתַלַּת
מָאָה וְשְׂתִין וְחַמְשָׁה פְּקוּדֵין אַחְרָנִין בְּרִזָּא דְשָׂמוֹר.

בְּרִסְיָא עֵילָאָה, אֶפִּיק פֶּל אֵינוֹן, מְגוּ חַד מְבוּעָא טְמִירָא גְנִיזָא דְאַתְגְּנִיז
דְּשְׁלִטָא עֲלֵיהּ. הַהוּא מְבוּעָא לִית מֵאן דִּידַע לֵיה וְלִית מֵאן
דְּאַסְתַּפֵּל בֵּיה. עֲלֵיהּ כְּתִיב (איוב כח כא) וְנַעֲלַמָּה מַעֲיַנִּי כָּל חַי וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם
נִסְתַּרְהָ, (שם יג) לָא יֵדַע אֲנִישׁ וְגו'.

וּבְתִיב (מ"א י ט) שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַפָּא, אֶלִּין שֵׁית סִיטְרִין לְתַתְּאִי, כְּגוּוֹנָא דְשֵׁית
סִיטְרִין לְעֵילָא. שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכַרְסֵיָא עֵילָאָה. שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכוּרְסֵיָא
תַּתְּאָה. אֶלִּין וְאֶלִּין, לָא יְכַלִּין לְאַסְתַּפֵּלָא וּלְמַנְדַּע, לִיקְרָא דְכַרְסֵיָא
דְּעֵלֵיָהוּ. כָּל שְׁפִין לְמֵאן דְּשָׂרִי עַל פְּרִסְיָא. כְּלָהוּ בְּאִימָתָא בְּדַחִילוּ, תַּחְוֹת
פְּרִסְיָא קְיִימִין. נְטִלִין פְּרִסְיָא עֲלֵיָהוּ, וְלָא יֵדְעוּ, לְאֵן אַתְרֵי מְתַחַבְּרָאן
גּוּפִין, כְּמָה דָּאֲתָּ אָמַר, חוֹבְרוֹת אִשָּׁה אֶל אַחֻוֹתָהּ פְּנִיָּהֶם, בְּגִין לְסַלְקָא
לָהּ. וּכְדִין כָּל אֵינוֹן פִּינוּיִין דְּמְכַסֵּיין לְשִׂמְהֵן קְדִישִׁין, שְׁלִטִין בְּשָׂמִיָּהוּ,
וְאֶקְרִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכַנּוּיָא.

וְכַד קְיִימָא פְּרִסְיָא בְּכִינוּיָא דְחַדְוָה, בְּאַתְרֵי דְאַצְטְרִיךְ, כְּדִין אֵינוֹן חִינוֹן
תְּרַפִּינָה פְּנִיָּהֶם, וְלָא שְׁלִטִין בְּאֵינוֹן פִּינוּיִין, וְחַדְוָה דִּילְהוֹן בְּהַהוּא

זמנא, דאינון פינויין תרפינה פנפיהם. דהא פדין קודשא בריה הוא אקרי בהון בשמהן אחרנין קדישין עילאין.

הרא הוא דכתיב, בעמדם, על קיומיהו. בעמדם, דלא נטלין. אלא דחדאן מחדוה דקדושא. ונהרין, מגו נהירו דנטלין מפורסין. ועל דא כתיב, תרפינה פנפיהן. ושלטין שמהן אחרנין עילאין קדישין, דקודשא בריה הוא איקרי בהו.

וארא פעין חשמל פמראה אש בית לה סביב וגו'. וארא, דהא אסתלק מגיה ההוא חיזו, דחמי לפום שעתא. בגין כך אמר וארא, ולא כתיב ואראה.

בעין חשמל, ולא חשמל. פעין: פגון מלהטא מנצצא, סלקא בגונוי. פעין: פגוונא דעינא דלא יכיל לאסתפללא באסתפלותא, אלא סתים ופקיחא פקיחא וסתים, הכי איהו חשמל.

ואית חשמל סתים, דלא אתחזי פלל, אלא מגו מראה סתימא, דלית מאן דיכיל לקיימא ביה, ולאשתמודעא ביה פלל. ואית חשמל דקיימא בגוונין, גו נציצו לאנהרא ולאסתפללא לפום שעתא. ודא איהו לתתא, דהא לעילא לא כתיב וארא, אלא ואראה. ודא חשמל דאתחזי בגוונין, גוון ארגוונא, ירוק, אדם, לבן. סלקא דא, ונחתא דא. נציץ ולהיט, סלקא ונחתא.

ובגין כך כתיב, פעין חשמל, ולא כתיב וארא חשמל, ולא וארא החשמל, דלאו איהו חשמל, אלא פגוונא דיליה. פגוון דאתחזי, הכי גונוי. חשמל דא איהו נהירו, דנקיט נהירו בגויה, ההוא נהירו דאתחזי באינון נציצין, נהירו אחרא דקיק, זהיר ונציץ נתיר אית בגויה, והאי דקאמר הכא, לאו איהו חשמל, אלא פעין חשמל.

בחיוו דקדמאה מה כתיב. ואש מתלקחת ונוגה לו סביב, ולבתר, ומתוכה פעין החשמל. והכא בקדמיתא פעין חשמל, ולבתר פמראה אש בית לה סביב, מאמצעיתא דגופא לעילא, ומאמצעיתא דגופא לתתא. ותרת גוונין הכא, חשמל בקדמיתא. ולבתר אש לגו מינה. ולבתר נוגה. ואינון רזין גליפין גו שמא קדישא. אדנ"י בקדמיתא, פעין חשמל. אלהים לבתר, פמראה אש בית לה. יהו"ה לגו מכולא, ונוגה לו. וכלהו תלת גליפאן, גו האי רזא, פלילין בחד, למהוי כולא חד דא בדא. ועל דא יחזקאל אסתפל לעילא, ואסתפל לתתא, גו מהימנותא, ברזין עילאין. ממראה מתניו וגו'.

פֶּרֶשֶׁת יתרו

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֵר. אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי בְּדִיבּוּרָא
 חָדָא וְהָא אוֹקִימָנָא, אָנְכִי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ בְּדִיבּוּרָא חָדָא אֶתְאַמְרוּ.
 וְכִי הִנִּי, וְתוּ לֹא, אֶלָּא הִנִּי כְּלָלָא דְכֹלָא, הִנִּי כְּלָלָא דְכָל אוֹרֵייתָא וְהִכִּי
 נָמִי זָכוֹר וְשָׁמוֹר. וּבְגִין דְּזָכוֹר וְשָׁמוֹר אֵינוֹן כְּלָלָא דְכֹלָא, נִקֵּט הִנִּי
 דְּאֵינוֹן כְּלָלָא. זָכוֹר וְשָׁמוֹר. אָנְכִי, זָכוֹר. לֹא יִהְיֶה לָךְ, שָׁמוֹר. וְכֹלָא
 בְּדִיבּוּרָא חָדָא.

מֵאִי בְּדִיבּוּרָא חָדָא. הִכִּי הוּא וְדָאִי, בְּדִיבּוּרָא חָדָא וְלֹא בְּתָרִין. בְּגִין דְּהָאִי
 דְּבוּר, אִיהוּ אֶתְכְּלִיל מִכְּלֵהוּ קָלִי. וְאִיהוּ דְּהוּה אָמַר בְּתוֹקְפָא וְחִילָא
 דְּכֹלָהוּ, דְּכָל חַד וְחַד הוּא בְּטֵשׁ בִּיהַ בְּלַחֲשֵׁוּ, וְאִיהוּ הוּהוּ אָמַר.
 וּבְגִין דְּכֹלָהוּ הוּוּ בְּלַחֲשֵׁוּ וְלֹא אֶשְׁתַּמְעוּ, פְּתִיב וְכָל הָעַם רוֹאִים, וְלֹא
 כְּתִיב וְכָל הָעַם שׁוֹמְעִים, בְּגִין דְּלֹא אֶשְׁתַּמְעוּ כְּלָל, אֶלָּא כֹּלָהוּ הוּוּ
 אֶתִּינָן, וְכָל חַד וְחַד נִשְׁיָק לְהָאִי דְּבוּר בְּלַחֲשֵׁוּ, כְּמֵאן דְּנִשְׁיָק בְּחֻבִּיבוּ
 דְּרַחֲמֵימוֹתָא, וְלִבְתַּר הָאִי דְּבוּר פְּרִישׁ, וְאָמַר מְלָה, וְאֶכְרִיז לָהּ.
 וְעַל דָּא פְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, דְּאֵינוֹן כְּלָלָא דְּזָכוֹר
 וְשָׁמוֹר אָנְכִי וְלֹא יִהְיֶה לָךְ. אָנְכִי כְּלָלָא דְּכָל פִּיקוּדֵי אוֹרֵייתָא, דְּאֵינוֹן
 בְּכָלִל זָכוֹר, וְאִיקְרוּן מִצּוֹת עֲשֵׂה. אָנְכִי כְּלָלָא דְּדָכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא.
 וּמֵאן דְּאָמַר דְּאִיהוּ רְזָא דְּכוּרְסִיָּא, לָאו אִיהוּ כּוּרְסִיָּא בְּלַחֲדוּדֵיהִי, וְלָאו
 הִכִּי, דְּהָא רְזָא דְּזָכוֹר אִיהוּ, וְאִיהוּ דְּכוּרָא. אָבֵל אָף עַל גַּב דְּאִיהוּ
 דְּכוּרָא, כְּלָלָא דְּדָכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא אִיהוּ.

וְאָף עַל גַּב דְּכֹלָא שְׁפִיר, אָבֵל אָנִי, דָּא רְזָא דְּבְרִית קְדִישָׁא, יְסוּדָא דְּעֲלָמָא.
 כ' אֶתְכְּלִיל בְּגוּיָהּ, דָּא אִיהוּ רְזָא דְּנוֹקְבָא. וּבְכָל אֶתֶר כ', דָּא אִיהוּ
 נוֹקְבָא דְּאֶקְרִי פְּתֶר.

וּבְגִין כֶּף (דף מח ע"ב) כְּלָלָא אִיהוּ כְּחָדָא, רְזָא דְּדָכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא, וְכֹלָא
 אֶקְרִי זָכוֹר, דְּהָא דָּכַר לָאו אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי, וְנוֹקְבָא אוּף הִכִּי לָאו
 אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵהָא, וְלַעֲלָמִין לֹא אֶתְפָּרְשָׁן דָּא מִן דָּא. זָכוֹר אֶתִּיא בְּנוֹקְבִיָּה,
 שָׁמוֹר אֶתִּיא אוּף הִכִּי בְּרְזָא דְּוֹא"ו, דְּאִיהוּ דְּכוּר"א. בְּגִין דְּלֹא מִתְפָּרְשָׁן
 דָּא מִן דָּא.

אָנְכִי כְּלָלָא דְּדָכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא, וְכֹלָא אִיקְרִי זָכוֹר. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין
 דְּאִיהוּ נְטִיל לְנוֹקְבָא, וְאֶכְלִיל לָהּ בְּגוּיָהּ. וְעַל דָּא לֹא אִידְפֵּר אֶלָּא
 אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי. וְכַד אִיהוּ אֶמְשִׁיכַת לְבַעֲלָהּ בְּהֶדְהָ, וְאֶתִּי אִיהוּ לְגַבָּהּ, כְּמָה
 דְּאֶתְ אָמַר (ש"ה ש ג ד) עַד שְׁהִבְאֵתוּ אֶל בֵּית אִמִּי, כְּדִין אִיהוּ נְטִילָא שְׁמָא,

וּכְלָא אִיקְרִי שְׁמוֹר. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהִי אִמְשִׁיכַת לִיהּ לְגַבְהָ, וְנִטְלַת לִיהּ. כְּדִין כַּל בֵּיתָא קְיָימָא בְּרִשׁוּתָהָא, וְלֹא אֲדַכְּרַר אֶלָּא אִיהִי בְּלַחֲוֹדָהָא, וְלִעְלָמִין לֹא מִתְפָּרְשִׁין דָּא מִן דָּא.

אֲנָבִי, רְזָא דְרִזִּין לִידְעֵי חֲכָמָתָא. בַּהֲהוּא שַׁעְתָּא דְּאֵלִין אֲתָוּוּן נִפְקוּ בְּרִזָּא דְּכֻלִּיל כַּחְדָּא, נִפְקָא בּוּצִינָא לְגַלְפָּא מִשְׁחָתָא. מְדִיד בְּסִטְרָא דָּא עֶשֶׂר אַמִּין, וְנִפְקוּ זִיקִין, בְּזִיקִין שְׁבַעִין וּתְרִין. וְאֲתַלְהֵטִין שְׁבִיבִין, נְצִיצִין סְלִקִין וְנַחְתִּין. לְבַתֵּר, אֲשַׁתְּכּוּ, וְקָאִימוּ בְּסִלְיָא לְעִילָא לְעִילָא. מְדִיד בְּסִטְרָא אַחְרָא עֶשֶׂר אַמִּין, וְנִפְקוּ אוּף הַכִּי זִיקִין, בַּהֲהוּא גּוּוּנָא קַדְמָאָה, וְכֵן לְכָל סִטְרִין.

אֲתַפְּשָׁטָא בּוּצִינָא וְסַחְרָא סַחֲוֹר סַחֲוֹר, וְאֲתַלְהֵיטוּ שְׁבִיבִין נְצִיצִין, וְסִלְיָא לְעִילָא לְעִילָא, וְאֲתַלְהֵיטוּ שְׁמִיָּא. וְכָל חֵיילִין עִילָאִין כְּלָהוּ, אֲתַלְהֵיטוּ וְאֲתַנְצִיצוּ כַּחְדָּא.

סַחְרָא בּוּצִינָא לְבַתֵּר מִסִּטְרָא דְּדָרוּם וּמְדִיד וְסַחְרָא מִתְמָן לְמַזְרַח, וּמִמְזַרְח לְצַפּוֹן, עַד דְּאַסְחָר וְתַב לְסִטְרָא דְּדָרוּם כְּדָבְקָדְמִיתָא.

לְבַתֵּר מִתְגַּלְגְּלָא בּוּצִינָא לְאַסְתְּלָקָא, וְזִיקִין וְשְׁבִיבִין אֲשַׁתְּכּוּ, וְכֵדִין נִפְקוּ אֵלִין אֲתָוּוּן מְחַקְקוּן מִתְלַהֲטִין נְצִיצִין, כְּדִהָבָא כְּדִתְלַהֲטִין בְּנְצִיצוּ. כְּהֵאֵי אִוּמָנָא כְּדִ מְצָרָף כְּסַפָּא וְדִהָבָא, וְאַפִּיק לֹוּן מְגוּ אִשָּׁא מְלַהֲטָא, בְּרִיר וְצָרִיף כּוּלָּא. הַכִּי נְמִי נִפְקִי אֲתָוּוּן, צָרִיפִין בְּרִירִין מְגוּ מִשְׁחָתָא דְּבּוּצִינָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים יח כא) אֲמַרְתָּ ה' צְרוּפָה. כְּמָאן דְּמְצָרָף כְּסַפָּא וְדִהָבָא.

כְּדִ נִפְקוּ אֵלִין אֲתָוּוּן, נִפְקוּ כְּלָהוּ צְרִיפִין, מְחַקְקִין, בְּרִירִין, נְצִיצִין, מְלַהֲטִין. וְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ הוּוּ חֲמָאן לֹוּן דְּהוּוּ פְּרַחִי בְּאַוּרָא, וְאַזְלִין לְכָל סִטְרִין, וְאֲתוּ וּמִתְחַקְקִין עַל לִוְחֵי אַבְנֵיָא.

וְהָא חֲזִי כְּדִ הוּוּ נִפְקִי אֵלִין אֲתָוּוּן בְּרִזָּא דְּכֻלְלָא דְּדַכְּר וְנִיבְקָא, בְּרִירִין מְחַקְקִין. חַד אֶת הָהּ סְלִיק עֲלֵיהּ, דְּהָהּ רְשִׁים וְגַלְיָף לְהַנִּי אֲתָוּוּן, וּמְעֵטֵר לֹוּן, וְהָהּ אֶת אָזִיל בְּכוּלָּהּ, מְרִישָׁא (נ"א מְרִישָׁא) דְּבּוּצִינָא אֲתַגְּלִיף. וְהָהּ אֶת אִיהּ אוּת ו', דְּהָהּ סְלִיק עַל כָּל אֲתָוּוּן אַחְרַנִּין, וְגַלְיָף לֹוּן עַל כָּלָא.

וְרִזָּא דָּא, וְכָל הָעָם רוּאִים אֶת ה"קוּלוֹת וְאֶת ה"לְפִידִים וְאֶת קוּל הַשׁוֹפָר. אֶת הַקּוּלוֹת, אֵלִין אִינּוּן אֲתָוּוּן אַחְרַנִּין, דְּהוּוּ נִפְקִין מֵאִינּוּן קוּלוֹת כְּדָקְאֲמָרִין, וְאֲתַחֲזִין בְּאַוּרָא לְעִינֵיהוּן דְּכֻלָּא.

דְּכְתִיב אֶת הַקּוּלוֹת, וְלֹא כְתִיב וְכָל הָעָם רוּאִים הַקּוּלוֹת, אֶלָּא אֶת הַקּוּלוֹת, אֵלִין אִינּוּן אֲתָוּוּן דְּהוּוּ נִפְקִי מִנֵּיהוּ. וְאֶת קוּל הַשׁוֹפָר, דָּא אֶת

ו', דְהוּה סָלִיק עַל כָּל אֲתוּוֹן, וְגַלְיָה לֹוֹן, כְּמָא דְאִיתְמַר. בְּגִין דְרִזָּא דָאָת
ו' אִיקְרִי קוּל הַשׁוּפָר, וּבְגִין כְּדָּ כְּתִיב רֹואִים. וְכַד שְׁמַעוּ לָא שְׁמַעוּ אֶלְא
קוּל מִלּוּלָא חָדָא, דְכְּתִיב ^(דברים ד יב) קוּל דְבָרִים אַתֶּם שׁוֹמְעִים, הַהוּא קוּל
דְאִיקְרִי דְבָרִים, דְהוּא הָהּ אָמַר מְלָה בְלַחֲדוּדֵי.

וְאָף עַל גַּב דְכָל יִשְׂרָאֵל חֲמוּ יִקְרִיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לָא הוּוּ חֲמָאן,
אֶלְא כְּמָאן דְחָמִי מְגוּ עֲשֻׁשִׁיתָא, וְהוּוּ מְסַתְּפֵלָן לְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא בְּאִינוּן
אֲתוּוֹן דְהוּוּ נִפְקִי. וְהוּוּ חֲמָאן נְהִירוּ דְנְהִיר מְגוּ נְהִירוּ אַחְרָא. וְעַל דָּא
כְּתִיב, ^(שם ד טו) כִּי לֹא רָאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה.

אֲנָכִי רִזָּא דְזָכוּר, רִזָּא דְדְכוּרָא, דְבִטְשׁ וְאֲנְהִיר לְדְבוּר, וְנִפְקִי אֶלִין אֲתוּוֹן
לְאֲתַעְטְרָא, וּבְאֶלִין אֲתוּוֹן הוּוּ חֲמָאן, וְהוּוּ שְׁמַעִין מְלָה דְאִיקְרִי אֲנָכִי,
דְאִיהוּ אֲסַתְּפִלוּתָא הוּוּ חֲמָאן מְנַיְהוּ. שְׁמִיעָה דְתִיבּוּתָא דִילְהוּן, הוּוּ
שְׁמַעִין.

דְכְּתִיב קוּל דְבָרִים אַתֶּם שׁוֹמְעִים. הוּא שְׁמִיעָה, לְמַעַבְד דְבָרִים, מְאִינוּן
אֲתוּוֹן דְהוּוּ חֲמָאן. וְאָף עַל גַּב דְקוּל דְבָרִים אִיהוּ, וְאִיהוּ הָהּ
מְמַלֵּל, לָא הָהּ מְמַלֵּל אֶלְא מְלָה, דְאִינוּן אֲתוּוֹן, כְּמָא דְאִיתְמַר.
אֲנָכִי הֲכָא אִיהוּ רִזָּא כְּלָל. וּפְרַט, יְהוּ"ה אֶלְהֵיךְ. ה', רִזָּא דְזָכוּר. אֶלְהֵיךְ,
רִזָּא דְשְׁמוּר. וְעַל דָּא הֲכָא כְּלָל וּפְרַט, וְאוּרִייתָא בְרִזָּא דָא מְתַעְטְרָא.
בְּכָלֵל וּפְרַט, כְּלָלָא דְכָל אוּרִייתָא. וְכָל פְּקוּדֵי אוּרִייתָא. בְּגִין דְאִיהוּ כְּלָלָא
דְזָכוּר וְשְׁמוּר כְּחָדָא.

כְּמָא דְאוּקִימְנָא בְּסַפְרָא דְשְׁלֵמָה, בְּגִילּוּפָא דְעִיטוּרָא דְאֲתוּוֹן. אֲנָכִי: א"י
דְכַר. נ"כ נוֹקְבָא. וְשְׁפִיר אִיהוּ, וְהָכִי קָאָמַר, אֲנִי דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא,
דְהָא נו"ן כְּפּוּפָה אִיהִי נוֹקְבָא בְּכָל אֲתַר. אוּף הֲכָא אֲנָכִי כְּלָא כְּחָדָא.
אֲמַאי נְקֻט אֲנָכִי, וְלֹא אֲנִי. אֶלְא נ"כ תְּרִי נוֹקְבֵי אִינוּן, וְתַנִּינָן, כְּגוּוּנָא
דְשְׁכִינָה לְתַתָּא, אוּף הָכִי שְׁכִינָה לְעֵילָא. וְכָלָא אֲשַׁתְּכַח בְּמַלְת
אֲנָכִי, בְּחִיבוּרָא חָדָא. אֲנָכִי כְּלָלָא דְזָכוּר, רִזָּא דְכָל מְהִימְנוּתָא, כְּלָלָא
דְעֵילָא וְתַתָּא. יו"ד: לְעֵילָא לְעֵילָא, רֵאשִׁיתָא דְכָל מְהִימְנוּתָא. נ"כ: תְּרִין
נוֹקְבֵי, עֵילָאָה וְתַתָּאָה, תְּרִין עֲלָמִין עֵילָא וְתַתָּא. א: רִזָּא דְקוּ אֲמַצְעִיתָא,
דְנִטִּיל מִכָּל סְטְרִין, מְעֵילָא וּמְסַטְרוּי. וְעַל דָּא הֲכָא אֲשַׁתְּכַח כָּל רִזָּא
דְמְהִימְנוּתָא.

וּבְגִין דְהֲכָא תְלִיא כְּלָא, בְּחִיבוּרָא חָדָא, בְּכָלֵלָא חָדָא, שְׁאֲרֵי בְהֵאֵי מְלָה,
לְאַעְטְרָא רִזָּא דְאוּרִייתָא בְּמְלָה דָא אֲנָכִי, כְּלָלָא דְכְּלָא. ה' אֶלְהֵיךְ,
פְּרַטָא דְכְּלָא, שְׁמָא שְׁלִים, דְאֲתַגְלִיף עֲלֵיהוּ דִישְׂרָאֵל תְּדִיר.

תָּא חֲזִי ^(בראשית ב ד) ה' אֱלֹהִים, שְׁם מְלָא, עַל עוֹלָם מְלָא. דְקִימָא אִיהוּ

בְּלַחְדוּדֵי, וְאַתְעֵטִיר בְּגוּיָהּ. בְּגִין דְּלֹא אֶשְׁתַּכַּח בְּהוּא (דף מט ע"א) זִמְנָא
עָמָא וְלִישָׁן, עַל מַה דְּאַתְעֵטִיר. וּבְגִין כֶּף הָוָה מִתְעֵטֵר בְּגוּיָהּ, וְאַקְרִי ה'
אֱלֹהִים.

בִּיּוֹן דְּאָתוּ יִשְׂרָאֵל, וְקִיִּימוּ עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, וְקִבִּילוּ אוֹרֵייתָא, כְּדִין אֶתְעֵטֵר
שָׁמָא שְׁלִים עֲלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאַיְקְרִי אֱלֹהֵיהּ. וְכַד אָמַר מֹשֶׁה (דברים ו'
ה' אֱלֹהֵינוּ, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁבַחָא דִּישְׂרָאֵל, וְעַמִּיָּה אֶהְרֵן בְּהֵנָּא רַבָּא, וּבְנוֵי
דְּמֹשֶׁה מְסֻטְרָא אוֹחְרָא. בִּיהּ הָוָה מִתְעֵטֵר שָׁמָא שְׁלִים יְתִיר מִישְׂרָאֵל,
וְעַל דָּא הָוָה אָמַר ה' אֱלֹהֵינוּ.

וְעַם כֹּל דָּא אַכְלִיל עַמִּיָּה לְכָל יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא כְּתִיב ה' אֱלֹהִים, אֲלֵא ה'
אֱלֹהֵינוּ, כֹּלָּא כְּחֻדָּא, לְאַתְעֵטְרָא עֲלֵייהוּ. וְעַל דָּא אֶתְעֵטְרֵן יִשְׂרָאֵל
עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, לְמַהוּי שָׁמָא שְׁלִים מִתְעֵטְרָא עֲלֵייהוּ כְּחֻדָּא, דְּהָא מְקַדְּמַת
דְּנָא לֹא אַקְרִי ה' אֱלֹהֵיהּ, אֲלֵא ה' אֱלֹהִים.

בִּיּוֹן דְּקִבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא, ם סְתִימָא דְּהוּוּ אֶסְתִּים בְּגוּיָהּ, בְּהֵיָא
שְׁעֵתָא אֶתְפַּתַּח, וְאַתְמַשְׁךְ לְאַנְהָרָא לְתַתָּא, וְלֹאֶתְעֵטְרָא עֲלֵייהוּ
דִּישְׂרָאֵל. וּמִן אוֹת ם אֶתְפַּתַּח וְאַתְמַשְׁךְ לְאַנְהָרָא לְתַתָּא, וְאַתְעֵבִיד ך'.

וְעַל דָּא תְּגִינָן בְּרֻזָּא דְּאַתְוּוֹן, שִׁיעוּרָא דָּאֵת ך', כְּשִׁיעוּרָא דְּסְתִימוּ דְּם'
סְתִימָא. וּמְשִׁיכוּ דָּאֵת נו"ן לְתַתָּא, כְּשִׁיעוּרָא דְּכַפְלֵתָא דְּנו"ן כְּפּוּפָה.
דְּהָא כֹּלָּא בְּרֻזָּא חֻדָּא. וְכֹלָּא הָוָה נְפִיק מֵהוּוּ קוּל דְּבָרִים דְּקֶאֱמְרֵן,
דְּכְתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאַמֹּר.

סְתִי תוֹרָה

וְתַלְתָּ דְּלֹא עֲבָרִין, הָאִי אִיהוּ בָּאֵת פ' וְאֵת א', וְכֹלָּא פ"א בְּאַשְׁלָמוֹתֵיהּ.
אֵת ר' לִית בִּיהּ כְּלָל.

שְׁעָרֵי אוּכְמִין, תְּלִיין וְלֹא שְׁעִיעֵן. דָּא אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּשִׁתִּיק תְּדִיר. אַבְל
כְּפִיקָא אִיהוּ, מְאָרִי דְּלִישָׁנָא בִּישָׁא, מְלוּי בְּרוּגְזָא, פּוּם מְמַלְל
רְבִרְבָן, אַצְלַח וְלֹא אַצְלַח, מְאָרִי קֶטְטָא בְּבִיתֵיהּ, לֹא חֵיִישׁ לִיקְרָא דְּבַר
נֶשׁ, חַד בְּפוּמִיָּה וְחַד בְּלַבִּיָּה, הַפְּכַפְךָ בְּלִישְׁנֵיהּ, גְּבִינִין דִּילִיָּה סוּמְקִין
זְעִיר.

וְאִי קְמִיטָא תַּחוֹת עֵינֵיהּ רַב, וְאַזִּיל עַד חוּטְמָא מְסֻטֵר יְמִינָא, וְתִרִין
תַּחוֹתֵיהּ, חַד מְנִיָּהוּ זְעִיר מְאוּחְרָא, דָּא שְׁכִיב בְּגֵדָה מִיּוּמִין זְעִירִין,
וְחוּבִיָּה רְשִׁים בִּיהּ רְשִׁימִין אֲלִין.

בֵּין כְּתִפוּי אִית לִיהּ רוּשָׁם חַד, וְאַרְבַּע שְׁעָרִין בִּיהּ, חַד מְנִיָּהוּ בְּאַמְצֵיתָא
רַב וְתִלִי, וְתַלְת אֶחְרָנִין זְעִירִין. וְעַד לֹא הָוָה עֲבִירָה דָּא, הוּוּ תַלְת

זְעִירִין, וְחֵד דְּאַתְרָשׁם בֵּיה דְקִיק וְזַעִיר מְפֻלְהוּ. הֵהוּא רוּשָׁם הָוּה בֵּיה
מְקַדְמַת דְנָא אוּכְמ, וְאַיְנוּן שְׁעָרִין חִוּרִין פְּלָהוּ. הַשְׁתָּא לָאו הָכִי, אֶלָּא
רוּשָׁם אוּכְמ, וְחֵד סוּמְקָא פְרָשִׁימוּ דְטוּלְפָחָא בְּאַמְצָעִיתָא. וְהוּא שְׁעָרָא
דְאַתְרָבִי בֵּין אַחְרָנִין, רִישִׁיָּה סוּמְקָא, וְדַא שְׁתָּאֵר חִוּר. אִי תָב בְּתִיּוּבְתָא,

תְּשַׁפַּח בְּעִינֵיה יְמִינָא חֵד חִוּרָא, חִוּר גּוּ הֵהוּא אוּכְמָא.

בְּמִצְחֵיה תְּלַת שְׂרֻטוּטִין עֲבָרִין, וְתָרִין דְלָא עֲבָרִין. הֵהוּא רוּשָׁם אוּכְמ,
וְסַחְרָנִיָּה חוּטָא סוּמְקָא, וּבְגוּ הֵהוּא חוּטָא, חֵד שְׁעָרָא דְקִיק זַעִיר,
וְתַלְת שְׁעָרִין בְּאַמְצָעִיתָא, פְּלָהוּ פְּחָדָא. זַעִירָא יַחְפָּם בְּאוּרִייתָא, יוּלִיף,
וְלָא יִצְלַח בְּעוּבְדוּי.

וְאִי יְרוּקָא דְעִינָא לָא אֶצְטַבַּע כָּל כְּף, וְעִינֵי אֶכְמִין, וְחֵד חוּטָא סוּמְקָא
זַעִיר, אֶעְבַּר בֵּין אִינּוּן גְּוּוּנִין. כְּדִין אִיהוּ בְּאֵת פ' בְּשְׁלִימוּ, וּבְאֵת ר'
בְּלַחֲדוּי.

בְּמִצְחֵיה תְּשַׁפַּח שִׁית שְׂרֻטוּטִין, תְּלַת עֲבָרִין, וְתַלְת לָא עֲבָרִין. שְׁעָרִיָּה
תְּקִיף וְלָא כָּל כְּף, תְּלִי וְלָא תְּלִי. הַאי אִיהוּ בְּשְׁלִימוּ לְכָל פֶּר
נֶשׁ. קִמְצָן אִיהוּ, לִית בֵּיה חִידוּ, וְאַפִּילוּ בְּחֻדָּה לָא אַתְחִזִּי. בְּדוּוּנָא אַתְחִזִּי.
אַטִּים אוּדְנִיָּה שְׂמָאֵלִיָּה. בְּשִׁינּוּי אִית תְּלַת רַבְרָבִין מְלַעֲלָא, וְיַהֲבִין לוּן
דְּוּכְתָא אִינּוּן דְלַתְתָּא, מְהִימְנָא אִיהוּ וְלָא כָּל כְּף.

אַנְפּוּי אַרִיכִין, וְלָא שְׁפִירִין, קְלִיָּה פְּאִיתְתָּא, וּמְלוּי פְּאִיתְתָּא, מְקַנַּח פּוּמִיָּה
בְּמְלוּי, אַפְתַּח אֶצְבָּעָן דִּידוּי בְּמִלּוּלִיָּה. כַּד אָזַל, אַקְדִּים לִיָּה
בְּלִיתָא דְפֶרְסָאִי, דְלָא יַחֻב בְּר נֶשׁ לְגַבִּיָּה, עֲלִיָּה כְּתִיב, (דְּבָרִים סד ד) כִּי תוֹעֲבָה
הִיא לְפָנַי ה'.

עִינִין יְרוּקִין, וְאַלִּין סִימְנִין בֵּיה, וְאַנְפּוּי אַרִיכִין שְׁפִירָן, שְׁעָרוּי אוּכְמִין
וּמְרִיטִין מְלַעֲלָא בְּרִישִׁיָּה. רִישִׁיָּה רַב, כַּד אָזַל כְּפִיף רִישִׁיָּה, קְרִינִין
דְעִינּוּי כְּקַדְמָאָה, עֲלִיָּה כְּתִיב (מְשָׁלִי א טו) מְנַע רַגְלֶךָ מִנְתִּיבְתֶם.

עִינִין רַבְרָבִין וִירוּקִין, דָּא אִיהוּ בְּתָרִין אַתְוּוּן, ר' פ"א, חֵד יַחֲדָא, וְחֵד
בְּשְׁלִימוּ. בְּמִצְחֵי שְׂרֻטוּטָא חֵדָא, דְּאַזִּיל וְעַבְר מְסָטֵר לְסָטֵר, וְתַלְת
אַחְרָנִין אִית דְלָא עֲבָרִין. מִצְחֵיָּה רַב. קְרִינִין דְעַל עִינּוּי לָאו רַבְרָבִין.
בְּדִיקָנִיָּה שְׁעָרָא טְפִי. דָּא בְּאַנְפּוּי שְׁפִירָן סוּמְקָא, שְׁעָרִיָּה שְׁעִיעַ וְלָא כָּל
כְּף. דְּחִיל חֲטָאָה אִיהוּ, רַחִים אוּרִייתָא אִיהוּ, רַחִים לְאַיְנוּן דְּמִשְׁתַּדְלִין
בָּה, חֲדִי בְּכֻלָּא, עֲבִיד טִיבוּ לְכֻלָּא, כְּדִיבָא לְתוֹעֲלָתִיָּה, מְהִימְנָא אִיהוּ לְרִזִּין
דְּאוּרִייתָא, טַב אִיהוּ לְמַלִּין דְעֲלָמָא, מֵאן דְּאַשְׁתַּתֵּף בְּהִדְיָה לָא אֶצְלַח,
לָא אִיהוּ, וְלָא אַחְרָא. אֶצְלַח אִיהוּ בְּלַחֲדוּהִי, דְּהָא אַת ר' גְּרִים.

פְּגִים אִיהוּ בְּרִישִׁיָּה לְעִילָא, רְשִׁימָא דְחֵד מְכַתְּשָׁא דְהוּה לִיָּה תְּמָן, דְעַבְד

לִיה חַד רַבִּינָא בְּאַבְנָא, בְּלֹא רַעוּ וְכוּנָה, וְאִיכְסִי בְּשַׁעְרָא. וְהָהוּא רִישׁוּמָא
דְּמַכְתָּשָׁא, כְּגוּוּנָא דְּגִמְלָא יוֹנִי"ת. מְהִימְנָא אִיהוּ לְגַבֵּי בְּנֵי נֶשָׂא, וְסָלִיק
לְמַהוּי רִישָׁא דְּעַמָּא, עַד הָכָא רָזָא דְּעֵינִין.

וְאִית רְזִין אַחֲרֵינִין דְּעֵינִין, דְּמַתְּפָרְשֵׁן מִינֵיהּ. עֵינִין דְּמַעֲמָקֵן וְחֵיכָן,
דָּא אִיהוּ בְּשְׁלִימוּ דְּאַתְוּוֹן, בְּר דְּקַדְמָאָה ר', וְלַבְתַּר פ'. דָּא אִיהוּ
בְּר נֶש דְּאַצְלַח בְּעוֹבְדוּי.

תִּלְת שְׂרֻטוּטִין בְּמַצְחִיה, מַצְחִיה עָגִיל, עֵינֵינִי נְהִירִין, מְרַקְמֵן עוֹבַד צִיּוֹר,
דְּכֵינִין, קֵימִין עַל שְׁלִימוּ. שְׁנָאוּי יַפְלוֹן תַּחוּתִיה, פְּקִיחָא אִיהוּ,
אַצְלַח בְּכוּלָּא, בְּהִיל בְּעוֹבְדוּי, טַב אִיהוּ עִם בְּנֵי נֶשָׂא, מְלוּי בְּקִשְׁוֹ בְּלֹא
דְּחִילוּ, וְוַתְרָן אִיהוּ, עֵבִיד טִיבוּ, וְלֹא לְשָׁמָה.

שְׁעָרִיה שְׁעִיעַ וְתִלְיָא. (דף טו ע"ב) וְלִישְׁנִיה כְּחַרְבָּא. תַּחוּת עֵינֵינִי קְמִיטִין,
תִּלְת רַבְרָבִין וְתִלְת זְעִירָן, וְאִי אִית אַרְבַּע זְעִירִין וְתִלְת רַבְרָבִין,
כְּדִין תַּשְׁפַּח תְּרִין שְׂרֻטוּטִין בְּמַצְחִיה, עֵבִירִין מְסַטֵּר לְסַטֵּר, וְתִלְת דְּמָטוּ
וְלֹא מָטוּ.

תַּחוּת טַבּוּרִיה קֵימָא רִישׁוּמָא חַד, צִיּוּרָא דְּרִישָׁא דְּבֵר נֶש, אוּכְם וְחֵיּוֹר
תְּרִין שְׁעָרִין תִּלְיִין בֵּיה. הָהוּא בְּר נֶש אַתְפְּשַׁל בְּאִיתָת גָּבֵר מִיּוּמִין
רַחִיקִין, וְלֹא תָב מְהֵהוּא חוּבָא. מְרַעִין רְדִפִין אַבְתְּרִיה. וְעַל דָּא חַד מְאִינוּן
מְרַעִין, דְּצָרִיף לְאוּשְׁדָא שְׁתָּן וְלֹא יָכִיל. דְּעַד כְּעַן הָהוּא חוּבָא תִּלְיָא
בְּקַדְלִיה דְּנַחַש עֲקִימָא, וְשְׁלִיט עָלֶיהָ בְּדָא. וְדָא לְסוּף יוּמִין דְּסִיבוּ.

וְאִי תָב בְּתִיּוּבְתָא, בְּזַמְנָא דְּאִיהוּ בְּחִילִיה, הָהוּא רִישׁוּמָא אַזְעִירַת דְּיוֹקְנָאָה,
וְשְׁעָרִין לֹא תִלְיִין בֵּיה כָּלֵל. וְאִי תָב בְּתִיּוּבְתָא בְּסוּף יוּמוּי, כְּד מְרַעִין
רְדִפִין אַבְתְּרִיה, כְּדִין הָהוּא רִישׁוּמָא קְמִיט, וְשְׁעָרִין תִּלְיִין בֵּיה, וְהָהוּא
מְרַעָא לֹא אַעֲדִי מְנִיה, מְגוּ דְּתִלְיָא בְּקַדְלִיה דְּנַחַש.

בְּגִין דְּהָהוּא נַחַש, כִּיּוֹן דְּאַחִיד הָהוּא חוּבָא עַל קַדְלִיה, לִית מֵאן דְּיַתִּיר
קִשְׁרָא מְקַדְלִיה. בְּגִין דְּהָהוּא נַחַש לִית לִיה רְשׁוּת בְּיוּמֵי דְּעוֹלָיְמוּ
דְּבֵר נֶש לְקִשְׁרָא הָהוּא חוּבָא עַל קַדְלִיה. וְקִשְׁרִין לִיה בְּקִשְׁרִין תְּקִיפִין.
וְאִיהוּ רְדִיף אַבְתְּרִיה דְּהָהוּא בְּר נֶש, וּמְלָקִי לִיה בְּהָהוּא בְּרִית דְּחָב בֵּיה.
וְאָף עַל גַּב דְּתָב בְּתִיּוּבְתָא, יַצּוּחַ מְגוּ עָאקוּ דְּלְקוּתָא. הָהוּא חוּיָא
דְּלִיג וְעָאל בְּהָהוּא קִשְׁרָא לְשִׁפּוּלֵי דְּתַהוּמָא רַבָּא, כְּדִין רוּוח לִיה לְבַר
נֶש, וְהָהוּא נַחַש לְבַתֵּר יוּמִין נְפִיק וְעֵבִיד דָּא.

וּבְזַמְנָא דְּמִית הָהוּא בְּר נֶש, תִּלְת מְאָה שׁוּטְרֵי רְדִפִין אַבְתְּרִיה דְּהָהוּא
בְּר נֶש, וְתַפְסִין לִיה וְעֵיילִין לִיה קְמִי מְלָפָא. וּמְלָפָא קְדִישָׁא
מְתַבֵּר אִינוּן קִשְׁרִין, וְנַחֲתִית הָהוּא חוּבָה מְעַל קַדְלִיה.

וְעַל רִזָּא דָּא פְּתִיב, (ישעיה כב יד) אַם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תִּמְתּוּן. כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שם כח יח) וְכִפֹּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת. תְּבַר הַהוּא קְיִמָּא דִּילְכוּן. אֶת מוֹת, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (בראשית לב כא) כִּי אָמַר אֶכְפֹּרָה פָּנָיו בַּמִּנְחָה, אֲבִטֵּל רוּגְזִיהּ. פְּדִין הַהוּא בַּר נֶשׁ אֲזִיל לְהַהוּא עֲלָמָא נָקִי מֵהַהוּא חוּבָה, דְּהָא קַבִּיל עֲנֻשִׂיהּ בְּהַאי עֲלָמָא.

וְכִי תִימָא, הִיכִי מִשְׁמַע דְּבְּהַאי עוֹן אֲשֶׁת אִישׁ מִשְׁתַּעֵי קָרָא. דְּכִתִּיב הֲכָא אַם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה, וְכִתִּיב הֲתֵם בְּאִיסוּר אֲשֶׁת אִישׁ שְׂזִינְתָּה, (במדבר ה לא) וְנָקָה הָאִישׁ מֵעוֹן. וְכִתִּיב גַּבְי אַבְנֵר (ש"ב ג ח) וְאִישׁ בִּשְׁת, וְתִפְקֹד עָלַי עוֹן הָאִשָּׁה הַיּוֹם. אִי נָמִי, (ישעיה כב לו) וְהִנֵּה שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה הָרַג בְּקֹר וְשִׁחַט צֹאן אֲכוֹל וְשָׂתוּ, וְכִתִּיב הֲתֵם (משלי ל כ) אֲכָלָה וּמִחַתָּה פִּיה, וְכִתִּיב (בראשית לט ו) כִּי אִם הִלָּחֵם אֲשֶׁר הוּא אוֹכֵל.

וְכִתִּיב (משלי טז יח) מִי פָּתִי יִסֹּר הִנֵּה וְחָסֵר לֵב וְאָמְרָה לוֹ. מַיִם גְּנוּבִים יִמְתְּקוּ וְלֶחֶם סֹתְרִים יִנְעֶם. וְלֹא יָדַע כִּי רַפְּאִים שָׁם בְּעַמְקֵי שְׂאוּל קָרְאִיהּ. זְהוּ כַּד לֹא קַבִּיל עֲנֻשִׂיהּ בְּהַאי עֲלָמָא.

וְאִי אֲשַׁתְּכַח בֵּיה זְכוּת אָבוֹת, עוֹנְשִׂיהּ בְּהַאי עֲלָמָא בְּהַהוּא עוֹן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים פט לג) וּפְקַדְתִּי בְּשִׁבְט פִּשְׁעֵם וּבִבְנֵגַעִים עוֹנָם. וּפְקַדְתִּי זַעִיר זַעִיר, (איוב ל כד) אִם בְּפִידוֹ לָהֶן שׁוּעַ. (שמות כ ה) פּוֹקֵד עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים. מְזַעִיר וְנוֹתֵן זַעִיר עַל דָּא, וְזַעִיר עַל דָּא, וְאֲשַׁתְּזִיב הוּא וְאָבוּי מֵעוֹנְשָׂא דְּהַהוּא עֲלָמָא, דְּהָא בְּרָא מְזַבֵּי אָבָא.

עֵינִין עֲקִימִין, דְּלֹא מִסְתַּפְּלִין בְּאוּרַח קְשׁוּט, דָּא בְּלֹא אֶת כְּלָל, פְּרַחִין מִנְיָה כָּל אֲתוּוֹן, בְּגִין דְּאִיהוּ מְאָרִי דְּעִינָא בִישָׂא, חִיזוּ דִּילִיָּה בְּהִיפּוּכָא, הַהוּא רַע עֵין שְׁלִיט עָלֶיהָ.

וְאִי פְּשָׁרִין עוֹבְדוּי דְּהַהוּא בַּר נֶשׁ, לֹא שְׁלִיט אֱלֹא עַל עֵינוּי. וְאִי צִטְרִין בַּר נֶשׁ לְאַסְטִמְרָא מֵעֵינוּי. בְּגִין דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁלֵטָא עָלֶיהוּ. אִינוּן עֵינִין חֲמָאן כָּל בִּישׁ, וְאֲתַעְבְּדוּן סְרִסוּרִין לְגַבִּיהּ, וְשִׁיפִי גוּפָא נִצְחָן, אֲבָל שְׁלֵטִין עֵינוּי (אי מִסְתַּפְּלִין).

מֵאן דְּבַעֵי לְאַסְתַּמְרָא מִנְיָה, לְכַתּוּב בִּידֵיהּ יִמְינָא יו"ד, וּבִידֵיהּ שְׂמָאלָא זִי"ן, וְלִיפְתַּח (פּוּמִיָּה) קַמִּיהּ וְלִימָא, יו"ד בְּאַפְכָּא בְּאַתּוּוּי, וְאֲשַׁתְּזִיב מִנְיָיהוּ.

דָּא אִיהוּ דְּפָגִים לְשִׁימוּשָׂא דְּקְדוּשָׁה, בְּגִין כֶּן לֹא שְׁרִיין בֵּיה אֲתוּוֹן, וְהָא אֲסַתְּלֵקוּ מִנְיָה. דְּהָא אִיהוּ בְּרִזָּא דְּהַהוּא קוּ יְרוּק דְּנִפִיק מִתּוּהוּ בְּמִדִּידוּ דְּבוּצִינָא. וְאִית לְאַסְתַּפְּלָא גוּ שְׁרִטוּטִין דִּידָא, בְּיִמִינָא וּבְשְׂמָאלָא, וּבְרִזָּא דְּאִינוּן שְׁרִטוּטִין דִּידִין תִּשְׁפַּח דָּא.

מאן דעינא חד אטים ולא כל כד, ועינא אחרא פקיהא, מומא חד מאינון מומין אית ביה. דא איהו באת ר' בלחודוי באשלמותיה. ואת י' מטי לגביה ולא מטי.

במצחיה תלת שרטוטין עברין, וחד זעירא דאעבר, אוף הכי רשימא חדא סליק מעיניה לקביל אודניה שערי תלי ותקיף. קריצוי רברבין. אית מומא מסטרא אחרא. אימא דיליה אזלת בחרשין פד הוה במעהא. ונפקת לפרשא דאורחין בלייליא, פד דא אתייליד. בגו תרין שנין דיליה אתחלש עד דאזער דיוקניה ואמיה אזלת בלייליא בהדיה, וקא עבדת חרשין עליה.

האי חדי בחדוא, ולית ביה מהימנותא, משבח גרמיה במה דלית ביה, גס רוח, ממלל בישין ועתיקין. וותרן איהו, לית ביה קמצנו פלל. מארי דגיפא. אצלח ולא אצלח, חדידא בלישניה.

ואי חד שרטוטא במצחיה רב ותרין זעירין, דא אזל גו חרשין, והא אימיה עבדת להו. ומתחלפין שרטוטין דקא סלקין מעינא ימינא לעינא שמאלא. גס רוח איהו, אבל לית ביה בישא פלל. קמצן איהו, לית ביה קצת גיפא. חדידא בלישניה איהו.

בשפה דיליה אית ביה רושם חד סומק טפי, וחד שערא באמצעיתא. אצבען די ברגליה שמאלא, קמיטין זקיפין מתפשטין, עיינין זבלגנין, ירוקין, נחתין דמעין תדיר. האי אתדבק באת פ', ואת ר' לא אתיישב ביה, האי אית ליה ארבע שרטוטין במצחיה, ועברין פלהו, ותרין זעירין מעיניה ועד שעריה. תרין רשימין, ותלת זעירין בין קריצי עינוי.

האי איהו בר נש, דאזל כפיף רישא. זינא חד, מתלת מארי רשימין דתולדות מארי צרעת, אית ביה בזיניה. האי לאו מסאבא הוה למסגר. חדי איהו בכלא, וחייך תדיר, וכל מלוי חייכין בהו בני נשא. קמצן איהו בביתיה, באחרנין לאו הכי. לית ליה פסופא במלוי, בגין דחמי דכלא חייכין ביה. גיפא (דף נ"א) איהו, שערוי סומקין זעיר, לא שעיעין ולא קמיטין.

ואי במצחוי תלת שרטוטין דעברין, ותלת זעירין דלא עברין, וכל שאר סימנין ביה. האי אית ליה פגימו, ורושם חד בעינא. דבר נש דהוה צד צפרין עבד ליה, בלא פוונה, באעא דהוה אושיט לצפרין. ואיהו אתרשים על עיניה שמאלא, לעילא מקרצוי באורכא.

דהוא דהוה צד צפרין, אגזים ליה בההוא אעא, בגין דהוה אפרח צפרים,

ומחא ליה בלא כוונה. האי אצלח למזוניה ולביתיה, ולא למכנש ממונא סגין. מהימנא איהו, ולא כל כף. והאי מהימנותא במלין זעירין, אבל ברברבין לאו איהו מהימנא. מארי דלישנא בישא. וכלא חייבין במלוי. פומיה רב, שפוותיה רברבין. מאן דאשתתף בהדיה, אצלח בכלא. ואיהו אצלח אוף הכי. טב איהו לכל שתופא.

רשימא דההוא מכתשא עמיה, עינוהי זבלגין, ירוקין, וחד רשימו אוכם סתרא לון. האי איהו באת פ"א בשלימו דתרין אתוון, ואת ר' בלחודוי.

דא רישיה רב, וארבע שרטוטין רברבין במצחיה. ותלת זעירין בין קריצוי. על חוטמיה שערוי רברבין. ענפוי רברבין. רישיה עגיל. וחד לעילא קריעא זעיר. הוא גיבר חילא, מארי זדונא במלין.

שעריה קמיט, גייפא איהו. ובליילא אשתתף איהו לגיפא. לזמנין אתפשל איהו באינתו אסורה. דיקניה מליא בשערין, האי אית ליה בדרועא שמאלא חד רשימו דחרבא, דמחא ליה חד גבר, אטר ימינא, ביומא רביעאה דשבתא, כד בעא שמשא לאתפנשא. דהא בההוא יומא איתער עליה חד חוטא דמאדים. ההוא חוטא דבסטר שמאלא, וההוא רשימא עקימא בבשריה בעיגולא.

כד מטא ליומין דסיבו, נפל מאתר דרכיב ביה, או סוסייא, או חמרא, או נפיל מן פותלא, ומניה יתחלש וימות. דהא חובא דחב בעולימוי בהבל רדיף אבתריה. ואי ההוא גברא תב בתיובתא באמצע יומוי, נפיל מגו חולשא דביה, וימות.

ואי תב בעולימוי, כדין תשפח שרטוטין דמצחיה, תלת רברבין וארבעה זעירין. ותרין תרין מגו עינוי דסלקין לעילא. האי באורח כל ארעא יהא מרעיה. ונפול מערסיה, וימות. דהא לעלמין אית ביה נפילה לבסוף. עיינין זעירין דקיקין, דלא אתחזיין גוונין דילהון לפום שעתא, וכד מסתפלגין בהון, אינון ירוקין ואוכמין. האי איהו שפון חדין, ואפין אריבין בחדידו, כדין תשפח במצחיה תרין שרטוטין, וחד זעירא בינייהו, האי איהו באת פ' בלחודוי, ובאת ר' בלחודוי.

האי איהו, שעריה תליא, ולא שעיע. אצלח בעובדי ידוי, ובאורייתא אי אשתדל. אוף הכי זעירא איהו בשייפוי, וגס בשרא לית ביה. רוחא ממלל מגו חוטמוי, בגין דנוקבין דלהון דחיקין, ובגין כף נפיק רוחא בדחיקו לסטר שמאלא.

בירבא דיליה לעילא מארכובא, רשימא חד דמארי חבורה, דעבד ליה

רביא חד בספין, ביומי עולימוי, ואסתפן ביה. מקנא הוא לאתתיה, עד דבני נשא חייבין מניה. בעי לאתתקנא בגוברין אחרנין, ולא אתתקן, וחייבין ביה. האי לא ישתתף בר נש בהדיה, דלא יצלה. חמדן איהו, אשתדל במה דלא אית ליה, חשיב גרמיה דאיהו גברא רבא, ולא חכי. זכי לבנות, ולא לבנים.

ואי מתחלפן שרטוטין, תרין זעירין וחד רברבא במצחיה, ואנפוי סומקין. זכי לבנין, ולברתא חדא, או דילדת ואסתלקת מעלמא.

ואי את חד אית ליה בתר אודניה ימינא, רושם דטלופחא, וחד שערא דתלי פריש אודניה. ואצבעא זעירא די בינא שמאלא פפיף פדין תתקיים ותוליד בנן ובנן. אי סימנין אליו יהון לה. בין רגלהא יכרע ויפול חד פרא, בין אינון דיהא מבוועא דנביע באורייתא. הוא מקרב ומפיק מבוועין ונחלין דאורייתא, ובשנין זעירין יתכנש מעלמא.

האי איהו מאינון אלה, דמתפנשין מעלמא מריש שתא ועד ריש שתא. ביומין קדמאין. מדאתחרב בי מקדשא, לא אשבח בר שתין חסר חד, ואלין אינון דמסתלקי מעלמא, פד יהבי ריחא, עד לא מטא זמנייהו. בגין דכד קודשא בריה הוא עאל לאוליה אורייתא, לאינון ינוקין דאסתלקו מעלמא, פד יהבי ריחא, עד לא מטא זמנייהו, אינון קדמאי באינון מלין. וקודשא בריה הוא אמר ליה לההוא ממנא יופיא"ל שמייה, דקאים וקשיר קשרין דאורייתא, מאן הוא דין דאקדים לי, הדא הוא דכתיב, (איוב מא ג) מי הקדימני ואשלם, ואשלם ודאי.

בדין קרא קודשא בריה הוא למטטרו"ן, דאיהו קיימא גו פרוכתא דפרסא, ושתין אלה רבוא מארי דאולפנא דאורייתא סותרניה, ואיהו מקשר קשרין למאריה. אמר ליה מאן האי דאקדים לי, מי הקדימני ואשלם. איהו רשים גו מתיבתך. או לא. אמר ליה מארי דעלמא, לאו איהו במתיבתא דילי, גו מתיבתך איהו. וכל אינון דקדמי, תחות כל שמיא דילך הוא, הדא הוא דכתיב, (שם) תחת כל השמים לי הוא.

בגין דתרין מתיבתין אית לעילא. מתיבתא דההוא נער מטטרו"ן. ומתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. ובכל אתר דתנינן מתיבתא עילאה, דא הוא דקודשא בריה הוא. מתיבתא דרקיע, דא דמטטרו"ן. בגין אמר ליה קודשא בריה הוא, אי הכי, לקוט ליה גבאי. לקיט ליה, וארח ליה, הדא הוא דכתיב, (שה"ש ו ב) דודי ירד לגנו לערוגת הבשם. דודי, דא קודשא בריה הוא, פמה דאת אמר (שם ב טז) דודי לי ואני לו הרועה בשושנים. ירד לגנו, דא גורן דרקיע, דקיימי פגורן. לערוגת

הבושם, דא מתיבתא דמטטרו"ן. לרעות בגנים וללקט שושנים, לעינא ולאסתפלא באינון מתיבתאן דיליה. מאי וללקט שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים. אלין אינון דמקדמי ריחא בהאי עלמא, דמתלקטי ומסתלקי מהאי עלמא, עד דלא מטא זמניהו.

בדין קארי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל, די קסת הסופר בחרצוי, ואמר ליה, כתוב פתקא והב למלאך המות על פלוני, דילקוט ליה מעלמא. ואתלקיט מיד. וסלקין ליה בקדמיתא למתיבתא (דף נ"ב) דמטטרו"ן, ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה. ואוליף תמן מה דאליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא בריהו. וזמינא למתיבתא דיליה. ותמן אשתעשע בהו, באינון ינוקין דיליה, וברזין עילאין, וטעמי אורייתא, דהוו סתימין מניה בהאי עלמא.

ויופיא ר' רב ממנא, אזיל מגו מתיבתא עילאה, וחתים סתרין ורזין דאורייתא, מגו תרין מתיבתי. כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא, אינון דמתיבתא עילאה מתרצין. במתיבתא עילאה, לית תמן פרכי וקושיין, אלא במתיבתא דרקיעא. וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא פדקא יאות. ועל דא פתיב, (תהלים פד ח) ילכו מחיל אל חיל. וזומנא דאתי יסתלקון פרכי וקושיין מגו מתיבתא דרקיעא. דאתמר, ילכו מחיל אל חיל, וכתיב (שם קכב ז) יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיה. עד הכא רזין דעינין, בגו גוונין לאסתפלא.

דיוקנן דחוטמא, חוטמא איהו חותמא ופרצופא דבר נש לאשתמודעא. חוטמא זעירא עקימא, דלא אתיישבא פראוי באורח מישר, דא איהו דאבד פרצופא דבר נש, ודא איהו באת ה' בלחודוי, בלא שלימו. דא איהו דאורח ענותנותא ושלימתא אתעקב (אתעבר) מיניה, חציפא איהו. שעריה בין סומק לחיור.

תלת רשימין רברבין על מצחיה, ותלת אחרנין דלא אתחזיין כל פך. תלת שרטוטין אחרנין מסטרא דא לסטרא דא, שפון דיליה רברבין. בחציפותיה ממלל בקשיו כל מה דבעי. דאורח ענותנותא אתעבר מחוטמיה, ומעל אנפוי, דהא פיסופא וענותנותא מיישר חוטמא על אנפין. והאי לית ביה כלל. ובגין דאיהו חציפא, פדיב וחייה במלוי.

זאי מתעברין שרטוטין מעל מצחיה, ואינון תלת רברבין ותרין זעירין, ושעריה אוכם, הא איהו בין תרין אתוון במתקלא. דא נמוך רישא, וחייה במלוי. שעריה שעיע ולא כל פך, צערין רברבין מתערין עלוי, ואשתזיב מפלהו.

דא, זכו זעירא מאבוי מגין עליה. וזהו זכו אתרשים גו עמודא דקאים
 ביה ההוא נער. ואיהו זכי בחד יתמא. בגין דכל יתם וארמלתא,
 קיימין בפקדוניה דמטטרו"ן, דקיימא לדיינא באינון שבועין סנהדרין.
 בהיבלא דזכותא, דיינין כל דינין דעלמא, בר מתלת, בני חיי ומזוני.
 וכלהו בקראי פתיבי. בני, דכתיב (ש"א א י"א) ותפלל על ה', על
 ה' דייקא, לעילא לעילא. אתרא דמזלא עילאה. חיי, דכתיב (ישעיה לח ה)
 הנני יוסיף על ימיה חמש עשרה שנה, יוסיף דייקא. מזוני, דכתיב (תהלים
 נה כג) השלף על ה' יהבך והוא יכלכלך, על דייקא. ותמן דיינין בני עלמא.
 ורבין פתקא למלאך המות לקטלא לון, ולנטלא רוחיהון, והואיל
 ומשכונין עילאין, וטבין דבני נשא פידוי דקודשא בריה הוא,
 פקיד למטטרו"ן, דיהון בנוי דההוא בר נש ואתתיה בפקדונא דיליה.
 ובגין דאסור למשכנא לון, משכונין על משכונין, לא יקומו.
 וער דא, מאן ישיזיב לון מעינוי, ההוא זכו אגין על בנוי. והוא, חד
 מנייהו דההוא זכו אגין עליה, בעידן עקתיה.

דא אית ליה רושם במצחיה. חייבא, או גיפא איהו. ולא אתחזי קמי
 בני נשא, דלא ידעין ביה. דא אצלח. ומאן דאתחבר בהדיה, יצלח
 יתיר מניה.

חוטמא עקימא, ותרין נוקבין דיליה רברבין, וסלקין לבר אינון פתחין
 דנחירוי, וחוטמא לא סליק. דא איהו באת ה' בשלימו.
 ארבע שרטוטין במצחיה רברבין, ושית זעירין. אודנוי רברבין. עינוי
 רברבין. ותרין רשימין אוכמין דקיקין בעיניה דמינא. שעריה,
 לא אתתקן במזייה, בגין דאיהו רב ותקיף. רושם מכתשא במצחיה.
 דא שרפא, בכל יומא זמין פד אתרעם. ברוגזיה, קריר חוטמיה, ואתחזי
 תוור. תב מרוגזיה לזמן רב. מהימנא איהו במלין רברבין. ובזעירין
 לאו הכי. חמדן איהו. גופיה מלי מכתשין ואבעבועין בכל יומי שתא,
 ובר זמנא חד זעיר ביומי דסתווא, אתנהיג בענותנותא בביתיה. תיאובתיה
 למיכל בכל אתר, אף על גב דלא יזמנון ליה. אי זכי באורייתא, ואוליף
 ינוקין, זכי בהו בשי"ן תי"ו.

בידיה ימינא, רושם עמיקא מתולדה דאתיליד ביה. תרין נשין אנדמו
 ליה, קדמייתא תמית על משברא. תננינא תזפי לתרין בגין, חד
 ימית זעיר בחלבא דאימיה, וחד יקום בעלמא גיפא, יתיר מבני נשא
 אחרנין, וחיין קיימין ביה, אכל לא כל כף.

חוטמא דאזיל באורח מישר, ומתתקנא על גבי אנפין. האי איהו באת

ה' בשלימו. דא אתגלי במצחיה תרין שרטוטין רברבין, וחמשה זעירין, ותריין מסטרא דימינא לגבי שעריה. מישר מתתא לעילא. שעריה בין אוכם לסומק, תליא על אודנוי. עינוי רברבין ירוקין, וחוטא סומקא סתרא לגו. אנפוי אריכין.

דא, איקרי אנפי נשר. דא, מבנוי דסיהרא באשלמותא. פד בעי לאזערא גרמיה, טב איהו לגבי מאריה. דחיל חטאה איהו. בימי עולימוי איהו בלא מרעין, אזיל בבריאותיה, פגיבר בלא דחילו. ביומין דסיבו נחית בנחיתו דסיהרא, חלשא להוי. מרעין רדפין אבתריה, דא זפאה במרעין יתפרון.

ואי מתחלפין סימנין, ביומי עולימוי להוי במרעין. בגין דאיהו פסיהרא דבעיא לאנהרא. ויהא ההוא גברא במספנו. וביומין דסיבו, יהוי בלא מרעין, ובעותרא ויקר סגיא. דהא פדין אנהירת סיהרא וקיימא באשלמותא. ודא איהו צדיק וטוב לו. ודא ענותנותא ביה, רחים הוא למאריה בכלא.

חוטמא אריכא וחד, חדודא פרישא דחוטמא דנשרא. האי איהו (בלא את בל). שעריה קמיט. שרטוטין דמצחיה תלת. אנפוי חדידן. עינוי זעירין. האי איהו חמדן במה דאית להו לאתרנין. כל עובדוי (דף נא ע"א) לאו בדחילו דשמא. סאני אורייתא, וסאני למאן דלעאן בה. רחים לפום שעתא למשמע מלין דאורייתא, ולפום שעתא פרחין מגיה.

ברגליה שמאלא תרין אצבען קמיטין דלא מתפשטין וברגליה ימינא חד. האי איהו בחטאה דגנבא, ולא יתוב מההוא חובא לעלמין. בין פתפוי תליין תרין שערין רברבין. בקדוי אית תלת שערין דתליין. אומי אומאה בכל רגעא ושעתא, ולא אתהני. תרין זמנין בשתא ישפתף בר נש בהדיה. ולא יתיר, ויצלח, והוא מאדר עד ריש ניסן. ומאלול, עד שית יומין דחשוון, ולא יתיר, וביומין אלין, יצלח מאן דישפתף בהדיה, דהא יומין אלין יומין דאתוון אינון, ומאן דלית ליה אתוון, אתאחד בהו.

ביומין אלין נפקין נשמתין ערטלאין, ואינון מתהדרן פמלקדמין, ולית לון זווגין. וביומין אלין נפקין עשרין ותריין אתוון ושראן בהו, ומתעטרן בהו, וברחמי ישפתחוון זווגין. ובנרחין אתרנין, וביומין אתרנין, לאו.

דהא משבעה באדר בטש בוצינא, ואפיק אתוון זעירין, ובקעין רקיעין ונפקין לעלמא. בזמנא דאינון נפקין, כל אינון נשמתין ערטלאין.

דְּהוּ זְמִינִין לְאַתְהֶדְרָא, נִפְקִין בְּהַדְיָהוּ, וְאַתְאַחֲדִין בְּאִינוּן אַתְוּוֹן.
 וְנִפְקִין עַל יְדוּי דְּפְרוּוֹנְקָא. בְּגִין דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא, כַּד אַתְבְּנִין לְאַתְצִיירָא
 בְּהַאי עֲלָמָא, כָּל צִיּוּרִין דְּאַתְוּוֹן מְתַצִּירִין בְּהוּ, עַל יְדָא דְּאִינוּן
 תְּלַת שׁוּתְפִין, דְּקָא מְזַדְּוּג בְּנִינָא. וְהַשְׁתָּא אֲלִין דְּקָא מְתַהֲדִין, כָּל אִינוּן
 אַתְוּוֹן קָא אַתְצִיירוּ בְּהוּ. אַחֲרַנִין לָא מְתַצִּירֵי בְּהוּ. דְּהָא אִינוּן פְּרוּוֹנְקִין,
 לָא מְצִיירִין לוֹן בְּאַתְוּוֹן, כְּמָה דְּאַתְצִיירוּ בְּקַדְמִיתָא, מִסְטָרָא דְּאַבָּא וְאִימָא.
 וְאַלִין אַתְוּוֹן אֲזִלִין וּמְשַׁטְטִין בְּעֲלָמָא, וְאַתְאַחֲדָן בְּהוּ כָּל אִינוּן דְּלִית
 לְהוּ אַתְוּוֹן, עַד רִישׁ יְרַחָא דְּסִינּוּן. דְּהָא כְּדִין אַתְטַמְרִן אֲלִין, וְאַתְוּוֹן
 עֵילְאִין בְּעִיין לְאַתְגַּלְאָה.

וּמֵאַלְוִל אַתְטַמְרוּ אֲלִין עֵילְאִין. עַד שִׁיתָא יוֹמִין בְּמִרְחָשׁוֹן. עַד דִּיהֶדְרוּן
 בְּנֵי נָשָׂא מְחֻבְבִיָּהוּ, וְיִתְכַפֵּר לוֹן, וּמְתַהֲדִין אַתְוּוֹן כְּמַלְקָדְמִין.
 וּבִין כָּךְ וּבִין כָּךְ, אִינוּן זְעִירִין נִפְקִין לְקִימָא עֲלָמָא, וְאַלִין אַתְאַחֲדִין
 בְּהוּ, בְּגִין דְּלִית לוֹן אַתְוּוֹן כְּלָל.

דְּהָא מְאַלְוִל קִימָא תְּשׁוּבָה, וְאַתְוּוֹן סְלָקִין לְגַבְהָ, וּבְנֵי עֲלָמָא מְתַהֲדִין
 מְחֻבְבִיָּהוּ, וּמְתַהֲדִין לְאַתְוּוֹן, וְקִימִין עַל עֲלָמָא תְּרִין יְרַחִין,
 וּמִסְתַּלְקִין טַבַּת וּשְׁבָט.

מִז' בְּאֶדְר נִפְקִין אֲלִין אַחֲרַנִין, כְּמָא דְּאַתְמֵר. וְאַלִין דְּמְתַאַחֲדִין בְּהוּ, מְקַדְמֵי
 רַחֲמֵי בְּאַלִין יוֹמִין. וְתִרִין יְרַחִין אַחֲרַנִין אַתְטַמְרִן כְּלָהוּ, וְאַלִין תְּמוּז
 וְאַב. וְנִפְקִין יְמֵי הַרְעָה בְּאַתְוּוֹתֵיהוּ וּשְׁלִטִין אֲלִין עַל עֲלָמָא, וְאַחֲרַנִין
 אַתְטַמְרוּ. וּבְגִין כָּךְ, בְּאִינוּן יוֹמִין, זְכָאָה אִיהוּ מֵאן דְּאַשְׁתְּזִיב מְנִיָּהוּ.
 וְכַד חוּטְמָא אָרִיכָא, רַב כְּפוּתִיא לְגַבֵּי רִישָׁא. דָּא אִיהוּ בְּאַת ה', וְלְזַמְנִין
 אַת י' אַתְחַבֵּר בְּהַדְיָה. דָּא אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּאַצְלַח.

אַנְפּוֹי קְמִיטִין, בְּתוּלְדוֹת דְּאַבְעָבוּעִין. עֵינּוּי סוּמְקִין. דָּא אִיהוּ בִין אִינוּן
 תּוּלְדִין דְּסִגִּירוּ. דְּעֵינּוּי לְזַמְנִין זְלָגִין דְּמַעִין.

קְמִיטִין דְּמַצְחִיה אַרְבַּע וְתִרִין עֲבָרִין רְשִׁימִין, כְּפָרִיחַ עַל גְּבִי לְבָנָה. שְׁעָרִיה
 רַב. הָאִי אַצְלַח, וְדַחִיל חֲטָאָה, שְׁבַח גְּרַמִּיה בְּכִלְא, יִתִּיר מְמָה
 דְּאִית בִּיה. וּבְזַמְנָא דְּאַתְנַעֲנַע, עֵינּוּי זְלָגִין דְּמַעִין. וְכַאֲבָא בְּחוּטְמִיה, עַד
 דְּאוּשִׁיד לִיחָה יְרוּקָה. וְדָא קְשִׁיא מְאִינוּן זִינֵי דְּסִגִּירוּ. מֵאן דְּאַשְׁתַּתַּף
 בְּהַדְיָה אַצְלַח. מְהִימְנָא אִיהוּ בְּכִלְא.

עַל כְּתִפִּיה שְׁמַאלָא, אִית תְּלַת רְשִׁימִין. תְּרִין סוּמְקִין, וְחַד אוּכְם. בְּרַם
 אוּכְם אִית לִיה תּוּעֵלְתָא. הָאִי מְשִׁיךְ לְאַתְקַרְבָּא בְּבִנֵי נָשָׂא, וְאַחֲד
 בְּהוּ, דְּלָא יַחְשְׁבוּן לִיה כְּסִגִּירָא.

מוֹמָא אַתִּיליד ביה בליליא, בחד יומא דסתווא, ביומי דעולמימי, דאכל
 נונא ושתה מיא, ונפק לבר. ובההוא שעתא הוה שליט פוכב
 שבתאי בעלמא, וחד ענפא דיליה הוה משיך לאתפשטא לתתא, ונפק
 איהו בגילויא דרישא, ומחה ביה על ידא דקורקפנ"י ושמרירו"ן תרין
 רוחין דשליטין בההוא ענפא. וכך אתמחי האי בר נש, רשמו ביה תרין
 רשימין סומקין. וההוא ענפא רשים ביה ההוא רשימו אוכמא. דהא
 מילוי דשבתאי באוכם אשתמש.

ורזא דא שליט ביומא דשבתאי ולא בעמא קדישא. בגין דעמא קדישא
 לית לון חולקא ואחסנתא בכוכבייא ומזלי, אלא בקודשא בריך
 הוא בלחודוי. ואצטריף לון לאחזאה חדוה, ומיכלא ומשתייא, ולבושין
 חיורין, או דגוונין שפירין, ולתקנא ביתא ופתורא ביומא דא.

דלאו הכי אינון דאחיזן בכוכבייא דשבתאי, דאצטריף לון לאתענאה,
 ולאחזאה עציבו ודאגה, ורוגזא, ולמלפש שחורין, ולכסא
 שחורין, ולא למיכל בשרא וחמרא ומשחא. ולא לאתענגא בעינוגין
 דעלמא. אלא למיתב בדיורא עציב, ולא תפרשא מן בני נשא. וכדין אלין
 רוחין קרקפונ"י ושמרירו"ן אתמשכין עליה, ואודעין ליה מלין דעלמא
 באמשכותא דשבתאי.

חזינא בספרא דשלמה מלכא, דאית בני נשא דאתילידו פד שלטא ענפא
 דא, ואינון עציבין תדיר דלא חדאן לעלמין. בר אי לעאן באורייתא,
 וקא אתאחדאן בקודשא בריך הוא.

ועם פל דא, אי אית ביה בההוא בר נש יסודין ושרשין מזכו דאבהן,
 ענפא דא דנפיק משבתאי, לזמנין נצח ליה, ואחיד ליה, ואינון תרין
 רוחין מתפשטין, ואזלין לנוקבא דטיגרא, דתמן מתפנשין פל רוחין
 ערטלאין, דלא עאלן לגו פרגודא דמלכא.

ואינון ערטלאין בהאי עלמא, וכד נפקי מהאי עלמא, משטטי לאעלא
 בההוא עלמא, ונעלין תרעא באנפיהו, בכל סטרין דעלמא. ולא
 אשכחו נייחא, עד דאינון נפקין ומשטטי בעלמא, ואלין איקרון בשמהן
 שכנות.

וביומא דשבתא, פד אתקדש יומא, ואינון לאן עאלין. לגו נוקבא דחד
 טיגרא, דאיהו לבר מחומות גנתא, בטורין דלבר, ומשתפחי תמן
 פל יומא דשבתא. ולבתר נפקין ומשטטין בעלמא, ומודיעין בחיזו
 דליליא, מלין לבני נשא.

וכד נצח ענפא דא לההוא בר נש. אינון תרין רוחין אזלין לההוא נוקבא,

וּמִתְעַכְבִּין תַּמָּן עַד דְּנִפְיֵק שְׁבִתָּא. כִּיּוֹן (דף נא ע"ב) דְּנִפְיֵק שְׁבִתָּא, נִפְקִין אִינוּן
נִשְׁמְתִין וְאִינוּן רוּחִין בְּהַדְיָיהוּ, וּמִתְחַבְרִין כְּחָדָא.

וְאִתְיִין אִינוּן תְּרִין רוּחִין, וְחַד נִשְׁמְתָא דְגִזְעָא דִּיהוּא בַר נָשׁ, שְׁבַעִין
דְּרִגִין לְאַחֲרָא, וְשָׂאֲרֵן עַל הַהוּא בַר נָשׁ, רוּחָא בְּתַר רוּחָא, וְאוּדְעִי
לִיה מַלְיָן בְּעֵלְמָא, מְנִייהו קָשׁוּט וּמְנִייהו לָאו קָשׁוּט. מְנִייהו קָשׁוּט,
מִסְטָרָא דְנִשְׁמְתָא עֲרִטְלָאָה. דִּהָא אֲשַׁכַּחַת תַּמָּן נִיחָא. וּמְנִייהו לָאו
קָשׁוּט, מִסְטָרָא דְאִינוּן רוּחִין. וְלִזְמַנִּין, אִינוּן רוּחִין אוּדְעִין לִיה מִיְלִי
קָשׁוּט, לְזַמְן קָרִיב.

וְדָא אִיהִי נִשְׁמְתָא דְלָא אֲשַׁכַּחַת פִּירוּקָא לְעֵלְמָא, מִשְׁבַּעִין דְּרִגִין לְאַחֲרָא.
כְּדִין, כּוֹכַב שְׁבִתָּאִי מְשִׁיף לְהָאִי עֵלְמָא, אִינוּן רוּחִין. וּבְגִינָה לָא
דְּחִיל הַהוּא בַר נָשׁ, כַּד שָׂרְאֵן עֲלוּהִי, וְלָא אֲזַדְעִזַע. זַכָּאָה חוּלְקִיָּה דְמָאן
דָּאִית לִיה זְכוּ דְאַבְהֵן, לְסִייעָא בְּכָל אִינוּן עוּבְדִין.

חוּטְמָא עָקִים, וְהַהוּא עָקִימוּ סָטָא לְסִטְרָא יְמִינָא. דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ דְּרִשִׁים
בְּאֵת ה' וְלִזְמַנִּין בְּאֵת ר'. וְלָא מִתְחַבְרִין כְּחָדָא. דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ
מִמְלִיל רְכִיכִין.

בְּמַצְחִיה שְׁרִטוּטָא חָדָא רְבֵרְבָא, וְאַרְבַּע זְעִירִין, וְאִינוּן דְּקִיקִין וְלָא כָּל
כָּף, וְאִינוּן מִתְהַפְּכִין לְסוּמְקָא. שְׁעֵרוּי תְּלִיין שְׁעִיעִין זְעִיר,
שְׁלִשְׁלָאָה רְבֵרְבָא הוּוּ לִיה, וְתְלִיָּא מְנִיָּה. סִיּוּעָא אִית לִיה, מְהִימְנָא אִיהוּ.
אַצְלַח בְּעוּבְדוּי. דָּא אִית לִיה פְּגִימוּ דְמוּמָא, דְּאִיהוּ סְרִיס חֲמָה, אוּ תְלִיָּא
בְּכִיסָא דְבַעוּי חַד מְבַעוּי, וְלָא אֲפִיק זְרַעָא כְּדָקָא יָאוּת. בִּידָא שְׁמָאֲלָא
אִית לִיה אֲצַבַּע זְעִירָא, קָמִיט וְלָא אֲתַפְּשֵׁט.

אָמַר אָדָם קְדַמָּאָה, (תהלים קלט טו) לָא נִכְחַד עֲצָמִי מִמֶּנָּךְ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי בְּסִתְרָא
רְקִמְתִי בְּתַחֲתִיּוֹת אֲרִץ. מִכָּאֵן דְּמִזְוּוּגָא דְדַכְר וְנוּקְבָא, אֲתִיָּא נִשְׁמְתָא
קְדִישָׁא. מִזְוּוּגָא דְמִלְכָּא בְּמִטְרוֹנִיתָא. מָאִי טַעְמָא. תַּחֲתִיּוֹת אֲרִץ. תְּרִין
תַּחוּמִין אִית לְהֵהִיא דְאִיתְקִרִי אֲרִץ חַפְּץ. אֲתִרָא דְאֲתַצִּירָא נִשְׁמְתָא דְדַכּוּרָא
לְיְמִינָא. וְאֲתִרָא דְנִשְׁמְתָא דְנוּקְבָא לְשְׁמָאֲלָא.

וְעַל דָּא בְּעִי אֲתַעְרוּתָא מִסְטָרָא דְנוּקְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מא כה)
הַעִירוּתִי מִצְּפוֹן וַיֵּאת. וְכַדִּין מִמְזֻרְחָ שְׁמֵשׁ קוּרָא בְּשָׁמִי. זְוּוּגָא
דְשְׁמֵשׁא בְּסִיחָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיְבֹא סַגְנִים כְּמוֹ חֶמֶר. אֲלִין חֲיִילִין דְּעֵלְמָא,
דְּנִפְקוּ מֵאֲדָר"ם קְדַמָּאָה.

בְּתַר הַכִּי, (תהלים קלט טו) גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיָּךְ, כְּשֶׁהֵייתִי מוּטָל גּוֹלָם בְּלֹא צוּרָה,
מִמְזֻרְחָ לְמַעְרַב. רָאוּ עֵינַיָּךְ, הַדּוּרוֹת הַעֲתִידוֹת לְצֵאת מִמֶּנִּי. כִּי אַתָּה
הוּא הַקּוּרָא הַדּוּרוֹת מֵרָאשׁ.

וְעַרְ סַפְרָךְ פּוֹלֵם יִפְתְּבוּ. (בראשית ה א) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנֵיךְ. דְּבַהֲאֵי סַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוֹ אֶתְחַקֵּקְךָ כָּל דִּיוֹקְנֵיךְ דְּעֵלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאַתּוּן, זר"ה פס"ץ.

וְתַמְן כָּלֵם יִפְתְּבוּ, בְּצִיּוּרֵיךְ דְקַמְטִין, בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוּוֹנָא דְרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דְתַמְן כּוֹכְבִים, (ישעיה מ כו) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלֵם בְּשֵׁם יִקְרָא. לְזִרְעָא דִישְׂרָאֵל עֲבָדֵי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ. דְאֵינוֹן אֵיקְרוּן אָדָם, דְכְּתִיב (יחזקאל לד לא) וְאַתָּן צֹאֵן מְרַעִיתִי אָדָם אִתְּם. וּבְגִינְהוֹן אִתְּבְרִי עֵלְמָא. הָדָא הוּוֹ דְכְּתִיב, (ירמיה ב ג) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. דְאֵינוֹן עֲאֵלוּ בְּמַחְשְׁבָהּ, עַד לָא אִתְּבְרִי עֵלְמָא. וְכִלְהוּ (תהלים קלט טז) וְעַל סַפְרָךְ כָּלֵם יִפְתְּבוּ.

יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילְאִין, כְּמַנְיָן (שמות יב כא) מִשְׁכ"ו וְקָחוּ לְכֵם. מִשְׁכּוֹ יוֹמִין עֵילְאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁס"ה וּרְבִיעַ יוֹם. וּמְקַצַּת יוֹמָא כְּכוּלֵי יוֹמָא, לְחַוְשֵׁבֵן מִשְׁכּוֹ. וּמֵאן דְּמַשִּׁיךְ מִתַּמְן מַשִּׁיךְ נְהִירוֹ לְסִיְהָרָא לְקַדְשָׁא לַה'.

וְרַא אֶחָד בָּהֶם, דָּא דוֹד מְשִׁיחָא. דְלָא הוּוֹ לִיהַּ יוֹמִין לְאַתְנַהָרָא, וְאִיהוּ מַשִּׁיךְ לִיהַּ שְׁבַעֲיָן שָׁנִין. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים לט ו) הִנֵּה טַפְחוֹת נִתְּתָ יָמֵי. מֵאֵי טַפְחוֹת, ט' פְּחוֹת. טַב הָכָא דְפַחִית לוֹן מִיּוֹמוֹי דְאָדָם, לְמִיְהִיב לְדוֹד, דְהוּוֹ טוֹב רוּאֵי. טוֹב דִּילִיָּהּ, מֵאָדָם קְדַמָּא, דְעַבְד עֲמִיָּה צְדָקָה, בְּגִין דִּיהֵא מוֹכֵן דוֹד, לְעֲשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוּוֹנָא דְקַבִּיל דוֹד עָנִי וְאֶבְיוֹן, הָכֵי יְהִיב לְמַסְכְּנֵי. וְכִלְאֵא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ש"ב ח טו) וַיְהִי דוֹד עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאַתְעָרוּ, שׁוֹפְרִיָּה דִיעֲקֹב אָבִינוּ, מַעֲיֵן שׁוֹפְרִיָּה דְאָדָם קְדַמָּא. בְּגִין דִיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֲלִים, וְאוֹלִיף תַּמְן, בְּבֵית שֵׁם וְעַבְר וְאַבְרָהָם וַיְצַחֵק, לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּוֹ. בְּגִין דְאִיהוּ בְכוֹר, דְכְּתִיב (שמות ד כב) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַבּוּדָה בְּכּוֹרוֹת הוּוֹ.

וְרַא, סַפְרָא דְאָדָם קְדַמָּא, הוּוֹ לִיהַּ לְיַעֲקֹב. וְסַפְרָא דְחֲנוּךְ. וְסַפְרָא יַצִּירָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ. וְהָא אִיתְרַעוּ, מִסְכַּת עַבּוּדָה זָרָה דְאַבְרָהָם אָבִינוּ, אַרְבַּע מָאָה פְּרָקֵי הוּוִין. וּמִכָּל אֵינוֹן סַפְרִין, אוֹלִיף יַעֲקֹב אָבִינוּ אִישׁ תַּם יוֹשֵׁב אֲהֲלִים, חֲכַמְתָּא סְגִיָּא, וְהוּוֹ שׁוֹפְרִיָּה וְשִׁרְטוּטִין דִיעֲקֹב, כְּגוּוֹנָא דְשִׁרְטוּטִין דְאָדָם קְדַמָּא.

דְהָא כְּגוּוֹנָא דְאָדָם קְדַמָּא, דְאִיהוּ קָדָם לַיַצִּירָה, יַצִּיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּוֹ. אוּף יַעֲקֹב רַאשׁוֹן. לְשִׁלְמוֹ, (ירמיה ב ג) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רַאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, דְהוּוֹ עֲרִסִיָּה שְׁלִים.

מה דלית הָכִי בְּאַבְרָהָם, דְּנִפְיָא מִנִּיהּ יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוּרָה, דְּאִינוּן סִיגֵי הַכֶּסֶף. וְאָדָם, דְּנִפְיָא מִנִּיהּ קִינ. וְנָח, דְּנִפְיָא מִנִּיהּ חָם. וְיִצְחָק, דְּנִפְיָא מִנִּיהּ עֶשָׂו, סִיגֵי דְהָבָא. אָבֵל יַעֲקֹב עָרְסִיהּ שְׁלִימָא אִיהוּ. וְעַל דָּא בֵּיהּ בַּחַר ה' מִכָּל הָעַמִּים. דְּכַתִּיב, (תהלים קלה ד) כִּי יַעֲקֹב בַּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסַגְלָתוֹ, וּכְתִיב (דברים לד ט) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֵבֶל נַחֲלָתוֹ. (עד כאן סְתָרֵי תוֹרָה).

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

פְּרֻשַׁת תְּרוּמָה

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ אַקְדִּים בְּצַפְרָא, וְאַנַּח תְּפִילִין בְּרִישִׁייהּ, וְתְפִילִין בְּרִישִׁימָא קְדִישָׁא, בְּדְרוּעִיהּ, וְאַתְעֻטָּף בְּעִיטוּפָא דְּמַצּוּהּ, וְאַתִּי לְנַפְקָא מִתְּרַעָא דְּבִיתִיהּ. אַרְבַּע מְלָאכִין קְדִישִׁין מְזִדְּוֹגִין עִמִּיהּ. (דף נב ע"א) וְנִפְיָא עִמִּיהּ מִן תְּרַעָא דְּבִיתִיהּ, וְאוֹזִיפוּ לִיהּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּמְכַרִּיזוּ קְמִיהּ, הָבוּ יְקָרָא לְדִיוקְנָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, הָבוּ יְקָרָא לְבָרִייהּ דְּמִלְכָּא, לְפָרְצוּפָא יְקָרָא דְּמִלְכָּא. רִוְחָא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלֵיהּ, אַכְרִיז וְאָמַר, (ישעיה

מט א) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

בְּתַר הָכִי, אֵית לִיהּ לְמַקְרִי פְּרֻשַׁתָּא דְּבִרְאשִׁית עַד יוֹם אֶחָד, דְּאִיהוּ עִילוּיָא וְתוֹשְׁבַחְתָּא דְּכֻלָּא. לְבַתַּר יַתְעַסֵּק בְּפְרֻשַׁת קְרַבְנוֹת, וְכָל אִינוּן קְרַבְנִין. וְכֵן יַעֲסוּק לְכַפְרָא עֲלוּי. וְיִימָא (ויקרא ו ב) צוֹ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה, בְּגִין לְכַפְרָא עַל כָּל אִינוּן הִרְהוּרִין וּמְחֻשְׁבִּין דְּלִילָא. לְבַתַּר יִשְׁבַּח בְּתוֹשְׁבַחְתָּן דְּדוֹד מִלְכָּא. וּבְגִין כֹּךְ עָאֵל בַּר נָשׁ, בְּתַרְעִין דְּבִי כֻלָּהּ. וְאִיהִי אֶתְתַּקְנַת, וּמִתְתַּקְנִין דְּרַגִּין בַּהֲדָה.

בִּיּוֹן דְּמִטִּי לְיוֹצֵר אֹר, דְּאִיהוּ שִׁירוּתָא דְּצֻלוּתָא דְּמִיוּשָׁב, כְּדִין כָּל אִינוּן דְּרַגִּין פְּתַחֲחִין תְּרַעִין, וּכְדִין (שה"ש ג ו) פְּתַמְרוֹת עֶשֶׂן פְּתִיב, מַה תְּמָרוֹת עֶשֶׂן דְּקְטוּרַת סֻלְקָא, וּמִתְחַבְרִין דְּרַגִּין אֲלִין בְּאֲלִין, אוֹף הָבָא אִיהִי צֻלוּתָא פְּתַמְרוֹת

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, בְּשַׁעֲתָא בְּנִי יוֹחָאי, בְּשַׁעֲתָא שְׁאָדָם מְקַדִּים בְּבַקְרָא, וּמְנִיחַ תְּפִילִין בְּרִישִׁימָא, וּתְפִילִין עִם רִשָּׁם קְדוּשׁ בְּזוּרְעוֹ, וּמְתַעֻטָּף בְּעִטוּף שֶׁל מַצּוּהּ וּבָא לְצַאת מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, אַרְבַּעַה מְלָאכִים קְדוּשִׁים מִתְחַבְרִים עִמּוֹ, וְיוֹצְאִים עִמּוֹ מִשְׁעַר בֵּיתוֹ, וּמְלוּיִם אוֹתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּמְכַרִּיזִים לְפָנָיו: תְּנִי כְבוֹד לְדַמּוֹת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, תְּנִי כְבוֹד לְבֶן הַמֶּלֶךְ, לְפָרְצוּף הַנֶּכְבֵּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ! רִוַח קְדוּשָׁה שׁוֹרֶה עָלָיו, מְכַרִּיזָה וְאוֹמְרַת: (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

אַחַר כֵּךְ יֵשׁ לוֹ לְקָרָא פְּרֻשַׁת בְּרִיאשִׁית עַד יוֹם אֶחָד, שֶׁהוּא הָעֲלוּי וְתוֹשְׁבַחַת הַכֹּל. אַחַר כֵּךְ יַתְעַסֵּק בְּפְרֻשַׁת קְרַבְנוֹת, לְכַפֵּר עָלָיו. וְכָל אוֹתָם הַקְּרַבְנוֹת. וְכֵן יַעֲסֹק לְכַפֵּר עָלָיו, וְיֹאמֵר (ויקרא ו א) צוֹ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה, כְּדִי לְכַפֵּר עַל כָּל אוֹתָם הַהִרְהוּרִים וּמְחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַלֵּילָה. אַחַר כֵּךְ יִשְׁבַּח בְּתוֹשְׁבַחְתּוֹ שֶׁל דּוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמְשׁוּם זֶה נִכְנָס אָדָם בְּשַׁעֲרֵים שֶׁל בֵּית הַכֹּלָה, וְהִיא מִתְתַּקְנַת, וּמִתְתַּקְנוֹת הַדְּרָגוֹת עִמָּהּ.

בִּיּוֹן שְׁמַיִעַ לְיוֹצֵר אֹר, שֶׁהוּא רִאשִׁית תְּפִלַּת מִיֹּשֵׁב, אֲזַי כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת פּוֹתַחוֹת שַׁעֲרִים, וְאֲזַי כְּתוּב פְּתַמְרוֹת עֶשֶׂן. מַה תְּמָרוֹת שֶׁל קְטוּרַת עוֹלוֹת וּמִתְחַבְרֹת

הדרגות אלו באלו, אף כאן התפלה היא כמו תמרת עשן של קטרת, עולה, והדרגות מתחברות ונקשרות אלו עם אלו, שהרי הוא מקשר אותן.

ואומר, כלם אהובים, כלם ברוורים, כלם גבורים. אחר כך אהבה רבה, לעלות ולהקשר בזמן. והיחוד של שמע, ואותן פרשיות, ואז נקראת מקטרת מור. אחר כך אמת ויציב, שהוא ולבונה. ואף על גב שהוא שלה, הוא כלל.

בין שאמר אמת, למה ויציב, שהוא תרגום? ומה צריך כאן? אלא ודאי כל אמת זה יעקב, ויציב זה יוסף, וצריך להדבק בשניהם. ומשום שפרשת ציצית היא סוד הפלה, צריכה אותם, מיד אנו אומרים את שניהם - אמת ויציב. ועל פן אמת זה יעקב, ויציב זה יוסף. אם כך, אז למה תרגום? אלא משום שאמת אמת לא אומרים בשביל הפגם, ולכן הוא תרגום, ואין פגם בשניהם.

מבד אבקת רוכל (שיר א) - זו תפלת מעמד. שלש ראשונות, שהן מגן, ומחיה, ואתה קדוש. במגן יש ארבעים ושנים תבות, בסוד השם הקדוש של ארבעים ושנים אותיות. ויש להכלילו בלב, ולהקשר בו בסוד זה, כשלהבת בגחלת, באהבת אדונו, וזו היא ברפת הזמין.

במחיה יש ארבעים ותשע תבות, בסוד חמשים שערים חסר אחד. ויש בו שם, הסוד של גבורות ה'. והוא את"ה גבו"ר לעול"ם אדנ"י. והסוד שלו אגל"א, ובסוד אחר יגל"א. והפל סוד אחד, מן הגבורה של הפרכות, (בראשית מט) "יהודה אתה ידודך. גור אריה יהודה. לא יסור שבט מיהודה. אסרי לגפן עירה. בזה התעורר יהודה בגבורה קדושה, וזו היא ברפת השמאל.

עשן דקטרת, סלקא, ומתחברן דרגין, ומתקשרן אלין באלין דהא איהו מקשר לון. ואומר כלם אהובים כלם ברוורים כלם גבורים. לבתר אהבה רבה, לסלקא ולא תקשרא בימינא. ויחודא דשמע, ואינון פרשין. וכדין איקרי מקטרת מור. לבתר אמת ויציב, דאיהו ולבונה. ואף על גב דאיהו דידה, פללא איהו.

בין דאמר אמת, אמאי ויציב, דאיהו תרגום, ומה אצטריכא הכא, אלא ודאי, כל אמת, דא יעקב. ויציב, דא יוסף. ואצטריך לאתדבקה בתרווייהו. ובגין דפרשת ציצית רזא דכלה, אצטריכת לון, מיד אנן אמרי תרווייהו, אמת ויציב. ועל דא אמת דא יעקב, ויציב דא יוסף. אי הכי, אמאי תרגום. אלא בגין דאמת אמת לא אמרינן, בגין פגמינו. ועל דא איהו תרגום, ולית פגמינו בתרווייהו. מבד אבקת רוכל, דא צלותא דמעומד. תלת קדמאי, דאינון מגן, ומחיה, ואתה קדוש. מגן, אית ביה ארבעין ותרין תיבין. ברזא דשמא קדישא, דארבעין ותרין אתוון. ואית לאכללא ליה בלבא, ולא תקשרא ביה ברזא דא, כשלהובא בגחלת, ברחימו דמאריה. ודא איהי ברפתא ימינא.

מחיה, אית ביה תשעה וארבעין תיבין, ברזא דחמשין תרעין חסר חד. ואית ביה שמא, רזא דגבורות ה'. ואיהו את"ה גבו"ר לעול"ם אדנ"י. ורזא דיליה, אגל"א. וברזא אחרא יגל"א. וכולא רזא חדא, מן הגבורתא דברכאן, (בראשית מט ח-י) "יהודה אתה ידודך. גור אריה יהודה. לא יסור שבט מיהודה. אסרי לגפן עירה. בזה איתער יהודה בגבורתא קדישא, ודא איהי ברפתא שמאלא.

בְּקִדְשָׁהּ יֵשׁ אֲרַבַּע עֶשְׂרֵה תְּבוּת
 - עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת.
 וְזֶה כּוֹלֵל אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וְאוֹחוֹ
 מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.
 שְׂרֵשׁ הָאֲחֵרוֹנוֹת אֵינָן בְּחֻשְׁבוֹן
 זֶה כְּתוּבוֹת, וְהֵן רָצָה וּמוֹדִים,
 תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה, שְׁנֵי עֲמוּדִים. שִׁים
 שְׁלוֹם - עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שְׁלוֹם
 הַבַּיִת, הַשְׁלוֹם שֶׁל הַכֹּל. בֵּין כֶּף
 וּבֵין כֶּף בְּאֲמָצַע אוֹתָן הַבְּרָכוֹת
 שֶׁתִּקְנוּ הַקְּדֻמוֹנִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ,
 אַחַר שְׁמִסִּים הַתְּפִלָּה וּמוֹדָה עַל
 חֻטְאֵיו - נְפִילַת אַפִּים.

מָה הִיא נְפִילַת אַפִּים? הָרִי
 פְּרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשָׂה כָּל מָה שְׁעֹשֶׂה
 מִלְּשָׁה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת
 וּנְפִילַת אַפִּים, שְׁכַתוּב (דְּבָרִים ט)
 וְאַתְּנַפֵּל לִפְנֵי ה'. אֲבָל אַחַר
 שְׁמִסִּים תְּפִלָּתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ אוֹתָן
 הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַפְּלָה
 נִקְשְׂרַת בְּכֹלם, יֵשׁ לְרֹדֵת לְמִטָּה.
 וְהוֹאֵל יוֹרֵד לְמִטָּה, צָרִיךְ נְפִילַת
 אַפִּים בְּאַלְפָא בֵּיתָא.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁפִיזוֹן
 שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלָּתוֹ וְהוֹדָה עַל
 חֻטְאוֹ, מִכָּאן וְהִלָּאָה מִרְאָה אֶת
 עֲצָמוֹ שְׁמִסְרָה נִפְשׁוֹ לְאֲדוֹנוֹ
 בְּאֵהָבָה. (תְּהִלִּים כ"ח) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה'
 נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד
 שְׁשׁוֹרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשָׂה לוֹ בְּזֶה
 נַחַת.

וְעַם כָּל זֶה, בְּאַלְפָא בֵּיתָא יֵשׁ רַז
 הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאַלְפָא בֵּיתָא זוֹ
 אֵין וַאֲ"ו, וַיֵּשׁ בֵּיהּ פִּי"א בְּמִקְוָמוֹ,
 וְהִינֵנו (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת
 יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֶּף ר' פְּעָמִים הֵם,
 וְאֵין בֵּיהּ קו"ף.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁנִפְלָה הַזֶּה,
 שְׁנִמְסָר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכוֹן
 רְצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ
 הַצַּד שְׁשׁוֹרָה בּוֹ הַמּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁעוֹשָׂה קוֹף בְּחֵרְבוֹת וּבְהָרִים,
 מִרְאָה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאָה
 שְׁמַת לִפְנֵי תִּיָּה אַחַת שְׁפוּחַד

קְרוֹשָׁה, אֵית בֵּיהּ אֲרַבַּעַה עֶשֶׂר תִּיבִין. עֶשֶׂר
 אֲמִירָן, וְאַרְבַּע אֲתוּן. וְדָא כְּלִיל לְכָל
 סְטָרִין, וְאַחִיד מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא.
 תִּלְתָּת בְּתָרָא, לָאו אֵינוֹן בְּחוּשְׁבָן דָּא כְּתִיבִין,
 וְאֵינוֹן רָצָה וּמוֹדִים תְּמַכֵּי אוֹרִייתָא, תְּרִין
 עֲמוּדִים. שִׁים שְׁלוֹם, אֵילָנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ
 שְׁלָמָא דְבֵיתָא, שְׁלָמָא דְכוּלָּא. בֵּין כֶּף וּבֵין
 כֶּף בְּאֲמָצַעֵיתָא, אֵינוֹן בְּרַכָּאן דְּתִקְנוּ קְדָמָא,
 וְהָא אוֹקְמוּהָ. לְבַתֵּר דְּמִסִּים צְלוֹתָא וְאוּדֵי עַל
 חוּבִיָּה, נְפִילַת אַפִּים.

נְפִילַת אַנְפִּין מָה הִיא. הָא אוֹקְמוּהָ, דְּקָא עֲבִיד
 כָּל מָה דְּעֲבִיד מִשָּׁה, צְלוֹתָא וְתַחֲנוּנִים
 וּבְעוֹתִין וּנְפִילַת אַפִּים, דְּכְתִיב (דְּבָרִים ט י"ח) וְאַתְּנַפֵּל
 לִפְנֵי ה'. אֲבָל בְּתֵר דְּמִסִּים צְלוֹתִיָּה, וְעָאֵל
 בְּכָל אֵינוֹן דְּרִגִּין עֵילָאִין, וְאַתְקִשְׂרַת כְּלָה
 בְּכֹלָהוּ, אֵית לְנַחַתָּא לְתַתָּא, וְהוֹאֵל וְנַחֲתָא
 לְתַתָּא, אֲצִטְרִיךְ נְפִילַת אַנְפִּין, בְּאַלְפָא בֵּיתָא.
 מוּאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכִיּוֹן דְּצִלֵי צְלוֹתִיָּה, וְאוּדֵי
 עַל חוּבִי, מִכָּאן וְלְהִלָּאָה, אַחְזֵי גְרַמִּיָּה,
 דְּמִסְרָה נְפִשִׁיָּה לְמֵאֲרִיָּה בְּרַחֲמֵיָּה. (תְּהִלִּים כ"ח א) לְדוֹד
 אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנִיחָא לִיָּה לְהֵהוּא סְטָרָא
 דְּשִׁרְיָא בֵּיהּ מוֹתָא, וְעֲבִיד לִיָּה נִיחָא בְּדָא.
 וְעַם כָּל דָּא, בְּאַלְפָא בֵּיתָא, אֵית רַזָּא דְּרִזִּין
 לְחַפְיָמִין. בְּאַלְפָא בֵּיתָא דָּא לִית בֵּיהּ
 וַאֲ"ו, וְאֵית בֵּיהּ פִּי"א בְּאַתְרִיָּה, וְהִינֵנו, פְּדָה
 אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. לְבַתֵּר ר' תְּרִי זְמַנֵּי נִינְהוּ.
 וְלִית בֵּיהּ קו"ף.

מוּאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּנְפִילָה דָּא, דְּאַתְמְסָר בְּר
 נָשׁ לְמוֹתָא, אֲצִטְרִיךְ לְכוּנָא רְעוּתִיָּה,
 וְלְמַעַבְד נַחַת רוּחַ לְהֵהוּא סְטָרָא דְּשִׁרְיָא בֵּיהּ
 מוֹתָא, כְּמָה דְּעֲבִיד קוֹף בְּחֵרְבוֹת וּבְהָרִים,
 אַחְזֵי גְרַמִּיָּה דְּמִית, וְאַתְחֲזֵי דְּמִית קָמֵי חֵיוֹתָא
 חָדָא דְּדַחִיל מִינָּה. בִּיּוֹן דְּהֵהִיא חֵיוֹתָא קָרִיב

ממנה. בין שאותה החיה קרבה אליו, וחושבת להרגו ולנשף אותו, רואה אותו נופל לארץ כמו מת, וחושבת שהוא מת, אז שבה לאחוריה ולא נלחמת בו. ולכן הסתלקו שתי האותיות הללו, שאין מפיר בהן רק הקדוש ברוך הוא לבדו.

ועם כל זה, ברצון הלב ישים את עצמו לקדוש ברוך הוא שמסר לו את נפשו באהבה. והקדוש ברוך הוא מחשיב עליו כאלו נטל ממנו את נשמתו. ולכן צריך לפל בארץ כמו מת בשעה שיאמר נפילת אפים, משום שיש חטאים שעושה אדם שאין מתפירים אלא במוות, כפנתוב (ישעיה כב) אם יכפר העון הזה וגו'. וכעת, שנחשב לו שנטל הקדוש ברוך הוא את נשמתו, והוא נתן אותה ברצון, אותה השעה עומדת לכפר על חטאיו, ומשלים את כל הצדדים, ואת אותו הצד שנתבאר.

ועם כל זה התפלה עולה, ומסתלקת בין שתי זרועות, בחבוק של אהבה פראוי, והיא מקטרת מר ולבונה מפל אבקת רוכל.

ויהי משה בקר ארבעים יום וארבעים לילה. הצרף משה ארבעים יום לתורה שבעל פה ללמדה, משום שאותה דרשה נקראת ארבעים, ולכך אמר (שמות ד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה, שהתחברו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. ולכך הצרף להזכיר ולפרט ארבעים יום וארבעים לילה, שהרי בארבעים יום היה מספיק.

ובארבעים יום הוציאה אותה הורת"ם (בתורה ומצוה). לתורה ומצוה, כנגד ארבעים יום של יצירת הולד, שיוצא מן הפח אל

לגביה, וחשיב לקטלא ליה, ולנשכא ליה, חמא ליה נפיל לארעא כמת, וחשיב דאיהו מת, כדין תב לאחורא, ולא מקטרג ליה. ועל דא אסתלקו אלין תרין אתוון, דלא ידע בהו בר קודשא בריה הוא בלחודוי.

ועם כל דא, ברעותא דלבא ישוי גרמיה לקודשא בריה הוא, דמסר ליה נפשיה ברחימו. וקודשא בריה הוא חשיב עלוי, כאלו נטיל נשמתיה מניה. ועל דא צריך למנפל בארעא כמת, בשעתא דיימר נפילת אנפין, בגין דאית חובין דעביד בר נש, דלא מתפריין אלא במוותא. פדכתיב, (ישעיה כב יד) אם יכפר העון הזה וגו'. והשתא דאתחשיב ליה דנטל קודשא בריה הוא נשמתיה, ואיהו יהיב לה ברעותא. ההיא שעתא קיימא לכפרא על חובוי, ואשלים לכל סטריין, ולההוא סטרא דאתמר.

ועל כל דא, צלותא עולה, ואסתלקא בין תרין דרועין, בחבוק דרחימו כדקא יאות. ואיהו מקוטרת מור ולבונה מפל אבקת רוכל. ויהי משה בקר ארבעים יום וארבעים לילה. הוצרף משה ארבעים יום לתורה שבעל פה ללמדה, בגין דההוא דרגא ארבעין אקרי. ולכך אמר, ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה, דאתחברו תורה שבכתב ותורה שבעל פה. ולכך הוצרף להזכיר ולפרט ארבעים יום וארבעים לילה, דהא בארבעים יום הוה סגי.

ובארבעים יום אפיקת ההיא הורת"ם, (בתורה ומצוה). לתורה ומצוה, לקבל

ארבעים יום דיצירת הולד. דנפיק מן הפח אל הפועל. ואתרשימו איברוי דההוא דכורא, באינון ארבעין יומין, דהא ארבעין יומין

הפעל. ונרשמים איכריו של אותו הזכר באותם ארבעים יום, שהרי ארבעים יום להכליל בו את האור שלמעלה, ולכנות שם את גופו מהאור שלמעלה, כדי שיראה לשמש לפני המלך, ולהמשיך עליו רוח נבואה למטה.

כמו שהשתלם ארבעים יום במעי אמו הגוף שלמטה, כך משתלם למעלה. ועל כן (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא. שהשתכלל למעלה בביתי, כמו הבית שלמטה.

ועל זה (שמות לד) קרן עור פני משה, שהרי מאיר מהקרן העליונה, ומושך את השמן הטוב על ראשו, והשתלם כל אחד מארבעה יסודות שלו בעשר, הרי ארבעים ימים וארבעים לילות, והמשיך השמן הטוב על ראשו, ואז מאיר.

ואחר כך בא אהרן ושנה לו פרקו, שהוריד לו אותו האור על זקנו, והינו שתי טפות מרגליות, שיורדות על זקן אהרן ומאירות באור גדול, והם רמז לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה, שהתחברו בזקנו של אהרן, והחבור שלהם תלוי במזל העליון.

ואז (תהלים קלא) מה טוב ומה נעים. טוב - זו תורה שבכתב, וזה צדיק. נעים - זה זמירות ישראל, שנקרא נעים, כששורה עליו הנעם של מעלה של העולם הבא. והכל על יד אהרן, שחבר אותם יחד בקרבן.

ועל זה (מלאכי ב) בריתי היתה אתו וגו' - זו הגבירה שלי שהיתה עמו, החיים והשלום - החיים של האם העליונה, ושלום זה שר שלום.

ואתנם לו מורא וייראני (שם), ונתתי לו הדרגות הללו לחברן, אותן שתי טפות מרגליות

לאכללא ביה נהירו דלעילא, ולא תבנאה תמן גופיה מנהירו דלעילא. בגין דיתחזי לשמשא קמי מלכא, ולא משכא עליה רוח (דף נב ע"ב) נבואה לתתא.

בגוונא דאשתלים בארבעים יום במעי אמיה גופא דלתתא, הכי אשתלים לעילא. ועל דא (במדבר יב ז) בכל ביתי נאמן הוא. דאשתכלל לעילא בביתא דילי, בגוונא דביתא דלתתא.

ועל דא (שמות לד לה) קרן עור פני משה, דהא אתנהיר מקרן עילאה, ומשיך שמן הטוב על ראשיה, ואשתלים כל חד מארבע יסודין דיליה בעשר, הא ארבעין יומין וארבעין לילון, ואמשיך שמן הטוב על ראשיה, וכדין אתנהיר.

ולביתר בא אהרן, ושנה לו פרקו, דאחית ליה ההוא נהירו על דיקניה, והיינו שני טפי מרגליות, דנחתי על דיקנא דאהרן. ונהירין נהירו סגי, ואינון רמז לתורה שבכתב ותורה שבעל פה, דאתחברו בדיקנא דאהרן, וחיבורא דילהון במזלא עילאה תלי.

וכדין מה טוב ומה נעים. טוב: דא תורה שבכתב, ודא צדיק. נעים: דא זמירות ישראל, דאיכרי נעים, כד שרא עליה נועם דלעילא, דעלמא דאתי. וכולא על ידא דאהרן, דחבר לון פחדא בקרבנא.

ועל דא (מלאכי ב ה) בריתי היתה אתו, דא מטרוניתא דילי, דהוות עמיה. החיים והשלום, חיים, דאימא עילאה. ושלום, דא שר שלום.

ואתנם לו מורא וייראני. יחבית ליה הנהו דרגין, לחברא לון אינון שתי טפות נמתי לו הדרגות הללו לחברן, אותן שתי טפות מרגליות

שְׁהִינוּ כְּשֶׁהָיָה מִסְתַּפֵּר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שופטים יג) וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ - וַיִּרְאֵנִי, אוֹלֵי מַעַל בְּאוֹתוֹ שָׁמֵן שֶׁשׁוֹפֵעַ לוֹ מִהַשְּׂמִים הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, שֶׁשׁוֹפֵעַ מִמֶּנּוּ הַשְּׂמֵן הַטּוֹב. וְעַל זֶה, וּמִפְּנֵי שְׂמֵי נַחַת הוּא.

וְהוּא מָה עֲשֵׂה? (שם) בְּשִׁלּוּם וּבְמִישׁוֹר הַלֶּף אֲתִי, שֶׁחִבֵּר שִׁלּוּם עִם מִישׁוֹר. מִי הַמִּישׁוֹר? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר צְדִיק וְיֹשֵׁר הוּא. וְאִז, וְרַבִּים הָשִׁיב מַעֲזוֹן, עַל יְדֵי קַרְבָּנוֹתָיו שֶׁהִקְרִיב אוֹתָם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. וְאִז נִתֵּן שִׁלּוּם עִם מִישׁוֹר. וְכֵאן תְּלוּיִים סוּדוֹת הַקְּרָבָן שֶׁמִּסֵּר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַהֲרֹן. וְנִקְרָא מִישׁוֹר, עַל שֶׁהִמְשִׁיךְ תּוֹרָה וְאוֹר לְעוֹלָם הַתַּחַתוֹן.

וְהַמְּוֹרָח מֵאִיר לְדָרוֹם בְּרֵאשׁוֹנָה, שֶׁכְּתוּב (קהלת א) הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם. מִשׁוֹם כָּף (שמות לד) וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל הַנְּשִׂאִים בְּעֵדָה. אַהֲרֹן - זֶה סוּד אַהֲרֹן שֶׁהֵאִיר מִמֶּשֶׁה. וְכָל הַנְּשִׂאִים - זֶה נַחֲשׁוֹן, שֶׁהוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁל כָּל הַנְּשִׂאִים. וְכֵלֶם נִמְשְׁכוּ אַחֲרָיו וְעִמְדוּ לְשִׁמְאֵל שֶׁל מֶשֶׁה.

וְהָרִי הָעִירוֹ, (דברים ד) אֶת גְּדֻלְךָ - זֶה אַהֲרֹן, מִיִּמֵּין. וְאֶת יְדֵךְ הַחֲזֹקָה - זֶה נַחֲשׁוֹן, מִשְׁמָאל. שֶׁלְאַחַר שֶׁהֵאִיר הַדָּרוֹם מִן הָאֶסְפֵּק־לְרִיָּה הַמְּאִירָה, יוֹאֵר הַצִּפּוֹן, שֶׁכְּתוּב הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹכֵב אֶל צִפּוֹן. שֶׁהִקְיָף אוֹתוֹ אוֹר שֶׁל רַחֲמִים מִכָּל הַצְּדָדִים, שֶׁלֹּא יֵצֵא עִם שֶׁלֶחֶבּוֹתָיו לְשַׂרְף אֶת הָעוֹלָם, וַיִּתְפַּסֵּם הַדִּין עִם רַחֲמִים. מִי הַרַחֲמִים? זֶה הַשְּׂמֵשׁ, וְהִינוּ הָרוּחַ, שֶׁכְּתוּב (קהלת א) סָבַב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, שֶׁהַרַחֲמִים מְקִיפִים הַכֹּל. וְעַד סְבִיבוֹתָיו שֶׁב הָרוּחַ (שם), סְבִיבוֹתָיו שֶׁל מִי? סְבִיבוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁכְּתוּב לְמַעַלָּה, וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף, וְזֶה מְעַרְב. וְעַד תִּמְנָן שֶׁב

מְרַגְלִיּוֹת יִהְיֶינָה לִיָּהּ. וְכַד אַעֲבֵר מוֹרָה עַל דְּקִנְיָה, דְּהֵיִינוּ כַּד הָיָה מִסְתַּפֵּר, כְּמָה דָּאֵת אִמֵּר (שופטים יג ה) וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֵאשׁוֹ. וַיִּרְאֵנִי, דְּלִמָּא מַעַל בְּהָהוּא שְׂמֵן דְּנִגִּיד לִיָּהּ מִשְׂמֵי עֵילָאָה, דְּאִיקְרִי שֵׁם, דְּנִגִּיד מַנִּיָּה שְׂמֵן הַטּוֹב. וְעַל דָּא, (מלאכי ב ה) וּמִפְּנֵי שְׂמֵי נַחַת הוּא. וְהוּא מָה עָבִיד. (שם ב ו) בְּשִׁלּוּם וּבְמִישׁוֹר הַלֶּף אֲתִי. דְּחִבֵּר שִׁלּוּם בְּמִישׁוֹר. מֵאֵן מִישׁוֹר. כְּמָה דָּאֵת אִמֵּר, (דברים לב ד) צְדִיק וְיֹשֵׁר הוּא. וְכַדִּין, וְרַבִּים הָשִׁיב מַעֲזוֹן, עַל יְדֵי דְקַרְבָּנוֹי דְּקָרִיב לִזְוֹן קָמִי מִלְּפָא. וְכַדִּין אֲתִיָּהֵב שִׁלּוּם בְּמִישׁוֹר. וְהֵכָא תְּלִי רְזִי דְקַרְבָּנָא, דְּמִסֵּר לִיָּהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן. וּמִישׁוֹר אִיקְרִי, עַל דְּאִמְשִׁיךְ אוֹרִיָּתָא וְנִהִירוֹ לְעֵלְמָא תַּתָּאָה.

וּמוֹרָח אֲנֵהִיר לְדָרוֹם בְּקַדְמִיתָא, דְּכְתִיב (קהלת א) הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם. בְּגִין כָּף (שמות לד לא) וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל הַנְּשִׂאִים בְּעֵדָה. אַהֲרֹן, דָּא רְזָא דְאַהֲרֹן דְּאֲתַנְהִיר מִמֶּשֶׁה. וְכָל הַנְּשִׂאִים, דָּא נַחֲשׁוֹן, דְּאִיָּהוּ רִישָׁא דְכָל הַנְּשִׂאִים. וְכֵלָהוּ אֲתַמְשְׁכוּ אֲבַתְרִיָּה, וְקִיָּיִמִי לְשִׁמְאֵלָא דְמֶשֶׁה.

וְהָא אִיתְעָרוּ, (דברים ג כד) אֶת גְּדֻלְךָ: דָּא אַהֲרֹן, מִיִּמֵּינָא. וְאֶת יְדֵךְ הַחֲזֹקָה: דָּא נַחֲשׁוֹן, מִשְׁמָאלָא. דְּלְבַתֵּר דְּאֲתַנְהִיר דָּרוֹם מֵאֶסְפֵּק־לְרִיָּא דְנִהֲרָא, יִתְנַהִיר צִפּוֹן. דְּכְתִיב, הוֹלֵךְ אֶל דָּרוֹם וְסוֹכֵב אֶל צִפּוֹן. דְּאִקְיָף לִיָּהּ נִהִירוֹ דְּרַחֲמֵי מִכָּל סְטָרִין, דְּלֹא יִפּוּק בְּשֶׁלֶחֶבּוֹי לְאוּקְדָא עֲלִמָּא, וַיִּתְפַּסֵּם דִּינָא בְּרַחֲמֵי. מֵאֵן רַחֲמֵי, דָּא שְׂמֵשׁא, וְהֵיִינוּ רוּחַ, דְּכְתִיב סוֹכֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ, דְּרַחֲמֵי אִקְיָף כְּלָא. וְעַד סְבִיבוֹתָיו שֶׁב הָרוּחַ, סְבִיבוֹתָיו דְּמֵאֵן. סְבִיבוֹתָיו דְּהָהוּא מְקוֹם דְּכְתִיב לְעֵילָא, וְאֵל מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף, וְדָא מְעַרְב. וְעַד תִּמְנָן שֶׁב

שם שב הרוח, להאיר באותם שבעים שנים, שנכלל מקומו להאיר לעולמים, ולהאיר לשבעים גדולים ממנים שעומדים סביב אותו מקומו של השמש שאמרנו.

בא וראה, כמו זה משה למטה, מאיר לאהרן, צד הדרום. ואחר כך לנשיאים, הצד של הצפון, שפתיב וסוכב אל צפון, והקיף אותם סביב המזבח. אחר כך (במדבר יא) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם. וזהו על סביבותיו שב הרוח.

בא וראה, בראשונה אותם שבעים זקנים ינקו ממשה, ואותם שבקצה המחנה נאכלו באש הדולקת. והרי העירו, מי גרם להם? כיון שראה משה שלא יכולים להתקיים בלי זקנים, רצה סיוע להאיר לישראל, והקדוש ברוך הוא אמר לו (שם) אספה לי שבעים איש וכו', ואצלתי מן הרוח אשר עליך. זו הרוח של האספקלריה המאירה, במשה היא שורה ולא באחר. משום כך הצטרכו להיות נאורים ממנו, וזהו ועל סביבותיו שב הרוח, להאיר כבאשונה.

כיון שראה את זה שלמה המלך, אמר (קהלת א) הבל הבלים כו', וזרח השמש. בימי משה, שהאיר השמש לישראל ארבעים שנה, כנגד האור שלמעלה שקבל באותם ארבעים הימים שהיה בהם, ומקצת שנה ראשונה ככלה, שבהם קבל האור שהאיר למטה. ובא השמש, כשהסתלק מן העולם. ואל מקומו שואף, כמו שנאמר (יחזקאל א) ברוך כבוד ה' ממקומו. וזה המקום העליון שמאיר למקום התחתון.

דבר אחר, מקומו התחתון ממש. שואף האור מלמעלה וזרח הוא

הרוח, לאנהרא באינון שבעין שנין, דאתפליל מקומו לאנהרא לעלמין, ולאנהרא לשבעין רבבין ממנן דקיימין סחרניה דההוא מקומו דשמשא דאמרן.

תא חזי, כגוונא דא משה לתתא, אנהיר לאהרן, סטרא דדרום. ולבתר לנשיאים, סטרא דצפון. דכתיב, וסוכב אל צפון, ואקיף לון סחרני מדבחה. לבתר (במדבר יא יז) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם, ודא היא ועל סביבותיו שב הרוח.

תא חזי, כקדמיתא אינון שבעים זקנים ינקין ממשה, ואינון (שם יא א) דבקצה המחנה אתאכלו בנורא הדליק. והא איתערו, מאן גרים לון. כיון דחזא משה דלא יכלין לאתקיימא בלא זקנים, בעא סיעתא לאנהרא לישראל, וקודשא בריך הוא אמר ליה, (שם יא טו) אספה לי שבעים איש וגו', ואצלתי מן הרוח אשר עליך, דא רוח דאספקלריא דנהרא במשה שריא ולא באחרא. בגין כך אצטריכו לאתנהרא מניה, ודא הוא ועל סביבותיו שב הרוח, לאנהרא כדבקדמיתא.

כיון דחמא שלמה מלכא דא, אמר (קהלת א ב) הבל הבלים וגו', (שם א ה) וזרח השמש.

ביומיו דמשה, דנהיר שמשא לישראל ארבעין שנין, לקבל נהירו דלעילא, דקביל באינון ארבעין יומין דההו בהו, ומקצת שנה ראשונה ככולה, דבהו קבל נהירו דאנהיר לתתא. ובא השמש, כד אסתלק מעלמא. ואל מקומו שואף, כמה דאת אמר (יחזקאל ג יב) ברוך כבוד ה' ממקומו. ודא מקום עילאה, דנהיר למקום תתאה.

דבר אחר, מקומו תתאה ממש. שואף נהירו מלעילא, וזרח הוא שם, דנהיר תמן

שם, שמאיר שם ללכנה, וזה יהושע, שהואר ממנו, שכתוב (במדבר כו) ונתת מהודך עליו. והעירו, פני משה כפני חמה וכו'. הולך אל דרום - בראשונה, כשהיה בעולם, כל הצדדים האירו, כפי שאמרנו. אבל כעת, כשהסתלק, במקומו זורח ולא יותר.

ושמו נקרא זהב ירקרק, והסוד הזה פרשוהו החברים, אסתר היתה ירקרקת. צבע אתרוג, והכל אחד. הנהב הזה הוא ראש בנסתר, אף על גב שהוא בנגלה אל הנהב העליון, עד שנמשך ושוה לראשו של גבריאל, כמו שבארנו. ומשום כך הכל הוא בסוד עליון, ונמשך אותו הסוד למטה, הכל בגון אחד.

ועשית פפרת זהב טהור (שמות כה), רבי שמעון אמר, בכל הפרשה הזו מצאנו שנמסרה העבודה ביד משה, פרט לשנים. בכלם כתוב ועשית, ובארון ובאפוד כתוב (שם כה) ועשו ארון, ועשו את האפוד, ולא כתוב ועשית. מה הטעם בארון לא כתוב ועשית? משום שהארון כולל את משה בתוכו, להאיר ממנו. והצטרכו אחרים לתקן את התקון והיפי שלו, להכניס אותו לתוכו.

באפוד, אינו שלו, ולא להשפמש בו, ולא צריך לו למשה לעשות את עבודת אחיו, שהרי משה הוא מלך, ואהרן שושבין המלך.

ואם תאמר, והרי כתוב (שם כט) והלבשת את אהרן כו', ואפדת לו, ושמת המצנפת על ראשו וגו'. הרי כל זה עבודת משה, והכבוד של אהרן הוא? לא כך, אלא הכבוד של משה הוא, שהרי הקדוש ברוך הוא לא רצה את עבודת אהרן, אלא על ידי משה.

לסיהרא, ודא יהושע, דאתנהיר מניה, דכתיב (במדבר כו) ונתת מהודך עליו. ואתערו, פני משה כפני חמה וכו'. הולך אל דרום, בקדמיתא פד הנה בעלמא, כל סטרין אתנהירו כדאמרן. אבל השתא פד אסתלק, במקומו זורח ולא יתיר.

ושמא דיליה איקרי זהב ירקרק, ורזא דא אוקמוה חבריאי, אסתר ירקרקת היתה. גוון אתרוג, וכולא חד. זהב דא, איהו רישא בסתימו, אף על גב דאיהו באתגליא לגבי זהב עילאה. עד דאתמשכא ושריא לרישא דגבריאל, כמה דאוקימנא. ובגין כך פלא איהו פרזא עילאה, ואתמשכא ההוא רזא לתתא, פלא כגוונא חד.

ועשית פפרת זהב טהור (שמות כה יז), רבי שמעון אמר, בכל פרשתא דא אשפחנא דאתמסר עבידתא בידי דמשה, בר תרין בכלהו פתיב, ועשית. ובארון ובאפוד כתיב (שם כה י) ועשו ארון, ועשו את האפוד, ולא כתיב ועשית. מאי טעמא בארון לא כתיב ועשית, בגין דארון כליל ליה למשה בגיניה, לאתנהרא מניה. ואצטריכו אחרנין לתקנא תיקונא ושפירו דיליה, למיעל היא לגביה.

באפוד, לאו דיליה הוא, ולא לאשתמשא ביה, ולא אצטריף ליה (דף נג ע"א) למשה למעבד פולחנא דאחוי, דהא משה איהו מלפא, ואהרן שושבינא דמלפא.

ואי תימא, והא כתיב (שם כט ה) והלבשת את אהרן כו', ואפדת לו. ושמת המצנפת על ראשו וגו'. הא פולי האי פולחנא דמשה, ויקרא דאהרן איהו. לאו הכי אלא יקרא דמשה איהו, דהא קודשא בריך הוא לא בעא פולחנא דאהרן, אלא על ידי דמשה. ואהרן לא יכיל

ואהרן לא יכל להתקדש אלא על ידי משה. ובהכלל הצטרף אהרן את משה, וכל זה הוא כבודו של משה.

ועשית פפרת, בא וראה, פתוב בפרשה הזו מעשי שמים וארץ וכל אותם החילות ששם, שהרי הקדוש ברוך הוא לא צנה לעשות משכן, אלא כמו שמעשי שמים וארץ, להיות הדיור שלמטה כמו הדיור שלמעלה, ולהתחבר זה עם זה כמו שהנשמה והגוף, שיהיה הכל אחד.

בתוב בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. בראשית, הרי פרשה. אבל הסוד של מעשה הכפרת, כאן ברמז שלמעלה, שלשלת של מטטרו"ן, גניזת המשכן, להרים את תרומת הקדש למעלה ומטה. בראשית, הראשית העליונה הכפרת הגנוזה הטמירה, שנמצאת מסוד הנקדה הנסתרת העליונה, והתפרשה פרישות להאיר בתוך האור, להסתתר תוך הסתר. הסתר בתוך הכפרת הזו, מיטטרו"ן מטטרו"ן, שנאחז ממטה למעלה.

בתוך הפחד שהלך באמת בתוך הארץ, היה מוצא האור שאבד אדם הראשון, שנשמן אותו האור בגן עדן. ועלה למעלה, לא התישב במקומו, שהרי לא היה משלם מפל הצדדים. שהרי השלמות שלמטה היתה חסרה, שהרי אבדה בחטא של אדם הראשון, ירד למטה, ונטמן בתוך עצי הגן, והתפשט שם בכל צדי הגן, עד שנולד חנוף בן ירד.

בין שנולד, היה נמצא סמוך לגן, התחיל אותו האור להאיר בתוכו. התגדל במשחת קדש, ושרה

לאתקדשא אלא על ידא דמשה. ובכלא אצטריך אהרן למשה, וכל האי יקרא דמשה איהו.

ועשית פפרת, תא חזי, פתיב בפרשתא דא עובדא דשמים וארץ, וכל אינון חזילין דתמן, דהא קודשא בריך הוא לא פקיד למעבד משכנא, אלא פגוונא דעובדי שמיא וארעא, למהוי דיורא דלתתא, פגוונא דדיורא דלעילא, ולאתחברא דא בדא פגוונא דנשמתא וגופא, למהוי פלא חד.

בתוב (בראשית א א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ. בראשית, הא אוקמוה. אבל רזא דעובדא דכפורתא, הכא ברמיזו דלעילא, שלשלא דמטטרו"ן, גניזא דמשכנא, לארמא ארמות קודשא לעילא ותתא.

בראשית, ראשיתא עילאה פפורתא גניזא טמירא, דאשתפחא מרזא דנקודא טמירו עילאה, ואתפרש פרישו, לאתנהרא גו נהירו, לאתטמרא גו טמירו. טמירא גו האי פפורתא, מיטטרו"ן מטטרו"ן, דאתאחדא מתתא לעילא.

מגו דחילו דאזל בקושטא בגו ארעא, הוה משפח נהירו דאביד אדם קדמאה, דאיטמר ההוא נהירו פגנתא דעדן. וסלקא לעילא, לא אתיישבא בדוכתיה, דהא לא הוה אשתלים מפל סטרין, דהא שלימו דלתתא הוה גרע, דהא אתאביד בחובא דאדם קדמאה נחת לתתא, ואתטמר גו אילגי גנתא, ואתפשט תמן בכל סטרי גנתא, עד דאתיליד חנוף בן ירד.

בין דאתיליד הוה אשתכח סמוך לגנתא, שריאת ההיא נהירו לאנהרא פגווייה, ואתרבי ברבו קודשא, ושריא

עליו נהירו דא מנצצא. עאל לגנתא דעדן,
אשכח תמן אילנא דחיי, וענפוי ואנבי
דאילנא, ארח בהו, ואתיישב בגויה ההוא
רוחא דנהירו דחיי.

אתו שליחן מלאכי עילאי, ואוליפו ליה
חכמתא עילאה, ויהבו ליה ספר דהוה
טמיר גו אילנא דחיי, ואוליף מניה, וידע
אורחוי דקודשא בריך הוא, ואשתדל
אבתריה. הדא הוא דכתיב, (שם ה כג) ויתהלך
חנוף את האלהים. עד דההוא נהירו, אשתלים
בגויה.

בין דההוא נהירו אשתלים לתתא, בעא לסלקא
לדוכתיה. ובגין לאחזאה ההוא שלימו
פרזא דחנוף. יומא חד עאל גו גנתא דעדן,
ואחמו ליה טמירין דגנתא, ואנח ההוא ספר,
וכל מה דחמא, לבר, ואיהו צניע בגו חברייה.
לבתר אתלבש ההוא נהירו, גו ההוא לבושא,
לאחזאה לעילא, ולמהוי פיסופא
בהדיה, לכל אינון דעבדו קטרוגא במאריהון,
דלא יתברי בר נש בעלמא.

הדא הוא דכתיב, (שם) ואיננו פי לקח אתו
אלהים. ואיננו: בהאי עלמא. ואיננו:
פדקא הוה בהאי עלמא. פי לקח אתו אלהים.
לדיוקנא אחרא. בהאי, איהו נער תדיר. ורזא
דא אוקימנא, (משלי כב ו) חנוף לנער על פי דרפו,
לאנהגא עלמין פלהו. גם פי זקין לא יסור
ממנה, דהא תדיר אשתכח ביה ואתהדר נער.
בחנוף אתפליל דיוקנא דעלמא טמירא. איהו
פורסייא דמאריה, עביד שליחן
בעלמא. פד עלמא בדינא, נפק ואיקרי
מטטרוין, רבון על כל חיילין עילאין. וסבא
איהו נער. עאל מעלמא לעלמא, ואתיישבא
רוגזא.

זרו שכתוב (שם) ואיננו פי לקח
אתו אלהים. ואיננו - בעולם הזה.
ואיננו - כמו שהיה בעולם הזה.
פי לקח אתו אלהים - לדמות
אחרת. בזה הוא תמיד נער. וסוד
זה בארנו, (משלי כב) חנוף לנער על
פי דרפו, להנהיג את כל
העולמות. גם פי זקין לא יסור
ממנה, שהרי תמיד נמצא בו
וחזור הנער.

בחנוף נכללת הדמות של העולם
הנסתר. הוא הפסא של אדונו,
עושה שליחיות בעולם.
כשהעולם בדין, יוצא ונקרא
מטטרוין, רבון על כל החילות
העליונים. והזקן הוא נער. נכנס
מעולם לעולם, ומתישב הרגז.

הַדְּמוּת הַזֹּאת נִפְרָסֶת בְּפָרִיסַת הַפְּפֶרֶת, וּמִצְטִיִּרִים בְּאוֹתָהּ הַפְּרִיסָה שְׁנֵי דְיוֹקְנָאוֹת - אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נְקֵבָה. וְעוֹמְדִים שְׁנֵי יְלָדִים עֲלָמִים אוֹהָבִים, בְּאַהֲבָה דְּבָקִים זֶה בְּזֶה.

וְזֶה סוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, פְּרִיסַת הַפְּפֶרֶת הַנְּסֻתָּרָה. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, שְׁנֵי כְּרוּבִים עוֹמְדִים בְּדַבְּקוֹת שֶׁל חֲבִיבוֹת. לֹא כְּתוּב שָׁמַיִם וְאָרֶץ, אֲלָא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, לְרַבּוֹת שְׁנֵי כְּרוּבִים כְּאֶחָד. הַפְּפֶרֶת הַזֹּאת פְּרוּסָה לְפָנִים, בְּסִתְּרַת הַהִיכָל, וּבְשְׁנֵי צַדִּים עוֹמְדִים שְׁנֵי אֵלֹהִים.

בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה. הַסוּד שֶׁלּוֹ יוֹרֵד לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ הַסוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית עוֹלָה לְמַעְלָה וְלֹא נִרְשָׁם בְּרֵשָׁם, יוֹצֵא הַרְשָׁם לְמַטָּה (לְאַחֵר), וְנִעֲשִׂית מִמֶּנּוּ כְּפֶרֶת עֲלִיּוֹנָה, רְשׁוּמָה בְּשִׁלְשָׁה רְשׁוּמִים, בְּסוּד יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה. מֵאלוֹ הַשִּׁלְשָׁה יֵצְאוּ שְׁלֹשָׁה אַחֲרִים, וְהֵם שְׁשָׁה, וְהֵינּוּ בְּר"א שִׁי"ת.

נְפָרְסָה הַפְּפֶרֶת הַזֹּאת לְצַד דְּרוֹם וּמַעְרָב, וּמוֹצִיָּאָה שְׁנֵי כְּרוּבִים כְּאֶחָד, זָכָר וְנְקֵבָה, שִׁימְצָאוּ זֶה כְּגֹדֵד זֶה. הַדְּרוֹם הוּא רֵאשׁ, כִּהֵן נוֹטֵל בְּרֵאשׁ. וְהוּא בֵּין זָכָר. הַמַּעְרָב הוּא נְקֵבָה, בֵּת יְחִידָה, בֵּת הַיְתָה לְאַבְרָהָם וְהֵינּוּ בְּסוּד הַזֶּה, בְּרֵאשִׁית: ב"ת ר"א ש. " כְּפֶרֶת שֶׁלֹּא נוֹדְעַת, עַד שֶׁנְּפָרְסֶת בְּפָרִיסָה וּמוֹצִיָּאָה אֵת שְׁנֵי אֵלֹהִים. כְּמוֹ כֵּן ה'. וְעַל כֵּן, בֵּת - בֵּת רֵאשׁ, בֵּת לְאַבְרָהָם. " כְּפֶרֶת לְהַפְּרֵס.

חֹזֶרֶת הַפְּפֶרֶת מִמַּעְרָב לְצָפוֹן, וְנִפְרָסֶת בְּפָרִיסָה, וּמִתְגַּלָּה הַזָּכָר, שְׁנֹאֲחִזוּ בְּצַד הַפְּפֶרֶת. וְהַנְּקֵבָה נִסְתָּרֶת לְמַטָּה, וְנִעֲשִׂית בְּרֵאשׁ - הַצָּפוֹן. וְזֶה סוּד בְּרֵאשִׁית, בֵּת

דְּיוֹקְנָא דָּא אֶתְפָּרַס בְּפָרִיסוֹ כְּפּוֹרְתָא, וְאֶתְצִיִּירִין בֵּיהּ בְּהֵוּא פְּרִיסוֹ תְּרִין דְּיוֹקְנִין, חַד דְּכַר, וְחַד נְיֻקְבָּא. וְקִיִּימָן תְּרֵי רַבִּיין עוֹלָמִין רַחֲמִין, בְּרַחֲמֵי דְּבִיקָאן דָּא בְּדָא.

וְרֵזָא דָּא (בְּרֵאשִׁית א) בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים, פְּרִיסוֹ כְּפּוֹרְתָא סְתִימָאָה. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, תְּרִין כְּרוּבִין קִיִּימִין בְּדַבְּקוֹ דְּחֲבִיבוֹתָא. שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא כְּתִיב, אֲלָא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, לְאַסְגָּאָה תְּרִין כְּרוּבִין כְּפָחָד. כְּפֶרֶת דָּא פְּרִיסָא לְגוֹ, בְּטְמִירוֹ דְּהִיכְלָא, וּבְתִרִין סְטִרִין קִיִּימִין תְּרִין אֲלִין.

בְּרֵאשִׁית סְלָקָא לְעִילָא. רֵזָא דִּילִיָּה, נְחֻתָא לְתַתָּא. כְּגוֹוֹנָא דְּהֵוּא רֵזָא דְּבְרֵאשִׁית סְלָקָא לְעִילָא, וְלֹא אֶתְרִשִׁים בְּרֵשִׁימוֹ, נְפָקָא רְשִׁימוֹ לְתַתָּא (נ"א לְבַתֵּר), וְאֶתְעֵבִיד מְנִיָּה כְּפּוֹרְתָא עִילָאָה, רְשִׁימָא בְּרֵשִׁימִין תְּלַתָּא. בְּרֵזָא יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה. מֵאֲלִין תְּלַת, נְפָקוּ תְּלַת אַחֲרֵינוּ, וְאֵינּוּן שִׁית, וְהֵינּוּ בְּרֵא שִׁי"ת.

אֶתְפָּרַשׁ כְּפּוֹרְתָא דָּא לְסִטְרַת דְּרוֹם וּמַעְרָב, וְאַפִּיק תְּרִין כְּרוּבִים כְּפָחָד, דְּכַר וְנוֹקְבָא, דִּישְׁתַּכְּחוּן דָּא לְקַבֵּל דָּא. דְּרוֹם, אִיהוּ רֵאשׁ, כִּהֵן נוֹטֵל בְּרֵאשׁ. וְאִיהוּ בֵּין דְּכַר. מַעְרָב אִיהוּ נוֹקְבָא, בֵּת יְחִידָה, בֵּת הַיְתָה לְאַבְרָהָם וְדָאִי. וְהֵינּוּ בְּרֵזָא דָּא, בְּרֵאשִׁית: ב"ת ר"א ש. " כְּפּוֹרְתָא, דִּלֹּא אֶשְׁתַּמוּדְעָה, עַד דְּאֶתְפָּרַס בְּפָרִיסוֹ, וְאַפִּיק תְּרִין אֲלִין. כְּגוֹוֹנָא דָּא ה'. וְעַל דָּא. בֵּת, בֵּת רֵאשׁ, בֵּת לְאַבְרָהָם. " כְּפּוֹרְתָא לְאַתְפָּרַסָּא.

אֶתְהַדַּר כְּפּוֹרְתָא מִמַּעְרָב לְצָפוֹן, וְאֶתְפָּרַס בְּפָרִיסוֹ. וְאֶתְגַּלִּיָּא דְּכַר, דְּאֶתְאַחִיד בְּסִטְרָא דְּכְפּוֹרְתָא. וְנוֹקְבָא אֶתְטַמְרַת לְתַתָּא, וְאֶתְעֵבִידֶת בְּרֵאשׁ דְּצָפוֹן. וְרֵזָא דָּא בְּרֵאשִׁית,

אש. י' כפרת, י' הפריסה שנפרסה, ומראה אחד ולא שנים, שהרי הנקבה נכנעת למטה. ואם תאמר, הכל פריסה אחת עליונה ותחתונה? כן הוא, שלא נפרד השם זה מזה, הכל הוא אלהים. חזרת הכפרת ממערב למזרח, פורסת פריסה בשני צדדים - בצד המזרח ובצד המערב. כיון שהכפרת עומדת במזרח ובמערב, אזי נמצאת שמחה וחבור פראוי, והבת הזו נכללת בעטרותיה פראוי ועומדת בשלמות. ואז הוא בסוד שלו בראשית, בלי פרוד כלל.

ובנגד שלש הפעמים הללו עולים ישראל שלש פעמים לחג את חגיהם. בפסח חזרת הכפרת לצד דרום ומערב, ואז אותה בת עומדת באברהם, והיא ב"ת רא"ש, ושם הלל, ולא הלל גמור, שהרי שני הפרוכים הללו אינם בהשלמה פראוי, שהרי ישמעאל יוצא ומקטרג.

מיום ראש השנה עד יום (הראשון) של סכות חזרת הכפרת מצפון למערב, ואז אותה הבת נכנעת, ועומדת ביצחק, ולא בשמחה, והיא ב"ת א"ש, והם אינם בשלמות, ועל כן אין שם כלל הלל, שהרי עשו יוצא ומקטרג. בסכות עולה הבת הזו, ונשלמת בו ביעקב (ביצחק) בשמחה, ומתחברים זה עם זה, ואז הלל גמור, על ששכך הרגז, ונמצאת חבורות.

בשבועות דאקרי עצרת, מחזרת הכפרת בצד מזרח ומערב, ואז מצויה שלמות, וחביבות ודבקות היא בכל הצדדים, ושמחת העליונים והתחתונים. ואז (תהלים ט) תורת ה' תמימה משיבת נפש.

בת אש. י' כפורתא. י' פריסו דאתפרס, ואחזי חד, ולא תרין, דהא נוקבא אתכפייא לתתא. ואי תימא כולא חד פריסו עילאה ותתאה. הכי הוא. דלא אתפריש שמא דא מן דא, כלא איהו אלהים.

אתהדר כפורתא ממערב למזרח, פריס פריסו בתרין סטרין, בסטרא דמזרח, ובסטרא דמערב. כיון דכפורתא קיימא במזרח ומערב, כדין חדוה אשתכח, וחיבורא פדקא יאות, והאי בת, אתפלילת בעיטרהא פדקא יאות, וקיימא באשלמותא. וכדין איהו פרזא דיליה פראשית, בלא פירודא כלל.

ורקבר אלין תלת זימנין, סלקין ישראל תלת זימנין למיחג חגייהו. בפסח אתהדר כפורתא בסטר דרום ומערב, וכדין ההיא בת קיימא באברהם, ואיהי ב"ת רא"ש, ותמן הלל, ולא (דף נג ע"ב) הלל גמור, דהא תרין פרוכין אלין, לאו אינון באשלמותא פדקא יאות, דהא ישמעאל נפיק ומקטרג.

מיומא דראש השנה עד יומא (קדמאה) דסוכות, אתהדר כפורתא מצפון למערב, כדין ההיא בת אתכפייא, וקיימא ביה ביצחק, ולא בחדוה, ואיהי ב"ת א"ש, ואינון לאו באשלמותא, ועל דא לית תמן הלילא כלל, דהא עשו נפיק ומקטרג. בסוכות, סלקא האי בת. ואישתלימת ביה ביעקב (ביצחק) בחדוה, ומתחברין דא בדא, וכדין הלל גמור, על דאשתכיה רוגזא, וחבורתא אשתכח.

בשבועות דאקרי עצרת, אתהדר כפורתא בסטר מזרח ומערב, כדין שלימו אשתכח, וחביבו ודביקותא איהו בכל סטרין, וחדוה דעילאי ותתאי. וכדין (תהלים ט) תורת ה' תמימה משיבת נפש.

ובשֵׁלֶשׁ הַפְּעָמִים הִלְלוּ הַכֹּהֲנִים
מִחֲזֶרֶת לְצִדְיָהּ כְּרֵאוּי. הַכֹּהֲנִים
הַזֶּה נִפְרָסֶת לְמַעְלָה, בְּתוֹךְ אוֹתָהּ
הַנִּקְדָּה הַטְּמִימָה, בְּאוֹר הָרֵאשׁוֹן
שֶׁנִּפְרָס. אַחֵר כֶּף נִפְרָסֶת
בְּשִׁלְמוֹת. וְשׁוֹרָה עַל אוֹתָהּ
הַפְּרִיסָה, כְּשֹׁכְכוֹת כְּנָפֵי
הַכְּרוּבִים עַל הַכֹּהֲנִים הַזֶּה, כְּדִי
לְסוּכֵף עַל הַכֹּהֲנִים, וְלֹא תִהְיֶה
בְּגִלּוּי.

כִּפְרָת, כִּפְרָת כְּתוּב. כְּשֶׁבֵּא הָאוֹר
הַעֲלִיזוּ, אוֹתָם הַכְּרוּבִים מִפִּים
בְּכַנְפֵיהֶם וּמַעֲלִים אוֹתָם לְמַעְלָה,
וְאוֹמְרִים שִׁירָה מְרַב אוֹתָהּ
הַשְּׂמֵחָה שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹר.

כְּמוֹ כֵּן לְמִטָּה, וְהַכֹּהֲנִים מִחֲזֶרֶת,
וּמֵאוֹתָם הַשְּׁלֵשָׁה הָיוּ כְּרוּבִים
יְמִין וּשְׂמָאל. בְּיָמֵי שׁוֹרָה הָרוּחַ
שֶׁלְמַעְלָה, מֵאוֹתוֹ הַצַּד. וְהַשְּׂמָאל
שֶׁהָיָה בְּמַעְרֵב בְּהַחֲזֶרֶת הַכֹּהֲנִים,
עוֹמֵד אֲצִלוֹ בְּצַד הַשְּׂמָאל, וְשׁוֹרָה
בּוֹ רוּחַ שֶׁל נִקְבָּה, וּמִתְחַבֵּר זֶה
עִם זֶה בְּחִבּוּבֹת שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה.
וְכֵן לְכָל הַצְּדִידִים בְּהַחֲזֶרֶת
הַכֹּהֲנִים. וְלַעוֹלָם הֵם שְׁנַיִם, זָכָר
וּנְקֵבָה, לְמִטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵם
שְׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר.

וְאִם תֹּאמַר לְמַעְלָה, הוֹאִיל וְלֹא
צִרְיָךְ דְּבִקּוּת בַּכֹּהֲנִים, אִיךָ מִחֲזֶרֶת
הַכֹּהֲנִים? וְדַאי בְּאוֹתָהּ הַחֲזֶרֶת
נִדְבָקִים זֶה עִם זֶה, וְתִמִּיד הוּא
נִדְבָק בָּהּ.

כְּמוֹ שֶׁהַכְּרוּבִים הֵם לְמַעְלָה,
עוֹמְדִים עַל אוֹת וְנֶס, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ
סוּד הַכְּתוּב (שְׁמוֹת ב) פּוֹרְשֵׁי כְּנָפִים
סוּכְכִים, וְלֹא כְּתוּב פּוֹרְשֵׁי כְּנָפִים
סוּכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם, אֲלֵא שֶׁעַל אוֹת
וְנֶס הָיוּ עוֹמְדִים. בְּזִמְנֵי יְדוּעִים
הָיוּ מַעֲלִים כְּנָפֵיהֶם, וּפּוֹרְשִׁים
אוֹתָם לְמַעְלָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהָיוּ
מִחֲזֶרֶת וּמִסוּכְכוֹת עַל הַכֹּהֲנִים.
וְעַל כֵּן בְּאוֹת וְנֶס הָיוּ עוֹמְדִים.

וּבִתְלַת זְמַנֵּי אֵלֶיךָ, כִּפְרָת אֲתֵהֲדֶרֶת
בְּסִטְרָהּ, בְּדָקָא יְאוֹת, כִּפְרָת דָּא
אֲתִפְרָסָא לְעֵילָא, גּוּ הָהוּא נִקְדָּה טְמִירָא,
בְּנֵהִירוֹ קְדָמָא דְאֲתִפְרָסָא. לְבַתֵּר אֲתִפְרָס
בְּשִׁלְמוֹ. וְשִׁירָא עַל הָהוּא פְּרִיסוֹ, כִּד
אֲתִחְפִּיין גְּדַפֵּי כְּרוּבִים עַל הָאֵי כִפְרָת, בְּגִין
לְאֲתִחְפִּיָא כִפְרָתָא, וְלֹא יְהֵא בְּאֲתִגְלִיָא.

כִּפְרָת. כִּפְרָת כְּתִיב, כִּד אֲתִיא נֵהִירוֹ עֵילָא,
אֵינוֹן כְּרוּבִים בְּטָשִׁי בְּגַדְפֵיהוּ, וְסִלְקִין
לוֹן לְעֵילָא, וְאִמְרִין שִׁירָתָא מְסִיָא דְהָהוּא
חֲדוּה דְהָהוּא נֵהִירוֹ.

בְּגוֹזָא דָּא לְתַתָּא, וְכִפְרָתָא אֲתֵהֲדֶר, וּמֵאֵינוֹן
תִּלְתָּא וְחַד הָווּ כְּרוּבִים יְמִינָא
וּשְׂמָאלָא. יְמִינָא שִׁירָא בֵּיה רוּחָא דְלְעֵילָא,
מֵהָהוּא סִטְרָא. וּשְׂמָאלָא דְהָהוּא בְּמַעְרֵב
בְּאֲתֵהֲדֶרוּתָא דְכִפְרָתָא, קָאִים לְגַבֵּיהּ בְּסִטְרָא
שְׂמָאלָא, וְשִׁירָא בֵּיה רוּחָא דְנוּקְבָא, וְאֲתִחְבֵּר
דָּא בְּדָא בְּחִבּוּבֵי דְדָכָר וְנוּקְבָא. וְכֵן לְכָל סִטְרִין
בְּאֲתֵהֲדֶרוּתָא דְכִפְרָתָא. וְלַעוֹלָם תִּרְיַן אֵינוֹן,
דְּכָר וְנוּקְבָא, לְתַתָּא בְּהָאֵי עֲלָמָא אֵינוֹן תִּרְיַן
וְלֹא יִתִּיר.

וְאִי תִימָא לְעֵילָא הוֹאִיל וְלֹא אֲצִטְרִיךְ דְּבִקּוּתָא
בְּכִפְרָתָא, אִיךָ אֲתֵהֲדֶר כִּפְרָתָא. וְדַאי
בְּהָהוּא אֲתֵהֲדֶרוּתָא, אֲתִדְבֵק דָּא בְּדָא, וְתִדִּיר
אֲתִדְבֵק בָּהּ.

בְּגוֹזָא דְכְּרוּבִים אֵינוֹן לְעֵילָא, קְיִימִין עַל אֵת
וְנִיפָא. וְהָא אוּקִימָנָא רְזָא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת

כ) פּוֹרְשֵׁי כְּנָפִים סוּכְכִים, וְלֹא כְּתִיב פּוֹרְשֵׁי
כְּנָפִים סוּכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם, אֲלֵא עַל אֵת וְנִיפָא
הָווּ קְיִימִין. זְמַנֵּי יְדִיעֵן הָווּ סִלְקִין גְּדַפֵּיהוּ,
וּפְרָשִׁי לוֹן לְעֵילָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְהָווּ
מִתְהַדְרִין וּמִתְחַפִּיין עַל כִּפְרָתָא. וְעַל דָּא בְּאֵת
וְנִיפָא הָווּ קְיִימִין.

באותו מקום שהרוח העליונה היתה באה ושורה, ודאי שבאותו מקום ששורה יש בו ממשות וקיום באות ונס. האדם הוא מעפר, וטרם ששורה עליו ניצוץ של הרוח שלמעלה, אין בו ממשות. כיון ששורה עליו, יש בו ממשות, ועומד בקיום.

ואם תאמר, זה לבדו? בא וראה ממשות אהרן, שהוא עץ בלי ממשות כלל, כיון ששלח בו הקדוש ברוך הוא מעט רוח, עמד בקיום, ונעשה בו בריה וממשות. ומה העץ שאין דרכו בכף, כיון ששלח בו הקדוש ברוך הוא מקצת רוח אחד, עמד בקיום והיתה בו ממשות - הכרובים שהם קדושים, ועומדים בקדושה כמו שלמעלה, על אחת כמה וכמה.

בכר פעם שישראל היו צדיקים, הכרובים היו דבקים בדבקות פנים בפנים. כיון שהיו סורחים, היו מחזירים פניהם זה מזה. מנין היו יודעים? כאן נחלקו עמודי העולם. אבל בעשן הקרבן, ובקרבן שעל גבי המזבח, ובכהן כשברך את העם - בשלשת אלה היו יודעים, שהרי הכרובים מחזירים פניהם זה מזה, והקדוש ברוך הוא רוצה את תשובת בניו. עשן הקרבן, כשהיו ישראל צדיקים, העשן היה עולה למעלה בדרך ישרה, כעטור של מקלות. אם לצד מזרח אם לצד מערב, או בכל קצות העולם, בדרך ישר היה עולה. וכשלא סטה ימין ושמאל, אם הרצון היה קים למעלה ולמטה, והקדוש ברוך הוא מרצה במעשי ישראל בחביבות ותרנה.

בקרובן שעל גבי המזבח, כשהיו ישראל צדיקים, היה נראה על גבי אש המזבח דמות של אריה

בכר אתר דרוחא עילאה הוה אתי ושריא, ודאי בההוא אתר דשריא, אית ביה ממשו, וקיומא באת וניסא. בר נש איהו מעפרא, ועד לא שרא עליה נציצו דרוחא דלעילא, לית ביה ממשו, כיון דשריא עליה, אית ביה ממשו, וקיימא בקיומא.

ואי תימא דא בלחודוי, תא חזי מחוטרא דאהרן, דאיהו אעא בלא ממשו כלל, כיון דשדר ביה קודשא בריך הוא זעירו דרוחא, קאים בקיומא, ואתעביד ליה בריה וממשו. ומה אעא דלאו אורחיה בכף, כיון דשדר ביה קודשא בריך הוא חד זעירו דרוחא, קאים בקיומא, והוה ביה ממשו. פרוכים דאינון קדושין, וקיימין בקדושה כגוונא דלעילא, על אחת כמה וכמה.

בכר זימנא דישראל הוו זכאין, פרוכים הוו דביקין בדביקו אפין באפין, כיון דהוו סרחן, הוו מהדרן אנפיהו דא מן דא. מנא הוו ידעי, הכא אתפלגון עמודין דעלמא. אבל בתנא דקורבנא, ובקורבנא על גבי מדבחה, ובכהנא פד בריך ית עמא. באלין תלתא הוו ידעי, דהא פרוכים מהדרין אנפין דא מן דא, וקודשא בריך הוא בעי תיובתא דבנוי.

תנא דקורבנא, פד הוו ישראל זכאין, תנא הוה סליק לעילא באורח מישר, כעיטורא דקולפין, אי לסטר מזרח, אי לסטר מערב, או בכל סייפי עלמא, באורח מישר הוה סליק. וכד לא סטא לימינא ולשמאלא, כדין רעותא קיימא לעילא ותתא, וקודשא בריך הוא אתרעי בעובדין דישראל בחביבו יתיר.

בקרובנא דעל גבי מדבחה. פד הוו ישראל זכאין, הוה מתחזי על גבי אשא

שאוכל הקרבן על המזבח, וכשלא היו צדיקים, היו רואים דמות של כלב רובץ על המזבח. כשהבחין היה מברך את העם, בשעה שהרים ידיו - פשהו ישראל צדיקים וראויים לברכה, ידיו היו זקופות בזקיפות, בלי טרח כלל, והורמו בשמחה וברצון. אז השכינה שורה עליהם, ונעמדו הם מעצמם, ואז הכהן היה יודע שישאל ראויים לברכה, וברך אותם ברצון הלב. וכשידיו היו כבדות ובטרח רב היו מזדקפות, ולא יכל להרימן אלא בטרח רב, אז היה יודע, שהרי השכינה לא שורה על ידיו, וישראל לא ראויים לברכה.

משום שבשעה שהשכינה היתה באה לשרות על ידיו, כל אותן האצבעות שהן בדיוקן עליון, היו שמחים בשמחה לקבל את השכינה עליהם, ופורחות להזדקף למעלה. כמו שהיו שמחים הכרובים של העולם הזה, וכל שכן למעלה, לקבל את השכינה על גביהן.

זוה סוד (שמות יז) וידי משה כבדים. מה הטעם? משום שבאותה השעה לא היו ישראל צדיקים, וידי משה כבדו, ולא יכל להרימם למעלה. שפתוב למעלה, על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה'. ואז ויבא עמלק, וידי משה כבדו ולא יכל להרימם, עד שקבל עליו ענש, שפתוב ויקחו אבן והיה פאשר ירים משה וגו'. כמו כן לוחות האבן, כמו הכהן.

ועל כן, פשישראל היו צדיקים באותו זמן, הכרובים היו פנים בפנים, מדבקים זה עם זה, וכשלא היו צדיקים, היו מחזירים פניהם זה מזה. ועל הסודות הללו

מדבחה דיוקנא דאריה אכיל קורפנא על מדבחה. וכד לא הוה זפאין, הוה חמן דיוקנא דכלבא רביע על מדבחה.

בהנא כד בריך ית עמא, בשעתא דזקיף ידוי, כד הוה ישראל זפאין ואתחזון לברכא, ידוי הוה זקיפין בזקיפו, בלא טורח כלל, ואתארמו בחידו וברעו. פדין שכינתא שרייא עלייהו, ואזדקפן אינון מגרמייהו, וכדין כהנא הוה ידע, דאתחזון ישראל לברפתא, ובריך לון ברעו דלבא.

וכד ידוי הוה יקירין ובטורח סגי אזדקפו, ולא יכיל לארמא לון, אלא ברוב טורח. פדין הוה ידע, דהא שכינתא לא שרייא על ידוי. וישראל לא אתחזון לברכא.

בגין דבשעתא דשכינתא הוה אתייא לשרייא על ידוי, כל אינון אצבען דאינון בדיוקנא עילאה, הוה חדאן בחידו, לקבלא לה לשכינתא עלייהו, ופרחי לאזדקפא לעילא. כמא דהוה חדאן פרובין דהאי עלמא, וכל שפן לעילא, לקבלא לה לשכינתא על גבייהו. ורזא דא, (שמות יז יב) וידי משה כבדים. מאי

טעמא, בגין דההיא שעתא ישראל לא הוה זפאין. וידוי דמשה איתייקרו, ולא יכיל לזקפא לון לעילא. דכתיב לעילא, (שם יז ז) על ריב בני ישראל ועל נסותם את ה'. וכדין ויבא עמלק, ואתייקרו ידוי דמשה, ולא יכיל לזקפא לון, עד דקביל עליה עונשא. דכתיב ויקחו אבן והיה פאשר ירים משה וגו'. פגוונא דא לוחי אבניא, פגוונא דכהנא.

ועל דא, פרוכים בההוא זמנא דהוה ישראל זפאין, הוה אנפין באנפין, מתדבקין דא בדא. וכד לא הוה זפאין, הוה מהדרין אנפיהו

היו יודעים אם ישראל צדיקים או לא.

ברובים - תינוקות. והכל בסוד אחד עומדים, שכתוב (הושע יא) כי נער ישראל ואהבהו. ומשום כך הפל עומד בהתחדשות הלבנה, כמו זה מתחדשת בהתחדשות, כך הוא הכל. ומשום הנער, הם נערים. וזה סוד (ישעיה נב) אשת נעורים, שעומדת על שני נערים, בהתחדשות עליונה.

ברובים - פנים גדולות ופנים קטנות. ודאי כך הם הפנים הנסתרות למעלה, שלא מתגלות. ובשכילן היה התחדשות הלבנה ומלוכה.

פנים קטנות למטה, כמו שבארנו בפפרת, למעלה ולמטה עומדים בסוד אחד. (בראשית א) את השמים ואת הארץ, הם סוד שני הפרובים, אחד זכר ואחד נקבה, שיהיו דבקים אלו באלו בחביבות, כמו שנאמר את, לרבות מעלה ומטה כאחד, שיהיה סוד הפרובים הכל בכלל אחד.

כתוב (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה, השמחה של שני הפרובים. שהרי תינוקות, כל מי ששורה בתוכם, חוזרות פניו כתינוק ושמח עמם. וסוד זה, פיון ששורה עליהם, מי ששורה חוזר להיות נער, בשמחת הכל וברצון. אף על גב שבא בדין על העולם, פיון ששורה עליהם, חוזר להיות בשמחה, נער קטור בשמחה, והעולם חוזר להיות ברחמים.

מי שהוא ברגו, יביאו אליו נער וישכף רגזו, ויחזר להיות בשמחה, ושם עצמו כמו תינוק, ואז הפל בשמחה. ועל הסוד הזה כתוב כי נער ישראל ואהבהו, אין אהבה וחביבות פרט לתינוק.

דא מן דא. ועל רזין אלין, הוּו ידעי, אי ישראל זכאין, אי לא.

ברובים: רביין. וכלא ברזא חד קיימי, דכתיב (הושע יא א) כי נער ישראל ואהבהו. ובגין כך פלא בחדותא דסיהרא קיימא, כמה דאתחדי דא בחדותא, הכי איהו פלא. ובגין נער, אינון נערים. ורזא דא (ישעיה נב ו) אשת נעורים, דקיימא על תרין נערים, בחדותא עילאה.

ברובים אנפי רברבי, ואנפי זוטרי. ודאי הכי אינון אנפין טמירין לעילא, דלא אתגליין. ובגניניהו, הוי (דף נד ע"א) חדותא דסיהרא, ומלוי דילה.

אנפי זוטרי לתתא, כמה דאוקימנא בכפרת, לעילא ותתא ברזא חדא קיימא. את השמים ואת הארץ, אינון רזא דתרין פרובים, חד זכר, וחד נוקבא, למהוי דביקין אלין באלין בחביבותא, כמה דאיתמר. את, לאסגאה עילא ותתא פחדא, למהוי רזא דכרובין פלא בכללא חדא.

כתיב (תהלים ק ב) עבדו את ה' בשמחה, חדותא דתרין פרובין. דהא רביין, פל מאן דשארי בגנייהו, אתהדר אנפוי פרבייא, וחד עמהון. ורזא דא, פיון דשארי עליהו, מאן דשארי, אתהדר נער, בחידו דכלא, וברעותא, ואף על גב דאתייא בדינא על עלמא, פיון דשארי עליהו, אתהדר בחדוה, נער קטור בחידו. ועלמא אתהדר ברחמי.

מאן דאיהו ברוגזא, ייתון לגביה נער, וישתכף רוגזיה, ויתהדר בחדוה, ושוי גרמיה פרבייא, וכדין פלא בחידו. ועל רזא דא כתיב, (הושע יא א) כי נער ישראל ואהבהו, לית רחימו וחביבו בר פרבייא.

כתוב (שמות לג) ויהושע בן נון נער לא ימיש. שהיה עומד בתוך משכן משה, בשביל שהאהל ההוא היה האהל של משה. ובשעה שהשכינה היתה באה ומצאת שם את יהושע שהוא נער, מיד היתה בשמחה וברצון, ששמחת יהושע פני הלכנה בפל, ככל סודותיו כך היה.

ביון שנבנה המשכן, לא הצטרף יהושע להיות שם, אלא הכרובים היו שם, ונמצאים בחכיבות זה עם זה, פנים בפנים, תינוקות בשמחה. ביון ששרתה עליהם, מיד הכל בשמחה, ואין בנמצא הדין כלל. ובשביל שרצונו של הקדוש ברוך הוא בעם ישראל, צריכים להראות מעשה למטה, לעורר רחמים ולהעביר הדין, שלא ישלט עליהם כלל, ויהיו תמיד עמו בשמחה. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

כתוב (שמואל א-א) והנער שמואל משרת, כתוב נער, וכתוב (תהלים טז) ושמואל בקראי שמו. ושנינו, שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן. אם שקול כמו משה ואהרן, למה כתוב נער? שהרי בכמה דרגות הם, שלא היה מגיע אפילו לדרגה הקטנה של משה, כל שכן להיות שקול כנגד שניהם!

אלא הפסוק הזה הוא כך: (שם) משה ואהרן בכהניו, משה הוא נביא נאמן עליון על כל שאר הנביאים. אהרן בכהניו, הוא הפהן העליון על כל כהני העולם, שלא היה כהן גדול שעלה בדרגה העליונה כמו אהרן. זכה אהרן לכהונה ונבואה, נביא וכהן, מה שלא זכה פהן אחר. ואם תאמר, הרי זכריה פהן ונביא היה? הנבואה היא לשעתה היתה, שכתוב (דה"ב כד) ורוח לבשה את זכריה.

כתוב (שמות לג יא) ויהושע בן נון נער לא ימיש. דהוה קאים גו משפנא דמשה, בגין דהווא אוהל, אוהל דמשה הוה. ובשעתא דשכינתא הוה אתנא, ואשפח תמן ליהושע דאיהו נער, ומיד הוה בחידו ורעו. דחדוה דיהושע אנפוי דסיהרא דכולא, בכל רזין דיליה הכי הוה.

ביון דמשפנא אתבני, לא אצטרף יהושע למהוי תמן, אלא פרוכים הוו תמן, ומשתפחי בחכיבו דא בדא, אנפין באנפין, פרבייא בחידו. ביון דשארין עליהו מיד כולא בחידו, ודינא לא אשתכח כלל. ובגין דקודשא בריך הוא רעותיה בעמא דישראל, בעיין לאחזאה עובדא לתתא, לאתערא רחמי, ולאעברא דינא, דלא ישלוט עליהו כלל, ויהון תדיר בחדוה עמיה. זכאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי.

כתוב (ש"א ג א) והנער שמואל משרת, כתוב נער, וכתוב (תהלים ד טו) ושמואל בקוראי שמו. ותנינו, שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן. אי שקול איהו כמשה ואהרן, אמאי כתוב נער, דהא בכמה דרגין אינון, דלא הוה מטא אפילו לדרגא זעירא דמשה, כל שפן למהוי שקול כתריוויהו.

אלא האי קרא הכי הוא, משה ואהרן בכהניו, משה איהו נביאה מהימנא עילאה על כל שאר נביאי. אהרן בכהניו, איהו פהנא עילאה על כל כהני עלמא, דלא הוה פהנא רבא דסליק בדרגא עילאה פאהרן. זכה אהרן לכהונה ונבואה, נביא וכהן. מה דלא זכה פהנא אחרא. ואי תימא, הא זכריה פהן ונביא היה, הדיא נבואה לשעתיה הוה, דכתוב (דה"א טד ב) ורוח לבשה את זכריה.

פְּרֻשַׁת כִּי תִשָּׂא

פְּרֻשַׁת כִּי תִשָּׂא

מה זה (שמות ל) כל העבר על הפקדים? אלא זהו מי שעובר על מצוות רבונו, אם רוצה להתפקן לפני רבונו, ולא ישלט עליו הדין שלמעלה - זה יתנו. ז"ה צריך לתת, לקרב אותו עם זא"ת, ולהאיר לו באור, כדי שלא ישרף את העולם בשלהבותיו, משום שמי שעובר על מצוות רבונו, מפריד ז"ה מזא"ת, אז צריך לתקן את אותו מקום ולהרים ראשו לפני הדין, ולא ישלט הדין עליו.

זה יתנו, בא וראה, בית הדין שלמעלה לא מענישים את האדם עד שהוא בן עשרים שנה. מה הטעם? משום שאותו הזמן הוא השתלם בשני חלקים - בחלק של הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל. ועל כן, אם באותו זמן עבר על מצוה, למי צריך לחוב? למקום שחטא אליו, ולמי צריך להמשיך? חזר ואמר מחצית השקל.

בא וראה, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים אחד, וכשפנסת ישראל בגלות, אינם נקראים אחד. ועל כן מחצית השקל, שהוא עשר גרה, הסוד של יו"ד, צריך להמשיך ולהאיר למקום שפגם.

וזהו כפר נפשו ודאי, שהרי נפש וא"ו היא בית דין. כמה מתכפר ומסתלק הדין? במחצית השקל היא, וזהו הטוב שמאיר לה. וכשנבקעים שניהם יחד, טוב ונפש אזי נקרא שקל הקדש, ומתעורר כסף, ימין המלך אל תרומת ה'.

ועל כן בקש משה בשעת הדין (במדר די) ועתה יגדל נא כח אדנ"י. יו"ד רבתי יתחבר עמה, שנקראת

מאי כל העובר על הפקודים, אלא דא הוא מאן דעבר על פקודין דמאריה, אי בעי לאתתקנא קמי מאריה, ולא ישלוט עליה דינא דלעילא, זה יתנו. ז"ה בעי למיתן, לקרבא ליה בזא"ת, ולאנהרא ליה בנהירו, בגין דלא תוקיד עלמא בשלהובוי. בגין דמאן דעבר על פקודין דמאריה, אפריד זה מזאת, כדין בעי לאתקנא ליהוא אתר, ולארמא רישא קמי דינא, ולא ישלוט דינא עליה.

זה יתנו. תא חזי, פי דינא דלעילא, לא מענישין ליה לבר נש עד דאיהו בר עשרין שנין. מאי טעמא, בגין דההוא זמנא אשתלים בתרין חולקין, בחולקא דקודשא בריך הוא וכנסת ישראל. ועל דא, אי ההוא זמנא עבר על פיקודא, למאן בעי למיחב, באתרא דחב גביה, ולמאן בעי לאמשכא. הדר ואמר מחצית השקל.

תא חזי, קודשא בריך הוא וכנסת ישראל איקרון אחד. וכד פנסת ישראל בגלותא, לא איקרי אחד. ועל דא מחצית השקל, דהוא עשר גרה, רזא דיו"ד, בעי לאמשכא ולאנהרא באתרא דפגים.

ודא הוא כופר נפשו ודאי, דהא נפש וא"ו איהי פי דינא. במאי אתכפרא ואסתליק דינא. בההוא מחצית השקל, ודא איהו טוב, דאנהר ליה. וכד מתדבקין תרווייהו כחדא, טוב ונפש, כדין אקרי שקל הקדש. ואיתער כסף ימינא דמלכא, לגבי תרומת ה'.

ועל דא בעא משה בשעתא דדינא, ועתה יגדל נא כח אדנ"י. יו"ד רבתי יתחבר בהדה, דאקרי מחצית השקל. ובאן אתר אתחבר. בשקל הקדש. וכד תרווייהו מתחברין, כל

מחצית השקל. ובאיזה מקום מתחבר? בשקל הקדש. וכששניהם יחד מתחברים, כל אותם בתי הדין שבשער המקדש מסתלקים שלא לעשות דין, שהרי ודאי כפר נפשו נתן.

בא וראה, הכפר הזה, פדאי הוא לכפר על עשרה שבטים, שמכרו את יוסף, והפרידו ז"ה מזאת, ועברו על מצוות רבונם. משום כך, עשרים גרה השקל, כנגד אותו שגור בארץ נכריה, שהסתלק מהארץ הקדושה ונמכר בעשרים כסף. ובגוי ישראל לא הרימו ראש מאותה השעה באותו החטא. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: אם אתה רוצה להרים את ראשם למעלה - זה יתנו, כ"ל.

בא וראה, הצדיק שהוא נקרא כל, וכנסת ישראל העשירית של כלם נכללת בו, התקברו זה עם זה, ואז נקראים שקל הקדש. משום שהוא חצי גוף וכנסת ישראל חצי גוף, מתחברים זה עם זה, והגוף משלם.

ושנים עשר שבטים שתחת היים יונקים כל אחד ממקומו, זהו שפתוב זה יתנו. ז"ה, חשבון שנים עשר, שנדבקים סביב המשכן העליון. ובאותו הזמן תהיה להם נשיאות ראש, משום שנדבק ראש המלה במקומו אותו ששמר יו"ד. וכשהלך לעולם הבא, נוספה בו יו"ד, שפתוב (בראשית ו) ויישם בארון במצרים.

ועל ידי משה שנולד באדר, התעלה משם, והיתה להם לישראל נשיאת ראש. ומשום זה נותנים באדר אותם השקלים, להרים את ראשם למעלה ולקרב את קדשות המלך למקומם, וצד ובאה זאת ברשם של צדיק שהוא

אינון בתי דינין דבתרע מקדשא, מסתלקין דלא למעבד דינא, דהא ודאי כפר נפשו ייב. תא חזי האי פופרא, פדאי הוא לכפרא על עשרה שבטין, דזבינו ליוסף, ואפרידו ז"ה מזאת, ועברו על פקודייה דמאריהון. בגין כך עשרים גרה השקל, לקביל ההוא דגר בארעא נוכראה, דאסתלק מארעא קדישא, ונמכר בעשרים כסף. ובגוי ישראל לא ארימו רישא מההוא שעטא, בההוא חובא. אמר ליה קודשא בריך הוא למשה, אי את בעי לארמאה רישיהון לעילא, זה יתנו, כ"ל.

תא חזי, ההוא צדיק כל אקרי, וכנסת ישראל עשיראה דכלהו אתפלילת ביה אתקרבו דא בדא, כדין שקל הקדש אקרון, בגין דאיהו פלג גופא, וכנסת ישראל פלג גופא, אתחברו דא בדא, גופא אשתלים.

ותרין עשר שבטין דתחות ימא, ינקין כל חד מאתר דיליה. הדא הוא דכתיב, זה יתנו. ז"ה, חושבן תרין עשר, דאתדבקי סחריני משכנא עילאה. ובההוא זמנא יהא לון נשיאות רישא, דאתדבק ראש המטה באתריה ההוא דנטיר יו"ד. וכד אזל לעלמא דאתי, אתוסף ביה יו"ד, דכתיב (בראשית ו כו) ויישם בארון במצרים.

ועל ידי דמשה דאתיליד באדר, אסתלק מתמן, והוה לון לישראל נשיאת ראש. ובגין כך באדר יהבין אינון שקלים, לארמא רישיהון לעילא, ולקרבא קידושין דמלכא לאתריהו, וסטרא דימינא אתער בעלמא, וסמכי משכנא אתקיימו על תיקונייהון. ואתנא זאת ברשימו דצדיק דהוא יו"ד, דאיתדבק בה בכל (דף נד ע"ב) קידושין דלעילא, בד הימין מתעורר בעולם, ותומכי המשכן עמדו על תקונם.

יו"ד, שנדבק בה בכל הקדשות שלמעלה, כשנתנה מחצית השקל, שהם מעות של כספים שנקשרו זה בזה.

ועל כן הקטרת לבטל את הדין ולבטל מגפה, משום שקושר אותה במקום של זה. ובא ראה, הקטרת וכל הקרבנות שמקריבים, באים ממחצית השקל הזו שנותן כל אחד ואחד מישראל, ואז תרומת ה' ודאי.

בא וראה, כתוב (משלי טז) עטרת תפארת שיבה כו'. עטרת - זו תרומת ה', שהיא עטרת תפארת. משום שהרי תורה שבעל פה מעטרת את התורה שבכתב, משום שהיא מקום הגלוי, לגלות סתריה ולפרש את תקונייה על יד העטרת, שהיא המראה, שכלם מתגלים בה. ואם תאמר, איך מתגלים בה? במקום שהוא שנקרא דר"ף צדקה. ומי היא דר"ף צדקה? זהו זה שמאיר לה, ואז תמצא ודאי אור תורה שבכתב.

ועל זה נקראת תרומת ה', ודאי תרומת, שמרים דגלו על הכל, שהוא שכתוב בו (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. מתי הוא גדול ומתעטר בעטרתו? בעיר אלהינו. ואז אורו של עתיק הימים מאיר בועיר אנפין, ומתעטר כדי להדבק בקריה הקדושה. זהו שכתוב עטרת תפארת שיבה בדר"ף צדקה תמצא. ומשפיע לאותו מקום שנקרא (שהוא דר"ף) צדקה, ומאיר הלכן לאדם.

ומאירים ממנו ששים גבורים ושנים עשר שבטים. משום כן, ששים עשרון בכלי אחד נכללים, שכלם מצד אחד. ושנים עשר אין נכללים עמהם, שהם יונקים נוף האילן, זהו שכתוב זה יתנו, ודאי יתנו לכל, לענפים שסוכבים את האילן. ועל כן כל האמות

אתייהיב מחצית השקל, דאיהו מעין דכספין, דאתקשרו דא בדא.

ועל דא קטרת לבטלא דינא, ולבטלא מותנא, בגין דקשיר לה באתרא דזה. ותא חזי, קטרת וכל קרבנין דמקרבין, מהאי מחצית השקל אתי, דיהיב כל חד וחד מישראל, וכדין תרומת ה' ודאי.

תא חזי, (משלי טז לא) כתיב עטרת תפארת שיבה וכו'. עטרת, דא תרומת ה', דאיהי עטרת תפארת. בגין דהא תורה שבעל פה, מעטרא לתורה שבכתב, בגין דאיהי אתרא דאתגלייא, לגלויי סתרהא, ולפרושי תיקונין דילה, על ידא דעטרת, דאיהי מראה, דכלהו אתגליין בה. וכי תימא היאך אתגליין בה. בההוא אתר דאקרי דר"ף צדקה"ה. ומאן איהו דר"ף צדקה. דא זה דאנהיר לה. וכדין תמצא ודאי נהירו תורה שבכתב.

ועל דא תרומת ה' איקרי, תרומת ודאי, דארים דגליה על פולא, ההוא דכתיב, ביה, (תהלים מח ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. איהו גדול ואתעטר בעטרוי, בעיר אלהינו. וכדין, נהירו דעתיק יומין נהיר בועיר אנפין, ואתעטר בגין לאתדבקה בקרתא קדישא. הדא הוא דכתיב, עטרת תפארת שיבה בדר"ף צדקה תמצא. ונגיד למה הוא אתרא דאקרי (דאיהו דר"ף) צדקה, ואנהיר חוורא לסומקא.

ונחרין מגיה שתיין גבורין, ותריין עשר שבטין. בגין כן ששים עשרון בכלי אחד נכללין, דכלהו מסטרא חד. ותריין עשר לא אתפללן עמהון, דאינון ינקין נופא דאילנא, הדא הוא דכתיב, זה יתנו, ודאי יתנו לכולא, לענפי דסחרני אילנא. ועל דא האילן, זהו שכתוב זה יתנו, ודאי יתנו לכל, לענפים שסוכבים את האילן. ועל כן כל האמות

מתכפרות בקרבנם של ישראל. וישראל יונקים בראשונה מהמקום הזה שנקרא סלע, והינו מה שכתוב (דברים לב) וינקהו דבש מסלע. ומה הטעם דבש? משום שהוא תמר, שכתוב (שיר ו) זאת קומתך דמתה לתמר.

ואחר כך שמן מחלמיש צור. זה המקום שלמעלה, המקום שבו שרוי יצחק. אף על גב ששמן מצדו של אברהם - כשישראל מכשירים את מעשיהם, מהפכים את הדין לרחמים. וזהו שאמר להם הקדוש ברוך הוא וינקהו דבש מסלע, שמתחברים התמר, זכר ונקבה. ושמן מחלמיש צור, כל הדרגות שופעות שמן, ואפלו המקום שנקרא צור. והינו מה שכתוב (דברים לב) הצור תמים פעלו. שחזור הצור לעשות פעלו של תמים. תמים זה אברהם, שכתוב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. צור זה יצחק, ופרשוהו.

בא וראה, על זה תמה משה ואמר (במדבר ב) המן הסלע הזה נוציא לכם מים. מים פיון שאתם לא הולכים בדרך ישרה ולא מכשמים המקום. ועל זה ישראל עושים נסוף המים בחג, להניק את המזבח הזה מהמים של אברהם, ואז מתברך העולם.

וכשאדם מברך על מזון בכוס, צריך לו לתת בו מים בברכת הארץ, לברך את הארץ הזו, שנקראת מזבח, ונקראת כוס של ברכה, שכל הברכות תלויות בה. ובא ראה, כשישראל מכשירים מעשיהם, המזבח הזה שולט בצד הימין, והיו רואים כמו מראה של אריה רובץ עליו, על הקרבן, ואוכל אותו. ועל פן המזבח נקרא אריאל. (ישעיה בט)

כל אומין מתכפרין בקרבנא דישראל. וישראל ינקין בקדמיתא מהאי אתר דאיקרי סלע. היינו דכתיב (דברים לב יג) וינקהו דבש מסלע. ומאי טעמא דבש, בגין דאיהו תמר, דכתיב (שה"ש ח) זאת קומתך דמתה לתמר. ולבתר, שמן מחלמיש צור. דא אתרא דלעילא, אתרא דיצחק שרי. ואף על גב דשמן מסטרא דאברהם, פד ישראל מכשרין עובדייהו, מהפכין דינא לרחמי ודא הוא דאמר לון קודשא בריה הוא, וינקהו דבש מסלע, דאתחברין תמר דכר ונוקבא. ושמן מחלמיש צור, כולהו דרגין נגדין שמן, ואפילו אתר דאיקרי צור. והיינו דכתיב, (דברים לב ד) הצור תמים פעלו. דאתהדר צור למעבד פעלו דתמים. תמים דא אברהם, דכתיב (בראשית יז א) התהלך לפני והיה תמים. צור דא יצחק, ואוקמוהו.

תא חזי, על דא תמה משה ואמר, (במדבר כ ו) המן הסלע הזה נוציא לכם מים. פיון דאתון לא אזלין באורח מישר, ולא מבסמין אתרא. ועל דא ישראל עבדין נסוף המים בחג, לינקא האי מזבח ממיא דאברהם, וכדין אתברך עלמא.

ובר נש פד איהו מברך על מזונא בכסא, איבעי ליה למיהב ביה מיא, בברכת הארץ, לברכא להאי ארץ, דאיקרי מזבח, ואיקרי כוס של ברכה, דכלהו ברכאן ביה תליין.

ותא חזי, פד ישראל מכשרין עובדייהו, האי מזבח, שלטא בסטרא דימינא, והוו חזיין פחיזו אריה רביע עליה, על קרבנא, ואכיל ליה. ועל דא מדבחא איקרי (ישעיה כא א) אריאל.

קָרַיִת חֲנָה דָּוָד. וְדָאֵי דְחוּלְקִיָּה דְדָוָד הוּא, וְכָל יוֹמוֹי אֲשֶׁתְּדִל לְאַנְהָרָא לָהּ.

קָרַיִת חֲנָה דָּוָד. וְדָאֵי שְׁחֻלְקוֹ שֶׁל דָּוָד הוּא, וְכָל יוֹמוֹי אֲשֶׁתְּדִל לְהָאִיר לָהּ.

וְעַל דָּא (תהלים טז יא) תוֹדִיעֵנִי אוֹרַח חַיִּים. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שמות ב כה) וַיֵּדַע אֱלֹהִים. אוֹרַח חַיִּים, וּמֵאֵן הוּא, שְׁבַע שְׁמֻחוֹת, הֵהוּא דְכָל שְׁבַע אֲתַפְּלִיל בֵּיהּ, וַיְהִדֵר אֲנָפוּי לְקַבְּלֵי פְּנֵיךְ, דְאָנָא אַחִיד בְּהוּן. וְכִדִּין נְעִימוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח, דְשִׁמְאֵלָא אֲתַפְּלִילת בִּימִינָא, וְכִד אֲתַפְּלִילת, אֲתַהֲדֵר צוּר לְמַעְבַּד פְּעֻלוֹ דְתַמִּים, וְעַל דָּא זֶה יִתְּנוּ.

וְעַל זֶה (תהלים טז טז) תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ב) וַיֵּדַע אֱלֹהִים. אֲרַח חַיִּים, וּמִי הוּא? שְׁבַע שְׁמֻחוֹת, אוֹתוֹ שְׁכַל הַשְּׁבַע נִכְלָל בּוֹ, וַיְחֻזֵּר פְּנֵיו כְּנִגַּד פְּנֵיךְ, שְׁאֵנִי אַחִיו בְּהֵם. וְאֵז נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח, שֶׁהַשְּׁמֵאל נִכְלָל בִּימִין. וְכִשְׁנִכְלָלְתָּ, חוֹזֵר הַצּוּר לְעֻשׂוֹת אֵת פְּעֻלוֹ שֶׁל תַּמִּים, וְעַל כֵּן זֶה יִתְּנוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (דברים לב יז) כְּכּוֹר שׁוּרוֹ, דָּא יוֹסֵף. הָדָר, דָּא יַעֲקֹב. דְכִתִּיב (בראשית לו ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמֵנָּא לָן דְאֶקְרִי יַעֲקֹב הָדָר. דְכִתִּיב (שם לו לה) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָר, וְאוֹקְמוּהָ בְּאִידָרָא קְדִישָׁא. וְקַרְנֵי רְאִים קַרְנֵיו, אֵלוֹ אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק. בְּהֵם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּיו. מַהוּ יַחְדָּיו, אֵלָּא פִד כְּלָהוּ אַבְהָן בְּחָדָא, לִית דִּיקוּמוּן קַמִּייהוּ וּבְהֵהוּא זְמָנָא, יִשְׂרָאֵל זְקַפִּין רִישָׁא. הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב, כִּי תִשָּׂא.

פְּתַח וְאָמַר (דברים לג) כְּכּוֹר שׁוּרוֹ, זֶה יוֹסֵף. הָדָר - זֶה יַעֲקֹב, שְׁכֻתוֹב (בראשית לו) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף. וּמִנֵּי לָנוּ שֶׁנֶּקְרָא יַעֲקֹב הָדָר? שְׁכֻתוֹב (שם לו) וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הָדָר, וּפְרָשׁוּהוּ בְּאִדָרָא הַקְדוּשָׁה. (דברים לג) וְקַרְנֵי רְאִים קַרְנֵיו - אֵלוֹ אֲבָרָהֶם וַיִּצְחָק, בְּהֵם עַמִּים יִנְגַח יַחְדָּיו. מַה זֶה יַחְדָּיו? אֵלָּא כְּשֶׁכַּל הָאֲבוֹת כְּאֶחָד, אֵין מִי שֶׁיַּעֲמְדוּ לְפָנֵיהֶם. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן יִשְׂרָאֵל מְרִימִים רִישָׁא. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב כִּי תִשָּׂא.

וְהָא חֲזִי, פִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בְּסִיוְעָא דְאֲבָהָן נִפְקוּ, וְאֶרִימוּ רִישָׁא. הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רְמָה. מֵאֵן יַד רְמָה. דָּא אֲבָרָהֶם. יָדָא יִמִּינָא, דְבַעֲי לְאַרְמָא לָהּ עַל שְׁמֵאלָא.

וּבֵא רְאֵה, כְּשֶׁיִּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, בְּסִיוְעָא הָאֲבוֹת יִצְאוּ וְהֶרִימוּ רִישָׁא, זֶהוּ שְׁכֻתוֹב (שמות יד) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רְמָה. מִי הַיַּד הַרְמָה? זֶה אֲבָרָהֶם, יַד הַיְמִין, שְׁצִרְיָה לְהֶרִימָה עַל הַשְּׁמֵאל.

וּמַה אֲבָרָהֶם, עֲבַד לִיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נוֹקְמִין בְּלִילְיָא, אוּף יִשְׂרָאֵל בְּיַד רְמָה נִפְקִין, וְסִיוְעָא דִּילִיהּ נִקְטוּ. וְנִטְרוּ יַד דִּילִיהּ, דְאוּמֵי לְאַבִּימֶלֶךְ. וְעַל דָּא לְנִטְרָא הֵהוּא יַד רְמָה (שם יג יז) וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמַה אֲבָרָהֶם עֲשָׂה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְמוֹת בְּלִילְיָה, אֶף יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים בְּיַד רְמָה, וְהַסִּיוְעָ שֶׁלוֹ הֵם לְקַחוּ. וְשִׁמְרוּ אֵת יָדוֹ, שְׁנִשְׁבַּע לְאַבִּימֶלֶךְ. וְעַל כֵּן לְשִׁמְרָא אֵת אוֹתָהּ יַד רְמָה, (שם יז) וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.

וּמִנּוּ שְׁבַע שְׁבוּעִין מִתְּתָא לְעִילָא לְסִלְקָא לְאַתְרֵיהּ, וְלִקְבֻלָּא חִירוֹת מְאִימָא עִילָאָה. וְכִד אֲשֶׁתְּלִימוֹ, נִחְתָּא אוּרִייתָא,

וּמִנּוּ שְׁבַע שְׁבוּעוֹת מִמְּטָה לְמַעְלָה לְעֻלוֹת לְמִקְוֵמוֹ, וְלִקְבֻלָּא חִירוֹת מִן הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. וְכִשְׁנִשְׁלִמוֹ, יִרְדֵּה הַתּוֹרָה, וּפְתִיחְתָּהּ בְּאֲבָרָהֶם, אֲנִכִּי כְּנִגַּדוּ.

וּפְתִיחוּ דִּילָהּ בְּאַבְרָהָם, אָנֹכִי לְקַבְּלָהּ. לֹא יִהְיֶה, לְקַבְּלָהּ דִּיצְחָק.

וְהָא חֲזִי, כַּד יַהִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל, רְשִׁים לָהּ בְּרִזָּא דְשָׂמָא קִדְיִשָׂא, וְאָמַר (שם כ ב) אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּרִזָּא דְחֶסֶד דְּאַבְרָהָם אֶחִיד בְּהַ, וּלְקַבְּלָהּ מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְרִזָּא דָּא, תְּפַקִּידְתָּא קִמְיִיתָא דְּפַקִּיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, מִצּוֹת עֲשֵׂה הָוָה. דְּכַתִּיב, (בראשית יב א) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ. וּבִגִּין כֶּף מִצּוֹת עֲשֵׂה מֵאַתִּים וּשְׂמֵנָה וְאַרְבָּעִים, כְּחוּשְׁפִין אַבְרָהָם.

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים. (שמות כ ג) בְּרִזָּא דְּגִבּוּרָה, דְּאַחִיד בְּהַ יְצָחָק. דְּכָל אֵינוֹן אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְאֵינוֹן סְרַכִּין מִמֶּנָּן, מִסְטָרִיהַ יְנַקִּין. וְכֵן עֲשׂוּ, וְכָל אֵינוֹן מִמֶּנָּן דִּילִיָּהּ. דְּהָא יְצָחָק בְּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה אֶחִיד, וְתְּפַקִּידְתָּא קִמְיִיתָא דִּילִיָּהּ, מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הָוָה, דְּכַתִּיב (בראשית כו ב) אֵל תִּרְדּ מִצְרִימָה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה מִסְטָרָא דְּדִינָא אֲתִי, דְּהָא מַעֲנִישִׁין לִיָּה לְבַר נָשׁ כַּד עֵבֵר עָלָהּ.

וּבִגִּין כֶּף, חוּשְׁפִין מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, בְּרִזָּא דְּדִרְגָּא דִּילִיָּהּ, בְּרִזָּא דְּשִׁלְשׁ מְאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְשָׁשִׁים לְקַבִּיל יוֹמִין דְּשִׁמְשָׁא, דְּנִהְיִר מִסְטָרָא דְּגִבּוּרָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שופטים ה לא) כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ.

לֹא תִשָּׂא (שמות כז), בְּרִזָּא דְּתַפְאָרַת, דְּאַקְרִי אֲמַת, דְּאַחִיד בְּהַ יַעֲקֹב שְׁלִימָא, וְיַגִּיק תְּרִי חוּלְקִין, מִצּוֹת עֲשֵׂה וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. דְּכַתִּיב, (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְעַל דְּאִיהוּ אֲשָׁלִים לְכָל סְטָרִין, לְרַחֲמֵי וּלְדִינָא, לְמִצּוֹת עֲשֵׂה וּלְמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, אִיקְרִי שְׁלִים. וּלְקַבְּלָהּ לֹא תִשָּׂא, בְּגִין דְּשְׁבוּעָה לְשִׁלְמָא אֲתִי. וְעַל דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְּעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, דְּכִמָּא דְּאִיהִי לֹא תַעֲשֶׂה כַּד אִיהִי לְשִׁקְרָא,

וְלֹא יִהְיֶה - כְּנִגְדַּי יְצָחָק. וְכַא רְאָה, כְּשִׁנְתָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, רְשִׁם אוֹתָהּ בְּסוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְאָמַר (שם כ) אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, בְּסוּד שְׁחֶסֶד אַבְרָהָם אֶחִיד בְּהַ, וּכְנִגְדוּ מִצּוֹת עֲשֵׂה. וְזֶה הַסּוּד שְׁהַמְצִיָּה הַרְאִשׁוֹנָה שְׁצִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבְרָהָם הֵיטָה מִצּוֹת עֲשֵׂה, שְׁכַתוּב (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ. וּמִשּׁוּם כֶּף מִצּוֹת עֲשֵׂה מֵאַתִּים אַרְבָּעִים וּשְׂמֵנָה, כְּחוּשְׁבּוֹן אַבְרָהָם.

לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים (שמות כ ג) בְּסוּד הַגְּבוּרָה, שְׁאַחוּז בְּהַ יְצָחָק. שְׁכָל אוֹתָם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְאוֹתָם הַשְּׂרִים הַמְּמַנִּים יוֹנְקִים מִצְדוֹ, וְכֵן עֲשׂוּ וְכָל אוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁלוֹ. שְׁהִרִי יְצָחָק אֶחִיד בְּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְהַמְצִיָּה הַרְאִשׁוֹנָה שְׁלוֹ הֵיטָה מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁכַתוּב (בראשית כו) אֵל תִּרְדּ מִצְרִימָה. וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּאֵה מִצְד הַדִּין, שְׁהִרִי מַעֲנִישִׁין אֶת הָאָדָם כְּשִׁעוּבָר עָלֶיהָ.

וּמִשּׁוּם כֶּף, חוּשְׁבּוֹן מִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה בְּסוּד הַדְּרָגָה שְׁלוֹ, בְּסוּד שְׁלֹשׁ מְאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשׁ, כְּנִגְדַּי יְמוֹת הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁמֵאִירָה מִצְד הַגְּבוּרָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שופטים ה) כִּצְאֵת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ.

לֹא תִשָּׂא, בְּסוּד הַתְּפָאָרַת, שְׁנִקְרֵאת אֲמַת, שְׁאַחוּז בְּהַ יַעֲקֹב הַשְּׁלִים, וְיַגִּיק שְׁנֵי חֲלָקִים - מִצּוֹת עֲשֵׂה וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁכַתוּב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים. וְעַל שְׁהוּא הַשְּׁלִים אֶת כָּל הַצְּדָדִים, לְרַחֲמִים וּלְדִין, לְמִצּוֹת עֲשֵׂה וּלְמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, נִקְרָא שְׁלִים. וּכְנִגְדוּ לֹא תִשָּׂא, מִשּׁוּם שְׁהַשְׁבוּעָה בְּאֵה לְשִׁלּוּם. וְעַל כֵּן הוּא בְּסוּד שְׁלֹשׁ עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. שְׁכָמוֹ שְׁהִיא לֹא תַעֲשֶׂה, כְּשִׁהִיא לְשִׁקְרָא,

שְׁכַתוּב (שמות ב) לֹא תִשָּׂא, כִּף הִיא
מִצּוֹת עֲשֵׂה, כִּשְׂהִיא בְּאֲמַת,
שְׁכַתוּב (ירמיה יד) וְנִשְׁבַּעַת חֵי ה'
בְּאֲמַת. וְכַתוּב (דברים ו) וּבִשְׁמוֹ
תִּשְׁבַּע.

זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ (שמות
ב), בְּסוּד הַבְּרִית, שֶׁהוּא יְסוּד,
שְׂאֲחוֹז בּוֹ יוֹסֵף. וְעַל פֶּן נִקְרָא
שַׁבָּת. שֶׁהָרִי יוֹסֵף נִקְרָא כֵל, וְגַם
שַׁבָּת נִקְרָאת כֵל, מִשּׁוּם שֶׁכֵּל
הָעֵנֵג וְהַתְּפִנוּק יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ,
לְקַיֵּם אֶת כֵּל הָעוֹלָמוֹת. וְעַל פֶּן
שַׁבָּת כְּלוּלָה מִעֲשֵׂה וּמִלֵּא תַעֲשֶׂה,
מִשּׁוּם שֶׁגַם יוֹסֵף בְּכוֹר, שְׁנוּטֵל
שְׁנֵי חֻלְקִים.

בֹּא וְרֵא, כְּתוּב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֵה
תוֹרָה, (דברים ה) וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ
מִשֶּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה עַל
כֵּן צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת. כֵּאֵן מִלְּמַדַּת אוֹתָנוּ
הַתּוֹרָה סוּד עֲלִיוֹן, שֶׁהָרִי הַצְּדִיק
הֵהוּא שְׁנִמְכָר לְעֶבֶד בְּמִצְרַיִם
וְחָלְלוּ אוֹתוֹ, כְּנִגְדּוֹ הוּא זְכוּר אֶת
יוֹם הַשַּׁבָּת. וּמִשּׁוּם כִּף אָמַר לָהֶם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל:
בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּהְיוּ זוֹכְרִים אֶת
הַצְּדִיק הֵהוּא שְׁנִמְכָר עַל יָדְכֶם,
וְהִיא עֶבֶד לְמִצְרַיִם, וּבַחֲטָא
הֵהוּא נִגְזַר עֲלֵיכֶם לְהַשְׁתַּעֲבֵד
בְּמִצְרַיִם וּלְכַפֵּר עַל הַחֲטָא הֵהוּא
שְׁמַכְרְתֶם אוֹתוֹ. שְׁמַרוּ אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת וַיִּמְחַל לָכֶם, שֶׁהָרִי יוֹם
הַשַּׁבָּת הוּא כְּנִגְדּוֹ.

כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּסוּד הָאֲמוּנָה:
הַיּוֹם הָרֵאשׁוֹן הוּא כְּנִגְדּוֹ אֲבִרְהֵם.
זֶהוּ שְׁכַתוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כֹּל
הַיּוֹם. הַיּוֹם הַשְּׁנַי כְּנִגְדּוֹ יִצְחָק,
וּמִשּׁוּם כִּף יוֹשֵׁב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם. הַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי כְּנִגְדּוֹ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא הַקּוֹ
הָאֲמֻצְעִי, וּמִשּׁוּם כִּף כְּתוּב בּוֹ
בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית (בראשית א) יִקְוּ
הַמַּיִם.

דְּכַתִּיב לֹא תִשָּׂא. הָכִי (דף נה ע"א) אִיהִי מִצּוֹת
עֲשֵׂה, כִּד אִיהִי בְּאֲמַת, דְּכַתִּיב (ירמיה ד ב) וְנִשְׁבַּעַתָּ
חֵי ה' בְּאֲמַת. וְכַתִּיב (דברים ו יג) וּבִשְׁמוֹ תִּשְׁבַּע.

זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת (שמות כ ח), בְּרִזָּא דְּבְרִית,
דְּאִיהוּ יְסוּד, דְּאֶחִיד בֵּיהּ יוֹסֵף. וְעַל דָּא
אֶקְרִי שַׁבָּת. דְּהָא יוֹסֵף כֹּל אֶקְרִי, וְשַׁבָּת נְמִי
אֶקְרִי כֹל. בְּגִין דְּכֹל עֵינּוּגָא וְתַפְנוּקָא נְפִיק
מִנֵּיהּ, לְקַיִּמָא לְעֵלְמִין כְּלָהוּ. וְעַל דָּא שַׁבָּת
כְּלִילָא מִעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. בְּגִין דְּיוֹסֵף נְמִי
בוֹכְרָא, דְּנִטִּיל תְּרִין חוֹלְקִין.

הָא חֲזִי, כְּתִיב בַּדְּבָרוֹת בְּמִשְׁנֵה תוֹרָה, (דברים ה
טו) וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדֶּךָ
ה' אֱלֹהֶיךָ מִשֶּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה עַל
כֵּן צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. הָכֹא
אוֹלִיף לָן אוֹרִייתָא רִזָּא עֵילְאָה, דְּהָא הֵהוּא
צְדִיקָא דְּאִזְדַּבֵּן לְעֶבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וְאַחִילוּ לֵיהּ.
לְקַבְּלֵיהּ אִיהוּ זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת. וּבְגִין כִּף
אָמַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, בְּכַעוּ
מִנְכוּן הוּוּ דְּכִירִין הֵהוּא צְדִיקָא דְּאִזְדַּבֵּן עַל
יְדִיכוּ, וְהוּוּ לְעֶבְדָּא בְּמִצְרַיִם, וּבְהֵהוּא חוֹבָא
אֲתַגְזֹר עֲלֵיכוּ לְאַשְׁתַּעֲבָדָא בְּמִצְרַיִם, וּלְכַפֵּרָא
הֵהוּא חוֹבָה דְּזַבִּינְתוּן לֵיהּ. נְטָרוּ יוֹמָא
דְּשַׁבְּתָא, וַיִּשְׁתַּבֵּיך לְכוּן, דְּהָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא
לְקַבְּלֵיהּ אִיהוּ.

בְּרֵאשִׁית יוֹמָא בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא. יוֹמָא קְדָמָא, לְקַבְּלֵיהּ דְּאֲבִרְהֵם. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (תהלים נב ג) חֶסֶד אֵל כֹּל הַיּוֹם. יוֹמָא
תְּנִינָא, לְקַבְּלֵיהּ דְּיִצְחָק. וּבְגִין כִּף בֵּיהּ יִתִּיב
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן עֲלֵמָא. יוֹמָא תְּלִיתָא
לְקַבְּלֵיהּ דְּיַעֲקֹב, דְּאִיהוּ קוֹ הָאֲמֻצְעִי, וּבְגִין כִּף
כְּתִיב בֵּיהּ בְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית, (בראשית א ט) יִקְוּ
הַמַּיִם.

היום הרביעי כנגד דוד, שכתוב בו (שם) יהי מארת. מארת חסר, שהרי כנסת ישראל אין לה אור משלה, אלא מה שנתן לה על ידי הצדיק. כף גם דוד, שכתוב בו (תהלים פו) עני ואביון אני, ואין לו חיים, אלא מה שנתן לו מימי אדם הראשון ע' שנים.

היום החמישי כנגד משה. היום הששי כנגד אהרן. ואותם ששת ימי בראשית למטה, כנגד ששת ימי בראשית שלמעלה. ומי הם ששת ימי בראשית שלמעלה? אותם הרמוזים בכתוב (דה"א כט) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודו פי כל וגו', לך ה' הממלכה. והם חלקם של הצדיקים בסוד הזה, הגדלה - זה אברהם. הגבורה - יצחק. התפארת - יעקב. הנצח - חלקו של משה. ההודו - חלקו של אהרן. פי כל - כנגד חלקו של יוסף. הממלכה - חלקו של דוד. ויוסף נקרא שבת למטה, כנגד צדיק חי העולמים, שנקרא שבת למעלה. ומשום כף פתוח (דברים ט) על פן צוף ה' אלהיך לעשות את יום השבת.

בא וראה, כשרצו ישראל לכבש את ארץ כנען, הקיפו אותה ששה ימים, פעם אחת בכל יום, כנגד אותם ששה צדיקי אמת שעליהם העולם מתקיים. וביום השביעי שבע פעמים, כנגד יום השבת, שהוא כנגד צדיק, שהוא זן את כלם ומקים אותם, שכתוב (משלי ט) חצבה עמודיה שבעה. וכתוב (שם ו) וצדיק יסוד עולם. הוא היסוד והעקר של כל אותם צדיקים, ואם לא זכותם של הצדיקים - לא יכלו לכבשה. זהו שכתוב (דברים ט) לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת כו', ולמען הקים את הדבר אשר

יומא רביעאה, לקבליה דדוד. דכתיב ביה, (שם א יד) יהי מארת. מארת חסר, דהא כנסת ישראל לית לה נהורא מדילה, אלא מה דאיתייהב לה על ידא דצדיקא. הכי נמי דוד, דכתיב ביה (תהלים פו א) עני ואביון אני, ולית ליה חיים, אלא מה דאתיהיב ליה מימי דאדם קדמאה, שבעין שנין.

יומא חמישאה, לקבליה דמשה. יומא שתיאה, לקבליה דאהרן. ואינון ששת ימי בראשית לתתא, לקביל ששת ימי בראשית דלעילא. ומאן אינון ששת ימי בראשית לעילא. אינון דרמיזו בקרא, (דה"א כט א) לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודו פי כל וגו' לך ה' הממלכה. ואינון חולקהון דצדיקיא ברזא דא, הגדלה: דא אברהם. הגבורה: יצחק. התפארת: יעקב. הנצח: חולקא דמשה. ההודו: חולקא דאהרן. פי כל: לקביל חולקא דיוסף. הממלכה: חולקא דדוד. ויוסף שבת אקרי לתתא, לקביל צדיק חי העולמים, דאקרי שבת לעילא. ובגין כף פתיב, (דברים טו) על פן צוף ה' אלהיך לעשות את יום השבת.

תא חזי, פד בעו ישראל למכבש לארעא דכנען, אקיפו לה שיתא יומין, זמנא חדא בכל יומא, לקביל אינון שית זכאי קשוט דעליהון מתקיים עלמא. וביומא שביעאה שבע זמנין, לקביל יומא דשבתא, דאיהו לקביל צדיק, דאיהו זן לכולהו, ומקיים להון, דכתיב (משלי ט א) חצבה עמודיה שבעה. וכתיב (שם יכה) וצדיק יסוד עולם. איהו יסודא ועיקרא דכל אינון זכאין, דאי לא זכותהון דצדיקיא, לא הוו יכלין למכבשה. הדא הוא דכתיב, (דברים ט ה) לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא

נשבע ה' לאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם כּו'.
כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ (שמות כ), בְּסוּד
הַנֶּצֶחַ, שְׁאַחֲזוּ בָּהּ מִשָּׁה, וּמִיֵּנִיק
אוֹתָהּ, שְׁהָרִי מִשָּׁה הִיָּה מוֹקִיר
אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה. בֹּא
וּרְאֵה, אִם הַתּוֹרָה לֹא הִיָּתָה נִתְּנָת
עַל יְדֵי מִשָּׁה, הַנְּבִיא הַגָּדוֹל, לֹא
הָיוּ בְּנֵי אָדָם מְפִירִים אֶת הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הָיוּ מוֹקִירִים אוֹתוֹ,
שְׁהָרִי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה לוֹמֵד אָדָם
אֶת עֲבוֹדַת רְבוּנוֹ, וּמוֹקִיר אֶת
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוּם כֵּן
כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, הוּא
כִּנְגֵד מִשָּׁה.

דְּבַר אַחֵר, כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ - זו
תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב. וְאֶת אִמְךָ - זו
תּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה. שְׂכָמוֹ שְׁהָב
נוֹתֵן שְׂפַע לְאֵם, כֵּן גַּם הַתּוֹרָה
שְׂבֻכְתָּב נוֹתֵנָת שְׂפַע לַתּוֹרָה
שְׂבֻעֵל פֶּה.

לֹא תִרְצַח (שם כ יג), כִּנְגֵד דְּרַגַּת הַהוֹד,
שְׁאַחֲזוּ בָּהּ אֲהֲרֹן. וּמִשּׁוּם כֵּן לֹא
תִרְצַח. מִשּׁוּם שְׂכָאֲשֶׁר הוֹרְגִים
אֶת הָאָדָם, נוֹטְלִים מִמֶּנּוּ הַזִּי
וְהַהוֹד הַעֲלִיּוֹן הַהוּא שְׂעֵלִי. זֶהוּ
שְׂכָתוּב (דניאל י) וְהוֹדִי נִהַפֵּךְ עָלַי
לְמִשְׁחִית. וּמִשּׁוּם כֵּן הַזְהִיר
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵי הָאָדָם,
שְׂאוֹתוֹ הִפִּי הַעֲלִיּוֹן שְׁנֵתֵן לָהֶם,
שְׂלֵא יִטְלוּ אוֹתוֹ מֵהֶם. וַיֵּשׁ (והוא)
גַּם סוּד הַשְּׁלוֹם, וּמִשּׁוּם כֵּן עוֹמֵד
אֲהֲרֹן לְכַפֵּר, לְשַׁחַט זֶבַח קֹדְשִׁים,
וְעַל פִּי (הָיָה אוֹמֵר) (דברים כ) כִּפֵּר
לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

לֹא תִנְאַף (שמות כ), בְּסוּד הַמַּלְכוּת
(שֶׁל הַצְּדִיק), שְׁאַחֲזוּ בָּהּ מִי שְׁאַחֲזוּ.
וְהוּא סוּד הַחֲכָמָה, שְׁהָרִי כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אֵין מִתְחַפְּרֵת אֶלֶּא בְּאוֹתוֹ
שְׂרָאוּי לָהּ, שְׁהוּא צְדִיק יְסוּד
עוֹלָם. דְּבַר אַחֵר, כֵּן לְמַדְנֵנוּ בְּסוּד
הָאֲמוּנָה, כִּבְדֹּךָ - כִּנְגֵד כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. לֹא תִרְצַח - כִּנְגֵד דְּרַגַּת
הַנֶּצֶחַ. לֹא תִנְאַף - כִּנְגֵד דְּרַגַּת
הַהוֹד.

לְרִשְׁתּוֹ וְכו', וְלִמְעַן הַקִּים אֶת הַדְּבַר אֲשֶׁר נִשְׂבַּע
ה' לְאַבְתֶּיךָ לְאַבְרָהָם וְכו'.

כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ (שמות כ יב), בְּרוּזָא דְנִצְחָ, דְּאַחִיד
בָּהּ מִשָּׁה, וְיִנְיֵק לָהּ, דְּהָא מִשָּׁה הָיָה
אוֹקִיר לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרֵייתָא. תָּא
חֲזִי, אֵי לֹאוּ אוֹרֵייתָא דְּאַתֵּיהֵבַת עַל יְדוּי
דְּמִשָּׁה נְבִיאָה רַבָּא, לֹא הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נְשָׂא
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא הוּוּ מוֹקִרִין לִיָּה,
דְּהָא עַל יְדָא דְּאוֹרֵייתָא אוֹלִיף בְּרִי נֶשׁ פּוֹלְחָנָא
דְּמֵאֲרִיָּה, וְאוֹקִיר לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וּבְגִין כֵּן כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְקַבֵּיל
דְּמִשָּׁה אִיָּהוּ.

דְּבַר אַחֵר, כִּבְדֹּךָ אֶת אָבִיךָ, זו תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב.
וְאֶת אִמְךָ, דְּאֵת תּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה. דְּכִמָּא
דְּאַבָּא יְהִיב שְׂפַע לְאִמָּא, הִכִּי נִמְי יְהִיב שְׂפַע
תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב לַתּוֹרָה שְׂבֻעֵל פֶּה.

לֹא תִרְצַח (שם כ יג), לְקַבֵּיל דְּרַגָּא דְּהוֹד, דְּאַחִיד
בָּהּ אֲהֲרֹן. וּבְגִין כֵּן לֹא תִרְצַח. בְּגִין דְּכִד
קְטָלִין לִיָּה לְבַר נֶשׁ, הַהוּא זִיּוּא וְהוֹד עֵילְאָה
דְּעֵלִיָּה, נְטָלִין מִנִּיָּה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (דניאל י
ח) וְהוֹדִי נִהַפֵּךְ עָלַי לְמִשְׁחִית. וּבְגִין כֵּן אֲזַהִיר
לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבְנֵי נְשָׂא, דְּהַהוּא
שׁוֹפְרָא עֵילְאָה דִּיהִב לוֹן, דְּלֹא יִטְלוּן לִיָּה
מִנְהוֹן. וְאִית (ואיחו) נִמְי רִזָּא דְּשְׂלָמָא, וּבְגִין כֵּן
קָאִים אֲהֲרֹן לְכַפֵּרָא, לְנִכְסָא נִכְסַת קוּדְשִׁין.
וְעַל פּוֹמִיָּה (הוּוּ אִמְר) (דברים כא ח) כִּפֵּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר פָּדִיתָ.

לֹא תִנְאַף (שמות כ יד), בְּרוּזָא דְּמַלְכוּת (נִיא דְּצְדִיק).
דְּאַחִיד בָּהּ מֵאֵן דְּאַחִיד. וְאִיָּהוּ רִזָּא
דְּחֲכָמָתָא, דְּהָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לֹא אֲתַחַפְּרֵת
אֶלֶּא בְּהַהוּא דְּחֲזִי לָהּ, דְּאִיָּהוּ צְדִיק יְסוּד
עוֹלָם. דְּבַר אַחֵר, הִכִּי אוֹלִיפְנָא בְּרוּזָא
דְּמֵהִימְנוּתָא. כִּבְדֹּךָ, לְקַבֵּיל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. לֹא
תִרְצַח, לְקַבֵּיל דְּרַגָּא דְּנִצְחָ. לֹא תִנְאַף, לְקַבֵּיל
דְּרַגָּא דְּהוֹד.

דָּבָר אַחֵר, כַּפֵּד - כַּנְגֵד יְהִי מֵאֲרֹת, שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. לֹא תִרְצַח - כַּנְגֵד (בְּרֵאשִׁית א) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שֶׁרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. מִשּׁוֹם כֶּךָ, נֶפֶשׁ חַיָּה אֵל תִּהְרַג. לֹא תִנְאַף - כַּנְגֵד (שם) תִּזְוָא הָאֲרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מִשּׁוֹם כֶּךָ, לֹא תִנְאַף בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִינֶךָ, שְׂאִינָה בֵּת זִוְגָךְ.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחֲמֹד - זֶהוּ סִיּוּמָם שֶׁל עֹשֵׂר הָאֲמִירוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, כַּנְגֵד עֲתִיק הָעֲתִיקִים, הִרְאִישִׁית שֶׁל הַפֶּל, לְאַחֲזוֹ הַסּוּף בְּרֵאשׁ, וְשִׁיחִיהָ הַפֶּל אַחֲדִי. וְזֶה שְׂאִין מִתְחִיל בְּהֵם בְּרֵאשׁוֹנָה, לְלַמֵּד סוּד עֲלִיוֹן עַד לְאִיזָה מְקוֹם נִתְּנָה רְשׁוּת לְמַשֶּׁה לְהַתְּבוּנָה, וּמֵאִיזָה מְקוֹם קָבַל תּוֹרָה, שֶׁהִיא מְזַעֵר אֲנָפִין.

וּמִשּׁוֹם כֶּךָ אָמַר שְׁבַע אֲמִירוֹת, כַּנְגֵד שְׁבַע דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שֶׁרְמוּזוֹת בְּכַתּוּב שֶׁל לֶךְ ה' הַגְּדֹלָה וְגו'. וְעַד אוֹתוֹ הַמְּקוֹם הַתְּבוּנָה מִשֶּׁה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (דברים ה) פָּנִים בְּפָנִים דָּבָר ה' עִמָּכֶם. פָּנִים - זֶה הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ. בְּפָנִים - זֶה הַבֵּן הַבְּרִית. בְּפָנִים - זֶה הָאֲרוֹן. וְכִיּוֹן דְּאֲתַחֲבְרוּ, דָּבָר ה'. וּמֵאִי נִיהוּ. שְׁבַע אֲמִירוֹת, בְּאִינוֹן תִּלְתָּא דְּרָגִין עֵילָאִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, אֲתַאֲמְרוּ לְקַבְּלִיהוֹן תִּלְתָּא אֲמִירוֹן בְּתַרְאִין, וְסִלְיקוּ מִתְתָּא לְעֵילָא.

וְאָמַר לֹא תִגְנֹב, לְקַבְּלִי עֵילָאִהּ, בִּינָה, דִּינְקָא מְחַכְמָה. וּמֵאֵן דְּאִית בִּיהָ בִּינָה, אִיקְרִי מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. כְּמֵאֵן דְּגָנִיב (דף נה ע"ב) וְנָסִיב מַה דְּאִית בְּלִבָּא דְּחָכָם, דְּאוּלִּיף לִיהָ חֲכָמְתָּא, וְאוּלִּיף לִיהָ אוּרְיִיתָּא. וְאָף עַל גַּב דְּאֲשַׁתְּרִי לְגַבִּיהָ בִּינָה לִינְקָא מְחַכְמָתָּא. גְּנִיבָא אִית מִסְטָרָא אַחְרָא דְּאָסִיר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סָתָם.

וְאָמַר לֹא תַחֲמֹד, לְקַבְּלִי עֵילָאִהּ, דְּאִית בִּיהָ בִּינָה, אִיקְרִי מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. כְּמֵאֵן דְּגָנִיב (דף נה ע"ב) וְנָסִיב מַה דְּאִית בְּלִבָּא דְּחָכָם, דְּאוּלִּיף לִיהָ חֲכָמְתָּא, וְאוּלִּיף לִיהָ אוּרְיִיתָּא. וְאָף עַל גַּב דְּאֲשַׁתְּרִי לְגַבִּיהָ בִּינָה לִינְקָא מְחַכְמָתָּא. גְּנִיבָא אִית מִסְטָרָא אַחְרָא דְּאָסִיר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סָתָם.

דָּבָר אַחֵר, כַּפֵּד, לְקַבְּלִי (בְּרֵאשִׁית א יד) יְהִי מֵאֲרֹת, דְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. לֹא תִרְצַח, לְקַבְּלִי (שם א כ) יִשְׂרְצוּ הַמִּים שֶׁרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. בְּגִין כֶּךָ נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא תִקְטוּל. לֹא תִנְאַף, לְקַבְּלִי (שם א כד) תִּזְוָא הָאֲרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. בְּגִין כֶּךָ, לֹא תִנְאַף בְּאִיתְתָּא דְּלָאוּ מִינֶךָ, דְּלָאוּ אִיהִי בֵּת זִוְגָךְ.

לֹא תִגְנֹב, לֹא תַעֲנֶה, לֹא תַחֲמֹד. דָּא הוּא סִיּוּמָא דְּעֹשֵׂר אֲמִירוֹן דְּאוּרְיִיתָּא, לְקַבְּלִי עֲתִיקָא דְּעֲתִיקִין, רֵאשִׁיתָּא דְּכָלָא לְאַחְדָּא סוּפָא בְּרִישָׁא, וְלִמְהוּי פְּלָא חֵד. וְהֵאֵי דְּלָא שְׂאִרִי בְּהוּ בְּקַדְמִיתָּא. לְאוּלְפָּא רְזָא עֵילָאִהּ, עַד אֵן אֲתַר אֲתִיחִיב רְשׁוּתָא לְמַשֶּׁה לְאַסְתְּפִלָּא, וּמֵאֵן אֲתַר קַבִּיל אוּרְיִיתָּא, דְּהוּא מְזַעֵר אֲנָפִין.

וּבְגִין כֶּךָ אָמַר שְׁבַע אֲמִירוֹן, לְקַבְּלִי שְׁבַע דְּרָגִין עֵילָאִין, דְּרְמִיזִין בְּקִרְא (דח"א כט יא) דְּלֶךְ ה' הַגְּדֹלָה וכו'. וְעַד הַהוּא אֲתַר אֲסְתְּפִל מִשֶּׁה, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (דברים ה) פָּנִים בְּפָנִים דָּבָר ה' עִמָּכֶם. פָּנִים, דָּא בְּרָא קְדִישָׁא, בְּפָנִים, דָּא בְּרֵתָּא.

פָּנִים, דָּא בְּרִית. בְּפָנִים, דָּא אָרוֹן. וְכִיּוֹן דְּאֲתַחֲבְרוּ, דָּבָר ה'. וּמֵאִי נִיהוּ. שְׁבַע אֲמִירוֹן, בְּאִינוֹן תִּלְתָּא דְּרָגִין עֵילָאִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, אֲתַאֲמְרוּ לְקַבְּלִיהוֹן תִּלְתָּא אֲמִירוֹן בְּתַרְאִין, וְסִלְיקוּ מִתְתָּא לְעֵילָא.

וְאָמַר לֹא תִגְנֹב, לְקַבְּלִי עֵילָאִהּ, בִּינָה, דִּינְקָא מְחַכְמָה. וּמֵאֵן דְּאִית בִּיהָ בִּינָה, אִיקְרִי מִבֵּין דָּבָר מִתּוֹךְ דָּבָר. כְּמֵאֵן דְּגָנִיב (דף נה ע"ב) וְנָסִיב מַה דְּאִית בְּלִבָּא דְּחָכָם, דְּאוּלִּיף לִיהָ חֲכָמְתָּא, וְאוּלִּיף לִיהָ אוּרְיִיתָּא. וְאָף עַל גַּב דְּאֲשַׁתְּרִי לְגַבִּיהָ בִּינָה לִינְקָא מְחַכְמָתָּא. גְּנִיבָא אִית מִסְטָרָא אַחְרָא דְּאָסִיר, וְאָמַר לֹא תִגְנֹב סָתָם.

לֹא תַעֲנֶה, לְקַבְּלִי דְּרָגָא עֵילָאִהּ דְּחַכְמָתָּא.

לְהַשִּׁיב דְּבַר, אֲלֵא מִשּׁוּם הַדְּרָגָה
שֶׁל רוּחַ עֲלִיּוֹנָה שֶׁל חֲכָמָה שִׁישׁ
בו, שְׁפָתוֹב (איוב טו) הַחֲכָם יַעֲנֶה
דַּעַת רוּחַ. וְאַף עַל גַּב שֶׁהַעֲנִיָּה
הַזֶּה שֶׁהוּא עֲוֹנָה יֵשׁ בָּהּ קִיּוּם
הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ לוֹ בָּהּ סִיּוּעַ עֲלִיּוֹן
לְהַפִּיר אֶת רַבּוּנוֹ, וְהִיא בְּסוּד
הָאֲמוּנָה - יֵשׁ עֲנִיָּה מִצַּד אַחַר
שְׁאִסוּרָה, שְׁפָתוֹב (שמות כ) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם כ"ז), לְקַבֵּל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה,
הַנְּסִתְרָת הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁכָּל
הַמְּחַשְׁבוֹת תְּלוּיּוֹת בָּהּ, וְאִין
בְּעוֹלָם מִי שֶׁיִּפְרֹד הַדְּרָגָה הַזֶּה,
מִשּׁוּם שֶׁהִיא נְסִתְרָת הַנְּסִתְרִים.
וַיִּכְשַׁעֲלָה בַּמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְבַרְא הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְהָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן, הַכֹּל הָיָה בְּרַגַע אֶחָד.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה מ"ח) לְעַמְדוֹ יַחְדָּו.
וְאוֹתָהּ הַמְּחַשְׁבָּה נְסִתְרָת.

וְכֵן אָדָם לְמַטָּה יֵשׁ לוֹ מְחַשְׁבָּה
נְסִתְרָת, שְׂאִין מִי שֶׁמְכִיר אוֹתָהּ
פָּרַט לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ,
וַיִּתְּנָה לְאָדָם לְחַשֵּׁב דְּבָרֵי תוֹרָה
וְדְבָרֵי מִצְוָה, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָהּ
מְחַשְׁבָּה עֲלִיּוֹנָה מְשַׁפִּיעָה
מַעֲיִנוֹתֶיהָ לְמָקוֹם הַחֲכָמָה, וְאִין
גְּפָרִים כָּלֵל. וּמֵאוֹתָהּ הַחֲכָמָה
הָעֲלִיּוֹנָה יֵצְאָה תוֹרָה, וְשׁוֹפְעַת
הַשְּׂקָאָה עַד אוֹתוֹ מָקוֹם הַחֲכָמָה
הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מִצְוָה.

וְעַל כֵּן, מִי שֶׁחֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת
מִצְוָה, כְּאֵלּוּ עֲשָׂאָה, מִשּׁוּם
שְׂגוּרָם לְהַבִּיא הַנְּאִת הַבְּרִכוֹת
מֵאוֹתָהּ הַמְּחַשְׁבָּה הָעֲלִיּוֹנָה
לְמָקוֹם שְׁנִקְרָא מִצְוָה. וְכֵאלּוּ
עֲשָׂאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְעֲשִׂיתֶם
אִתָּם. הַמְּחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵאשׁ לְכָל.
וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּצַד הַמְּחַשְׁבָּה
הָעֲלִיּוֹנָה נִתְּנָה הַרְשׁוּת לְחַשֵּׁב -
דְּבָרֵי מִצְוָה מִתָּר, דְּבָרִים שְׂאִינִם
מִצְוָה אֲסוּרִים, שְׁפָתוֹב לֹא
תַחֲמַד.

וְכֵן רָאָה, מִה הַטַּעַם כָּל

דְּהָא בְּרַ נֶשׁ לֹא יְכִיל לְאַתְבָּא פְתָגָם, אֲלֵא בְּגִין
דְּרָגָא דְרוּחָא עֵילָאָה דְּחֲכָמָתָא דְּאִית בֵּיהּ.
דְּכְתִיב, (איוב טו ב) הַחֲכָם יַעֲנֶה דַּעַת רוּחַ. וְאַף
עַל גַּב דְּהָאֵי עֲנִיָּיָה דְּאִיהוּ עֲנִי, אִית בֵּיהּ קִיּוּמָא
דְּעֵלְמָא, וְאִית לִיהּ בָּהּ סִיּוּעַ עֵילָאָה, לְמַנְדַּע
לְמֵאֲרִיָּה, וְאִיהִי בְּרִזָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא. אִית עֲנִיָּיָה
מִסְטָרָא אַחְרָא דְּאֲסִיר, דְּכְתִיב (שמות כ טו) לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שֶׁקָּר.

לֹא תַחֲמַד (שם כ"ז), לְקַבֵּל דְּרָגָא סְתִימָאָה עֵילָאָה,
דְּכָל מְחַשְׁבְּתָן בֵּיהּ תְּלִיין, וְלִית בְּעֵלְמָא
דִּינְדַּע הַהוּא דְּרָגָא, בְּגִין דְּאִיהוּ סְתִימָאָה
דְּסְתִימִין. וְכַד סְלִיק בַּמְּחַשְׁבָּה עֵילָאָה,
לְמִיבְרָא, עֵלְמָא עֵילָאָה וְעֵלְמָא תַּתָּאָה, כּוּלָּא
הוּוּ בְּרַגַעָא חָדָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (ישעיה מ"ח יג)
יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. וְהַהוּא מְחַשְׁבָּה סְתִימָאָה.

וְכֵן נֶשׁ לְתַתָּא, אִית לִיהּ מְחַשְׁבָּה סְתִימָאָה,
דְּלִית דִּינְדַּע בָּהּ, בְּרַ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּלַחֲדוּדֵי. וַיִּתְּבָה לִיהּ לְבַר נֶשׁ, לְמְחַשֵּׁב מְלִין
דְּאוּרִייתָא, מְלִין דְּמִצְוָה. בְּגִין דְּהִיא מְחַשְׁבָּה
עֵילָאָה, נִגְדָּא מְבוּעֵין דִּילָהּ, לְאַתְרָא דְּחֲכָמָתָא,
וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ כָּלֵל. וַיִּמַּהֲיָא חֲכָמָתָא עֵילָאָה
נְפָקָא תוֹרָה. וְנִגִּיד שְׁקִיּוּתָא עַד הַהוּא אַתְר
דְּחֲכָמָה תַּתָּאָה, דְּאִיקְרִי מִצְוָה.

וְעַל דָּא מֵאן דְּחַשֵּׁיב לְמַעַבְד מִצְוָה, כְּאֵלּוּ
עֲשָׂאָה. בְּגִין דְּגָרִים לְמִיתֵי סִיפּוּקָא
דְּבִרְבָּאן, מַהֲהוּא מְחַשְׁבָּה עֵילָאָה, לְאַתְר
דְּאִקְרִי מִצְוָה. וְכֵאלּוּ עֲשָׂאָה. כְּמָה דְּאִתְר אֶמַר
(במדבר טו לט) וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם. מְחַשְׁבָּה וְדָאֵי רֵישָׁא
דְּכוּלָּא. וְאַף עַל גַּב דְּבְסִטְרָא דְּמְחַשְׁבָּה עֵילָאָה
אֶתְיִיב לִיהּ רְשׁוּתָא לְמְחַשֵּׁב. מְלִין דְּמִצְוָה
מוֹתָר, מְלִין דְּלָאוּ מִצְוָה, אֲסִירָן, דְּכְתִיב לֹא
תַחֲמַד.

וְהָא חֲזִי, מֵאֵי טַעַמָא כְּלָהּוּ אֲמִירָאן, לְקַבֵּל

האמירות כנגד כל פתח - מצות
עשה במקום הראוי לה, מצות
לא תעשה במקום הראוי לה.
ואותן שלש האחרונות, הן לא
תעשה, מכלל של עשה,
כשבארנו בכל. אף על גב שזה
מתר - זה אסור. שמשום שהם
כנגד עתיק העתיקים, שחסד
ורחמים גדולים שרויים בו, ואין
נראה אלא למצות עשה, משום
כך דיק מהם, שלא יתפנה אדם
לצד האחר, ורשם אותם במצות
לא תעשה.

והזהיר את בני האדם בלאו על
האמירה האחרונה הזו, שהוא
הפלל האחרון של התורה. ומי
שעובר על זה, כאלו עבר על כל
התורה, משום שהוא למעלה,
הראשית של הכל, הפלל של
הכל. ואם אדם עובר על זה ומטה
מחשבתו מדרכי התורה, אז
נרסק בצד האחר, בצד השקר,
ואז בא לידי (שמות ב) לא תענה
ברעף עד שקר. כפי שמצאנו
באחאב, שחמד את פרס נבות
היזרעאלי, ואז העידו עליו שקר,
ומזה בא אדם לעבר על כל
האמירות.

אבל כשהוא הולך בדרכי התורה
וחושב במצוותיו, אזי מתפשטת
אותה מחשבה בכל הדרגות מצד
האמת, הצד של האמונה
העליונה.

ובא ראה, הרי כל האמירות
נעוצות - סוף בראש, וראש
בסוף. הראש - להפיר את הקדוש
ברוך הוא במחשבתו. הסוף -
שלא להטות מחשבתו ורצונו
לצד האחר. וכשאדם נדבק בזה,
אזי כל העולמות מתמלאים
בברכות עליונות ששופעות
מהעתיק הנסתר של הכל.

וכשיורדות, כלן מתקשרות ביום
השלישי, וזה יעקב. משום כך

כל פתח, מצות עשה באתרא דחזי ליה, מצות
לא תעשה באתרא דחזי ליה. ואינון תלתא
בתראי, אינון לא תעשה, מכלל דעשה,
כדאוקימנא בכלא, אף על גב דהאי שרי,
האי אסור. דבגין דאינון לקבל עתיקא
דעתיקין, דחסד ורחמים גדולים ביה שריין,
ולא אתחזי אלא למצות עשה. בגיני כך דייק
מנייהו, דלא יתפני בר נש לסטרא אחרא,
ורשים להו במצות לא תעשה.

ואזהיר לון לבני נשא בלאו, על האי אמירה
בתראה, דאיהו פללא בתראה
דאורייתא, ומאן דעבר על האי, כאלו עבר
על כל אורייתא. בגין דאיהו לעילא, ראשיתא
דכלא, פללא דכלא. ואי בר נש עבר על האי,
ואסטי מחשבתיה מן אורחין דאורייתא, כדין
אתדבק בסטרא אחרא, בסטרא דשקר, וכדין
אתי לידי לא תענה ברעף עד שקר.
כדאשפחנא באחאב, דחמיד פרמא דנבות
היזרעאלי, וכדין אסהידו עליה שקרא, ומהאי
אתי בר נש למעבר על פלהו אמירן.

אבר פד איהו אזיל באורחין דאורייתא,
וחשיב בפקודוי, כדין אתפשטא ההיא
מחשבה בכלהו דרגין, מסטרא דאמת, סטרא
דמהימנותא עילאה.

ותא חזי, דהא נעיצין פלהו אמירן, סופא
ברישא, ורישא בסופא. רישא למנדע
לקודשא בריך הוא במחשבתיה. סופא דלא
לאסטאה מחשבתיה ורעותיה לסטרא אחרא.
וכד בר נש מתדבק בהאי, כדין פלהו עלמין
מתמלאן ברכאן עילאין דנגדין מן עתיקא
סתומא דכלא.

וכד נחתו, פלהו אתקשרו ביום השלישי, ודא
יעקב. בגין כך שביעאה לקבליה, דכלהו

השביעי כנגדו, שכל השבעה נקשרים בו. וכיון שהארץ הזו, באור עם בניה, שכל השבעה נקשרים להאיר, ואז ארבע כוסות, ארבע הגאלות.

קדוש על היין - כנגד דוד. הגדה - כנגד יעקב. ברפת המזון - כנגד יצחק. הלל הגדול - כנגד אברהם.

ממטה למעלה עולה כמו זה. מצה - כנגד דוד. שבועות - כנגד יעקב. ראש השנה - כנגד יצחק. ספות - כנגד אברהם. ואף על גב שפארנו כנגד אהרן - הכל אחד. וכיון שהגיעו למקום השלם של יעקב, אמרו הלל הגדול.

דבר אחר זה יתנו, כמה יש לבני אדם להשמר בדרכיהם, שפאשר הצדיק שהוא נמפר, כל עשר הדרגות הסתירו אורותיהם, שהרי אין שופע אור העתיק אלא בשבילו, לתועלת על הארץ, ומי שעבר על זה, עבר על כל המצוות. והקדוש ברוך הוא באהבה רבה נתן השבת לשמרה כנגדו, ששקולה לכל המצוות.

ועל פן עשרים גרה, שהחזיר למקומם, הוא כפר נפש, ומאירים למקום שנקרא נפש, מהמקום של ישראל, והשמים מאירים לארץ הזו, ונותנים לה כל תקונייה להתחבר למעלה.

ובא וראה, כתוב (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנקרא (איוב כח) אז ראה ויספרה.

מה זה ויספרה? כמו שנקרא (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו.

שבעה אתקשרן ביה. וכיון דהאי ארץ, בנהירו עם בנהא, דכלהו שבעה אתקשרן לאנהרא, וכדין ארבעה כוסות, ארבעה גאלות.

קדוש על היין, לקבליה דדוד. הגדה, לקבליה דיעקב. ברפת המזון, לקבליה דיצחק. הלל הגדול, לקבליה דאברהם.

מתתא לעילא סליק כגוונא דא, מצה, לקבליה דדוד. שבועות, לקבליה דיעקב. ראש השנה, לקבליה דיצחק. ספות, לקבליה דאברהם. ואף על גב דאוקימנא לקבליה דאהרן, כלא חד. וכיון דמטו לאתרא שלימא דיעקב, אמרו הלל הגדול.

דבר אחר זה יתנו, כמה אית לון לבני נשא לאסתמרא באורחיהו, דכד ההוא זפאה אזדבן, פלהו עשר דרגין אסתימו נהורייהו, דהא לא נגיד נהירו דעתיקא, אלא בגיניה לתועלתא על ארעא. ומאן דעבר על דא, עבר על כל פיקודייה. וקודשא בריך הוא ברחימו סגיא, יהב שבת לנטרא לקבליה, דשקיל ככל פיקודייה.

ועל דא עשר גרה, דאהדר לאתריה, איהו כופר נפש, ונהרין לאתרא דאיקרי נפש, מאתרא דישרא"ל. ושמים נהירין להאי ארץ, ויהבין לה כל תקונהא לאתחברא לעילא.

ותא חזי, (תהלים יט ב) כתיב השמים מספרים כבוד אל. מאן שמים. שמיא דקודשא בריך הוא, מספרים לאתרא דאיקרי כבוד אל. מאן כבוד אל. ברתיה דאברהם, דאיקרי אל. אל, דא אברהם. מאי מספרים. כמה דאת אמר (איוב כח כז) אז ראה ויספרה. מאי ויספרה. כמה דאת אמר (שם כח ו) מקום ספיר אבניה. ואינון שמיא, מתקנין לה בכל תיקונהא, להאי כבוד אל.

וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל לִמְטָה מִבִּיאִים
לָהּ הָאָרֶה בְּלַחֲשֵׁהּ, מִמְּקוֹר
שְׁלֹמְעֵלָה, וְאוֹמְרִים בְּרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם מֵעִד
בָּהֶם. וְעַל כֵּן עִי"ן וּדל"ת גְּדוּלוֹת,
לְהֵיוֹת עֲדִים. שָׁמַיִם, שְׁפָתוֹב
(דברים ל) הַעֲדַתִּי בְכֶם הַיּוֹם אֵת
הַשָּׁמַיִם, זֶה יַעֲקֹב, מְקוֹם הַשָּׁמַיִם.
וּמִנֵּיין שֶׁהִיא מֵעִידָה? שְׁפָתוֹב וְאֵת
הָאָרֶץ. וְכַתוּב (תהלים פט) כִּי־רַח יִפּוֹן
עוֹלָם וָעֶד בִּשְׁחַק נֶאֱמָן.

וְכַאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת כָּמוֹ
שְׁהִיּוּ (בְּרַאוּי), עֲדִים שְׁלָמִים
מֵעִידִים בָּהֶם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּבִאֲוֹתוֹ הַזְּמַן
שׁוֹפֵעַ הַטַּל שְׁלֹמְעֵלָה מִמְּקוֹם
הַעֲתִיק. מִתִּי? כִּשְׁהֶם בִּיחֻד. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (שיר ה) שְׂרָאֲשִׁי נִמְלָא טַל.
חֲשַׁבּוֹן טַל: יְהו"ה אֶחָד.
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל. שְׁבִאֲוֹתָהּ הַשְּׁעָה יְהִי
רַאוּיִים יִשְׂרָאֵל לְטַל.

וְיִשְׂרָאֵל שֶׁמִּכְפִּירִים אוֹתָם, הֵם
מִיחֻדִים אוֹתָם פְּעָמִים בְּיוֹם -
אֶחָד בְּצַד הַיּוֹם, וְאֶחָד בְּצַד
הַלַּיְלָה.

וּמִהַטֵּר הֵהוּא עֲתִידִים הַמֵּתִים
לְהַחֲיוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַת עֶפֶר
יִקְיֻצוּ. מִיִּשְׁנֵי - כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר
ה) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְכו', הַמְּקוֹם
שֶׁל לִבִּי. קוֹל דוּדֵי - הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא קוֹל, וְזֶה יַעֲקֹב. שְׂרָאֲשִׁי
נִמְלָא טַל - הֵינּוּ בְּרֻכּוֹת שָׁמַיִם,
שְׁבִאִים לְמִקְוֵם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא
שָׁמַיִם, כִּשְׁהוּא בִּיחֻד עִם
הַנִּקְבָּה, וְתִקּוּם מִן הַעֶפֶר.

וְכַאֲשֶׁר יִצְחָק בְּרַךְ אֵת יַעֲקֹב,
אָמַר (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים
מִטַּל הַשָּׁמַיִם, מִשׁוּם שֶׁרָאָה
שֶׁיַּעֲקֹב יוֹרֵשׁ אֵת הַמְּקוֹם הַהוּא.
הָאֱלֹהִים - זוֹ הָאֵם הַעֲלִינָה.
שֶׁמְעַטְרַת אוֹתוֹ בְּעַטְרוֹת

וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מִיִּיתִין לָהּ נְהִירוֹ
בְּלַחֲשֵׁיו, מִמְּבוּעָא דְלַעֲיִלָא, וְאוֹמְרִין
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַתְר דְּאִיקְרֵי שָׁמַיִם אֶסְהִיד בְּהוּן. וְעַל דָּא
עִי"ן וּדל"ת אֵינּוּן רַבְּרִבִין, לְמַהוּ
סְהַדִּין. שָׁמַיִם, דְּכַתִּיב (דברים ל יט) הַעֲדַתִּי בְכֶם
הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם, דָּא יַעֲקֹב, אֲתָרָא דְשָׁמַיִם.
וּמִנָּא לָן דְּאִיהִי אֶסְהִידַת. דְּכַתִּיב וְאֵת הָאָרֶץ.
וְכַתִּיב (תהלים פט לח) כִּי־רַח יִפּוֹן עוֹלָם וָעֶד בִּשְׁחַק
נֶאֱמָן.

וְכַר יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹ בְּדַהוּו (בְּדַהוּו), סְהַדִּין
שְׁלִמִין סְהַדִּין בְּהוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּבְהַהוּא זְמַנָּא נְגִיד טַלָּא
דְלַעֲיִלָא, מֵאֲתָרָא דְעֲתִיקָא. אֵימַתִּי, כַּד אֵינּוּן
בִּיחֻדָּא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שה"ש ה ב) שְׂרָאֲשִׁי
נִמְלָא טַל. חוּשְׁבֵּן (דף ע"א) ט"ל: יְהו"ה אֶחָד.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. דְּבְהַהוּא
שְׁעֵתָא אֲתַחֲזוּן יִשְׂרָאֵל לְטַלָּא.

וְיִשְׂרָאֵל דִּידְעִין בְּהוּן, אֵינּוּן מִיחֻדִין לֹוֹן תְּרִי
זְמַנֵּי בְּיוֹמָא. חַד בְּסִטְרָא דִּימְמָא, וְחַד
בְּסִטְרָא דְלִילָא.

וּמִהַהוּא טַלָּא, זְמַנֵּין מִיִּתְיִיא לְאַחֲיָא לְעֵלְמָא
דְּאֲתִי. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דניאל יב ב)

וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַת עֶפֶר יִקְיֻצוּ. מִיִּשְׁנֵי, כְּמָה
דְּאֲתָ אָמַר, (שה"ש ה ב) אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְכו',
אֲתָרָא דְלִבִּי. קוֹל דוּדֵי, אֲתָרָא דְאִיקְרֵי קוֹל,
וְדָא יַעֲקֹב. שְׂרָאֲשִׁי נִמְלָא טַל, הֵינּוּ בְּרֻכּוֹת
שָׁמַיִם, דְּאֲתִינן מְלַעֲיִלָא לְהֵאִי אֲתָרָא דְאִיקְרֵי
שָׁמַיִם, כַּד אִיהוּ בִּיחֻדָּא עִם נוֹקְבָא, וְתִיקוּם
מֵעַפְרָא.

וְיִצְחָק כַּד בְּרִיךְ לִיה לְיַעֲקֹב, אָמַר, (בראשית כז כח)
וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם. בְּגִין
דְּחָזָא דִּיעֲקֹב יְרִית הַהוּא אֲתָרָא. הָאֱלֹהִים, דָּא

עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד. וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקדש ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד.

ועל כך העולם אינו עומד בדיון, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והכוכבים, וזה צדיק שמשפיע אותם למקום הזה של כבוד.

יום ליום יביע אמר (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. ולילה ללילה יחיה דעת - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הון יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ויראת ה'.

אין אמר ואין דברים (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשפיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא פחתן יצא מחפתו - זו (שיר א) העטרה שעטרה לו אמו.

ישיש כגבור לרוץ ארח (תהלים ט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מכריח מן הקצה אל הקצה.

אימא עילאה. דעטרא ליה בעיטרין עילאין, לאזהווגא במטרוניתא.

וכד מטי האי טלא לזעירא, מסטרא דצפון אגליד. ומסטרא דדרום נגיד. עד דמטי לכסא הכבוד. וכד מטי לכסא הכבוד, אתרא דאיקרי ארץ, פדין סטרא דצפון דאחיד ביה, אגליד ויתעביד שלג, וביה אתברי עלמא. ועל דא איתערו קמאי, עולם מהיכן אתברי, משלג שתחת כסא הכבוד.

ועל דא בדינא לא קאים עלמא, עד דאתערו רחמי. הדא הוא דכתיב, (תהלים יט ב) השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע. דא רקיע, דביה תליין כל נהורין וכוכבייא. ודא צדיק, דאנגיד לון להאי אתר דכבוד.

יום ליום יביע אמר, מאן יום ליום, דא שמיא ורקיע. ולילה ללילה יחיה דעת, האי אתרא דאיקרי לילה אנגיד לגבריאל דאיקרי לילה. מאי דקביל מאתרא דאיקרי דעת. והוא הון יקר ונעים, דגניז דעתיה, בהאי אתרא דלילה. וגבריאל קביל מתמן, והוא דאיקרי לילה, ואנגיד לתתאי רוח דעת ויראת ה'.

אין אמר ואין דברים, בגין דכלא בלחישו. בכל הארץ יצא קום, דא קו האמצעי, דאנגיד להאי ארץ. הדר פריש מאן שמים, דא שמש. והוא פחתן יוצא מחפתו, דא עטרה שעטרה לו אמו.

ישיש כגבור לרוץ אורח, לאנהרא לסיהרא, מהו ישיש כגבור. בגין דסטרא דגבורה איתער בההוא זמנא. מקצה השמים מוצאו, דא רישא דכולא. ותקופתו על קצותם, בגין דהוא מקיף לכולא, מכריח מן הקצה אל הקצה.

וְאִין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ, הַיִּינוּ דְכַתִּיב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה נא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. מְשׁוּם שֶׁהוּא הַתְּקִין אוֹתָהּ עַל תְּקוּנָתָהּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתָהּ, וַיִּזְן אוֹתָהּ בְּכָל מָה שֶׁהֲצַטְרִיכָהּ, וְעַל כֵּן מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

עֲדוּת ה' נְאֻמָּנָה (תהלים ט) - זֶה מְקוּמוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁנֶּקְרָא עֲדוּת. לְמָה נְאֻמָּנָה? מְשׁוּם שֶׁהוּא הַמְּקוֹם שֶׁמְאִיר, שֶׁלֹּא יִכְזְבוּ מִימֵיו. מְחַפְּימַת פְּתִי - הַמְּקוֹם שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, הוּא מְחַפְּיִים אוֹתָהּ בְּאוֹתָהּ חֲכָמָה קְטָנָה שֶׁקְּבֵלָה מִמֶּנּוּ, וּפְרָשׁוּהָ, וּמְנָה אוֹתָהּ לְפָרְנָס אֵת הָעוֹלָם, וְנוֹתְנַת לְמִי שֶׁאֵין לוֹ זְכוּת מִשְׁלוֹ.

פְּקוּדֵי ה' (שם) - אוֹתָם הַתְּלוּיִים מְאוֹתָהּ שֶׁבִּידָה הַפְּקוּדֵי כָּל גְּנוּזֵי הַמְּלָךְ, וְעַל כֵּן יִשְׁרִים, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב ד) צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא. וְצִדֵּק נִקְרָא כֹּהֵן. מְשַׁמְחֵי לֵב - שְׂמִיחָה זוֹ כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וּמִתִּי הִיא בְּשַׁמְחָה? בְּזִמְנֵי שֶׁמִּתְחַבֵּרַת עִם לֵב הַשָּׁמַיִם.

מְצוֹת ה' בְּרָה - אֲזִי נַעֲשִׂית מְצוּהָ בְּרָה. בְּרָה בְּרָאשׁוֹנָה נִקְרָאת מְצוּהָ, וְכַעַת שְׁשׁוּרָה עָלֶיהָ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, נִקְרָאת מְצוּהָ בְּרָה, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שירא) בְּרָה פַחְמָה, וְצִדִּיק וְצִדֵּק בְּשִׁקּוּל אֶחָד.

מְאִירַת עֵינַיִם - (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים. מָה הַטַּעַם מְאִירַת? בְּרָאשׁוֹנָה מְאִירַת, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית א) יְהִי מְאִירַת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וּכְשֶׁרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם הִגָּה מְאִיר לָהּ, הִיא מְאִירָה, שֶׁנוֹסְפָה בָּהּ יוֹד, אוֹרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק וּפְרִישַׁת שְׁלוֹמוֹ, וְאֵז הוּא בְּגִדְל רַב. וּמִתִּי הִיא בְּרָה? כְּשֶׁנִּכְלָלַת הַזְּכָר עִם הַנְּקֵבָה.

וְאִין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ, הַיִּינוּ דְכַתִּיב (ירמיה כג כד) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה נא יא) נִשְׁבַּע ה' צְבָאוֹת בְּנַפְשׁוֹ. בְּגִין דִּהוּא אֶתְקִין לָהּ עַל תְּיִקּוּנָהּ, וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתָהּ דִּילָהּ, וַיִּזְן לָהּ בְּכָל מָה דְאֶצְטְרִיכָא, וְעַל דָּא מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ.

עֲדוּת ה' נְאֻמָּנָה, דָּא אֶתְרָא דְיוֹסֵף, דְאֶקְרִי עֲדוּת. אֲמַאי נְאֻמָּנָה. בְּגִין דִּהוּא אֶתְרָא דְנִהְרָא, דְלֹא יִכְזְבוּן מִימֵיו. מְחַפְּימַת פְּתִי, אֶתְרָא דְלִית לֶיהָ דַּעַתָּא הוּא מְחַפְּיִים לָהּ, בְּהִיוּא חֲכָמָה זַעֲרָא דְקַבִּילִית מִנֶּיהָ וְאוֹקְמוּהָ, וּמִנֵּי לָהּ לְפָרְנָסָא עַלְמָא. וַיְהִיבָא לְמֵאן דְלִית לֶיהָ זְכוּתָא מְדִילֶיהָ.

פְּקוּדֵי ה', אֵינוֹן דְתִלְיִין מַהֲהִיא דְאֶתְפַּקְדָן בִּידָה כָּל גְּנוּזִין דְמִלְפָּא, וְעַל דָּא יִשְׁרִים, כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב ד) צְדִיק וְיִשָּׁר הוּא, וְצִדֵּק אֶיקְרִי הַכִּי. מְשַׁמְחֵי לֵב, שְׂמִיחָה, דָּא כְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל. וְאִימְתִי הִיא בְּחֻדוּהָ. בְּזִמְנָא דְאֶתְחַבֵּרַת בְּלֵב הַשָּׁמַיִם.

מְצוֹת ה' בְּרָה, כְּדִין אֶתְעַבִּידַת מְצוּהָ בְּרָה. בְּקַדְמִיתָא אֶקְרִי מְצוּהָ, הַשְּׂתָא דְשְׂרִיא עָלֶיהָ תּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, אֶקְרִי מְצוּהָ בְּרָה. כְּמֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שה"ש ו י) בְּרָה פַחְמָה. וְצִדִּיק וְצִדֵּק בְּשִׁקּוּלָא חָדָא.

מְאִירַת עֵינַיִם. (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים. מְאִי טַעַמָּא מְאִירַת. בְּקַדְמִיתָא מְאִירַת, דְכַתִּיב (בראשית א יד) יְהִי מְאִירַת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכֵד הֵאֵי רָקִיעַ הַשָּׁמַיִם אֲנִהְיִר לָהּ, אִיהִי מְאִירַת, דִּיּוֹד אִיתּוֹסֵף בָּהּ נִהְיִירוֹ דְצִדִּיק, וּפְרִישׁוֹ דְשְׁלָמָא דִּילֶיהָ, כְּדִין הוּא בְּרַבּוֹ סְגִיָּא. וְאִימְתִי הִיא בְּרָה, כֵּד אֶתְפַּלְלִית דְכַר וְנוֹקְבָא.

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה, שְׁבַחָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
 דְּאִיְהִי בְּדַכְיוּ. כַּד אִיהוּ אֲנַהֲיֵרוּ לָהּ
 אֲנַפִּין. עוֹמְדַת לְעַד, דְּקִיּוּמָא תְּדִיר שׁוּר רַם
 וְתַקִּיף עַל בְּנֵהָא. אִימְתִי, כַּד מְשַׁפְּטִי ה' מֵאַתְר
 דְּאַמְתַּנְהִירִין בָּהּ. וְהֵאֵי דְכַתִּיב, צְדָקוּ יַחְדוּ,
 כַּד אֵינוֹן כְּחָדָא בְּהֵאֵי צְדָק, וְנִטְלִין שְׁמָא
 דִּילָהּ, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, צְדָקוּ יַחְדוּ. וְאִיְהִי
 שְׁמָא דִּילִיהוֹן, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאֵינוֹן לְמוּדֵי
 ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֲתָרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
 מְצוֹת ה', דָּא אֲתָרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל. מֵאִי
 טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אָמַת,
 אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִן בְּיַעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מְשַׁפֵּט,
 וְהוּא אָמַת. צְדָקוּ יַחְדוּ, בְּיַחְדָּא שְׁלִימָא
 בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הֲנַחֲמִידִים מְזַהֵב וּמְפַז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
 שְׁבַחָא דִּיצְחָק, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (שה"ש ח ג) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפַז, דָּא
 אֲבָרְהָם, וְדָא יְמִינוּ תַחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
 וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּן אִימְתִי אֵינוֹן מְתוּקִים. כַּד
 אַתְחַבְרוּ, וְנִפְיִק מְנִייהוּ דְבִשׁ.
 וְנוֹפֵת צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ד יא) נוֹפֵת
 תְּשׁוּפְנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
 דְּכָל מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהֵאֵי
 מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
 נִתְתִיף לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאֵי
 הֵאֵי אֲתָרָא, אֶקְרִי פִתְחָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. וְכַתִּיב,
 (שם א א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְפָאֵן וְלַעֲיִלָּא
 לִית רִשׁוּ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן
 לְמוּדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 נוֹפֵת צוּפִים.

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה (תהלים ט) -
 הַשְּׁבַח שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא
 בְּטְהוֹרָה, כְּשֶׁהוּא מֵאִיר לָהּ פְּנִים.
 עוֹמְדַת לְעַד - שְׁעוֹמְדַת תְּמִיד
 חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ.
 מְתִי? כְּשֶׁמְשַׁפְּטִי ה' מִמְּקוֹם שֶׁל
 אָמַת מֵאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (שם) צְדָקוּ יַחְדוּ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצִדְקָה
 הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שם) צְדָקוּ יַחְדוּ, וְהִיא
 הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוֹד, דְּאֵינוֹן לְמוּדֵי
 ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֲתָרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
 מְצוֹת ה', דָּא אֲתָרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל. מֵאִי
 טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אָמַת,
 אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִן בְּיַעֲקֹב, דְּאֶקְרִי מְשַׁפֵּט,
 וְהוּא אָמַת. צְדָקוּ יַחְדוּ, בְּיַחְדָּא שְׁלִימָא
 בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הֲנַחֲמִידִים מְזַהֵב וּמְפַז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
 שְׁבַחָא דִּיצְחָק, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (שה"ש ח ג) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפַז, דָּא
 אֲבָרְהָם, וְדָא יְמִינוּ תַחֲבַקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
 וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּן אִימְתִי אֵינוֹן מְתוּקִים. כַּד
 אַתְחַבְרוּ, וְנִפְיִק מְנִייהוּ דְבִשׁ.

וְנוֹפֵת צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ד יא) נוֹפֵת
 תְּשׁוּפְנָה שְׁפַתוֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
 דְּכָל מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהֵאֵי
 מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
 נִתְתִיף לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאֵי
 הֵאֵי אֲתָרָא, אֶקְרִי פִתְחָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. וְכַתִּיב,
 (שם א א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְפָאֵן וְלַעֲיִלָּא
 לִית רִשׁוּ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן
 לְמוּדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 נוֹפֵת צוּפִים.

דָּבַר אַחַר צוּפִים, אֲלֵיךָ לְמוֹדֵי ה', דְּנַהְרִין בָּהּ, וּמִתְמַן יִנְקִין נְבִיאִין. בַּר מִמֶּשֶׁה דְּאֶסְתֵּלֶק לְעִילָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְכִלְיָן כְּלָהוּ בְּחַד, אֵינוֹן נַחְמָדִים.

דָּבַר אַחַר יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד. תָּא חֲזִי, אִי בַר נֶשׁ אֲשֶׁתְּדַל בְּקַדְמִיתָא בְּהַאי אַתְרָא דְאִיקְרֵי יִרְאֵת ה', כְּדִין אוֹרֵייתִיה עוֹמְדַת לְעַד. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּיעוּל מְפָאן לְמַהִימְנוּתָא, מַהִי פִתְחָא דְכוּלָּא. וְכַד דְּחִיל מַהִי אַתְרָא, אַתְרִבְרָבָא הַאי אַתְרָא, וְיִתְבָּא בְּנַהִירוֹ עִם מְלָפָא, בְּגִין דְּאֶפִיקַת בְּרָא טְבָא לְעִלְמָא.

וְעַד דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (קהלת יב יג) סוּף דְּבַר הַפֶּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא. הַאי סוּף, סוּף דְּדַרְגִּין. סַמ"ךְ רַבְתָּא, דְּהַאי אַתְר סַמ"ךְ אֶקְרִי. מִדְּאֵתָת אַתְתָּא, אַתָּא סַמ"ךְ, דְּכִתִּיב (בראשית ב כא) וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחֲתֶנָּה. וְאִימְתִי הִיא בִשְׁלִימוֹ וּבְרַבּוֹ (דף נו ע"ב) סַגִּי. כַּד בַּר נֶשׁ דְּחִיל מֵינָה בְּקַדְמִיתָא, וּלְכַתֵּר עֶבֶד פְּקוּדֵי אַבּוּי.

הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (קהלת יב יג) אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא א ט) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אַקְדִּים אִימָא בִּירְאָה בְּקַדְמִיתָא. וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר, מִצְוֹת ה'. מֵאן עֶבֶד שְׂמָא קְדִישָׁא לְעִילָא. מֵאן דְּעֶבֶד דָּא. הָדָא הוּא דְכִתִּיב, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְכִדִּין אֲשֶׁתְּלִים הָאָדָם לְעִילָא.

פִּתְחָ וְאָמַר, (משלי כד כא) יִרְא אֶת ה' בְּנֵי וְמִלְךְ. יִרְא אֶת ה', לְחַפְרָא יִרְאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּנֵי וְמִלְךְ, לְאִמְשָׁכָא נַהִירוֹ מְאִימָא עִילָאָה, דְּאִיקְרֵי מִלְךְ. לְהַאי בְּרָא בּוּכְרָא, לְמִיעַל מִתְתָּא לְעִילָא. דְּבַר אַחַר בְּנֵי וְמִלְךְ, תְּמַשִּׁיף נַהִירוֹ מִבְּרָא לְבִרְתָּא, דְּאִיקְרֵית מִלְךְ. וְעִם שׁוֹנִים אֵל תַּתְּעַרְב, דְּלֹא יִשְׁנֶה מִסְדְּרָא

דְּבַר אַחַר צוּפִים - אֵלוֹ לְמוֹדֵי ה', שְׂמַאִירִים בָּהּ, וּמִשְׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים, פֶּרֶט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁכְּלוּלִים כֻּלָּם בְּאַחַד, הֵם נַחְמָדִים.

דְּבַר אַחַר יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד, בֵּא וּרְאָה, אִם אָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּרֵאשׁוֹנָה בְּמִקּוּם הַזֶּה שְׁנִקְרָא יִרְאֵת ה', אֲזִי תוֹרְתוֹ עוֹמְדַת לְעַד. מַה הַטַּעַם? כְּדִי שִׁיכְנֹס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מִהַפְתַּח הַזֶּה שֶׁל הַכֹּל. וְכִשְׁפוּחַד מִן הַמִּקּוּם הַזֶּה, מִתְגַּדֵּל הַמִּקּוּם הַזֶּה וַיּוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמִּלְךְ, מִשׁוּם שֶׁהוֹצִיאָהּ בֶּן טוֹב לְעוֹלָם.

וְעַד כֵּן אָמַר שְׁלֵמָה (קהלת יב יג) סוּף דְּבַר הַפֶּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא. הַסוּף הַזֶּה, סוּף הַדְּרָגוֹת. סַמ"ךְ רַבְתִּי, שֶׁהַמִּקּוּם הַזֶּה נִקְרָא סַמ"ךְ. מִשְׁבָּאָה הָאִשָּׁה, בָּא סַמ"ךְ, שְׁפָתוֹב (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחֲתֶנָּה. וּמִתִּי הִיא בִשְׁלֵמוֹת וּבְגַדְל רַב? כְּשֶׁאָדָם פּוֹחַד מִמֶּנָּה בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן עוֹשֶׂה אֶת מִצְוֹת אַבּוּי.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת יב) אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר. וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הַקְּדִים הָאֵם בִּירְאָה רֵאשׁוֹנָה. וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר - מִצְוֹת ה'. מִי עוֹשֶׂה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לְמַעְלָה? מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְאֵז נִשְׁלֵם הָאָדָם לְמַעְלָה.

פִּתְחָ וְאָמַר, (משלי כד) יִרְא אֶת ה' בְּנֵי וְמִלְךְ. יִרְא אֶת ה' - לְחַפְרָא הִירְאָה בְּקוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּנֵי וְמִלְךְ - לְהַמְשִׁיף הָאוֹר מֵהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מִלְךְ, לְבִן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דְּבַר אַחַר בְּנֵי וְמִלְךְ - תְּמַשִּׁיף הָאוֹר מִהַבֵּן לְבַת, שְׁנִקְרָאת מִלְךְ.

וְעִם שׁוֹנִים אֵל תַּתְּעַרְב (שם) - שְׁלֹא

לשנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזו. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'. ועל זה העירו הקדמונים, כל שיצאת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. שישבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינך, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנה ל'סר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? ההוא שהתמנה על העולם ל'סר את בני האדם שלא יטעו מדרךכו. ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קיים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישמו עליה קטרת. משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחם שנמן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם. ומשום פנחס התקיים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם

דמהימנותא. דהא בקדמיתא בעי לאשתדלא בהאי יראה, דאיהי פתחא דכולא. ולבתר בתורה דבכתב, דאיהי לעילא. בגין דכל בר נש דלא דחיל חטאה, לית ליה רשו למיעל להאי פתחא דמהימנותא. כיון דמהאי פתחא דחיינ ליה, מפלא דחיינ ליה, דלית ליה במאי דיעול לכולא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח ב) זה השער לה'.

ועל דא איתערו קדמאי, כל שיצאת חטאו קודמת לחכמתו מתקיימת. דיתבא חכמה על פנה אשר נטעה ימינך, דאקרי כבוד אל.

ואם בר נש לא דחיל מינה, איהי מיסרת ליה, דאתמנת לייסרא בני נשא. הדא הוא דכתיב, (משלי ו כב) ודרך חיים תוכחות מוסר. מאן הוא דרך לאילנא דחייא. ההוא דאתמנא על עלמא, לייסרא בני נשא דלא יטעיין מאורחיה.

ועם כל דא, בעי לקשרא לה לעילא, בגין דאתקריא גופא, ובעיתו (ויבעי) נשמתא. ונדב ואביהו, על דלא קשירו לה, ונטלו מינה נשמתא, נטלת נשמתהון, וגופא דילהון קיים, כגוונא דעבדו. וישמו עליה קטרת.

בגין דלית לה מדילה חיים כלום. ועץ החיים יהיב בה חיים. בגין כך איהי גופא. יעקב, נשמתא. עתיקא, נשמתא לנשמתא.

ופנחם דיהב שלום בארץ. חיים בארץ. איתוסף ליה נשמתא, ונהרא ליה אנפקא, בגין דאתער חיים לקבלה, ועל דא (שם טז טז) באור פני מלך חיים. פד האי מלך דלתתא, נהירא אנפקא, חיים אתדבקו בה.

דבר אחר באור פני מלך חיים, דא יעקב, חיים, דאתיין ליה מאימא. ובגין פינחס

ולילה. מה הטעם יומם?
 שהתחברה מ"ם סתומה ביום,
 ומאירה בלילה. ואלמלא זה,
 חקות שמים וארץ לא שמתי, אלו
 חקות שקבועים בזה, חקות
 התורה לא יתקיימו. ומתי
 יתקיימו? כשצדקו יחדו.

גם עבדך נזהר בהם, מלטעות
 בתקוני המלך. שהרי בכל לילה
 משתדל בהם לחברם יחד. זהו
 שכתוב (תהלים קיט) חצות לילה
 אקום להודות לך. על משפטי
 צדקך - שמשפטים שהם
 נחמדים, וכוללים מכלם, יתחברו
 בצדק הזו.

ואז, כאשר מתחברים, הם
 שומרים שלא יתקרב למקדש
 ערל וטמא. וכשהם שומרים
 אותה השמירה, שהיא סוף
 הדרגות שהוא עקב, אזי היא רב
 שמתחברת למעלה. ועל זה כתוב
 (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. עקב
 ענוה נתנה יראת ה'. ענוה - כמו
 שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו
 מאד, ונקרא (דברים לג) איש
 האלהים, וכתוב (תהלים יח) וענותך
 תרבני.

וכתוב ראשית חכמה יראת ה',
 משום שבראש צריך לירא ממנה,
 ואחר כך לעלות בחכמה. דבר
 אחר, ראשית חכמה יראת ה' -
 זו היראה העליונה, ומשום שהיא
 ראש לפתחונים לקחה שם
 העליון. ועל זה נקראת עטרת,
 בשם הפתח העליון, הטמיר
 מהפל, ליחד הראש עם הסוף,
 ובשם אחד נכללת.

דבר אחר (תהלים יט) בשמרו עקב
 רב - אותם משפטים שומרים את
 העקב רב הזה, שהרי עקב, בעל
 הפית, שומר ביתו. והרי העירו
 על אותו (עקב) שנטל אמנותו של
 עקב, שברע שבע כריעות, לכטל

אתקיים עלמא, שהוא חיבר ברית בלילה. הדא
 הוא דכתיב, (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם
 ולילה. מאי טעמא יומם. דהא אתחברת מ"ם
 סתומה ביום, ונהיר בלילה. ואלמלא האי.
 חקות שמים וארץ לא שמתי, אלין חוקות
 דקביעין בהאי חוקות התורה לא יתקיימו.
 ואימתי יתקיימו, כד צדקו יחדו.

גם עבדך נזהר בהם, מלמיטעי מתיקוני
 דמלפא. דהא בכל ליליא אשתדל בהו,
 לחברא לון פחדא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קיט
 כב) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי
 צדקך, דמשפטים דאינון נחמדים, וכלילן
 מכולם, יתחברון בהאי צדק.

וכדין כד מזדווגין, אינון נטרין דלא יתקרב
 למקדש ערל וטמא. וכד אינון נטרין
 לה להאי שמירה סופא דדרגין דאיהו עקב,
 כדין איהי רב אתחברת לעילא. ועל דא פתיב,
 (משלי כב ד) עקב ענוה יראת ה'. עקב ענוה, יחבה
 יראת ה'. ענוה: כמה דאתמר (במדבר יב ג) והאיש
 משה ענו מאד. ואיקרי (דברים לג א) איש האלהים.
 וכתוב (תהלים לח ו) וענותך תרבני.

וכתיב, (שם קיא י) ראשית חכמה יראת ה'. בגין
 דברישא בעי למדחל מינה, ולבתר
 לסלקא בחכמה. דבר אחר ראשית חכמה
 יראת ה', דא יראה עילאה. ובגין דהיא רישא
 לתפאי נקטא שמא דעילאה. ועל דא אקרי
 עטרת, בשמא דכתרא עילאה, טמירא דכולא,
 ליחדא רישא בסופא, ובחד שמא אתפלילת.

דבר אחר בשמרו עקב רב, אינון משפטים
 נטרין להאי עקב רב, דהא יעקב, מאריה
 דביתא, נטיר ביתיה. והא איתערו בההוא (עקב)
 דנסיב אומנותא דיעקב, דכרע שבע כריעין,

שְׂבָעָה רִאשֵׁי הַנְּחֹשׁ, שְׁלֹא יִקְרַב
לְמִקְדָּשׁ.

גַּם מִזְדִּים חֲשׂוֹף עֲבֹדָה, וְזִים - זֶה
הַנְּחֹשׁ שְׂרוּכֵב עָלָיו (סמא"ל). חֲשׂוֹף
עֲבֹדָה - כְּמוֹ אוֹתוֹ הַעֲבֹד שְׁכַל
מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנוֹ בִּידוֹ, אָמַר שֶׁהִיא
בַּחֲשֵׁכָה וְצִלְמוֹת, בְּשִׁבִיל אוֹתָם
וְזִים שֶׁשְׁלֹטוֹ בְּעוֹלָם וְגִרְמוֹ
מִתָּה, וְלִפְעָמִים פְּגוּמָה הַלְּבָנָה,
וְשׁוֹלֵט הַנְּחֹשׁ.

וְדוֹד הָיָה מִבְּקֵשׁ עַל זֶה רַחֲמִים,
וְאָמַר אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזִי אֵיתָם,
שְׁלֹא יִשְׁלַט בְּמִקְוָמוֹ. לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ
הַעֲקֵב עַל יַד יַעֲקֹב, שֶׁנִּקְרָא גְדוֹל,
בֶּן בְּכוֹר. שְׁאִין לָךְ בְּעוֹלָם
שֶׁהַתַּגְּבֹר כִּנְגַד הַנְּחֹשׁ הַזֶּה כְּמוֹ
יַעֲקֹב, וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשׁוּם
שֶׁהוּא בְּעַל הַבַּיִת, שְׁלֹא יִטְמָא
בֵּיתוֹ.

בֵּינוֹן שְׁלֹא יִשְׁלַט, אֲזִי אֵיתָם. אֲזִי:
אֶל"ף, אֹר הַעֲפִיק. זִי"ן, שְׂבָע
דְּרָגוֹת שְׁכָלִילוֹת בְּיַעֲקֹב. בֵּינוֹן
שְׁכַל זֶה הַתַּחֲבֵר, אֲזִי אֶהְיֶה תָם.
שְׁפָה נִקְרָא מִכְתָּם - מָךְ וְתָם. מָךְ
- מִשׁוּם שְׁאִין לָהּ אֹר מִשְׁלָה.
תָם - כְּשֶׁהַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת
וּמְאִירָה בְּאוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, אֲזִי
תָם, וְעַל זֶה מִכְתָּם לְדוֹד.

מִתִּי? כְּשֶׁנִּשְׁמַרְתָּ הַלְּבָנָה. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים טו) שְׁמִרְנִי אֵל כִּי
חִסִּיתִי. מִה זֶה חִסִּיתִי? כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (שם נז) חִסִּיהַ נִפְשִׁי.

מִה הַטַּעַם שְׁמִרְנִי אֵל? צִדוֹ שֶׁל
אֲבִרְהָם שְׁצָרִיף לְעוֹרֵר, שִׁיאִיר
חֶסֶד עֲלִיוֹן לְחֶסֶדֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים.
זֶה שְׁכָתוֹב (שם קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם
וְעַד עוֹלָם. חֶסֶד - זֶה אֲבִרְהָם,
שֶׁלְקַח מִהָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן אֹר
וְחַיִּים וְנָתַן לְעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו. הוּא
הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ
הִירָאָה.

הוּא עוֹלָם בְּתִרְאָה דְתִלְיָא בֵּיה יְרָאָה.

לְבִטָּלָא שְׂבָע רִישֵׁי דְחוּיָא, דְלֹא יִקְרַב
לְמִקְדָּשָׁא.

גַּם מִזְדִּים חֲשׂוֹף עֲבֹדָה, וְזִים: דָּא נְחֹשׁ
דְרָכִיב עָלֵיהּ (סמא"ל). חֲשׂוֹף עֲבֹדָה, כְּגוֹן
הֵהוּא עֲבֹדָה דְכָל מִפְתָּחֵן דְמְאִירָה בִּידֵיהּ,
אָמַר דְהִיא בְּחֹשׁוּכָא וְטְלִימוֹתָא, בְּגִין אִינוּן
וְזִים דְשְׁלֹטוֹ בְּעֻלְמָא, וְגִרְמוֹ מִיתָה. וְזִמְנִין
פְּגִימָא סִיְהָרָא, וְשְׁלִיט חוּיָא.

וְדוֹד הוּוּה בְּעִי רַחֲמִין עַל דָּא, וְאָמַר אֵל יִמְשְׁלוּ
בִי אֲזִי אֵיתָם, דְלֹא יִשְׁלוּט בְּאֲתִרְיָה.
לְנִטְרָא הֵהוּא עֲקֵב, עַל יְדָא דִיעֲקֵב, דְאֶקְרִי
רַב, בְּרָא בּוּכְרָא. דְלִית לָךְ בְּעֻלְמָא דְאֲתַגְבֵּר
לְקַבְלֵיהּ דְהֵאִי נְחֹשׁ, כְּפוּתִיָה דִיעֲקֵב, וְאֶעֱדִי
יְתִיָה מְאֻחְסֵנְתִיָה, בְּגִין דְהוּא מְאִירָה דְבֵיתָא,
דְלֹא יִסְאֵב בֵּיתִיָה.

בֵּינוֹן דְלֹא יִשְׁלוּט, כְּדִין, אֲזִי אֵיתָם. אֲזִי: אל"ף,
נְהִירוֹ דְעֲפִיקָא. זִי"ן, שְׂבָע דְרָגִין דְכָלִילָן
בְּיַעֲקֹב. בֵּינוֹן דְכָל הֵאִי אֲתַחֲבֵר, כְּדִין אֶהְיֶה
תָם. דְהֵכִי אֶקְרִי מִכְתָּם, מָךְ וְתָם. מָךְ: בְּגִין
דְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָהּ. תָם: כְּדִין סִיְהָרָא
בְּאֲשִׁלְמוֹתָא, וְנְהוּרָא בְּנְהִירִין עֵילְאִין, כְּדִין
תָם. וְעַל דָּא (שם טו א) מִכְתָּם לְדוֹד.

אִימְתִי. כְּדִין אֲתַנְטִירַת סִיְהָרָא. הָדָא הוּא
דְכָתִיב, (שם) שְׁמִרְנִי אֵל כִּי חִסִּיתִי
בְךָ. מֵאִי חִסִּיתִי, כְּמָה דְאֲתָּ אָמַר (שם נז ב)
חִסִּיהַ נִפְשִׁי.

מֵאִי טַעְמָא שְׁמִרְנִי אֵל. סְטֵרָא דְאֲבִרְהָם
בְּעָא לְאֲתַעֲרָא, דִּינְהִיר חֶסֶד עֵילְאָה,
לְחֶסֶדֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים. הָדָא הוּא דְכָתִיב,
(שם קג יז) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. חֶסֶד:
דָּא אֲבִרְהָם. דְנִקִּיט מְעוֹלָם עֵילְאָה נְהִירוֹ
וְחַיִּים, וְיִהִיב לְעוֹלָם בְּתִרְאָה, הָדָא הוּא
דְכָתִיב, וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו. הוּא עוֹלָם בְּתִרְאָה דְתִלְיָא בֵּיה יְרָאָה.

וְכִרְיִן, וְצִדְקָתוֹ דָּא עוֹלָם בְּתִרְאָה, דְּאִקְרִי צִדְקָה. לְבָנֵי בָנִים, דִּינִקְא לְמִשְׁרִיתָא דְּאִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים. דְּהָא שִׁית עֵילְאִין דִּנְהָרִין לָהּ, אִיקְרוּן בָּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (ש"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה. וְאֵלִין דְּסִתְרֵי הָאִי עוֹלָם בְּתִרְאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים. אִימְתִּי, כַּד נָטְרִי קִיּוּמִיָּה. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שם קג יח) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.

וְכִרְיִן, וְצִדְקָתוֹ דָּא עוֹלָם בְּתִרְאָה, דְּאִקְרִי צִדְקָה. לְבָנֵי בָנִים, דִּינִקְא לְמִשְׁרִיתָא דְּאִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים. דְּהָא שִׁית עֵילְאִין דִּנְהָרִין לָהּ, אִיקְרוּן בָּנִים. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (ש"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה. וְאֵלִין דְּסִתְרֵי הָאִי עוֹלָם בְּתִרְאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים. אִימְתִּי, כַּד נָטְרִי קִיּוּמִיָּה. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שם קג יח) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.

בְּרִיתוֹ. כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (ש"ש א ו) בְּנֵי אִמִּי נִחְרוּ בִּי. וְכִתִּיב (תהלים קיג ט) אִם הַבָּנִים שְׁמַחָה. וְאֵלִין דְּסִתְרֵי הָאִי עוֹלָם בְּתִרְאָה, אִיקְרוּן בְּנֵי בָנִים. אִימְתִּי, כַּד נָטְרִי קִיּוּמִיָּה. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שם קג יח) לְשִׁמְרֵי בְּרִיתוֹ.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּהִנֵּי בְּנֵי בָנִים, לָא נָטְרוּ קִיּוּמִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְזַבְּיְנוּ לִיָּה לְאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, אַתְּגִזֵּר עֲלֵיהוֹן עוֹנָשָׁא.

וְדָא בְּעָא מִשָּׁה, כַּד חָמָא דִּיתְעַבֵּיד דִּינָא בְּאִינוֹן עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת. וּמָאן (ו"א) הוּא אֲנִרְיִיתָא דִּילְהוֹן. אָמֵר לִיָּה, חֲזוֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאִינוֹן דְּשָׂרְאָן אַחֲרֵי מִשְׁכָּנָא, דְּזַבְּיְנוּ לְהָאִי צְדִיק. אָמֵר לִיָּה, (דף נו ע"א) וּמָאִי שָׂנָא בְּאֵלִין גּוֹפִין. אָמֵר לִיָּה, כְּדָּ עֲלָה בְּמַחְשְׁבָהּ, וְלִית דִּיכּוֹל לְאַדְבָּקָא.

וְדָא בְּעָא מִשָּׁה, כַּד חָמָא דִּיתְעַבֵּיד דִּינָא בְּאִינוֹן עֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת. וּמָאן (ו"א) הוּא אֲנִרְיִיתָא דִּילְהוֹן. אָמֵר לִיָּה, חֲזוֹר לְאַחֲרֵיךָ, לְאִינוֹן דְּשָׂרְאָן אַחֲרֵי מִשְׁכָּנָא, דְּזַבְּיְנוּ לְהָאִי צְדִיק. אָמֵר לִיָּה, (דף נו ע"א) וּמָאִי שָׂנָא בְּאֵלִין גּוֹפִין. אָמֵר לִיָּה, כְּדָּ עֲלָה בְּמַחְשְׁבָהּ, וְלִית דִּיכּוֹל לְאַדְבָּקָא.

וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַּל דְּוֹד, לְבִרְכָא לְהָאִי אַתְרָא, דְּאֵתִי מַנִּיָּה נְהִירוֹ. וְאָמֵר (תהלים קטו יב) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ, דָּא צְדִיק. יְבָרֵךְ אֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל, הָאִי צְדִיק יְבָרֵךְ אֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֵת בֵּית אֶהְרֹן, סֵטְרָא דְּחֶסֶד דְּאִית בְּהּ, דְּאִקְרִי בֵּית אֶהְרֹן, כַּד אַתְחַבְּרַת לְחֶסֶד. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שמות ו כג) וַיִּקַּח אֶהְרֹן אֵת אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב, דְּאֵתחַבְּרַת לְאֵל.

וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדַּל דְּוֹד, לְבִרְכָא לְהָאִי אַתְרָא, דְּאֵתִי מַנִּיָּה נְהִירוֹ. וְאָמֵר (תהלים קטו יב) ה' זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ, דָּא צְדִיק. יְבָרֵךְ אֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל, הָאִי צְדִיק יְבָרֵךְ אֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרֵךְ אֵת בֵּית אֶהְרֹן, סֵטְרָא דְּחֶסֶד דְּאִית בְּהּ, דְּאִקְרִי בֵּית אֶהְרֹן, כַּד אַתְחַבְּרַת לְחֶסֶד. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (שמות ו כג) וַיִּקַּח אֶהְרֹן אֵת אֱלִישֶׁבֶ"ע בֶּת עַמִּינָדָב, דְּאֵתחַבְּרַת לְאֵל.

יְבָרֵךְ יְרָאִי ה', אֵלִין יְתַבֵּי מִשְׁכָּנָא, דְּשָׂאֲרֵן בְּהָאִי יְרָאָה. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (תהלים קד כה) חֲיֹת קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חֲיֹת קְטָנוֹת, כָּל אִינוֹן רַבְּרַבִּין דְּנִפְקוּ מֵאִינוֹן בְּנֵי בָנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחְנֵה יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת - אֲוֹתָם שְׁבֻטִים.

יְבָרֵךְ יְרָאִי ה', אֵלִין יְתַבֵּי מִשְׁכָּנָא, דְּשָׂאֲרֵן בְּהָאִי יְרָאָה. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (תהלים קד כה) חֲיֹת קְטָנוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. חֲיֹת קְטָנוֹת, כָּל אִינוֹן רַבְּרַבִּין דְּנִפְקוּ מֵאִינוֹן בְּנֵי בָנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמֵר (במדבר ב ט) כָּל הַפְּקָדִים לְמַחְנֵה יְהוּדָה. עִם גְּדוֹלוֹת, אִינוֹן שְׁבֻטִין.

וְעַל דָּא, כָּל דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי יָא, יְהִיב אַגְרָא
בְּקַע לְגַלְגּוּלָת, לְמַהוּי כּוּפֵר לְהֵהוּא נֶפֶשׁ,
וְיִתְפַשֵּׁט מִנָּה נְהִירו, כִּד אֶתְחַבֵּר יְמִינָא כְּסָף
לְגַבְהָ. וְעַל דָּא יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֵן, כִּד אֶתּוּסְף
בְּהַ בְּרַכְתָּא, וְאֶתְעַר יְמִינָא לְגַבְהָ, בְּהֵהוּא כְּסָף,
כְּדִין בְּרַכְתָּא דִּילָהּ נִגִיד בְּאִינוּן דְּדַחְלִין מִינָה.
תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נָשׁ דְּתֵב בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאָרִיָּה,
וְדַחִיל כָּל יוֹמָא מַהֵהוּא חוּבָה דְּעַבְד.
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְחִיל לֵיה, וְלֹא גָבִי מִנִּיה.
דְּהָא אַחוּי דְּיוּסְף, דְּחִילוּ סָגִי נָפַל עֲלֵיהּ, כִּד
חֲזוּ דְאֶסְתַּלַּק אַבּוּהוּן לְעִילָא, וְחֲזוּ גְרַמִּיָּהוּ
בְּגִלוּתָא עַל הֵהוּא חוּבָא, עַד דְּאָמַר לְהוּ יוּסְף,
(בראשית נ יט) אַל תִּירָאוּ. לֹא תִדְחַלוּ וְדַאי מְעוֹנֵנְשָׁא
בְּהַאי זְמָנָא, כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי. וְדַאי
אֶסְתַּלַּקְנָא לְעִילָא מַהֵהוּא אֶתְרָא. וְדַרְגָּא דִּילִי
יְנַהִיר, לְסִטְרָא (לְסִטְרָא) בֵּי דִינָא, לְאַנְהָרָא לְכוּ,
דְּאֶתּוּן תַּחּוֹת הֵהוּא אֶתְרָא.

בַּא וְרָאָה, כָּל אָדָם שֹׁשֵׁב
בְּתַשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוּנּוּ וּפּוּחַד כָּל
יוֹם מֵאוּתוּ חֲטָא שְׁעֵשָׂה, הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוּחַל לוֹ וְלֹא גוֹבְהָ
מִמֶּנּוּ, שְׁהָרִי אַחֲזִי יוּסְף, פַּחַד רַב
נָפַל עֲלֵיהֶם, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁהִסְתַּלַּק
אַבְיָהֶם לְמַעְלָה, וְרָאוּ עֲצָמִים
בְּגִלוּת עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא, עַד
שֶׁאָמַר לָהֶם יוּסְף (בראשית ג) אַל
תִּירָאוּ. אַל תִּפְחָדוּ וְדַאי מְעוֹנֵנְשׁ
בְּזַמַּן הַזֶּה, כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי?
וְדַאי הִסְתַּלַּקְתִּי לְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם
הַהוּא. וְדַרְגָּתִי תֵּאִיר לְצַד בֵּית
הַדִּין, לְהָאִיר לָכֶם, שְׁאַתֶּם פַּתַּח
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם.

כְּשֶׁרָאָה דוּד שְׁבַעַל הַבַּיִת שֶׁאָמַר
כְּךָ, אָמַר (תהלים קטו יב) ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ.
אוֹתוֹ שִׁיּוּשֵׁב בְּעוֹלָם הַזְּכָר, ה' -
לְמַעְלָה לְמַעְלָה - יְבָרַךְ אוֹתוֹ
בְּעִטְרוֹת עֲלִינוּת. שְׁהָרִי כָּל
הַשְּׁבָטִים, פָּרַט לְיוּסְף, יוֹשְׁבִים
בְּעוֹלָם הַנְּקֵבָה, וּמִתְבָּרְכִים מִמֶּנּוּ.
אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, יְבָרַךְ אֶת בֵּית
יִשְׂרָאֵל וְדַאי, בֵּיתוֹ שֶׁל דוּד. יְבָרַךְ
אֶת בֵּית אֶהְרֵן, שִׁיתְעוֹרֵר צַד
הַחֲסֵד שְׁלָה. יְבָרַךְ יְרָאִי ה'
הַקְּטָנִים. מִשׁוּם כְּךָ יוּסְף ה'
עֲלֵיכֶם, מַהֲצַד שֶׁל יוּסְף, שֶׁהוּא
עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים עֲלֵיכֶם.
שְׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוּסְף מְחַל
לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית ג) אָנֹכִי
אֶכְלָפַל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. מִשׁוּם
כְּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, וְתַגֵּן זְכוּתוֹ
עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שְׁלֹא יִתְפַּסּוּ
בְּחַטָּאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם

בְּרַכְתָּא דְּדוּד לְמְאָרִיָּה דְּבֵיתָא דְּאָמַר כְּךָ. אָמַר
(תהלים קטו יב) ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ. הֵהוּא דִּיתִיב
בְּעִלְמָא דְּדַכּוּרָא. ה', לְעִילָא לְעִילָא, יְבָרַךְ
יְתִיָּה בְּעִטְרִין עִילָאִין. דְּהָא כְּלָהוּ שְׁבָטִין בַּר
מִיוּסְף, בְּעִלְמָא דְּנוּקְבָא יְתִבִין, וּמִתְבָּרְכִין
מִנִּיה.

הֵהוּא אֶתְרָא, יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַאי, בֵּיתוֹ
דְּדוּד. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֵן, דִּיתְעַר סִטְרָא
דְּחֲסֵד דִּילָהּ. יְבָרַךְ יְרָאִי ה' הַקְּטָנִים. בְּגִין כְּךָ
יוּסְף ה' עֲלֵיכֶם, מִסִּטְרָא דְּיוּסְף, דְּהוּא עֲלֵיכֶם,
אִיתְעַר בְּרַחֲמֵי עֲלִיכוּן. דְּהָא (תהלים) חוּבָא יוּסְף
מְחִיל לְתַתָּא, וְאָמַר (בראשית נ כא) אָנֹכִי אֶכְלָפַל
אֶתְכֶם וְאֶת טַפְכֶם. בְּגִין כְּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
וְיַגִּין זְכוּתִיָּה עֲלִיכוּן, וְעַל בְּנֵיכוּן, וְלֹא יִתְפַּשׁוּן
בְּחוּבֵיכוּן, וְלֹא יִשְׁלוּט עֲלִיכוּן הֵהוּא חוּבָא.
בְּגִין כְּךָ (תהלים יט יד) אַל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזִי אִיתֶם,

וְאֶתְעַטֵּר הֵהוּא אֶתְרָא בְעֵטְרוֹי, כְּגוֹנוֹא דְאֶתְעַטֵּר כַּד עֲבֵרוּ יִשְׂרָאֵל יָמָא, וְאָמְרוּ אֲזַיִשִׁיר, כַּד חָמוּ דְאֶשְׁתְּלִימַת סִיְהָרָא. וְנִקִּיתִי מִפִּשְׁעֵי רַב, דָּא חוּבָא דְשִׁבְטִין, דִּהְוָה רַב.

וְעַל כּוּלָּא בְּעָא רַחֲמִין, (שם יט טו) יְהִיו לְרִצּוֹן קָמִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא. אֲמַרִי פִי, דָּא פָּה דִּילִיהּ. וְהִגִּיוֹן לְבִי, דָּא לֵב הַשָּׁמַיִם. לְפִנְיָהּ, אֲלִין פְּנִים עֵילְאִין, דְּמִטְמְרִין וְאֶתְגַּלְגְּלִין בְּעַת רִצּוֹן. ה', דָּא יְמִינָא. צוּרִי, דָּא שְׂמָאלָא. וְגוֹאֲלִי, דָּא אֲמַצְעִיתָא.

דְּבַר אַחַר, ה', דָּא אֲמַצְעִיתָא, דָּא יַעֲקֹב. צוּרִי, דָּא שְׂמָאלָא. וְגוֹאֲלִי, דָּא יְמִינָא, דְּאֶקְרִי גוֹאֵל, קְרוּב, וְדַאי. וְזִמִּין קוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא לְאַרְמָא יְמִינָא דִּילִיהּ, וּלְמִיפְדֵי לְבִנוּי, הַדָּא הוּא דְכָתִיב, (שם קיח טז) יָמִין ה' רֹמְמָה יָמִין ה' עוֹשֶׂה חֵיל.

פְּרִשְׁת צו

וּבִסְטֵר שְׂמָאלָא, קְיִימָא דְרָגָא אַחְרָא, דְּבִסְטֵר מְסַאבָּא, דְּאֶקְרִי אוּף הַכִּי מַחֲשָׁבָה, וְאֶקְרִי מַחֲשָׁבָה רְעָה. בְּגִין דְּדְרָגָא דְעֵלָה אִיהוּ רַע, וּבְגִין כֶּף אִיקְרִי מַחֲשָׁבָה רְעָה.

הַבָּא קְיִימָא כָּל רְעוּתִין בִּישִׁין, וְכָל הִרְהוּרִין בִּישִׁין, וְכָל בִּישִׁין דְעֵלְמָא. וְאִיהִי קְיִימָא לְכָל רְעוּתִין אֲלִין, דִּיִּסְתָּאב בַּר נֶשׁ בְּהוּ. בְּהִאי מַחֲשָׁבָה רְעָה קְיִימָא כְּמָה דְרָגִין מְסַאבִּין, וְכִלְהוּ קְיִימִין לְסַאבָּא לְבַר נֶשׁ, בְּאִינוּן רְעוּתִין וְהִרְהוּרִין דְּמַחֲשָׁבָה רְעָה, וְכַדִּין אֶסְתָּאב בַּר נֶשׁ בְּהוּ, וְאֶתְדַבֵּק בְּהוּא סְטָרָא.

וְעַל דָּא בְּעֵי לְקַרְבָּא עוּלָה לְאֶתְדַפְּאָה, וְכַד קָרִיב לָהּ, בְּעֵי לְאַסְטָאָה רְעוּתִיהּ לְגַבִּי מַחֲשָׁבָה קְדִישָׁא. (וכד) סְלִיק תַּנְנָא מְאִינוּן חֲלָבִין

אוֹתוֹ הִנָּחֵשׁ.

מְשׁוּם כֶּף, אַל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזַ אִיתָם, וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמְּקוּם בְּעֵטְרוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעֲבָרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם וְאָמְרוּ אֲזַ יִשִׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שְׁנִשְׁלָמָה הַלְּבָנָה. (תהלים יט) וְנִקִּיתִי מִפִּשְׁעֵי רַב - זֶהוּ חֲטָא הַשִּׁבְטִים שֶׁהָיָה רַב.

וְעַל הַכֵּל בְּקֶשׁ רַחֲמִים. (שם) יְהִיו לְרִצּוֹן - לְפָנַי הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי - זֶה הִפָּה שְׁלוֹ. וְהִגִּיוֹן לְבִי - זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם. לְפִנְיָהּ - אֵלוֹ הַפְּנִים הָעֵלְיוֹנִים שֶׁנִּחְבְּאִים וּמִתְגַּלִּים בְּעַת רִצּוֹן. ה' - זֶה הַיָּמִין. צוּרִי - זֶה הַשְּׂמָאל. וְגַאֲלִי - זֶה הָאֲמַצְעִי.

דְּבַר אַחַר, ה' - זֶה הָאֲמַצְעִי, זֶה יַעֲקֹב. צוּרִי - זֶה הַשְּׂמָאל. וְגַאֲלִי - זֶה הַיָּמִין, שֶׁנִּקְרָא גוֹאֵל, קְרוּב וְדַאי, וְעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהָרִים אֶת יְמִינוֹ וּלְפָדוֹת אֶת בְּנָיו. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שם קיח) יָמִין ה' רֹמְמָה יָמִין ה' עוֹשֶׂה חֵיל.

פְּרִשְׁת צו

וּבְצַד שְׂמָאל עוֹמְדַת דְּרָגָה אַחְרָת, שְׁבַצַּד הַטְּמֵאָה, שֶׁנִּקְרָאת אַף כֶּף מַחֲשָׁבָה, וְנִקְרָאת מַחֲשָׁבָה רְעָה. מְשׁוּם שֶׁהַדְּרָגָה שְׁעֵלְיָהּ הִיא רְעָה, וּמְשׁוּם כֶּף נִקְרָאת מַחֲשָׁבָה רְעָה.

כְּאֵן עוֹמְדִים כָּל הַרְצוּנוֹת הַרְעִים, וְכָל הַהִרְהוּרִים רְעִים, וְכָל רְעוּת הָעוֹלָם. וְהִיא עוֹמְדַת עַל כָּל הַרְצוּנוֹת הַלָּלוּ שִׁיטְמָא בְּהֶם בֶּן אָדָם. בְּמַחֲשָׁבָה הַרְעָה הַזֶּה עוֹמְדוֹת כְּמָה דְרָגוֹת טְמֵאוֹת, וְכֵלְן עוֹמְדוֹת לְטַמָּא אֶת הָאָדָם, בְּאוֹתָם רְצוּנוֹת וְהִרְהוּרִים שֶׁל מַחֲשָׁבָה רְעָה, וְאֲזַ נְטַמָּא בְּהֶם הָאָדָם, וְנִדְבֵק בְּאוֹתוֹ הַצַּד.

וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהַקְרִיב עוּלָה לְהַטְהָר, וּכְשֶׁמְקָרִיב אוֹתָהּ, צָרִיךְ

לְהַטוֹת רְצוֹנוֹ לְמַחֲשֶׁבֶה
הַקְדוּשָׁה, וּכְשֶׁעוֹלָה עֵשֶׂן מֵאוֹתָם
חֲלָבִים וְאֵמוּרִים וּמֵאוֹתָם אֲבָרִים,
לְאוֹתָהּ מַחֲשֶׁבֶה רְעָה עוֹלָה
בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאֵת כָּלֶם נוֹטֶלֶת לָהּ,
וְנוֹזְגִית מֵהֶם.

וְאַחַר כֵּן עוֹלָה הָעֵשֶׂן הָאֲחֵר
הַדֵּק, וְכֹל אוֹתָם עֲלִיוֹנִים, מֵהֶם
בְּעֲלֵי הַדִּין, מִתְכַּנְּסִים וְנִכְנְסִים
לְפָנָיו וּלְפָנָיו, עַד שֶׁמִּתְכַּנְּסִים זֶה
לְתוֹךְ זֶה וְזֶה לְתוֹךְ זֶה, עַד שֶׁכָּלֶם
עוֹלִים לְהַפְלִל הַכֹּל זֶה עִם זֶה,
וְלִהְשֵׁלִים זֶה עִם זֶה, וְגוֹף נִקְשֵׁר
בְּגוֹף.

אִז מְעֻטֵר אוֹתָם אָדָם אֵת רְצוֹנוֹ
בְּרְצוֹנָה שֶׁל אוֹתָהּ מַחֲשֶׁבֶה
טְהוּרָה, וְאִז הַכֹּהֲנִים מִצַּד הַיָּמִין,
וְהַלְוִיִּם מִצַּד הַשְּׂמָאל, מְקַשְּׂרִים
אֲבָרִים בְּאֲבָרִים, עַד שֶׁמִּתְעַלָּה
הַמַּחֲשֶׁבֶה הַטְהוּרָה הַזֶּה בֵּין יָמִין
לְשְׂמָאל, וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה
וְנִקְשְׂרִים זֶה לְזֶה, וְנִהְיִים לְאַחֵד.
וְאִז נִקְרָא נִיחוּחַ, נַחַת וְרִצּוֹן,
לְהַתְחַבֵּר וּלְהִכְנֵס זֶה עִם זֶה.

וּכְשֶׁהִבְדָּר נִקְשְׂרִים זֶה עִם זֶה,
הָעוֹלָם הַבָּא מוֹצִיא אֵת כָּל הָאוֹר,
שִׂיאורו כָּלֶם יַחַד. וְכֹל הַשְּׂמֻחָה
נִמְצָאֶת, וְכֹל הַפְּנִים מְאִירוֹת, הַכֹּל
בְּבִשׁוּם. וְנִפְרָד אָדָם מִתּוֹךְ
מַחֲשֶׁבֶה רְעָה, וְנִדְבֵק בְּמַחֲשֶׁבֶה
טְהוּרָה, עַד שֶׁנִּדְבֵק הַכֹּל בְּתוֹךְ
הַמַּחֲשֶׁבֶה הַנּוֹסְתֵרֶת הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל
הַכֹּל, וְנִהְיָה הַכֹּל אֶחָד.

וּמֵה שֶׁנִּשְׁאָר מִן הַקְּרָבָן, צְרִיף
לְהַשְׂרֵף וּלְהַתְּאֵפֵל בְּלִילָה, שֶׁלֹּא
יִהְיֶה מִמֶּנּוּ אָדָם. מֵה הַטַּעַם
שֶׁהָעוֹלָה הַזֶּה, הַקְּרָבָן דְּעֲלוּוֹן,
הָעוֹלוֹת, אֵין רְשׁוּת לְאָדָם בְּעוֹלָם
לְהַנִּיחַ מִמֶּנּוּ? מִשּׁוּם שְׂאוֹתוֹ
קְרָבָן אֵין נִקְרָב אֶלָּא מִתּוֹךְ
שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּמַחֲשֶׁבֶה רְעָה, הַצַּד שֶׁל
הַטְּמֵאָה. וְשֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט וְלֹא
יִסְטָה הַצַּד הַזֶּה, הַכֹּל חוֹזֵר לְתוֹךְ
הָאֵשׁ לְהַתְּאֵפֵל, וְלֹא יִהְיֶה מֵאוֹתוֹ
הַקְּרָבָן אָדָם בְּעוֹלָם.

וְאֵמוּרִין, וּמֵאֵינוֹן אֲיִבְרִין, לְהֵיחִיא מַחֲשֶׁבֶה
רְעָה סֶלְקָא בְּקַדְמֵיתָא, וְכֹלְהוּ נְטִילַת לָהּ,
וּמִתְזָנָא מִיַּנְיָהּ.

וְלִבְתֵּר סָלִיק תְּנַנָּא אַחֲרָא דְקִיק. וְכֹל אֵינוֹן
עֵילְאִין, מִיַּנְיָהּ מְאִרִיהוֹן דְּדִינָא,
מִתְכַּנְּשִׁי וְעֵיילוֹ לְגוֹ לְגוֹ, עַד דְּאִתְכַּנְּשִׁי דָּא לְגוֹ
דָּא, וְדָא לְגוֹ דָּא, עַד דְּאִסְתְּלִיקוּ כּוּלְהוּ
לְאִתְפְּלָלָא כְּלָא דָּא עִם דָּא, וְלֹא שְׂתִלְמָא דָּא
עִם דָּא, וְגוֹפָא אִתְקַשֵּׁר בְּגוֹפָא.

בְּרִין אֵיעֻטֵר הֵהוּא בַר נֶשׁ רְעוּתִיהּ, בְּרְעוּתִיהּ
דֵּהֵיחִיא מַחֲשֶׁבֶה טְהוּרָה. וְכַדִּין כְּהֵנָּא
מִסְטָרָא דְיִמִּנָּא, וְלִיוָאֵי מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא,
מְקַשְּׂרֵי שְׂיִיפִין בְּשְׂיִיפִין, עַד דְּאִסְתְּלִיקָא הָאֵי
מַחֲשֶׁבֶה טְהוּרָה בֵּין יָמִינָא לְשְׂמָאלָא,
וְאִתְחַבְּרוּ דָּא עִם דָּא, וְאִתְקַשְּׂרוּ דָּא עִם דָּא,
וְהוּוּ חֵד. וְכַדִּין אֲקָרִי נִיחוּחַ, נִיחָא וְרְעוּתָא,
לְאִתְחַבְּרָא וּלְאִעֲלָא דָּא בְּדָא.

וְכַד כְּלָא אִתְקַשְּׂרוּ דָּא בְּדָא, עֲלֵמָא דְאֵתִי אֲפִיק
כָּל נְהִירוֹ, לְאִתְנַהֲרָא כּוּלְהוּ בְּחֵדָא. וְכֹל
חִידוֹ אִשְׁתַּכַּח, וְכֹל אֲנָפִין נְהִירִין, וְכֹלָא אִיהוּ
בְּכִסְיָמוֹ. וְאִתְפָּרֵשׁ בַּר נֶשׁ מִגּוֹ מַחֲשֶׁבֶה רְעָה,
וְאִתְדַבֵּק בְּמַחֲשֶׁבֶה טְהוּרָה, עַד דְּאִתְדַבֵּק כְּלָא
בְּגוֹ מַחֲשֶׁבֶה סְתִימָאָה עֵילְאָה דְכְּלָא, וְהוּוּ כְּלָא
חֵד.

וּמֵאֵי דְאִשְׁתָּאֵר מִן קְרָבָנָא, בְּעֵיא לְאִתּוּקְדָא
וּלְאִתְאֲפֵלָא בְּלִילָא, דְּלֹא יִתְהַיֵּי מִיַּנְיָהּ
בַּר נֶשׁ. מֵאֵי טַעְמָא דֵּהֵאֵי עוֹלָה, קְרָבָן דְּעֲלוּוֹן,
לִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא לְאִתְהַנָּאָה מִיַּנְיָהּ.
בְּגִין דֵּהֵהוּא קְרָבָנָא לֹא אִתְקָרִיב, אֶלָּא מִגּוֹ
דְּאִתְמַשְׁכָּא בְּמַחֲשֶׁבֶה רְעָה, סְטָרָא דְמִסְאָבָא.
וְדִלָּא יִתְפַּשֵּׁט וְלֹא יִסְטֵי הָאֵי סְטָרָא, כְּלָא
אִתְהַדֵּר לְגוֹ אֲשָׁא לְאִתְאֲפֵלָא, וְלֹא יִתְהַיֵּי
מֵהֵהוּא קְרָבָנָא בַּר נֶשׁ בְּעֲלֵמָא.

בְּלִיָּא אַתְּאָפֶל כָּל מַאי דְאַשְׁתָּאָר, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזַבַּח
 כָּל הַלֵּילָה. דְּכַד עָאֵל לִילְיָא, כָּל אֵינוֹן גְּרַדִּינִי
 נִימוּסִין מִשְׁתַּפְּחִין, וְאֶזְלִין וְשִׁלְטִין בְּכָל אֵינוֹן
 אָמוּרִין (דף טו ע"ב) וּפְדָרִין, וְכִלְהוּ מִתְּאָפְלִי,
 וּמְנַהוֹן אֶתְזַנוּן כָּל אֵינוֹן גְּרַדִּינִי נִמוּסִין, וְאֵינוֹן
 חוּלְקָא דִּילְהוֹן לְאִיתְזַנָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלְטוּן,
 וְלֹא יִתְקַרְבוּן לְגוֹ קוּדְשָׁא. וְיִתְפַּרְשׁ בַּר נֶשׁ
 מַהֵהוּא סְטָרָא, וְיִתְדַבֵּק בְּרַעוּתָא עֵילְאָה, וְכַדִּין
 שְׂבִיק לֵיהּ מְאָרִיָּה לְהֵהוּא בַּר נֶשׁ, וְכַהֲנָא
 מְכַפֵּר עֲלֵיהּ, דְּכֹתִיב (ויקרא ד כו) וְכַפֵּר עֲלֵיו
 הַפֶּהֶן מִחַטָּאתוֹ.

בְּלִיָּהּ מִתְּאָפֶל כָּל מַה שְׁנִשְׁאָר,
 כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (ויקרא ו) עַל מוֹקְדָה
 עַל הַמְזַבַּח כָּל הַלֵּילָה. כְּשֹׁנְכַנְס
 הַלֵּילָה, כָּל אוֹתָם שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים
 נִמְצְאִים, וְהוֹלְכִים וְשׁוֹלְטִים בְּכָל
 אוֹתָם אָמוּרִים וּפְדָרִים, וְכֻלָּם
 מִתְּאָפְלִים, וּמֵהֶם נִזְוָנִים כָּל אוֹתָם
 שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים, וְהֵם חֻלְקָם לְהוֹן
 מֵהֶם, כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ וְלֹא
 יִתְקַרְבוּ לְתוֹף הַקֹּדֶשׁ. וְיִפְרַד אָדָם
 מֵאוֹתוֹ הַצַּד, וְיִדְבֵּק בְּרִצּוֹן עֲלִיוֹן,
 וְאֵז יִסְלַח לוֹ אֲדוֹנוֹ לְאוֹתוֹ אָדָם,
 וְהַפֶּהֶן מְכַפֵּר עֲלֵיו, שְׁפָתוֹב (שם ד)
 וְכַפֵּר עֲלֵיו הַפֶּהֶן מִחַטָּאתוֹ.

פְּרִשְׁת אַחֲרֵי

מִדְּרַשׁ הַנְּעֻלָּם

פְּרִשְׁת אַחֲרֵי

מִדְּרַשׁ הַנְּעֻלָּם

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאֶתְבְּרִיאָו אֶתְלַבְּשׁוּ
 בְּדִיוֹקְנָא קְדִישָׁא עֵילְאָה דְּנַהוּרָא,
 בְּגַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַעֲלֵלָא. וּבְדִיוֹקְנָא קְדִישָׁא
 אַחֲרָא, בְּגַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַתְתָּא. וְיַהֲבוּן לֹון
 אַחֲסַנְתָּא עֵילְאָה. וְיַהֲבוּ לְהוֹן חוּלְקָא עֵילְאָה.
 וּבַתֵּר דְּיַהֲבִין לְהוֹן דָּא, אָמַר לְהוֹן מְלֶאכְא,
 אֶתָּא זִימְנָא דְּתִיפְקוּ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
 דִּי תִפְקוּן מְכָאָן.

בֵּא וְרֵאָה, בְּשַׁעָה שְׁנִבְרָאוּ,
 הַתְּלַבְּשׁוּ בְּדִיוֹקְנֵי קְדוּשָׁה עֲלִיוֹן שֶׁל
 אוֹר, בְּגִין הַעֲדָן שְׁלִמְעֵלָה,
 וּבְדִיוֹקְנֵי קְדוּשָׁה אַחֵר בְּגִין הַעֲדָן
 שְׁלִמְטָה, וְנִתְּנוּ לָהֶם נִחְלָה
 הַעֲלִינָה. וְנִתְּנוּ לָהֶם חֻלְקָא עֲלִיוֹן.
 וְאַחֵר שְׁנִתְּנוּ לָהֶם אֶת זֶה, אָמַר
 לָהֶם הַמְּלָאכִים: כֵּא הַזְּמַן שְׁתַּצְּאוּ,
 שְׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא אָמַר שְׁתַּצְּאוּ
 מְכָאָן.

תְּמַהוּ, וְאָמְרוּ: לָאָן? אָמְרוּ לָהֶם
 שְׁנֵי הַמְּלָאכִים: הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ
 וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ. מֵאַרְצֶךָ - זֶה
 גִּן הַעֲדָן שְׁלִמְטָה. וּמִבֵּית אָבִיךָ -
 זֶה גִּן הַעֲדָן שְׁלִמְעֵלָה. אֶל הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אֲרָאךָ - זֶה הָאָרֶץ הַחֲשׂוּכָה
 הַשְּׁפֵלָה.

וְהָרָאוּ לוֹ כָּל גִּין הַעֲדָן, וְהָרָאוּ לוֹ
 הַיְכָלוֹת וּבֵתִים, מְדוּרִים עֲלִיוֹנִים,
 וְכַמָּה הַיְכָלוֹת נְכֻסְפִים, וְכַמָּה
 בֵּתִים, וְכַמָּה מְדוּרִים, וְכַמָּה
 דְּרָגוֹת, וְכָל חֻלְקָא וְחֻלְקָא שְׁיֵשׁ לוֹ
 לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוּ.

תְּנוּהוּ, וְאָמְרוּ לָאָן. אָמְרוּ לֹון תְּרִין מְלֶאכִין,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר (בראשית יב א) לָךְ
 לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלְדֶתְךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אֲרָאךָ. מֵאַרְצֶךָ: דָּא גַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַתְתָּא.
 וּמִבֵּית אָבִיךָ: דָּא גַנְתָּא דְּעַדָן דְּלַעֲלֵלָא. אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ: דָּא אַרְעָא חֲשׂוּכָא וְשְׁפֵלָה.
 וְאַחֲזִיאָו לֵיהּ כָּל גַּנְתָּא דְּעַדָן. וְאַחֲזִיאָו
 לֵיהּ הַיְכָלִין וּבֵיתִין, מְדוּרִין עֵילְאִין
 וְכַמָּה הַיְכָלִין דְּכֻסְפִין, וְכַמָּה בֵּיתִין, וְכַמָּה
 מְדוּרִין, וְכַמָּה דְּרָגִין, וְכָל חֻלְקָא וְחֻלְקָא שְׁיֵשׁ

לוֹ לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוּ.

אמר: מה ההיכלות הללו? אמרו לו שני המלאכים: ארבעים ושנים היכלות הם מרקמים מכמה גונים נאים, וכל אדם שקורא קריאת שמע שם של ארבעים ושנים שמות פראוי, יירש אותם. העלו אותו לשבעים מדרגות, ובהן שבעים ושנים חלונות, ומרקמים בכמה גונים. אמר, למי אלו? אמרו לו, כל איש שקורא קריאת שמע שם של שבעים ושפים תבות כמו שצריך, יירש את זה.

הבנינו אותו הלאה, והראו לו חמשים מדורים אחרים, מרקמים בכמה גונים. אמר, למי אלו? אמרו לו, לכל אדם שקורא קריאת שמע שם של חמשים תבות כמו שצריך, יירש את זה. הבנינו אותו הלאה, הראה לו שבעים ושנים מדורים אחרים מרקמים בכמה גונים. אמר: למי הם? אמר לו: לכל אדם שקורא קריאת שמע שם של שבעים ושפים תבות שיש בפרשה הרביעית.

אמר להם: וכמה אני ארויח זה? אמרו לו: (בראשית א) בעצבון תאכלנה. אמר להם: ומהו העצבון? אמרו לו: נעשה ונשמע. עשיה - במעשים טובים, ושמיעה - בתורה.

הוציאו אותו מגן עדן, והלכו עמו לגיהנם, ועמוד הענן ללכת עמו ביום על ראשו, ועמוד האש ללכת עמו בלילה. אמרו לו: בא תראה, המקום הזה הוא חשוף ביום ובלילה. הראו לו את כל מדורי הגיהנם, והראו לו את להט החרב המתהפכת, והראו לו (ישעיהו א) הפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

אמר להם: מי הם? אמרו לו: אותם ארבעים ושנים היכלות

אמר מה אינון היכלין, אמרו ליה תריין מלאכין, ארבעין ותריין היכלין אינון מרקמן מכמה גוונים נאים, וכל אינש דקרי קרית שמע שמא דארבעין ותריין שמיהן פדקא יאות, יירת לון. עאלו ליה לשבעין דרגין, ובהון שבעין ותריין חלונות, ומרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון. אמרו ליה, כל אינש דקרי קרית שמע שמא דשבעין ותריין תיבין פדקא יאות, יירת דא.

עאלו ליה להלן, ואחזו ליה חמשים מדורין אחרנין, מרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון. אמרי ליה, לכל בר נש דקרי קרית שמע שמא דחמשים תיבין פדקא יאות, יירת דא.

עאלו ליה להלן, אחזי ליה שבעין ותריין מדורין אחרנין מרקמן בכמה גוונים. אמר למאן אינון, אמר ליה, לכל בר נש דקרי קרית שמע שמא דשבעין ותריין תיבין דאית בפרשתא רביעאה.

אמר להון, ובמה אנא ארווח דא. אמרו ליה, (שם ג יז) בעצבון תאכלנה. אמר להון ומהו העצבון. אמרו ליה נעשה ונשמע. עשייה, בעובדין טבין. ושמיעה, באורייתא.

אפיקו ליה מגנתא דעדן, ואזלו עמיה לגיהנם, ועמודא דעננא למהך בהו ביממא על רישיה, ועמודא דאשתא למיהך בהו בליליא. אמרו ליה, תא חזי, אתרא דא איהו חשוכא ביממא ובליליא. אחזיאו ליה כל מדורין דגיהנם ואחזיאו ליה להט החרב המתהפכת. ואחזיאו ליה (ישעיהו נו יא) הפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

אמר לון, מאן אינון. אמרו ליה, אינון ארבעין ותריין היכלין חשוכין. וכמה גוברין

חשוכים. וכמה גברים עם שלשלאות בצוארם, ואסורים מידיהם ומרגליהם, והם צוחים ואומרים: וי לנו שהלכנו בהבלי העולם, ולא הלכנו לבתי כנסיות, ולא קרינו השם של ארבעים ושנים שמות, שלא למדנו אותו. או לנו, או לנפשנו! ובעל האסורים ממנה עליהם.

הכניסו אותו הלאה, הראו לו שבעים ושנים חלונות חשוכים, ובהם היו מכניסים השלשלאות מצוארם. הכניסו אותו להלן, והראו לו חמשים שערים, וכלם נקבים. ורגלי הרשעים היו מכניסים באותם הנקבים, והם צוחים ואומרים: או לרגלינו שהלכנו בהבלי העולם, ולא הלכנו לבית הכנסת, ולא למדנו השם של חמשים תבות מקריאת שמע!

הכניסו אותו הלאה, שבעים ושנים מדורים, וידיהם אסורים בנקבים מן המזוזות שמן הבית, והם אומרים: וי לנו, וי לדינו, שלא קשרו תפלין (בראש) וכד! הכניסו אותו הלאה, והראו לו את כל מדורי הגיהנם. אמרו: כל אדם של העולם יפנס למקום הזה, ואפלו מי שהוא חפשי. זהו שפתוב (איוב ב) קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדניו, ואין חפשי אלא כל איש שמכיר את שם הקדוש ברוך הוא פראוי. זהו שפתוב (תהלים צא) אשגבהו פי ידע שמי יקראני ואענהו.

בא וראה, כל איש שעושה מעשים טובים, שהם מצוות עשה - כל מצוה ומצוה שיעשה, מתעלה למעלה, ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת: אני מפלוני שעשה אותי, ונתן לי של הגיהנם שנקרא לילה, שהוא במקום הנה.

בשלשלין בצואריהו, ואסורין מן ידיהו ומן רגליהו, ואינון צוחין ואמרין ווי ווי. ווי לנא דאזילנא בהבלי עלמא, ולא אזילנא לבתי כנסיות, ולא קרינא שמא דארבעין ותרין שממן, דלא אוליפנא ליה. ווי לנא, ווי לנפשנא, ובעל האסורין ממונה עליהם.

עאלו ליה להלן, אחזיאו ליה שבעין ותרין חלונין חשוכין, ובהון הוו עאלין השלשלאין מן צואריהו. עאלו ליה להלן, ואחזיאו ליה חמשים שערין, וכלהו נוקבין, ורגליהו מן חייביא הוו עאלין באינון נוקבין, ואינון צוחין ואמרין, ווי לרגלנא דאזילו בהבלי העולם, ולא אזילנא לבית הכנסת. ולא למדנא שמא דחמשים תיבין מן קריאת שמע. עאלו ליה להלן, אחזיאו ליה שבעין ותרין וידיהו אסירין בנוקבין מן מזוזיין דמן ביתא, ואינון אמרין ווי לנא, ווי לידנא, דלא אקשרו תפלין (ברישא) ובידנא.

עאלו ליה להלן, ואחזיאו ליה כל מדורין דגיהנם, אמרו, כל בר נש דעלמא, ייעול באתרא דין. ואפילו מאן דאיהו חפשי. הדא הוא דכתיב, (איוב ג יט) קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי מאדניו, ולית חפשי אלא כל גבר דיידע שמא דקודשא בריך הוא פדקא יאות. הדא הוא דכתיב, (תהלים צא יד) אשגבהו פי ידע שמי יקראני ואענהו.

תא חזי, כל גברא דעביד עובדין טבין, דאינון מצות עשה. כל מצוה ומצוה דייעביד, אסתלק לעילא, וקיימא קמי קודשא בריך הוא, ואמר אנא מפלנניא דעבד לי, ויהב ליה קודשא בריך הוא מלאך אחד, דיעזריניה באתר חשוכא דגיהנם דאתקרי ליליא דאיהו באתרא הדין.

הקדוש ברוך הוא מלאך אחד שיעזר אותו במקום החשוף במקום הנה.

וְכֹרֶךְ דְּבַר תּוֹרָה שֶׁשָּׁמַע, עַל כֹּל דְּבַר וְדָבָר, נוֹתֵן לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאךְ אֶחָד לְכֹל דְּבַר וְדָבָר שֶׁיַּעֲזְרוּ לוֹ. וְעַל זֶה (יהושע א. ח) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלֵה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוֹ כִּי אַז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ וְאִז תִּשְׁפִּיל. וְאִם אָתָּה תַעֲשֶׂה אֶת זֶה, מָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה אוֹתָךְ שֶׁתִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְתִשְׁמֹר וְתַעֲשֶׂה כֹל מַה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ - לֹא תִפְחַד מִהַמְקוֹם הַזֶּה. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב הֵלֵא צְוִיתֶיךָ חֲזוֹק וְאִמָּץ אֶל תַּעֲרֵץ וְאֶל תַּחַת וְגו'. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַת שֶׁתִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַת שֶׁתִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוֹ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַת שֶׁתִּתְפַטֵּר מִן הָעוֹלָם, וְתִכְנַס לְכָאן.

וְאִם לֹא תַעֲסֵק בַּתּוֹרָה וְלֹא תִשְׁמֹר וְלֹא תַעֲשֶׂה מִצְוֹת הַתּוֹרָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסְתַּלַּק מִמָּךְ, וּמִלְאָכֶיךָ לֹא יִצְוֶה לָךְ לְשַׁמְרֶךָ כְּכֹל דְּרָכֶיךָ. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (ויקרא כו) וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קְרִי וְגו' וְהִלַּכְתִּי אַף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי.

אֲחֵר שֶׁהֲרָאוּ לוֹ כֹּל זֶה וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּל זֶה, אוֹמֵר לוֹ מְלֹאךְ אֶחָד מִן הַשָּׁנִים, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב: הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לִי שְׂאֵלְךָ עִמָּךְ, אֲנִי וַיֵּצֵר הָרַע. הַשָּׁבַע לִי שֶׁתִּקְּים אֶת כֹּל הַתּוֹרָה, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת. נִשְׁבַּע לוֹ. אֲחֵר כִּף אוֹמֵר: לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ, לְגוֹף שָׁפֵל, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ.

וּבְשַׁעַת שֶׁיֵּצֵא מִבֶּטֶן אִמּוֹ, יִחְזִיק מְלֹאךְ בְּיָדוֹ בְּצִוְאוֹר, וּמִשְׁפַּח לוֹ אֶת הַתּוֹרָה, וְרוּשָׁם לוֹ בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פִּי: אֵל תִּשְׁכַּח הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לִי! וְאִם הָאֵדָם יַעֲשֶׂה וַיִּקְיָם הַשְּׁבוּעָה, נוֹתְנִים לוֹ כֹּל מַה

וְכֹרֶךְ פֶּתִיחַ דְּאוֹרֵייתָא דְשָׁמַע, עַל כֹּל מְלָה וּמְלָה, יֵהֵב לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְלֹאךְ אֶחָד, לְכֹל מְלָה וּמְלָה דִּיעֲזָרוּנִיה. וְעַל דָּא (יהושע א. ח) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְיָלֵה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוֹ כִּי אַז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶיךָ וְאִז תִּשְׁפִּיל. וְאִם אֶת תַּעֲבִיד מָה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִּקְדֶךָ דִּתְתַעֲסֵק בְּאוֹרֵייתָא בִּימָמָא וּבַלַּיְלָא, וְתִיטֵר וְתַעֲבִיד כֹּל מַה דְאִית בָּהּ, לֹא תִדְחַל מֵאַתְרָא דָּא. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (שם א. ט) הֵלֵא צְוִיתֶיךָ חֲזוֹק וְאִמָּץ אֶל תַּעֲרֵץ וְאֶל תַּחַת וְגו'. קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַתָּא דִּתְתַעֲסֵק בְּאוֹרֵייתָא בִּימָמָא וּבַלַּיְלָא. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַתָּא דִּתִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוֹ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי עִמָּךְ בְּשַׁעַתָּא דִּתְתַפְטֵר מֵעֲלָמָא, וְתִיעוֹל הָכָא.

וְאִי לֹא תַעֲסוֹק בְּאוֹרֵייתָא, וְלֹא תִיטֵר וְלֹא תַעֲבִיד פִּקְוֵי אוֹרֵייתָא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִסְתַּלַּק מִנָּךְ. וּמִלְאָכֶיךָ לֹא יִצְוֶה לָךְ לְשַׁמְרֶךָ כְּכֹל דְּרָכֶיךָ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא כו כא-כד) וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קְרִי וְגו' וְהִלַּכְתִּי אַף אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי.

בְּתַר דְּאַחֲזִיאוּ לִיה כֹּל דָּא, וַיִּימָא לִיה כֹּל דָּא, אָמַר לִיה מְלֹאכָא חַד מִן הַתְרִין, דְּאִיהוּ יֵצֵר הַטּוֹב, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר לִי דִנְיָזִיל עִמָּךְ, אָנָּא וַיֵּצֵר הָרַע. אוֹמֵי לִי דִתְקִיָּם אוֹרֵייתָא כְּלָא, לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד וּלְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת. (דף נח ע"א) אוֹמֵי לִיה. וּבְתַר כֵּן אָמַר, לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ, לְגוֹף שָׁפֵל, כְּמוֹ דְאִמְרָא.

וּבְשַׁעַתָּא דִּיפּוֹק מִבֶּטֶן אִימִיה, יִתְקִיף מְלֹאךְ בְּיָדֶיהָ בְּצִוְאוֹרֶיהָ, וַיִּשְׁכַּח לִיה אוֹרֵייתָא, וְרָשִׁים לִיה בְּאֶצְבָּעֶיהָ עַל פּוּמִיהָ, לֹא תִשְׁכַּח הַשְּׁבוּעָה דִּנְשַׁבַּעְתִּי לִי. וְאִם גְּבִירָא

שְׁהָרָאוּ לוֹ. וְאִם יוֹתֵר יִרְוִיחַ - יוֹתֵר יִתְּנוּ. זֶהוּ שְׁשִׁנְיָנוּ, לְמֹד תּוֹרָה הִרְבֵּה וַיִּתְּנוּ לָךְ שְׂכָר הִרְבֵּה. וְאִם לֹא - בֹּא וּרְאֵה, בְּאֲדָם יֵשׁ בּוֹ אֵת שֵׁם הוֹי"ה. י"ה - הָעוֹלָם הַבָּא, ו"ה - הָעוֹלָם הַזֶּה. י"ה

הַתְּלַבְּשָׁה בְּדִיוֹקָן עֲלִיּוֹן מִן גֹּן הָעֵדֶן שְׁלֹמְעֵלָה, ו"ה הַתְּלַבְּשָׁה בְּדִיוֹקָן הָעֵדֶן שְׁלֹמְטָה. וְהֵם כְּדִגְמָא זוֹ: י' - אֱלִימֶלֶךְ, ה' - נַעֲמִי, ו' - מַחְלוּן, ה' - רוּת.

וְאִם אוֹתוֹ הָאִישׁ הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵיכֶם טוֹבוֹת וַיִּקְיַם הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע, נוֹתְנִים לוֹ כָּל הַטּוֹב שֶׁהָרָאוּ לוֹ, וְכָל מָה שֶׁהִרְוִיחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאִם לֹא, מָה אוֹמֵרֶת הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה? עֵרַם יֵצְתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעֵרַם אָשׁוּב שְׁמָה (איוב א). וּמָה הוּא (עֵרַם מ) שֵׁם הַקְּדוֹשׁ הוֹי"ה שְׁאֲמַרְנוּ.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲהַ שְׂפָא (שהולך) אָדָם לְעוֹלָם, נוֹתֵן בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת שְׁמוֹ בְּאֲדָם, וְשֵׁם אַחֵר מִשְׁדֵּי יְהוּדִי, שְׁנִקְרָא חוּל, וְשֵׁם אַחֵר, שְׁנִקְרָא חֶשֶׁן.

זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (דברים ל) רְאֵה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים וְאֵת הַטּוֹב וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרַע. הַחַיִּים - זֶה שֵׁם יְהו"ה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֵת הַטּוֹב - זֶה הַשֵּׁד הַיְהוּדִי, שְׁנוֹתֵן לוֹ עֶשֶׂר בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרַע - אֵלוֹ שְׁנֵי מְקַטְרָגִים רְשָׁעִים טְמֵאִים, מִצִּדּוֹ שֶׁל סַמְא"ל וְנַחֲשׁ, מִן שְׂרוֹ שֶׁל יִשְׁמַעְאֵל וְעֶשׂוֹ.

אִם הָאָדָם יִקְיַם הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע - טוֹב, וְאִם לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ י"ו. נִשְׁאָרוּ ה' ה'. וּבְשַׁעֲהַ הַזֶּה, ה' הָעֲלִיּוֹנָה מָה הִיא אוֹמֵרֶת? (יחזקאל א) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים, שֶׁהֵם הָרְשָׁעִים שְׁאֲמַרְנוּ. וְאִם שָׁבוּ - הִרִי טוֹב, וְאִם לֹא - תִסְתַּלַּק ה' הָעֲלִיּוֹנָה עִם ו"י, וְנַעֲשִׂית הו"י. וּמָה הִיא אוֹמֵרֶת?

וַיִּקְיַם הַשְּׁבוּעָה, יִהְיֶה לָּיָה כָּל מָה דְאֶחָזִיאוּ לָיָה. וְאִם יוֹתֵר יִרְוִיחַ, יוֹתֵר יִתְּנוּ. הִדָּא הוּא דִתְּנֵן, לְמֹד תּוֹרָה הִרְבֵּה וַיִּתְּנוּ לָךְ שְׂכָר הִרְבֵּה.

וְאִם לֹא, תָּא חֲזִי, בְּבֵר נָשׁ אֵיִת בֵּיה שֵׁם יְהו"ה. י"ה, הָעוֹלָם הַבָּא. ו"ה, הָעוֹלָם הַזֶּה. י"ה אֶתְלַבְּשׁ בְּדִיוֹקָנָא עֵילָאָה, מִן גִּינְתָא דְעֵדֶן דְלְעֵילָא. ו"ה אֶתְלַבְּשׁ בְּדִיוֹקָנָא דְעֵדֶן דְלְתַתָּא. וְאִינוּן כְּדִגְמָא דָא, י', אֱלִימֶלֶךְ. ה', נַעֲמִי. ו', מַחְלוּן. ה', רוּת.

וְאִם הֵהוּא גְבַרָא אֲזִיל בְּאַרְחֵין טְבִין, וַיִּקְיַם הָאוֹמְרָא דְאוּמִי, יִהְיֶה לָּיָה כָּל טִיבוּ דְאֶחָזִיאוּ לָיָה, וְכָל מָה דְרְוּוּחַ בְּעֵלְמָא דִין.

וְאִם לֹא, מָה אוֹמֵרֶת נְשֻׁמָּתָא קְדִישָׁא, (איוב א כא) עֵרַם יֵצְאֵתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעֵרַם אָשׁוּב שְׁמָה.

וּמֵאִי אִיהוּ (עֵרַם, מ) שְׁמָא קְדִישָׁא יְהו"ה דְאֲמִינָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאֵתִי (דאוייל) בֵּר נָשׁ לְעֵלְמָא, יִהְיֶה בֵּיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁמִיהַ בְּבֵר נָשׁ.

וְשְׁמָא אַחֲרָא מִן שֵׁד יְהוּדָאִי, דְאִיתְקַרִי חוּל. וְשְׁמָא אַחֲרָא, דְאִיתְקַרִי חֶשֶׁן.

הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ל ט) רְאֵה נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים וְאֵת הַטּוֹב וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרַע.

הַחַיִּים: דָּא שֵׁם יְהו"ה דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאֵת הַטּוֹב: זֶה הַשֵּׁד יְהוּדָאִי, דִּיהִב לָיָה עוֹשֵׁר בְּעֵלְמָא דִין. וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרַע:

אֵלִין תְּרִין מְקַטְרָגִין רְשָׁעִים טְמֵאִים, מִסְטְרָא דְסַמְא"ל וְנַחֲשׁ, מִן שְׂרוֹ שֶׁל יִשְׁמַעְאֵל וְעֶשׂוֹ.

אִם בֵּר נָשׁ יִקְיַם הָאוֹמְרָא דְאוּמִי, טוֹב. וְאִם לֹא, יִסְתַּלַּק מִנִּיהַ י"ו, אֶשְׁתַּאֲרֶת ה' ה'.

וּבְהֵאִי שַׁעֲתָא, ה' עֵילָאָה מָה אוֹמֵרֶת. (יחזקאל לג

א) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים, שֶׁהֵם הָרְשָׁעִים שְׁאֲמַרְנוּ.

וְאִם תָּבוּ הִרִי טוֹב. וְאִם לֹא, יִסְתַּלַּק ה' עֵילָאָה

(ישעיה א) הוֹי גוֹי חוֹטֵא וְגוֹ'. וְאִם שָׁבוּ מִשְׁשֹׁאֲרָה בּוֹ ה' הַפְחִתוּנָה - הָרִי טוֹב, וְאִם לֹא - יַעֲשֶׂה הוֹי"ה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איכה ב) הָשִׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב. וַיַּעֲשׂוּ הַרְשָׁעִים יַחַד (ש"ר) עֲלֵיהֶם.

וּבְאֹתוֹ זְמַן יַעֲשׂוּ הַרְשָׁעִים אֲדוֹנִים לָהֶם, וּמִתְעַלָּה הַטְּמֵא, שֶׁהוּא מִצַּד שָׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, עַל אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי, וְשָׂרוֹ שֶׁל יִשְׁמַעֵאל עַל מַחְלוֹן וְרוּת. וּבְאֹתָהּ הַשְּׁעָה אָמְרוּ, (ישעיה כו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעִלּוֹנוּ אֲדוֹנִים זוֹלָתְךָ.

וּבְאֹתָהּ שְׁעָה, וַיְהִי רָעֵב בְּאַרְץ. הָאֲרֶץ זֶה הַגּוֹף. וּבְאֹתָהּ שְׁעָה, אִם יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה - הָרִי טוֹב, וְאִם לֹא - יָבֵא סַמָּ"ל רְכוּב עַל נַחֲשׁ לְאֱלִימֶלֶךְ. (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. הוֹלֵךְ לֵאשָׁה נַעֲמִי, יִהְפֹּךְ אוֹתָהּ, וַיַּעֲשֶׂה אוֹתָהּ שְׁתַּחֲטָא, וְתִהְיֶה רְעָה.

אִם אָדָם נִפְרָד מִמְּנָה - הָרִי טוֹב, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר אוֹיֵב (איוב ב) כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבָלוֹת תְּדַבְּרִי גַם אֶת הַטּוֹב נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְהָרַע לֹא נִקְבַּל. הַעֲצָה שֶׁנִּתְּנָן לָךְ הַטְּמֵא, לֹא נִקְבַּל. וְאִם יָקוּם עֲצַת הַחֲטָא כְּמוֹ שְׂאֵמֵרָה הִיא, וַיִּגְנַב אוֹ יַעֲשֶׂה כָּל הַעֲבִירוֹת שְׁבַעוֹלָם, אַחֲרַי כֶּף יִתְלוּהוּ עַל הָעֵץ וַיָּמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (רות א) וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. וְנִשְׁאַרוּ ה"ה אֱלִמְנוֹת.

וְהַאֲמֹר נַעֲמִי. וּמָה הִיא אוֹמֶרֶת? וַי"ו וַי"ו וַי"ה. וְעַם כָּל זֶה נַעֲמִי אוֹמֶרֶת, (שם) שֶׁבָנָה כְּנֵתִי, שׁוֹבוּ שׁוֹבוּ בְּתִשׁוּבָה, הַעוֹד לִי בָנִים בְּמַעֲוִי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים, י"ו שֶׁהִסְתַּלְקוּ. עֲרָפָה מִצַּד הַטְּמֵאָה תָּשׁוּב אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. וְרוּת דְּבָקָה עִם נַעֲמִי. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם)

עִם וַי"ו, וְאִתְּעַבֵּיד הוֹי"ו. וּמָה הִיא אוֹמֶרֶת. (ישעיה א ד) הוֹי גוֹי חוֹטֵא וְגוֹ'. וְאִם תָּבוּ מִדְּאִשְׁתָּאֲרַת בֵּיהּ ה' תִּפְתָּאָה, הָרִי טוֹב. וְאִם לֹא, יִתְעַבֵּיד הוֹי"ה. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (איכה ב) הָשִׁיב אַחֲרֵי יָמֵינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב. וַיִּתְעַבֵּידוּ הַרְשָׁעִים יַחַד (ש"ר) עֲלֵיהֶם.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, יִתְעַבֵּידוּ הַרְשָׁעִים אֲדוֹנִים לָהוֹן, וּמִתְעַלָּה הַטְּמֵא דְאִיהוּ מִסְטָרָא דְשָׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ, עַל אֱלִימֶלֶךְ וְנַעֲמִי. וְשָׂרוֹ שֶׁל יִשְׁמַעֵאל, עַל מַחְלוֹן וְרוּת. וּבְהַהוּא שְׁעָתָא אָמְרוּ, (ישעיה כו יג) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעִלּוֹנוּ אֲדוֹנִים זוֹלָתְךָ.

וּבְהַהוּא שְׁעָתָא, (בראשית כו א) וַיְהִי רָעֵב בְּאַרְץ. הָאֲרֶץ, דָּא גּוֹפָא. וּבְהַהוּא שְׁעָתָא, אִם יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה הָרִי טוֹב. וְאִם לֹא, יִתִּי סַמָּא"ל רְכוּב עַל נַחֲשׁ, לְאֱלִימֶלֶךְ. (שם לב כו) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. אֲזִיל לְאִתְתָּא נַעֲמִי, יִהְפֹּךְ לָהּ, וַיַּעֲבִיד לָהּ דְּתִיחּוּב, וְתִהֵא בִישָׂא.

אִם אָדָם אִתְּפָרֵשׁ מִיָּנָה, הָרִי טוֹב. כְּמָא דְאָמֵר אוֹיֵב, (איוב ב י) כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבָלוֹת תְּדַבְּרִי גַם אֶת הַטּוֹב נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְהָרַע לֹא נִקְבַּל. הַעֲצָה דִּיהֵב לָךְ הַטְּמֵא, לֹא נִקְבַּל. וְאִם יָקוּם עֲצַת הַחֲטָא כְּמוֹ שְׂאֵמֵרָה הִיא, וַיִּגְנַב אוֹ יַעֲשֶׂה כָּל הַעֲבִירוֹת שְׁבַעוֹלָם, אַחֲרַי כֶּף יִתְלוּהוּ עַל הָעֵץ וַיָּמוּת. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (רות א ה) וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן. וְנִשְׁאַרוּ ה"ה אֱלִמְנוֹת.

וְהַאֲמֹר נַעֲמִי, וּמָה הִיא אוֹמֶרֶת. וַי"ו וַי"ו וַי"ה. וְעַם כָּל זֶה נַעֲמִי אוֹמֶרֶת, (שם א יא) שֶׁבָנָה כְּנֵתִי, שׁוֹבוּ שׁוֹבוּ בְּתִשׁוּבָה, הַעוֹד לִי בָנִים בְּמַעֲוִי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים, י"ו דְאִסְתַּלְקוּ. עֲרָפָה מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּ, תָּשׁוּב אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֶיהָ. וְרוּת דְּבָקָה עִם נַעֲמִי,

וְרוּת דְּבָקָה עִם נַעֲמִי,

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א טז) אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם תָּבוּ בְּתִיּוֹבְתָא, יִיתִי אֵלַיְמְלָךְ, וְיִיתִי מַחְלוּן. וְאִם תָּבוּ פּוּלְהוּ, יִיתִי שְׂמָא קַדִּישָׁא עֵילְאַה. וְאִם לֹא, יָמוּתוּ. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם א ט) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׂמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, נִפְקוּ מְגוּפָא.

בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא אִיהִי אֲזֵלַת לְנִטְרֵי גֵן עֵדֵן, תִּיעוּל מִינָה בְּגַנְתָּא דְעֵדֵן, דִּחִיין לָהּ לְבַר, וְאֲזֵלַת בְּאַתְרֵי דְחֲשׂוּכָא. (שם ב יט) וַתַּהֲמֵם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֶנָּה הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא אֲמַרְתָּ, (שם א כא) אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', שְׂמָא קַדִּישָׁא דְהוּא בִּי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שם) וְה' עָנָה בִּי, שְׂמָא קַדִּישָׁא דִּיהוּ"ה, אֶסְהִיד בִּי כָּל חוֹבִין דְעֵבִידְנָא.

בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא יִיתִי נַחֲשׁ וְנָסִיב לָהּ לְשַׁפְּחָה. בְּהֵימָּא שְׂעֵתָא אֲמַרְתָּ, (ישעיה א כא) אֵיכָּה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרְיָה נְאֻמְנָה מְלֵאֲתֵי מִשְׁפַּט צְדָק לְיַן בְּהָ וְעַתָּה מְרֻצָּחִים.

י"ו נִשְׁאָרוּ (שם ט ט) עֲנִי וְדַל, עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיָּה אֲתָמֵר (תהלים מא ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לוֹ בֵּן דְאֲזִיל בְּאַרְחֻהִי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, אִפִּיק לוֹ מִן רָעָה. שְׂהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם.

בְּתוֹב (ישעיה כט כב) כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה בְּעֵלְמָא, וְאַתָּה אָמַר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. אֲלֵא תָא חֲזִי, בְּשְׂעֵתָא דְאִפִּילוּ לְאַבְרָהָם בְּנוֹרָא יִקִּידְתָּא, בְּקִדְמִיתָא הוּוּ דִּינִין לִיָּה לְעֵילָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּרִסְיָא דִּילִי, זִילִי וְשִׁזְיִבִי לְאַבְרָהָם מִן אוּר כְּשָׂדִים, שְׁבִשְׁבִיל כְּבוֹדִי עֲבִיד מַה דְעֵבִיד.

אָמְרוּ לִיָּה מְלֵאכֵי הַשָּׂרְתָּ, רַבּוּנוּ שְׁלַ עוֹלָם,

אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי. וְאִם שָׁבוּ בְּתִיּוֹבָה - יָבֵא אֵלַיְמְלָךְ וְיָבֵא מַחְלוּן. וְאִם שָׁבוּ כָּלִם - יָבֵא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֵלְיוֹן, וְאִם לֹא - יָמוּתוּ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם) וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִיְתָה שְׂמָה וּשְׂתֵי כְלוּתֶיהָ עִמָּה, יֵצְאוּ מִהַגּוּף.

בְּאוֹתָהּ שְׂעָה הִיא הוֹלְכַת לְשׁוּמְרֵי גֵן הָעֵדֵן, לְהַכְנִס לְגֵן הָעֵדֵן. הֵם דּוֹחִים אוֹתָהּ חֲחוּצָה, וְהוֹלְכַת בְּמָקוֹם הַחֲשֵׁף. (שם) וַתַּהֲמֵם כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֵּאמְרֶנָּה הַזֹּאת נַעֲמִי. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה אוּמְרַת, אֲנִי מְלֵאָה הַלְכְּתִי וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה', הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שְׁהִיָּה בִּי. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם) וְה' עָנָה בִּי, הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁל יְהוּ"ה הָעִיד בִּי כָּל הַחֲטָאִים שְׂעֵשִׂיתִי.

בְּאוֹתָהּ שְׂעָה יָבֵא הַנְּחָשׁ וְיַקַּח אוֹתָהּ לְשַׁפְּחָה. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה אוּמְרַת, (ישעיה א) אֵיכָּה הִיְתָה לְזוֹנָה קָרְיָה נְאֻמְנָה מְלֵאֲתֵי מִשְׁפַּט צְדָק לְיַן בְּהָ וְעַתָּה מְרֻצָּחִים.

י"ו נִשְׁאָרוּ עֲנִי וְדַל, (זכריה ט) עֲנִי וְרוּכְבַּ עַל חֲמוּר. דַּל, עֲלִיּוֹ נְאֻמֵּר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דַּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. אִם יִשְׁאָר לוֹ בֵּן שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מוֹצִיאֵו מִן הַרְעָה, שְׂהֵם מִתְפָּרְדִים בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם.

כְּתוֹב (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְאַתָּה אוּמֵר אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם? אֲלֵא בֵּא וְרָאָה, בְּשְׂעָה שְׁהִפִּילוּ אֶת אַבְרָהָם בְּאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ דְנִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּסָּא שְׁלִי, לְכִי וְהַצִּילִי אֶת אַבְרָהָם מֵאוּר כְּשָׂדִים, שְׁבִשְׁבִיל כְּבוֹדִי עֲשֵׂה מַה שְׂעֵשָׂה.

אָמְרוּ לוֹ מְלֵאכֵי הַשָּׂרְתָּ: רַבּוּנוּ

של עולם, האיש שיצא ממנו
ישמעאל, שיעשו להם לישראל
מה שיעשו? אמר להם: כן יצא
ממנו יצחק, שיושיט צנארו על
גבי המזבח. אמרו לו: הרי עשו
שיצא ממנו יחריב את בית
המקדש. אמר: הרי יצא ממנו
יעקב, שהוא פסא שלם. אמרו:
הרי ודאי בזכות יעקב ינצל. זהו
שפתוב פה אמר ה' אל בית יעקב
אשר פדה את אברהם.

ובשעה שפפתו את חנניה
מישאל ועזריה לזרק אותם לתוף
כבשן האש היוקדת, פתח חנניה
ואמר (תהלים קיח ו) ה' לי לא אירא
מה יעשה לי אדם. ה' לי בעזרי ואני
אראה בשונאי. פתח מישאל
ואמר (ישעיה כט) פה אמר ה' אל
בית יעקב אשר פדה את אברהם
לא עתה יבוש יעקב ולא עתה
פניו יחורו פי בראותו ילדיו
מעשה ידי וגו'.

ובאותה השעה דנו דינו למעלה.
אמר הקדוש ברוך הוא: (ישעיה מד)
זה יאמר לה' אני - זה חנניה,
שאמר ה' לי בעזרי ואני אראה
בשונאי. וזה יקרא בשם יעקב -
זה מישאל, שאמר פה אמר ה'
אל בית יעקב וגו'. ובשם ישראל
יכנה - זה עזריה שאמר שמע
ישראל.

בא וראה, בשעה שאמר מישאל
פה אמר ה' אל בית יעקב אשר
פדה את אברהם, עשו ליצנות
בלשונם. אמר הקדוש ברוך הוא:
הפסא שלי, אותה הליצנות
שעשו תציל אותם בדרך הזו,
כמו שהצלת את אברהם. ולא
עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו
יחורו. באותה השעה, כל אותם
שפפתו אותם, הרג אותם שביב
אש.

רמח דניאל לא היה עמהם? אמר
בלבו: הרי עשו ממנו צלם,

גברא דיפוק מיניה ישמעאל, דייעבדון להו
לישראל מה דייעבדון. אמר להו כן יפוק מיניה
יצחק, דיושיט קדליה על גבי מדבחא. אמרו
ליה, הא עשו דנפיק מיניה דיחריב בי
מקדשא. אמר, הא נפיק מיניה יעקב, דאיהו
פורסיא שלימא. אמרו, הא ודאי בזכותא
דייעקב ישתייב. הדא הוא דכתיב, פה אמר ה'
אל בית יעקב אשר פדה את אברהם.

ובשעתא דכפיתו לחנניה מישאל ועזריה,
למרמי לגו אתון נורא יקידתא,
פתח חנניה ואמר, (תהלים קיח ו) ה' לי לא אירא
מה יעשה לי אדם. ה' לי בעוזרי ואני אראה
בשונאי. פתח מישאל ואמר, פה אמר ה' אל
בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה
יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו פי בראותו
ילדיו מעשה ידי וגו'.

ובההיא שעתא דנו דיניהון לעילא, אמר
הקדוש ברוך הוא, (ישעיה מד ה) זה יאמר
לה' אני, זה חנניה, שאמר ה' לי בעוזרי ואני
אראה בשונאי. וזה יקרא בשם יעקב, זה
מישאל, שאמר פה אמר ה' אל בית יעקב
וגו'. ובשם ישראל יכנה, זה עזריה, שאמר
שמע ישראל.

תא חזי, בשעתא דאמר מישאל, פה אמר ה'
אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, עבדו
ליצנות בלישניהון. אמר קודשא בריך הוא,
פורסיא דילי, ההוא ליצנותא דעבדו, שזיב
לון בדרגא דא, כמה דשזיבת לאברהם. ולא
עתה יבוש יעקב (דף נח ע"ב) ולא עתה פניו יחורו.
בההיא שעתא, כל אינון דכפיתו לון, קטל
לון שביבא דנורא.

דניאל אמאי לא הוה עמהון. אמר בלביה,
הא עבדו מיניה צלמא. ומלפא אמר,

והמלך אמר שמו כשם האלוה ש'לו, זהו שכתוב (דניאל ד) די שמה בל'טשאצר כשם אלהי. וכתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. ועל כן התפסה מהם. וכי אדם יברח מן המלכות? אלא מלאכים היו מכסים אותו.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנתנו עצמם לאש? אלא בא תראה, יום אחד היה דוד יורד להניח גופו לפני הנהר, והיה אומר (תהלים פו) שמרה נפשי פי חסיד אני. אמרו לו: ואתה חסיד? אמר להם: ולא חסיד אני, שידי מלכלכות בשפיר ובשליה, ומטהר את הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בשמחה בשלש משמרות, כמו שנאמר חצות לילה אקום להודות לך. ואני גם כמו סוס בהבל אחד.

ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה, ובמשמרה שלישית אני מנגן עם המלאכים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (איוב לח) ברוך יחד פוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מי הם? המלאכים הקדושים שאומרים שירה עמי בלילה. זהו שכתוב (תהלים מב) ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי.

אמרו הצפרדעים: אנחנו עשינו יותר ממך בשביל הקדוש ברוך הוא. אמר להם דוד: ומה אתם עשיתם יותר ממני? אמרו לו: שהיינו שורפות את גופנו באש בתנור במצרים. ובשעה שהיו כופתים את חנניה מישאל ועזריה, אמרו בלבם, נעשה כמו הצפרדעים.

שנינו, שלש משמרות הוא הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי. בא וראה, שלש משמרות הם שתיים עשרה שעות, ונחלקות ארבע לכל משמר. ובכל משמר

שמייה כשם אלוה דיליה, הדא הוא דכתיב, (דניאל ד) די שמייה בל'טשאצר כשם אלהי. וכתוב (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש, ועל דא אתכפי מינייהו. וכי אדם יברח מן המלכות, אלא מלאכין הוו מכסין ליה.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה דיהבו גרמייהו לנורא. אלא תא חזי, יומא חד הוה דוד נחית להניח גופו לפני הנהר. והוה אמר, (תהלים פו) שמרה נפשי פי חסיד אני. אמרו ליה, ואתה חסיד. אמר להו, ולא חסיד אני, שידי מלוכלכות בשפיר ובשליה, ומטהר את הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בחדוה בשלשה משמרות, כמה דאת אמר (שם קיט סב) חצות לילה אקום להודות לך. ואנא נאים כסוסיא בהבל א'.

ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה. ובמשמרה שלישית, אני מנגן עם המלאכים להקדוש ברוך הוא. הדא הוא דכתיב, (איוב לח) ברוך יחד פוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מאן אינון, מלאכין קדישין דאמרן שירה עמי בלילה. הדא הוא דכתיב, (תהלים מב) ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי.

אמרו הצפרדעים, אנחנו עבידנא יתיר מינך בדיל קודשא ברוך הוא, אמר לון דוד, ומה עבדתון אתון יתיר מיני. אמרו ליה, דהוינן מוקדין גופנא בנורא בתנורא במצרים. ובשעתא דהוו מכפתין חנניה מישאל ועזריה, אמרו בלבייהו דנעביד בצפרדעים.

תנא, שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי. תא חזי, שלש משמרות אינון תריסר שעותי, ואתפלגון ארבע לכל משמר. ובכל משמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג

יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי, ואומר: אוי שהחרבתי את ביתי וכו'.

בא וראה, פדגמא שיש משמרות ברקיע, כך יש משמרות בארץ. ומי הם? משמרה שניה, פלבים צועקים. זהו שפכתוב (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב. (ישעיה נב) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. ראשונה - חמור נוער. זהו שפכתוב (דברים כב) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.

ועל זה בלעם בזה החמור ובאשתו היה מתנבא. זהו שפכתוב (שם לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, אבל באמות העולם קם. וכי מטנף מן הטנפת אתה מזכיר עם הטהור? אלא משה בטהרה, ובלעם בטמאה. ועל זה היה עושה מעשה אישות עם האתון. כתוב (שם כב) פי יקרא קן צפור לפניך וגו'. בא וראה, קן - זה הוא הגוף. בדרך - שהולך בדרכים טובות. בכל עץ - זו התורה, כמו שנאמר (משלי א) עץ חיים היא למחזיקים בה. או על הארץ - אלו הם ישראל שנקראו ארץ, שילמד אותם תורה. אפרחים - אלו הם נערים גדולים שיתעסקו בתורה. או ביצים - אלו הקטנים שילמד אותם אל"ף ב"ת.

והאם רבצת - אין אם אלא תורה, זהו שפכתוב (שם א) ואל תטש תורת אמך. אם תרצה שתקח הבנים, (דברים כב) שלח תשלח את האם, ואחר כך את הבנים תקח לך והארכת ימים.

דבר אחר פי יקרא, כמו שנאמר (ויקרא כו) ואם תלכו עמי קרי, והלכתי אף אני עמכם בקרי. ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם. מי היא שבע? זו השכינה.

פארי, ואומר אוי שהחרבתי את ביתי וכו'. תא חזי, פדוגמא דאית משמרות ברקיעא, כך אית משמרות בארעא. ומאן אינון. משמרה שניה, פלבים צועקים. הדא הוא דכתיב, (משלי ל טו) לעלוקה שתי בנות הב. (ישעיה נב יא) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. ראשונה, חמור נוער. הדא הוא דכתיב, (דברים כב ט) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.

ועל דא בלעם בזה החמור ובאשתו היה מתנבא. הדא הוא דכתיב, (שם לד ט) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. אבל באמות העולם קם. וכי מטונף מן הטנופת, אתה מזכיר עם הטהור. אלא משה בטהרה. ובלעם בטומאה. ועל זה היה עושה מעשה אישות עם האתון. כתיב (שם כב ו) פי יקרא קן צפור לפניך וגו', תא חזי, קן: דא הוא גופא. בדרך: דאזיל באורחין טבין. בכל עץ: דא תורה, כמה דאת אמר (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. או על הארץ: אלין אינון ישראל, דאתקרון ארץ, דמלמד להון אורייתא. אפרוחים: אלין אינון נערים גדולים, דיתעסקון באורייתא. או ביצים: אלין זעירין, דיוליף לון אל"ף ב"ת.

והאם רובצת, אין אם אלא תורה, הדא הוא דכתיב, (שם א ח) ואל תטוש תורת אמך. אם תרצה שתקח הבנים, שלח תשלח את האם, ואחר כך ואת הבנים תקח לך והארכת ימים.

דבר אחר פי יקרא, כמה דאת אמר (ויקרא כו כא) ואם תלכו עמי קרי, והלכתי אף אני עמכם בקרי. ויספתי ליסרה אתכם שבע על חטאתיכם. מאן איהי שבע, דא שכינתא.

בְּרֶדֶךְ: דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיְהִי קְיַימָא בְּפַרְשַׁת דְּרָכִים, וַיִּבְשֹׁר לָהּ וַיִּנְחֶם לָהּ וְלֹא צָבִיאת לְקַבְּלָא תַּנְחוּמִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה לא יד) מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בְּנִיָּהּ. וּבְשָׁבִיל דְּאֲזָלוּ עִמּוֹ בְּקָרִי, גְּלָהּ לְהוֹן, וּשְׂכִינְתָא גְּלַתְהָ עִמָּהוֹן.

בְּכָרְ עֵץ: דָּא יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאָרֶץ: דָּא יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים: אֲלִין פְּרוּבִים דְּלַעֲלָא. אוּ בִיּוּצִים: אֲלִין פְּרוּבִים דְּלַתְתָּא. אֲנַפֵּי רַבְרְבִי, וְאֲנַפֵּי זוּטָרִי.

וְהָאֵם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבִּיּוּצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נא) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה שְׁלַחַה אִמְכֶם. וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתְּ יָמִים, בְּשָׁבִיל שְׁהָאֵם הוֹלֶכֶת וְנוֹדְדַת מְגוּזְלָה וּמְקַנָּה. וְזֵה גוֹרֵם לָךְ אַרְיכוֹת אֶפְסִים, שְׁשַׁת הַיָּמִים שְׁלַמְעֵלָה, שְׁיִרְחַמוּ עַל הָעוֹלָם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שמות לד) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת. וּמֵאֲרִיף הַרְגֹז מֵהַפְּנִים, שְׁהִסְתַּלְקוּ בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם לא) וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ.

דוּדֵי יָרֵד לְגַנוּ לְעֶרְגוֹת הַבִּשְׁם לְרַעוֹת בְּגַנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים (שה"ש ו ב). תָּא חֲזִי, כָּל הַשִּׁירִים קָדַשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קָדָשִׁים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרַת דוּדֵי. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שם ה י) דוּדֵי צַח וְאָדוּם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דִּיהָ פְּלַגוֹת לֵילִיא. אִיתְעַר שְׁלַהוּבָא חָדָא, וַיַּעֲוֹל תַּחֲוֹת גְּדַפֵּי דְתַרְנַגּוּלָא, וְקָאֲרִי. וּבְהָהוּא שַׁעֲתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרֵד אֶל גִּנוֹ, דְּאִיְהוּ גֵן עֵדֵן עֵילְאָה, דְּאִית לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְהָהוּא שַׁעֲתָא

בְּרֶדֶךְ - זו קְבוּרַת רַחֵל, שְׁהִיא עוֹמְדַת בְּפַרְשַׁת דְּרָכִים. וַיִּבְשֹׁר לָהּ וַיִּנְחֶם אוֹתָהּ, וְלֹא רוּצָה לְקַבְּלַת תַּנְחוּמִים. זֵהוּ שְׁכַתוּב (ירמיה לו) מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בְּנִיָּהּ. וּבְשָׁבִיל שְׁהָלְכוּ עִמּוֹ בְּקָרִי, הִגְלָה אוֹתָם, וּשְׂכִינָה גְּלַתְהָ עִמָּהֶם.

בְּכָרְ עֵץ - זֵה יְרִיחוֹ. אוּ עַל הָאָרֶץ - דָּא יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים - אֲלוֹ הַפְּרוּבִים שְׁלַמְעֵלָה. אוּ בִיּוּצִים - אֲלוֹ הַפְּרוּבִים שְׁלַמְטָה. פְּנִים גְּדוּלוֹת וּפְנִים קְטַנוֹת.

וְהָאֵם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבִּיּוּצִים לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה נא) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם. וְאֶת הַבְּנִים תִּקַּח לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ וְהֶאֱרַכְתְּ יָמִים, בְּשָׁבִיל שְׁהָאֵם הוֹלֶכֶת וְנוֹדְדַת מְגוּזְלָה וּמְקַנָּה. וְזֵה גוֹרֵם לָךְ אַרְיכוֹת אֶפְסִים, שְׁשַׁת הַיָּמִים שְׁלַמְעֵלָה, שְׁיִרְחַמוּ עַל הָעוֹלָם. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שמות לד) ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת. וּמֵאֲרִיף הַרְגֹז מֵהַפְּנִים, שְׁהִסְתַּלְקוּ בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם לא) וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ.

דוּדֵי יָרֵד לְגַנוּ לְעֶרְגוֹת הַבִּשְׁם לְרַעוֹת בְּגַנִּים וְלִלְקֹט שׁוֹשְׁנִים (שיר ו). כָּא וְרָאָה, כָּל הַשִּׁירִים קָדַשׁ, וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדַשׁ קָדָשִׁים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאוֹמְרַת דוּדֵי. זֵהוּ שְׁכַתוּב (שם ה) דוּדֵי צַח וְאָדוּם.

כָּא וְרָאָה, בְּשַׁעֲתָא שְׁמַגִּיעַ חֲצוֹת הַלַּיְלָה, מְתַעוֹרַרַת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת וְנוֹכְנֶסֶת תַּחַת פְּנֵי הַתַּרְנַגּוּל, וְקוּרָא. וּבְאוֹתָהּ הַשַּׁעֲתָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָרֵד אֶל גִּנוֹ, שְׁהִיא גֵן הָעֵדֵן הָעֵלְיוֹן שֵׁישׁ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְאוֹתָהּ שַׁעֲתָא מְתַעוֹרַר הַתַּרְנַגּוּל שֶׁל מַעְלָה, וְאוֹמֵר: קוּמוּ כָּל אוֹתָם שְׁשֹׁנָה בְּחוּרֵיהֶם,

הנה השעה היא לחבר האילת עם בעלה. אשריו כל אדם שיקום בחצות הלילה להתעסק בתורה, שהקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולו. זהו שפתוב היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני (שם ח).

ובשעה הזו, מי שמתעסק בתורה, מוריק עליו חוט אחד של חסד. ובשעה הזו הקדוש ברוך הוא ירד לגנו. למי ירד? לערגות הפשם. ומי הם ערוגות הפשם? זהו שפתוב (שמות ל) בשמים ראש. ומי הם? צדיקים. ררעות בגנים - בגן העדן שלמעלה וגן העדן שלמטה, שנקרא העולם הזה והעולם הבא. ללקט שושנים, מי הם השושנים? אלו הצדיקים שהתעסקו בתורה, ואותם שמרחשים תורה בשפתותיהם. זהו שפתוב שושנים, אל תקרי שושנים אלא שושנים, שאפלו בקבר רוחשות תורה.

אמר לו: וכי לאותם שמתעסקים בתורה הורג אותם קדם זמנם, והם צדיקים שלא חטאו? בא וראה, בשעה שירבעם היה תינוק, היה זכאי, ולא היה לו חטא. אמר הקדוש ברוך הוא למלאך המות: לך ותביא את ירבעם בן נבט.

באותה שעה אמרו מלאכי השרת, (תהלים ח) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה שמך הוא אדיר בו, והוא צדיק - הנח לו, ועל זכותו יבוא לנו שפע. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם רצונכם שאעזב אותו, אני עוזב אותו.

אמר להו' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה דאיהו שמך איהו אדיר ביה, והוא צדיק, אנח ליה, ועל זכותא דייליה ייתי שפע לנא.

אמר להו' קודשא בריך הוא, אי רענא דילכוון דאשבוק ליה, אנא שביק ליה.

אתער תרנגולא דלעילא, ואמר, קומו כל אינון דשינתא בחוריהון, הא שעתא איהי לאתחברא איילתא בבעלה. זכאה איהו כל בר נש דיקום בפלגות ליליא לאתעסקא באורייתא. דקודשא בריך הוא וכל צדיקיא אציתו לקליה. הדיא הוא דכתיב, (שם ח יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

ובהאי שעתא, מאן דאתעסק באורייתא, איתרק עליה חד חוטא דחסד. ובהאי שעתא, קודשא בריך הוא ירד לגנו. למי ירד, לערוגות הפושם. ומאן אינון ערוגות הפושם, הדיא הוא דכתיב, (שמות ל כג) בשמים ראש. ומאן אינון, צדיקים.

ררעות בגנים, בגן עדן דלעילא, וגן עדן דלתתא, דאיקרי העולם הזה, והעולם הבא. ללקוט שושנים, מאן אינון שושנים. אליון צדיקיא דאתעסקו באורייתא, ואינון דמרחשן אורייתא בשפוותיהו. הדיא הוא דכתיב, שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושנים, שאפילו בקבר רוחשות תורה.

אמר ליה, וכי לאינון דאתעסקון באורייתא קטיל לון קודם זמנם, ואינון צדיקים דלא חבו. תא חזי, ירבעם בשעתא דהיה ינוקא, היה זכאי, ולא היה חובה, אמר הקדוש ברוך הוא למלאך המות, זיל ואייתי ליירבעם בן נבט.

בהווא שעתא אמרו מלאכי השרת, (תהלים ח יב) ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ. מה דאיהו שמך איהו אדיר ביה, והוא צדיק, אנח ליה, ועל זכותא דייליה ייתי שפע לנא.

אמר להו' קודשא בריך הוא, אי רענא דילכוון דאשבוק ליה, אנא שביק ליה.

וְבָתֵּר כִּן נִפְק לְתַרְבוֹת רָעָה, וְעֵבִיד תְּרִי עֲגָלִי
 דְּדַהֲבָא, וְחָטָא וְהֶחְטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. (ד) ^ר
 אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲרִיכָל
 שְׁפַע דְּהוּה יְהִיב לְכוּן, אַתְּהַפֵּן לְכוּן בְּזוּהֵמָא,
 לֹא הָוה טַב לְכוּן דְּתִייתִי לִיה הָכָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּהוּה זַכָּאי, וְהוּה אוֹלִיף לִיה מַטְטְרוּ"ן
 אוּרִייתָא. בְּשַׁעְתָּא הֵהִיא, פְּתַחוּ פְּלֵהוּ וְאָמְרוּ,
 (תהלים קיט קלו) צְדִיק אֶתָּה ה' וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיךָ. וְעַל
 דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרַד לְגַנּוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.
 פְּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה א ג) עֲמִי מָה עֲשִׂיתִי לָךְ
 וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה בִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּחֻבִּיבוּתָא דְאִית לִיה עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן
 עֲמִי. מָה עֲשִׂיתִי לָךְ, לְמָה עֲשִׂיתִי לָךְ. אֵלָא
 דְּתַזְלוּן לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת,
 וְתַסְהִידוּ בִּי דְאָנָּא אֶחָד, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (דברים ו ד) ה' אֶחָד. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב עֲנֵה בִי.

פְּתַח הַתִּינוּק וְאָמַר, (מיכה ו) עֲמִי
 מָה עֲשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה
 בִּי. הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּחֻבִּיבוּת
 שֵׁישׁ לוֹ עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהֶם:
 עֲמִי, מָה עֲשִׂיתִי לָךְ? לְמָה עֲשִׂיתִי
 לָךְ? אֵלָא שְׁתַּלְכוּ לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת
 וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, וְתַעֲיִדוּ בִּי שְׁאֲנִי
 אֶחָד. זְהוּ שְׁכַתוּב (דברים ו) ה' אֶחָד.
 זְהוּ שְׁכַתוּב עֲנֵה בִּי.

תַּעֲיִדוּ שְׁאֲנִי אֶחָד, וּמַתְעֵלָה עַל
 הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת,
 שֶׁהֵם בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע מִן
 וְאֶהְבֵּת עַד וְהִיָּה, וְתַעֲשׂוּ לִיחָד
 שְׁמִי עֲלֵיכֶם. וְהוּא הַשֵּׁם בְּדַגְמַת
 הַשֵּׁם שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת.
 וּבִשְׁם שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם תְּבוּת
 יֵשׁ בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע מִן וְהִיָּה
 עַד וּשְׁמַתֶּם. וּבִשְׁם שֶׁל חֲמִשִּׁים
 תְּבוּת מִן וּשְׁמַתֶּם עַד סוּף
 הַפְּרָשָׁה, כְּחֻשְׁבוֹן שְׁעָרֵי בִּינָה.
 וּבִשְׁם שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנַיִם מִן
 וַיֹּאמֶר עַד סוּף הַפְּרָשָׁה.

וְאוֹתָן אַרְבַּע פְּרָשׁוֹת עִם שְׁתַּיִם
 עֲשֵׂרָה תְּבוּת שֵׁישׁ בְּקְרִיאַת שְׁמַע,
 (שני יחודים) עֲלִיוֹנִים, יַעֲשׂוּ כָּלֶם
 מֵאֵתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה,
 כְּחֻשְׁבוֹן מֵאֵתִים אַרְבָּעִים
 וּשְׁמוֹנֶה אֵיבָרִים. וְכָל אִישׁ
 שִׁיקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע פְּרָאוּי, כָּל
 תְּבָה וְתְבָה מִשְׁפִּיעָה בְּכָל אֵיבָר
 וְאֵיבָר שְׁלוֹ. וְאִם הָאִישׁ לֹא יִקְרָא

וְבָתֵּר כִּן נִפְק לְתַרְבוֹת רָעָה, וְעֵבִיד תְּרִי עֲגָלִי
 דְּדַהֲבָא, וְחָטָא וְהֶחְטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. (ד) ^ר
 אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲרִיכָל
 שְׁפַע דְּהוּה יְהִיב לְכוּן, אַתְּהַפֵּן לְכוּן בְּזוּהֵמָא,
 לֹא הָוה טַב לְכוּן דְּתִייתִי לִיה הָכָא בְּשַׁעְתָּא
 דְּהוּה זַכָּאי, וְהוּה אוֹלִיף לִיה מַטְטְרוּ"ן
 אוּרִייתָא. בְּשַׁעְתָּא הֵהִיא, פְּתַחוּ פְּלֵהוּ וְאָמְרוּ,
 (תהלים קיט קלו) צְדִיק אֶתָּה ה' וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיךָ. וְעַל
 דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרַד לְגַנּוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.
 פְּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה א ג) עֲמִי מָה עֲשִׂיתִי לָךְ
 וּמָה הִלְאֵתִיךְ עֲנֵה בִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּחֻבִּיבוּתָא דְאִית לִיה עִם יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן
 עֲמִי. מָה עֲשִׂיתִי לָךְ, לְמָה עֲשִׂיתִי לָךְ. אֵלָא
 דְּתַזְלוּן לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת,
 וְתַסְהִידוּ בִּי דְאָנָּא אֶחָד, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב,
 (דברים ו ד) ה' אֶחָד. הֲדָא הוּא דְכַתִּיב עֲנֵה בִי.

תַּסְהִידוּ דְאָנָּא חַד, וּמַתְעֵלָה עַל שְׁמָא דְמ"ב
 תִּיבִין, דְּאֵינוֹן בְּפִרְשֵׁת קְרִיאַת שְׁמַע,
 מִן וְאֶהְבֵּת עַד וְהִיָּה. וְתַעֲבִידוּ לִיחָדָא שְׁמִי
 עֲלֵיכֶם. וְאִיהוּ שְׁמָא פְּדוּגְמָא שְׁמָא דְמ"ב
 שְׁמַהֲן.

וּבִשְׁמָא דְשְׁבַעִין וְתִרִין תִּיבִין, דְאִית בְּפִרְשֵׁת
 קְרִיַת שְׁמַע, מִן וְהִיָּה עַד וּשְׁמַתֶּם.
 וּבִשְׁמָא דְחֲמִשִּׁין תִּיבִין, מִן וּשְׁמַתֶּם עַד סוּף
 פְּרָשָׁתָא, כְּחֻשְׁבוֹן שְׁעָרֵי בִּינָה. וּבִשְׁמָא
 דְשְׁבַעִין וְתִרִין, מִן וַיֹּאמֶר עַד סוּף הַפְּרָשָׁה.
 וְאֵינוֹן אַרְבַּע פְּרָשׁוּיִן, עִם תְּרִיסַר תִּיבִין דְאִית
 בְּקְרִיאַת שְׁמַע, (תִּרִין יחודין) עֵילְאִין,
 יַתְעֲבִידוּ פְּלֵהוּ מֵאֵתָן וְאַרְבָּעִין וְתַמְנֵיָא,
 כְּחֻשְׁבוֹן מֵאֵתִים וּשְׁמוֹנֶה וְאַרְבָּעִים אֵבָרִים. וְכָל
 אִישׁ דִּיקְרִי קְרִיַת שְׁמַע כְּדָקָא יְאוּת, כָּל תִּיבָה
 וְתִיבָה מִשְׁפִּיעָה בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר דִּילִיָּה. וְאִי
 אִישׁ לֹא יִקְרִי קְרִיַת שְׁמַע בִּימְמָא וּבְלִילְיָא,

קריאת שמע ביום ובלילה, כל איבר ואיבר שלו יתמלא מרוח רעה, ומכל דברים ומחלות רעות של העולם.

אמר התינוק: שלש תבות הן שחסרות מן מאתים ארבעים ושמונה התבות, ובמה נשלמות? אמר: אני שמעתי מאבא, עם ה' אלהיכם אמת.

פתח הסבא של התינוק ואמר: (קהלת ט) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו', ומצא בה ילד מספן וחקם וגו'. בא וראה, עיר קטנה - זו תבת נח. ואנשים בה מעט - אלו אשתו ובניו ונשי בניו, וחיית ועופות ובהמות. ובא אליך מלך גדול וסבב אותה - זה יצר הרע. ומצא בה איש מספן וחקם - זה נח. ומלט הוא את העיר ברחמיו.

סתרי תורה

סעודות השבת, בכל אותם ההמונים העליונים. ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה'. היום לא תמצאוהו בשדה. שלש פעמים היום, כחשבון שלש סעודות, שנקראו ענג. ומהו ענג? זהו שפתוב (ישעיה נח) וקראת לשבת ענג. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ובחשבון שלש גליות שאמר משה כנגדן אהי"ה אהי"ה אהי"ה שלש פעמים.

אני אהיה עמכם בגלות הראשונה, זהו שאמרו, גלו למצרים - שכינה עמהם. ואני אהיה עמכם בגלות השנייה, זהו שאמרו, גלו לבבל - שכינה עמהם. ואני אהיה עמכם בגלות השלישית, זהו שאמרו, גלו ליון - שכינה עמהם. אהיה רביעי לא גלה להם, אלא (ישעיה ט) אני ה' בעתה אחישנה. זכו - אחישנה, לא זכו בעתה.

כל אבר ואבר דיליה יתמלי מן רוח רעה, ומכל מלין ומרעין בישין דעלמא.

אמר ינוקא, תלת תיבין אינון, דחסרין מן קרית שמע, מן רמ"ח תיבין, ובמה אשתלימו. אמר, אנה שמענא מאבא, עם ה' אלהיכם אמת.

פתח סבא דינוקא ואמר, (קהלת ט יד) עיר קטנה ואנשים בה מעט וגו', ומצא בה ילד מספן חכם וגו'. תא חזי, עיר קטנה, דא תיבת נח. ואנשים בה מעט, אלו אשתו ובניו ונשי בניו, וחיית ועופות ובהמות. ובא אליה מלך גדול וסבב אותה, זה יצר הרע. ומצא בה איש מספן וחקם, דא נח. ומלט הוא את העיר ברחמיו.

סתרי תורה:

סעודתי דשבת בכל אינון אוכלוסין עילאין. (שמות טז כה) ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום ליהוה. היום לא תמצאוהו בשדה. תלת זמנין היום, כחושבון תלת סעודתי, דאתקריאו ענג. ומהו ענג. דא הוא דכתיב, (ישעיה נח יג) וקראת לשבת ענג. (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ובחושבון תלת גליות, שאמר משה כנגדן אהי"ה אהי"ה אהי"ה תלת זמנין.

אנה אהיה עמכון בגלותא קדמאה, דא הוא דאמרו, גלו למצרים שכינה עמהם. ואנה אהיה עמכון בגלותא תניינא, דא הוא דאמרו, גלו לבבל שכינה עמהם. ואנה אהיה עמכון בגלותא תליתאה, דא הוא דאמרו, גלו ליון שכינה עמהם. אהיה רביעאה לא גילה להון, אלא (ישעיה ט כב) אני ה' בעתה אחישנה. זכו אחישנה, לא זכו בעתה.

(אמר רבי פנחס, רצה הקדוש ברוך הוא לנסות את ישראל וכו').

הוא חזי, אם ישיבו לא נשארו בגלות יום אחד שלם. אמר ליה בחשאי, מהו יום אחד,

זהו שאמר (בראשית כט ז) הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וגו'. אם תבו בתיובתא, יצאו לזמן היום שאמר הנביא. ואם לאו לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. בספרא דרב המנונא סבא, אם לא תבו בתיובתא, לא יפקון עד דישתלים שמה דקודשא בריך הוא יהו"ה.

דבר אחר, ישראל נמשלו ליונה, והכנפים למצות, כמו בשעה שהיונה יש לה כנפים, והכנפים שלמים, לא יש עוף בעולם שיקחה. כן ישראל, בשעה שהם שלמים במצות, לא יש בכל העולם מי שיוכל להם. כמו שהוא כתוב בפרשת בלעם (במדבר כג ח) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. ואחר כך זנו אחרי אלהיהם, ויחר אף ה' בהם.

ועל דא (במדבר טו לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. ומהו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. זהו (בראשית ו ה) רק רע כל היום, וזהו רע רע יאמר וגו'.

ועל דא (שמות לג כג) וראית את אחורי. הדא הוא דכתיב, (איכה ב ג) השיב אחור ימינו. וכתיב (דברים לב כ) אסתירה פני מהם אראה מה אחריהם וגו'. ועל דא בשעה שישאל היו בלב שלם לפני ה', מה היתה. (דברים ה ד) פנים בפנים דבר ה'. (ואם לאו, בספרא דאחוריים). וזהו העריות. הדא הוא דכתיב, (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

ויש אחור מן קדושה. הדא הוא דכתיב, (הושע יא ב) אחר"י ה' ילכו פאריה ישאג. ואתקרי

לא זכו - בעתה.

(אמר רבי פנחס, רצה הקדוש ברוך הוא לנסות את ישראל וכו').

בא וראה, אם ישובו, לא נשארו בגלות יום אחד שלם. אמר לו בחשאי, מהו יום אחד? זהו שאמר (בראשית כט ז) הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה וגו'. אם שבו בתשובה, יצאו לזמן היום שאמר הנביא. ואם לא עת האסף המקנה, השקו הצאן ולכו רעו. בספרא של רב המנונא סבא, אם לא שבו בתשובה, לא יצאו עד שישתלים שמו של הקדוש ברוך הוא יהו"ה.

דבר אחר, ישראל נמשלו ליונה, והכנפים למצות. כמו בשעה שהיונה יש לה כנפים והכנפים שלמים, לא יש עוף בעולם שיקחה - כן ישראל, בשעה שהם שלמים במצות, לא יש בכל העולם מי שיוכל להם. כמו שהוא כתוב בפרשת בלעם (במדבר כג ח) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. ואחר כך זנו אחרי אלהיהם, ויחר אף ה' בהם. ועל זה (במדבר טו לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם. ומהו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם? זהו (בראשית ו ה) רק רע כל היום, וזהו (משלי ב) רע רע יאמר וגו'.

ועל זה (שמות לג כג) וראית את אחורי. זהו שכתוב (איכה ב ג) השיב אחור ימינו. וכתיב (דברים לב כ) אסתירה פני מהם אראה מה אחריהם וגו'. ועל זה בשעה שישאל היו בלב שלם לפני ה', מה היתה? (דברים ה ד) פנים בפנים דבר ה'. (ואם לא - בצד האחוריים) וזהו העריות. זהו שכתוב (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

ויש אחור מן קדושה. זהו שכתוב

פנים לגבי מטה, ואחור לגבי מעלה. ואתקרי חול לגבי מעלה, וקודש לגבי מטה.

וזה בקש משה לידע, זה שהיה פנים לגבי מעלה. ואמר ליה, (שמות לג כ) כי לא יראני

האדם וחי. ואחר כך בקש שיתן נשמה לישראל מן הפנים שהם למטה, ונקראו

אחורים לגבי מעלה. ואמר ליה, (שם כג) וראית את אחורי. אתה תראה והם לא יראו. הרי

תבין שהיה לגביה אחור, ולגבי ישראל פנים. ועל זה אמר לא יראו, ולא אמר לא תראה.

תא חזי, בחובא דאדם קדמאה, אבדו הפנים עילאין. ובחובא דעגל, פנים תתאין,

דאתקרי אחור לגבי עילא. ובכל גלות וגלות אבדו. ואיהו רזא רברבא, וכל דא נרמז בשם

יהו"ה. י, פנים עילאין. ה, אחור לגבי י, ופנים לגבי ו. ו, אחור לגבי ה' עילאה,

ופנים לגבי ה' תתאה. ה, אחור לגבי ו, ופנים לגבי רזא דלתתא.

ומאי איהו יהו"ה, דאתקרי אחור לגבי יהו"ה דלעילא, ודא המבדיל (דף נט ע"ב) בין

הקדש ובין קדש הקדשים. יהו"ה דלעילא, אדם עילאה. יהו"ה דלתתא, אדם תניינא.

ואית אדם דאיהו תליתאה, דאקרי אחור, לגבי שמה תניינא. ושמה תניינא איהו פנים לגבי

דא. ודא הוא המבדיל בין קדש לחול. ואינון תלת, בחושפון אהי"ה אהי"ה אהי"ה תלת זמנין.

דבר אחר ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה.

האי קרא אוקמוה חבריא, תחות פפתור עילאה, פפתור די ממנא בעשרין ותרין אתוון.

בעיזקא דלעילא, לקטין תרין סטרין, חד

(דושיע יא) אחר"י ה' ילכו פאריה ישאג. ונקרא פנים כלפי מטה, ואחור כלפי מעלה. ונקרא חל כלפי מעלה, וקדש כלפי מטה.

וזה בקש משה לידע, זה שהיה פנים לגבי מעלה, ואמר לו, (שמות

לג) כי לא יראני האדם וחי. ואחר כך בקש שיתן נשמה לישראל מן

הפנים שהם למטה, ונקראו אחורים לגבי מעלה. ואמר לו

וראית את אחרי. אתה תראה והם לא יראו. הרי תבין שהיה לגבי

אחור, ולגבי ישראל פנים. ועל זה אמר לא יראו, ולא אמר לא תראה.

בא וראה, בחטא אדם הראשון אבדו הפנים העליונים, ובחטא העגל הפנים התחתונים,

שנקראים אחור כלפי מעלה. ובכל גלות וגלות אבדו. והוא סוד גדול, וכל זה נרמז בשם

יהו"ה. י - פנים עליונים. ה' - אחור לגבי י, ופנים לגבי ו. ו' - אחור לגבי ה' העליונה, ופנים

לגבי ה' התחתונה. ה' אחור לגבי ו, ופנים לגבי הסוד שלמטה.

ומהו יהו"ה, שנקרא אחור לגבי יהו"ה שלמעלה, וזה המבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים.

יהו"ה שלמעלה - אדם העליון. יהו"ה שלמטה - אדם שני. ויש

אדם שהוא שלישי, שנקרא אחור לגבי השם השני, והשם השני הוא פנים לגבי זה. וזהו המבדיל בין קדש לחל. והם שלש

בחשבון אהי"ה אהי"ה אהי"ה שלש פעמים.

דבר אחר, (שמות טז) ויאמר ה' אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה. הפסוק

הזה פרושהו החברים, תחת פפתור העליון, הפפתור שממנה בכ"ב האותיות. בטבעת

שְׁלֹמֶעֱלָה לֹקְטִים שְׁנֵי צְדָדִים,
אחת טַבְעַת. וְאוֹתָהּ הַטַּבְעַת הִיא
בְּרַבּוּעַ לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.

אוֹחוּיִם הַטַּבְעַת הַזֶּה מֵהַצַּד הַזֶּה
וּמֵהַצַּד הַזֶּה, זֶה לְיָמִין וְזֶה
לְשִׁמְאֵל. אוֹתוֹ שֶׁל הַיָּמִין עוֹלָה
בְּרֹאשׁ, וּכְשֶׁהוּא זוֹקֵף, נוֹטֵל עִמּוֹ
שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף גְּבֻרִים גְּבוּרִים,
אֲחוּזֵי חֲרָבוֹת עַל הַיִּרְכָּסִים. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יב) כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
וּגְלֵי הַגְּבֻרִים לְבַד מִטָּף. וְאוֹתוֹ
שֶׁל הַשִּׁמְאֵל עוֹלָה אַחַר כָּף,
וּכְשֶׁהוּא זוֹקֵף, נוֹטֵל עִמּוֹ שֵׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף בְּצֵלֵי כְּנָפִים, פְּנֵי
הַרְחָמִים. וּמִתְחַלְּפִים שֶׁל הַיָּמִין
בְּשִׁמְאֵל, וְשֶׁל הַשִּׁמְאֵל בְּיָמִין.

זוֹקְפִים לְמַעְלָה, עַד שְׁמֹגִיעִים
לְכַהֵן אֶחָד, שְׁגִלָּה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
הָעוֹלָם. כְּשֶׁמֹּגִיעִים לְשָׁם, יוֹצֵא
אוֹתוֹ הַכַּהֵן הַגָּדוֹל וּמְבַרֵךְ אֶת
הַכֹּהֵן הַקָּטָן הַזֶּה. כִּיֹּן שֶׁמְתַבָּרֵךְ
מִשָּׁם מִתּוֹךְ הַעֲתִיק הַסָּבָא שֶׁל
הַסָּבִים, סַבַּת כָּל הַסַּבּוֹת, יוֹצֵא
טַל שֶׁל בְּדִלְחָה, וּמִשְׁפִּיעַ לְרֹאשׁ
הַהוּא שֶׁל הַכַּהֵן, וְהוּא מְמַלֵּא אֶת
הַכֹּהֵן הַזֶּה. כִּיֹּן שֶׁמְתַמְלֵא,
מְתַמְלֵא בְּשֵׁשׁ צְדָדִים, לְשֵׁשׁ
יָמֵי הַשָּׁבָת.

כְּשִׁירָד מֵצַד הַשִּׁמְאֵל וְהַקְרִישׁ
אוֹתוֹ הַבְּדִלְחָה, נַעֲשֶׂה כְּמוֹ הַבְּדִלְחָה
שֶׁל אֶבֶן טוֹבָה, וְכָל הַהִמּוֹנִים
נִזְוָנוּ מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם, וּמֵהֶם
בְּלִילָה. אוֹתָם שֶׁל הַיּוֹם אוֹכְלִים
בְּגוּוֹן אֶחָד, וְאוֹתָם שֶׁל הַלַּיְלָה
אוֹכְלִים בְּגוּוֹן אַחֵר. אוֹתָם שֶׁל
הַלַּיְלָה נִקְרָאִים מְשַׁבְּרֵי הָרִים
וּסְלָעִים. אֵלּוּ לֹקְטִים מִחֲצוֹת
הַלַּיְלָה עַד שֶׁמְתַחֲזֵק הַשֶּׁמֶשׁ. כִּיֹּן
שָׁבָא הַשֶּׁמֶשׁ, אֵין לֹקְטִים. אוֹתָם
שֶׁל הַיּוֹם נִקְרָאִים יְלִידֵי הַבַּיִת,
שְׁמוּרֵי הַהֵיכָל. אֵין לֹקְטִים אֵלָּא
בַּבֶּקֶר. כִּיֹּן שָׁבָא הַבֶּקֶר, לֹקְטִים
כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ. אַחֲרֵים
יֵשׁ שְׁלֹקְטִים לְעֵת עֶרֶב, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ.

עֵיזָקָא. וְהֵהוּא עֵיזָקָא אִיהוּ בְּרִיבּוּעָא לְאַרְבַּע
סְטָרֵי עֲלָמָא.

אַחֲרֵין הָאֵי עֵיזָקָא מֵהָאֵי סְטָרָא וּמֵהָאֵי סְטָרָא,
דָּא לְיָמִינָא, וְדָא לְשִׁמְאֵלָא. הֵהוּא
דִּימִינָא סְלָקָא בְּרִישָׁא, וְכַד אִיהוּ זָקָפָא, נָטִיל
עִמִּיהָ שִׁית מָאָה אֶלֶף גּוּבְרִין גְּבֻרִין, אַחֲרֵין
סִיפִין עַל יִרְכִין. הֵדָּא הוּא דְכֹתִיב, (שְׁמוֹת יב לו)
כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבֻרִים לְבַד מִטָּף.
וְהֵהוּא דְשִׁמְאֵלָא סְלָקָא לְבַתֵּר בֵּין, וְכַד אִיהוּ
זָקָפָא, נָטִיל עִמִּיהָ שִׁית מָאָה אֶלֶף מְאָרֵי
דְגַדְפִין, אַנְפִין דְרַחְמֵי. וּמִתְחַלְּפִין דִּימִינָא
בְּשִׁמְאֵלָא, וְדְשִׁמְאֵלָא בְּיָמִינָא.

זָקָפָאן לְעֵילָא, עַד דְמֵאטוּ לְחַד כְּהֵנָּא, דְגִלֵי
מִיּוֹמָא דְאַתְבָּרֵי עֲלָמָא. כַּד מָטוּ תַמְזָן,
נְפִיק הֵהוּא כְּהֵנָּא רַבָּא, וְקָא מְבַרֵךְ לְהֵהוּא
כְּפַתּוֹר. כִּיֹּן דְקָא מְתַבָּרְכָא מִתַּמְזָן, מִגּוֹ עֲתִיקָא
סָבָא דְסָבִין סִיבְתָא דְכָל סִיבְתִין, נְפִיק טַלָּא
דְבְדוּלְחָא, וְנִגִיד לְהֵהוּא רֹאשׁ דְכְּהֵנָּא, וְאִיהוּ
אִמְלִי לְהָאֵי כְּפַתּוֹר, כִּיֹּן דְאַתְמַלְיָא, אַתְמַלְיָא
בְּשִׁית סְטָרִין, לְשִׁית יוֹמִין דְשַׁבְתָּא.

כַּד נַחֲתִית מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא, וְאַקְרִישׁ לְהֵהוּא
בְדוּלְחָא, וְאַתְעֵבִיד כְּגוּוֹנָא דְבְדוּלְחָא
דְאַבְן טָבָא. וְכִלְהוּ אוּכְלוּסִין אַתְזָנוּ מִנִּיהּ בְּכָל
יוֹמָא, וּמִנְהוּן בְּלִילָא. אֵינּוּן דִּימְמָא אִכְלֵי
בְּגוּוֹנָא חַד, וְאֵינּוּן דְלִילָא אִכְלֵי בְּגוּוֹנָא
אַחְרָא. אֵינּוּן דְלִילָא אִקְרוּן מְתַבָּרֵי טוּרִין
וְטַבְּרִין, אֵלִין לְקַטִין מִפְּלָגוֹת דְלִילָא עַד
דִּיתְתַקֵּף שְׁמֶשׁא, כִּיֹּן דְאַתָּא שְׁמֶשׁא לָא לְקַטֵי.
אֵינּוּן דִּימְמָא, אִקְרוּן יְלִידֵי בֵיתָא, טְמִירֵי
הֵיכְלָא. לָא לְקַטֵי אֵלָּא בְּצַפְרָא. כִּיֹּן דְאַתִּי
צַפְרָא, לְקַטֵי כָּל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ.
אַחֲרֵינִין אֵית דְלְקַטֵי לְעֵידִין רְמֶשׂא, וְכָל חַד
וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיהּ.

אוֹתָם שֶׁל הַלֵּלָה כְּתוּב עֲלֵיהֶם
(שמות טו) וּבִבְקָר הֵיטָה שִׁכְבַת הַטֵּל.
אֵלוּ הֵם הַמְזִילִים הַטֵּל שֶׁל הַמֶּן
לַתַּחְתּוֹנִים, מִהַחֲלֹק שֶׁלָּהֶם. לִמֶן
הַזֶּה לֹא הָיָה גִּוּן, וְלֹא נִקְרָשׁ.
אוֹתָם שֶׁל הַבְּקָר כְּתוּב עֲלֵיהֶם
(קהלת יא) בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרַעַךְ. אֵלוּ
הָיוּ מְזִילִים טֵל שֶׁל הַמֶּן
לַתַּחְתּוֹנִים, וְנוֹתְנִים גִּוּן לְאוֹתוֹ
הַמֶּן וּמְתִיקוֹת וּדְבֹשׁ.

אוֹתָם שֶׁל הָעֶרֶב כְּתוּב עֲלֵיהֶם
(שמות טז) עֶרֶב וַיִּדְעֹתָם. וְאוֹתָם שֶׁל
הַלֵּלָה הָיוּ מְזִילִים בְּפֶעַם אַחַת
מִהֶצֵד שֶׁל אֵלוּ. מִי שֶׁהִשְׁאִיר
מִמֶּנּוּ עַד בֶּקָר, כְּתוּב (שם) וַיִּרֶם
תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ.

שְׂרֵשֶׁה צְדָדִים חֲקוּקִים כָּאֵן, כְּנָגֵד
שֶׁלֶשׁ הַיּוֹם הַיּוֹם הַיּוֹם. שֶׁלֶשׁ
הַהִי"ן ה' ה' ה', וְלִכְל הַהִי"ן
שֶׁלֶשׁ שֶׁלֶשׁ אוֹתִיּוֹת, וְנִעֲשׂוּ שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה, כְּחֻשְׁבוֹן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה
שְׁעוֹת הַיּוֹם, וְכֻלָּם אֶחָד, וְכֻלָּם
יוֹם. שֶׁלֶשׁ שְׁבֻתוֹת הֵן, כְּלֵן יוֹם
אֶחָד: הַשְּׁבֻת שֶׁל הַלֵּלָה, הַשְּׁבֻת
שֶׁל הַיּוֹם, וְהַשְּׁבֻת שֶׁל הָעֶרֶב.
כְּנָגֵדן שֶׁלֶשׁ סְעוּדוֹת: סְעוּדַת
הַלֵּלָה, סְעוּדַת הַיּוֹם, וְסְעוּדַת
הָעֶרֶב.

סְעוּדַת הַלֵּלָה, בְּטָרֵם הַתְּקַדֵּשׁ
הַיּוֹם, מִתְּתַקְּנִים הָאוֹכְלוֹסִים כֻּלָּם
שֶׁלֶשֶׁה קְשָׁרִים, נִכְנָסִים לְתוֹךְ
נְהוּרֹת אֶפְרָסִמוֹן, רוֹחֲצִים בְּאוֹצַר
שֶׁל שׁוֹשְׁנִים חֲקוּקוֹת, מַעֲבָרִים
בְּנֵהר דִּינּוּר, וְעוֹלִים מִשָּׁם
בְּקִימָה. כִּיּוֹן שְׁעוֹלִים לְצַד הַלְּבָן,
רוֹחֲצוֹת אוֹתָן הַשׁוֹשְׁנִים, מִעִידוֹת
עִדוֹת שֶׁל שְׁבֻת בְּרֵאשִׁית. כֹּל אֵלוּ
שֶׁל הַלֵּלָה קְדוּשִׁים. לְצַד אֶחָד,
לְשֵׁשׁ לְשֵׁשׁ צְדָדִים.

כְּשֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּקַדֵּשׁ הַיּוֹם, קוֹל
שׁוֹפָר נִמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה,
וְאוֹתוֹ הַקּוֹל, הַחֲלֹק שֶׁל עִם
יִשְׂרָאֵל הוּא, מִשׁוּם שְׂאִין קְדוּשָׁה,
רַק כְּשֶׁנִּשְׁמַע אוֹתוֹ הַקּוֹל, וְאֵז
יְדוּעַ שֶׁהַתְּקַדֵּשׁ הַיּוֹם.

אֵינּוֹן דְּלִילָא, עֲלֵייהוּ כְּתִיב (שם טז יג) וּבִבְקָר
הֵיטָה שִׁכְבַת הַטֵּל. אֵלֶיךָ אֵינּוֹן נְזִלִי טֵלָא
דְּמָנָא לְתַתָּאי, מְחוּלְקָא דִּילְהוֹן. הַאי מָנָא לָא
הָוָה לִיה גִּוּוֹן, וְלָא אֲגִלִּיד. אֵינּוֹן דְּצַפְרָא,
עֲלֵייהוּ כְּתִיב (קהלת יא ו) בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרַעַךְ.
אֵלֶיךָ הוּוּ נְזִלִי טֵלָא דְּמָנָא לְתַתָּאי, וַיְהִי גִוּוֹן
לְהָוָה מָנָא, וּמְתַקָּא וְדוּבִשָּׂא.

אֵינּוֹן דְּרַמְשָׂא, עֲלֵייהוּ כְּתִיב (שמות טז ו) עֶרֶב
וַיִּדְעֹתָם. וְאֵינּוֹן דְּלִילָא, הוּוּ נְזִלִי
בְּזִמְנָא חָדָא מִסְטָרָא דְּאֵלֶיךָ. מָאן דְּאִשְׁרָא מְנִיָּה
עַד צַפְרָא, כְּתִיב, (שם ז) וַיִּרֶם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ.
תִּלְתָּ סְטָרִין גְּלִיפִין הָכָא, לְקַבִּיל תִּלְתָּ, הַיּוֹם
הַיּוֹם הַיּוֹם. תִּלְתָּ הַהִי"ן, ה' ה' ה',
וְלִכְלָהוּ הַהִי"ן, תִּלְתָּ תִּלְתָּ אַתְּוּוֹן, וְאַתְּעִבִידוּ
תְּרִין עֶשֶׂר, כְּחֻשְׁבוֹן תְּרִי עֶשֶׂר שְׁעֵתֵי דִימָמָא,
וְכֻלְהוּ חֵד, וְכֻלְהוּ יוֹם. תִּלְתָּ שְׁבֻתֵי אֵינּוֹן,
כְּלָהוֹן יוֹמָא חֵד, שְׁבֻתָּא דְּלִילָא, שְׁבֻתָּא
דִימָמָא, שְׁבֻתָּא דְּרַמְשָׂא. לְקַבִּלְהוֹן תִּלְתָּ
סְעוּדַתִּי, סְעוּדַתָּא דְּלִילָא, סְעוּדַתָּא דִימָמָא,
סְעוּדַתָּא דְּרַמְשָׂא.

סְעוּדַתָּא דְּלִילָא, עַד לָא אַתְּקַדֵּשׁ יוֹמָא,
מִתְּתַקְּנִי אוֹכְלוֹסִין כְּלָהוּ תִּלְתָּ
קְשִׁירִין, עֲאֵלֶיךָ גוֹ נְהַרִי דְּאֶפְרָסִמוֹנָא, אַתְּסַחֲיִין
בְּתַסִּירוֹ דְּוּרְדֵי גְּלִיפִין, מִתְּעַבְּרִין גוֹ נְהַר דִּינּוּר,
וְסִלְקִין מִתְּמִן בְּקוּמִי. כִּיּוֹן דְּסִלְקִין לְסִטְר
חַוּוּרָא, אַתְּסַחֲיִין אֵינּוֹן וּוְרִדִין. סְהַדוּ סְהַדִין
דְּשְׁבֻת בְּרֵאשִׁית. כְּלָהוֹן דְּלִילָא קְדִישִׁין.
לְסִטְר חֵד לְשִׁית שִׁית סְטָרִין.

כֵּד בְּעָא יוֹמָא לְאַתְּקַדֵּשׁ, קֵל שׁוֹפְרָא אַתְּנַגִּיד
מִלְּעִילָא לְתַתָּא, וְהָוָה קָלָא חוּלְקָא דְּעַמָּא
דִּישְׂרָאֵל אִיהוּ. בְּגִין דְּלִית קְדוּשָׂא בְּרַב
אַשְׁתַּמַּע הָוָה קָלָא. וּכְדִין יְדוּעַ דְּאַתְּקַדֵּשׁ
יוֹמָא.

לוח זוהר ש"ס דף היומי מַסְכַּת בְּכוֹרוֹת

זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס	זוהר עמודים:	דף הש"ס
ח"ט שמג-שמד-שמה	בכורות דף מב	ח"ט רפג-רפד-רפה	בכורות דף כב	ח"ט רכג-רכד-רכה	בכורות דף ב
ח"ט שמו-שמוז-שמח	בכורות דף מג	ח"ט רפו-רפז-רפח	בכורות דף כג	ח"ט רכו-רכז-רכח	בכורות דף ג
ח"ט שמת-שנ-שנא	בכורות דף מד	ח"ט רפט-רצ-רצא	בכורות דף כד	ח"ט רכט-רל-רלא	בכורות דף ד
ח"ט שנב-שנג-שנד	בכורות דף מה	ח"ט רצב-רצג-רצד	בכורות דף כה	ח"ט רלב-רלג-רלד	בכורות דף ה
ח"ט שנה-שנו-שנוז	בכורות דף מו	ח"ט רצה-רצו-רצז	בכורות דף כו	ח"ט רלה-רלו-רלז	בכורות דף ו
ח"ט שנח-שנט-שס	בכורות דף מז	ח"ט רצח-רצט-ש	בכורות דף כז	ח"ט רלח-רלט-רמ	בכורות דף ז
ח"ט שסא-שסב-שסג	בכורות דף מח	ח"ט שא-שב-שג	בכורות דף כח	ח"ט רמא-רמב-רמג	בכורות דף ח
ח"ט שסד-שסה-שסו	בכורות דף מט	ח"ט שד-שה-שו	בכורות דף כט	ח"ט רמד-רמה-רמו	בכורות דף ט
ח"ט שסז-שסח-שסט	בכורות דף נ	ח"ט שז-שח-שט	בכורות דף ל	ח"ט רמז-רמח-רמט	בכורות דף י
ח"ט שע-שעא-שעב	בכורות דף נא	ח"ט שי-שיא-שיב	בכורות דף לא	ח"ט רנ-רנא-רנב	בכורות דף יא
ח"ט שעג-שעד-שעה	בכורות דף נב	ח"ט שיג-שיד-שטו	בכורות דף לב	ח"ט רנג-רנד-רנה	בכורות דף יב
ח"ט שעז-שעז-שעח	בכורות דף נג	ח"ט שטז-שיז-שיח	בכורות דף לג	ח"ט רנו-רנז-רנח	בכורות דף יג
ח"ט שעט-שפ-שפא	בכורות דף נד	ח"ט שיט-שכ-שכא	בכורות דף לד	ח"ט רנט-רס-רסא	בכורות דף יד
ח"ט שפב-שפג-שפד	בכורות דף נה	ח"ט שכב-שכג-שכד	בכורות דף לה	ח"ט רסב-רסג-רסד	בכורות דף טו
ח"ט שפה-שפו-שפז	בכורות דף נו	ח"ט שכה-שכו-שכז	בכורות דף לו	ח"ט רסה-רסו-רסז	בכורות דף טז
ח"ט שפח-שפט-שצ	בכורות דף נז	ח"ט שכח-שכט-של	בכורות דף לז	ח"ט רסח-רסט-רע	בכורות דף יז
ח"ט שצא-שצב-שצג	בכורות דף נח	ח"ט שלא-שלב-שלאג	בכורות דף לח	ח"ט רעא-רעב-רעג	בכורות דף יח
ח"ט שצד-שצה-שצז	בכורות דף נט	ח"ט שלד-שלה-שלו	בכורות דף לט	ח"ט רעד-רעה-רעו	בכורות דף יט
ח"ט שצז-שצח-שצט	בכורות דף ס	ח"ט שלז-שלה-שלט	בכורות דף מ	ח"ט רעז-רעה-רעט	בכורות דף כ
ח"ט ת-תא-תב	בכורות דף סא	ח"ט שמ-שמא-שמב	בכורות דף מא	ח"ט רפ-רפא-רפב	בכורות דף כא

